

KÉPZÉSI PROGRAM

III/A. KÖTET MESTERKÉPZÉS

MESTERKÉPZÉS.....	4	56. Korea-tanulmányok.....	240
1. a fenntarthatóság globális kihívásai.....	5	57. könyvtár- és információtudomány.....	245
2. adattudomány.....	8	58. környezettudomány.....	250
3. alkalmazott matematikus.....	12	59. Közép-Európa tanulmányok.....	255
4. alkalmazott nyelvészet.....	20	60. közösségi és civil tanulmányok.....	259
5. amerikanisztika.....	24	61. kriminológia.....	262
6. andragógia.....	28	62. kultúrák közötti üzleti kommunikáció.....	267
7. anglisztika.....	33	63. kulturális antropológia.....	270
8. angol nyelvoktató.....	37	64. kulturális mediáció.....	274
9. anyagtudomány.....	41	65. kulturális örökség tanulmányok.....	279
10. arabisztika.....	45	66. kutatás és innováció a felsőoktatásban.....	283
11. assziriológia.....	48	67. lengyel nyelv és irodalom.....	287
12. autonómrendszer-informatikus.....	52	68. levéltár.....	291
13. Balkán-tanulmányok.....	57	69. logika és tudományfilozófia.....	295
14. biológus.....	61	70. logopédia.....	298
15. biotechnológia.....	65	71. magyar nyelv és irodalom.....	305
16. biztosítási és pénzügyi matematika.....	70	72. marketing.....	309
17. bolgár nyelv és irodalom.....	75	73. Master of Business Administration.....	314
18. buddhizmus tanulmányok.....	79	74. matematikus.....	318
19. cseh nyelv és irodalom.....	82	75. mesterséges intelligencia informatikus.....	324
20. csillagász.....	86	76. meteorológus.....	329
21. digitális társadalom- és viselkedéskutatás.....	90	77. Mongólia-tanulmányok.....	334
22. egészségpolitika, tervezés és finanszírozás.....	93	78. művészeti instruktork.....	337
23. egyiptológia.....	99	79. művészettörténet.....	342
24. elméleti nyelvészet.....	102	80. néderlandisztika.....	346
25. emberi erőforrás tanácsadó.....	108	81. német nemzetiségi nyelv és irodalom.....	350
26. esztétika.....	113	82. német nyelv, irodalom és kultúra.....	354
27. európai és nemzetközi üzleti jog.....	116	83. nemzetközi gazdaság és gazdálkodás.....	358
28. Európai társadalmi terek, fejlesztés és identitás.....	119	84. nemzetközi tanulmányok.....	363
29. filmtudomány.....	123	85. néprajz.....	368
30. filozófia.....	129	86. neveléstudomány.....	374
31. finnugrisztika.....	132	87. olasz nyelv, irodalom és kultúra.....	379
32. fizikus.....	137	88. orosz nyelv és irodalom.....	383
33. fordító és tolmács.....	141	89. pénzügy.....	387
34. francia nyelv, irodalom és kultúra.....	145	90. politikatudomány.....	391
35. geofizikus.....	149	91. portugál nyelv, irodalom és kultúra.....	395
36. geográfus.....	153	92. programtervező informatikus.....	399
37. geoinformatika.....	161	93. pszichológia.....	404
38. geológus.....	166	94. régészet.....	420
39. gépészmérnöki.....	169	95. román nyelv, irodalom és kultúra.....	424
40. gyermekkultúra.....	175	96. ruszisztika.....	428
41. gyógypedagógia.....	179	97. skandinavisztika.....	432
42. hebraisztika.....	186	98. spanyol nyelv, irodalom és kultúra.....	436
43. horvát nyelv és irodalom.....	190	99. sportmenedzser.....	440
44. humánökológia.....	194	100. survey statisztika és adatanalítika.....	443
45. hungarológia.....	197	101. számítógépes és kognitív idegtudomány.....	447
46. indológia.....	202	102. számvitel.....	451
47. iranisztika.....	206	103. szemiotika.....	456
48. irodalom- és kultúratudomány.....	210	104. szerb nyelv és irodalom.....	460
49. iszlám tanulmányok.....	213	105. színháztudomány.....	464
50. Japán-tanulmányok.....	216	106. szlavisztika.....	468
51. jog, politika és gazdaság.....	221	107. szlovák nyelv és irodalom.....	471
52. Kína-tanulmányok.....	224	108. szlovén nyelv és irodalom.....	475
53. kisebbségpolitika.....	227	109. szociális munka.....	479
54. klasszika-filológia.....	231	110. szociálpedagógia.....	484
55. kommunikáció- és médiatudomány.....	234	111. szociálpolitika.....	488

112. szociológia.....	494
113. tanári.....	498
114. társadalmi befogadás tanulmányok.....	514
115. terepi robotika informatikus.....	519
116. térképész.....	523
117. történelem.....	527
118. történeti muzeológia.....	531
119. turkológia.....	536
120. ukrán nyelv és irodalom.....	540
121. vállalkozásfejlesztés.....	544
122. vallástudomány.....	548
123. vegyész.....	552
124. vezetés és szervezés.....	556
TANÁRI MESTERSZAKOK OSZTOTT KÉPZÉSBEN	
(KÖZISMERETI/SZAKMAI TANÁRSZAKOK).....	
1. angol nyelv és kultúra tanára.....	561
2. biológiatanár.....	569
3. bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára.....	576
4. ének-zene tanár.....	583
5. filozófiatanár.....	594
6. finn nyelv és kultúra tanára.....	596
7. fizikatanár.....	604
8. földrajztanár.....	612
9. francia nyelv és kultúra tanára.....	621
10. gyógypedagógia-tanár.....	628
11. gyógytestnevelő tanár.....	631
12. holland nyelv és kultúra tanára.....	638
13. horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára.....	646
14. informatikatanár (digitális kultúra tanára).....	653
15. japán nyelv és kultúra tanára.....	664
16. kémiatanár.....	671
17. kínai nyelv és kultúra tanára.....	681
18. könyvtárostanár.....	688
19. latin nyelv és kultúra tanára.....	697
20. lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára.....	704
21. magyar mint idegen nyelv tanára.....	711
22. magyar nyelv és irodalom szakos tanár.....	719
23. matematikatanár.....	728
24. mozgókép-kultúra és médiaismeret-tanár.....	740
25. művészettörténet-tanár.....	747
26. német nyelv és kultúra tanára.....	755
27. német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára.....	764
28. olasz nyelv és kultúra tanára.....	774
29. orosz nyelv és kultúra tanára.....	781
30. pedagógiatanár.....	787
31. portugál nyelv és kultúra tanára.....	789
32. román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára.....	796
33. spanyol nyelv és kultúra tanár.....	803
34. szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára.....	810
35. szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára.....	817

36. szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára.....	824
37. technika- és tervezés-tanár.....	831
38. természettudomány-környezettan szakos tanár.....	844
39. testnevelő tanár.....	854
40. történelemtanár.....	863
41. ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára.....	873
42. vizuáliskultúra-tanár.....	880
TANÁRI MESTERSZAKOK OSZTOTT KÉPZÉSBEN	
(SZAKTANÁRSZAKOK).....	
1. angol nyelv és kultúra szaktanára.....	890
2. biológia szaktanár.....	897
3. bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára.....	902
4. finn nyelv és kultúra szaktanára.....	909
5. fizika szaktanár.....	917
6. földrajz szaktanár.....	923
7. francia nyelv és kultúra szaktanára.....	930
8. holland nyelv és kultúra szaktanára.....	935
9. horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára.....	943
10. informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára).....	949
11. japán nyelv és kultúra szaktanára.....	957
12. kémia szaktanár.....	964
13. kínai nyelv és kultúra szaktanára.....	970
14. latin nyelv és kultúra szaktanára.....	977
15. lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára.....	982
16. magyar nyelv és irodalom szaktanár.....	988
17. matematika szaktanár.....	994
18. német nyelv és kultúra szaktanára.....	1001
19. olasz nyelv és kultúra szaktanára.....	1009
20. orosz nyelv és kultúra szaktanára.....	1014
21. portugál nyelv és kultúra szaktanára.....	1019
22. román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára.....	1024
23. spanyol nyelv és kultúra szaktanára.....	1029
24. szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára.....	1034
25. szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára.....	1040
26. szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra szaktanára.....	1046
27. történelem szaktanár.....	1052
28. ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára.....	1061

MESTERKÉPZÉS

1. A FENNTARTHATÓSÁG GLOBÁLIS KIHÍVÁSAI

Természettudományi Kar

1. A képzés megnevezése:

- magyar nyelven: a fenntarthatóság globális kihívásai mesterképzési szak
- angol nyelven: master's programme in global challenges for sustainability master programme

2. A képzésben szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- magyar nyelven: okleveles fenntarthatósági szakember
- angol nyelven: master of science in global challenges for sustainability

3. A képzés besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolása: természettudomány képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- mesterfokozat (magister, master of science, rövidítve: MSc)
- ISCED 2011 szerint: 7
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása ISCED-F 2013 szerint: 0520

3.4. orientáció szerinti besorolása: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6. A képzés célja és a szakmai kompetenciák, tanulási eredmények:

6.1. A képzés célja:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik - szem előtt tartva a fenntartható fejlődési célokat (SDGs) - képesek a jelenlegi és jövőbeli globális kihívások kezelésére. Szilárd elméleti és gyakorlati háttérrel rendelkeznek a fenntarthatóság, a transzdiszciplinaritás és a kihívásalapú megoldások területén. Valós megoldásokat találnak kihívásalapú problémákra, vezetőként és újtóként lépve fel globális kihívások megoldása érdekében. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

6.2. Tanulási eredmények:

6.2.1. Tudás:

A szakon végzett

- jellemzően az alapképzéshez kapcsolódó, olyan ismeretek birtokában van, amelyek révén képes eredeti ötletek kidolgozására és/vagy alkalmazására, gyakran kutatási kontextusban;
- az akadémiai szférán kívüli szereplőkkel együttműködve összetett társadalmi kihívásokat vizsgál és értékel különböző szempontokból, hogy kreatív módon azonosítson, válasszon

és dolgozzon ki erőteljes, adaptálható megoldásokat elméleti keretrendszerek és adatelemzési eszközök széles körének használatával;

- szigorúan értékeli és integrálja a különféle diszciplináris és transzdiszciplináris ismereteket és kutatási módszereket, a kutatási kérdések, adatok és eredmények kihívásokkal való összekapcsolása céljából;
- megérti a transzdiszciplinaritás fogalmát és szakértelemmel rendelkezik gyakorlati alkalmazásának segítő, kommunikatív, reflexív és kollaboratív támogatásában.

6.2.2. Képesség:

A szakon végzett

- képes alkalmazni tudását, ismereteit és problémamegoldó képességét új vagy ismeretlen környezetben, tágabb (vagy multidiszciplináris) kontextusban, a tanulmányi területhez kapcsolódóan;
- az ismereteket integrálja és komplexitásukat kezeli, valamint véleményt tud formálni hiányos vagy korlátozott információk birtokában;
- világosan és egyértelműen közli következtetéseit és az ezeket alátámasztó ismereteket és indoklást a szakemberekkel és a nem szakmabeli hallgatósággal egyaránt;
- fejlett kompetenciákkal rendelkezik olyan transzverzális készségek körében, mint a csapatmunka, a kommunikáció, a problémamegoldás, a kreatív gondolkodás, a vállalkozói szellem, az innováció, a digitális készségek és az egész életen át tartó tanulás.

6.2.3. Attitűd:

A szakon végzett

- kritikusan elemzi és értékeli a fenntarthatóság fogalmát, annak változatait és megjelenéseit különböző tudományterületeken belül és az akadémiai szférán kívül is;
- nyitottságot mutat a legújabb technológiai eszközök azonosításában, alkalmazásában a komplex adattömegek etikus előállítása, elemzése, kezelése, használata és közlése érdekében;
- hatékonyan kommunikál komplex kérdésekről, melyek célja a viselkedésformálás, értelmezve és összekapcsolva a komplex kihívásokat a különböző érdekeltekkel, tudományos és interkulturális szempontokkal, melyek magukban foglalják a globális és az európai polgárságot.

6.2.4. Autonómia és felelősség:

A szakon végzett

- szakmai munkája során reflektál az ismereteinek és döntéseinek alkalmazásához kapcsolódó társadalmi és etikai felelősségre;
- a fenntarthatóság különböző értelmezési módjaira reflektálva értelmezi a releváns etikai kérdéseket és az aktív polgárság szerepét, különösen európai kontextusban;
- rendelkezik olyan tanulási készségekkel és felelősséggel, amelyek lehetővé teszik, hogy a továbbtanulást nagyrészt önszabályozóan vagy önállóan végezze.

7. A képzést megkülönböztető speciális jegyek:

A képzésbe való felvétel feltétele angol nyelvből C1 szintű nyelvtudás.

A képzés négy fázisból áll: az 1. fázisban (Preparatory Phase) a hallgatók fenntarthatósági, társadalmi innovációs és transzdiszciplináris kutatási ismereteket sajátítanak el. A 2. fázisban (Flexible Phase) transzdiszciplináris specializációs ismereteket szereznek a víz, az élelem, az élet és egészség, valamint az energia és fenntartható városok témakörökben. A 3. fázisban (Experiential Phase) megfelelő felkészülést követően gyakorlati tevékenységet folytatnak és felkészülnek a zárófázisra. A 4. fázisban (Capstone Phase) a specializációjukhoz kapcsolódó projekttevékenységet folytatnak. A képzés a több tudományterületet képviselő oktató-kutatói, transzdiszciplináris környezetben és az akadémiai szférán kívüli szereplők (üzleti és non-profit szektor) bevonásával zajlik.

8. A képzés folytatásában megállapodó külföldi és magyar felsőoktatási intézmények neve és származási országa:

8.1. Universitat de Barcelona (Spanyolország)

8.2. Eötvös Loránd Tudományegyetem (Magyarország)

8.3. Université de Montpellier (Franciaország)

8.4. Trinity College Dublin (Írország)

8.5. Universiteit Utrecht (Hollandia)

8.6. Hochschule Ruhr West (Németország)

8.7. Julius-Maximilians-Universität Würzburg (Németország)

8.8. Åbo Akademi (Finnország)

8.9. Universitetet i Bergen (Norvégia)

2. ADATTUDOMÁNY

Informatikai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: adattudomány (Data Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles adattudós
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Data Scientist

3. Képzési terület: informatika

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az informatika képzési területről a programtervező informatikus, a mérnökinformatikus, a gazdaságinformatikus, a természettudomány képzési területről a biotechnológia alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a természettudomány képzési területről a matematika, a fizika alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 481/0612

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan informatikai szakemberek képzése, akik képesek a különféle adattípusok sajátosságainak és a komplex adathalmazok struktúrájának megértésére, a közöttük lévő kapcsolatok felismerésére, a nyers adatok szükséges transzformációs lépéseinek alkalmazására, a következtetések levonására és a való világ folyamatainak modellezésére. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az adattudós

a) tudása

- Ismeri az adattudomány szakterületének innovatív, kutatói szintű műveléséhez szükséges adatelemzési, etikai, adatbiztonsági, matematikai, statisztikai fogalmakat, a programozási elveket és összefüggéseket, különösen az adattípusokat, reprezentációkat, az átalakítási és optimalizációs eljárásokat, a többváltozós statisztika, a gépi tanulás elveit.
- Tisztában van az elemzéshez, modellezéshez használt aktuális technológiák működésével és képes azok valós körülmények között történő alkalmazására nagy mennyiségű adat esetében is.
- Ismeri a nagymennyiségű adatok tárolására, feldolgozására és vizualizációjára szolgáló technikákat, tisztában van az egyes eszközrendszerek tulajdonságaival.
- Ismeri az adattudomány főbb alkalmazási területeit, az ezekhez kötődő problémákat és a megoldási lehetőségek főbb irányait, a kapcsolódó technikák alkalmazási korlátait.
- Összefüggéseket tud teremteni az egyes adattípusok között, képes az adatok transzformációján alapuló információ-kinyerésre és feladatmegoldásra multidiszciplináris környezetben is.
- Az angol nyelvtudása eléri a képzéshez, az angol nyelvű szakirodalom megismeréséhez, a szakszöveg megértéshez, feldolgozásához és a szakképzettséggel ellátható szakmai feladatok elvégzéséhez, valamint a folyamatos szakmai önképzéshez szükséges szintet.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az adatkezelés, elemzés, modellezés szabályozási kérdéseiről, problémáiról, beleértve a jogi és etikai vonatkozásokat is.
- Ismeri az informatikai biztonság területeit.

b) képességei

- Képes a különböző tudományágakban megjelenő komplex osztályozási, modellezési, előrejelzési problémák formalizálására, a szükséges elméleti és gyakorlati módszerek meghatározására és azok megoldására.
- Képes az előírt feladathoz tartozó nyers adat transzformációs lépéseinek megalkotására.
- Képes az adatokat kontextusba helyezve más információkkal összekapcsolni, egyesítve különböző modalitásokat.
- Ismeri az adatelemek közötti függőségi viszonyokat és az adatok strukturálhatóságát, típusait. A technológia változása esetén képes az adatelemzési stratégiát a technológiától függetleníteni.
- Képes hatékonyan együttműködni az adattudományhoz kapcsolódó, a feldolgozandó, elemzést igénylő adatokat előállító tudományterületek képviselőivel.
- Képes nagy mennyiségű adat hatékony vizualizációjára, az eredmények interpretálására.
- Képes a rutinproblémák felismerésén és megoldásán túl eredeti ötleteket felvetni.
- Szakmai irányítás mellett képes önálló tudományos kutatómunkát végezni.
- Anyanyelvén kívül legalább angol nyelven képes szóban és írásban szakmai eszmecserét folytatni, eredményeket bemutatni és értelmezni, jelentéseket készíteni, szakmai anyagokat feldolgozni.
- Munkája során vizsgálja a kutatási, fejlesztési és innovációs célok kitűzésének lehetőségét és törekszik azok megvalósítására.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri az adattudomány és a kapcsolódó szakterületek elsősorban matematikai, statisztikai, informatikai vonatkozású, valamint mesterséges intelligenciával kapcsolatos legújabb eredményeit és törekszik arra, hogy ezeket saját fejlődésének szolgálatába állítsa.
- Tiszteletben tartja és munkája során figyelembe veszi az övétől eltérő véleményeket, kizárólag a szakmai érvekkel történő meggyőzést tartja elfogadhatónak.
- Hitelesen képviseli szakmáját és mutatja be munkájának eredményeit.
- Elkötelezett a környezettudatos magatartás közvetítése és megvalósítása iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Nagy figyelmet fordít feladatainak precíz elvégzésére és a határidők pontos betartására, illetve betartatására.
- Alkalmas mind egyénileg, mind pedig egy csoport tagjaként vagy vezetőjeként elemzői, modellezői és egyéb, az adattudománnyal kapcsolatos feladatok elvégzésére.
- Felelősséget vállal a vele együtt dolgozó vagy irányítása alatt állók munkájáért.
- Felelősen, az aktuális szabályozásnak megfelelően kezeli a rá bízott érzékeny, esetlegesen bizalmas adatokat.
- Munkáját a szakmai és tudományos etika követelményeinek maximális figyelembevételével végzi.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők****9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:**

- az adattudomány elméleti hátteréhez kapcsolódó alapismeretek (így vektorizálás/lineáris algebra, többváltozós statisztika elemei, optimalizációs eljárások, a gépi tanulás alapjai) 15 – 25 kredit;
- az adattudomány gyakorlati hátteréhez kapcsolódó alapismeretek (így adatmodellek, felhő alapú számítások, informatikai biztonság, etika, tudományos számítási technikák, adatvizualizáció) 15 – 25 kredit;
- választható, az adattudomány, illetve a kapcsolódó tudományágak területén speciális kompetenciákat eredményező ismeretek 40 – 60 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat legalább hat hét időtartamú, szakmai gyakorlólhelyen szervezett gyakorlat, melynek további követelményeit a képzés tanterve határozza meg. A szakmai gyakorlat kritérium követelmény.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

9.3.1. A 4.2. pont szerinti matematika vagy fizika alapképzési szakon szerzett felsőfokú végzettségi szinttel és szakképzettséggel rendelkezők esetében a korábbi alapképzési tanulmányok

alapján a mesterképzési képzési ciklusba való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 40 kredit az alábbi területekről:

- gazdasági és humán ismeretek 5 kredit;
- informatikai ismeretek (adatszerkezetek, adatelemzés, algoritmusok, adatbázisrendszerek, programnyelvek, adatbiztonság) 35 kredit.

9.3.2. A 4.3. pont szerinti felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezők esetében a korábbi alapképzési tanulmányok alapján a mesterképzési képzési ciklusba való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- természettudományos ismeretek (kalkulus, lineáris algebra, valószínűségszámítás, statisztika, numerikus matematika) területéről 20 kredit;
- gazdasági és humán ismeretek 5 kredit;
- informatikai ismeretek (adatszerkezetek, adatelemzés, algoritmusok, adatbázisrendszerek, programnyelvek, adatbiztonság) 35 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a 4.2. pont szerinti alapképzési tanulmányaiból a felsorolt területeken legalább 20, a 4.3. pont szerinti matematika és fizika alapképzési tanulmányaiból legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

3. ALKALMAZOTT MATEMATIKUS

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: alkalmazott matematikus (Applied Mathematics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles alkalmazott matematikus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Applied Mathematician

választható specializációk: alkalmazott analízis, sztochasztika, pénzügy-matematika, diszkrét matematika, operációkutatás, számítástudomány, műszaki matematika

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a matematika alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a természettudomány, a műszaki, az informatika képzési területek alapképzési szakjai, a gazdaságtudományok képzési terület gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés alapképzési szakja.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési, mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)

- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 461/0540

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja alkalmazott matematikusok képzése, akik tudományos kutatási szintet elérő szakmai felkészültségükkel magas szintű matematikai ismereteik és modellezési tapasztalataik birtokában képesek alkotó módon a gyakorlatban felmerülő matematikai problémák megoldására. Nyitottak szakterületük és a rokon területek új tudományos eredményeinek kritikus befogadására. Felkészültségük alapján képesek a gyakorlati problémák modellezésére, megoldására és a megoldások gyakorlati kivitelezésének irányítására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az alkalmazott matematikus

a) tudása

- Rendszerszinten és összefüggéseiben ismeri a matematika tudományának módszereit az algoritmuselmélet, az alkalmazott analízis, a diszkrét matematika, az operációkutatás, a valószínűségi számítás és a matematikai statisztika területén.
- Összefüggéseiben ismeri az alkalmazott matematika eredményeit az algoritmuselmélet, az alkalmazott analízis, a diszkrét matematika, az operációkutatás, a valószínűségi számítás és a matematikai statisztika területén.
- Ismeri az alkalmazott matematika különböző részdiszciplínái közötti mélyebb, átfogóbb kapcsolatokat, egymásra épülésüket.
- Ismeri az absztrakt matematikai gondolkodást, az absztrakt matematikai fogalmakat.
- Ismeri az alkalmazott matematikai modellek megalkotásához és szimulálásához szükséges informatikai, számítástechnikai ismeretanyagot.

Specializáció választása nélkül továbbá

- Ismeri a differenciálegyenletek, a közelítő számítások elméletének alapjait és ezek legfontosabb alkalmazásait természeti, műszaki és gazdasági jelenségek modellezésében.
- Ismeri a valószínűségelmélet és a matematikai statisztika modern elméletének alapjait.
- Ismeri a kódoláselmélet és kriptográfia alapjait, a gyakorlatban legelterjedtebb kódok és titkosítások elméleti hátterét és alkalmazhatóságát.
- Ismeri a kiszámíthatósági kérdések elméleti hátterét.
- Ismeri a legfontosabb matematikai és statisztikai szoftverek használatát és azok matematikai hátterét, alkalmazhatóságuk korlátait.

Alkalmazott analízis specializáción továbbá

- Ismeri a matematikai analízis természettudományos, ipari és üzleti szférában történő alkalmazásait.
- Ismeri az egyes alkalmazási területeken felmerülő problémák közönséges és parciális differenciálegyenletekkel történő modellezési lehetőségeit, a modellek matematikai tulajdonságait.
- Ismeri a matematikai modellezéshez szükséges fontosabb matematikai programcsomagokat.

Sztochasztika specializáción továbbá

- Ismeri a valószínűségi számítás, a statisztika és a sztochasztikus folyamatok természettudományos, ipari és pénzügyi alkalmazásait.
- Ismeri az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló sztochasztikus, véletlenszerű törvényszerűségeket, megfelelő tudással rendelkezik e jelenségek tudományos igényű kísérleti tanulmányozásához és elméleti értelmezéséhez.
- Ismeri a statisztikai törvények elemzésére alkalmas programcsomagokat.

Diszkrét matematika specializáción továbbá

- Ismeri a diszkrét matematika klasszikus és aktuális elméleti eredményeit.

- Ismeri a diszkrét matematika algoritmikus módszereit, a kriptográfia, algoritmuselmélet, kódelmélet, diszkrét optimalizálás hatékony módszereit.
- Ismeri a diszkrét matematikai modellezésekhez használatos fontosabb matematikai programcsomagokat.

Operációkutatás specializáció továbbá

- Ismeri az ipari, kereskedelmi, pénzügyi, mezőgazdasági, kommunikációs rendszerek irányítási, működtetési és optimalizálási problémáinak megoldása során alkalmazható matematikai modelleket, azok számítógépes megoldását.
- Ismeri a különféle operációkutatási algoritmusok matematikai hátterének elemeit, ezek a hatékonyságának elemzési módszereit.

Számítástudomány specializáció továbbá

- Ismeri az algoritmuselmélet, bonyolultságelmélet szakterületét.
- Rendelkezik a számítógépes problémák modellezéséhez, innovatív megoldásaihoz szükséges tudással.

Pénzügy-matematika specializáció továbbá

- Mikro- és makroökonómiai, valamint pénzügyi alapismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a valószínűségelmélet és a matematikai statisztika modern elméletének alapjait. Ismeri a sztochasztikus jelenségek, folyamatok modellezésének eljárásait.
- Tisztában van a sztochasztikus és pénzügyi folyamatok, idősorok, a kockázati folyamatok, az életbiztosítás és a nem-életbiztosítás matematikai elméletével.
- Ismeri a pénzügyi folyamatok, biztosítási kérdések matematikai elemzéseit, modelljeit.

Műszaki matematika specializáció továbbá

- Ismeri a műszaki problémák matematikai modellezésének lehetőségeit.
- Ismeri a differenciálegyenletek, a közelítő számítások elméletének alapjait és ezek legfontosabb alkalmazásait természeti, műszaki és gazdasági jelenségek modellezésében.
- Ismeri a valószínűségelmélet és a matematikai statisztika modern elméletének alapjait. Ismeri a számítógép geometriai és grafikai alkalmazási módjait.

b) képességei

- Képes a matematika tudományának módszereit alkalmazni az algoritmuselmélet, az alkalmazott analízis, a diszkrét matematika, az operációkutatás, a valószínűségszámítás és a matematikai statisztika területén.
- Képes a környező világban adódó jelenségek matematikai modelljeinek megalkotására, a modern matematika eredményeinek felhasználására a jelenségek megmagyarázása, leírása érdekében.
- Képes a gyakorlati életben megfigyelhető összefüggések absztrakt szinten történő megragadására.
- Képes a matematika alkalmazási területein megszerzett ismereteit alkotó módon kombinálni és felhasználni az élő és élettelen természetben, a műszaki és informatikai világban, a gazdasági és pénzügyi életben felmerülő problémák megoldásában.

- Képes a természetben, a műszaki és gazdasági életben felmerülő bonyolult rendszerek áttekintésére, matematikai elemzésére és modellezésére, döntési folyamatok előkészítésére. Képes a problémák belső törvényszerűségeinek megértésére, feladatok megtervezésére és magas szintű végrehajtására.
- Képes a gyakorlati életben adódó döntéshelyzetek mögött esetlegesen rejlő optimalizációs problémák megfogalmazására, az azokból levonható következtetések nem-szakemberek számára való kommunikációjára.
- Képes a számítástechnika eszközeinek felhasználásával a természetben, a műszaki és gazdasági életben felmerülő számítási feladatok elvégzésére.
- Képes a nagy számításigényű, illetve nagy tárkapacitású feladatok felismerésére, alternatív megközelítések elemzésére.
- Képes a matematikai eredmények, érvelések és az azokból származó következtetések világos bemutatására, a magyar és idegen nyelvű (angol) szakmai kommunikációra.
- Képes a matematikai szakterület problémáit szakemberek és laikusok számára egyaránt szakszerűen megfogalmazni.

c) attitűdje

- Törekszik az alkalmazott matematika új eredményeinek megismerésére.
- Törekszik az alkalmazott matematika eredményeinek minél szélesebb körű alkalmazására.
- Törekszik arra, hogy megszerzett alkalmazott matematikai ismeretei segítségével megkülönböztesse a szakterületén a tudományosan megalapozott és a kellően alá nem támasztott állításokat.
- Törekszik az alkalmazott matematika modern alkalmazási lehetőségei közötti további összefüggések meglátására, a felismert összefüggéseinek szintézisére és azok magas szintű, a tudománya eszközeivel megalapozott értékelésére.
- Nyitott és fogékony az alkalmazott matematika területén elsajátított gondolatmenetek, módszerek, fogalmak új alkalmazási területeken való felhasználására, új eredmények elérésére.
- Folyamatosan törekszik ismeretei bővítésére, új matematikai kompetenciák megszerzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősen, önkritikusan és reálisan ítéli meg az alkalmazott matematikai területén megszerzett tudásának mértékét.
- Megszerzett kritikai gondolkodásmódja és rendszerszerű gondolkodása révén felelősen vesz részt csoportmunkában, működik együtt akár más szakterületek képviselőivel.
- Magas szintű alkalmazott matematikai ismeretei birtokában önállóan választja meg az egyes alkalmazási problémák megoldása során használható módszereket, eljárásokat.
- Tudományos kutatásai, illetve a matematika alkalmazásai során fontosnak tartja, hogy azokat a legmagasabb etikai normák figyelembe vételével végezze.
- Tisztában van egyfelől a matematikai gondolkodás, a precíz fogalomalkotás fontosságával, másfelől a matematika alkalmazása során adódó modellek korlátaival, így véleményét ezek figyelembe vételével alakítja ki.

- A matematika alkalmazása során a megszerzett ismeretei alapján kialakított véleményét felelősen képviseli.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- az alkalmazott matematikus képzést alapozó ismeretek (algebra és számelmélet alapjai, analízis alapjai, geometria alapjai, valószínűségszámítás és matematikai statisztika alapjai, informatika és operációkutatás alapjai) 15-25 kredit;
- alkalmazott matematikusi szakmai ismeretek 20-30 kredit
(az alábbi, a képzés tantervében meghatározott legalább három ismeretkörből legalább három témakör ismeretanyaga választandó):

- a) diszkrét matematika és algoritmuselmélet (Testbővítések elmélete és alkalmazásai. A véges testek elmélete és alkalmazásai. Kriptográfiai alapfogalmak. Gráfok magasabb összefüggősége, diszjunkt fák és fenyők, az összefüggőség növelése. Gráfok és hipergráfok színezései, perfektn gráfok. Párosítás-elmélet. Gráfok beágyazásai. Erősen reguláris gráfok. Az egészségi feltétel és alkalmazásai. Véletlen módszerek: várható érték és második momentum-módszer, véletlen gráfok, küszöbfüggvény. Extremális kombinatorika: extremális halmazrendszerekről és gráfokról szóló klasszikus tételek. Az algoritmuselmélet alapfogalmai és alkalmazásai. Gráfalgoritmusok: szélességi és mélységi keresés, feszítőfák, legrövidebb utak, folyamok. Kereső-fák, amortizációs idő, Fibonacci-kupac.) 5-15 kredit;
- b) operációkutatás (Folytonos és sztochasztikus optimalizálás, Alternatíva tételek, Minkowski-Weyl-tétel, pivot és belsőpontos algoritmusok, elipszoid- módszer; konvex optimalizálás: szeparációs tételek, konvex Farkas-tétel, Karush-Kuhn-Tucker-tétel, Lagrange- függvény és nyeregpon-tétel, Newton-módszer, belső pontos algoritmus; a sztochasztikus programozás alapmodelljei és megoldó módszerei; gyakorlati problémák. Diszkrét optimalizálás. Max folyam min vágás, Egerváry- dualitás, poliéderes kombinatorika, teljesen duális egészértékűség, párosítás-poliéder; gráfalgoritmusok, Magyar-módszer, Edmonds-Karp-algoritmus; NP-teljes problémák algoritmikus megközelítései: dinamikus programozás, Lagrange-relaxáció, korlátozás és szétválasztás, mohó algoritmusok; gyakorlati problémák.) 5-15 kredit;
- c) alkalmazott analízis (Ortogonalis polinomok. Trigonometrikus- és ortogonalis polinom-sorok pontonkénti és egyenletes konvergenciája. Fourier-transzformáció. Az approximációelmélet elemei. Stone-tétel, Bohmann-Korovkin-tétel. Legjobb approximáció polinomokkal. Jackson tételei. Interpoláció. Spline-függvények. Approximáció racionális függvényekkel. Lagrange-interpoláció Lebesgue-függvénye. Erdős-Bernstein-sejtés az optimális alappontokról. Grünwald-Marzinkiewicz-tétel. Stabilitáselmélet. Periódikus megoldások. Peremérték-feladatok lineáris differenciálegyenletekre. A variációszámítás alapfeladata. Euler-Lagrange- differenciálegyenletek. Geometriai módszerek a mecha-

kában. Lagrange- és Hamilton- rendszerek. Legendre-transzformáció. Euler- Lagrange- egyenletek, Hamilton- egyenletek. Szimmetriák és megmaradási tételek. Alapfogalmak a parciális differenciálegyenletek elméletében. Karakterisztikus függvény, első integrálok. Elsőrendű lineáris és kvázilineáris egyenletek. Elsőrendű egyenletek karakterisztika elmélete, Cauchy-feladat. Másodrendű lineáris parciális differenciálegyenletek osztályozása és kanonikus alakra hozása. Goursat- és Cauchy-feladat hiperbolikus egyenletekre. Vegyes feladat hullámegyenletre. Fourier-módszer. Vegyes feladat hőegyenletre, maximum-tétel. Cauchy-feladat hőegyenletre, Duhamel-elv, Peremérték- feladatok potenciálegyenletre. Fixponttételek és alkalmazásaik.) 5-15 kredit;

d) sztochasztikus folyamatok (Négyzetesen integrálható folyamatok. Gyengén stacionárius folyamatok, lineáris szűrők. Az idősorok analízisének elemei. Erősen stacionárius folyamatok, ergodikus tételek. Diszkrét és folytonos idejű Markov-láncok és alkalmazásaik. Az Itô-féle sztochasztikus integrál, sztochasztikus differenciálegyenletek, diffúziós folyamatok.) 5-15 kredit;

9.1.2. A képzés követelményei specializáció nélkül vagy specializációs modul felvételével teljesíthetők. A specializáció kreditértéke a képzés egészén belül 40-60 kredit.

a) specializáció választása nélküli ismeretkörök:

- numerikus matematika (algebra numerikus módszerei, függvényminimalizálás, differenciálegyenletek numerikus megoldása) 7-15 kredit,
- differenciálegyenletek (peremértékfeladatok, stabilitás) 7-20 kredit,
- matematikai statisztika fogalmai és módszerei (becslési módszerek, likelihood-hányados próba, nemparaméteres próbák) 6-15 kredit,
- információelmélet, algoritmusok és bonyolultságuk (Shannon-tétel, hibajavító kódok, bonyolultsági osztályok) 6-15 kredit,
- integrálgeometria (Santalo-féle klasszikus eredmények, Radon-féle integráltranszformáció) 6-15 kredit,
- alkalmazott matematika legalább 6 kredit;

b) a specializációk ismeretkörei:

ba) alkalmazott analízis specializáció:

- modellezés, természettudományos ismeretek (modellalkotás és természettudományos alkalmazások, információtechnológiai és vállalati ismeretek) 9-15 kredit,
- differenciálegyenletek numerikus módszerei (a közönséges differenciálegyenletek numerikus megoldási módszerei, elliptikus és időfüggő parciális differenciálegyenletek numerikus megoldási módszerei) 5-15 kredit,
- differenciálegyenletek (dinamikai rendszerek, parciális differenciálegyenletek elmélete) 10-20 kredit,
- alkalmazott matematika legalább 5 kredit;

bb) sztochasztika specializáció:

- statisztika (a matematikai statisztika fogalmai és módszerei, többdimenziós statisztikai eljárások, statisztikai programcsomagok) 15-25 kredit,

- időfüggő sztochasztikus rendszerek (sztochasztikus folyamatok, sztochasztikus analízis, pénzügyi folyamatok, idősorok elemzése) 15-25 kredit,
- alkalmazott matematika területéről legalább 6 kredit;

bc) pénzügy-matematika specializáció:

- statisztika (a matematikai statisztika fogalmai és módszerei, statisztikai programcsomagok) 5-10 kredit,
- sztochasztikus rendszerek (sztochasztikus folyamatok, idősorok elemzése, biztosításmatematika) 15-25 kredit,
- gazdaságtudományok (mikroökonómia, makroökonómia, pénzügyi alapismeretek) 15-25 kredit,
- alkalmazott matematika legalább 6 kredit;

bd) diszkrét matematika specializáció:

- kombinatorikai algoritmusok (mélységi és szélességi keresés, hálózati folyamatok, maximális folyam-minimális vágás tétel) 5-15 kredit,
- Gröbner-bázisok (polinomgyűrűk, Nullstellensatz) 5-10 kredit,
- véges testek és polinomok 5-10 kredit,
- diszkrét optimalizálás (algoritmusok lineáris diofantikus egyenletekre, Khachiyan-módszer, ellipszoid-módszer) 7-15 kredit,
- algebrai kódelmélet 6-15 kredit,
- algoritmuselmélet (digitális információ kódolása és dekódolása, konvolúciós kódok) 6-15 kredit,
- kriptográfia (privát kulcsú kriptorendszerek, nyilvános kulcsú kriptorendszerek, RSA) 5-10 kredit,
- alkalmazott matematika legalább 5 kredit;

be) operációkutatás specializáció:

- diszkrét optimalizálás (egész értékű programozás, dinamikus programozás, gráf
- algoritmusok, matroid-elmélet) 9-24 kredit,
- folytonos optimalizálás (lineáris és nemlineáris optimalizálás, szemidefinit programozás, minimax-tételek) 9-24 kredit,
- operációkutatás számítógépes módszerei 2-6 kredit,
- operációkutatási (alkalmazott matematikai) projekt 3-6 kredit,
- alkalmazott matematika területéről legalább 10 kredit;

bf) számítástudomány specializáció:

- adatbányászat 3-6 kredit,
- WWW és hálózatok matematikája 3-6 kredit,
- bonyolultságelmélet (algoritmusok és alsó becslések az erőforrás-használatra, véges automáták, bonyolultságosztályok) 6-9 kredit,
- algoritmusok és adatstruktúrák tervezése, elemzése és implementálása (max-vissza sorrend és alkalmazásai, minimális súlyú fenyők, keresőfák) 6-9 kredit,

- kriptográfia és adatbiztonság (szimmetrikus kulcsú rendszerek, nyilvános kulcsú titkosítás, hazai és nemzetközi szabványok) 6-9 kredit,
- információelmélet, kódok és szimmetrikus struktúrák 4-6 kredit,
- alkalmazott matematika területéről legalább 10 kredit;

bg) műszaki matematika specializáció:

- műszaki mechanika és fizika (Lagrange-mozgásegyenletek, Hamilton-elv, Maxwell-egyenletek) 7-15 kredit,
- Fourier-analízis, differenciálegyenletek (Fourier-sorok, inverziós formula, Fourier-transzformált, wavelet) 7-15 kredit,
- lineáris algebra és irányításelmélet (lineáris rendszerek, optimális irányítás, Pontrjagin-féle maximumelv) 7-15 kredit,
- numerikus matematika (numerikus lineáris algebra, variációs feladatok, Ritz-módszer, numerikus és szimbolikus számolások) 7-15 kredit,
- sztochasztika (többváltozós statisztikai módszerek, kontingenciatáblák, idősorok elemzése, tömegkiszolgálási rendszerek) 7-15 kredit,
- alkalmazott matematika területéről legalább 5 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 65 kredit a korábbi tanulmányokból az algebra, analízis, geometria, halmazelmélet, kombinatorika, matematikai logika, operációkutatás, számelmélet, valószínűség-számítás, statisztika területeiről. Ezen belül legfeljebb 10 kredit tartalommal beszámíthatók kiterjedt matematikai apparátusra épülő más tárgyak ismeretei is.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 50 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

4. ALKALMAZOTT NYELVÉSZET

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: alkalmazott nyelvészet (Applied Linguistics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles alkalmazott nyelvészet szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Applied Linguist

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a magyar, az anglisztika, a germanisztika, az amerikanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák, a romológia, a szlavisztika, a kommunikáció és médiatudomány alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány képzési területéről az ókori nyelvek és kultúrák, a keleti nyelvek és kultúrák, a néprajz, a pedagógia, a pszichológia, a szabad bölcsészet, a társadalomtudományok képzési területéről a politikatudományok, a szociálpedagógia, a szociológia, az informatikus könyvtáros, a pedagógusképzés képzési területéről a tanító, az óvodapedagógus, a gyógypedagógia alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti és nyelvészeti kutató-módszertani ismereteik birtokában képesek a társadalom bármely szegmensében felmerülő nyelvi problémákhoz kapcsolódó igények kielégítésére, ezek kezelésére, aktuális társadalmi igények szerinti alakítására, fejlesztésére. Előmozdítják a társadalmi szintű információáramlást,

segítve ezzel az információhoz való jutáshoz fűződő jogot. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Alkalmazott nyelvészet szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a nyelv és a gondolkodás, a megismerés, illetve a nyelv és nyelvhasználat társadalmi kapcsolatának szerteágazó kérdéseit.
- Részleteiben is ismeri a személyes, intézményi, társadalmi és kultúrák közötti kommunikáció sajátosságait.
- Átlátja a digitális társadalom modern kommunikációs kihívásait, megismeri a hatékony és a továbbhaladást biztosító válaszok változatait.
- Ismeri a nyelvi teljesítmény és hatás méréstechnikai problémáit és a szaknyelvek legfontosabb ismérveit.
- Ismeri egy-egy szakmai közösség általános kommunikációs szokásait és ezek jellegzetességeit.
- Változataiban is tisztázta a nyelvészeti kutatások metodológiai és metodikai eszköztárát.
- Ismeri a nyelvi sokféleség, nyelvészeti elméletek és metodológiák sokféleségének általános és részdiszciplináris összefüggéseit.

b) képességei

- Képes nyelvfejlesztési munkálatok végzésére, irányítására egyéni és intézményes szinten.
- Képes a nyelvi tervezés elvégzésére mind az anyanyelv, mind az idegen nyelv (nemzetiségi, környezeti, regionális) vonatkozásában.
- Képes tantervfejlesztésre és nyelvi tanácsadásra, képességei kiterjednek a tanórai és tanórán kívüli közoktatási és felsőoktatási, valamint az iskolarendszeren kívüli képzésre is.
- Képes az alap- és alkalmazott kutatások és elemzések végzésére az anya- és idegen nyelvi területeken.
- Képes a nyelvi szocializáció sokoldalú és sokirányú segítésére.
- Képes helyzetértékelésre mind a civil, mind a politikai szféra számára a médianyelvészeti ismeretek révén.
- Képes a szakterület tudományos életébe való bekapcsolódásra, konferenciákon való részvételre, prezentációkra, publikációs tevékenységre.
- Képes ismeretterjesztő és tudományos írásművek létrehozására, a szakterület problémáinak és eredményeinek a szélesebb közönséggel történő megismertetésére.

c) attitűdje

- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, különös tekintettel a kulturális-nyelvi sokszínűségekre, a nyelvi jogok fontosságára.
- Tudatosan és kritikusan értelmezi a nyelvészet és a nyelvhasználat hagyományos és korszerű eredményeit; elfogulatlanul és a lényegre koncentrálnak elemzi a jelenségeket.
- A szakterület iránt magas fokú érdeklődést, elkötelezettséget és motivációt tanúsít.

- A hallgatói években megszokott tanulási készsége megmarad, ennek jegyében a szakmai továbbképzéseket és az egyéni önképzés lehetőségeit is felhasználja.
- Széles körű műveltség, problémafelismerő és -megoldó képesség jellemzi.
- Kreativitás, intuíció és módszeresség együttes alkalmazása jellemzi.
- Igényli az elmélyült és minőségi munkát, rendelkezik a csoportmunka vezetéséhez és a csoportmunka végzéséhez szükséges személyes tulajdonságokkal.
- A szakterületén szerzett tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére és társadalmi problémák megoldására is felhasználják.
- Érzékeny a más tudományok nyelvi problémáira.
- Szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánul meg.
- Színvonalas információfeldolgozási képességgel, rugalmas és hatékony kommunikációs készséggel rendelkezik.

d) autonómiája és felelőssége

- Szemléletének meghatározó sajátossága az ember és a kultúra tisztelete, a civil társadalom értékeinek megbecsülése és védelme.
- Az értelmiség autonómiájának elvét követi: a helyzetértékelésben és a nyelvi, nyelvészeti feladatok megoldásában a lényeglátás és a részletek elemzése együtt érvényesül.
- Tisztában van a nyelvek és a nyelvváltozatok egyenrangúságával: ennek jegyében nyelvünk értéket és más nyelvek értékeit egyaránt megbecsüli.
- Abban a szellemben dolgozik, hogy a csoportmunkában irányítóként és résztvevőként is megállja a helyét.
- Magyarország és az Európai Unió polgáraként felelősséget érez minden magyarért és minden európaiért.
- Etikai és szakmai felelősséggel végzi munkáját a helyi és a tágabb közösség javára.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- lingvisztikai részdiszciplínák [a nyelvleírás elmélete, leíró nyelvtani ismeretek (fonetika-fonológia, grammatika, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, szemantika, pragmatika, diskurzuselemzés, kontrasztív nyelvészet, nyelvtipológia, a nyelvészeti kutatások módszertana, a nyelvtudomány, alkalmazott nyelvészet története, nyelvészeti alkalmazások, nyelvészeti statisztika] 18-22 kredit;
- általános alkalmazott nyelvészeti szakmai ismeretek 28-36 kredit:
 - nyelv és gondolkodás: pszicholingvisztika, első- és második nyelvelsajátítás, neurolingvisztika, alkalmazott pszicholingvisztika, kétnyelvűség,
 - nyelv és társadalom: szociolingvisztika, nyelvpolitika, nyelvi jogok, kétnyelvűség, alkalmazott szociolingvisztika, kommunikációelmélet (interperszonális, társadalmi, intézményi); internet- és médiakommunikáció,
 - a nyelvi kód: számítógépes nyelvészet, korpuszlingvisztika, az írott nyelv, netnyelvészet;

- választás szerinti szakmai modul 38-46 kredit
 - nyelv és gondolkodás: neurolingvisztika, két- és többnyelvűség, jelnyelv, a nyelvi teljesítmény mérése, értékelése, nyelvi ontogenezis;
 - nyelv és társadalom: etnolingvisztika, nyelvészeti antropológia, ökolingvisztika, verbális agresszió, nyelvi kontaktusok, nyelvtervezés, hungarológiai ismeretek, szaknyelvek;
 - a nyelvi kód: terminológia, nyelvtechnológia

A szakképzettséghez szükséges követelmények mindhárom témakör ismeretköreiből teljesíthetők.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 10 kredit a lingvisztikai részdiszciplínák (nyelvtudomány) területéről alapképzési tanulmányok alapján.

5. AMERIKANISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: amerikanisztika (American Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles amerikanisztika szakos bölcsész
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in American Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az anglisztika alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a magyar, a germanisztika, a romanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák, a történelem, a szabad bölcsészeti alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

Az amerikanisztika mesterképzés célja olyan szakemberek képzése, akik magas szinten, tudományos igényvel ismerik az amerikai angol nyelvet és az Egyesült Államok kultúráját, társadalmi-politikai berendezkedését, történelmét, az amerikai jelen és múlt valamennyi lényeges vonatkozását. Ismereteik révén alkalmasak az önálló kutatásra, önálló tudományos és publicisztikai munka végzésére. Szaktudásukat a médiában, a könyvkiadásban, a diplomáciában, a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó intézményekben, az üzleti életben, az idegenforgalomban, pályázati irodákban, a helyi és országos önkormányzati hivatalokban és általában a kulturális életben alkalmazzák. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az amerikanisztika szakos bölcsész

a) tudása

- Átlátja az amerikanisztika elméleti problémáit és kutatási irányzatait, valamint ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Tudományos igénnyel és magas szinten képes megérteni, használni az amerikai angolt, jártas annak kulturális és történeti vonatkozásaiban.
- Alaposan és átfogóan ismeri az észak-amerikai kultúrkör történelmét, irodalmát, kultúráját és ezen területek összefüggéseit, illetve a mai amerikai kultúra és társadalom struktúráit és folyamatait.
- Megalapozott összehasonlító ismeretekkel rendelkezik Észak-Amerika és más angolszász többségi és kisebbségi kultúrák, valamint az európai és speciálisan a magyar-amerikai kapcsolatrendszer történelmi és kulturális vonatkozásairól.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az amerikanisztika területére vonatkozó nyomtatott, elektronikus és vizuális forrásokról mind a primer szövegek, mind a szakmunkák és elméletek terén.
- Az amerikanisztika legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően használja és képes megérteni az angol nyelvet.
- Az angolon kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer az amerikanisztikához szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- Az amerikanisztika területén szerzett speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában olyan interkulturális világlátásra tesz szert, amellyel képes az észak-amerikai kultúrák dinamikáinak, ütközéseinek, ellentétes történelmi perspektíváinak feltárására és megértésére és azok magyar relevanciájának értelmezésére.
- Az amerikanisztikára vonatkozó ismereteit képes globális kontextusba helyezni, ezen belül is különös tekintettel az egyéb angolszász kultúrákra, illetve az európai és speciálisan a magyar-amerikai kapcsolatrendszerre
- Képes az információk kritikus elemzésére, önállóan kidolgozott szempontok szerinti feldolgozására, új összefüggésekre feltárására.
- Képes önállóan megválasztani és tudatosan alkalmazni az amerikanisztika problémáinak megfelelő módszereket.
- Önállóan és kritikai szempontok szerint képes feltárni résztemája összefüggéseit, és az elsajátított ismereteket képes hazai társadalmi és kulturális kontextusokban alkalmazni.
- Véleményét képes az amerikanisztikával kapcsolatos szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően megfogalmazni, illetve releváns szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes amerikanisztikai kutatásainak szakközönség előtti bemutatására.
- Képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, hatásosan érvelni saját álláspontja mellett, mások álláspontját kritikusan vizsgálni.

c) attitűdje

- Az észak-amerikai, illetve angolszász kultúrkör vonatkozásában szerzett tudása birtokában szakmai tevékenysége során tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Az amerikanisztika speciális helyzeténél fogva a magyar és európai folyamatokat globális kontextusban tanulmányozza, ismereteit továbbfejleszti.
- Az amerikanisztikán belüli speciális szakmai érdeklődése elmélyült, megszilárdult.
- Szakterületén szerzett tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére is felhasználja.
- Az amerikanisztikára jellemző specifikumokból következően törekszik a problémák interdiszciplináris megközelítésére.
- Szakmai kommunikációjában a tudományetikai normáknak megfelelően nyilvánul meg.
- Szem előtt tartja amerikanisztikai résztémájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Törekszik angol nyelvtudásának, valamint egy szakmája gyakorlása során előnyt jelentő másik idegen nyelv ismeretének elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősen képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Szűkebb és tágabb szakmájának kérdéseit kritikusan kezeli.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit, és ezekért etikai és szakmai felelősséget is vállal.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- az észak-amerikai irodalom, kultúra, történelem és kutatómódszertani alapismeretek legalább 10-25 kredit;
- amerikanisztikai szakmai ismeretek (az amerikanisztika mint tudományág, nemzetközi irányzatai és módszerei; az amerikanisztika társadalomtudományi komponensei; észak-amerikai irodalomtörténet és irodalomelmélet; észak-amerikai kultúrtörténet és kultúraelmélet; észak-amerikai politika- és társadalomtörténet; észak-amerikai politikai rendszerek; nyelvtudomány) 15-30 kredit;
- választás szerinti szakmai modul (etnikai és multikulturális ismeretek, észak-amerikai irodalom és irodalomtudomány, észak-amerikai kultúra és média, észak-amerikai történelem és politika, kanadisztika, Észak-Amerika és Latin-Amerika történelmi és kulturális kapcsolatai, amerikai angol nyelv és nyelvészet, összehasonlító tanulmányok, specializációkhoz tartozó ismeretek) 45-60 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés angol nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele felsőfokú (C1), komplex típusú államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű oklevél angol nyelvből.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit az anglisztika és az amerikanisztika ismeretköreiből, amelyekből az amerikai angol nyelv, valamint az amerikai irodalom és kultúra ismerete együttesen legalább 30 kredit értékű.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató az 50 kreditből legalább 38 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni. 976

6. ANDRAGÓGIA

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: andragógia (Adult Education)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles andragógus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Adult Educator

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az andragógia és a közösség-szervező alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű művelődésszervező, személyügyi szervező, munkavállalási tanácsadó szak, illetve ezek-
kel megfeleltethető korábbi főiskolai szintű szakok (népművelés, közművelődési szakember),
a bölcsészettudomány képzési területéről a pedagógia, a pszichológia; a gazdaságtudományok
képzési területéről az emberi erőforrások; a társadalomtudomány képzési területéről a szocio-
lógia, a politológia, az informatikus könyvtáros és a kulturális antropológia alapképzési szak, a
pedagógusképzés képzési terület alapképzési szakjai.

4.2. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető:
a bölcsészettudomány és társadalomtudomány képzési területéről bármely alapképzési szak.

4.3. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok
az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény
szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése
alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

**7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmá-
nyi területi besorolása:** 142/0111

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja andragógusok képzése, akik megszerzett tudományos ismereteik és gyakor-
lati tapasztalataik birtokában képesek az andragógia mint tudomány és a felnőttképzés mint
praxis értelmezésére, viszonyrendszerének feltárására és megértésére. Képes felnőttoktatási és
-képzési intézmények és szervezetek vezetésére és irányítására, stratégiai tervezési és szervezési

feladatainak teljes körű ellátására, felnőttképzési kurrikulumok fejlesztésére, a képzési folyamat minőségbiztosítási feladatainak koordinálására, a felnőttképzési szolgáltatásokkal összefüggő tanácsadás nyújtására, felnőttképzés kutatások tervezésére és megvalósítására, előzetes tudásmérési eszközök használatára, hagyományos és elektronikus tananyagok és módszerek innovációjára. Ismerik az emberi erőforrás fejlesztésre irányuló európai tendenciákat, a felnőttképzés stratégiai- és feltételrendszerét, felnőttoktatás és -képzés jogszabályi környezetét, finanszírozási formáit, a képzési folyamat tervezési és irányítási folyamatait, a különböző felnőttképzési célcsoportok jellemzőit és igényeit, a leghátrányosabb helyzetű rétegek és csoportok társadalmi beilleszkedésének problémakörét. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására, andragógiai kutatások megvalósítására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az andragógus

a) tudása

- Ismeri az egész életen át tartó tanulás szerepét a társadalom és az egyén életében.
- Ismeri a felnőttképzés gazdasági, közgazdasági, politológiai, politikai és etikai vonatkozásait és jogi aspektusait.
- Ismeri az andragógiai elméleteket (gazdasági, humán erőforrás-fejlesztési, tanuláselméleti, kommunikációs aspektusok).
- Ismeri a felnőttképzés didaktikáját és módszertanát [tanítási, tanulási módszerek, infokommunikációs megoldások, teljesítményértékelés, előzetesen megszerzett tudás, munkatapasztalt elismerése].
- Ismeri a felnőttek tanulásával kapcsolatos elméleteket és a felnőttképzés speciális célcsoportjait és a velük való foglalkozás különleges eljárásait.
- Ismeri a felnőttképzés területén szerzett tapasztalatok rendszerezésének eljárásait.
- Ismeri az andragógia kutatómódszertanát, az andragógia területén folyó aktuális kutatásokat (statisztikai elemzéseket) és a legfontosabb tudományos munkákat.
- Ismeri az Európai Unió felnőttképzéssel kapcsolatos dokumentumait és stratégiáját és a különböző nemzetközi felnőttképzési rendszereket.
- Ismeri az andragógia filozófiai, antropológiai, társadalomelméleti és tudományterületi vonatkozásait.
- Ismeri a felnőttképzési szervezet létrehozásával, működtetésével kapcsolatos gazdasági és irányítási feladatokat.

b) képességei

- Képes rendszerszerűen és kreatívan foglalkozni az andragógia új és összetett problémáival.
- Képes a felnőttképzésben társadalmi, politikai, gazdasági döntések előkészítésére, valamint következtetéseiket és javaslatukat szakmai és nem szakmai közönségnek bemutatni.
- Képes tudományos munkák létrehozására, az andragógia mélyebb összefüggéseinek megértéséhez szükséges információ-források felkutatására, a társtudományok eredményeinek értelmezésére és felhasználására.

- Képes új információk gyűjtésére magyar és idegen nyelvű szakanyagokból, a felmerülő új problémák, új jelenségek kritikus feldolgozására, véleményének a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelő megfogalmazására.
- Képes eredeti ötletekkel és önálló tevékenységgel hozzájárulni a felnőttképzéssel kapcsolatos speciális problémák megoldásához.
- Képes a felnőttképzéssel foglalkozó intézmények irányítási, stratégiai tervezési és szervezési feladatainak teljes körű ellátásra, a felnőttképzési programok és a képző intézmények menedzselésére.
- Képes a felnőttképzésben adekvát célok megfogalmazására, a célok elérését szolgáló andragógiai folyamatok megtervezésére és kivitelezésére.
- Képes teljesítményértékelési és minőségbiztosítási rendszerek működtetésére, valamint önműveléssel és folyamatos önfejlesztéssel kapcsolatos ismeretek átadására.
- Képes felnőttképzési kurrikulumok célcsoportra szabott fejlesztésére, a felnőttképzési szolgáltatásokkal összefüggő tanácsadás nyújtására,
- Képes előzetes tudásmérő eszközök fejlesztésére, alkalmazására és felnőtt csoportok vezetésére, mentorálására.
- Képes felnőttképzési célú pályázatok kidolgozására, projektek menedzselésére.

c) attitűdje

- Elfogadja a felnőttkori tanulás szükségességét és a különböző tanulási környezetek és formák egyenrangúságát.
- Tudatos a tevékenységek és emberek irányításában, koordinálásában a felnőttképzési folyamatok során.
- Innovatív beállítottságú a felnőttképzési szakmájában, kész a folyamatos fejlődésre a személyes és szakmai területen egyaránt.
- Rendelkezik az előítéletei felismerésének és kezelésének szemléletével a felnőtt tanulók megítélése kapcsán.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a felnőttképzési szakma értékeit, a társadalmi sokszínűség és esélyegyenlőség fontosságát.
- Munkáját hivatástudattal, a szakmai normáknak megfelelően végzi.
- Munkájában empátikus, toleráns, rugalmas, önreflektív általában és kiemelten a felnőtt tanulók és felnőtt oktatók kapcsán.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik a felnőttképzésben a másokkal való szakmai és szakmaközi együttműködés fontosságának érvényesítésével.
- Rendelkezik az egyéni és közösségi felelősségtudattal, felelősségvállalással.
- Rendelkezik a kezdeményezés, az önálló és közösségi döntéshozatal képességeivel a felnőttképzések tervezése, szervezése során.
- Szakmai és erkölcsi felelősséget vállal saját munkájáért és az általa vezetett, mentorált csoport munkájáért.

- Képes önálló, felelős döntéseket hozni a felnőttképzésben, valamint belátni és viselni döntéseinek következményeit.
- Munkavégzését a kreativitás és a kezdeményezőkézség jellemzi.
- Tudatosan reflektál saját felnőttképzési tevékenységére, munkáját a minőség- és kapcsolatorientáltság, az egyenrangú szerep, a partneri viszony vállalása jellemzi.
- Képviseli a felnőttképzési szakmai identitását, saját szakmai eredményeit, véleményét.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- az andragógia fogalom-, intézmény- és tevékenységrendszere, jogi szabályozása, finanszírozása, európai oktatáspolitikai trendek 20-25 kredit;
- felnőttképzés-menedzsment 15-25 kredit;
- a felnőttképzés módszertana 20-25 kredit;
- minőségmenedzsment 10-15 kredit;
- szociálandragógia 10-15 kredit;
- andragógiai kutatások 10-15 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a kiscsoportos tantervi gyakorlaton túl a harmadik vagy negyedik félév során egy alkalommal felnőttképzési intézményben vagy szervezetben teljesítendő négy hetes legalább 160 óra, képzési időszakhoz kapcsolódó (a nyári szünet időtartamára is kiterjeszthető) gyakorlat. A szakmai gyakorlati helyet a felsőoktatási intézmény jelöli ki a hallgatóval egyeztetve. A gyakorlati helyszínek lehetnek: felnőttképzési és humánfejlesztő szervezetek, oktatási intézmények, valamint bármely települési önkormányzat, egyházi, nonprofit és civil szervezet, amennyiben felnőttképzési tevékenységet is folytat, és amelyekkel a szakmai gyakorlatra a felsőoktatási intézmény megállapodást kötött, és a szakmai gyakorló hely rendelkezik a szakmai gyakorlat szakszerű irányításához szükséges felkészültségű gyakorlatvezetővel.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 30 kredit az alábbi területekről

- bölcsészettudományi diszciplínákhoz tartozó alapismeretek: pedagógiai, pszichológiai, filozófiai, etikai ismeretek;
- felnőttképzési ismeretek;
- kommunikációtudományi ismeretkör, kommunikációfejlesztés;
- informatika, könyvtárismeret;
- társadalomtudományi alapismeretek: társadalomismeret, szociológia, antropológia, politológia;
- gazdasági és jogi ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató az alapképzési tanulmányai alapján ezekből legalább 15 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

7. ANGLISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: anglisztika (English Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles anglisztika szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in English Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szak:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az anglisztika alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett elméleti, módszertani, gyakorlati ismereteik birtokában magas szinten ismerik és alkalmazzák az angol nyelvet. Ismerik az angol nyelvű országok, közöttük Nagy-Britannia, Írország és Kanada irodalmát, kultúráját, társadalmi-politikai berendezkedését, történelmét, továbbá a modern elméleti és alkalmazott nyelvészet alapelveit, főbb mai irányzatait, kutatási területeit és azoknak elsősorban az angol nyelvre vonatkoztatott eredményeit. Képesek arra, hogy az üzleti életben, a médiában, az oktatásban, a könyvkiadásban, a diplomáciában, a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó intézményekben, az idegenforgalomban, pályázati irodákban, a helyi regionális és országos önkormányzati hivatalokban és általában a kulturális közéletben alkalmazzák megszerzett ismereteiket. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az anglisztika szakos bölcész

a) tudása

- Részleteiben átlátja az anglisztika elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Az anglisztika vonatkozásában átlátja és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit. Az anglisztika sajátos volta miatt speciális ismeretekkel rendelkezik diszciplínája belső multikulturális jelenségeiről, és ennek viszonyáról más multikulturális jelenségekhez, ideértve az Európán kívüli angol nyelvű kultúrákat is, elsősorban az Amerikai Egyesült Államokat, Kanadát és Ausztráliát.
- Érti és átlátja irodalmi, filozófiai, politikai, történeti-történelmi, elméleti és alkalmazott nyelvészeti szövegek és kulturális jelenségek (film, média stb.) vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait. Érzékeny a stílusvariánsokra, jártassága van az angol nyelv történetében, globális, regionális és társadalmi változataiban.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az anglisztika, valamint az idegennyelv-elsajátítás területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, bibliográfiákról.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az anglisztika igen kiterjedt határtudományainak kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- Alaposan és átfogóan ismeri az anglisztikára jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat s azok kontextusait.
- Az anglisztika legalább egy résztémájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Az angolon kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer az anglisztikához szükséges szinten.

b) képességei

- Az anglisztikában képes a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, világképek megformálódásának kritikus értelmezésére. Elemzi és kritikusan képes értelmezni a magyar, az európai és az anglisztika szempontjából releváns más identitásképződési konstrukciókat.
- Képes az európai és az Európán kívüli kultúrák multikulturális szempontú, szintetizáló elemzésére.
- Különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával képes vizsgálni.
- Képes információk kritikusan elemzésére és önállóan kidolgozott szempontok szerinti feldolgozására.
- Képes önállóan megválasztani és tudatosan alkalmazni az anglisztika problémáinak (kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatoknak) megfelelő módszereket.
- Képes empirikus kutatás megtervezésére, kivitelezésére és az adatok tudományos elemzésére. Résztémája összefüggéseit képes önállóan és kritikai szempontok szerint feltárni.
- Véleményét képes a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, hatásosan érvelni saját álláspontja mellett, mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri az angol nyelvet.

- Szakmája művelése során az angolon kívül még egy idegen nyelvet képes szakmai szempontból hatékonyan használni.

c) attitűdje

- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Az anglisztika speciális helyzeténél fogva folyamatosan tanulmányozza az Európán kívüli kultúrákat, ismereteit továbbfejleszti.
- Fel- és elismeri a kulturális sokszínűséget, ezek minél mélyebb megértésére törekszik.
- Az anglisztikán belüli speciális szakmai érdeklődése elmélyült, megszilárdult. Szakterületén szerzett tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére is felhasználja.
- Az anglisztikára jellemző specifikumokból következően törekszik a problémák interdiszciplináris megközelítésére.
- Szakmai kommunikációjában a tudományetikai normáknak megfelelően nyilvánul meg. Szem előtt tartja anglisztikai résztémájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Törekszik angol nyelvtudásának, valamint egy másik idegen nyelv szakmai ismeretének elmélyítésére.
- Eredeti meglátásokra törekszik.

d) autonómiája és felelőssége

- Reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára. Felelősen képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.
- Szűkebb és tágabb szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport szellemi termékeiért. Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

A szakképzettség szempontjából meghatározó diszciplínák, tudományágak, illetve szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- az angol nyelv társadalmi és kulturális kontextusban; a modern brit társadalom és annak történelmi gyökerei; nyelv-, irodalom- és kultúratudományi alapfogalmak és elméleti háttérük; kutatómódszertan; az angol értekező stílus és formátum 10-20 kredit;
- angol alkalmazott nyelvészet, angol elméleti nyelvészet, angol irodalom, angol kultúra és társadalom, angol nyelvű irodalmak és kultúrák (ír, skót, kanadai, ausztrál, stb.) specializációkhoz tartozó ismeretek; a választott specializációhoz kapcsolódó angol nyelvészeti, irodalomtudományi és kultúraelméleti irányzatok; az angol nyelv, irodalom és kultúra specializációtól függő történeti aspektusai 70-80 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés angol nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele felsőfokú (C1), komplex típusú államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű oklevél angol nyelvből.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit a korábbi tanulmányok alapján anglisztikai ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató ezekből legalább 38 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

8. ANGOL NYELVOKTATÓ

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: angol nyelvoktató (Instruction of English as a Foreign Language)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles angol nyelvoktató bölcsész
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Instructor of English as a Foreign Language

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány vagy pedagógusképzés képzési területek alapképzési szakjai.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 2 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szak orientációja kiemeleten gyakorlatorientált (70-80 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 5 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 3 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja az angol nyelvhez kapcsolódó oktatási, nyelvelsajátítással kapcsolatos pedagógiai, valamint kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra való felkészítés.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az angol nyelvoktató bölcsész

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulással és a nyelvelsajátítással kapcsolatos legfrissebb alkalmazott nyelvészeti kutatások eredményeit.
- Ismeri az angol leíró nyelvészetet és annak nyelvpedagógiai vonatkozásait.
- Ismeri az angol nyelvű népek kultúráinak legfontosabb jellemzőit, és a kultúra, mint élet- és viselkedésforma kapcsolatát a nyelvvel (interkulturális ismeretek).
- Ismeri a nyelvtanulás és a nyelvtanítás elterjedt módszertani megközelítéseit.

- Ismeri a különböző technikákat az olvasás-, írás-, beszéd- és hallottszöveg-értési készség, illetve a recepció, produkció, interakció és a közvetítőkészség fejlesztésére.
- Ismeri a tartalomalapú nyelvoktatás legfontosabb elveit és gyakorlatát (pl. kéttannyelvű oktatás).
- Ismeri az információs és kommunikációs technikák speciális, nyelvtanuláshoz kötődő, integrált alkalmazásának lehetőségeit (a tanulói autonómia erősítése, az interaktív tábla lehetőségei, virtuális tanulási felületek, kevert tanulási módok).
- Ismeri a nyelvtudás mérésével és értékelésével kapcsolatos kutatások legfontosabb eredményeit, a Közös Európai Keretrendszer elfogadott szintleírásait, a nyelvi mérés és vizsgáztatás alapelveit.
- Ismeri a tantervkészítés elméleti és gyakorlati megközelítését. Ismeri a külső és belső programértékelés elméletét és gyakorlatát. Ismeri az angol nyelvkönyveket és kiegészítő tananyagokat.
- Ismeri a célzott megfigyelés és adatgyűjtés módszereit.
- Ismeri a kvantitatív és kvalitatív adatgyűjtés és elemzés alapvető technikáit.
- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri az angol nyelvet.
- Megfelelő szintű nyelvtudással rendelkezik, amelyet autonóm módon folyamatosan fejleszt, alkalmazva az önértékelés és az önfejlesztés módszereit.

b) képességei

- Képes az infokommunikációs taneszközök, az audiovizuális eszközök használatára a megfelelő tanulási célok eléréséhez.
- Képes a tanulás és a tanítás kritikai és vizsgálódó megközelítéseinek alkalmazására (kooperáció, a partnerekkel való információ csere, különböző megközelítések kritikai elemzése, reflektív gyakorlat, osztálytermi kutatás).
- Képes az osztálytermi eljárások a különböző képességű, érdeklődésű, szociális felkészültségű tanulók tanulási céljainak megfelelő alkalmazására (órávezetés, tananyagok használata, speciális igényű tanulók, szakmai nyelvhasználat).
- Képes a „tanulás tanulása” módszereinek átadására (időmenedzselés, a haladás dokumentálása, gyengébb és erősebb területek azonosítása, tanulási technikák).
- Képes az autonóm nyelvtanulás stratégiáinak készség szintű megismertetésére és alkalmazására.
- Képes a nyelvtudás méréséhez kapcsolódó feladatok ellátására, mérőeszközök előállítására és értékelésére az egyes nyelvi készségek területén, illetve a fejlesztő értékelés eljárásainak alkalmazására.
- Képes a reflektív gyakorlat és az önértékelés technikáinak alkalmazására (a tanulási célok elérésének vizsgálata, az értékelésnek mint a fejlődés eszközének alkalmazása, kollégák megfigyelése és szakmai értékelése, tanári napló).
- Képes személyes és hivatalos kapcsolatok kialakítására és fenntartására a célországok oktatási szakembereivel és oktatási intézményeivel (projektek, tananyagok, ötletek cseréje).

- Képes tanterv értékelésére, illetve saját tanítási céljainak integrálására, hozzáigazítására a meglévő tantervekhez.
- Képes az interkulturális kommunikatív kompetenciához szükséges ismeretek átadásán kívül az interkulturális készségek és attitűdök fejlesztésére.
- Képes akciókutatás tervezésére, lebonyolítására, angol nyelvű kutatási beszámoló írására
- Képes angol nyelvű óravezetésre, angol nyelvű szakmai kommunikációra (szakirodalom olvasása, kutatási jelentés írása, konferencia részvétel).

c) attitűdje

- Speciális szakmai érdeklődése elmélyül, megszilárdul.
- Felhasználja az angol nyelv tanításával kapcsolatos szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja résztemájának szakmai és társadalmi összefüggéseit. Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.
- Törekszik arra, hogy másokat is önreflexióra, önkorrekcióra készítsen.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is törekszik a jogszabályok és az etikai normák teljes körű figyelembevételével dönteni.
- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa.

d) autonómiája és felelőssége

- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben. Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért. Felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért, szakterülete elismertsége növeléséért, fejlődéséért, fejlesztéséért.
- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Autonóm módon bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai ismeretek jellemzői

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a meglévő nyelvi ismeretek és készségek fejlesztése (bevezetés a nyelvpedagógiába, alkalmazott nyelvészet, szakmódszertan, az osztálytermi nyelvhasználat fejlesztése, nyelvi vizsga) 8-14 kredit;
- a nyelvoktatói munkához szükséges alapismeretek és készségek fejlesztése (szakmódszertan, osztálytermi megfigyelés, tanítási gyakorlat, tanítási gyakorlatot kísérő szeminárium, angol leíró nyelvészet, az angol nyelvű szakmai íráskészség fejlesztése) 24-32 kredit;
- a speciális ismeretek és készségek fejlesztése (a nyelvtudás mérése, értékelése, tanulói különbségek, a kulturális ismeretek tanítása, az információs és kommunikációs technológiák használata, tananyagfejlesztés) 6-16 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés angol nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele angol nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű oklevél, külföldiek esetében az ezzel egyenértékű nyelvtudás igazolása.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit bölcsészettudományi, neveléstudományi ismeretkörökből.

9. ANYAGTUDOMÁNY

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: anyagtudomány (Materials Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles anyagkutató
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Materials Scientist

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a fizika, a kémia és az anyagmérnöki alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szakok: a természettudomány képzési területéről a biológia, a környezettan, a földtudományi alapképzési szak, a műszaki képzési területéről a vegyészmérnöki, a biomérnöki, a környezetmérnöki, az energetikai mérnöki, a gépészmérnöki, a villamosmérnöki, a mechatronikai mérnöki alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 443/0530

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja anyagkutatók képzése, akik kellő mélységű természettudományos, anyagszerkezeti, anyagismereti, és anyagvizsgálati ismeretekkel rendelkeznek, értik a technológiai folyamatok mögött álló kémiai és fizikai alapjelenségeket. Alkalmasak a különböző technológiákban használt anyagok, végtermékek (fémek és ötvözeik, félvezetők, kerámiák, műanyagok és polimerek, illetve az ezekből összeállított kompozitok, új funkcionális anyagok) tulajdonságainak vizsgálatára és az anyagi tulajdonságokat meghatározó fizikai és kémiai összetételek, szerkezetek tervezett befolyásolására. Széleskörű természettudományos ismeretek birtokában képesek anyagtudo-

mányi kutató-fejlesztő munkára a természettudományok (fizikus vagy vegyész), illetve mérnöki tudományok területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az anyagkutató

a) tudása

- Rendszerszinten és összefüggéseiben ismeri az anyagtudomány modern elméleti és kísérleti módszereit.
- Ismeri a kémia és a fizika folyamatait leíró fogalomrendszert és terminológiát, valamint szakterületén széles körű szakirodalmi tájékozottsággal rendelkezik.
- Ismeri az anyagok szerkezete és tulajdonságai közötti összefüggéseket, és ezen összefüggések felhasználásával új tulajdonságú, új szerkezetű anyagok előállítási lehetőségeit.
- Tisztában van az anyagok atomi-, nano-, mikro- és makroszerkezetének alapvető vizsgálati módszereivel.
- Elmélyült és alapos szakmai tudással rendelkezik az anyagvizsgálati módszerek elméletében és gyakorlatában.
- Elmélyült ismeretekkel bír az anyagokban lejátszódó folyamatok fizikai és kémiai alapjairól, a folyamatok irányításának és tervezésének módszereiről.
- Ismeri az anyagtudományi kutatáshoz vagy tudományos munkához szükséges matematikai és informatikai technikákat.
- Tájékozott a számítógépes kommunikációban, elemzésben és a modellezés módszereiben.

b) képességei

- Képes a természeti jelenségekben megnyilvánuló kémiai és fizikai törvényszerűségek azonosítására, az összefüggések komplex megértésére, a jelenségek tudományos igényű kísérleti tanulmányozására és elméleti értelmezésére.
- Felkészült a szakirodalom információinak feldolgozására, önművelésre, önfejlesztésre, a felmerülő új problémák megértésére és az új jelenségek megismerésére.
- Megfelelő tudással rendelkezik a laboratóriumi, félüzemi és kísérleti üzemi feladatok elvégzésére, új kísérleti metodikák fejlesztésére.
- Képes új szerkezetű, új funkcionalitású termékek kialakítására, tervezésére.
- A megszerzett ismeretei birtokában képes az anyagkutatás problémáinak matematikai megfogalmazására, a területhez kapcsolódó informatikai feladatok ellátására.
- Legalább egy idegen nyelven szakmai dokumentációt (tudományos cikket, tanulmányt, pályázatot) tud írni, tudományterületén kommunikálni.
- Képes az anyagok fizikai-kémiai jellemzőinek meghatározására, adekvát vizsgálati technikák és módszerek alkalmazására, illetve kezelésére, a mérésekhez szükséges standardok kiválasztására és a mérések elvégzésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a minőségi munkára, és érzékeny a környezetével szemben. Pozitív hozzáállás a szakmai továbbképzéshez.

- Kritikai és rendszer szintű gondolkodásmódja birtokában felelősen működik együtt szűkebb szakterülete, továbbá más tudományterületek szakmai képviselőivel.
- Az ismeretek átadásában jó kommunikációs készséggel bír.
- Tudományos kutatásait a legmagasabb etikai normák figyelembe vételével végzi.
- Nyitott és fogékony az anyagtudomány területén elsajátított gondolatmenetek, módszerek, fogalmak új alkalmazási területeken való felhasználására, új eredmények elérésére.
- Folyamatosan törekszik ismeretei bővítésére, új kompetenciák megszerzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Az anyagtudomány területén nagyfokú önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések megértésében, megoldásában, szakmai nézetek ismertetésében, alkalmazásában.
- Önállóan kialakítja saját munkájában alkalmazható tudományos nézeteit, véleményeit. Rendelkezik kezdeményező, döntéshozatali képességgel és személyes felelősségvállalással. Munkatársaival aktívan együttműködik, konstruktív módon vesz részt csoportmunkában, kellő gyakorlat esetén vezetői feladatokat képes ellátni.
- Kísérleti, laboratóriumi tevékenysége során megkülönböztetett környezettudatossággal jár el, felelősen működteti a kísérleti, ipari berendezéseket, műszereket.
- Irányító és szervező munkáját magas szinten, felelősséget vállalva látja el.
- Képes az alap-, illetve alkalmazott kutatást végző kutatócsoportok munkájába való bekapcsolódásra, a feladatok önálló megtervezésére és végrehajtására.
- A megszerzett ismeretek és problémamegoldó készség segítségével alkalmas önálló munkára és irányító munkakörök betöltésére az anyagtudomány és -technológia sokirányú területén.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- természettudományi, gazdasági ismeretek (kémia, fizika, számítógépes módszerek, gazdaság és menedzsment) 20-35 kredit;
- anyagkutatói szakmai ismeretek (fizikai anyagtudomány, kémiai anyagtudomány, anyagszerkezet vizsgálati módszerek, kerámiák, polimerek, bioanyagok, funkcionális és intelligens anyagok, szilárdtest-fizika, fémek és félvezetők, nanoanyagok és -technológia, anyag és anyagszerkezet vizsgálati módszerek a laboratóriumi gyakorlatban) 20-40 kredit;
- a képző intézmény által ajánlott speciális ismeretek (anyagszerkezeti vizsgálatok és módszerek, bioanyagok, felületmódosítás, az új anyag előállítási módszerek, a fémek és félvezetők, a funkcionális és intelligens anyagok, a kerámiák, a kompozit és hibridanyagok, a mágneses és optikai anyagok, a nanoszerkezetű anyagok, a polimerek, a matematikai módszerek az anyagtudományban, a számítógépes anyagtudomány) 20-30 kredit.

9.2. A 4.2 és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A 4.1. pontban megadott alapképzésektől eltérő szakokról az anyagtudományi

mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- fizikai ismeretek (általános fizika, szilárdtest-fizika, elektronika, műszaki fizika, statisztikus fizika, kvantummechanika, anyagfizika, fizikai laboratórium) területéről 20 kredit
- kémiai ismeretek (általános kémia, anyagismeret, kémiai anyagtudomány, szervetlen kémia, szerves kémia, kolloidika, felületkémia, kémiai laboratórium) területéről 20 kredit;
- matematikai, informatikai ismeretek területéről 10 kredit;
- egyéb szakmai ismeretek (ásványtan, nukleáris technika, környezetvédelem, mérés-technika, folyamatszabályozás, irányítástechnika, automatizálás, biológia) területéről 10 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató az korábbi tanulmányai alapján legalább 40 kredittel rendelkezzen a felsorolt területekről. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

10. ARABISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: arabisztika (Arabic Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

szakképzettség: okleveles arabisztika szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Arabic Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arab szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehetők: a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik a klasszikus és modern arab nyelv, a közel-keleti és észak-afrikai iszlám-arab világ történelmét és műveltségét. Az arabisztika területén szerzett speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában képesek gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására az államigazgatásban és a kulturális élet számos területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az arabisztika szakos bölcsész

- Ismeri az arab országok történetét és mai helyzetét.
- Ismeri a klasszikus arab nyelvű forrásokat a szépirodalom, történelem, nyelvészet, iszlám vallás területén.

- Ismeri az iszlám történetét és politikai és kulturális aktualitásait.
- Ismeri a magyarokra vonatkozó, arab eredetű történeti és földrajzi forrásokat.
- Ismeri a közel-keleti és észak-afrikai térségbeli népek történetét és műveltségét.
- Ismeri a modern irodalmi arab nyelvet és az egyiptomi nyelvjárást.
- Ismer egy másik sémi nyelvet vagy az iszlám egy másik nyelvét középfokú szinten.

a) képességei

- Képes mind az írott, mind a beszélt arab nyelv magas szintű használatára.
- Képes tudományos előadásokat tartani és szakcikkeket írni.
- Képes tolmács- és fordítói feladatok ellátására.
- Képes szakmai feladatok, problémák önálló megértésére és megoldására.
- Képes feladatait szakmailag magas szinten, önállóan megtervezni, és a tervet végrehajtani.
- Képes az arab nyelvvel és az iszlám kultúrával kapcsolatos specifikus problémák felismerésére és kreatív kezelésére.

b) attitűdje

- Magas fokon motivált és elkötelezett az iszlám-arab műveltség és kultúra iránt.
- A megismert nyelvek és kultúrák használatának és átadásának fontosságát illetőleg minőségtudatos és sikerorientált.
- Céltudatosan törekszik értékek kialakítására és megtartására.

c) autonómiája és felelőssége

- A szakmai munka során személyes felelősséget vállal.
- A szakmai munkája során szükség esetén döntéseket hoz.
- Szakmai kvalitásait önálló tanulással fejleszti.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: nyelvi, irodalom- és nyelvtudományi, valamint kultúra- és vallástudományi ismeretek, amelyekből:

- nyelvi és nyelvészeti ismeretek 20-24 kredit,
- irodalomtudomány 6-10 kredit,
- történelem, az arab-islám kultúra: 6-14 kredit.

9.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció az irodalom-, nyelv-, vallás- és történet-tudomány, az antropológia területén; valamint további arab nyelvi tanulmányok és egyéb, a bölcsészettudomány területén személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeretek. A választható ismeretek kreditaránya 50 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni arab nyelvből.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A 4.2. pontban meghatározott alapképzési szakon diplomával rendelkező esetében mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit a korábbi tanulmányaiból a keleti nyelvek és kultúrák alapszak arabisztika szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelemtudományi, vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató legalább 35 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

A 4.3. pont szerinti egyéb előtanulmányokkal rendelkezők az 50 kredit tanulmányi követelményt államilag elismert, középfokú (B2), komplex nyelvvizsgálóval vagy azzal egyenértékű arab nyelvtudás birtokában is teljesíthetik úgy, hogy a mesterképzési szakra történő belépéshez a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arabisztika szakirányának irodalomtudományi, történelemtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből 20 kreditet szereznek. Ezen ismeretek a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint a mesterképzési tanulmányokkal párhuzamosan is teljesíthetők.

11. ASSZÍRIOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: asszíriológia (Assyriology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles asszíriológia szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Assyriologist

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az ókor nyelvek és kultúrák alapképzési szak asszíriológia szakiránya.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az asszíriológia általános ismeretanyagából megszerzett nyelvi, történelmi, régészeti, irodalmi, vallástörténeti és kultúrtörténeti ismereteik birtokában képesek szakmájuk művelésére (könyvtárakban, múzeumokban kutatói állások betöltésére), önálló kutatómunkára, tudományos ismeretterjesztésre (pl. könyvkiadóknál, felnőttképzési fórumokon). Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az asszíriológia szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri az akkád és sumer nyelvet, illetve az ezen nyelvek lejegyzésére használt ékírásos írásrendszert olyan szinten, hogy az képessé teszi az ezeken a nyelveken írt szövegek legfontosabb típusainak olvasására, megértésére, értelmezésére és fordítására, továbbá rendszerezett tudással bír az ókori Mezopotámia történetének és kultúrájának egészéről.

- Részleteiben átlátja saját szakterületének elméleti problémáit, ezek történeti, folyamat-szerű összefüggéseit.
- Jó ismeretekkel rendelkezik tudományterületének és határtudományainak jellemző kutatói kérdéseiről, elemzési és értelmezési módszereiről.
- Tisztában van tudományterületen felmerülő új megközelítésekkel és az azokkal kapcsolatos tudományos vitákkal.
- Szakterületének legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik, és szakdolgozatában új tudományos eredményt ír le.
- Legalább két modern idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.
- Ismeri legalább egy másik sémi vagy ékírásos nyelv rendszerét (például: héber, arámi, arab, ugariti, hettita) középszinten.
- Alapfokú szinten ismeri az ógörög nyelvet.

b) képességei

- Képes különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával vizsgálni.
- Képes önállóan és tudatosan alkalmazni a szakmai problémának megfelelő interdiszciplináris módszereket.
- Képes a magyar és idegen nyelvű szakirodalom folyamatos követésére.
- Képes a saját kutatásai, illetve a szakirodalomból összegyűjtött információk alapján új tudományos eredmények elérésére.
- Önállóan és kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni résztemája összefüggéseit.
- Saját szakterületén képes a kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- Képes magyar és legalább egy idegen nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására.

c) attitűdje

- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik az assziriológia tudományterülete iránt.
- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik az emberiség kulturális örökségének megóvása és a következő korok számára való átadása iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Speciális szakmai érdeklődése elmélyül, megszilárdul.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.

- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja résztémájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére, új képességek kialakítására, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi a nemzetközi szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- nyelvi ismeretek [leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, akkád és sumer szövegolvasás, sumer lexikográfia] 20-30 kredit;
- történeti, kultúrtörténeti ismeretek (Mezopotámia vallástörténete, régészete, művészettörténete, kultúrtörténete, Mezopotámia irodalomtörténete) 10-20 kredit;
- specifikus asszíriológiai tanulmányok (az ókori Mezopotámia történetének írott forrásai (az írott források elemzésének kérdései), az ókori Mezopotámia tárgyi emlékei (régészeti és művészettörténeti problémák), az ókor Mezopotámia irodalma (különös tekintettel a kortárs irodalomtudomány alkalmazására), az ókori Közel-Kelet hadtörténete, az ókori Mezopotámia nyelveinek nyelvészeti kutatása (akkád nyelvtörténet, összehasonlító sémi nyelvészet, sumer nyelvtani problémák), írástörténet, az ékírásos szövegek filológiai problémái (paleográfia, szövegkritika és -kiadás) 35-45 kredit;
- választás szerinti szakmai ismeretek (sémi nyelvészet, további sémi nyelvek tanulmányozása, paleográfia, összehasonlító vallástörténet, régészet, művészettörténet, történeti szemináriumok) 5-15 kredit.

9.2. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak asszíriológia szakirányának ismeretköreiből. A képzés tanterve - a hallgató előtanulmányainak áttekintése alapján, azok kiegészítése céljából - legfeljebb 20 további kredit megszerzését írhatja elő, amelyeket a hallgatónak a mesterfokozat megszerzés-

ére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

12. AUTONÓMRENDSZER-INFORMATIKUS

Informatikai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: autonómrendszer-informatikus (Computer Science for Autonomous Systems)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles autonómrendszer-informatikus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Computer Scientist for Autonomous Systems

3. Képzési terület: informatika

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a programtervező informatikus, a mérnökinformatikus, a gazdaságinformatikus alapképzési szak.

4.2. A 9.3 pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 481/0613

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja szoftverfejlesztő szakemberek képzése, akik a tudásuk fejlesztését hosszú távon biztosító elméleti alapokra építve autonóm rendszerek szoftvereinek fejlesztési, létrehozási, alkalmazási, bevezetési, működtetési, szervizelési tevékenységét önállóan és csoportmunkában képesek magas szinten ellátni. Rendelkeznek továbbá az alkalmazási területük fejlesztési feladatainak megoldásához szükséges együttműködési és modellalkotási készségekkel, képesek informatikai célú kutatási feladatok ellátására, koordinálására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az autonómrendszer-informatikus

a) tudása

- Komplex és aktuális ismeretekkel rendelkezik a szoftvertechnológia területén, az intelligens rendszereket vezérlő szoftverek tervezése, megvalósítása, üzemeltetése, karbantartása terén a szoftverarchitektúrák és tervezési minták, a modellvezérelt szoftverfejlesztés, az UML (Unified Modelling Language) és annak az objektumorientált és komponensalapú tervezésben történő alkalmazása, a beágyazott és valós idejű rendszerek, az agilis szoftverfejlesztési módszerek, a követelményelemzés, a minőségi szabványok és normák [így az autóiipari SPICE (Software Process Improvement and Capability dEtermination)], a szoftverek megbízhatósága és validációja, a tesztelési módszerek, a valós idejű jellemzők (jelzések, nagy pontosságú időzítők, üzenetküldés, prioritások, határidők) megjelenési formája normál [SLE RT (Suse Linux Enterprise Real Time)], illetve beágyazott környezetben témakörökben.
- Átfogóan és naprakészen ismeri és érti a mesterséges intelligencia és a gépi tanulás szakterületének általános elméleteit, összefüggéseit, tényanyagát és az ezekhez szükséges felépítő fogalomrendszert az adatbányászat és adatelemzés, a klasszikus és modern tanulási módszerek területén, a folyamatautomatizálás mesterséges intelligencia módszereinek terén, a mély tanulás, a kognitív robotikai rendszerek területén.
- Rendelkezik a szükséges matematikai és folyamatirányítási ismeretekkel, különösen a rendszer- és irányításelmélet, numerikus módszerek, optimalizálási módszerek területén.
- Rendelkezik a számítógépes érzékelés specifikus eszközeinek átfogó és naprakész ismeretével, különösen a 3D látás, a kép- és videoelemzés, a szenzoradatok aggregációja területén.
- Rendelkezik a számítógépes grafika és számítógépes geometriai számítások szakterület specifikus eszközeinek átfogó és naprakész ismeretével, különösen a számítógépes grafika általános elméleti alapjai, a masszívan párhuzamos architektúrák programozása, a valós idejű vizualizációs rendszerek tervezése és megvalósítása területén.
- Rendelkezik a számítógépes jel- és képfeldolgozás szakterület specifikus eszközeinek átfogó és naprakész ismeretével.
- Ismeri a mérési adatsorok hatékony, valós idejű feldolgozásának módszereit. Jártas a különböző alkalmazási területeken felmerülő analóg és digitális jeleknek, valamint képeknek a felhasználói szempontoknak megfelelő feldolgozásában. Ismeri a szakterület modern, hatékony módszereit.
- Rendelkezik az üzleti, szervezeti, vállalati folyamat-, információ-, adat-, szoftver-, és műszaki-technológiai architektúra elveinek, az architektúra-leírás és -tervezés módszereinek ismeretével.
- Rendelkezik azokkal az alapvető szervezési és menedzselési, minőségbiztosítási és controlling ismeretekkel, amelyek segítségével szakterületéhez kapcsolódó vezetői feladatokat láthat el.
- Ismeri az autóiipari szoftverek minőségi alapvetéseit.
- Rendelkezik olyan vállalkozási ismeretekkel, amelyek informatikai területen üzleti elemzésekre, vállalkozás létrehozására és működtetésére teszik képessé.
- Magas szinten, részleteiben ismeri és érti az informatikai szakterület szakmai szókincsét, kifejezési és fogalmazási sajátosságait anyanyelven és legalább angol nyelven.

- Ismeri a szakszerű és hatékony írásbeli, szóbeli és hálózati tudásszervezés módszereit és eszközeit.
- Ismeri az informatikai rendszerekkel kapcsolatos társadalmi felelősségvállalás alapelveit és problémáit.

b) képességei

- Képes matematikai, számítástudományi, informatikai ismereteinek újszerű megközelítési módot igénylő alkalmazására intelligens rendszertervezési, így járműautomatizálási, informatikai kutatási, fejlesztési feladatok során.
- Képes szoftvertechnológiai elvek és módszerek professzionális alkalmazására komplex szoftver modellezési és architektúratervezési feladatok ellátása során, különös tekintettel az agilis alapelvek és módszerek használatára. Képes olyan alkalmazások készítésére, amelyek a valós idejű rendszer tulajdonságokat használják.
- Képes a különböző alkalmazási területeken felmerülő analóg és digitális jeleknek, valamint képeknek a felhasználói szempontoknak megfelelő hatékony feldolgozására.
- Képes az intelligens rendszerekkel kapcsolatos informatikai szakterületen felmerülő komplex szakmai problémák formalizálására, a szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására és a probléma megoldására.
- Képes tervezési, fejlesztési, üzemeltetési és irányítási feladatok ellátására komplex szoftverrendszerek, adatbázis-kezelő rendszerek esetében.
- Képes az informatikai szakterületéhez tartozó folyamatok átfogó, vezetői szintű értelmezésére, tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére.
- Képes kezdeményező együttműködésre, projekt- és csoportmunkára informatikai és más szakterületek szakembereivel.
- Képes felmérni a tervezett, megvalósított informatikai rendszerek üzleti, piaci és innovatív értékét, a felhasználói, társadalmi igényeknek való megfelelését, validálni az elkészült szoftverterméket.
- Elemezni és alkalmazni tudja az informatikai szakterületének új problémamegoldási módszereit és eljárásait.
- Képes informatikai ismereteit alkalmazni változatos, multidiszciplináris szakmai környezetben.
- Magas szinten képes a szakterület szakmai szókincsével anyanyelvén és legalább angolul írásban és szóban megnyilvánulni, vitában részt venni, jelentést készíteni, tudományos és műszaki szakmai anyagokat (köztük szakmai könyvet, cikket) feldolgozni, azokat alkotó módon hasznosítani.
- Képes az informatikai szakterületéhez tartozó minőségirányítási részfeladatok megtervezésére és kivitelezésére.
- Képes a szakmai információforrások professzionális használatára, a megoldandó problémához szükséges ismeretanyag kinyerésére, annak kritikai értelmezésére, értékelésére.
- Képes szakmai irányítás mellett önálló tudományos kutatómunkát végezni, felkészülni tanulmányainak posztgraduális képzés keretében történő folytatására.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a képesítésével, informatikai szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai fejlődést.
- Elkötelezett az önvizsgálaton alapuló kritikai visszacsatolás és értékelés iránt.
- Elkötelezett az élethosszig tartó tanulás iránt, nyitott új informatikai szakmai kompetenciák elsajátítására.
- Elfogadja és munkatársaival is betartatja a munka- és szervezeti kultúra, továbbá az informatikai tudományos kutatás etikai elveit.
- Saját tudását megosztja, fontosnak tartja az informatikai szakmai eredmények közvetítését.
- Fontosnak tartja a környezettudatos magatartás és társadalmi felelősségvállalás közvetítését és megvalósítását, mindennek az informatika eszközeivel történő elősegítését.
- Elkötelezett a minőségi követelmények betartatására és informatikai eszközökkel történő elemzésére.
- Nyitott a kezdeményező együttműködésre, az informatikai és más szakterületek szakembereivel.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal az informatikai tevékenysége során hozott szakmai döntéseiért.
- Felelősséget vállal a határidők betartásáért és betartatásáért.
- Felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt dolgozó, illetve a vele együtt (egy projektben) tevékenykedő munkatársai munkájáért.
- Működéskritikus informatikai rendszerek esetén szakmai kompetenciáinak megfelelő fejlesztési-üzemeltetési felelősséggel ruházható fel.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: matematikai, számítástudományi, informatikai ismeretek (matematika 10-30 kredit, számítástudomány 10-30 kredit, informatikai ismeretek 30-60 kredit) 50-120 kredit, amelyből az autonómrendszer-informatika szakmai területeinek speciális ismeretei:

- numerikus optimalizáció, kép- és jelfeldolgozás, folyamatirányítás terület 10-30 kredit;
- szoftvertechnológia terület 10-30 kredit;
- számítógépes grafika és érzékelés terület 15-30 kredit;
- mesterséges intelligencia és gépi tanulás terület 10-30 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat egyéni vagy csoportmunkában erre alkalmas szervezetnél vagy a felsőoktatási intézmény gyakorlóhelyén teljesítendő, legalább hat hétig tartó, 240 igazolt munkaórát tartalmazó, projektstruktúrájú gyakorlat.

9.3. A 4.2 pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az alapképzéstől eltérő mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 80 kredit az alábbi területekről:

- matematika és számítástudomány területéről 40 kredit;
- informatika területéről 40 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató az alapképzési tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 40 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

13. BALKÁN-TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: Balkán-tanulmányok (Balkan Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles Balkán-tanulmányok szakos bölcsész
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Balkan Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a bölcsészettudomány képzési területéről a történelem alapképzési szak, a szlavisztika alapképzési szak bolgár, horvát, szerb és szlovén szakirányai, a romanisztika és az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak román szakiránya, a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak újjörög és török szakirányai; a társadalomtudomány képzési területéről a nemzetközi tanulmányok és politikatudományok alapképzési szak; a gazdaságtudományok képzési területéről az alkalmazott közgazdaságtan és nemzetközi gazdálkodás alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető: a bölcsészettudomány, társadalomtudomány, gazdaságtudományok képzési területek további alapképzési szakjai; az államtudományi képzési terület alapképzési szakjai; továbbá a jogi képzési terület osztatlan jogász szakja.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 8 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 313/0312

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik a balkáni és a tágabb délkelet-európai régió történetét, mai helyzetét és Magyarországgal való kapcsolatrendszerét, ezért képesek a térséggel kapcsolatos önálló kutató- és oktatómunka megkezdésére. Gyakorlatias szakértői

ismereteket szereznek, amelyek birtokában képesek elhelyezkedni a köz- és a versenyszférában, megállva helyüket a régióval kapcsolatos jól hasznosítható tudásuknak köszönhetően. Képesek arra, hogy ne csak a világnyelvek (elsősorban az angol) segítségével tudjanak kommunikálni a térségben, hanem a régió legalább két nyelvén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A Balkán-tanulmányok szakos bölcész

a) tudása

- Rendszerezett, átfogó és a részletekre is kiterjedő tudással rendelkezik a balkanisztika általános és specifikus tartalmáról, diszciplináris sajátosságairól és hatáiról, legfontosabb fejlődési irányairól, a szakterület és a rokon diszciplínák kapcsolódásairól.
- Behatóan ismeri a Balkán történetét, szociokulturális sajátosságait, aktuális társadalmi és politikai viszonyait.
- Mély tájékozottsággal rendelkezik a térség belső, szubregionális tagoltságáról, az egyes államokra és nemzetekre vonatkozó specifikumokról.
- Kiválóan ismeri a régió és Magyarország történeti és aktuális kapcsolatrendszerét, valamint a térségben élő magyar nemzeti közösségek helyzetét.
- Magas szinten elsajátította a balkanisztika szakspecifikus kutatási, ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit, terminológiáját, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Birtokában van a balkanisztika tudományterületére jellemző hagyományos és elektronikus forrásokkal, bibliográfiákkal kapcsolatos ismereteknek, s szakterületének legalább egy résztemájában további elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Legalább két idegen nyelvet elsajátított a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A Balkán-tanulmányok mesterképzési szakon végzett hallgató képes szakmája önálló és multidiszciplináris művelésére, valamint tanulmányai doktori képzésben való folytatásra.
- Képes a köz- és versenyszféra Délkelet-Európa-ismereteket igénylő munkaköreinek betöltésére.
- Képes elvégezni a szakterülete ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analízisét, szintetizálva megfogalmazni az átfogó és speciális összefüggéseket, s ezekkel adekvát értékelő tevékenységet végezni.
- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel képes azonosítani speciális szakmai problémákat, feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
- Magas szinten képes használni a balkanisztika ismeretközvetítési technikáit, magyar és idegen nyelvű publikációit és forrásait.

- Képes a véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően megfogalmazni és megvédeni, szakterülete egyes résztemáiról önálló, szaktudományos jellegű összefoglalókat, elemzéseket készíteni.
- Szakmája művelése során legalább két idegen nyelvet hatékonyan használ, mind az írásbeli, mind a szóbeli kommunikáció tekintetében.

c) attitűdje

- A Balkán-tanulmányok mesterképzési szakon végzett hallgatót szakmai és társadalmi tekintetben egyaránt magas fokú motiváltság és hivatástudat, valamint nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus attitűd jellemzi.
- Rendelkezik a térség iránti érdeklődéssel és elkötelezettséggel, s vallja a délkelet-európai régió kulturális és társadalmi sokszínűségének fontosságát.
- Határozottan és elkötelezetten vállalja szakmai identitását, azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek a Balkán-tanulmányok sajátos diszciplináris karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.
- Hitelesen közvetíti a balkanisztika összefoglaló és részletezett problémaköreit, s kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével dönteni, szakmai kommunikációjában ennek megfelelően megnyilvánulni.
- Folyamatosan törekszik az önképzésre: arra hogy szakmai érdeklődését elmélyítse, az új megközelítések iránti nyitottságát fenntartsa, szakterületének legújabb eredményeit elsjajátítsa, nyelvtudását bővítse.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti és társadalmi meghatározottságát, tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, szem előtt tartja témájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.

d) autonómiája és felelőssége

- A Balkán-tanulmányok mesterképzési szakon végzett hallgató tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként és magyarként képviseli szakmai és szellemi identitását.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit, szolgálja a szakmai érdekeket, önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében.
- Felelősen végzi átfogó és speciális balkanisztikai kérdések végiggondolását, adott források alapján történő kidolgozását.
- Bekapcsolódik a kutatási és fejlesztési projektekbe, s a cél elérése érdekében kezdeményező és autonóm módon, a projektcsoporthoz többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért, s vállalja döntéseinek szakmai, környezeti és társadalmi hatásait.
- Tudatosan vállalja és aktív részvételével segíti a nemzetközi (európai és Európán kívüli) balkanisztikai közösséggel és a délkelet-európai partnerekkel való kooperációt.

- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- történelem (a Balkán története, kultúrája, vallási és civilizációs tradíciói) 18-32 kredit;
- politikatudomány (országismeret, a régió politikai rendszerei és államközi kapcsolatai, interetnikus, szociális és gazdasági viszonyai) 18-32 kredit;
- nemzetközi tanulmányok (a térség a nemzetközi kapcsolatok rendszerében, magyar-balkáni kapcsolatok) 18-32 kredit;
- nyelvismeret (legalább két élő délkelet-európai nyelv elsajátítása) legfeljebb 25 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez albán, bolgár, bosnyák, horvát, macedón, montenegrói, román, szerb, szlovén, török, újgörög, nyelvek közül kettőnek az alapszintű elsajátítása érdekében részt kell vennie a képzés tantervében előírt nyelvi képzésen.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit a korábbi tanulmányok alapján az alábbi diszciplínák délkelet-európai vonatkozású ismeretanyagából: történelem, gazdaság- és társadalomismeret, nemzetközi tanulmányok, politikatudomány, szlavisztika, újlatin nyelvek és kultúrák, keleti nyelvek és kultúrák.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató ezekből legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

14. BIOLÓGUS

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: biológus (Biology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles biológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Biologist

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a biológia alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a természettudomány képzési területéről a környezettan, az agrár képzési területéről a természetvédelmi mérnöki, a műszaki képzési területéről a biomérnöki alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

- A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 421/0511

7. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja biológusok képzése, akik természettudományos, matematikai, informatikai, valamint humán és nyelvi ismereteik birtokában szupra- és infraindividuális biológiai, biotechnológiai, biomonitoring, közegészségügyi, gyógyszer- és környezetipari valamint rokon területeken tervezői, alap- és alkalmazott kutatási, kutatás-fejlesztési, innovációs és magas szintű szakmai menedzseri feladatok ellátására alkalmasak. Felkészültek a biológia hatókörébe tartozó új problémák és jelenségek kritikai feldolgozására, biológiai és megfelelő gyakorlat megszerzése esetén kémiai technológiai rendszerek biztonságos és környezettudatos működtetésére, továbbképzésben kiegészített ismereteik és szakmai gyakorlatuk alapján szakhatósági felügyelet feladatok ellátására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A biológus

a) tudása

- Rendelkezik az élő rendszerek egyed alatti és egyed feletti szintjeihez kapcsolódó magas szintű ismeretekkel és rendszerezni, alkalmazni és szintetizálni tudja azokat.
- Ismeri azokat a terepi, laboratóriumi és félüzemi gyakorlati eszközöket és módszereket, melyeket a modern biológia alkalmaz.
- A biológia részterületeinek (sejtbiológia, ökológia, környezet- és természetvédelem, mikrobiológia, immunológia, élettan, etológia, genetika, evolúcióbiológia, biotechnológia, szerkezeti biológia, szintetikus biológia, botanika, zoológia) ismeretköreivel és terminológiájával tisztában van, azokat szakszerűen alkalmazza.
- Ismeri az összefüggéseket a különböző tárgyak keretében elsajátított ismeretkörök között, érti az interdiszciplináris megközelítés fontosságát.
- Az élő anyag evolúciójának elméleteit és a földtörténeti, tudománytörténeti vonatkozásokat ismeri, a terület tudományos megalapozottságú érvrendszereit készségi szinten birtokolja.
- Tisztában van a modern biológiai vizsgálati módszerek alkalmazási területeivel, érti a módszerek fejlesztésének jelentőségét, ahhoz lehetőségei szerint érdemben hozzájárul. Rendelkezik rendszerszerű természettudományos ismeretekkel. Érzékeli és érti azokat a társadalmi problémákat, melyek biológiai gyökereik.

b) képességei

- Képes a különböző természettudományos szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes a természet, élő rendszerek és az ezekkel összefüggésben lévő társadalmi folyamatokkal kapcsolatos törvényszerűségek feltárására, megfogalmazására.
- Képes a tudományos kutatásban érdemi szerepet játszani és kompetens vezetés mellett új tudományos eredményeket létrehozni.
- Képes alapvető vizsgálati módszerek és eszközök alkalmazására, használatára, vizsgálatok tervezésére és fejlesztésére, az elért eredmények értelmezésére és bemutatására, új eljárások elsajátítására és kidolgozására.
- Képes interdiszciplináris gondolkodásra, meg tudja határozni a kollaborációs munkákba bevonandók körét, koordinálja a munkamegosztást a különböző tevékenységet végző személyek között.
- Képes minőségorientált gondolkodásra és tevékenységre, a minőségfejlesztés elveinek folyamatos szem előtt tartására, a minőségfejlesztés legfontosabb irányainak kijelölésére.
- Tudományos szempontok szerint képes rendszerezni adatokat, ismerethalmazokat, azokat elemzi és értékeli.
- Birtokolja és folyamatosan fejleszti a kísérleti munkavégzéshez szükséges kezűgyességet, mérés-technikai készséget.
- Képes állásinterjúkon szakmailag magas szinten megnyilatkozni, nézeteit ismeretei birtokában kifejezni, megvédeni.

- Képes a biológia témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. Kommunikációs készsége és idegennyelv (preferenciálisan angol nyelv) tudása segítségével bekapcsolódik hazai és a nemzetközi tudományos közéletbe, képes eredményeit szóban és írásban magas színvonalon közölni.
- Képes a munkakörnyezetet fenntartható módon megtervezni és működtetni, a környezet- és természettudatos szemléletet a napi gyakorlatba átültetni, kollégáit ezen elvek mentén irányítani.

c) attitűdje

- Törekszik a természet és az ember viszonyának, az ember és más élő szervezetek testfelépítésének, működésének, evolúciójának megismerésére.
- Törekszik arra, hogy környezetében a természet és az ember viszonyának témakörében felelős véleményt nyilvánítson, annak létfontosságú elemeit a lehető legszélesebb körben megismertesse, a közvélekedését a legújabb helytálló szakmai álláspont konzekvens képviselésével pozitívan befolyásolja.
- Példamutató környezet- és természettudatos magatartást tanúsít, másokat ennek követésére ösztönöz. Aktívan részt vesz ilyen jellegű rendezvényeken, terjeszti azokat a módszereket, melyek segítenek a környezet és a természet állapotának megőrzésében és javításában.
- Betartja és betartatja a kutatásetika szabályait.
- Aktívan terjeszti a szaktudomány eredményeit, ismereteit akár a médiában is magabiztosan teszi közzé, szakmai álláspontjának védelmében szükség esetén síkra száll más irányzatok és az áltudományok képviselőivel szemben.
- Terepi és laboratóriumi tevékenysége, tanulási folyamatai során környezettudatos magatartást mutat, másokat annak követésére ösztönöz.
- Nyitott az új biológiai és más természettudományos kutatási eredmények megismerésére, a szakmai együttműködésre. Törekszik a meglevő eredmények továbbfejlesztésére, aktívan segíti új kutatási irányok kialakulását.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, igényes saját maga, valamint munkatársainak szakmai ismeretei és előmenetele ügyében.
- Nyitott a szakterületével kapcsolatos kutatási szolgáltatások kidolgozására és végzésére, szakmai tanácsadás nyújtására és vállalkozásfejlesztésre.
- Nyitott az új ismeretek befogadására, tanulásra és művelődésre, más szakmai csoportokkal történő folyamatos együttműködésre. Aktívan keresi a szakmai fejlődés lehetőségét, segíti a szakmai információ hatékony áramlását környezetében.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik kisebb munkacsoportok irányításához, munkájuk megszervezéséhez szükséges önállósággal, fejlesztési irányok kijelöléséhez szükséges felelősségtudattal.
- Szakmai és nem szakmai körökben felelősen nyilvánít véleményt biológiai, kutatásetikai és bioetikai kérdésekről.

- Biztonságos munkavégzést biztosít és igényel mind terepi, mind biológiai laboratóriumi körülmények között, segíti a folyamatos módszertani és technológiai megújulást a balesetmentes és minél hatékonyabb munkavégzés érdekében.
- Rendelkezik a kisebb munkaközösségek munkájának megszervezéséhez szükséges önállósággal, vállalja a felelősséget egyes projektek vagy részprojektek vezetésért.
- Ismeri a biztonságos munkavégzés törvényi feltételeit, másokat is felhív a munkabiztonságot növelő jogkövető magatartásra. Képviseli maga és munkatársai érdekeit a megfelelő fórumokon, javaslatokat fogalmaz meg a munkakörülmények javítása érdekében.
- Szakmai gyakorlat megszerzése után eligazodik a munka világában, segíti partnereit a tudatos, célorientált feladat-végrehajtásban.
- Tudatosan építi karrierjét és segíti ebben kollégáit is.

8. A mesterképzés jellemzői:

8.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzéshez kapcsolódó természettudományi ismeretek (biomatematika, bioinformatika, biofizikai és méréstani ismeretek, biológiai kémia, sejt- és molekuláris biológia, genetika) 6-24 kredit;
- biológusi szakmai ismeretek (szabályozásbiológia és fiziológia, immunológia, növénybiológia, biotechnológia és mikrobiológia, etológia, zoológia, szerkezeti biológia, szintetikus biológia, evolúcióbiológia, ökológia, természet- és környezetvédelem, tudományos kommunikáció és pályázatírás) 15-30 kredit;
- a képző intézmény által a biológia tudományág területéről ajánlott speciális ismeretek, amelynek kreditaránya a képzés egészén belül 20-56 kredit.

8.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma a korábbi tanulmányokból 100 kredit az alábbi területekről:

- matematika területéről legalább 6 kredit
- informatika területéről legalább 6 kredit
- fizika területéről legalább 4 kredit
- kémia területéről legalább 20 kredit
- biológia területéről legalább 60 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 70 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

15. BIOTECHNOLÓGIA

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: biotechnológia (Biotechnology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles biotechnológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Biotechnologist

választható specializációk: gyógyszer-biotechnológia, környezet-biotechnológia, mezőgazdasági biotechnológia, orvosi biotechnológia, biotechnológiai vállalkozás.

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a természettudomány képzési területről a biológia, a biotechnológia, a környezettan, a műszaki képzési területről a biomérnöki, a környezetmérnöki alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a természettudomány, az agrár, a műszaki, az orvos- és egészségtudomány képzési terület alapképzési szakjai.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 421/0511

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja biotechnológusok képzése, akik elsősorban a regionális és magyarországi, biotechnológiai eljárásokat alkalmazó és fejlesztő vállalatok, kutatóintézetek igényeinek megfelelően képesek a XXI. század színvonalának megfelelő tervezési, kutatási és technológia fejlesztési tevékenységek elvégzésére, illetve, megfelelő szakmai gyakorlat megszerzését követően, ezen tevékenységek kezdeményezésére, koordinálására és vezetésére is a biotechnológia területén. Felkészültek továbbá tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A biotechnológus

a) tudása

- Ismeri a biotechnológia történetét, a hagyományos és új biotechnológia elméletét és gyakorlatát.
- Ismeri a biotechnológia egyes részterületeinek, így a gyógyszer-biotechnológiának (gyógyszeralapanyagok biotechnológiai módszerekkel történő előállítása), az orvosi biotechnológiának (orvosi diagnosztikai, továbbá terápiás eszközök előállítása biotechnológiai módszerekkel), a környezet-biotechnológiának (talajok és vizek kármentesítése biotechnológiai módszerekkel, környezeti erőforrások biotechnológiai hasznosítása), a bioenergia biotechnológiának (bioüzemanyagok előállítása), a mezőgazdasági biotechnológiának (növényi, állat- és élelmiszer-biotechnológiai alapismeretek), ezen belül kiemelten az élelmiszer-biotechnológiának (élelmiszer- összetevők és -adalékok előállítása mikrobákkal, starterkultúrák és probiotikumok előállítása és alkalmazása), továbbá a fermentációs technológiának (a fermentorok jellemzői és felhasználásuk), illetve az ezekhez a területekhez kapcsolódó bioanalitikának (biomolekulák analitikája és szerkezetvizsgálata) az elméletét és gyakorlatát.
- Ismeri az új, alapvetően molekuláris biológiai szemléletű biotechnológia kialakulását és fejlődését lehetővé tevő biokémia, sejtbiológia és genetika diszciplínák legújabb kutatási eredményeit, fejlődési irányait, a genetikailag módosított szervezetek előállításának az elméletét és gyakorlatát, továbbá felhasználásának a környezeti kockázatát.
- A biotechnológia egy-egy részterületén (gyógyszer-biotechnológia, a környezet- biotechnológia, a mezőgazdasági biotechnológia, az orvosi biotechnológia és a biotechnológiai vállalkozások) bővebb speciális ismeretekkel rendelkezik.
- Rendelkezik a munkavégzéshez szükséges szakmai ismeretekkel az alkalmazott matematika, az anyagvizsgálati módszerek, a bioinformatika, a kémiai biológia, a produkció biológia és fenntartható fejlődés, a toxikológia és ökotoxikológia, a vállalatgazdaságtani és menedzser ismeretek, valamint a kommunikáció területén is.
- Ismeri a tudományos problémafelvetés, a multidiszciplináris problémamegközelítés és -megoldás módszereit.
- Ismeri a tudományos igényű kísérlettervezés és -kivitelezés módszereit, valamint a kísérleti eredmények kiértékelésének és diszkussziójának eszközrendszerét.
- Ismeri az interdiszciplináris koncepcióalkotást és módszerfejlesztést.
- Tisztában van a biotechnológiai tevékenységek jogi, etikai, közgazdasági, minőségbiztosítási és biztonsági, valamint az élelmiszerlánc-biztonsági környezetének a szabályozásával.
- Tájékozott a biotechnológiai tevékenységek közvélemény általi megítélésével kapcsolatban. Tájékozott a diszciplína aktuális legfontosabb globális és magyarországi fejlődési irányait illetően.

b) képességei

- Képes tervezési, kutatási és technológia-fejlesztési tevékenységek elvégzésére, megfelelő szakmai gyakorlat megszerzését követően ezen tevékenységek kezdeményezésére, koordinálására és vezetésére is a biotechnológia számos részterületén, beleértve a gyógyszer-biotechnológiát (biotechnológiai úton gyártott gyógyszeralapanyagok fejlesztése és

előállítás), az orvosi biotechnológiát (orvosi diagnosztikai és terápiás eszközök fejlesztése és előállítása biotechnológiai módszerekkel), a környezet- biotechnológiát (kármentesítő technológiák fejlesztése biotechnológiai módszerek felhasználásával, környezeti erőforrások biotechnológiai hasznosítása), a bioenergia biotechnológiát (bioüzemanyagok fejlesztése és előállítása), a mezőgazdasági biotechnológiát, ezen belül kiemelten az élelmiszer-biotechnológiát (élelmiszer-összetevők és -adalékok, valamint starterkultúrák és probiotikumok fejlesztése és előállítása).

- Alkalmazza a fermentációs technológiát (fermentorok működtetése) és a bioanalitikát (analitikai és szerkezetvizsgáló eszközök alkalmazása).
- Képes a más szakterületeken dolgozó szakemberekkel (pl. biológusok, környezetkutatók, mérnökök, biomérnökök, agrármérnökök, orvosok, gyógyszerészek) való szakmai együttműködésre, és a biotechnológiai alapkutatót végzőkkel, a technológia felhasználókkal való szakmai együttműködésre.
- Képes a biotechnológia területén a közvélemény-formálókkal, valamint a politikai és gazdasági döntéshozókkal való együttműködésre.
- Munkáját a biotechnológiai tevékenységekre vonatkozó hatályos jogi, etikai, közgazdasági, minőségbiztosítási és biztonsági szabályoknak megfelelően végzi.
- Képes innovatív és minőségorientált gondolkodásra és tevékenységek végzésére.
- Képes tudományos problémák felismerésére és felvetésére, továbbá azok multidiszciplináris megközelítésére és megoldására.
- Képesek kísérleteket tudományos igényrel tervezni és kivitelezni, valamint azokat megfelelően kiértékelni és diszkutálni.
- Képes interdiszciplináris koncepcióalkotásra és módszerfejlesztésre.
- Képes a kutatási eredményei magyar és idegen, mindenképp angol nyelven történő közlésére, átadására, illetve az idegen nyelvű szakmai információk megértésére, gyakorlati alkalmazására.

c) attitűdje

- Törekszik a biotechnológia legújabb eredményeinek a folyamatos megismerésére, és ezek átadására is.
- Törekszik a regionális, magyarországi és európai biotechnológiai tevékenységet végző és fejlesztő vállalatok, kutatóintézetek tevékenységének és igényeinek a megismerésére.
- Törekszik az általános természettudományi és gazdasági ismereteik folyamatos gyarapítására, és ezek átadására is.
- Törekszik a szakmai előrejutásra, és ebben a munkatársait és beosztottjait is segíti.
- Megfelelő szakmai tapasztalatok és eredmények birtokában törekszik önálló kutatási témák felvetésére, kidolgozására, szakmai együttműködések kezdeményezésére és kutatócsoport kialakítására is.
- Kutatási, valamint technológiafejlesztési és -alkalmazási tevékenysége során és a munkahelyén kívül is környezet- és természettudatos magatartást tanúsít.

- Az új szakmai információkat, kutatási eredményeket elsősorban biotechnológiai innovációs szempontból értékeli.
- A szakmai feladatait pontosan, hatékonyan és elsősorban új biotechnológiai szolgáltatások és termékek létrehozását szem előtt tartva végzi.
- Törekszik az innovációs tevékenységhez szükséges anyagi eszközök hatékony felhasználására.
- Törekszik szakmailag és emberileg korrekt, etikus, előrevivő, interaktív és kiegyensúlyozott kapcsolatok kialakítására a biotechnológiai szektor vállalkozóival, kutatóival, technológia felhasználóival, a biotechnológus képzést és továbbképzést végző felsőoktatási intézmények oktatóival, továbbá a közvélemény-formálókka, valamint a politikai és gazdasági döntéshozókkal.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik a technológiák fejlesztését végző, illetve a technológiákat felhasználó szakemberek csoportjaival való együttműködési és kapcsolattartási képességgel. Felelősséget érez mind a saját, mind a beosztottjai munkájával kapcsolatban, továbbá felelősen biztosítja az eredményes munkavégzéshez szükséges infrastrukturális, szakmai és emberi feltételeket.
- Felelősen gondolkodik a saját, valamint a munkatársai és a beosztottjai szakmai előmeneteléről.
- Felelősen betartja és betartatja a biotechnológiai tevékenységekre vonatkozó jogi, etikai, minőségbiztosítási és biztonsági előírásokat.
- Szakmai és nem szakmai körökben felelősen, a munkatársai, beosztottjai és a leendő biotechnológusok számára példamutatóan formál és nyilvánít véleményt szakmai kérdésekről.
- Munkájában innovatív, kezdeményező, hatékony, felvállalja a felelősségteljes döntéseket, önálló munkavégzésre alkalmas.
- Mind szakmai és nem-szakmai körökben általános természettudományi, valamint gazdasági kérdésekben is megalapozottan, felelősséggel formál és nyilvánít véleményt.
- Munkájában és azon kívül is környezet- és természettudatos magatartás követésére ösztönöz.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános természettudományi ismeretek (alkalmazott matematika, anyagvizsgálati módszerek,
- bioinformatika) 5-8 kredit;
- bölcsészettudományi, társadalomtudományi, jogi és közgazdaságtudományi ismeretek (biztonsági, biotechnológiai jogi ismeretek, etika, kommunikáció, minőségbiztosítás, vállalatgazdaságtani és menedzser ismeretek) 5-8 kredit;

- biológiai ismeretek (bioanalitika, kémiai biológia, biokémia, produkcióbiológia és fenntartható fejlődés, sejtbiológia) 15-24 kredit;
- biotechnológiai ismeretek (bioenergia, biotechnológia, génsebészet, gyógyszer- biotechnológia, környezet-biotechnológia, mezőgazdasági biotechnológia, ezen belül kiemelten élelmiszer-biotechnológia, orvosi biotechnológia, fermentációs technológia, toxikológia és ökotoxikológia, üzemlátogatások) 20-25 kredit.

9.1.2. A biotechnológusok - a várható specializációkat figyelembe véve - az alábbi szakterületekről kapnak speciális ismereteket. A specializáció kreditaránya a képzés egészén belül 30-40 kredit.

a) gyógyszer-biotechnológia specializáció

- a biofarmakonok fejlesztése és előállítása;

b) környezet-biotechnológia specializáció

- a környezeti károk felismerése és biotechnológiai eszközökkel történő mentesítése, 2
- a környezeti erőforrások biotechnológiai hasznosítása;

c) mezőgazdasági biotechnológia specializáció

- az állat-, növényi és élelmiszer-biotechnológia;

d) orvosi biotechnológia specializáció:

- az orvosi diagnosztikumok és terápiás eszközök biotechnológiai módszerekkel történő fejlesztése;

e) biotechnológiai vállalkozás specializáció (csak második specializációként választható)

- gazdasági alapismeretek
- a biotechnológiai szektor gazdasági működése.

9.2. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma a korábbi tanulmányokból 70 kredit az alábbi területekről:

- természettudományi ismeretek területéről legalább 20 kredit, amelyből fizika (biofizika) legalább 4 kredit, kémia és analitika (bioanalitika) legalább 10 kredit, matematika és informatika (bioinformatika) legalább 6 kredit;
- biológiai alapozó ismeretek [állatbiológia, biokémia, biotechnológia (fermentációs technológia, biomérnöki műveletek, ökológiai vizsgálómódszerek és környezetállapot értékelés), genetika, mikrobiológia (mikrobiális ökológia), molekuláris biológia, növénybiológia, ökológia, sejtbiológia, természet- és környezetvédelem] területéről legalább 50 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 40 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

16. BIZTOSÍTÁSI ÉS PÉNZÜGYI MATEMATIKA

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: biztosítási és pénzügyi matematika (Actuarial and Financial Mathematics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles biztosítási és pénzügyi matematikus-közgazdász
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Actuarial and Financial Mathematician-Economist
- választható specializációk: aktuárius, kvantitatív pénzügyek

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdaságtudományok képzési területéről a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, az alkalmazott közgazdaságtan, a pénzügy és számvitel, továbbá a természettudomány képzési területéről a matematika alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a gazdaságtudományok képzési területéről a közszolgálati, a gazdálkodási és menedzsment, a kereskedelem és marketing, az emberi erőforrások, természettudomány képzési területéről a fizika, az informatika képzési területéről a gazdaságinformatikus, a mérnökinformatikus, a programtervező informatikus alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elmélet-orientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 343/0412

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja biztosítási és pénzügyi matematikus-közgazdászok képzése, akik matematikai, statisztikai, pénzügyi és közgazdaságtudományi műveltségük, módszertani ismereteik birtokában, az európai és világpiacon versenyképes elméleti és alkalmazott tudásukkal képesek önálló,

kvantitatív szemléletű gondolkodásra, elemzések és kutatás végzésére az állami és magánszférában, a pénzügyi szektor

minden területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A biztosítási és pénzügyi matematikus-közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Rendszerszinten és összefüggéseiben ismeri a biztosításmatematika és a pénzügyi matematika tudományának fogalmait és módszereit, a fontosabb gazdasági és pénzügyi összefüggéseket és elemzésük módszereit.
- Ismeri a gazdasági, pénzügyi, demográfiai és biztosítási folyamatokban megjelenő bizonytalanság és kockázat mérésének módszerét, a matematikai, statisztikai modellezését.
- Ismeri a stacionárius folyamatok, az idősorelemzés, a Wiener-folyamat, a sztochasztikus integrál modern fogalmait, azok alkalmazásait a biztosítási és pénzügyi matematikában.
- Ismeri részvények, kötvények, értékpapírok, határidős ügyletek, opciós ügyletek, csereügyletek használatával, árazásaival kapcsolatos alapvető modelleket, ezek összefüggéseit.
- Ismeri az életbiztosítás és a nem-életbiztosítás területéhez tartozó szerződésekkel kapcsolatos alapfogalmakat, a szerződések árazására vonatkozó eljárásokat, a biztosítóintézetek, illetve biztosítási tevékenységet szabályozó törvényi előírásokat.
- Ismeri és érti a bonyolultabb modellek alapvető struktúráját feltáró, egyszerűsítő eljárások (cluster-analízis, diszkriminancia-analízis, faktor-analízis, főkomponens-analízis, regresszió) alkalmazási lehetőségeit.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozásban, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót ellátni.
- Képes banki és biztosítási termékfejlesztésre, befektetések értékelésére.
- Magas szintű matematikai elméleti tudása és a gyakorlati ismeretei kombinációja révén képes pénzügyi folyamatok tervezésére, előrejelzésére és irányítására.

- Képes önálló elemzések, jelentések és felmérések készítésére a biztosításmatematika és a pénzügyi matematika területén, továbbá a pénzügyi, biztosítási problémákat alkotó módon, eredeti megoldást adva képes megközelíteni.
- Képes a biztosításmatematika és a pénzügyi matematika területén adódó bonyolult rendszerek áttekintésére, matematikai elemzésére és modellezésére, döntési folyamatok előkészítésére.
- Birtokában van a biztosítás- és pénzügyi matematikai és gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak.
- Az aktuárius specializáción végzett képes az életbiztosítás, az egészségbiztosítás, a nyugdíjbiztosítás és az általános (nem-élet- és viszont-) biztosítás gyakorlatában előforduló kalkulációk elkészítésére, a tartalékoláshoz kapcsolódó számítások elvégzésére, a kockázati folyamatok modellezésére, a biztosítási kockázat mérésére, modellezésére.
- A kvantitatív pénzügyek specializáción végzett továbbá képes a piaci, a hitelezési és a működési kockázatok felmérésére, a kockázatkezelési stratégia meghatározására, a különböző pénzügyi termékek árának meghatározására, a megbízó elvárásainak megfelelő befektetési portfólió kialakítására és ehhez kapcsolódóan az optimális tőkeallokációs stratégia kidolgozására.

c) attitűdje

- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Törekszik a biztosításmatematika, pénzügyi matematika modern, új eredményeinek megismerésére és minél szélesebb körű alkalmazására, új közgazdasági, matematikai kompetenciák megszerzésére.
- Fogékony és nyitott a biztosításmatematika és pénzügyi matematika területén felmerülő problémák iránt, törekszik azoknak a szakma eszközeivel való megragadására.
- Törekszik a biztosításmatematika és pénzügyi matematika modern eredményeinek, összefüggéseinek szintézisére és magas szintű, a szakmája eszközeivel megalapozott értékelésére.
- Fontosnak tartja, hogy a biztosításmatematika és pénzügyi matematika sajátos problémáit szakemberek és laikusok számára egyaránt szakszerűen fogalmazza meg.
- Elkötelezett a szakterületén belül a tudományosan megalapozott, illetve a kellően alá nem támasztott állítások megkülönböztetése iránt.
- Tudományos kutatásait a legmagasabb etikai normák figyelembevételével végzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Tudatosan vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott modelltől, az alkalmazott módszertől is függnék.

- A biztosításmatematika és pénzügyi matematika területén felmerülő feladatok megoldása során szakmai felelősségének tudatában választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket.
- Tisztában van a matematikai gondolkodás, a precíz fogalomalkotás fontosságával, véleményét ezek figyelembevételével alkotja ki.
- Kritikai gondolkodásmódja, rendszerszerű gondolkodása alapján felelősséggel vesz részt az akár más szakterület képviselőivel megvalósuló együttműködésben, a csoportmunkában.
- Magas szintű biztosításmatematikai és pénzügyi matematikai ismeretei birtokában felelősen működik együtt szűkebb szakterületének, továbbá a más tudományterületek szakmai képviselőivel.
- Törekszik a biztosításmatematika és pénzügyi matematika alapvető értékeinek és normáinak kritikai értelmezésére és fejlesztésére.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a biztosítási és pénzügyi matematika alapozó ismeretek (analízis elemei, valószínűségszámítás, statisztika, mikroökonómia, makroökonómia és pénzügy) 10-20 kredit;
- biztosítási és pénzügyi matematika szakmai ismeretei (sztochasztikus folyamatok, többváltozós statisztika, idősorok elmélete, operációkutatás, parciális differenciálegyenletek, vállalati pénzügyek, befektetések, biztosítástan és jog, sztochasztikus analízis, kockázatok matematikai modelljei, statisztikai ismeretek) 45-65 kredit.

9.1.2. Választható specializációk:

- aktuárius (életbiztosítás, nem-életbiztosítás, nyugdíjbiztosítás, egészségbiztosítás, biztosítási számvitel, biztosítási eredmény elemzése, tartalékolás, kockázati folyamatok, pénzügyi folyamatok elemei);
- kvantitatív pénzügyek (sztochasztikus analízis emelt szinten, pénzügyi folyamatok, kockázatosított érték, kockázati modellek, portfóliókezelés, pénzügyi piacok és intézmények, származtatott eszközök, terméktervezés és -fejlesztés, hitelezési kockázat, döntéselmélet és döntési modellek).

A specializáció aránya a képzés egészén belül 30-40 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlatot, a diplomamunkához kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 70 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről legalább 35 kredit;
- közgazdasági ismeretek (mikro- és makroökonómia, piacszerkezet, nemzetközi gazdaságtan, pénzügy) területéről legalább 10 kredit;

- üzleti ismeretek (számvitel, kontrolling, adózási ismeretek, vállalatértékelés, vezetés-szervezés, üzleti etika, üzleti kommunikáció, marketing, vállalati gazdaságtan, vállalati pénzügy) területéről legalább 15 kredit;
- társadalomtudományi ismeretek (gazdasági jog, szociológia, európai uniós ismeretek, pszichológia) területéről legalább 10 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 40 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

17. BOLGÁR NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: bolgár nyelv és irodalom (Bulgarian Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles bolgár nyelv és irodalom szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Bulgarian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szlavisztika alapképzési szak bolgár szakiránya

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika, különösen a bolgár nyelv és irodalom művelése és alkalmazása területén. Képesek a bolgár nyelvoktatásában és kutatásában önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a bolgár nyelv és irodalom, tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák A bolgár nyelv és irodalom szakos bölcsész a) tudása

- Ismeri a bolgár nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.

- Összefüggéseiben is átlátja a bolgár nyelv és irodalomelmélet problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- A bolgár nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik, annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, a nyelvi, nyelvészeti és a kulturális szövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módjait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni a bolgár nyelv regionális változatait, ráhatása van a bolgár nyelv fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a bolgár nyelv- és irodalomtudomány területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, adattárakról és bibliográfiákról.
- Átfogóan ismeri a bolgár nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűítő műfajokat.
- A bolgár nyelv és irodalom legalább egy résztemájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- A bolgáron kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a bolgár nyelv és irodalom ismeretéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A bolgár nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni a bolgár nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes a bolgár nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes szelektálni és tudatosan alkalmazni a bolgár nyelv és irodalom problémáinak megoldásában kínálgató módszereket.
- Véleményét képes a minimálisan szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során a bolgáron kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli a bolgár, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.

- A bolgár nyelv és irodalom speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, a bolgár-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése a bolgár nyelv, irodalom és kultúra mellett elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- A bolgár nyelv, irodalom és kultúra különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban adekvát normákat követ.
- Törekszik bolgár nyelvtudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, bolgár irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek, választható speciális programok 20-40 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés bolgár nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele bolgár nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez bolgár nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A bolgár szakiránytól eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges bolgár nyelvi,

valamint nyelvészeti, irodalomtudományi vagy kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszerezhet.

18. BUDDHIZMUS TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: buddhizmus tanulmányok (Buddhist Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles buddhizmus szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Buddhist Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak valamennyi szakiránya.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba: vehetők

4.3. a bölcsészettudomány és a hitéleti képzési terület alapképzési szakjai.

4.4. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a buddhizmust térben és időben átfogóan, Indiától Japánig, a buddhizmus alapításától a mai korig, az adott kultúrákba beágyazva ismerik, és képesek eredeti források alapján önálló kutatásokat végezni. Alkalmasak a buddhista tanulmányok területén szerzett jártasságuk és műveltségük birtokában fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A buddhizmus szakos bölcész

a) tudása

- Ismeri a buddhizmus alapvető ágaiban rendszerezett adatokat és a megfelelő ismeretanyagot.
- Elsajátította a történettudomány, irodalomtudomány, vallás- és filozófiatörténet, kultúra- és művészettörténet, vallásszociológia, vallásfilozófia területein a buddhizmus tárgyköréhez kapcsolódó ismereteket.
- Ismeri a kelet-, délkelet- és belső-ázsiai népek történetét, társadalomtörténetét és műveltségét.

Ismeri a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseit.

b) képességei

- A hallgató képes legalább egy klasszikus keleti nyelven (páli, szanszkrit, tibeti, mongol, kínai) eredeti buddhista szövegeket olvasni és feldolgozni.
- Képes tudományos előadások megtartására és szakcikkek megírására.
- Fogalmi gondolkodás és absztrakció értő használatával képes a történet- és a nyelvtudomány területén folyó aktuális kutatások és tudományos munka kritikus értékelésére.
- Képes a buddhizmus történetét és jelenlegi helyzetét a maga történeti kontextusában értékelni.
- Képes felismerni és kreatívan kezelni a Kelet-, Délkelet- és Belső-Ázsia jelenkorával kapcsolatos problémákat.

c) attitűdje

- A buddhizmus tanulmányok területének elmélyült tanulmányozása során kialakított kritikai attitűddel rendelkezik, melyet más területeken is tud alkalmazni.
- Együttműködő a buddhizmus, illetve általában más vallások, illetve kultúrák képviselőivel.
- A buddhizmus tanulmányozása során megtalált felismeréseket és értékeket a szakmai élet egyéb területein is tudja használni.
- Az elsajátított történeti és kulturális ismeretek alapján érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Az elsajátított ismeretek nyomán igénye van egyéb, Európán kívüli és európai vallások és kultúrák megismerésére.
- Igénye van saját tudásának magasabb szintre történő emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére, és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- A buddhista műveltség és a kapcsolódó keleti nyelvek és kultúrák iránti magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik.

d) autonómiája és felelőssége

- Képes ismeretei tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértésére és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.

- Motivált, elkötelezett és minőség tudattal rendelkezik a buddhizmus, illetve általában a saját kultúrától különböző kultúrákat illetően, az ezekről való felelős gondolkodás és megnyilatkozás készségeit elsajátította.
- Felelősségteljesen építi fel szakmai karrierjét, és támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását.
- Legjobb tudása szerint, elkötelezetten szolgálja és képviseli a szakmája érdekeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános vallástudományi ismeretek 12-18 kredit;
- buddhológiai ismeretek 35-45 kredit;
- távol-keleti nyelvi és kultúrtörténeti ismeretek 30-40 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a buddhizmus történetének fejlődésének alaposabb megismerésére, illetve az egyes kultúrák buddhizmusának történelmi, filozófiai és vallási jellegzetességeinek, irodalmának és képzőművészetének specializáltabb tanulmányozására nyílik lehetőség. A választható ismeretek kreditértéke 4-10 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit a korábbi alapképzési tanulmányok alapján a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak bármely szakirányából.

19. CSEH NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: cseh nyelv és irodalom (Czech Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles cseh nyelv és irodalom szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Czech Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak cseh szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a cseh nyelv művelése és alkalmazása terén. Képesek a cseh nyelv oktatásában és kutatásában önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a cseh nyelv és irodalom, de tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A cseh nyelv és irodalom szakos bölcész

a) tudása

- Ismeri a cseh nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.

- Összefüggéseiben is átlátja a cseh nyelv és irodalomelméleti problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- A cseh nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik, annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, nyelvi, nyelvészeti és a kulturális szövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módjait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni a cseh nyelv regionális változatait, rálátása van a cseh nyelv fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a cseh nyelv- és irodalomtudomány területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, adattárakról és bibliográfiákról.
- Átfogóan ismeri a cseh nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat.
- A cseh nyelv és irodalom legalább egy résztemájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- A csehen kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a cseh nyelv és irodalom ismeretéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A cseh nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni a cseh nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes a cseh nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes megválasztani és tudatosan alkalmazni a cseh nyelv és irodalom problémáinak megoldásában kínáló módszereket.
- Véleményét képes a minimálisan szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során a csehen kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli a cseh, magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.

- A cseh nyelv és irodalom speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, a cseh-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése a cseh nyelv, irodalom és kultúra mellett elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- A cseh nyelv, irodalom és kultúra különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban adekvát normákat követ.
- Törekszik cseh nyelvtudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, cseh irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek, választható speciális programok 20-40 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés cseh nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele cseh nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése. Mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A cseh szakiránytól eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges cseh nyelvi, nyelv-

vészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszerezhet.

20. CSILLAGÁSZ

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: csillagász (Astronomy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles csillagász
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Astronomer

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a fizika alapképzési szak csillagászati specializációja, valamint a földtudományi alapképzési szak csillagászati specializációja.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a fizika, a földtudományi alapképzési szakok további specializációi.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

- A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 441/0533

7. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja csillagászok képzése, akik átfogó csillagászati ismeretekkel és a csillagászáttal érintkező interdiszciplináris területeken, továbbá a tágabb körben használható, a tudományos kutatáshoz, a tudományos szaknyelv használatához, a csapatmunkához, a tudományos kutatási eredmények kommunikációjához szükséges készségekkel rendelkeznek, képesek multidiszciplináris összefüggésekben felmerülő új vagy szokatlan problémák megoldására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A csillagász

a) tudása

- Rendszerszinten és összefüggéseiben ismeri és tudja alkalmazni a csillagászat és az űrtan (műszertechnikai és spektroszkópiai ismeretanyag; a legkorszerűbb hazai észlelőeszközök használata; a megfigyelések feldolgozásának standard
- számítógépes módszerei; és a csillagászat valamennyi főbb területének elméleti ismeretanyaga) főbb témaköreinek átfogó elméleti és gyakorlati ismeretanyagát.
- Összefüggéseiben ismeri a csillagászat elméleti, megfigyelési, számítógépes módszereit, valamint a fizika, matematika és az informatika csillagászatot és űrtant érintő területeit. Jártas a tudományos kutatás, az önképzés és a kommunikáció alapvető módszereiben. Tisztában van a modern csillagászat lehetséges fejlődési irányjaival és határaival.
- Magas szinten rendelkezik természettudományos ismeretekkel és az erre épülő gyakorlat elemeinek ismeretével, és rendszerezni tudja azokat.
- Ismeri azokat a csillagászzal, asztrofizikával és űrtannal kapcsolatos terepi, laboratóriumi és gyakorlati anyagokat, eszközöket és módszereket, melyekkel a szakmáját haladó szinten gyakorolni tudja.
- Elmélyült és alapos szakmai tudással rendelkezik, amelynek alkalmazása szükséges természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek szakterületéhez tartozó gyakorlati problémáinak megoldásához.
- Összefüggéseiben átlátja szakterületének vizsgálható folyamatait, rendszereit, és tudományos problémáit.

b) képességei

- Képes a kozmikus objektumok természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai tulajdonságainak felismerésére, e jelenségek tudományos igényű kísérleti, megfigyelési tanulmányozására és elméleti értelmezésére.
- Képes bekapcsolódni az alap-, illetve alkalmazott kutatást végző kutatócsoportok munkájába. Képes a csillagászati megfigyelések, mérések végzésére, az adatok kiértékelésére, megfigyelések értelmezésére, az adatok elméleti értelmezésére.
- Képes a csillagászat és az űrtan alkotó továbbfejlesztésére, az informatika szakmát érintő szakterületeinek művelésére.
- Rendszeres szakmai önképzéssel képes új tudományos eredmények feldolgozására és munkája során ezek alkotó módon való alkalmazására.
- Képes a csillagászathoz, az űrtanhoz és rokon területeihez kapcsolódó tudományos problémák megfogalmazására.
- Képes új tudományos eredmények integrálásával szakmailag megalapozott csillagászati és űrtani ismeretek közvetítésére a társadalom számára.
- Képes tudásának folyamatos gyarapítására és tanulmányainak doktori képzés keretében történő folytatására.
- Tanulmányai során szerzett ismeretei és problémamegoldó készsége segítségével képes önálló és irányító munkakörök betöltésére a természettudományok eredményeit vagy módszereit felhasználó egyéb területeken (szakigazgatás, környezetvédelem stb.).

c) attitűdje

- Jellemző tulajdonságai a jó megfigyelőképesség, elemző képesség, modellalkotó képesség, kreativitás, a minőség iránti elkötelezettség, felelősségvállalás, jó kommunikációs készség, rugalmasság, a problémafelismerő és megoldó készség, az intuíció, a módszeresség és információ feldolgozási képesség.
- Törekszik a csillagászat és űrtan új eredményeinek megismerésére és minél szélesebb körű alkalmazására.
- Szakterületén megkülönbözteti a tudományosan megalapozott és a kellően alá nem támasztott állításokat.
- Jellemzi a környezettel szembeni érzékenység, a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás és elkötelezettség a minőségi munkára.
- Rendelkezik kezdeményező, döntéshozatali képességgel és személyes felelősségvállalással. Munkatársaival aktívan együttműködik, konstruktív módon vesz részt csoportmunkában, kellő gyakorlat esetén vezetői feladatokat lát el.
- Szakterülete problémáit szakemberek és laikusok számára egyaránt szakszerűen megfogalmazza.
- Folyamatosan törekszik ismeretei bővítésére, új kompetenciák megszerzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- A modern csillagászat és űrtan területén nagyfokú önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében és megindoklásában.
- Tudatosan és felelősséggel vállalja a természettudományos világnézetet.
- Magas szintű csillagászati és űrtani ismeretei, valamint kritikai és rendszerszintű gondolkodásmódja birtokában felelősen működik együtt szűkebb szakterületének, továbbá más tudományterületek szakmai képviselőivel.
- Terepi és laboratóriumi tevékenysége során megkülönböztetett környezettudatossággal jár el. Tudományos kutatásait a legmagasabb etikai normák figyelembe vételével végzi.
- Tisztában van a tudományos gondolkodás, a precíz fogalomalkotás fontosságával, véleményét ezek figyelembe vételével alakítja ki.

8. A mesterképzés jellemzői:

8.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- természettudományi ismeretek (matematika és informatikai alapismeretek 4-8 kredit, fizikai alapismeretek 4-16 kredit) 10-20 kredit;
- csillagászati szakmai ismeretek 55-65 kredit, amelyből
 - csillagászati műszertechnika és informatika (távcsövek, detektorok, CCD, fotometriai és spektroszkópiai ismeretek, mérési technikák és berendezések, képek készítése, digitális képfeldolgozás, elektronikus adatbázisok, adatkezelés, numerikus módszerek, programozás, ábrakészítés, cikkírás technikája) 4-10 kredit;
 - csillagászati kutatások módszertana (új műszerek, módszerek és kutatási eredmények feldolgozása, szemináriumon való előadások tartása, nyári gyakorlat) 8-12 kredit;

- obszervációs csillagászat (az égitestek megfigyelési technikái a különböző elektromágneses tartományokban; az égitestek megfigyelt jellemzőinek, típusainak empirikus oldalról történő bemutatása) 4-10 kredit;
- égi mechanika (égitestek mozgásegyenletei, N-test probléma, kéttest- és háromtest-probléma, perturbációszámítás, pályaszámítás) 6-12 kredit;
- asztrofizika és űrfizika (az égitestek szerkezetére és fejlődésére vonatkozó ismeretek, az égitestek elméleti modellezésének módszerei) 8-14 kredit;
- galaktikus, extragalaktikus csillagászat és kozmológia (csillagközi anyag, csillagképződés, csillaghalmazok, Tejútrendszer szerkezete, galaxisok típusai, fejlődése, kölcsönhatásai, aktív galaxisok, kvazárok, galaxishalmazok, Hubble-törvény, világmodellek, az univerzum fejlődése) 10-18 kredit;
- a képző intézmény által a csillagászat tudományág területéről ajánlott speciális ismeretek 6-18 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat legalább három hét időtartamú nyári szakmai gyakorlat hazai vagy külföldi csillagászati intézetben.

8.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 55 kredit az alábbi területek szerinti felosztásban:

- matematika, informatika [analízis (kalkulus), lineáris algebra numerikus, matematika, valószínűség-számítás, matematikai statisztika, programozás, informatika] területén legalább 15 kredit;
- fizika (mechanika, hullámtan, optika, elektromosságtan, atomfizika, magfizika, statisztikus fizika, kvantumfizika) területén legalább 20 kredit;
- csillagászat (csillagászati megfigyelések, bevezetés a csillagászatba, az asztrometria alapjai, az asztrofizika alapjai, informatika a csillagászatban, csillagászati laboratórium) területén legalább 20 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 40 kredittel rendelkezzen a fent felsorolt területekről. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

21. DIGITÁLIS TÁRSADALOM- ÉS VISELKEDÉSKUTATÁS

Társadalomtudományi Kar

1. A képzés megnevezése:

- a) magyar nyelven: digitális társadalom- és viselkedéskutatás mesterképzési szak
- b) angol nyelven: computational social and behavioral science master programme

2. A képzésben szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: okleveles digitális társadalom- és viselkedéskutató
- b) angol nyelven: computational social and behavioral scientist

3. A képzés besorolása: 3.1. képzési terület szerinti besorolása: társadalomtudomány képzési terület

3.1. a végzettségi szint besorolása:

- mesterfokozat (magister, master of arts, rövidítve: MA)
- ISCED 2011 szerint: 7
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7

3.2. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: ISCED-F 2013 szerint: 0310

3.3. orientáció szerinti besorolása: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6. A képzés célja és a szakmai kompetenciák, tanulási eredmények:

6.1. A képzés célja:

A digitalizáció, az online tér növekedése és a mesterséges intelligencia előretörése lehetőséget teremt arra, hogy innovatív módon, a maga komplexitásában tudjuk megérteni a társadalom legújabb folyamatait. A képzés céljai között a társadalomtudományok régóta fennálló kérdéseinek új szempontú, interdiszciplináris megértése, valamint új kérdések feltárása egyaránt szerepel. A képzés olyan szakembereket képez, akik akár a tudomány, akár az üzleti élet területén képesek a társadalomban zajló újfajta társadalmi és viselkedési folyamatokat és jelenségeket mint komplex rendszereket, megérteni és megmagyarázni. A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

6.2. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A szakon végzett

a) tudása:

- ismeri a társadalom- és viselkedéstudományok – különös tekintettel a szociológia, szociálpszichológia, pszichológia és kommunikációtudomány – alapvető fogalomkészletét, főbb elméleteit és a digitális korról kapcsolatos magyarázatait;

- átlátja és értelmezni képes a társadalom- és viselkedéstudományi összefüggéseket, különös tekintettel azokat, melyek a digitalizált társadalomra, az online világ társadalomra gyakorolt hatására és az emberek ebben megnyilvánuló reprezentációira vonatkoznak;
- ismeri a digitális világ és a közösségi média alapvető trendjeit, folyamatait, viselkedésalakító hatásmechanizmusait;
- jártas azon számításalapú módszerekben és technikákban, melyek segítségével a társadalom akár nagyskálájú digitális lenyomata kutatható, adat gyűjthető róla és elemezhető; ezáltal ismeri és képes alkalmazni a társadalomkutatás alapvető fogalmait, módszertanának alapvetéseit és a legfontosabb gyakorlati elemzési módszereket;
- ismeri a digitális kutatáshoz szükséges főbb programokat és programnyelveket oly mértékben, hogy azokat problémaorientáltan alkalmazza társadalom- és viselkedéstudományi kérdések feldolgozására.

b) képességei:

- képes az alapvető társadalmi és viselkedési folyamatok, összefüggések felismerésére, azok megfelelő szakmai terminológiával történő leírására;
- képes a különböző társadalomtudományi és viselkedéstudományi aldiszciplínák azonos folyamatokra vonatkozó elméleteinek szintézisére;
- képes az online társadalmi és viselkedési folyamatokból való következtetések levonására és elemezni ezek visszahatását az offline társadalmi életre;
- képes a digitális kultúra, intézmények és személyközi viszonyok elemzésére;
- képes adott kutatási kérdéshez kiválasztani a megfelelő adatforrásokat és azokat összegyűjteni;
- képes a különböző digitális jelenségek és folyamatok megragadására, elemzésére;
- használja számításalapú elemzések módszereit, különös tekintettel az online térben gyakran előforduló adatoknál releváns módszerekre, képes ezek alapján adekvát következtetések megfogalmazására;
- képes a kutatáshoz és elemzéshez szükséges erőforrások felmérésére és ezen folyamatokban a másokkal – különösen más diszciplínák szakértőivel – való kooperációra, képes a feladattól függően a fenti tudáselemeket adaptívan hasznosítani;
- képes ismeretterjesztő és tudományos írásművek és prezentációk létrehozására, a szaktudomány eredményeinek és problémáinak bemutatására a szélesebb közönség számára.

c) attitűdje:

- elkötelezett a társadalmi és viselkedési folyamatok tudományos igényű megismerésében és megértésében;
- fontos számára, hogy a digitális világot a társadalom és az emberek viselkedési folyamatainak szemszögéből értelmezze, és hogy az abban létrejövő trendeket, azok szélesebb körű hatását megértse;
- felismeri szakmája kurrens jellegét és nyitott annak folyamatos fejlődésére;

- természetesnek tartja, hogy tudását folyamatosan fejlesztenie kell annak érdekében, hogy lépést tartson a fejlődéssel, és hogy szakmája legjavát tudja nyújtani, nyitott és kritikus a szakmájával kapcsolatos újításokra, fejlesztésekre;
- nyitott a társadalmi és a viselkedési folyamatok makroszintű változásainak digitális vetületű vizsgálatára;
- nyitott arra, hogy más szakterületek képviselőivel közösen, kooperatívan dolgozzon együtt;
- munkájában fontos számára a problémaorientáltság, a megoldási készség és a kooperáció.

d) autonómiája és felelőssége:

- önállóan felismeri, átlátja és értékeli a digitális társadalom és az emberek online térben való viselkedésének folyamatait, szakirodalmakra is támaszkodva hipotéziseket alkot azokkal kapcsolatban;
- felelősséggel képes létrehozni a digitális társadalom és az online emberi viselkedés kutatására vonatkozó terveket;
- különböző szakterületek képviselőivel való együttműködéskor konstruktív javaslataival segíti a digitális kutatási lépések kialakítását;
- felelősen kommunikálja a szélesebb közvélemény felé az általa megismert kutatási eredményeket;
- döntéseit megalapozott tudományos eredményekre alapozva, kompetenciáinak reális ismeretében, felelősségének tudatában hozza meg.

7. A képzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

7.1. Társadalomtudományi alapok: 15-25 kredit

7.2. Viselkedéstudományi alapok: 15-25 kredit

7.3. Módszertani alapok: 15-25 kredit

7.4. Haladó társadalomtudományi, viselkedéstudományi és módszertani kurzusok: 12-15 kredit
[a három szakterületből (társadalomtudomány, viselkedéstudomány és módszertan) legalább két területről kell kreditet szerezni]

7.5. Kutató projekt szeminárium: 10-20 kredit

7.6. Szakmai gyakorlat: 5-10 kredit

7.7. A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma: 20 kredit

7.8. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

8. A szakmai gyakorlat és a gyakorlati képzés követelményei:

A szakmai gyakorlat minimális ideje két hét, amit intézményen kívüli gyakorlati helyen kell eltölteni.

9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek:

A tanulmányok idegen nyelven folynak.

10. Idegen nyelven folyó tanulmányok esetében az elérendő idegennyelvtudás szintje: -

22. EGÉSZSÉGPOLITIKA, TERVEZÉS ÉS FINANSZÍROZÁS

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: egészségpolitika, tervezés és finanszírozás (Health Policy, Planning and Financing)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
 - szakképzettség: okleveles egészségpolitikai szakértő
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Health Policy, Planning and Financing
- választható specializációk: egészségpolitika tervezés és elemzés, egészség-gazdaságtan

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a társadalomtudomány képzési területéről a társadalmi tanulmányok, a szociológia, az orvos- és egészségtudomány képzési területéről az egészségügyi gondozás és prevenció, az ápolás és betegellátás, az egészségügyi szervező, a gazdaságtudományok képzési területéről az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdálkodási és menedzsment alapképzési szakok, továbbá a közszolgálati alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit;

- a szak orientációja: elmélet-orientált: 60-70 százalék
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 12 kredit;
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 4 kredit;
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit;

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 314/0311

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja egészségpolitikai szakértő szakemberek képzése, akik az egészségügy területén képesek önálló egészségpolitikai, tervezési és finanszírozási szakértői (elemző, tervező-fejlesztő és programmenedzseri) feladatokat ellátni és ez által hozzájárulni a tevékenységük színterét jelentő intézmény, térségi (országos, regionális, kistérségi) rendszer teljesítményének, eredményességének javításához. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az egészségpolitikai szakértő

a) tudása

- Alaposan ismeri az egészségügy makro- és mezo-szintű rendszereinek, intézményeinek és szolgáltatásainak elemzéséhez és a tervezéshez szükséges módszertant.
- Alaposan ismeri a kormányzat, az önkormányzatok, a magánszektor, a szakmai és civil szerveződések lehetséges szerepét az egészségpolitikai célok elérésében.
- Alaposan ismeri a forrásteremtés és az egészségügyi szolgáltatások finanszírozása elméleti kérdéseit, nemzetközi és hazai tapasztalatait.
- Alaposan ismeri az egészségügyi kiadások elemzési módszereit.

b) képességei

- Képes az egészségügy nemzetközi folyamatainak és a magyar egészségügyre gyakorolt hatásuknak az elemzésére.
- Képes az egészségügyi rendszerek teljesítményének értékelésére, folyamatainak, lehetséges jövőbeli alternatíváinak társadalmi, gazdasági és nemzetközi összefüggéseikben történő elemzésére.
- Képes az egészségügyi ellátás mezo-szintű rendszerei teljesítményének, problémáinak sokoldalú, interdiszciplináris megközelítésére, elemzésére, döntési alternatívák kidolgozására, hatástanulmányok készítésére.
- Képes az egészségügyi finanszírozó és szolgáltató intézmények gazdálkodásának, teljesítményének és működési problémáinak elemzésére, döntési alternatívák kidolgozására, az intézmények stratégiai és rövid távú tervei elkészítésében való közreműködésre.
- Képes mezo- és intézményszintű egészségügyi programok menedzselésében való közreműködésre.
- Képes nemzetközi szintű egészség-gazdaságtani ismeretek birtokában a szolgáltatások minőségére, az egészségügyi technológiák, terápiák és gyógyszerek költséghatékonyságára vonatkozó elemzések megtervezésére és a releváns programok menedzselésére.
- Képes az elért eredmények szakmai nyilvánosság előtti szakszerű, meggyőző írásbeli és szóbeli megjelenítésére.

c) attitűdje

- Nyitott és fogékony az interdiszciplináris munkacsoportban, szervezetben, nemzetközi együttműködésben való részvételre, ahol törekszik határozottan, konstruktívan, kezdeményezően együttműködni.
- Törekszik a racionális elemzésre, problémamegoldásra, érvelésre.
- Nyitott az új jelenségek, új tudományos eredmények iránt.
- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottjai tudásához, munkájához és magatartásához, kötelességének tartja a hibák kijavítását, a munkatársak fejlesztését.
- Igényli a folyamatos önképzést.

- Fontosnak tartja gondolatainak, szakmai eredményeinek, javaslatainak közzétételét szakmai fórumokon előadások és szakmai tanulmányok, publikációk formájában is, magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Kész megosztani tudását a nem szakmai közönséggel is.
- Tiszteli és betartja a szakmai, etikai normákat.
- Határozottan és elkötelezetten kiáll a globális problémák megoldására irányuló szakmai törekvések mellett, különösen a fenntarthatóságot veszélyeztető tendenciákkal szembeni tudományos és gyakorlati erőfeszítések támogatásával.

d) autonómiája és felelőssége

- Az egészségpolitikai tervezés és az egészséggazdaságtan elemzésének folyamatában önálló munkát végez.
- Önálló szakmai álláspontot alakít ki a döntés előkészítése során.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezeti egységek létrehozásában és szerepet vállal az irányításukban.
- Felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában, és támogatja az irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását, valamint egészségük fejlesztését.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményez.

8.1.2. Az egészségpolitika tervezés és elemzés specializáción továbbá az egészségpolitikai szakértő

a) tudása

- Alaposan ismeri az egészségügyi rendszerek teljesítmény értékelésének elméleteit.
- Alaposan ismeri az egészségpolitikai célok elérését szolgáló fejlesztéseket, intézményi kapacitásokat, a munkaerő mennyiségét és minőségét, a szolgáltatások kínálatát, keresletét és árát, a szolgáltatások minőségét befolyásoló eszköztárat, valamint alkalmazásának feltételeit és korlátait.
- Alaposan ismeri a regionális és kistérségi multiszektorális egészségpolitika, egészségügyi fejlesztés, stratégiai tervezés elméleti kérdéseit, nemzetközi és hazai tapasztalatait.
- Alaposan ismeri térségi ellátásszervezés elméleti kérdéseit, nemzetközi és hazai tapasztalatait.
- Alaposan ismeri az egészségügy emberi erőforrásainak térségi és intézményi szintű elemzését és menedzsmentjét.
- Alaposan ismeri az egészségügyi intézményekben megvalósítandó stratégiai tervezésnek és minőségmenedzsmentnek az elméleteit és módszereit.

b) képességei

- Képes a gazdasági, társadalmi és demográfiai folyamatokból eredő hatások elemzésére regionális és kistérségi rendszerek, egészségügyi intézmények szintjén.

- Képes az egészségügyi rendszerek teljesítményének értékelésére vonatkozó módszerek hiányosságából fakadó problémák megfelelő bemutatására, interpretálására.
- Képes a lakosság egészségi állapotának javulását, az ellátórendszer hatékonyságát és minőségének javítását, az egyenlőtlenségek csökkentését és a finanszírozhatóság céljainak elérését szolgáló egészségpolitikai eszköztár kritikus értékelésére, és az adott régió, kistérség vagy intézmény sajátos körülményeire való adaptálására.
- Képes a kormányzat, önkormányzatok, a magánszektor, a szakmai és civil szerveződések lehetséges szerepének elemzésére, javaslatok megfogalmazására az egészségpolitikai célok elérésében.
- Képes az egészségügyi szolgáltatások finanszírozási módszerei alkalmazásának elemzésére, a finanszírozási adatbázison alapuló elemzések készítésére.
- Képes egy adott régió, kistérség, intézményfinanszírozási helyzetének elemzésére, javaslatok megfogalmazására.
- Képes térségi, regionális, és kistérségi stratégiai tervek és cselekvési programok elkészítésére.
- Képes az ellátásszervezést szolgáló programok elemzésére, tervezésére és menedzselésére.
- Képes az egészségügyi intézmények stratégiai tervezéséhez, az orvos-szakmai és a gazdasági érdekek összeegyeztetéséhez szükséges ismeretek és szemlélet alkalmazására.
- Képes nemzetközi kooperációk tervezésére és elemzésére az egészségügy országos, regionális, kistérségi és intézményi szintjén.

8.1.3. Az egészség-gazdaságtan specializáción továbbá az egészségpolitikai szakértő

a) tudása

- Alaposan ismeri a bizonyítékokon alapuló orvoslás alapelveit.
- Alaposan ismeri az egészségnyereség mérésének módszereit.
- Alaposan ismeri a gazdasági elemzések nemzetközi gyakorlatban alkalmazott módszereit.
- Alaposan ismeri a gazdasági elemzésekben alkalmazott modellezés alaptípusait és módszertanát.
- Alaposan ismeri az egészségügyi technológia értékelés elméletét és módszertanát.
- Alaposan ismeri az egészségügyi technológiák fejlesztési döntéseinek, árképzésének, finanszírozásának és marketingjének módszertanát.

b) képességei

- Képes az életminőség mérési módszereinek alkalmazására.
- Képes teljes körű gazdasági elemzés megtervezésére és kivitelezésére.
- Képes az egészségügyi technológiák költséghatékonyságára vonatkozó szakirodalom kritikus értékelésére.
- Képes egészség-gazdaságtani modellezési módszerek alkalmazására.
- Képes az egészségügyi technológiák értékelésére.
- Képes az egészségügyi technológiák és szolgáltatások árképzési, finanszírozási és marketing módszereinek a minőségre, a hozzáférésre és a hatékonyságra gyakorolt lehetséges hatásainak elemzésére.

- Képes az egészségügyi technológiák támogatási rendszerének gazdasági és társadalom-politikai szempontok alapján történő elemzésére.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

Egészségpolitikai szakmai ismeretek 56-66 kredit, amelyből:

- epidemiológia és biostatisztika (8-12 kredit),
- egészségpolitika és népegészségügy (8-16 kredit),
- egészségügyi informatika (2-4 kredit),
- egészségügyi jog és etika (3-6 kredit),
- egészségügyi rendszerek és finanszírozásuk (6-12 kredit),
- közgazdaságtani alapismeretek (6-12 kredit),
- egészség-gazdaságtan (4-8 kredit),
- népegészségügyi stratégiák, projektek és elemzések (4-8 kredit).

9.1.2. A választható, sajátos kompetenciákat eredményező specializációk, témakörei és kreditarányuk

A választható specializáció kreditaránya további 28-36 kredit:

a) egészségpolitika tervezés és elemzés:

- térségi fejlesztés és ellátásszervezés az egészségügyben (4-8 kredit),
- egészségügyi menedzsment (6-12 kredit),
- minőségmenedzsment (4-8 kredit),
- stratégiai tervezés és menedzsment (7-9 kredit),
- szociális munka és egészségügy (3-6 kredit),
- közigazgatási ismeretek (3-6 kredit);

b) egészség-gazdaságtan:

- egészség-gazdaságtani elemzések módszertana (8-12 kredit),
- egészségnyereség mérése (4-6 kredit),
- egészségügyi technológiák finanszírozása, marketingje (8-12 kredit),
- egészségügyi technológiák értékelése (4-6 kredit).

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a harmadik félév szorgalmi időszakában végzett, legalább 120 órás gyakorlat. A szakmai gyakorlat színterei lehetnek: egészségügyi szolgáltató intézmények (elsősorban kórházak), Országos Egészségbiztosítási Pénztár, Kormányhivatalok Népegészségügyi Szakigazgatási Szervei, Emberi Erőforrások Minisztériuma, önkéntes egészségpénztárak, kutatóintézetek, egészségügyi technológia értékeléssel foglalkozó szervezetek, egészségügyi technológiák fejlesztői és beszállítói.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 30 kredit a közgazdasági ismeretek, a társadalompolitika, a statisztika, a politikatudomány, a szociológia, a pszichológia, a kommunikáció, a számítástechnika, az epidemiológia, a népegészségügyi medicina, az egészségügyi informatika, az egészségügyi igazgatás területeiről.

23. EGYIPTOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: egyiptológia (Egyptology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

szakképzettség: okleveles egyiptológia szakos bölcsész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Egyptologist

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak egyiptológia szakiránya.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett filológiai, nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelmi, régészeti, művészettörténeti ismereteik birtokában ismerik az ókori egyiptomi civilizáció történetét, kultúráját, irodalmát, nyelvét és társadalmát. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az egyiptológia szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri az óegyiptomi nyelv összes fázisát, az óegyiptomi nyelv mindhárom írásának (hieroglif, hieratikus, démotikus) sajátosságait, valamint a kopt nyelvet és írást.
- Ismeri az ókori Egyiptom történetét, annak kapcsolatait a keleti Mediterraneum és Afrika, különösen Nubia történetével, valamint az ókori Egyiptom szerepét a hellenizmus és a késő antik kor világában.

- Ismeri az ókori egyiptomi irodalmat és annak tágabb ókori keleti kontextusát, a kopt irodalmat és annak helyét a kora keresztény irodalomban, az egyiptomi és kopt nyelvészet és nyelvtörténet problémáit.
- Ismeri az ókori egyiptomi vallás történetét és kérdéseit, az egyiptomi panteont, a legfontosabb vallásos szövegcsoportokat és legfőbb tárgyi emlékeket, az ókori egyiptomi művészet és építészet történetét és legfőbb tárgyi emlékeit, továbbá a régészettudomány egészének keretében az ókori egyiptomi ikonográfiai elemzés módszereit és az egyiptomi régészet módszertanát, elméletét és gyakorlatát.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik szakterületének hagyományos és elektronikus forrásairól, publikációiról, adatbázisairól és bibliográfiáiról.
- Szakterületének legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik, és szakdolgozatában új tudományos eredményt ír le.

b) képességei

- Képes a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatára.
- Képes ismereteinek tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére.
- Képes képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.
- Képes önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az ókori egyiptomi kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.
- Képes a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint, magas szinten bemutatni.

c) attitűdje

- Az ókori egyiptomi kultúra és az egyetememes ókortudomány iránti magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik, a tudományág alkalmazásának és átadásának fontosságát illető minőségtudat és sikerorientáltság jellemzi.
- Együttműködési készség jellemzi.
- A kezdeményezés és személyes felelősség gyakorlása, szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességek, továbbá kritikai attitűd jellemzi.
- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik az emberiség kulturális örökségének megóvása és a következő korok számára való átadása iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi a nemzetközi szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli tudományos felismeréseit, eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- nyelvi ismeretek [leíró nyelvtani ismeretek (fonológia, morfológia, szintaxis), nyelvfejlés, nyelvtörténet, egyiptomi/kopt szövegolvasás (filológia), hieratikus, démotikus szövegolvasás (paleográfia, szövegkritika-szövegkiadás)] 20-30 kredit;
- történeti, kultúrtörténeti ismeretek (az ókori Egyiptom története, a kopt egyház története, Egyiptom régészete, Egyiptom művészete és építésze, egyiptomi, kopt irodalomtörténet, Egyiptom vallástörténete) 10-20 kredit;

választható speciális programok ismeretei (nyelv- és irodalomtudományi, vallástörténeti, régészeti-művészettörténeti, koptológiai ismeretek) 30-40 kredit;

- a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit.

9.2. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az egyiptológia szakirányától eltérő korábbi alapképzési tanulmányok esetén 50 kredit szükséges az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak egyiptológia szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi és történettudományi ismereteiből, továbbá 8 kredit értékű ógörög nyelvismeret.

24. ELMÉLETI NYELVÉSZET

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: elméleti nyelvészet (Theoretical Linguistics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles elméleti nyelvész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Theroretical Linguistics

választható specializációk: nyelvelmélet, számítógépes nyelvészet, számítógépes nyelvészet és neurolingvisztika, pragmatika, digitális bölcsészet

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szabad bölcsészet alapképzési szak elméleti nyelvészet specializációja, a magyar alapképzési szak nyelvtechnológia specializációja.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 223/0232

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja elméleti nyelvész szakemberek képzése, akik szilárd alapismeretekkel rendelkeznek a nyelvészeti alapszciplinák és a kapcsolódó interdiszciplináris tudományágak területein, képesek a modern kutatási módszertanok alkalmazására, egy speciális területen elmélyült szakmai ismeretek megszerzésére, valamint azok innovatív kutatásokban való alkalmazására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az elméleti nyelvész

a) tudása

- Jól tájékozott a különféle modern nyelvészeti elméletek és modellek széles körében.

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok feldolgozásának és analízisének lehetőségeiről.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a különféle nyelvekre vonatkozó empirikus adatok különböző elméleti modellek keretében történő értelmezésének lehetőségeiről.
- Jól ismeri az elméleti és empirikus nyelvészeti kutatások szakmódszertanát.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az egyes nyelvészeti részdiszciplínák kapcsolatairól.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a nyelvészet interdiszciplináris kapcsolódási pontjairól.
- Elmélyült tudással rendelkezik valamelyik nyelvészeti részdiszciplína speciális problémáiról.
- Ismeri valamely nyelv szerkezetének, rendszerének, illetve használatának legalább egy átfogó elméleti leírását.

b) képessége

- Képes a megoldandó szakmai problémák azonosítására és megértésére, elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására.
- Képes nyelvi adatok kritikus, többoldalú elemzésére, a megfelelő elemzési, kutatási módszertan megválasztására.
- Képes valamely nyelv szerkezetének, rendszerének és használatának a modern elméletek, illetve modellek kereteiben történő leírására.
- Képes innovatív nyelvészeti alapkutatásokba való bekapcsolódásra.
- Képes innovatív alkalmazott nyelvészeti kutatásokba és kísérleti fejlesztésekbe való bekapcsolódásra.
- Képes az ismeretek strukturált, világos bemutatásra, megjelenítésére szűkebb szakterületük tudományos fórumain, valamint tágabb szakmai fórumokon.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nyelvek objektív elemzéséhez szükséges tudományos gondolkodásmód és a szaktudományos módszerek alkalmazása mellett.
- Munkája, kutatása során tudatosítja és figyelembe veszi a nyelvi jelenségek kognitív, történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Nyitott saját nyelvészeti tudományterülete interdiszciplináris megközelítéseire.
- Szem előtt tartja kutatási témái szakmai és társadalmi összefüggéseit, és elősegíti az eredmények közös társadalmi célok érdekében történő felhasználhatóságát.
- Munkája, kutatása során tisztetben tartja a nyelvi identitások különbözőségeit.
- Megszilárdult, elmélyült szakmai érdeklődéssel rendelkezik a nyelvek szerkezetének és használatának elemzése iránt.
- Kreativitás, problémaazonosító és problémamegoldó készség, önállóság, kritikai attitűd jellemzi, absztrakció képességgel, elemző és szintetizáló képességgel, rendelkezik.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősen képviseli azon tudományos módszereket, amelyekkel a szakterületükön dolgoznak.
- Elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.

- Önállóan képes azonosítani megoldandó szakmai problémákat, és önállóan képes elméletileg megalapozott kérdések megfogalmazására.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját munkájukért, akár önállóan, akár csapatban.
- Ismeri, betartja és felelős kutatásvezetőként dolgozva betartatja a szakterület szakmai kutatásetikai normáit.
- Nyitott és elhivatott nyelvészeti vagy interdiszciplináris szakterületük fejlődésének követésére, valamint új, kapcsolódó szakterületek ismereteinek elsajátítására.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.

8.1.2. Nyelvelmélet specializáción továbbá az elméleti nyelvész

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel bír a különféle kurrens nyelvészeti elméletek, modellek és kutatási módszertanok széles körében.
- Specializált ismeretek az egyik nyelvészeti részdiszciplína területén.

b) képességei

- Képes magas színvonalú kutatás végzésére valamely nyelvészeti részdiszciplína területén.

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új nyelvelméleti szakterületek ismereteinek elsajátítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására legalább egy nyelvészeti részdiszciplína területén.

8.1.3. Számítógépes nyelvészet specializáción továbbá az elméleti nyelvész

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a számítógépes nyelvészet különféle területein.
- Tájékozott több programozási nyelv használatában.
- Specializált ismeretekkel rendelkezik az egyes nyelvészeti részdiszciplínák eredményeinek számítógépes alkalmazása területén.

b) képességei

- Képes innovatív nyelvtechnológiai projekteken való részvételre.

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti szakterületek ismereteinek elsajátítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására a számítógépes nyelvészet területén

8.1.4. Számítógépes nyelvészet és neurolingvisztika specializáción továbbá az elméleti nyelvész

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a nyelvtechnológia és neurolingvisztika területein.
- Tájékozott valamely programozási nyelv használatában.

- Specializált ismeretekkel rendelkezik a pszicholingvisztika és az anyanyelv-elsajátítás területén.

b) képességei

- Képes innovatív nyelvtechnológiai és neurolingvisztikai projektekben való részvételre.

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti és neurolingvisztikai szakterületek ismereteinek elsajátítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes bonyolultabb problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására a számítógépes nyelvészet és a neurolingvisztika területén.

8.1.5. Neurolingvisztika specializáción továbbá az elméleti nyelvész**a) tudása**

- Elmélyült ismeretekkel bír a neurolingvisztika területein.
- Tájékozott a kísérletes és klinikai (diagnosztikai, terápiás) módszerekben.
- Specializált ismeretekkel rendelkezik a neurolingvisztika vagy pszicholingvisztika valamely főbb szakterületén.

b) képességei

- Képes innovatív neurolingvisztikai projektekben való részvételre.

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új neurolingvisztikai szakterületek ismereteinek elsajátítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására a neurolingvisztika területén.

8.1.6. Pragmatika specializáción továbbá az elméleti nyelvész**a) tudása**

- Elmélyült ismeretekkel bír a pragmatika szakterületein.
- Tájékozott a pragmatika részterületeihez tartozó kutatási módszerekben.
- Specializált ismeretekkel rendelkezik a pragmatika szakirány egyik szakterületén.

b) képességei

- Képes magas színvonalú kutatás végzésére az egyik pragmatikai részdiszciplína területén.
- Képes innovatív pragmatikai témájú projektekben való részvételre.
- Képes a pragmatikai tudás gyakorlati alkalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új pragmatikai szakterületek ismereteinek elsajátítására.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására legalább egy pragmatikai részdiszciplína területén.

8.1.7. Digitális bölcsészet specializáción továbbá az elméleti nyelvész

a) tudása

- Ismeri az információtechnológia és az információfeldolgozás alapjait.
- Elmélyült ismeretekkel bír a nyelvtechnológia különféle területein.
- Tájékozott több programozási nyelvben.
- Specializált ismeretekkel rendelkezik az egyes nyelvészeti részdiszciplínák eredményeinek számítógépes alkalmazása területén.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a különféle kurrens nyelvészeti elméletek, modellek és kutatási módszertanok széles körében.

b) képességei

- Képes kulturális és tudományos értékű kiadványok digitális létrehozására, szerkesztésére, fejlesztésére, virtuális múzeumok, virtuális valóságra támaszkodó térképek, elektronikus könyvtárak és ehhez hasonló típusú adatbázisok megalkotására, feltöltésére és karbantartására.
- Képes innovatív nyelvtechnológiai, illetve számítógépes nyelvészeti projektekben való részvételre.
- Képes magas színvonalú kutatásba való bekapcsolódásra az egyik nyelvészeti részdiszciplína területén.

c) attitűdje

- Nyitott és elhivatott szakterülete fejlődésének követésére, valamint új számítógépes nyelvészeti és nyelvelméleti szakterületek ismereteinek elsajátítására.

d) autonómiaja és felelőssége

- Önállóan képes bonyolult problémák azonosítására, innovatív kérdések megfogalmazására a nyelvtechnológia, illetve a számítógépes nyelvészet, valamint a nyelvelmélet területén.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők****9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül**

- nyelvelmélet (fonetika, fonológia, morfológia, lexikon, szintaxis, logika, szemantika, pragmatika; nyelvtörténet, dialektológia) 42-90 kredit;
- interdiszciplináris szakterületek (számítógépes nyelvészet; pszicholingvisztika, nyelvelsajátítás, neurolingvisztika, szociolingvisztika, nyelvfilozófia) 2-50 kredit;
- gyakorlati és egyéb szakmai ismeretek (terepmunka, kutatómódszertan, nyelvészeti gyakorlat, statisztika, számítógépes ismeretek, programozási ismeretek) 2-48 kredit.

9.1.2. A választható specializációk és azok szakterületei

- A választható specializációk képzésen belüli kreditaránya: 24-36 kredit.

a) nyelvelmélet specializáció:

- fonológia, morfológia,
- szintaxis,
- szemantika, pragmatika;

b) számítógépes nyelvészet specializáció:

- számítógépes reprezentációk a nyelvészeti részdiszciplínáknak megfelelően,
- számítógépes alkalmazások a nyelvtechnológia részterületeinek megfelelően,
- nyelvi adatbázisok, korpuszok létrehozása és használata.

c) számítógépes nyelvészet és neurolingvisztika specializáció:

- neurolingvisztika,
- pszicholingvisztika,
- számítógépes nyelvészet;

d) neurolingvisztika specializáció:

- neurolingvisztika,
- pszicholingvisztika,
- kognitív tudomány,

e) pragmatika specializáció:

- pragmatika,
- szemantika,
- diskurzus- és társalgáselemzés;

f) digitális bölcsészet specializáció:

- nyelvelmélet,
- nyelvtechnológia és programozási ismeretek,
- adatszerkezetek és adatbázisok.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat legalább egy féléven át tartó, legalább heti négy órában kutatást, fejlesztést vagy alkalmazást végző műhelyben vagy intézményben folytatott nyelvészeti gyakorlat a gyakorlat-vezető irányításával.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján 19 kredit szükséges olyan ismeretkörökből, amelyek megfeleltethetők a szabad bölcsészet alapképzési szak elméleti nyelvészet specializációja és a magyar alapképzési szak nyelvtechnológia specializációja ismeretköreinek (fonetika, fonológia, morfológia, szintaxis, logika, szemantika, pragmatika, diskurzuselemzés, nyelvreírás, történeti nyelvészet, matematikai ismeretek, kognitív tudomány, nyelvfilozófia, nyelvtechnológia, számítógépes nyelvészet, mesterséges intelligencia, terepmunka, kutatómódszer-tani ismeretek).

25. EMBERI ERŐFORRÁS TANÁCSADÓ

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: emberi erőforrás tanácsadó (Human Resource Counselling)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles emberierőforrás tanácsadó
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Human Resource Counsellor

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az andragógia és közösség-szervező alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű művelődésszervező, személyügyi szervező, munkavállalási tanácsadó, valamint a bölcsészettudomány képzési területéről a pedagógia, a pszichológia; a gazdaságtudományok képzési területéről az emberi erőforrások, a társadalomtudomány képzési területéről a szociológia, a politológia, az informatikus könyvtáros és a kulturális antropológia alapképzési szak; valamint a pedagógusi képzési terület alapképzési szakjai.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik humán és gazdasági ismereteik, valamint kialakult interdiszciplináris szemléletük birtokában képesek a szervezetek, a munka, a munkavállalás és a képzés világában részletes analízisre, átfogó és speciális összefüggések megfogalmazására, a tanácsadó és értékelő tevékenységre. Adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelően használják fel szakmai tudásukat, támogatják a munkaerő-gazdálkodás és az oktatás makroszintű folyamatait; képesek a speciális szakmai problémák azonosítására és a megold-

dáshoz szükséges gyakorlati feladatok megfogalmazására. Segítik az egyéneket pályatervezési döntéseik meghozatalában, tanácsadási tevékenységüket meghatározza a munkaerő-piaci és szervezeti folyamatok ismerete. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az emberi erőforrás tanácsadó

a) tudása

- Átfogóan ismeri és érti a szervezetek működési jellemzőit, gazdasági és társadalmi szerepüket.
- Ismeri az erőforrások, a tényezők és jelenségek összefüggéseit, az erőforrások felhasználásának szabályait és törvényszerűségeit.
- Mélyrehatóan ismeri az emberierőforrás-gazdálkodás feladatait és módszereit, a munkanélküliség és a szervezetek piaci alkalmazkodásának ok-okozati összefüggéseit, a munkaiügyi kapcsolatok rendszerét.
- Átfogóan, összefüggéseiben is ismeri és érti a munkaerő-piaci és foglalkoztatáspolitikai folyamatokat, a munka világának rétegspecifikus-, regionális- és térségi összefüggéseit.
- Ismeri az Európai Unióban zajló folyamatokat, felismeri azok hatását a hazai rendszerekre.
- Összehasonlításában is ismeri az európai és az Európán kívüli kultúra, munkakultúra specifikációit, a multikulturalitás jelenségét, érti annak a szervezeti működéssel összefüggő folyamatait.
- Mélyrehatóan ismeri a tanácsadási és pályatervezési tevékenységet megalapozó általános és specifikus andragógiai és pszichológiai jellemzőket, azok gyakorlati alkalmazását.
- Mélyrehatóan ismeri a tanácsadás módszereit, az alkalmazás etikai feltételeit, felismeri az eltéréseket és azonosságokat a pszichológiai tanácsadással összefüggésben.
- Ismeri a tanácsadás folyamatában alkalmazható kommunikációs technikákat, a személyközi és társadalmi kommunikáció összefüggéseit.
- Átfogóan ismeri a személyiséggel összefüggő és szociálisan befolyásolt pszichikus folyamatokat, a társas érintkezések és kölcsönhatások szerepét, az egyén és a csoport viszonyát, a személyközi és munkahelyi konfliktusok rendszerét.
- Átfogóan ismeri és érti a tanulás, az oktatás, a képesség és személyiségfejlesztés pszichológiai törvényszerűségeit, felismeri a területek kapcsolódását, az összefüggéseket.
- Összehasonlításaiban is ismeri a pályák osztályozási rendszerét, a képzés és a munkavállalás jogi szabályrendszerét.
- Széleskörűen ismeri munkavállalók képzettségi szintje és karrierlehetősége közötti összefüggéseket, a pályaaorientáció és a karriermenedzsment specifikus kapcsolódási pontjait.
- Ismeri az idegen nyelven és az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának elveit, eljárását, eszközeit.
- Mélyrehatóan ismeri szakterületének tudományos eredményeit, a kutatás módszereit, a terület sajátosságait.

- Átfogóan ismeri a társadalmi és gazdasági kihívásokra adott hatékony válasz, a projektek tervezésének és készítésének elemeit.

b) képességei

- Képes a szervezetek erőforrás gazdálkodási feladataiban szerepet vállalni, megszerzett szakmai tudását az elvárásoknak megfelelően felhasználni, a szervezet céljaival összefüggésben tervező, fejlesztő és támogató tevékenységeket folytatni a toborzás, kiválasztás, ösztönzés emberierőforrás-gazdálkodási területeken.
- Képes a munkanélküliség és a gazdasági-társadalmi tényezők összefüggéseinek felismerésére, a munkaügyi kapcsolatok rendszerében való tájékozódásra, a partnerekkel való együttműködésre.
- Képes beazonosítani a speciális foglalkozási csoportok tagjainak problémáit, képes a megoldáshoz szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására.
- Képes megérteni a szervezeti folyamatok természetét, külső-belső összefüggéseit, kapcsolatát az emberi erőforrás gazdálkodással.
- Képes a hozzájuk fordulókat individuális céljainak megvalósításához egyéni tervezési készségük fejlődését támogatni.
- Képes egyének és csoportok pályatervezési tevékenységének segítésére, a képzési szükségletek feltárására, a döntés folyamatában való közreműködésre.
- Képes a tanácsadás módszereinek hatékony alkalmazására, az eredményekből származó összefüggések egyéni felismerésének segítésére az egyének képzettségi szintje és karrierigénye vonatkozásában.
- Képes a személyközi és munkahelyi konfliktusok felismerésére, a konfliktuskezelési módszerek hatékony alkalmazására.
- Képes a szakmai problémák beazonosítására, a nemzetközi tapasztalatok, jó példák hazai követelményeknek megfelelő adaptálására az emberi erőforrás menedzsment terén.
- Képes a tanácsadás és emberierőforrás-menedzsment területén magyar és idegen nyelvű publikációs forrásokat felhasználni, ezeket értelmezni, feldolgozni.
- Képes ezeken a területeken önálló, szaktudományos formájú összefoglaló elemzés készítésére.
- Képes a szervezetekben az emberi erőforrással kapcsolatos problémák felismerésére, módszertani beazonosítására, cselekvési és ütemtervet készíteni a megoldásra.
- Képes a hatékony írásbeli és szóbeli kommunikációra, munkája eredményeinek prezentálására, a vitában azok megvédésére.
- Képes a változásokhoz alkalmazkodni, interdiszciplináris ismeretei alapján az emberi erőforrás tervezéssel kapcsolatos kidolgozott koncepcióját munkatársaival és partnereivel elfogadtatni.
- Képes a szervezet számára az emberierőforrás-menedzsment terén befogadható és megvalósítható projektek felkutatására, a pályázati program kidolgozására és menedzselésére, a partnerekkel való eredményes együttműködésre.

c) attitűdje

- A társadalmi elvárásokat, a szervezeti ismereteket és az egyéni lehetőségeket értékelő megállapításaiban nem csak a racionális, hanem humanisztikus viszonyulás is jellemzi.
- Rendelkezik önismerettel, reális önértékeléssel, jellemzője az arányos sikerorientáltság.
- Elkötelezett az interkulturális kapcsolatok építésére, törekszik a munka-magatartás tradícióinak megismerésére.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- A folyamatok megértése során kritikus gondolkodás, az elemzésre törekvés jellemzi.
- Ismeretei alkalmazása során empátia, tolerancia, rugalmasság és kreativitás jellemzi.
- Jellemzője az értékalapú megközelítés, amelynek középpontjában a munka mint alkotó és kreatív tevékenység jelenik meg.
- Jellemzője az előítélet-mentesség, a szociális érzékenység, az egyéni, szervezeti és társadalmi érdekek összeegyeztetésének igénye.
- Elkötelezett a minőségi munka iránt.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik a folyamatos önképzés igényével, tudatosan keresi a szervezeti és egyéni tanulási formákat, belső motiváció alapján folyamatosan él a non-formális tanulás lehetőségével, ennek eredményeként szakmai érdeklődése elmélyül.
- Felelősséget érez csapatmunkában a csapattársak iránt, szakmai tudása szintetizálásával hozzájárul az eredményességhez.
- A társszakmák képviselőivel való együttműködésben vállalja a kezdeményező szerepet, a kooperáció során a partnerség, az egyenrangú szerep jellemzi.
- A sikeres munka érdekében kezdeményezi új szervezeti egységek létrehozását, felelősségteljesen részt vesz azok működésében.
- Szakmai tudásával felelősen hozzájárul a szervezet minden alkalmazottjának pályafejlődéséhez, tudatosan támogatja a szervezeti fejlődés lehetőségét.
- Karrierépítését a tudatosság jellemzi, ugyanakkor felelősen hozzájárul az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakozásához.
- Tudatosan képviseli a szakmai etikai normákat, annak betartását másoktól is megköveteli.
- Szakmai és etikai felelősséget vállal a projektmunka eredményeiért, illetve az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Szakmai elképzeléseit elkötelezetten képviseli, bízik tudásában és képességeiben.
- Felelősségteljesen keresi a hazai, nemzetközi szakmai érdekképviselői szervezetek munkájában való közreműködés lehetőségét.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül összesen 100 kredit, amelyekből:

- általános kompetenciákat fejlesztő, a képzést alapozó ismeretek (bölcészettudomány, neveléstudomány, társadalomtudomány, informatika, kommunikáció, kutatómódszer-tan) 15-20 kredit;
- pszichológiai ismeretek 15-20 kredit;
- menedzsmentismeretek 15-20 kredit;
- társadalmi ismeretek 15-20 kredit;
- tanácsadási ismeretek 15-20 kredit;
- közgazdasági ismeretek 5-10 kredit;
- felnőttképzési ismeretek 5-10 kredit.

9.2. Szakmai gyakorlatra vonatkozó követelmények

A szakmai gyakorlat általános szakmai gyakorlatot (30 óra), intenzív terepgyakorlatot (110 óra) és további intézményen kívüli gyakorlatot (30 óra) foglal magába. A teljes gyakorlat kreditértéke a képzésen belül 13 kredit.

A gyakorlat célja, hogy a hallgató a munkája során valamely szervezetnél felmerült probléma megoldásán dolgozzon. A gyakorlat helyszínét a hallgató szabadon választhatja, amely lehet bármely hazai vagy külföldi, termeléssel, szolgáltatással, kereskedelemmel kapcsolatos tevékenységet Magyarországon

folytató hazai és külföldi vállalkozás, illetve az állami szféra valamennyi területe (oktatás, képzés, munkaügy, ellenőrzés), ahol a szakkal kapcsolatos témák értelmezhetőek, problémák azonosíthatók.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges kreditek száma összesen 30 kredit az alábbi területekről

- bölcészettudomány (pedagógia, pszichológia, filozófia, etika);
- felnőttképzési ismeretek,
- kommunikációtudomány, kommunikációfejlesztés;
- informatika, könyvtárismeret;
- társadalomtudomány (társadalomismeret, szociológia, antropológia, politológia);
- gazdasági és jogi ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján az előzőkből legalább 15 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szereznie.

26. ESZTÉTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: esztétika (Aesthetics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles esztétika szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Aesthetician

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szabad bölcsészet alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiemelten gyakorlatorientált (70-80 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 226/0223

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett művészetelméleti, esztétikai, kultúra- és médiatudományi ismereteik birtokában alkalmasak a hazai és nemzetközi kulturális és művészeti világ áttekintésének, leírásának és értelmezésének a feladatára, egyéni és közösségi szinten egyaránt. Képesek arra, hogy párbeszédbe bocsátkozzanak és együttműködjenek a saját szakmai közösségükön kívüli szakmai közösségekkel vagy a kultúra területén dolgozó egyéb csoportokkal. A rendszerezett ismereteiket probléma- és kontextusérzékenyen tudják mozgósítani különböző helyzetekben a humán kultúra területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az esztétika szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a művészet és a művészetértelmezés történetének és elméletének legfontosabb szempontjait.
- Ismeretekkel rendelkezik a modern és kortárs esztétikai gondolkodás irányairól és fejlődéséről.
- Otthonosan eligazodik a különböző művészeti ágak gyakorlati problémáiban, a tudomány-, kultúra- és művészetközi kérdésekben.
- Szakterületének sajátosságát meg tudja fogalmazni a kultúra egészének vagy a kultúra valamelyik diszciplináris vagy intézményes részterületének a vonatkozásában.

b) képességei

- Képes arra, hogy átfogó tudását és módszertani felvérteztségét az általa választott területen, az éppen adott probléma fogalmi-reflexív megragadásának és értelmezésének szolgáltatába állítsa, és mindezt meg tudja mutatni a legkülönbözőbb kulturális dialógushelyzetben.
- A különböző művészeti ágakba tartozó művészeti jelenségek minél pontosabb megragadása érdekében képes a legkonkrétabb kérdéseit is a kultúra legtágabb vonatkozásán belül megfogalmazni.
- Képes az általánosabb problémák és a konkrétabb, kontextusfüggő meglátások összekapcsolására.
- Képes ítélni a művészeti világ tágabb, a társadalmi valósággal érintkező összefüggéseiről.

c) attitűdje

- Érzékeny attitűddel rendelkezik a kulturális és művészeti világ jelenségei iránt, meglátja azok legfontosabb tendenciáit és problémáit, és képes mozgósítani a megszerzett ismereteit és készségeit azok leírására és értelmezésére.
- Életben tartja nyitottságát, párbeszédigényét és kíváncsiságát a szakterületével határos kulturális-művészeti területek képviselői irányában.
- Napi igénye, hogy állandóan újfogalmazza szakmai önképét a kultúra és a művészetekre vonatkozó reflexió változásának fényében.
- Fenntartja igényét, hogy párbeszédképes maradjon a kultúra- és művészetközvetítés, valamint a művészetértés különböző intézményes vagy alkalmi helyzeteiben.

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló szakterületi ismeretanyaggal és módszertani fogásokkal tudja a művészet világa egészének, valamint a szakmájával érintkező egyéb szakmák képviselőinek bemutatni és hasznosítani megszerzett tudását és képességeit.
- Fenntartja az igényt arra, hogy egyszerre érzékelje és megítélje a kulturális környezet változásfolyamatait, valamint, hogy meglássa és megértse azokat a kihívásokat, amelyek a társadalom egésze felől érkeznek az általa gyakorolt szakterület irányába.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők****9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:**

- esztétikatörténet, művészetfilozófia 5-15 kredit;
- művészetelméletek 5-15 kredit;
- ágazati esztétikák 20-30 kredit;
- szakszöveg- és műértelmezés 15-25 kredit;
- művészeti kritika 5-15 kredit;
- szakszöveg írás, kritikaírás, kreatív írás 10-20 kredit;
- vizuális kultúra 10-20 kredit.

A képzésben olyan általános elméleti és módszertani ismeretek szerezhethők, amelyek arra szolgálnak, hogy párbeszédbe állítsák a hagyományos elméleti és történeti bölcsészismereteket a kulturális és művészeti világ számára és a közösség számára fontos kérdésekkel.

9.1.2. A személyes képességeknek és érdeklődésnek leginkább megfelelő, szakterület műveléséhez alkalmas, a kultúra- és művészetértés, a kreatív írás, a művészetértelmezés és a művészeti kritika különböző változatainak elsajátításához, megértéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzéséhez a képzés részeként a felsőoktatási intézmény által ajánlott speciális programok választhatók.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján szükséges minimális kreditek száma 20 kredit a bölcsészettudományi alapképzési szakok ismeretköreiből, továbbá középfokú (B2), komplex típusú vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga valamely élő nyelvből.

27. EURÓPAI ÉS NEMZETKÖZI ÜZLETI JOG

Állam- és Jogtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: európai és nemzetközi üzleti jog (European and International Business Law)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: európai és nemzetközi üzleti mesterjogász
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: European and International Business Lawyer

3. Képzési terület: jogi

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szak: a jogász osztatlan szak.

5. A képzési idő félévekben: 2 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 5 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 4 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 380/0421

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan jogászok képzése, akik a már meglévő elméleti és gyakorlati jogi tudásukra épülően ismerik az európai és nemzetközi üzleti-gazdasági joganyagot, értik az európai uniós jog működési mechanizmusát, ismerik az európai integráción kívüli gazdasági folyamatok komplex jogi szabályozását. Felismerik, hogy meghatározott, nemzetközi vonatkozású gazdasági viszonyok között mely szabályozók alkalmazhatók, valamint munkanyelvként alkalmazható angol nyelvű szaknyelvi ismeretekkel és készségekkel rendelkeznek. Felkészültek tanulmányok doktori képzés keretében való folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az európai és nemzetközi üzleti mesterjogász

a) tudása

- Ismeri és használja az európai és nemzetközi üzleti jog különböző szabályozási eszközeit és érti ezeknek egymáshoz való viszonyát.
- Érti az európai és nemzetközi üzleti jogi szabályozók mögöttes gazdasági okait, illetve ezek gazdasági következményeit.
- Ismeri az Európai Unió belső piacának működési mechanizmusát, a vonatkozó szabályozási eszközöket és a belső piac egyes részterületeinek sajátosságait.

- Ismeri az európai gazdasági jog érvényesülési, érvényesítési mechanizmusait.
- Ismeri a vonatkozó európai bírósági esetjogot, annak gyakorlati jelentőségét.
- Ismeri a nemzetközi gazdasági jogi problémákhoz rendelhető jogforrások (nemzetközi, európai, nemzeti: kötelező és soft law) azonosításának módját, a speciális jogforrásokat feldolgozó (jogszabályokat, esetjogot, jogirodalmi műveket vagy azok adatait tartalmazó) adatbázisok kezelését.
- Rendelkezik a nemzetközi üzleti jogviszonyok komplex magánjogi intézéséhez szükséges ismeretekkel.
- Rendelkezik a nemzetközi üzleti jogviszonyok komplex közjogi értékeléséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri az angol jogi szaknyelv európai és nemzetközi gazdasági jogi szakterminológiáját.

b) képességei

- Képes felismerni azokat a gazdasági viszonyokat, melyekben európai vagy nemzetközi szabályozókat kell alkalmazni és képes az irányadó szabályrendszer azonosítására és értelmezésére.
- Képes komplex, nemzetközi jogi problémák felismerésére, elemzésére.
- Képes egy nemzetközi vonatkozású jogi kérdés jogérvényesítési mechanizmusainak igénybe vételére.
- Képes az eltérő szabályozási módok és tartalom megértéséből és elsajátításából fakadó toleráns és rugalmas, megoldás-központú problémakezelésre, a nemzetközi viszonylatok tanulmányozásából fakadó együttműködési készségre és nyitottságra, a problémamegoldás során összehasonlító szemlélet alkalmazására.
- Képes nemzetközi viszonylatban a magas szintű szakmai kommunikációra és az ehhez szükséges fogalmi rendszer használatára.
- Képes nemzetközi viszonylatokban érveléstechnikák alkalmazására.
- Képes angol nyelven a vonatkozó szabályozók megértésére, értelmezésére, a jogi probléma kezelése szempontjából releváns dokumentumok megszerkesztésére.
- Képes az érintett gazdasági és üzleti jogviszonyok gazdasági, társadalmi, környezeti vonatkozásainak felismerésére.

c) attitűdje

- Nyitott a komplex megközelítést igénylő, nemzetközi vonatkozású jogi problémák megoldása iránt.
- Elkötelezett az alapos, magas színvonalú munka iránt.
- Nyitott új ismeretek, más jogrendszerek, nemzetközi szabályozók működési mechanizmusának megértése iránt.
- Elkötelezett ismereteinek idegen nyelven történő bővítése mellett.
- Elkötelezett az érintett jogterület fejlődésének folyamatos nyomon követése mellett.
- Nyitott a szakmai együttműködésre nemzetközi környezetben.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik önfejlesztésre, figyelemmel kíséri az európai és nemzetközi gazdasági viszonyok szabályozóinak változásait.
- Figyelemmel kíséri a vonatkozó szakirodalmat.
- Reflektív módon viszonyul saját munkájához.
- Komplex, nemzetközi elemet tartalmazó üzleti jogi problémák esetében önállóan azonosítja a releváns nemzeti, nemzetközi, uniós szabályozókat.
- Képes önállóan megoldani a nemzetközi elemet tartalmazó üzleti jogi problémákat, felismeri az ehhez kapcsolódó olyan részkérdéseket, melyek megoldása speciális, más ország jogának ismeretét igénylő tudást tesznek szükségessé.
- Felelősséget vállal az általa készített jogi szakvélemény, jogi értékelés megfelelőségéért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

- A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: európai uniós jogi és nemzetközi üzleti jogi alapismeretek 3-6 kredit;
- európai és nemzetközi üzleti jogi szakmai ismeretek (Európai Unió belső piaca, az Európai Bíróság eljárási joga, nemzetközi magánjog uniós, nemzetközi és nemzeti szabályozása, szerződési jog európai és nemzetközi szabályozói, multinacionális vállalatok működése, a nemzetközi kereskedelemi választott bíráskodás, a szellemi tulajdon védelmének szabályozása) 25-30 kredit;
- az európai uniós jog üzleti jog szempontjából releváns szakterületei [fogyasztóvédelmi jog, társasági jog, szociális jog, versenyjog a transznacionális kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó részterületeken (nemzetközi fizetési ügyletek, árufuvarozás)] 16-20 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés angol nyelven folyik.

28. EURÓPAI TÁRSADALMI TEREK, FEJLESZTÉS ÉS IDENTITÁS

Bölcsészettudományi Kar

1. A külföldi felsőoktatási intézménnyel (intézményekkel) közös képzésként indítandó mesterképzési szak megnevezése: Európai társadalmi terek, fejlesztés és identitás (European Social Spaces, development and identity)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles társadalomfejlesztési szakember
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Social Development

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány képzési területén a magyar, a történelem, a néprajz, a szabad bölcsészet, a társadalomtudomány képzési területén a kulturális antropológia, a politológia, a politikatudományok, a szociológia, a természettudomány képzési területén a földrajz, valamint műszaki képzési területen az építésmérnöki alapképzési szak.

4.2. A konzorcium tudományos bizottságának státuszvizsgálata alapján vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, elsősorban a gazdaságtudományok, a jogi, az államtudományi képzési területeken szerzett alapképzési szakok, továbbá a külföldi képzési rendszer szerinti alapképzések, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 12 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 310

8. A mesterképzési szak képzési célja, az általános és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett társadalomtudományi, civilizációs, kulturális és történelmi ismereteik, valamint kritikai és analitikus megközelítéssel képesek a modern társadalomfejlesztés (városi-társadalmi terek, kulturális örökség, regionális és nemzeti fejlesztések) területein működő intézmények és szolgáltatások irányítására, működtetésére és fejlesztésére, a terület és identitás problémájához kapcsolódó önálló tevékenységre, a módszerek

megújítására, a szakterületi problémák megértésére és megoldására. E területek elméleti problémáinak és gyakorlati aspektusainak ismerőiként alkalmasak nemzetközi együttműködésben megvalósított feladatok ellátására is, alkalmasak rendszerszerűen és kreatívan új és összetett történeti és társadalmi témakörökkel foglalkozni, a rendelkezésre álló adatok hiányosságai ellenére is a lehetőségek szerint helytálló bírálatot vagy véleményt megfogalmazni, döntést hozni, és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára közérthetően bemutatni. Megfelelő szervezeti és szervezetfejlesztői ismereteik birtokában a szociális szolgáltatások területén olyan feladatokat látnak el, amelyek a helyi gazdaság erősítésével a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok gazdasági és társadalmi integrációját segítik elő. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A társadalomfejlesztési szakember

a) tudása

- Részleteiben átlátja a civilizáció és kultúra fogalmának modern értelmezéseit.
- Részleteiben átlátja a kulturális örökség társadalmi tétjeit és az ehhez kapcsolódó gyakorlatot a társadalomfejlesztés viszonylatában.
- Ismeri a kulturális örökségről való gondolkodás történetét, a kulturális örökség elméletét, a tárgyi és szellemi kulturális örökség fogalmát, intézménytörténetét a társadalomfejlesztés viszonylatában.
- Érti és kritikailag értelmezi a történettudományok megfelelő ismeretanyagát.
- Átlátja az európai integráció történetét, területfejlesztési kihívásait és sajátosságait.
- Képes értően alkalmazni a szükséges kutatás-módszertani elméletet és gyakorlatot.
- Érti és átlátja a helyi gazdaság és társadalom problémáinak elemzésére, a területfejlesztés és ezzel kapcsolatos együttműködések kialakítására vonatkozó ismereteket.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a történeti kutatásokhoz vagy tudományos munkák megalkotásához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákkal kapcsolatban.

b) képességei

- Alkalmas és képes a területfejlesztéssel kapcsolatos szervezetek, illetve közszolgáltatások vezető funkcióinak ellátására és külső képviselésére.
- Képes tudományos projektek irányítására, lebonyolítására.
- Felkészült irányítási és vezetői feladatok tervezésére és lebonyolítására.
- Képes az identitás meghatározására szolgáló intézmények és szolgáltatások irányítására, struktúrák és folyamatok kiépítésével.
- Képes szakmai önképzésre, legalább egy idegen nyelven is, rendszerszerűen és kreatívan új és összetett témakörökkel foglalkozni, a rendelkezésre álló adatok hiányosságai ellenére is a lehetőségek szerint helytálló bírálatot vagy véleményt megfogalmazni, döntést hozni, és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára közérthetően bemutatni.

- Képes megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat.
- Alkalmas szervezeti egységek vezetésére olyan területeken, mint projekttervezés és lebonyolítás, szociális tervezés és értékelés, a helyi gazdaság és a helyi társadalom számára alkalmas programok tervezése és irányítása.
- Alkalmas a történettudomány és a társadalomtudományok ismereteinek alkalmazására a gyakorlatban.
- Alkalmas nemzetközi együttműködésben való aktív tervezői és irányítói feladatok ellátására.

c) attitűdje

- Tudatosan és kritikusan képviseli a nemzeti, európai és egyetemes értékeket, a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Korrekt, szakszerű és érthető kifejező készség jellemzi szóban és írásban.
- Együttműködő, kezdeményezőkészség és személyes felelősség felvállalása jellemzi.
- Döntéshozatali képesség összetett, előre kiszámíthatatlan helyzetekben is.
- A szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességek jellemzik.
- Rendelkezik kritikai attitűddel, minőség tudattal, a fogalmi gondolkodás és az absztrakció magas szintű képessége jellemzi.
- Motivált, a feladatai iránt elkötelezett.
- Törekszik idegennyelv-tudásának fejlesztésére, és azt a világ megismerésére nyitottan használja fel.

d) autonómiája és felelőssége

- A probléma megfogalmazás és önálló ítéletalkotás képessége jellemzi.
- Reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelősen képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.
- Szűkebb és tágabb szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

A szakképzettség szempontjából meghatározó diszciplínák, tudományágak, illetve szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzést alapozó területrendezési és területfejlesztési alapismeretek, alapfogalmak, módszertan (a társadalomtudományos kutatás módszere és alapfogalmai, forráskritikai ismeretek, a tudományos közlés formáinak ismerete) 10-14 kredit;
- történettudomány, kulturális örökség tanulmányok, város- és területfejlesztési ismeretek bölcsészet- és társadalomtudományi vetületei, városföldrajz, városantropológia, filozófia, politikatudomány 70-75 kredit;
- szakspecifikus választható ismeretek (a történeti városi táj, nyelv és civilizáció, a képzési program szerinti mobilitás keretében teljesítendő ismeretek) 10-14 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzés megkezdéséhez angol és francia, vagy angol és egy másik idegen nyelv tudása szükséges, amely közül az egyiket középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsgával vagy ezzel egyenértékű bizonyítvánnyal, oklevéllel kell igazolni.

A képzés részét képezi egy, a harmadik félév során megvalósítandó kötelező mobilitás, amelynek keretében a hallgatók egy másik konzorciumi intézményben folytatnak tanulmányokat.

A mesterképzési szak az alábbi külföldi és magyar felsőoktatási intézmények megállapodása, valamint a magyar felsőoktatási intézménynek a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szerinti feltételeinek fennállása esetén indítható:

- École des Hautes Études en Sciences Sociales (Franciaország),
- Cataniai Egyetem (Olaszország),
- Prágai Károly Egyetem (Szlovákia),
- Eötvös Loránd Tudományegyetem (Magyarország).

29. FILMTUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: filmtudomány (Film Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles filmtudomány szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Film Studies

választható specializációk: filmelmélet, filmkészítés

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: bölcsészettudomány képzési területről a szabad bölcsészet, a művészet képzési területről a mozgókép alapképzési szak és a művészetközvetítés képzési területről a képalkotás alapképzési szak mozgóképkultúra- és médiaszakember szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 213/0211

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik speciális filmtörténeti, filmelméleti és mozgókép-alkotási ismereteik birtokában képesek a mozgóképet kulturális és társadalmi összefüggésében elemezni és értelmezni. Otthonosan mozognak a filmtörténet és a filmes műfajok közegében. Kritikai készségük alkotó módon nyilvánul meg a különböző írásos műfajokban, mind az elméleti megközelítésekben, mind a filmes irányzatok, korszakok, műfajok elemzésében. Ismerik a filmgyártás és -forgalmazás speciális problémáit és a filmkészítés művészi kihívásait nemzetközi és hazai szinten egyaránt. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A filmtudomány szakos bölcsész

a) tudása

- A filmtudomány mesterképzési szakot végzett szakember átfogó ismerettel bír a mozgóképtörténet nagy korszakairól.
- Ismeri a képhasználat és a képrögzítő technikák történetét.
- Ismeri a mozgóképes formákat és műfajokat és ezek változásait.
- Ismeri a mozgóképtörténet egyes korszakainak, irányzatainak és egyes nemzeti filmgyártásoknak a jellemzőit.
- Ismeri az európai és magyar filmtörténet múltbeli és kortárs jelenségeit.
- Átfogó tudással bír a mozgóképről mint multikulturális jelenségről.
- Ismeri az egyes Európán kívüli mozgóképes irányzatokat, jelenségeket és azok kulturális hátterét.
- Ismeri a nemzeti és globális szintű kulturális és társadalmi gyakorlatok sajátosságait.
- Ismeri a vizuális jelenségeket leíró diszciplínák legfontosabb elméleti előfeltevéseit.
- Ismeri a mozgóképek vizsgálatát célzó különböző módszereket és az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó tudással bír a filmelmélet történetéről.
- Ismeri a mozgókép kulturális kontextusait, a film mint művészet, mint ipar, mint társadalmi jelenség vizsgálati és értelmezési kereteit.
- Ismeri a mozgókép és más médiumok, illetve más művészeti ágak összefüggésrendszerét.
- Részletes tudással bír a mozgókép hang-, képi és verbális alkotóelemeinek viszonyáról és működéséről.
- Ismeri a különböző képalkotó gyakorlatok, képrögzítő eljárások (technikai médiumok) széles skáláját.
- Alapfokú tudással bír a különböző mozgóképes formák előállítási folyamatairól, technológiáiról.
- Részletes tudással bír az analóg és a digitális képalkotás, képhasználat jellemzőiről.
- Ismeri a mozgókép-készítés intézményi hátterét.
- Alapszintű tudással bír az új média technológiáiról, az itt megjelenő műfajokról, produkumokról.
- Ismeri a digitális technikákhoz, az új médiumokhoz kötődő társadalmi jelenségeket.

b) képességei

- A filmtudomány mesterképzési szakot végzett szakember képes arra, hogy elemezze a mozgóképes alkotások különböző funkcióit és használati módjait nemcsak filmes produkumok, hanem bármilyen egyéb mozgóképes produktum (reklám, videoklip) esetében.
- Képes mozgóképes kulturális jelenségek történeti elemzésére, kritikai értelmezésére.
- Jól tájékozódik az európai és magyar filmtörténet múltbeli és kortárs jelenségeiben, képes ezek történeti elemzésére és kritikai értelmezésére.

- Képes a nemzeti és globális szintű kulturális és társadalmi gyakorlatok azonosítására, elemzésére.
- Képes a mozgóképről mint multikulturális jelenségről alkotott elméleti tudás alapján egyes konkrét jelenségeket értelmezni, átfogó kontextusban elhelyezni.
- Képes az egyes európai és Európán kívüli kultúrákra jellemző sajátos jelenségek komparatív, reflexív vizsgálatára.
- Képes különböző mozgóképes szövegek, termékek több szempontú elemzésére.
- Képes alkalmazni az egyes filmelméleti irányzatok szempontrendszerét és módszereit.
- Képes az egyes filmtörténet-értelmezési és filmelméleti megközelítések alapján releváns értelmezési keret kidolgozni adott művek, műcsoportok vizsgálatához.
- Képes egyes műveket, műcsoportokat elhelyezni és elemezni a mozgókép és más médiumok, illetve más művészeti ágak összefüggésrendszerében.
- Képes az analóg és a digitális képalkotás sajátosságaiából következtetéseket levonni, és egyes művekre, műcsoportokra gyakorolt hatását felismerni.
- Képes a különböző forrásanyagok, magyar és idegen nyelvű szakirodalmak kritikus elemzésére, feldolgozására és önálló szempontok szerinti alkalmazására.
- Képes legalább egy idegen nyelven aktívan részt venni szakmai diskurzusban vagy alkotó tevékenységben.

c) attitűdje

- A filmtudomány mesterképzési szakot elvégzett szakember munkája és kutatásai során tudatosan reflektál a mozgóképes jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságára.
- Nyitott a különböző kulturális jelenségek befogadására.
- Élénken érdeklődik a kortárs kulturális jelenségek iránt.
- Folyamatosan bővíti az európai és Európán kívüli filmes és mozgóképes tendenciákról és jelenségekről szerzett tudását.
- Felhasználja szakmai tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Törekszik a mozgóképes jelenségek társadalmi hátterének minél alaposabb megismerésére.
- Kritikai érzékkel és tudattal viszonyul korunk vizuális médiatermékeihez.
- Önreflexíven és kritikával viszonyul a szakmájával kapcsolatos kérdésekhez.
- Törekszik szakmai idegen nyelv tudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló döntéseket hoz a filmszakmai és mozgóképipari intézményekben végzett munkája során.
- Nyitottan együttműködik, de ugyanakkor képviseli szakmája érdekeit más művészeti ágak képviselőivel folytatott közös tevékenységek során.
- Szakmai felelősséget vállal a kulturális értékek közvetítésében a társadalom különböző rétegei felé.
- Felelősen képviseli saját kultúrájából következő magyar és európai szakmai identitását.
- Nyitott az európai kultúrkörön kívül eső szakmai közösségekkel való együttműködésre.

- Felelősen képviseli a filmtudományra jellemző kutatási módszereket, de elfogadja más tudományágak módszertani sajátosságait.

8.1.2. Filmelmélet specializáción továbbá a filmtudomány szakos bölcsész

a) tudása

- Elmélyült tudással bír a mozgóképek vizsgálatát célzó különböző megközelítési módokról, a filmelmélet egyes irányzatairól és vizsgálati módszereiről.
- Ismeri a releváns kortárs filmelméleti és filmtörténeti kutatási tendenciákat és kutatási kérdéseket.
- Alapos tudással bír a mozgóképek intermediális kapcsolatairól, a mozgóképek különböző technikai és kulturális közegben való megjelenéséről.
- Ismeri a mozgóképek intermediális kapcsolataira vonatkozó vizsgálati módszereket és elméleteket.
- Ismeri a mozgóképek társadalomtörténetére vonatkozó vizsgálati módszereket, a módszertani problémákat és elméleteket.

b) képességei

- Képes a mozgóképek különböző formáit elemző, értelmező és tudományos szempontból vizsgáló szakmai szövegek előállítására.
- Képes új, egyedi vizsgálati szempontok önálló kidolgozására.
- Képes új összefüggések feltárására önálló, kritikai szempontok érvényesítése révén.
- Képes más tudományterületek módszereit is bevonó vizsgálatokban részt venni.
- Képes saját vizsgálati módszerének, szempontjainak magyar és idegen nyelven történő bemutatására, megvitatására és megvédésére.

c) attitűdje

- Az egyes kultúrákra jellemző mozgóképes jelenségek komparatív elemzésekor figyelembe veszi a kulturális, gazdasági és társadalmi meghatározottságokat, és azokra reflektálva fogalmazza meg kutatási kérdéseit.
- A mozgóképes jelenségek társadalmi hátterének kutatásakor felhasználja a releváns társadalomtudományi módszereket.
- Interdiszciplináris kutatások folytatásakor felhasználja az egyéb médiumokat és művészeteket vizsgáló elméleteket és azok tudományos módszereit.
- Törekszik a szakmai idegen nyelv tudásának nemzetközi közegben, írásban és szóban történő rendszeres használatára.

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló kutatási kérdéseket fogalmaz meg.
- Csoportos kutatás esetén érvényesíti saját szempontjait, és a közös célok érdekében integrálja azokat a többi résztvevő szempontjaival.
- Felelősen képviseli szakmájának kutatási módszereit, ugyanakkor elfogadja más tudományterületek eltérő módszereit és amennyiben kutatása ezt megkívánja, alkalmazza azokat.
- Képviseli egyéni vagy csoportban elért kutatási eredményeit hazai és nemzetközi tudományos fórumokon.

8.1.3. Filmkészítés specializáción továbbá a filmtudomány szakos bölcsész

a) tudása

- Alaposan ismeri a mozgóképek-készítés technikai hátterét, az egyes technológiák jellemzőit.
- Ismeri az analóg és digitális képfalkotás eltérő sajátosságait.
- Ismeri mozgóképek-készítésben használatos legfontosabb technikai eszközök használatát.
- Ismeri a mozgóképek-készítés gyártási folyamatát, az egyes munkafázisok sajátosságait és egymásra hatását.
- Alaposan ismeri a filmkészítés intézményi hátterét.
- Alapszintű tudással bír egyéb mozgóképes termékek előállításának intézményi hátteréről.
- Ismeri a mozgóképek-készítés jogi és gazdasági hátterét.
- Tisztában van a mozgóképek-készítés jogi és etikai problémáival.

b) képességei

- A filmkészítés specializációt végzett szakember képes a mozgóképek-készítésben elvárt legfontosabb technikai eszközök használatára.
- Képes az eszközök kreatív munkafolyamatban való alkalmazására.
- Képes a mozgóképek-készítés munkafolyamatában különböző funkciókban részt venni.
- Rendelkezik a mozgóképek-készítés munkafolyamatában különböző funkciókban való részvételhez szükséges együttműködés és kommunikáció képességével.
- Képes a mozgóképek történetéről, egyes jelenségeiről felhalmozott tudásának a kreatív munkában reflexív módon történő felhasználására.
- Képes a mozgóképek-készítés folyamatában legalább egy idegen nyelven részt venni.

c) attitűdje

- A filmkészítő specializáción végzett szakember mozgóképkészítő készségeit folyamatosan fejleszti, törekszik azok elmélyítésére.
- Törekszik minél többféle mozgóképes produktum sajátosságainak alapos megismerésére.
- Törekszik a folyamatosan változó technikai, jogi és gazdasági környezet naprakész ismeretére.
- Mozgóképkészítő tevékenysége során szem előtt tartja a jogi és etikai elvárásokat és igyekszik ezeknek megfelelni.
- Tudatában van a mozgóképek-készítés során elvárt szakmai együttműködés fontosságának.

d) autonómiája és felelőssége

- A filmkészítő szakirányon végzett szakember munkavégzése közben képes önálló döntésekre, ugyanakkor tiszteletben tartja munkatársai szakmai döntéseit.
- Figyelembe veszi a mozgóképek-gyártás folyamatából következő prioritásokat és döntéseit szükség szerint alárendeli ezeknek.
- A filmkészítő szakirányon végzett szakember szakmai, jogi és pénzügyi felelősséget vállal az általa elvégzett munkáért.
- Képviseli, és különböző fórumokon prezentálja az általa és a részvételével működő alkotói csoport produktumait.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

filmelmélet specializáció esetén:

- a mozgóképf története 20-30 kredit,
- a mozgóképf elmélete 15-20 kredit,
- más médiumok és művészeti ágak története és elmélete 10-20 kredit,
- kultúraelméleti ismeretek 10-15 kredit,
- társadalomtudományi ismeretek 10-15 kredit,
- a mozgóképf-készítés technikai, gazdasági háttere 4-10 kredit;

filmkészítés specializáció esetén:

- a mozgóképf története 10-20 kredit,
- a mozgóképf elmélete 4-10 kredit,
- más médiumok és művészeti ágak története és elmélete 4-10 kredit,
- a mozgóképes produktumok formáinak, műfajainak ismerete 8-12 kredit,
- a mozgóképf-készítés technikai, gazdasági, jogi háttere 12-20 kredit,
- a mozgóképf-készítés gyakorlati ismeretei 30-40 kredit,
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés 10 kredit.

9.1.2. A választható specializációk és kreditarányuk:

A választható specializációk kreditaránya a képzés egészén belül 41-52 kredit:

- filmelmélet specializáció,
- filmkészítő specializáció.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a filmkészítő specializáció keretben végzett, a képzés tantervében meghatározott, külső helyszínen folyó gyakorlat.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit a filmtörténet, filmelmélet, a mozgóképf-készítés, filmszakmai ismeretek, a médiára vonatkozó elméleti, történeti ismeretek, a filozófia, az irodalomelmélet, a társadalomtörténet, a különböző művészeti ágak története és elmélete, valamint a kultúrtörténet területeiről.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

30. FILOZÓFIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: filozófia (Philosophy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles filozófia szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philosopher

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szabad bölcsészet alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 226/0223

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik felkészültek a filozófia művelésére, valamint a filozófia és a kultúra, illetve a filozófia és a tudományok közötti kölcsönhatás elemzésére és e területek közötti párbeszéd folytatására. Megszerzett ismereteik birtokában képesek az elemző, összefoglaló és további elmélyülést igénylő gondolkodásra, a szövegek elemzésére, a szövegeknek a filozófiai tradíció egészen belüli elhelyezésére és értelmezésére. Ismerik a klasszikus és jelenkori kultúra alapjait. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A filozófia szakos bölcész

a) tudása

- Átfogó és részletekbe menő ismeretekkel rendelkezik a filozófiatörténet, a logika, az ismeretelmélet, a nyelvfilozófia, a metafizika, a politikai filozófia,

- etika, az esztétika, az elmefilozófia, a történelemfilozófia, a tudományfilozófia és a vallásfilozófia ismeretköréről.
- Áttekintéssel rendelkezik a filozófia belső összefüggésrendszeréről, továbbá a filozófia és a rokon tudományok kapcsolatrendszeréről.
- Áttekintéssel rendelkezik a filozófia és a kultúra, vallás, művészetek, médiavilág valamint a filozófia és a tudományok közötti kölcsönhatás alapvető sajátosságairól.
- Elmélyültebb, az illető problémaköröket részleteiben is feltáró ismereteket szerzett a filozófia több részterületéről.
- Elsajátította és aktívan alkalmazni tudja az összetett tudományos problémákkal foglalkozó dolgozatok elkészítéséhez szükséges módszertani ismereteket.

b) képességei

- Képes analitikus, összefoglaló és további elmélyülést megalapozó gondolkodásra, a szövegek elemzésének, a szövegeknek a filozófiai tradíció egészén belüli elhelyezésére és értelmezésére.
- Képes a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatára.
- Képes a filozófia egészével, illetve annak egy-egy részdiszciplínájával, továbbá ezek alkalmazásával kapcsolatos problémák felismerésére és kreatív kezelésére.
- Szakmai és interdiszciplináris ismereteik alapján önálló kutatások kialakítására és lefolytatására képes.
- A kor igényeinek megfelelően hatékonyan tud kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint írásban és szóban is képes magas szinten bemutatni.
- Képes eredményeit különböző tudományos fórumokon megjeleníteni.
- Képes aktuális kérdések esztétörténeti és filozófiai elemzésének áttekintésére és újrágondolására a globális változások legfontosabb - multikulturális, természeti-környezeti és társadalmi-politikai - összetevői tekintetében.

c) attitűdje

- Nyitott arra, hogy a filozófiai képzésben elsajátított ismereteket és készségeket más területeken is kamatoztassa, továbbá arra, hogy ennek során ezeket a más területeket is előzetes beidegződöttségek és korlátok nélkül értelmezze és értékelje.
- Együttműködő és befogadó mások álláspontjának tekintetében.
- Törekszik az álláspontokat mélyebben megérteni és több oldalról is kibontani és értelmezni.
- Nyitott a megoldandó problémák megértése és ezek megoldása iránt.
- Törekszik a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Törekszik saját tudása magasabb szintre történő emelésére, képzési területén belül további elmélyült kutatások művelésére, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására és ebben mások hasonló törekvéseinek előmozdítására.
- Törekszik az aktuális filozófiai kutatások és a tudományos munka, valamint a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek elfogulatlan értékelésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Kezdeményez, döntéseket hoz összetett és előre nem kiszámítható helyzetekben, és személyes felelősséget vállal ezekért.
- Érdeklődik, nyitott, és állást foglal a filozófia és a kultúra, illetve a filozófia és a tudományok közötti párbeszéd során.
- Alapos szakmai, kulturális és tudományos tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint komoly elemző készséget, figyelmet, átfogó és elmélyült ismereteket igénylő feladatokat fogalmaz meg és valósít meg következetesen.
- A filozófia területén szerzett tudását kreatívan alkalmazza, a mélyebb összefüggések megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat beszerzi.
- Kutatási módszereket értékeli, és önállóan alkalmaz a filozófia releváns területein.
- Saját tevékenységét elfogulatlanul értékeli, az értékek felfogására és értelmezésére törekszik.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- filozófiatörténet 24-70 kredit;
- logika, ismeretelmélet, nyelvfilozófia, metafizika, elmefilozófia, tudományfilozófia 12-35 kredit;
- politikai filozófia, etika, esztétika, történelemfilozófia, vallásfilozófia, alkalmazott filozófiák 12-35 kredit.

9.2. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez, a korábbi tanulmányok alapján szükséges minimális kreditok száma 30 kredit a filozófia, az esztétika vagy az etika területekről, továbbá a filozófiai álláspontok szabatos megfogalmazásának és továbbgondolásának képessége.

31. FINNUGRISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: finnugrisztika (Finno-Ugric Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles finnugrisztika szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Finno-Ugric Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: bármely bölcsész alapképzési szak finnugor, finn vagy észt specializációja.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 220/0220

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan finnugrisztika szakos bölcsész szakemberek képzése, akiknek elmélyült tudományos ismereteik vannak az uráli, finnugor nyelvek kialakulásának folyamatairól, azok történetileg és társadalmilag változó formáiról, tárgyyszerű ismeretekkel bírnak a finnugor népek mai politikai, szociológiai, kulturális, gazdasági és nyelvi helyzetéről. Átfogó tudományos ismeretekkel rendelkeznek a finn vagy észt nyelvről, irodalomról és kultúráról. Speciális jártasságot és felkészültséget szereznek finn vagy észt nyelv alkalmazásában, a finn vagy észt kultúrában. Képesek a diszciplínának megfelelő kutatási módszertanokat alkalmazni, és egy kiválasztott speciális kutatási területen elmélyült szakmai ismeretekkel bírnak. Képesek önálló kutatások végzésére és tudományos publikációk írására. Felkészültek a tanulmányok doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A finnugrisztika szakos bölcsész

a) tudása

- Részleteiben átlátja a finnugor nyelvészet elméleti problémáit, ezek történeti, folyamat-szerű összefüggéseit.
- Tájékozott legalább egy finnugor nyelv történetében, adatai körében.
- Elmélyült ismeretei vannak egy vagy több uráli, finnugor nyelv és kultúra terén.
- Alaposan és átfogóan ismeri szakterületének jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- Tisztában van a nyelvtudomány jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel.
- Jártassága van a modern elektronikus adatkezelés és kommunikáció eszközeinek használ-
latában.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország, Észtország, valamint a kisebb uráli népek szempontjából Oroszország multikulturális jelenségeiről.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország vagy Észtország multikulturális jelenségeiről.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország, Észtország, valamint a kisebb uráli népek szempontjából Oroszország multikulturális jelenségeiről.
- Választott szakterületének legalább egy résztémájában alapos elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik.
- Európai kontextusukra való kitekintéssel ismeri a finn vagy az észt nyelvet, és legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit.

b) képességei

- A finnugrisztika területén képes a kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- Átlátja a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését.
- A finnugor nyelvészet területén képes különböző szintű és típusú nyelvi jelenségeket szak-tudományos szempontok mérlegelésével, releváns értelmezési keretben vizsgálni.
- Képes szakterületén az információkat kritikusan elemezni, önállóan kidolgozott szempon-tok szerint feldolgozni és új összefüggésekre rámutatni.
- Képes önállóan szelektálni és tudatosan alkalmazni a szakmai problémának, kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatoknak megfelelő szaktudományos módszereket.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, szükség esetén idegen nyelven is képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- A finnugrisztika, fennisztika és esztológia jellemző kérdéseiről képes több stílusregiszter-ben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban írni és beszélni.
- Hatékonyan és magas szinten képes kommunikálni finnül vagy észtül, írásban és szóban, megérti a nyelvtudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket, különös tekintettel a szak-terminológiára.
- Képes az egyénileg, illetve párban, csoportban szervezett tanulás, a tanulóközösségek működésének, valamint ezek egymással való kapcsolatának elemzésére, a lehetőségek

előrejelzésére, ismeri az ezekhez szükséges főbb tudományos eredményeket és releváns gyakorlatokat.

- Kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni résztemája összefüggéseit.
- A tanulmányozott nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémákat felismeri és kreatívan kezeli.
- Ismeri a finn nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén, továbbá választás esetén az észti nyelvet felsőfokú nyelvismeret szintjén.

c) attitűdje

- Magas fokú motivációja és elkötelezettsége van a választott uráli, finnugor nyelv és kultúra tanulmányozása és művelése iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Nyitott választott tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Mérlegeli a szakterületén fölmerülő problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.
- Projektmenedzsment tudását és képességeit folyamatosan fejleszti, kezdeményezéseiben, döntéseiben a siker közös érdekét tartja szem előtt.
- Kritikai nézőpontot, új látásmódot, megoldásokat, módszertanokat alkalmaz tudományterületén.
- Tudatosan képviseli szaknyelvi és kommunikációs normáit, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- A nyelvtudomány és az irodalomtudomány választott területein képes és törekszik az önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Igyekszik alapos értelmiségi tájékozottságra szert tenni, és tudását folyamatosan magas szinten tartani.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.
- Nyitott a magyar és más kulturális közösségek irányában.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi, társadalomtudományi ismeretkörök legfeljebb 6 kredit;
- finnugrisztikai szakmai ismeretek (uralisztika, a finnugor történeti-összehasonlító nyelvészet elméleti és gyakorlati szakmai ismeretei, az uráli népek kultúrája, és a haladó gyakorlati finn vagy észt nyelvtanulás egyes fázisai) 24-34 kredit;
- választható, sajátos kompetenciákat eredményező ismeretek 54-59 kredit, amelyekből:
- a választható programok ismeretei (a finn vagy észt nyelvtörténet és szociolingvisztika, a finn vagy észt irodalom elméleti kérdései, balti-finn nyelvészet, a kisebb finnugor nyelvek elsajátítása) 37-47 kredit,
- választható tárgyak (az alapozó, törzs- és differenciált anyagban nem szereplő további uráli nyelvek, speciális képzőművészet-, zene-, tánc-, egyéb előadóművészet- és sporttörténeti ismeretek, további régészeti, történelmi, politikai, szociológiai és egyéb, a történelmi és a mai kultúrára vonatkozó tanulmányok az érintett népek vonatkozásában) 17-22 kredit.

A finnugrisztikai tudományágak kreditaránya a képzés egészén belül

- finnugor nyelvészet 15-20 kredit (kutatásmódszertan, az uráli nyelvek rendszertörténete; nem uráli nyelvek; szociolingvisztika, történeti névtan, nyelvtipológia, nyelvi kontaktusok, geolingvisztika; nyelvészeti speciális kollégium és szakszeminárium);
- uralisztika 15-20 kredit (uráli történeti hangtan, alaktan, mondattan, szemantika és lexikológia; két kisebb uráli nyelv, a finn vagy az észt nyelv haladó kurzusa; az uráli népek népköltészete, szépirodalma, tárgyi néprajza, történelme és mai kultúrája);
- uráli népek kultúrája 4-12 kredit (kutatásmódszertan, történelem és művelődéstörténet, néprajz, népzene és néptánc, irodalom, őstörténet és régészet, egyéb speciális kollégium és szakszeminárium);
- szamojedológia 4-15 kredit (szamojéd, fonológia, morfológia és szintaxis, szamojéd nyelvtörténet, nyelvi kontaktusok; nyenyec nyelv, nganaszan nyelv; egy szamojéd nyelv szociolingvisztikája; a szamojéd népek története és művelődése; szamojedológiai speciális kollégium és szakszeminárium);
- fennisztika 20-30 kredit (történelem és művelődéstörténet; finn leíró nyelvtan, a finn nyelv fejlődése, balti finn nyelvészet, finn nyelvváltozatok; finn irodalom, néprajz, fordítási és stílusgyakorlatok; észt nyelv; speciális kollégium és szakszeminárium);
- esztológia 12-23 kredit (történelem és művelődéstörténet; észt leíró nyelvtan, az észt nyelv fejlődése, balti finn nyelvészet, észt nyelvváltozatok; észt irodalom, néprajz, fordítási és stílusgyakorlatok).

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez finn nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegen-nyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.1. és 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján 50 kredit szükséges finnugor nyelvészet, uralisztika, uráli népek kultúrája, fennisztika, esztológia ismeretkörökből. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató az alapképzési tanulmányaiból, ebből legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

32. FIZIKUS

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: fizikus (Physics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles fizikus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Physicist

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a fizika alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető továbbá: a kémia, a környezettan, a villamosmérnöki, a vegyészmérnöki, a gépészmérnöki, a mechatronikai mérnöki, az anyagszervezési, a mérnökinformatikus, a matematika alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

- A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 441/0533

7. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja fizikusok képzése, akik tudományos szakemberekként alkalmasak az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvényszerűségek elméleti értelmezésére és kísérleti tanulmányozására, komplex folyamatok modellezésére, modern technológiákat alkalmazó berendezések és mérőeszközök fejlesztésére és magas színvonalú üzemeltetésére, valamint jártasak az informatika és numerikus módszerek fizikai alkalmazásában. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A fizikus

a) tudása

- Rendszerszinten és összefüggéseiben ismeri a fizika főbb témaköreinek átfogó elméleti és gyakorlati ismeretanyagát.
- Ismeri a fizika elméleti, kísérleti, és számítógépes módszereit, valamint a matematika és az informatika fizikát érintő területeit.
- Ismeri a tudományos kutatás, az önképzés és a kommunikáció magas szintű módszereit.
- Tisztában van a modern fizika lehetséges fejlődési irányjaival és határaival.
- Magas szinten rendelkezik természettudományos ismeretekkel és az erre épülő gyakorlat elemeinek ismeretével, és rendszerezni tudja azokat.
- Ismeri azokat a fizikával kapcsolatos terepi, laboratóriumi és gyakorlati anyagokat, eszközöket és módszereket, melyekkel a szakmáját haladó szinten gyakorolni tudja.
- Elmélyült és alapos szakmai tudással rendelkezik, amelynek alkalmazása szükséges természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek szakterületéhez tartozó gyakorlati problémáinak megoldásához.
- Összefüggéseiben átlátja szakterületének vizsgálható folyamatait, rendszereit, és tudományos problémáit.
- Ismeri a fizika folyamatait leíró fogalomrendszert és terminológiát, valamint szakterületén széles körű szakirodalmi tájékozottsággal rendelkezik.

b) képességei

- Képes a természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvényszerűségek felismerésére, e jelenségek tudományos igényű kísérleti tanulmányozására és elméleti értelmezésére.
- Képes bekapcsolódni az alap-, illetve alkalmazott fizikai kutatást végző kutatócsoportok munkájába.
- Képes fizikai törvényekre és csúcstechnológiai folyamatokra alapozott ipari, informatikai és mérési rendszerek magas színvonalú fejlesztésére és üzemeltetésére.
- Képes az informatika fizikát érintő szakterületeinek művelésére.
- Rendszeres szakmai önképzéssel képes a fizika új tudományos eredményeinek feldolgozására és munkája során ezek alkotó alkalmazására.
- Képes szakterületének vizsgálható folyamatait és rendszereit a fizikai tudományok gyakorlatában elfogadott módszerekkel tesztelni.
- A fizikai tudományokban szerzett elmélyült ismeretei alapján képes kísérletek tervezésére, kivitelezésére és kiértékelésére.
- Képes a fizikához és rokon területeihez kapcsolódó tudományos kérdések megfogalmazására.
- Képes tudásának folyamatos gyarapítására és tanulmányainak doktori képzés keretében történő folytatására.
- Tanulmányai során szerzett ismeretei és problémamegoldó készsége segítségével képes önálló és irányító munkakörök betöltésére a fizika tudományos eredményeit vagy módszereit felhasználó egyéb területeken (szakigazgatás, környezetvédelem stb.).

c) attitűdje

- Jellemző tulajdonságai a kreativitás, rugalmasság, a probléma felismerő és megoldó készség, az intuíció, a módszeresség és adatfeldolgozási képesség.
- Törekszik a modern fizika új eredményeinek megismerésére és minél szélesebb körű alkalmazására.
- Szakterületén megkülönbözteti a tudományosan megalapozott és a kellően alá nem támasztott állításokat.
- Jellemzi a környezettel szembeni érzékenység, a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás és elkötelezettség a minőségi munkára.
- Rendelkezik kezdeményező, döntéshozatali képességgel és személyes felelősségvállalással. Munkatársaival aktívan együttműködik, konstruktív módon vesz részt csoportmunkában, kellő gyakorlat esetén vezetői feladatokat lát el.
- Szakterülete problémáit szakemberek és laikusok számára egyaránt szakszerűen megfogalmazza.
- Folyamatosan törekszik ismeretei bővítésére, új képességek megszerzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- A modern fizika területén nagyfokú önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében és megindoklásában.
- Tudatosan és felelősséggel vállalja a természettudományos világnézetet.
- Magas szintű fizikai ismeretei, valamint kritikai és rendszerszintű gondolkodásmódja birtokában felelősen működik együtt szűkebb szakterületének, továbbá más tudományterületek szakmai képviselőivel.
- Terepi és laboratóriumi tevékenysége során megkülönböztetett környezettudatossággal jár el. Tudományos kutatásait a legmagasabb etikai normák figyelembevételével végzi.
- Tisztában van a tudományos gondolkodás, a pontos fogalomalkotás fontosságával, véleményét ezek figyelembevételével alakítja ki.

8. A mesterképzés jellemzői:

8.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- természettudományi ismeretek (matematika legfeljebb 8 kredit, informatika és mérés-technika legfeljebb 12 kredit) 4-16 kredit;
- a modern fizika szakmai ismeretei (atomok és molekulák fizikája legfeljebb 6 kredit, kondenzált anyagok fizikája legfeljebb 6 kredit, mag- és részecskefizika legfeljebb 9 kredit, statisztikus fizika legfeljebb 6 kredit, haladó szintű fizika laboratórium legfeljebb 8 kredit) 20-30 kredit;
- a fizika tudományág területéről specializáció nélküli vagy specializációs szakmai modul 30-60 kredit:
 - a) specializáció választása nélkül
 - a következő témakörök közül legalább egy témakör választása legalább 15 kredit:

haladó elméleti fizika, matematikai fizika, atom- és molekulafizika, kvantumrendszerek fizikája, statisztikus fizika, számítógépes fizika, szilárdtest- fizika, részecske- és magfizika, asztrofizika, csillagászat, biológiai fizika, orvosi fizika, fizikai anyagtudomány, optika és lézerfizika, lézer-anyag kölcsönhatás, környezetfizika;

- egyéb szakmai tárgyak legalább 6 kredit;

b) sajátos kompetenciákat eredményező, a képző intézmény által ajánlott specializáció a modern fizika területéről 30-45 kredit.

8.2. A 4.2. és 4.3. pont tekintetében mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 65 kredit az alábbi területek szerinti felosztásban:

- fizika, fizikai kémia, elektronika, műszaki fizika területéről legalább 25 kredit;
- matematika, informatika, programozás, számítástechnika területéről (ebből matematika legalább 10 kredit) legalább 18 kredit;
- egyéb természettudományos ismeretek (kémia, anyagtudomány, nukleáris és környezetvédelmi ismeretek, mérés, folyamatszabályozás, irányítástechnika).

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 40 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

33. FORDÍTÓ ÉS TOLMÁCS

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: fordító és tolmács (Translation and Interpreting)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles fordító és tolmács (anyanyelv: ...; 1. idegen nyelv: ...; 2. idegen nyelv: ...)
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Translator and Interpreter (mother tongue: ...; first foreign language: ...; second foreign language: ...)

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: bármely alapképzési szak

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiemelten gyakorlatorientált (70-80 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan fordítók és tolmácsok képzése, akik képesek szakszerűen ellátni az írásbeli és a szóbeli nyelvi közvetítés feladatát nyelvi közvetítés feladatát az első idegen nyelvről anyanyelvre, anyanyelvről az első idegen nyelvre, valamint a második idegen nyelvről anyanyelvre. Az írott vagy hallott forrásnyelvi szöveget tartalmilag pontosan és nyelvileg helyesen vissza tudják adni a célnyelven, tájékozottak a forrásnyelvi és célnyelvi országok, valamint az Európai Unió államainak politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életében, és ismerik a nyelvi közvetítés etikai és nyelvhasználati szabályait. Felkészültek tanulmányaik a doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A fordító és tolmács

a) tudása

- Ismeri a fordítási és tolmácsolási tevékenység elméleti kérdéseit, valamint a fordítástudomány kutatómódszertanának eszköztárát.
- Rendelkezik a fordítási és tolmácsolási tevékenység ellátásához szükséges nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás- és a célnyelven.

- Tisztában van az interkulturális kommunikáció sajátosságaival.
- Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel.
- Ismeri a nyelvi közvetítői szakma normáit; tisztában van a professzionális viselkedés szabályaival a nyelvi közvetítést igénylő különböző helyzetekben.
- Elsajátította a fordítási és tolmácsolási tevékenység ellátásához szükséges, nyelvi kombinációktól független gazdasági, jogi és politikai háttérismereteket.
- Tisztában van a fordító és tolmács szakma működésével (intézményrendszere, mechanizmusai, szabványok, etikai kódexek).
- Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket (nyomtatott szótár, elektronikus szótár, szövegkorpuszok, kézikönyvek, terminológiai adatbázisok, szakmai fórumok, folyóiratok, tudásbázisok, ontológiák).
- Alaposan ismeri a fordítók és tolmácsok számára fontos szoftvereket.
- Ismeri és átlátja a szükséges terminológiai elméleti és gyakorlati alapelveket.

b) képességei

- Fordítás- és tolmácsolástechnikai ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás és tolmácsolás terén.
- Képes fordítói és tolmácsolási szolgáltatásokat nyújtani.
- A választott nyelvkombinációban képes szakszövegeket fordítani és tolmácsolni.
- Képes értelmezni a forrásnyelvi szöveget.
- Képes olyan szöveget alkotni az anyanyelvén és az első idegen nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is.
- Képes eligazodni az adott szakterület szövegfajtaiban, szóhasználatában és terminológiájában mind a forrás-, mind a célnyelven.
- Megfelelő az idegen nyelvi és anyanyelvi tudása, szabatosan fogalmaz, és képes a nyelvhelyességi szabályokat tudatosan és következetesen alkalmazni.
- Képes alkalmazni a feladatnak megfelelő fordítási és tolmácsolási stratégiát.
- Képes a fordítási és tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni.
- Képes ellenőrizni és professzionális módon javítani az emberi és a gépi fordítást. Képes lektorálást és utószerkesztést végezni.
- Képes a megfelelő metanyelv használatával leírni, illetve megindokolni a nyelvi közvetítés során alkalmazott eljárásait.
- Képes fordítási és/vagy tolmácsolási projektben a projektvezető irányításával koordináltan együtt dolgozni másokkal.
- Képes eligazodni a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai és más segédeszközök használatában (nyomtatott szótár, elektronikus szótár, szövegkorpuszok, kézikönyvek, terminológiai adatbázisok, szakmai fórumok, folyóiratok, tudásbázisok, ontológiák).
- Képes használni a számítógépes fordítástámogató eszközöket és az internetes kommunikációs eszközöket. Képes a fordítást, a tolmácsolást és a lektorálást segítő eszközök használatára.

- Képes felkészülni a fordítandó szöveghez, illetve a tolmácsolási szituációhoz kapcsolódó terminológiából, képes terminusjegyzéket készíteni, valamint információt keresni.
- Képes kezelni a tolmácsolással járó stresszt és a fordítással járó monotóniát.
- Képes eligazodni az alapvető fordítástudományi szakirodalomban.

c) attitűdje

- Kíváncsi a szakma fejlődésére.
- Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez.
- Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók és tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit.
- Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban.
- Nyitott a szakmai szervezetek munkája iránt, tudatosan építi szakmai kapcsolatrendszerét.
- Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.
- Fogékony a munkavégzés hatékonyabbá tevő szakmai és módszertani újdonságokra és újításokra, és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik a szakma gyakorlásához szükséges ismeretekkel, képességekkel és jártassággal.
- Képes a csapatmunkára, projektekben való együttműködésre.
- A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.
- Legjobb tudása szerint betartja a szakterület szakmai és etikai szabályait és képviseli a szakma alapértékeit.
- Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat.
- Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat.
- Elfogadja a külső szakmai kritikát, elemzi és következtetéseket von le belőle, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők****9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:**

- fordítás- és tolmácsoláselmélet: 8-10 kredit;
- európai tanulmányok, nemzetközi szervezetek, jogi, gazdasági és politikai alapismeretek 4-10 kredit;
- fordítás- és tolmácsolástechnika (két nyelv közötti nyelvi közvetítői készség fejlesztése) 44-50 kredit;
- szakmai ismeretek 4-8 kredit;
- szakmai terminológia 4-8 kredit;
- nyelv- és országismeret 4-8 kredit;
- számítógépes ismeretek, segédeszközök, nyelvtechnológia 10-14 kredit.

9.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció lehet fordítás- és tolmácsolástechnikai, illetve nyelvtechnológiai ismeret azon két idegen nyelven, amelyen a hallgató mesterképzésre jelentkezés feltételeként nyelvismerettel rendelkezik, idegen nyelvről anyanyelvre és anyanyelv-

ről idegen nyelvre történő írásbeli és a szóbeli nyelvi közvetítés, továbbá a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő ismeret a szakfordítás, fordítástechnológia, konszekutív tolmácsolás területéről. A specializáció kreditértéke a képzés egészén belül 30 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésbe való belépéshez egy idegen nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga és egy másik idegen nyelvből államilag elismert középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez azon idegennyelvből, amelyen a hallgató felvételnél középfokú (B2) szintű nyelvtudással rendelkezik, felsőfokú (C1 szintű) idegennyelvtudást kell elérni.

34. FRANCIA NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: francia nyelv, irodalom és kultúra (French Language, Literature and Culture)

2. A mesterképzési szakon szerezhető képzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles francia nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in French Language, Literature and Culture

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a romanisztika és az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak francia szakiránya és a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű francia nyelv és irodalom szak, valamint a francia nyelvtanár szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a megszerzett nyelvészeti, irodalom- és kultúrtörténeti ismereteik birtokában a francia nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik a francia nyelvű országok kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával az idegenforgalom, a gazdasági élet, a média, a sajtó, a közigazgatás és a kulturális élet számos területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A francia nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész

a) tudása

- A felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri a francia nyelvet, a francia nyelv grammatikai rendszerét, az írásbeli és szóbeli kommunikáció sajátosságait, az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, valamint rendelkezik az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel.
- Átfogó és alapos ismeretekkel rendelkezik a francia és az európai, valamint az Európán kívüli frankofón irodalom és kultúra fő területeiről, a francia nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseiről és magyarázatához szükséges kutatási módszerekről, azokról az új nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokról, amelyek szükségesek lehetnek egy jövőendő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.
- Alaposan és átfogóan ismeri szakterületének jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- Részleteiben átlátja saját szakterületének elméleti problémáit, ezek történeti, folyamat-szerű összefüggéseit.
- Szakterületének legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Átlátja és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit.
- Érti és átlátja a szövegek és kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a bölcsészettudomány saját tudományterületére jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, bibliográfiáiról.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik tudományterületének és határtudományainak jellemző kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- A francián kívül legalább még egy idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- Saját szakterületén képes a kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- Képes francia nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására.
- Képes kritikusan elemezni a magyar és európai identitás konstrukcióit.
- Képes az Európán kívüli kultúrák szintetizáló elemzésére.
- Különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával képes vizsgálni.
- Képes önállóan szelektálni és tudatosan alkalmazni a szakmai problémának (kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatoknak) megfelelő humántudományi módszereket.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően idegen nyelven is képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.

- Képes a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Önállóan és kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni résztemája összefüggéseit.
- Szakmája művelése során két idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik a francia nyelv és kultúra iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja résztemájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére, új képességek kialakítására, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.
- Az információkat kritikusan elemzi, önállóan kidolgozott szempontok szerint dolgozza fel, új összefüggésekre mutat rá.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és a művelődéstörténet kutatási irányzatai és eredményei, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek) 6-20 kredit;

- a francia nyelv, irodalom és kultúra szak szakmai ismeretei (általános és szaknyelvi fejlesztés, a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és az irodalmi interpretáció, valamint a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei) 10-24 kredit;
- a választható speciális programok 40-60 kredit az alábbiak szerint:
 - választható szakos specializációk (francia nyelvészet, irodalom, művelődéstörténet; frankofón irodalom és kultúra; a szak- és műfordítás alapjai),
 - a francia, olasz, portugál, román, spanyol közös specializációs ismeretek (újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak);
- a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei: 10-30 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyei

A képzés francia nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele francia nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű oklevél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A francia szakiránytól eltérő korábbi romanisztika, illetve újlatin nyelvek és kultúrák, alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez a romanisztika, illetve az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak francia szakiránya nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből 50 kredit.

35. GEOFIZIKUS

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: geofizikus (Geophysics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles geofizikus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Geophysicist választható specializációk: kutató geofizikus, űrkutató-távérzékelő

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a földtudományi alapképzési szak geofizikus specializációja, a fizika alapképzési szak geofizikus specializációja, a környezettan alapképzési szak geofizikus specializációja.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a földtudományi alapképzési szak további specializációi, a környezettan, a földrajz, a fizika alapképzési szak, a műszaki képzési területen a műszaki földtudományi, az építőmérnöki alapképzési szak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 441/0532

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja geofizikusok képzése, akik megfelelő szakmai tudással, a szakma műveléséhez, a nemzetközi kapcsolattartáshoz vagy külföldi munkavállaláshoz szükséges idegennyelv-ismerettel, korszerű műszaki-gazdasági szemléletmóddal, továbbá a választott specializációnak megfelelő szakismeretekkel rendelkeznek. Képesek nemzetközi kutatási kooperációban, illetve szakmai pályázatokon való részvételre résztvevőként és irányítóként. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A geofizikus

a) tudása

- Ismeri az általános természettudományi és globális földtudományi ismeretanyagot. Birtokában van a geofizikai és távérzékelési ismeretrendszernek.
- Ismeri a kutatáshoz, illetve a tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákat.
- Ismeri a számítógépes adatfelvétel, adatfeldolgozás és -megjelenítés megfelelő eszközeit. Ismeri a geofizika aktuális kutatási témaköreit.
- Birtokában van a magyar nyelvnek és a geofizikus szaknyelv helyes használatának előbeszédben és írásban.

b) képességei

- Képes a geofizikai törvényszerűségek és összefüggések megértésére, a megszerzett tudás alkalmazására, gyakorlati hasznosítására és fejlesztésére, a problémamegoldó technikák felhasználására.
- Képes a geofizika tudományában felmerülő feladatok és problémák tanulmányozására és megoldására a kutatás, műszaki fejlesztés és az ipari alkalmazások területén.
- Képes a Föld és tágabb környezete fizikai tereinek, a Föld összetételének, belső szerkezetének és felszínének műszeres tanulmányozására, az adatok feldolgozására és értelmezésére.
- Képes földi folyamatok numerikus szimulációjának elvégzésére és geodinamikai modellalkotásra.
- Képes tetszőleges, georeferenciával rendelkező adatrendszerek geoinformatikai integrálására, térképi megjelenítésére, a térképek, adatbázisok alapján elemzés végzésére.
- Képes a geofizikai inverzió elméletének és gyakorlatának készség szintű alkalmazására.
- Képes földi folyamatok (földrengések, felszíni stabilitás, klímaváltozások, stb.) kockázatelemzésére.

c) attitűdje

- A komplex feladatok teljesítéséhez, valamint a nem várt problémák felismeréséhez, megoldásához kellő kreativitással, problémamegoldó készséggel és rugalmassággal rendelkezik.
- Nyitott a szakmai együttműködésre nem csak a szakmáján belül, hanem a geofizikához kapcsolódó társtudományokban, illetve társadalmi és gazdasági területeken dolgozó szakemberekkel.
- Munkáját sokoldalú szemléletmód, módszeresség és kellő önkritika jellemzi. Alkalmas tudományos kutatásban, nemzetközi kooperációban való részvételre.
- Hitelesen képviseli a geofizikai szakterület világnézetét és közvetítenni tudja azt szakmai és nem szakmai közönség felé.
- Törekszik arra, hogy folyamatosan tovább képezze magát.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik, munkájáért, szakmai véleményéért felelősséget vállal.
- Döntéseiért és azok hatásáért felelősséget vállal.
- Részt vesz csoportmunkákban, melyekben önállóan, de a csoport többi tagjával együttműködve végzi munkáját.

- Kellő gyakorlat után alkalmas szakirányú projekttervezésre és végrehajtásra, kutatásirányításra, illetve irányító munkakörök betöltésére a tudományos alap kutatásban, obszervatóriumi tevékenységben, szakiránynak megfelelő szakhatósági tevékenységben, az ipari nyersanyag- és erőforráskutatásban és -
- feltárásban, kommunális és veszélyes ipari létesítmények hely kiválasztásában és biztonságos üzemeltetésében, a vízgazdálkodásban és környezetvédelemben.
- Alkalmas geofizikai problémák gyakorlati megoldására, terepi mérések kivitelezésére és irányítására.
- Alkalmas geofizikai kutatás tervezésére, szervezésére és minőségi ellenőrzésére, továbbképzés alapján szakhatósági feladatok elvégzésére.
- Önálló munkavégzésre, gondolkodásra való képesség, magas szintű személyes felelősségvállalás jellemzi.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- természettudományi ismeretek (informatika elektromágneses hullámterjedés, numerikus eljárások, geodinamika, geofizikai inverzió, távérzékelés) 12-18 kredit;
- geofizika és földtudományok (szeizmológia, kőzetfizika, földi áramlások fizikája, földmágnesség, földi nehézségi erőter, felsőlégkör-fizika) 25-30 kredit;
- geofizika specializáció ismeretei 38-45 kredit.

9.1.2. A választható geofizika specializációk szakterületei:

a) kutató geofizikus specializáció

szeizmikus mérések és adatfeldolgozás, szeizmikus szelvények értelmezése, tektonikus geomorfológia, gravitációs és mágneses kutatások, geoelektromos kutatások, mélyfúrás geofizika, szeizmotektonika és neotektonika, regionális lemeztektonika, terepgyakorlati felkészülés és terepgyakorlat,

b) űrkutató-távérzékelő specializáció

távérzékelési alkalmazások, csillagászat, űrfizika és űridőjárás, űrhírközlés, adatátvitel, műholdfedélzeti műszerek, űreszközök tervezése, a Föld mint rendszer, űrtudományi szeminárium, laboratóriumi gyakorlati felkészülés és laboratóriumi gyakorlat.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat földtani vagy távérzékelési feladat megoldása nyári terep-, illetve szakmai gyakorlaton, ahol a hallgató, a választott specializációtól függően, megismerkedik a fontosabb geofizikai vagy távérzékelési kutatómódszerek alkalmazásával, a műszerek, illetve szoftverek kezelésével, az adatok feldolgozásával, az adatok értelmezésével.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 50 kredit az alábbi területekről:

- matematika területéről legalább 6 kredit,
- fizika területéről legalább 6 kredit,
- geológia területéről legalább 8 kredit,
- földfizika területéről legalább 10 kredit,
- alkalmazott geofizika területéről legalább 10 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

36. GEOGRÁFUS

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: geográfus (Geography)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles geográfus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Geographer
- választható specializációk: geoinformatika, geomorfológia, regionális elemzés, táj- és környezetkutatás, terület- és településfejlesztés, turizmusföldrajz, régiómenedzsment, megújuló energia, erőforrás- és kockázatelemző

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a földrajz alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a természettudomány képzési területéről a földtudományi, a környezettan, a műszaki képzési területéről a műszaki földtudományi, a környezetmérnöki, az agrár képzési területéről a földmérő és földrendező mérnöki, a tájrendező és kertépítő mérnöki, a gazdaságtudományok képzési területéről a turizmus-vendéglátás alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 443/0532

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja geográfusok képzése, akik felkészültek a természeti, környezeti, technikai és társadalmi jelenségekben megnyilvánuló földrajzi törvényszerűségek megértésére, ezek alapján eredeti szakmai megoldások kifejlesztésére, alkalmazására és e terület kutatására, az eredmények bemutatására, szakértők és alkalmazók felé történő kommunikálására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A geográfus

a) tudása

- Ismeri a geográfia tudományos eredményeken alapuló aktuális elméleteit, modelljeit, valamint tisztában van szakterületének lehetséges fejlődési irányjaival és határaival.
- Ismeri a földrajztudomány általános és specifikus jellemzőit, belső törvényszerűségeit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon szakterületekhez.
- Ismeri a földrajz vizsgálható folyamatait, rendszereit, tudományos problémáit, erről széles körű szakirodalmi tájékozottsággal rendelkezik.
- Ismeri a természet- és társadalomföldrajz mélyebb összefüggéseit, az ezekre vonatkozó elméleteket.
- Ismeri a földrajzi szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Ismeri azokat a bonyolultabb terepi, laboratóriumi és gyakorlati módszereket, anyagokat és eszközöket, amelyekkel a geográfia területén munkáját gyakorolni tudja.
- Ismeri a geográfus alap- és alkalmazott kutatások tervezési és értékelési módjait.
- Magas szinten ismeri a geográfia műveléséhez szükséges grafikai és térképészeti eljárásokat.

Geoinformatika specializáción továbbá

- Ismeri a geoinformatikai adatgyűjtés folyamatát.
- Ismeri a távérzékeléssel nyert adatok feldolgozásának és modellezésének módszereit. Ismeri a rendezett adatbázisokban elvégezhető műveleteket és modelleket.
- Ismeri az adatgyűjtés, elemzés, megjelenítés szempontjából a legismertebb és leggyakrabban használt térinformatikai szoftvereket.
- Geomorfológia specializáción továbbá
- Ismeri a geomorfológia bonyolultabb térbeli folyamatait és formakincsét, valamint a jellegzetes geomorfológiai problémákat.
- Ismeri a geomorfológiai kutatási irányokat, a geomorfológia eredményeinek alkalmazási lehetőségeit.
- Ismeri a geomorfológiai modellezési, térképezési és laboratóriumi eljárásokat.

Regionális elemzés specializáción továbbá

- Ismeri a hazai és nemzetközi adatbázisok feltárásának, ezek adatainak matematikai- statisztikai és társadalmi térinformatikai módszerekkel történő feldolgozásának, elemzésének módszereit, elméleti hátterét.
- Ismeri a legalapvetőbb társadalmi térelméleti fogalmakra támaszkodó folyamatelemzések módszertanát.
- Ismeri az információk átfogó és a helyi, regionális társadalmi-gazdasági összefüggéseit.

Táj- és környezetkutatás specializáción továbbá

- Ismeri a táj- és környezetátalakítás hatásainak előrejelzését és a várható következményeket jelző indikátorok meghatározását célzó módszereket.
- Ismeri a táj és a környezet hosszú távú megfigyelési (monitoring) módszereit és a modern térinformatikai eszközöket és módszereket.
- Ismeri és átlátja a táj- és környezetvédelem természeti és társadalmi vonatkozásait.
- Ismeri a táj- és környezetkutatáshoz kapcsolódó terepi és laboratóriumi adatgyűjtés, adat-rögzítés és -feldolgozás, valamint adatértelmezés magasabb szintű módszereit.
- Ismeri a táj- és környezetfejlesztés érdekében tehető rehabilitációs eljárásokat.
- Ismeri a települési környezetvédelem táji keretekben történő integrált kezelésének módszereit.

Terület- és településfejlesztés specializáció továbbá

- Ismeri a terület- és településfejlesztés alapelveit.
- Ismeri a települések és térségek helyzetelemzésére, koncepciók, stratégiák és programok készítésére vonatkozó módszereket.
- Ismeri a térben lejátszódó folyamatok különböző időtávú előrejelzésére vonatkozó alapelveket és módszereket.

Turizmusföldrajz specializáció továbbá

- Ismeri a turizmus alapjaiként szolgáló adottságok és feltételek térségi elemzésének módszertanát.
- Ismeri a turisztikai desztinációk kérdéskörének komplex kezelési módjait, a turizmus hatásainak természeti, társadalmi, gazdasági, politikai következményeit.
- Ismeri az Európai Unió forrásaihoz kötődő területi vetületű idegenforgalmi projektek előkészítésének, tervezésének és lebonyolításának módszereit.

Régiómenedzsment specializáció továbbá

- Ismeri a pontos területfejlesztési helyzetfeltárás elkészítésének geológiai, talaj és természetföldrajzi, társadalmi, gazdasági alapjait és ábrázolásának módszereit.
- Ismeri az operatív és térségi marketing stratégiákat.
- Ismeri a települési és térségi projektek lebonyolításának módszereit (pl. helyi klaszterek kialakítása; helyi termékek fejlesztése, termékpálya-menedzsment elindítása; térségek közti együttműködések menedzselése).
- Ismeri a workshopok, lakossági tájékoztatók, térségi rendezvények (kiállítások, vásárok, szakmai, befektetői tájékoztatók, konferenciák) szervezésének és lebonyolításának módszereit.

Megújuló energia specializáció továbbá

- Ismeri az egyes térségek megújuló energiaforrás kapacitását, környezeti jellemzőit, hatásait.
- Ismeri a megújuló energiaforrások felhasználásának a környezetre gyakorolt következményeit.
- Ismeri a megújuló energiaforrások hasznosítását lehetővé tevő műszaki megoldásokat.
- Ismeri a megújuló energiaforrásokon alapuló energetikai rendszerek telepítésének földrajzi alapjait, optimális geológiai, éghajlati, társadalmi és gazdasági feltételeit.

Erőforrás- és kockázatelemző specializáció továbbá

- Ismeri az erőforrás- és a kockázatadatok gyűjtésének, rendszerezésének és feldolgozásának módszereit.
- Ismeri a nemzetközi trendeket, tudományos eredményeket.
- Ismeri a hazai irányítási rendszert és a köztük lévő munkamegosztást.
- Ismeri az erőforrások kiaknázásának és a kockázatok mérséklésének elméleti hátterét.

b) képességei

- Képes a földrajztudomány ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analízisére, az átfogó és speciális összefüggések szintetizálására és azok értékelésére, a földrajztudományi elméletek, elvek kritikus szemléletű bírálatára a változó természeti és társadalmi környezet tükrében.
- Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosítani speciális szakmai problémákat, feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges elméleti és gyakorlati hátteret.
- Képes a földrajz szakterületének sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit a gyakorlatban is alkalmazni a földrajztudományon belüli szűkebb szakterületén alternatív megoldások kidolgozására.
- Képes a földrajztudomány egyes résztémáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni.
- Képes magas színvonalon alkalmazni az elsajátított terepi, laboratóriumi és gyakorlati módszereket, és speciális eszközöket.
- Képes földrajzi kutatások tervezésére, szervezésére, lebonyolítására és kutatások menedzselésére az eredményeit alkalmazó és továbbfejlesztő munkahelyeken, kutató- fejlesztő intézetekben és a szakigazgatásban.
- Munkája során alkalmazza a geográfia műveléséhez szükséges grafikai és térképészeti eljárásokat.

Geoinformatika specializáció továbbá

- Képes a geoinformatikai adatgyűjtés folyamatát önállóan és értelmezetten végigvezetni. Képes a távérzékelte adatok feldolgozására, modellezésére.
- Képes a gyűjtött adatokat adatbázis rendszerbe rendezni, azokban különféle műveleteket végezni, modelleket alkotni, vagy a beszerzett adatokat geoinformatikai alapon rendszerezni, megjeleníteni.
- Képes az adatgyűjtés, elemzés, megjelenítés szempontjából a legismertebb térinformatikai szoftverek használatára.

Geomorfológia specializáció továbbá

- Képes a geomorfológiai problémák feltárására, azok megoldására javaslatot tenni. Képes a legújabb geomorfológiai kutatási eredmények alkalmazására a munkájában.
- Képes speciális terepi és laboratóriumi vizsgálatok végzésére és elemzésére, modellalkotásra, a felszínalakulás térbeli folyamatainak térképi megjelenítésére.

Regionális elemzés specializáció továbbá

- Képes a lokalizált információk alapvető GIS rendszerekbe történő rendezésére, összetett statisztikai módszerekkel történő feldolgozására.
- Képes a legalapvetőbb társadalmi térelméleti fogalmakra támaszkodó folyamatelemzésekre.
- Képes a regionális elemzési ismeretek alapján a területi információk átfogó és helyi, regionális társadalmi-gazdasági összefüggésekbe ágyazott értékelésére, a döntések társadalmi és gazdasági hatásainak és a hatások területiségének elemzésére.
- Képes a területi folyamatok rövid, közép- és hosszú távú trendjeinek feltárására, előrejelzések készítésére.

Táj- és környezetkutatás specializáció továbbá

- Képes a hosszú távú táj- és környezetmegfigyelés (monitoring) önálló megtervezésére és kivitelezésére, a táj- és környezetalakítás hatásainak prognosztizálására, a várható következményeket jelző indikátorok meghatározására.
- Képes a táj- és környezetkutatás műveléséhez szükséges tudományterületek ismereteinek integrált használatára.
- Képes a táj- és környezetkutatáshoz kapcsolódó terepi és laboratóriumi önálló adatgyűjtésre, adatrögzítésre és -feldolgozásra, valamint adatértelmezésre.
- Képes a táj- és környezetfejlesztés érdekében a rehabilitációs beavatkozások irányítására. Képes a települési környezetvédelem táji keretekben történő integrált kezelésének megtervezésére és kivitelezésére.

Terület- és településfejlesztés specializáció továbbá

- Képes terület- és településfejlesztési kérdések elemzésére.
- Képes a települések és térségek helyzetelemzésére, koncepciók, stratégiák és programok készítésére.
- Képes a térben lejátszódó folyamatok különböző időtávú előrejelzésére. Képes érdekegyeztetési mechanizmusok kezelésére.

Turizmusföldrajz specializáció továbbá

- Képes a turizmus alapjaiként szolgáló adottságok és feltételek térségi elemzésére, vizsgálatára.
- Képes a turisztikai desztinációk kérdéskörének komplex kezelési módjait, a turizmus hatásainak természeti, társadalmi, gazdasági, politikai következményeit alkotó módon befolyásolni.
- Képes az Európai Unió forrásaihoz kötődő területi vetületű idegenforgalmi projektek előkészítésére, tervezésére és lebonyolítására.

Régiómenedzsment specializáció továbbá

- Képes a pontos területfejlesztési helyzetfeltárás elkészítésére (geológiai, talaj- és természetföldrajzi, társadalmi, gazdasági helyzetfeltárást beleértve a környezeti állapotokat is, a fontosabb telepítő tényezők, könnyen áttekinthető, tematikus térképes ábrázolásával).
- Képes megalapozott operatív és térségi marketing stratégiák felállítására, pénzügyi tervezéssel, pályázati lehetőségek hozzárendelésével.

- Képes települési és térségi projektek lebonyolítására, a helyi szereplők összefogására, számukra szakmai, technikai segítség nyújtására (pl. helyi klaszterek kialakítása; helyi termékek fejlesztése, termékpálya-menedzsment elindítása; térségek közti együttműködések menedzselése).
- Képes workshopok, lakossági tájékoztatók, térségi rendezvények (kiállítások, vásárok, szakmai, befektetői tájékoztatók, konferenciák) szervezésére és moderációjára, a helyi tudásbázis dinamizálására, térségi kutatások hálózatba szervezésére, az oktatási és kutatóintézetekkel való együttműködések kialakítására.

Megújuló energia specializáción továbbá

- Képes felmérni az egyes térségek megújuló energiaforrás kapacitását, környezeti jellemzőit, hatásait és műszaki ismereteire támaszkodva javaslatokat tenni azok leghatékonyabb hasznosítására.
- Képes a megújuló energiaforrások felhasználása környezeti hatásainak felmérésére.
- Képes a meghirdetett pályázati konstrukciók figyelembevételével a megújuló energiaforrások felhasználását megvalósító projektek elkészítésére.
- Képes a megújuló energiaforrásokon alapuló energetikai rendszerek telepítésének, földrajzi alapjainak, optimális geológiai, éghajlati, társadalmi és gazdasági feltételeinek elemzésére.

Erőforrás- és kockázatelemző specializáción továbbá

- Képes az erőforrás- és a kockázatok gyűjtésének irányítására, rendszerezésére és feldolgozására.
- Képes a tudományos alapok és a társadalmi feltételek együttes alkotó felhasználására.
- Képes a különböző szintű hatóságok és szervezetek közötti munkamegosztásban szakmai alapon részt venni.
- Képes az erőforrások kiaknázásának és a kockázatok mérséklésének gyakorlati irányítására.

c) attitűdje

- Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.
- Törekszik a földrajzi szférákban lejátszódó folyamatok minél szélesebb körű megismerésére, szintetizálására.
- Törekszik arra, hogy a földrajzi problémákkal kapcsolatos feladatait beosztott kollégáival együttműködve, szakmai véleményük figyelembevételével végezze.
- Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit, a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettsége irányítja és alakítja tetteit.
- Munkája során kezdeményező szerepet vállal, szakmájának eredményeit a közösség szolgálatába állítja.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik.
- Törekszik arra, hogy a geográfia területén tudását folyamatosan továbbfejlessze.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal és felelősséggel végzi átfogó és speciális földrajzi szakképzettséget igénylő elméleti és gyakorlati összefüggések megalkotását, modellezését.

- A földrajztudományhoz kapcsolódó tudományos kutatásokat végző, az eredményeket alkalmazó munkahelyeken, kutató-fejlesztő intézetekben és a szakigazgatásban kellő gyakorlat után vezető kutatói feladatokat is ellát.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli, és felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.
- Szakmai feladatokat ellátó csoportokat irányít.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- földrajzi elméleti ismeretek (modellezés, szimuláció, földrajzi kutatómódszertan, környezeti informatika, geomatematika, K+F és projektmenedzsment) 8-12 kredit;
- geográfusi szakmai ismeretek (természetföldrajz, környezetföldrajz, táj- és környezettervezés, tájértékelés, tájelemzés, regionális és területi fejlesztés, politikai földrajz, tér és társadalom kapcsolatalemzése, politikai földrajz, téradat-kezelés) 22-32 kredit;
- geográfia specializáció ismeretei 35-55 kredit.

9.1.2. A választható geográfia specializációk szakterületi:

a) geoinformatika specializáció

(adatgyűjtés, -elemzés, adatmegjelenítés szempontjából legismertebb térinformatikai szoftverek, adatbázis-kezelés, modellalkotás, szakági programozás, webtérképezés, műszaki informatika);

b) geomorfológia specializáció

(geomorfológiai képződmények értékelése, alkalmazott geomorfológiai térképezés, természeti veszélyek, geomorfológiai tervezés, geomorfológiai értékek meghatározása, védelme, terepi- és laboratóriumi geomorfológiai módszerek, geomorfológiai modellezés);

c) táj- és környezetkutatás specializáció

(környezet- és tájtervezés, környezeti hatásértékelés, tájvédelem, környezetinformatika, környezetgazdálkodás, minőségirányítás, környezeti, táji ágazati tervezés, geoökológiai tervezés);

d) terület- és településfejlesztés specializáció

(terület- és településfejlesztés, vidékfejlesztés, falufejlesztés, területi tervezés, alkalmazott térinformatika, nemzetközi regionális kapcsolatok, határmenti térségek közötti együttműködés, kistérségek és fejlesztési kérdéseik, helyi gazdaságfejlesztés, közösségfejlesztés);

e) turizmusföldrajz specializáció

(térségi turizmustervezés módszerei, a turisztikai terméktervezés és -fejlesztés térségi kapcsolatai, tematikus kínálatok és utak tervezése és fejlesztése, az Európai Unió turizmuspolitikája, hatáselemzések a turizmusban, a turizmus nemzetközi és hazai intézményrendszere, desztináció-fejlesztés és térségi menedzsment);

f) régiómenedzsment specializáció

(regionális természeti-környezeti és társadalmi-gazdasági erőforrások és kockázatok értéklése, hulladékgazdálkodás, ingatlan-gazdaságtan földrajzi vonatkozásai, szervezetfejlesztés és helyi irányítási modellek, vállalati gazdaságtan, térség- és településmenedzsment, marketing-kommunikációs és PR eszközök, települési stressz források);

g) regionális elemzés specializáció

(regionális tudomány elmélet, komplex regionális elemzés, regionális elemzési módszerek és modellek, térinformatikai fejlesztési ismeretek, projektmenedzsment, ágazati tervezés és értékelés);

h) megújuló energia szakértői specializáció

(a megújuló energiaforrások térképezésének módszerei, a nap-, a szél-, a víz-, a bio- és a geotermális energia-felhasználásának módszerei, az Európai Unió és Magyarország energiapolitikája, a megújuló energiaforrások használatának környezeti hatásai, az energia és a társadalom közötti kapcsolat);

i) erőforrás- és kockázatelemző specializáció

(környezeti erőforrások, környezeti kockázatok, adatkezelés és vizualizáció, alkalmazott társadalomföldrajz, digitális térképezés, modellezés).

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott egybefüggő, legalább hat hét időtartamban megszervezett munka, amelynek kreditértéke legalább 5 kredit.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 65 kredit, amelyből:

- természettudományos ismeretek [matematika, geomatematika, fizika, kémia, biológia (ökológia), geodézia] területéről 10 kredit;
- gazdasági és humán ismeretek (közgazdaságtan, jogi ismeretek, szociológia, menedzsment, európai uniós ismeretek) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek [geomorfológia, hidrogeográfia, biogeográfia, talajföldrajz, népesség- és településföldrajz, általános gazdasági földrajz, regionális földrajz (Európa, Magyarország), geoinformatika] területéről 45 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 45 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

37. GEOINFORMATIKA

Informatikai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: geoinformatika (Geoinformatics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles geoinformatikus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Geoinformatics

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a természettudomány képzési területéről a földrajz alapképzési szak geoinformatika specializációja, a földtudományi alapképzési szak térképészet és geoinformatika specializációja, az agrár képzési területéről a földmérő és földrendező mérnöki alapképzési szak geoinformatika specializációja, a mezőgazdasági vízgazdálkodási és környezettechnológiai mérnöki, az agrár- és üzleti digitalizáció alapképzési szak.

4.2. 4.2 A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a természettudomány képzési területéről a földrajz és a földtudományi alapképzési szak további specializációi, a környezettan alapképzési szak, az agrár képzési területéről a földmérő és földrendező mérnöki alapképzési szak további specializációja, a műszaki képzési területéről az építőmérnöki, a környezetmérnöki és a műszaki földtudományi alapképzési szak, az informatikai képzési területéről a programtervező informatikus alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 443/0532

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A geoinformatika mesterképzés célja olyan geoinformatikus kutatók, elemzők képzése, akik természettudományos, matematikai, informatikai és angol nyelvi alap- és gyakorlati ismeretükre alapozva, képesek a geoinformatika tudomány alkotó művelésére. Felkészültségük alap-

ján a geoinformatikusok képesek a földrajzi helyhez kötődő, térbeli jelenségek, folyamatok és információk értelmezésére, valamint képes problémamegoldási, tervezési, fejlesztési, üzemeltetési, irányítási és tanácsadási feladatok ellátására a geoinformatikai rendszerek, a döntéstámogató rendszerek és a szakértői rendszerek működtetésében. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A geoinformatikus

a) tudása

- Komplex ismeretekkel rendelkezik a geoinformatika tudomány szakterületének műveléséhez szükséges általános geográfiai, térképészeti, tervezési, matematikai és informatikai elvek, szabályok, összefüggések terén, különösen a következő témakörökben: különböző léptékű földrajzi, térbeli adatgyűjtés, térképészeti eljárások használata, földrajzi, térbeli folyamatok ismerete, térbeli adatok gyűjtése, szerkesztése és elemzése, távérzékelés, fotogrammetria, geostatisztika, modellezés, vizualizáció, geoinformatikai rendszerépítés.
- Ismeri a geoinformatika tudomány tudományos eredményeken alapuló aktuális elméleteit, modelljeit és szakirodalmát. Tisztában van a geoinformatika szakterületének lehetséges fejlődési irányjaival és határaival.
- Átfogóan ismeri és érti a geoinformatika szakterületének legfontosabb összefüggéseit és fogalmait, különösen az alábbi területeken: a földrajzi helyhez kapcsolódó adatgyűjtési technológiák, 2- és 3-dimenziós térinformatikai modellezés, geovizualizáció, térbeli adatinfrastruktúrák, geoinformatikai programozás és alkalmazásfejlesztés, vektoros térinformatika, raszteres térinformatika, digitális képfeldolgozás, webes térinformatikai megoldások, geoinformatikai adatbázisok, alkalmazott térinformatikai rendszerek.
- Átfogóan ismeri a geoinformatikai szakterület tervezési, fejlesztési, működtetési folyamatainak feladat-megoldási elveit, módszertanát és eljárásait, különösen a következő területeken: adatbázis-kezelés, Big Data - adatbányászat, elsődleges és másodlagos adatgyűjtés, földmegfigyelés, tér- és időbeli adatok elemzése, folyamatok modellezése és szimulációja, hálózatelemzés, 3-dimenziós modellezés, geovizualizáció, geostatisztikai megoldások, webes geoinformatikai szolgáltatások, térbeli szolgáltatások fejlesztése, geoinformatikai programozás, térinformatikai alkalmazások fejlesztése, nyílt forráskódú térinformatika.
- Rendelkezik a geoinformatikai szakterület specifikus eszközeinek ismeretével, képes a terepi felmérési eljárások, az adatkezelés és -elemzés, illetve az ábrázolási megoldások alkalmazására. Ismeri és használja a térbeli adatgyűjtési technológiákat, az elérhető adatbázisokat és térinformatikai szoftvereket, valamint a nyílt forráskódú és kereskedelmi geoinformatikai szoftvereket, felhőalapú geoinformatikai megoldásokat.
- Átlátja, ismeri és alkalmazza a geoinformatika mobil terepi, laboratóriumi és gyakorlati anyagait, eszközeit és módszereit.
- Alapvető menedzselési és vezetői ismeretekkel rendelkezik, melyek segítségével szakterületéhez kapcsolódó feladatokat láthat el.

- Ismeri a geoinformatika állami (e-közigazgatási) és piaci célú alkalmazásának lehetőségeit, alapelveit és problémáit.
- Ismeretekkel rendelkezik az Ipar 4.0 alapú működés és technológiai tudás, a kiber-fizikai rendszerek, önszervező mechanizmusok, valamint a digitalizáció és automatizáció munkaerőpiacon strukturális változásokat indukáló következményeiről a gyártásban és beszerzési láncokban, a termelési folyamatok szervezésében.
- Anyanyelvén magabiztosan használja a természeti folyamatokat leíró fogalomrendszert és terminológiát és azt illeszteni tudja a geoinformatika fogalomrendszeréhez.
- Ismeretekkel rendelkezik a környezet-, baleset-, munka- és fogyasztóvédelemről.

b) képességei:

- Képes a geoinformatika szakterületén felmerülő komplex szakmai problémák értelmezésére, a szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására és a problémák megoldására.
- Képes a földrajzi helyhez kötődő/térbeli jelenségek, folyamatok és információk értelmezésére, valamint a geoinformatikai szakterülethez tartozó folyamatok tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére.
- Képes önálló adatgyűjtésre és a térbeli adatok adatbázisba rendezésére, illetve az adatok rendszerezésére a geoinformatika eszköztárával. Az önállóan rendezett adatbázisokkal képes műveletek végzésére és modellalkotásra.
- Képes hozzáadott érték alapú szolgáltatások tervezésére, különös tekintettel a földmegfigyelésre.
- Képes a mérési eredmények kreatív és módszeres feldolgozására, kiértékelésére, értelmezésére, elemzésére és az ezekből fakadó következtetések levonására.
- Képes kezdeményező együttműködésre, projektmunkára és csoportmunkára a társtudományok és más rokon szakterületek szakembereivel (geológia, geográfia, geodézia, térképészet, meteorológia, környezettudomány, földtudomány, informatika, matematika, statisztika, régészet).
- Képes kezdeményező együttműködésre a tervező és fejlesztő szakemberekkel és a geoinformatikai eredmények végfelhasználóival.
- Képes felmérni a tervezett és megvalósított geoinformatikai rendszerek üzleti, piaci és innovatív értékét, valamint a felhasználói, társadalmi igényeknek való megfelelését.
- Képes felismerni és alkalmazni szakterületének új probléma-megoldási módszereit és eljárásait és a tanultakat alkalmazni változatos, multidiszciplináris környezetben.
- Képes a geoinformatika szakterületéhez tartozó projektszintű feladatok minőségirányítási rendszerének megértésére, tervezésére és kivitelezésére.
- Képes geoinformatikai alkalmazásokkal kapcsolatos tanácsadásra és ilyen vállalkozás működtetésére.
- Képes a geoinformatika szakmai szókincsét anyanyelvén és angol nyelven használni.
- Képes a döntéshozókat támogató, segítő geoinformatikai rendszerek létrehozására.
- Képes a geoinformatikai szakterülethez kapcsolódó folyamatok, projektek vezetői szintű irányítására.

- Képes problémamegoldási, tervezési, fejlesztési, üzemeltetési, irányítási és tanácsadási feladatok ellátására a térinformatikai rendszerek, a döntéstámogató rendszerek és a szakértői rendszerek működtetésében. Képes a döntéshozókkal való együttműködésre.

c) attitűdje:

- Figyelemmel kíséri a szakképesítésével, a geoinformatika szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai fejlődést és a munkaerőpiaci trendeket.
- Nyitott és elkötelezett az önvizsgálaton alapuló kritikai visszacsatolásra és értékelésre.
- Terepi és laboratóriumi tevékenysége során elkötelezett a környezettudatos viselkedés iránt.
- Elfogadja és munkatársaival is betartatja a munka- és szervezeti kultúra etikai elveit, különös tekintettel a térinformatikához kapcsolódó szerzői jogi környezetre.
- Megosztja tudását, fontosnak tartja a geoinformatikai szakmai eredmények közvetítését.
- Nyitott a szakmai együttműködésre a rokon területeken dolgozó szakemberekkel.
- Fontosnak tartja a környezettudatos magatartás közvetítését, a fenntartható fejlődés támogatását és azt a geoinformatika eszközeivel segíti.
- Elkötelezett a minőségi követelmények betartására és betartatására.

d) autonómiája és felelőssége:

- Önálló a szakmai kérdések és folyamatok végiggondolását, kidolgozását illetően.
- Felelősséget érez a határidők betartására és betartatására. Felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt dolgozó, illetve a vele együtt (egy projektben tevékenykedő) munkatársai munkájáért.
- Geoinformatikai tudása és képességei birtokában felelősséggel működik együtt más szakterületek szakembereivel.
- A geoinformatikai rendszerek üzemeltetésében szakmai kompetenciáinak megfelelő fejlesztési-üzemeltetési felelősséggel ruházható fel.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. A szakmai jellemzők**

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- természettudományi alapismeretek: környezeti rendszerek és térbeli folyamatok modellezése és szimulációja, geomatematika, geostatisztika 8-12 kredit;
- gazdasági, jogi és humán ismeretek: közgazdasági ismeretek, adatvédelem, tér és társadalom 6-10 kredit;
- geoinformatikai szakmai ismeretek: térbeli adatbázisok, térbeli adatgyűjtési technológiák, adatbányászat, felhő alapú adatok kezelése, geoinformatikai programozás, geoinformatikai projektmenedzsment, távérzékelés elmélete és gyakorlata, műholdas és légi földmegfigyelés, magas szintű térbeli adatelemzés, Web és nyílt forráskódú geoinformatika, geoinformatikai rendszerek programozása, geoinformatika alkalmazása, digitális domborzatmodellezés, digitális fotogrammetria 75-80 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat hat hét időtartamot elérő egybefüggő gyakorlat, amely terepi geoinformatikai feladat megoldása intézményen kívüli szakmai gyakorlólóhelyen (terepi adatgyűjtés, felmérést követő kiértékelés és feldolgozás).

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 60 kredit:

- természettudományos ismeretek (matematika, fizika, geográfia, geometria, mérnöki alapismeretek) területéről 20 kredit;
- informatika (informatika, számítógéppel támogatott tervezés, térképezés, Web-alkalmazások fejlesztése) területéről 10 kredit;
- geoinformatikai adatnyerés (geodézia, fotogrammetria, műholdas helymeghatározás, távérzékelés) területéről 15 kredit;
- geoinformatika (térinformatika, térinformatikai alkalmazások, digitális kartográfia, digitális fotogrammetria) területéről 15 kredit.

A mesterképzésbe való belépés feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 45 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

38. GEOLÓGUS

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: geológus (Geology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles geológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Geologist
- választható specializációk: ásvány-kőzettan, geokémia, ásványi nyersanyagok, archeometria; földtan-öslénytan; vízföldtan, szénhidrogénföldtan, környezetföldtan

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a földtudományi alapképzési szak geológia specializációja.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a természettudomány képzési területéről a földtudományi alapképzési szak alkalmazott földtudomány, geofizika, geográfia specializációi, a környezettan alapképzési szak geológia specializációja, a földrajz alapképzési szak, valamint a műszaki képzési területéről a műszaki földtudományi alapképzési szak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 443/0532

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A szak célja geológus szakemberek képzése, akik földtani szemléletmóddal, valamint magas szintű elméleti és gyakorlati szaktudással rendelkeznek, képesek általános geológiai kutatási tevékenységek elvégzésére, továbbá választott specializációjuknak megfelelő szakfeladatok megoldására. Ismerik a földtani megismerés és anyagvizsgálat korszerű módszereit, a különböző ásványi nyersanyagok és a felszín alatti víz felkutatásához szükséges gyakorlati módszereket és azok elvi alapjait, tudományosan megalapozott környezetvédelmi (kiemelten hidrogeológiai) szemlélettel rendelkeznek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A geológus

a) tudása

- Rendszerszinten ismeri a geológia szakterületének összefüggéseit, törvényszerűségeit, és az ezekre alkalmazott anyagvizsgálati, matematikai és informatikai eljárásokat.
- Ismeri a geológia és részterületeinek tudományos eredményeken alapuló elméleteit, modelljeit.
- Tisztában van a geológia és részterületei jelenlegi és lehetséges fejlődési irányával.
- Átlátja, ismeri és alkalmazza azokat a geológiában használatos terepi, laboratóriumi és gyakorlati kutatási eszközöket és módszereket, amelyekkel a szakmáját művelni tudja.
- Birtokában van annak a tudásnak, amelyre szüksége van a Föld és alrendszeri természeti folyamatainak térbeli és időbeli megismeréséhez, valamint a Föld
- ásványi nyersanyagainak felkutatásával kapcsolatos gyakorlati problémák megoldásához.
- Alaposan tájékozott a geológia aktuális kutatási témaköreiben.
- Ismeri a magyar nyelv és a földtani szaknyelv helyes használatát az előbeszédben és írásban.

b) képességei

- Képes a geológiai kutatásban használt elméleti és gyakorlati ismeretek, eszközök és eljárások alkalmazására, továbbá a tudományos módszerekkel gyűjtött adatok részletes elemzésére. Képes a földtan és részterületei elméleteinek kritikus gyakorlati alkalmazására, terepi és laboratóriumi vizsgálatok megtervezésére és elvégzésére.
- Képes a földtani megfigyelések, anyagvizsgálati és mérési eredmények kiértékelésére, értelmezésére, elemzésére és az ezekből fakadó következtetések levonására.
- A földtani tárgyú szakmai vitákban képes álláspontot kialakítani, azt tudományos érvekkel alátámasztani, érvelését szóban és írásban egyaránt szabatosan, magyar nyelven és angolul vagy más világnyelven kifejezni.
- Képes az elsajátított földtani szakismeretek alkalmazására a tudományos kutatásban, részt tud venni új tudás és új eredmények létrehozásában.

c) attitűdje

- A komplex feladatok teljesítéséhez, valamint a nem várt problémák felismeréséhez megoldáshoz kellő kreativitással, problémamegoldó készséggel és rugalmassággal rendelkezik.
- Nyitott a szakmai együttműködésre nemcsak a szakmáján belül, hanem a geológiához kapcsolódó társtudományokban, illetve társadalmi és gazdasági területeken dolgozó szakemberekkel.
- Munkáját sokoldalú szemléletmód jellemzi.
- Hitelesen képviseli a geológián belüli szakterületek látásmódját és közvetíteni tudja azt szakmai és nem szakmai közönség felé. Munkáját módszeresség és kellő önkritika jellemzi.
- Törekszik a földtani szakterület folyamatosan változó, bővülő ismereteinek megismerésére.
- Elkötelezett a minőségi munka iránt, a környezettel szemben érzékeny.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik, munkájáért, szakmai véleményéért felelősséget vállal.
- Döntéseiért és azok hatásáért felelősséget vállal.

- Részt vesz csoportmunkákban, melyekben önállóan, de a csoport többi tagjával együttműködve végzi munkáját.
- Kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására alkalmas, beosztott munkatársai munkáját felelősséggel értékeli.
- Felelősen irányítja a földtani kutatásban használt terepi és laboratóriumi, berendezések, eszközök működtetőit.
- Önálló munkavégzésre és gondolkodásra való képesség, magas szintű személyes felelősségvállalás jellemzi.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- ásványtan, kőzettan, geokémia 18-22 kredit;
- földtan, őslénytan 28-32 kredit;
- alkalmazott földtan 15-20 kredit;
- választott speciális modul ismeretei 30 kredit.

9.1.2. A választható specializációk szakterületi ismeretei:

A geológus - a várható specializációkat is figyelembe véve - az alábbi szakterületekről kapnak speciális ismereteket

a) ásvány-kőzettan, geokémia, ásványi nyersanyagok, archeometria specializációk:

ásványtan, kőzettan, geokémia, műszeres anyagvizsgálati módszerek, szilárd ásványi nyersanyagok kutatása, archeometria;

b) földtan-őslénytan specializáció:

őslénytan, rétegtan, szedimentológia, szerkezetföldtan, regionális földtan;

c) vízföldtan, szénhidrogénföldtan, környezetföldtan specializációk:

a szénhidrogének és a felszín alatti víz kutatásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek, környezetföldtani kárfelmérési és kárelhárítási ismeretek, áramlástan, geostatistika.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott, három hét időtartamú földtani térképezési terepgyakorlat keretében önálló földtani térképezési feladat elvégzése, térkép és térképmagyarázó elkészítése.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 40 kredit szakmai ismeretanyag az alapképzési tanulmányok alapján, amely legalább 6-6 kreditet tartalmaz az ásványtan, a kőzettan-geokémia, az őslénytan, a földtan, az alkalmazott földtan területeiről.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben hallgató legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

39. GÉPÉSZMÉRNÖKI

Informatikai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: gépészmérnöki (Mechanical Engineering)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles gépészmérnök
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Mechanical Engineer

3. Képzési terület: műszaki

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gépészmérnöki alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a műszaki képzési területről az anyagmérnöki, a biztonságtechnikai mérnöki, a had- és biztonságtechnikai mérnöki, a könnyűipari mérnöki, az építőmérnöki, a műszaki földtudományi, a műszaki menedzser, a vegyészmérnöki, a környezetmérnöki, az energetikai mérnöki, az ipari termék- és formatervező mérnöki, a közlekedésmérnöki, a járműmérnöki, a mechatronikai mérnöki és a villamosmérnöki, az agrár képzési területről a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari gépészmérnöki alapképzési szak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 521/0715

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja gépészmérnökök képzése, akik képesek a gépészeti rendszerek és folyamatok koncepciójának kidolgozására, modellezésére, majd tervezésére, üzemeltetésére, irányítására és karbantartására; a gépipari technológiák és eljárások, új anyagok és gyártástechnológiák kifejlesztésére, energiahatékony és környezettudatos alkalmazására; vezetési, irányítási és szervezési feladatok ellátására; a műszaki fejlesztés, kutatás, tervezés és innováció feladatainak ellátására; hazai, illetve nemzetközi szintű mérnöki projektekhez való kapcsolódásra, azok irányítására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A gépészmérnök

a) tudása

- Ismeri a műszaki szakterület műveléséhez szükséges általános és specifikus matematikai, természet- és társadalomtudományi elveket, szabályokat, összefüggéseket, eljárásokat.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a globális társadalmi és gazdasági folyamatokról.
- Ismeri a műszaki szakterület alapvető jelentőségű elméleteit, összefüggéseit és az ezeket felépítő terminológiát.
- Ismeri és érti a műszaki szakterület ismeret- és tevékenységrendszerének alapvető tényeit, határait és a fejlődés, fejlesztés várható irányait.
- Ismeri és érti a műszaki szakterülethez kapcsolódó és a szakmagyakorlás szempontjából kiemelt fontosságú más területek (elsősorban logisztikai, menedzsment, környezetvédelmi, minőségbiztosítási, információtechnológiai, jogi, közgazdasági, munka- és tűzvédelmi, biztonságtechnikai területek) terminológiáját, főbb előírásait és szempontjait.
- Részletekbe menően ismeri és érti a műszaki szakterület ismeretszerzési, adatgyűjtési módszereit, azok etikai korlátait és problémamegoldó technikáit.
- Átfogóan ismeri a gépészeti területen alkalmazott szerkezeti anyagok fontosabb tulajdonságait, alkalmazási területeit.
- Részletesen ismeri a műszaki dokumentáció készítésének szabályait.
- Ismeri a vezetéshez kapcsolódó szervezési eszközöket és módszereket, a szakmagyakorláshoz szükséges szakterületi jogszabályokat.
- Rendelkezik a gépészeti területhez kapcsolódó méréstechnikai és méréselméleti ismeretekkel.
- Ismeri a gépészeti területhez kapcsolódó információs és kommunikációs technológiákat.
- Ismeri és érti a számítógépes modellezés és szimuláció gépészeti szakterülethez kapcsolódó eszközeit és módszereit.
- Széles körű elméleti és gyakorlati felkészültséggel, módszertani és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik az összetett gépészeti rendszerek és folyamatok tervezéséhez, gyártásához, modellezéséhez, üzemeltetéséhez és irányításához.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a gépészeti terület gép-, rendszer- és folyamattervezési módszereiről.

b) képességei

- Műszaki szakterületen felmerülő problémák megoldásában képes alkalmazni a megszerzett általános és specifikus matematikai, természet- és társadalomtudományi elveket, szabályokat, összefüggéseket, eljárásokat.
- Képes az adott műszaki szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazni.
- Képes a szakterületén belül felmerülő speciális problémák sokoldalú interdiszciplináris megközelítésére és megoldására.
- Probléma megoldása során képes megszervezni az együttműködést a kapcsolódó szakterületek szakértőivel.
- Korszerű ismeretszerzési és adatgyűjtési módszerek felhasználásával innovatív módon képes megoldani a szakterületén felmerülő speciális műszaki problémákat.

- Képes információs és kommunikációs technológiákat és módszereket alkalmazni műszaki problémák megoldására.
- Felkészült, hogy szakterületén, anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven publikációs, prezentációs tevékenységet és tárgyalásokat folytasson.
- Kellő gyakorlat után képes vezetői feladatok ellátására.
- Képes a gépészeti területen alkalmazott anyagok laboratóriumi vizsgálatára és elemzésére, a vizsgálati eredmények értékelésére és dokumentálására.
- Felkészült a gépészeti rendszerek és folyamatok üzemeltetése során gyűjtött információk feldolgozására és rendszerezésére, elemzésére, következtetések levonására.
- Képes eredeti ötletekkel gazdagítani a gépészeti szakterület tudásbázisát.
- Képes integrált ismeretek alkalmazására a gépek, a gépészeti berendezések, rendszerek és folyamatok, a gépipari anyagok és technológiák, valamint a kapcsolódó elektronika és informatika szakterületeiről.
- Képes a rendszerszemléletű, folyamatorientált gondolkodásmód alapján a komplex rendszerek globális tervezésének elsajátítására.
- Képes a műszaki, gazdasági, környezeti és humánerőforrások felhasználásának komplex tervezésére és menedzselésére.
- Képes a gépészeti rendszerek és folyamatok tervezésében, szervezésében és működtetésében használatos eljárások, modellek, információs technológiák alkalmazására és azok továbbfejlesztésére.
- Felkészült a gépészeti rendszerek, technológiák és folyamatok minőségbiztosítására, mérés-technikai és folyamatszabályozási feladatok megoldására.
- Képes a kreatív problémakezelésre, az összetett feladatok rugalmas megoldására, továbbá az élethosszig tartó tanulásra és elkötelezettségre a sokszínűség és az értékalapúság mellett.

c) attitűdje

- Nyitott és fogékony a műszaki szakterületen zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére és elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Felvállalja a műszaki szakterülethez kapcsolódó szakmai és etikai értékrendet.
- Törekszik a műszaki szakterülettel összefüggő új módszerek és eszközök fejlesztésében való közreműködésre. Hivatástudata elmélyült.
- Törekszik arra, hogy mind saját, mind munkatársai tudását folyamatos ön- és továbbképzéssel fejlessze.
- Törekszik a munka- és szervezeti kultúra etikai elveinek betartására és betartatására.
- Törekszik a minőségi követelmények betartására és betartatására.
- Törekszik a környezettudatosság, az egészségtudatosság és fenntarthatóság elvárásainak megfelelően megszervezni és elvégezni feladatait.
- Törekszik a széles körű, átfogó műveltség elsajátítására.
- Törekszik a fenntarthatóság és energiahatékonyság követelményeinek érvényesítésére.
- Törekszik szakmailag magas szinten önállóan vagy munkacsoportban megtervezni és végrehajtani a feladatait.

- Törekszik arra, hogy a munkáját rendszerszemléletű és folyamatorientált gondolkodásmód alapján komplex megközelítésben végezze.
- Munkája során vizsgálja a kutatási, fejlesztési és innovációs célok kitűzésének lehetőségét és törekszik azok megvalósítására.
- Megszerzett műszaki ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető jelenségek minél alaposabb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására.
- Elkötelezett a magas színvonalú, minőségi munkavégzés iránt, példát mutat munkatársainak e szemlélet alkalmazásában.
- Elkötelezett a gépészmérnöki terület új ismeretekkel, tudományos eredményekkel való gyarapítására.
- Bekapcsolódik gépészeti témájú kutatási és fejlesztési projektekbe, a cél elérése érdekében, a fejlesztői csoport tagjaival együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Elkötelezett az egészség- és biztonságkultúra, az egészségfejlesztés iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Megszerzett tudását és tapasztalatait formális, nem formális és informális információátadási formákban megosztja szakterülete művelőivel.
- Értékeli beosztottjai munkáját, kritikai észrevételeinek megosztásával elősegíti szakmai fejlődésüket.
- Önállóan képes mérnöki feladatok megoldására.
- Kezdeményező szerepet vállal műszaki problémák megoldásában.
- Vállalja a felelősséget az irányítása alatt zajló részfolyamatokért.
- Működési területén önállóan hoz szakmai döntéseket.
- Munkatársait és beosztottjait felelős és etikus szakmagyakorlásra ösztönzi.
- Szakmai problémák megoldása során önállóan és kezdeményezően lép fel.
- Felelősséggel viseltetik a fenntarthatóság, a munkahelyi egészség- és biztonságkultúra, valamint a környezettudatosság iránt.
- Döntéseit körültekintően, más szakterületek (elsősorban jogi, közgazdasági, energetikai és környezetvédelmi) képviselőivel konzultálva, önállóan hozza, melyért felelősséget vállal.
- Döntései során figyelemmel van a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, az egyenlő esélyű hozzáférés elvére és alkalmazására, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki, gazdasági és jogi szabályozás, valamint a mérnöketika alapvető előírásaira.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- természettudományi ismeretek (matematika, mechanika, anyagtudomány, hő- és áramlástan) 20-35 kredit;

- gazdasági és humán ismeretek (projektmenedzsment, vezetési és szervezési ismeretek, minőségbiztosítás, környezetvédelem, hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás, kommunikáció, marketing, jogi és pénzügyi ismeretek) 10-20 kredit;
- gépezsmérnőki szakmai ismeretek (gépészeti rendszerek és folyamatok analízise, tervezésselmélet és módszertan, folyamatirányítás és modellezés, anyag- és gyártástechnológia, méréselmélet- és technika) 15-35 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve az alkalmazott mechanika, az anyag- és hegesztéstechnológia, az áramlástechnika, az épületgépészet, a folyamat- és eljárástechnika, a gyártástechnológia és gyártórendszerek, a géptervezés és szerkezetanalízis, a hőerőgépek és berendezések, a mezőgazdasági gépészeti rendszerek, a minőségbiztosítás, a megbízhatóság- és karbantartáselmélet, az anyag- és szerkezetvizsgálat, a diagnosztikai ismeretek, a finommechanika és optika, a polimertechnika szakterületekről szerezhethető speciális ismeret.

A választható ismeretek kreditértéke a diplomamunka készítésével együtt 40-60 kredit.

A gépezsmérnők - a várható specializációkat is figyelembe véve - az alábbi szakterületekről kapnak speciális ismereteket:

- korszerű anyagszerkezetten és technológiák,
- géptervezés és szerkezetanalízis módszerei,
- gyártechnológia, a gyártásautomatizálás és a robotizálás módszerei,
- alkalmazott mechanikai elemző és tervező eljárások,
- eljárás- és folyamattechnikai tervezési elveket és üzemeltetési módszerek,
- hőerőgépek és berendezések folyamatai, ezek tervezési elvei és módszerei,
- áramlás- és hőtechnikai rendszerek és folyamatok tervezésének és üzemeltetésének elvei, illetve módszerei.
- gépészeti rendszerek tervezése, gyártása, üzemeltetése és karbantartása minőségbiztosításának, a rendszerek és berendezések diagnosztikájának és a karbantartás tervezésének elvei és módszerei.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat legalább négy hét időtartamot elérő egybefüggő, szakmai gyakorlóhelyen szervezett gyakorlat, melynek további követelményeit a tanterv határozza meg. A szakmai gyakorlat kritériumkövetelmény, szorosan kapcsolódik a diplomamunkához.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy az alapképzési tanulmányai alapján legalább 40 kredittel (ezen belül matematikából legalább 12, fizikából legalább 5, szakmai ismeretekből legalább 20 kredittel) rendelkezzen az alábbiak szerinti 70 kreditből:

- természettudományos alapismeretek (matematika, fizika, mechanika, anyagszerkezet, hő- és áramlástan) területéről 20 kredit;
- gazdasági és humán ismeretek (közgazdaságtani és menedzsmentismeretek, környezetvédelem, minőségbiztosítás, munkavédelem, társadalomtudomány) területéről 10 kredit;

- szakmai ismeretek (általános műszaki ismeretek, gép- és terméktervezés, szerkezetan, anyagtudomány és -technológia, információtechnológia, mérés technika és jelfeldolgozás, irányítástechnika, biztonságtechnika, energotechnológiai gépek és folyamatok, gyártástechnológia, gyártásautomatizálás, minőségbiztosítás, logisztika, járművek és mobil gépek, vegy- és környezetipari folyamatok, elektrotechnika és villamosságtan) területéről 40 kredit.

A mesterképzésben a felsorolt területekről a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

40. GYERMEKKULTÚRA

Tanító- és Óvóképző Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: gyermek kultúra (Culture of Early Childhood)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
 - szakképzettség: okleveles gyermek kultúra szakos szakember
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Educator in Early Childhood Culture Studies
- választható specializációk: gyermek kultúra az iskoláskor előtt, gyermek kultúra az első iskola-években

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: pedagógusképzés képzési terület alapképzési szakjai

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit;
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0188

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A gyermek kultúra szakos szakember átfogóan alkalmazza és kutatja a kultúra és a nevelés összefüggő rendszerét a nevelési, a tanulási folyamatok tekintetében, kiemelt figyelmet fordítva a kulturális, nemzeti identitásra és a különböző szociokulturális környezetben élő gyerekek kulturális kötődéseire. Az intézményes nevelés első szakaszaiban és a közművelődés színterein a nevelési környezet valamennyi szereplőjével együttműködve támogatja a gyermekek fejlődését a kultúra értékeinek tevékeny elsajátítása során. Felkészült tanulmányai doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A gyermek kultúra szakos szakember

a) tudása

- Ismeri a kora gyermekkori nevelés társadalmi jelentőségét.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a kultúra és a nevelés korszerű elméleteiről, azok rendszerként való értelmezéséről.
- Ismeri a gyermek kultúra értelmezésének főbb elméleteit, a kultúrák kölcsönös kapcsolatát.
- Ismeri a gyermek kultúra jelentőségét a kora gyermekkori személyiség- és közösségfejlesztésben, a nemzeti, kulturális identitás formálódásában.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a gyermekek és közösségeik, családjaik szociokulturális kötődésének, fejlődésük támogatásának megfelelő nevelési eljárásairól, pedagógiai gyakorlatokról.
- Ismeri a gyermek kultúra területeinek érzelmi nevelést és élményalapú tanulást szolgáló lehetőségeit a kora gyermekkorban.
- Ismeri azokat a nemzetközi és hazai kutatásokat, amelyek a gyermek kulturális tevékenységének komplex képességfejlesztő hatásait vizsgálják a gyermekjáték, az ének, a zene, a tánc, a vizuális kultúra, továbbá a gyermekszínház, a drámajáték, a fotó, a film, a televíziózás, a rádiózás, az internet kultúrája, valamint az óvodai és iskolai ünnepek, az óvoda kultúrája, az iskola kultúrája területén.
- Ismeri a kora gyermekkori kulturális tevékenységek, színterek, személyiség- és közösségfejlesztés pedagógiai fókuszú kutatásának módszereit.

b) képességei

- A gyermek kultúra eszköztárát képes az érzelmi nevelés, az élményalapú gyermeki tanulás folyamatainak szolgálatába állítani.
- Felkészült a gyermek kultúra és a nevelés hazai és nemzetközi eredményeinek kritikai értelmezésére.
- Képes a helyi társadalmi sajátosságoknak, hagyományoknak, a gyermekintézmények nevelési céljainak megfelelő kulturális programok tervezésére, koordinálására, megvalósítására, intézményük nevelési gyakorlatának megújítására.
- Képes szakértőként részt venni a gyermek kultúra és a nevelés összefüggéseit, a kultúra tevékeny művelésének a gyermeki fejlődésben játszott szerepét elemző kutatásokban.

c) attitűdje

- Tiszteli és ápolja a nemzeti hagyományokat.
- Pedagógiai és kutatói tevékenysége célja a gyermeki személyiség sokoldalú fejlődésének szolgálata.
- Képviseli az emberi jogok tiszteletét, a családi, a nemzetiségi, a nemzeti és az egyetemes kultúra értékeinek megbecsülését.
- Elkötelezett a különböző szociokulturális kötődésű gyerekek inkluzív közösségi nevelése iránt.
- Nyitott az együttműködésre, közös innovációk fejlesztésére és megvalósítására.
- Elfogadja és hasznosítja munkája szakszerű bírálatát.

d) autonómiája és felelőssége

- A köznevelés intézményeiben és a gyermek kultúrát támogató művelődési színtereken tevékenységét önállóan tervezi.
- Tevékenysége feltételeit lehetőségei keretei között önállóan biztosítja.
- Feladatait terveinek, szakmai meggyőződésének megfelelően, a körülményekhez alkalmazkodva, következetesen hajtja végre.
- A gyerekekért folytatott munkáját felelősségtudat jellemzi.
- Tevékenységét az egyetemes értékek, a szakmai etika elvei által meghatározott felelősséggel végzi.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. A szakmai ismeretek jellemzői

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- neveléstudomány (a gyermek kultúra és a kora gyermekkori nevelés és összefüggésrendszere, kutatásának módszertana), pszichológia (a kora gyermekkori fejlődés kutatásának új irányai, adekvát módszerei) 12-14 kredit;
- társadalomtudomány (gyermekfilozófia, művelődésfilozófia - a kora gyermekkor és a digitális világ, környezetkultúra) 8-10 kredit;
- kultúraelmélet (a gyermek kultúra értelmezési keretei, helye az esztétikai, művészetpszichológiai, kulturális antropológiai elméletek rendszerében) 8-10 kredit;
- a gyermek kultúra közvetítésének területei (a szabadidő és a játék pedagógiája, ének-zene, mozgás- és táncművészet, irodalom, drámapedagógia, bábművészet, vizuális művészetek, médiapedagógia, természet és művészet) 30-33 kredit.

9.1.2. Választható, sajátos kompetenciákat eredményező specializációk, amelynek kreditaránya 30-35 kredit:

a) gyermek kultúra az iskoláskor előtt specializáció:

- a gyermek kultúra kutatása és gyakorlata: a kultúra értékei iránti fogékonyság megalapozása és a kreatív gyermeki tevékenység a személyiségfejlődés szolgálatában; játék, ének-zene-mozgás-ritmus, báb és dráma, vizuális alkotások - az első hat életévben;
- a gyermek kultúra nevelési színterei: bölcsőde, óvoda, művelődési ház, a természeti és az épített környezet mint élmények forrása és közege, további meghatározó közösségi művelődési terek: bábszínház, játszóház, játékgyűjtemények;

b) gyermek kultúra az első iskolaévekben specializáció:

- a gyermek kultúra kutatása és gyakorlata: a kultúra értékeihez való kreatív viszony formálása a személyiségfejlődés szolgálatában: játék, ének-zene-ritmus, tánc- és mozgásművészet, báb és dráma, a vizuális alkotások, a hagyományos és a digitális kultúra - kisiskoláskorban;
- a gyermek kultúra nevelési színterei: iskola, könyvtár, a természeti és az épített környezet mint élmények forrása és közege, további meghatározó közösségi művelődési terek: múzeum, gyermekszínház, művelődési ház.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a köznevelés, a közművelődés, a gyermek kultúra intézményeiben, különböző színterein végzett terepmunka, a két specializációnak megfelelően, vezetőpedagógus irányítása mellett folytatott egyéni szakmai gyakorlat, melynek időtartama legalább 60 óra, 10 kredit.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma az alapképzésben szerzett 50 kredit a neveléstudomány, a társadalomtudomány, a kultúraelmélet 9.1.1. pont szerinti területeiről.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató az alapképzési tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

41. GYÓGYPEDAGÓGIA

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: gyógypedagógia (Special Needs Education)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles gyógypedagógus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Special Needs Educator

választható specializációk: gyógypedagógiai terápia, fogyatékos emberek társadalmi integrációja

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gyógypedagógia alapképzési szak.

5. A képzési idő félévekben: 3 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 90 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40–60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 5 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 145/0114

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan fogyatékoságügyi szakemberek képzése, akik szakismereteik birtokában, holisztikus, megfelelő etikai megalapozottsággal bíró emberképpel képesek a nevelési, terápiás és rehabilitációs dominanciájú, multidiszciplináris társadalomtudományként értelmezett gyógypedagógia-tudomány és legfontosabb határtudományai legkorszerűbb eredményeinek szintetizálására, teória és praxis kölcsönhatásainak aktuális vizsgálatára és értelmezésére. Képesek szakmai tevékenységük széles körű reflektálására, a tevékenységük szempontjából releváns elméleti modellek és gyakorlati módszerek továbbfejlesztésére és nemzetközi összehasonlítására, általános szaktudományos és szakmai műveltsége elmélyítésére, a tudományos kutatásra, a gyógypedagógiának az ellátórendszerekben való magas szintű művelésére, gyógypedagógiai innovációk kidolgozására és bevezetésének irányítására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A gyógypedagógus

a) tudása

- Magas szinten, strukturáltan és átfogóan ismeri a gyógypedagógia és a hozzá kapcsolódó társ- és határtudományok: neveléstudomány, társadalomtudomány, orvos- és egészségtudomány, fogyatékossgtudomány, pszichológia, jogtudomány legfontosabb hazai és nemzetközi elméleteit, összefüggéseit és problémamegoldási módszereit.
- Ismeri és értelmezni tudja a gyógypedagógia-tudományhoz, fogyatékossgügyhöz, fogyatékos személyekhez kapcsolódó hazai és nemzetközi inter- és multidiszciplináris kutatások legújabb kutatási eredményeit.
- Átfogó és szintetizált társadalom- és szaktudományi bázisú ismeretrendszerrel rendelkezik a legtágabban értelmezett társadalmi integrációról, a normalizációról, az önrendelkezésről és a participációról. Ezen ismeretei a gyógypedagógia alapképzési szak választott szakiránya szerinti népességspecifikus szakterületi ismereteken túl a többi populációcsoportra is kiterjednek.
- Ismeri a fogyatékos személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény alapelveit, célkitűzéseit, feladatait, érti az egyenlő esélyű hozzáférés, egyetemes tervezés, észszerű alkalmazkodás fogalmát, tartalmát és megvalósításának módszereit.
- Ismeri a gyógypedagógiai tevékenységet meghatározó nemzetközi és hazai jogi és szakmai dokumentumrendszert, azok strukturális és tartalmi követelményeit.
- Átlátja a szakmapolitikai fejlesztési irányokat, a gyógypedagógiai szakterületi és a hozzá kapcsolódó különböző ágazati ellátórendszerek működésének szabályozását és összefüggéseit.
- Ismeri a fogyatékossgügyi szakpolitika prioritásait és a komplex nevelési-oktatási, rehabilitációs rendszer összefüggéseit, benne saját gyógypedagógiai intézménye helyét, szerepét. Ismeri a választott specializációnak megfelelő gyógypedagógiai gyakorlat társadalmi szerepét, fejlesztési irányait.
- Ismeri a nevelési-oktatási intézményrendszeren kívüli gyógypedagógiai szolgáltatási tevékenységek alapelveit, céljait, feladatait a legkorszerűbb diagnosztikus és fejlesztő eljárások, képességfejlesztő programok, terápiás programok, fejlesztési tervek, eszközök kidolgozásának és alkalmazásának, fejlesztésének és minőségbiztosításának szempontjait.
- Ismeri a PR-munka, a társadalmi szemléletformálás és érzékenyítés lehetőségeit, a különböző kommunikációs eszköztárak használatát.
- Ismeri a gyógypedagógiai innovációkhoz és kutatásokhoz használható pályázati projekttervezés és lebonyolítás módszereit.
- Ismeri a gyógypedagógiai pályaszocializációs folyamatokat, a gyógypedagógiai szakmai közösségek kialakításának és működtetésének folyamatát, ezek elemzési, értékelési minőségbiztosítási szempontjait és módszereit. Ismeri a multidiszciplináris csoportmunka jelentését, érti annak jelentőségét.

b) képességei

- Képes a gyógypedagógia elméleti és gyakorlati ismeretek tudományos igényű továbbfejlesztésére, valamint a doktori képzési ciklusba való belépésre.

- Képes az elsajátított ismeretek és szaktudás szintetizálására és alkalmazására általában és a választott specializáció elméleti és gyakorlati kérdéseire vonatkozóan, továbbá saját szakmai tevékenység széles körű reflektálására.
- Képes a gyógypedagógiai elmélet és gyakorlat kölcsönhatásainak vizsgálatára, a gyakorlati módszerek továbbfejlesztésére, nemzetközi összehasonlítására, a szakmai terminológia következetes használatára.
- Gyógypedagógiai, társadalomtudományi, fogyatékoságügyi és rehabilitációs ismereteit, tudását felhasználja a társadalmi és szakmapolitikai változások megértésére, képes a gyógypedagógus szakmát és a fogyatékoságügy működését meghatározó dokumentumokat véleményezni, értékelni, intézményi szintű dokumentumokat összeállítani.
- A lehetőségek és korlátok figyelembevételével képes intézménye szervezeti működésének kritikai elemzésére.
- Képes szakmai és szakmaközi közösséget építeni.
- Képes a tudományos kutatómunkában való eredményes közreműködésre, a tényalapú tudományos bizonyítás módszereinek alkalmazására, az idegen nyelvű szakmai anyagok feldolgozására.

c) attitűdje

- Elfogadja és képviseli a fogyatékos ember értékére, emberi méltóságára vonatkozó korszerű antropológiai és etikai szemléletet.
- Gyógypedagógiai innovációkat kritikusan értelmez, elemez.
- Nyitott a fogyatékos emberek élethelyzetét segítő, megkönnyítő társadalmi kezdeményezések iránt.
- Nyitott a gyógypedagógia tudományterületének inter- és multidiszciplináris megközelítésére.
- Szakmaközi kapcsolatokban gyógypedagógiai szakmai értékeit, elveit, érdekeit hitelesen képviseli.
- A fogyatékos személyek nevelésében, terápiájában, rehabilitációjában közreműködő szakemberekkel partneri együttműködési viszonyt alakít ki.
- Saját gyógypedagógiai tevékenységét (ön)kritikusan értékeli és irányítja.
- Kreatív, empátikus, törekszik a gyógypedagógiai jellegű, illetve a multidiszciplináris csoportmunka során felvetődő problémák megoldására.
- Igénye van a gyógypedagógia elmélete és gyakorlata területén a folyamatos önfejlesztésre.
- Törekszik arra, hogy a gyógypedagógus szakmán belül és a tevékenységhez kapcsolódó szakmai partnerek körében másokat is önreflexióra, önkorrekcióna késztesse.
- Felelősséget vállal a fogyatékos ember értékére, emberi méltóságára vonatkozó korszerű antropológiai és etikai szemlélet képviselésében és közvetítésében.

d) autonómiája és felelőssége

- A fogyatékos emberekkel szembeni előítéletek csökkentésére, az érintett családok segítésére, a fogyatékos személyek társadalmi elfogadására irányuló tevékenységekben magas szintű önállóságot mutat és felelősséget vállal.

- Az általa irányított munkatársak körében a gyógypedagógia tudományos-szakmai szempontjait érvényre juttatja.
- Felelősséget vállal a gyógypedagógus szakma gyakorlása során a fogyatékosügy, gyógypedagógiai stratégiaalkotás folyamataiban, önálló döntéseket hoz a hosszú- és rövidtávú intézményi és szakmapolitikai célkitűzések meghatározása során.
- A gyógypedagógiához, fogyatékosügyhöz kapcsolódó jogszabályalkotásban és szakmai döntéshozatalban felkészült szakértőként felelősséggel közreműködik.
- Reflektív, szakmai elemző technikáinak megosztásával támogatja közvetlen munkatársai önismeretének, lelki egészségvédelmének fejlődését.
- Közvetlen munkatársait és az intézményen kívüli szakmai közösségek tagjait szerepükben támogatja, szakmai identitásukban erősíti.
- A szakmai kommunikáció technikáit magas szinten alkalmazza, szakmai ismereteit, tapasztalatait, véleményét szóban és írásban hitelesen és érthetően fogalmazza meg, így önállóan és felelősen képes a szakmai vitában való részvételre, érvelésre.
- Felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért, a gyógypedagógia és a gyógypedagógusok elismertsége növeléséért, fejlődéséért, fejlesztéséért.

8.1.2. A gyógypedagógiai terápia specializáción továbbá a gyógypedagógus

a) tudása

- Elmélyült, interdiszciplináris ismeretekkel rendelkezik a legkorszerűbb hazai és nemzetközi diagnosztikus és fejlesztő eljárásokról, képességfejlesztő és terápiás programokról.
- Ismeri az egyéni és csoportos fejlesztési tervek, fejlesztőeszközök hatásait, alkalmazhatóságát, kidolgozásuk elveit és módszertani szempontjait és továbbfejlesztésük lehetőségeit.
- Ismeri a nevelési, oktatási intézményrendszert megelőző, kiegészítő és azt követő szakszolgálati, szakmai szolgáltatási, egészségügyi, szociális, igazságügyi, gyermekvédelmi, rehabilitációs intézmény- és ellátórendszerekben végzendő komplex gyógypedagógiai tevékenység alapelveit, célkitűzéseit, feladatait és módszereit.
- Rendelkezik a gyógypedagógiai fejlesztőmunka, a habilitáció és rehabilitáció különböző színterein az egyén életkorának, problémájának, a népességcsoport sajátosságainak, a beavatkozás jogi lehetőségeinek ismereteivel.
- Tisztában van az egyéni sajátosságok és a megnehezült társadalmi beilleszkedés körülményeinek feltárására szolgáló módszerekkel és eszközökkel, ismeri a különböző diagnosztikus és terápiás eljárásokat, valamint a gyógypedagógiai tanácsadás módszereit, eszközeit.

b) képességei

- Képes a sajátos nevelési igényű gyermekek, fiatalok, továbbá felnőttek társadalmi beilleszkedésének elősegítésére, a megnehezült életkörülményekkel összefüggő személyes hátrányok csökkentésére vagy megszüntetésére a jogszabályokban előírt módon.
- Képes egyéni és kiscsoportos formában folyó gyógypedagógiai terápiás tevékenység végzésére.

- Képes pedagógiai szakszolgálati és a szakmai szolgáltatási tevékenység folytatására és fejlesztésére, diagnosztikus és fejlesztő eljárások, képességfejlesztő programok, terápiás továbbképzési programok, fejlesztési tervek, eszközök, kidolgozására és adaptálására.
- A rehabilitáció és rehabilitáció különböző színterein képes az egyéni sajátosságok, a megnehezült társadalmi beilleszkedés körülményeinek feltárására, különböző diagnosztikus és terápiás eljárások, továbbá a gyógypedagógiai tanácsadás módszereinek alkalmazására, adaptálására és fejlesztésére.
- Képes a gyógypedagógiai megsegítés egyéni szükségleten alapuló folyamatának tervezésére, a diagnosztikus és terápiás beavatkozás feltételeinek kidolgozására, programfejlesztésre, újabb diagnosztikus és fejlesztő, terápiás eljárások kipróbálására és adaptálására.
- Képes az egyéni és csoportos fejlesztés lehetőségeinek körültekintő mérlegelésére, más intervenciókkal történő összehasonlítására, szakmai és jogi dokumentumok figyelembevételével a fejlesztés és megsegítés folyamatának nyomon követésére.
- Képes a hazai és nemzetközi gyakorlatban elismert diagnosztikus és terápiás módszerek, fejlesztő eljárások, működési rendszerek hatáselemzésére, innovációjára, a szolgáltatási rendszer átalakítására és fejlesztésére irányuló szakmapolitikai tevékenység folytatására.

8.1.3. A fogyatékos emberek társadalmi integrációja specializáción továbbá a gyógypedagógus

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a normalizáció, participáció alapelveiről, céljairól, feladatairól, a társadalmi integráció és az önrendelkezés feltételeinek megteremtéséről, a megvalósítás gyakorlati módszereiről.
- Ismeri az UNESCO 1994-es Salamancai Nyilatkozatával összhangban a fejlődés, a tanulás és a társadalmi beilleszkedés segítésének tárgyi és személyi feltételeit, továbbá a 2007. évi ENSZ-egyezményben megfogalmazott jogokat és intézkedési lehetőségeket.
- Multidiszciplináris ismeretekkel rendelkezik a közösségi ellátás alapelveiről, módszereiről, a befogadás társadalmi összefüggéseiről (kirekesztés, befogadás, kölcsönös alkalmazkodás).
- Ismeri a fogyatékoságügyhöz kapcsolódó különféle ellátórendszerek európai perspektíváit, a gyógypedagógiai támogatás európai dimenzióit, a legkorszerűbb nemzetközi innovációk célkitűzéseit és az innovációk megvalósításának módszereit.
- Tisztában van az inkluzív nevelés és gyógypedagógia kapcsolatával, az inkluzív didaktika gyógypedagógiai aspektusaival, az inkluzív tanulási környezet megteremtésének lehetőségeivel és módszereivel.

b) képességei

- Képes a sérült, fogyatékos, akadályozott emberek számára olyan életperspektívákat és körülményeket létrehozni és fenntartani, melyek elsődlegesen a legtágabban értett társadalmi integrációt, az életkörülmények normalizálását és az önrendelkezést szolgálják.
- A fejlődés, a tanulás és a társadalmi beilleszkedés segítésének tárgyi és személyi feltételeit a személyes szükségletekhez és igényekhez igazítja, annak érdekében, hogy a fogyatékos-

ságokkal élő embereket az őket ellátó intézmények ne különítsék el, hanem vonják be és tartsák meg őket mindenkor szociális közösségeikben.

- Képes a fogyatékos ember konkrét élethelyzetét és szociális környezetét úgy alakítani, hogy a kirekesztés helyett a befogadás és a kölcsönös alkalmazkodás érvényesüljön.
- Képes a képzés nemzetközi kapcsolatrendszerének kihasználásával, a partnerintézmények közreműködésével a fogyatékosügyhöz kapcsolódó különféle ellátórendszereket európai perspektívában látni, a hazai intézményi környezetet a releváns európai trendekhez igazítani, szakmai tevékenységüket európai dimenziókban értelmezni és reflektálni, továbbá részt venni nemzetközi innovációk megtervezésében és kivitelezésében.
- Az inkluzív nevelés és gyógypedagógia kapcsolatára, az inkluzív didaktika gyógypedagógiai aspektusaira, az inkluzív tanulási környezet megteremtésének lehetőségeire és módszereire vonatkozó ismereteinek köszönhetően a fogyatékos gyermek, fiatal és felnőtt számára olyan egyénre szabott, individuális szükségleteihez és lehetőségeihez igazodó tanulási feltételrendszert alakít ki és tart fenn, amely a teljes körű kooperációra, a heterogenitásra, a humánus és demokratikus tanítási-tanulási folyamatokra, a kölcsönösségre épül.
- Önállóan végzett, de szakmai és tudományos szempontból megfelelően kísért projekt munkán keresztül megvalósult tanulmányai alapján elősegíti kliensei személyes kompetenciáinak fejlődését, individuálisan kíséri tanulási és életvezetési folyamataikat.
- Hangsúlyos társadalomtudományi, jogi és közgazdasági stúdiumainak köszönhetően, valamint a társadalmi elfogadást javító PR-munka eszközeinek birtokában képes a gyógypedagógiai cselekvés társadalmi beágyazottságának értelmezésére, a fogyatékos emberek életminőségére és társadalmi integrációjára ható politikai és szociálpolitikai hatásmechanizmusok reflektálására és befolyásolására, az inkluzív társadalmi környezet feltételrendszerének kialakítására.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: Gyógypedagógiai és társtudományi ismeretek [neveléstudomány új irányzatai, társadalompolitika, jogi ismeretek, inkluzív nevelés és gyógypedagógia, gyógypedagógia társtudományi alapjai, közösségi ellátás (Community Care), a képességfejlődés pszichológiai alapjai, a fogyatékoság probléma- és társadalomtörténete, összehasonlító gyógypedagógia, antropológiai és etikai modellek, differenciáló pedagógia, segítő szakmák és értékek, szolgáltatási rendszerek a gyógypedagógiában] 22–28 kredit.

9.1.2. A választható specializációk kreditértéke 45–55 kredit

a) gyógypedagógiai terápia:

[klinikai gyógypedagógiai tanulmányok (klinikai gyógypedagógia, kognitív fejlődés- neuropszichológia, diagnosztikus rendszerek, rehabilitáció); életkorok specifikumai; gyógypedagógiai intervenció (fejlesztő munka tervezése, kognitív képességfejlesztő eljárások, speciális terápiás

fejlesztő eljárások, viselkedésterápiás eljárások, segítő kapcsolat), terepgyakorlat (szakterületi gyakorlat, egyéni esetkezelés, szakszolgálati munka)];

b) fogyatékos emberek társadalmi integrációja:

[inkluzív nevelés gyógypedagógiai aspektusai, módszerei, eljárásai, az együttnevelés filozófiai alapjai, az inkluzív didaktikai tervezés alapjai, pedagógiai projektalkotás, társadalomtudomány (magyar és európai szociális jog, fogyatékoság és marginalitás, szociális munka és fogyatékos-ságügy, iskolai és társadalmi integráció az EU-ban, szociálpolitika-történet, intézmények jellem-zése és evaluációja, az inkluzív társadalom szociáletikája, a befogadás és kirekesztés története a gyógypedagógiában)].

42. HEBRAISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: hebraisztika (Hebrew Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles hebraisztika szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Hebrew Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak hebraisztika szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba: vehetők a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai és a hittudományi alapképzési szakok.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 220/0220

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvi, történelmi, irodalmi, vallástörténeti és kultúrtörténeti ismereteik birtokában képesek könyvtárakban, levéltárakban, múzeumokban kutatói állások betöltésére, önálló kutatómunkára, tudományos ismeretterjesztésre, szakértői munkára (könyvkiadóknál, közművelődési intézményekben, felnőttképzési fórumokon, államigazgatási szerveknél). Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A hebraisztika szakos bölcész

a) tudása

- Rendelkezik a hebraisztika műveléséhez szükséges tárgyi tudással, és részleteiben átlátja a tudományág elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Ismeri, illetve önállóan használja a bibliai, poszt-biblikus és modern héber nyelvet, és egyéb forrásnyelveket, illetve legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez és szakirányához szükséges szinten, különös tekintettel azok szakszókincsére. Átfogó képpel rendelkezik a hebraisztika különböző részterületein, úgymint: a Héber Biblia/Ószövetség, a klasszikus rabbinikus irodalom, az ókori, középkori és újkori zsidó történelem, a zsidó vallás és kultúra, ill. a modern Izrael.
- A hebraisztika valamely részterületén (korszakban) elmélyültebb tudással rendelkezik.
- Ismeri a részterület (korszak) meghatározó szövegeit, forrásait, illetve meghatározó kulturális javait. Ismeri ezek vizsgálatának és értelmezésének az eszközeit, módszereit (részterülettől függően például irodalmi, történelmi, régészeti, nyelvészeti, vallástörténeti, filozófiai, kultúratudományi, antropológiai, társadalomtudományi és politológiai megközelítéseket is).
- Átlátja és érti a részterületén vizsgált jelenségek – szövegek, vallási, kulturális és társadalmi folyamatok – történetiségét, valamint azok későbbi hatásait a kezdetektől napjainkig, elsősorban a zsidó-keresztény kultúrkörben (például identitásformák megjelenése, kulturális és szellemi konstrukciók).
- Emellett átfogó képpel rendelkezik szűkebb specializációján kívül eső területekről is.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a hebraisztika műveléséhez szükséges hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, adatbázisokról.
- Alaposan és átfogóan ismeri a hebraisztikára jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat s azok kontextusait.
- A hebraisztika legalább egy résztémájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Szakmájában képes a források önálló és kritikai elemzésére, a vonatkozó kulturális jelenségek történeti-összehasonlító vizsgálatára, világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- A hebraisztika, ill. azon belül egy szűkebb szakterület műveléséhez szükséges szinten képes használni az azokhoz szorosan kötődő héber, illetve más bibliai, vagy zsidó vagy keleti nyelveken kívül az angolt, valamint legalább egy modern világnyelvet, különös tekintettel a szakterminológiára.
- A hebraisztika valamely részterületén (korszakban) képes önállóan kritikai módszerekkel elemezni és tágabb (kulturális, történeti) kontextusban értelmezni a meghatározó szövegeket, történeti, társadalmi, vallási, kulturális vagy politikai jelenségeket. Ennek során képes önállóan alkalmazni a részterületén bevett módszereket (például irodalmi, történelemtudományi, régészeti, nyelvészeti, vallástörténeti, filozófiai, kultúratudományi, antropológiai, társadalomtudományi és politológiai megközelítéseket). Eközben képes szem előtt tartani a magyar, az európai és az Európán kívüli kultúrák összefüggéseit, az eltérően konstruált identitásformákat, és képes multikulturális szempontú szintetizáló elemzésekre is.

- Képes különböző szövegtípusokat, nem-szöveges forrásokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával vizsgálni.
- Képes az információk kritikai (nyelvi-nyelvészeti, filológiai, irodalomelméleti, történeti, régészeti, filozófiai, vallástudományi, néprajzi-antropológiai, művészettörténeti és egyéb) módszerekkel történő elemzésére, releváns szempontok szerinti feldolgozására, új összefüggések felmutatására. Képes szelektálni és alkalmazni a hebraisztika problémáinak, kérdéseinek, a kutatás során felmerülő szövegcsoporthoz, adatokhoz megfelelő módszereket.
- Véleményét képes a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően megfogalmazni, hazai és – lehetőség szerint – külföldi szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes konferencia-előadást tartani itthon és külföldön, tudományos publikációt készíteni, hatásosan érvelni saját álláspontja mellett, mások álláspontját kritikusan vizsgálni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során eredeti meglátásokra törekszik, a releváns információkat teljességre törekvően gyűjti össze, és ezeket – csakúgy, mint a tudományos érveket és szempontokat – kritikusan elemzi.
- Szem előtt tartja, hogy a Héber Biblia/Ószövetség egyszerre meghatározó vagy szent könyve a zsidó, a keresztény és más vallási hagyományoknak, kultúráknak és közösségeknek. Munkája során ezeket tiszteletben tartva, vallási vagy egyéb elfogultságoktól mentesen, kritikus és toleráns módon igyekszik alkalmazni megszerzett tudását. Igyekszik látókörét tágítani a monoteista vallások eszméire és értékeire alapozó kisebbségi és többségi társadalmi kultúrákat illetően. Elismeri a kulturális sokszínűséget, ezek minél mélyebb megértésére törekszik.
- Elismeri a Héber Biblián/Ószövetségen (is) alapuló vallási hagyományokat, kulturális javakat, a közel-keleti népek kultúráját az ókortól napjainkig, a magyar, a magyarországi zsidó, az európai és az európai zsidó értékeket, hagyományokat, valamint az izraeli és az Európán kívüli zsidóság értékeit és hagyományait, a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát. Fel- és elismeri a kulturális sokszínűséget, ezek minél mélyebb megértésére törekszik.
- A hebraisztikán belüli speciális szakmai érdeklődése elmélyült, megszilárdult.
- A hebraisztikára jellemző specifikumokból következően szem előtt tartja a problémák interdiszciplináris megközelítésének szükségességét.
- Szakmai kommunikációjában a tudományetikai normáknak megfelelően nyilvánul meg, különös tekintettel mások tudományos eredményeinek és szellemi alkotásainak a tiszteletben tartására, ugyanakkor kritikai figyelemmel és empátiával kíséri mások meglátásait.
- Szem előtt tartja a hebraisztika szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Tudatában van annak, hogy szakmai nyelvtudásának elmélyítése és bővítése szakmai fejlődésének meghatározó része.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést a hazai és a nemzetközi szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai kérdésekben önálló véleményalkotásra kész, ugyanakkor tisztában van szakmai felkészültsége esetleges korlátaival is.
- Autonóm módon képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékeiért.
- Felelősen képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Szakterületén szerzett tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére is felhasználja.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- nyelvi ismeretek, szaknyelvi fejlesztés 10-25 kredit;
- történelmi, kultúrtörténeti ismeretek 10-25 kredit.

9.1.2. A választható specializációk tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya:

- A választható specializációk kreditértéke 50-60 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

Az oktatás nyelve magyar, azonban a tanulmányok során az órák egy részét anyanyelvi lektor tartja modern héber nyelven, illetve egyes órákat angol nyelven tarthatnak.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A hebraisztika szakiránytól eltérő korábbi keleti nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak hebraisztika szakirányának ismeretköreiből. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató ezekből a korábbi tanulmányai alapján legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

43. HORVÁT NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: horvát nyelv és irodalom (Croatian Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles horvát nyelv és irodalom szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Croatian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak horvát szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a horvát nyelv művelése és alkalmazása terén. Képesek a horvát nyelvoktatásában és kutatásában önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a horvát nyelv és irodalom, de tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A horvát nyelv és irodalom szakos bölcész

a) tudása

- Ismeri a horvát nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.

- A hallgató összefüggéseiben is átlátja a horvát nyelv és irodalomelméleti problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- A horvát nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik, annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, nyelvi, nyelvészeti és kulturális szövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módjait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni a horvát nyelv regionális változatait, rálátása van a horvát nyelv fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a horvát nyelv- és irodalomtudomány területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, adatokról és bibliográfiákról.
- Átfogóan ismeri a horvát nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűítő műfajokat.
- A horvát nyelv és irodalom legalább egy résztemájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- A horváton kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a horvát nyelv és irodalom ismeretéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A horvát nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni a horvát nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes a horvát nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes szelektálni és tudatosan alkalmazni a horvát nyelv és irodalom problémáinak megoldásában kínálgató módszereket.
- Véleményét képes a minimálisan szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során a horváton kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli a horvát, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.

- A horvát nyelv és irodalom speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, a horvát-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése a horvát nyelv, irodalom és kultúra mellett elkötelezett, folyamatos.
- A horvát nyelv, irodalom és kultúra különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében az interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban az adekvát normákat követi.
- Törekszik horvát nyelvtudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseivel kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, horvát irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek választható speciális programjai, amelynek kreditaránya a 20-40 kredit.

9.2. A képzés megkülönböztető speciális jegyek

A képzés horvát nyelven folyik. A mesterképzésbe való felvétel feltétele horvát nyelvből középfokú (B2) típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez horvát nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelvtudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A horvát szakiránytól eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges horvát nyelvi,

nyelvészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszerezhet.

44. HUMÁNÖKOLÓGIA

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: humánökológia (Human Ecology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles humánökológia szakember
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Human Ecology

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a politikatudományok, a szociológia, a kulturális antropológia, a társadalmi tanulmányok alapképzési szak.

4.2. A további alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok tekintetében: a korábbi tanulmányok során – a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján – legalább 4 kredit megszerzése a szociológia területéről.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit.
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 5 kredit.
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 422/0521

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan humánökológus elméleti és gyakorlati szakemberek képzése, akik a társadalmi és természeti rendszerek közötti kölcsönhatások ismeretében képesek a környezeti problémák társadalmi dimenziójának feltárására, társadalmi és kulturális folyamatok ökológiai szempontú elemzésére, tervezésére és szervezésére helyi és globális szinten. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A humánökológiai szakember

a) tudása

- Magas szinten ismeri és a magabiztos gyakorlati használhatóság követelményeinek megfelelően érti és értelmezi a humánökológia legfontosabb összefüggéseit.

- Ismeri és érti a hazai, európai és globális környezeti problémákat, különös tekintettel azok társadalmi aspektusaira.
- Ismeri és érti a humánökológiával szoros kapcsolatban álló társtudományok fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb gondolkodási irányzatait.
- A szakmai munkában közvetlenül alkalmazandó módszertani tudás birtokában van, különös tekintettel a kvalitatív társadalomtudományi módszerekre.
- Elegendő ismeretanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy eligazodjon a hazai környezetpolitikai döntéshozási mechanizmusokban mind állami, mind pedig önkormányzati szinten.
- Ismeri és érti az ökológikus vidék- és városfejlesztés, különösen az ökológikus helyi közösség- és gazdaságfejlesztés alapjait.

b) képességei

- Alapszinten képes eligazodni a környezeti problémák és konfliktusok rendszerében.
- Transzdiszciplináris szemlélet birtokában képes a társadalmi folyamatok környezeti összefüggéseik felismerésén alapuló elemzésére, tervezésére és szervezésére, különösen a közigazgatásban és a civil szervezetekben.
- Képes a szakmai feladatok megoldása során az önálló elemzésre, értékelésre és a különböző következtetések szintetizálására.
- Képes a hazai és külföldi tudományos források feltárására, feldolgozására és gyakorlati alkalmazására.
- Szakterületének egyes résztemáiról képes önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni.
- Képes önálló szakmai koncepciókat kidolgozni, és a vitákban saját elképzeléseit megvédeni.

c) attitűdje

- Érzékeny a társadalmi-környezeti problémákra, igyekszik segíteni megoldásukban, enyhítésükben.
- Empatikus az emberek és más élőlények sorsa iránt, törekszik annak jobbítására.
- Nyitott és elkötelezett a szakmai együttműködésre mind hazai, mind nemzetközi szinten.
- Nyitott minden fölkerésre, amely arra irányul, hogy tegye közkinccsé tudását, ismereteit.
- Igyekszik hazánk ökológikus fejlődését szolgálni a jövő nemzedékek védelme érdekében.
- Törekszik arra, hogy fölhívja a társadalom figyelmét a hazai és a globális környezeti problémák általi fenyegetettségünkre.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan képes tudományos kutatások elvégzésére, ideértve a megfelelő kutatási módszerek kiválasztását is.
- Képes felelősen irányítani multidiszciplináris munkacsoportokat.
- Átfogó tudása mellett munkája során gyakran veszi igénybe speciális tudással rendelkező munkatársak segítségét.
- Önálló és felelős szerepeket vállal a szakmai szervezetek hazai és nemzetközi működésében.
- Felelősséget tud vállalni ökológikus vidék- és városfejlesztési stratégiák kidolgozásáért.

- Felelősséget vállal a szakmai döntéseiért, az általa, illetve az irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül, beleértve a diplomamunka készítését is:

- környezetszociológia 25-35 kredit;
- környezetpolitika 25-35 kredit;
- környezeti etika 20-28 kredit;
- ökológiai közgazdaságtan 16-20 kredit,
- természettudományos alapismeretek 16-20 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat tudományos kutatáshoz, illetve településfejlesztési, környezetvédelmi vagy tájgazdálkodási programhoz kapcsolódó, a felsőoktatási intézmény szervezésében vagy kutató-intézetnél, a szakigazgatásban, önkormányzatnál, nonprofit vállalkozásnál vagy civil szervezetnél végezhető, összesen 80 óra (5 kredit) heti rendszerességgel több héten keresztül vagy tömbösített formában teljesített terepmunka.

45. HUNGAROLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: hungarológia (Hungarian Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: hungarológia szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Hungarologist

választható specializációk: történelem, irodalom, nyelvészet, magyar mint idegen nyelv

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a történelem, a magyar alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a néprajz, az anglisztika, a germanisztika, a romanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák, a szlavisztika, a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak, a szabad bölcsészet alapképzési szak esztétika, művészettörténet, kommunikáció és médiatudomány, filmelmélet, filmtörténet specializációi, a társadalom tudomány képzési területről a nemzetközi tanulmányok, a politológia, kommunikáció és médiatudomány, a kulturális antropológia alapképzési szak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik interdiszciplináris, komplex tudással rendelkeznek a magyar kulturális örökségről, ismerik annak egyedi vonásait és európai, illetve regionális párhuzamait, beágyazottságát. Egyúttal képesek nemzeti kultúránknak más kulturális kódrendszerekben történő hatékony képviseletére, a különböző nemzeti kultúrák elfogulatlan vizsgálatára, az interkulturális dialógusban való szakszerű részvételre. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A hungarológia szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a magyar kulturális örökség legfontosabb eredményeit és jellemzőit, különösen a széles értelemben vett művelődéstörténet területén, illetve a választott szakirányának megfelelő tudományterületen.
- Átlátja és érti a hungarológiai tudományterületek szakirodalmát és kutatási módszereit.
- Ismeri és kezeli az interkulturális kapcsolatok elemzéséhez és fejlesztéséhez szükséges elméleti és gyakorlati eszközöket.
- Elsajátította a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, amely képessé teszi őt a megszerzett elméleti tudás gyakorlati alkalmazására, egyéni továbbfejlesztésére.
- A nemzeti kultúra problémáinak más kulturális kódrendszerekben történő hatékony képviselését el tudja látni, a honi kulturális paradigmákat szakszerű módon tudja külföldi közönség számára bemutatni és képes az interkulturális dialógusban való szakszerű részvételre.

b) képességei

- Képes a választott szakiránynak megfelelő szakterület tudományos életébe való bekapcsolódásra, konferenciákon való részvételre, publikációs tevékenységre, tudományszervezésre, pályázati tevékenységre, projektekben való részvételre.
- Véleményét adekvát módon, művelt tudományágának szakterminológiáját használva, árnyaltan és sokoldalúan képes megjeleníteni és megvédeni.
- Képes a szakmai ismereteinek további önálló bővítésére, elmélyítésére.
- A szakirányán kapott elmélyített tudást képes magas szinten megfogalmazni és átadni másoknak, akár oktatási, akár tudományos tevékenysége során.
- Képes árnyaltan és sokoldalúan látni és bemutatni a magyar kultúra és nyelv helyzetét a világban, Európán belül és kívül, és interkulturális kontextusba ágyazottan releváns megállapításokat tenni annak egyes jelenségeiről.
- Két idegen nyelven meggyőzően és magas szinten kommunikál.

c) attitűdje

- Jellemzi a magas szintű szakmai motiváltság és elkötelezettség.
- Tudományos és oktatási tevékenységükben érvényesítik az általános európai elveket és értékeket, és jellemző rájuk a kritikai szemlélet, a nyitottság és a tolerancia.
- Általában is alkalmasak az absztrakcióra és a fogalmi gondolkodásra.
- Kreativitás és kezdeményezőkészség, illetve saját tudása állandó továbbfejlesztésének igénye jellemzi.
- Tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére is felhasználja.
- A tudományág sajátosságaiából következően törekszik a problémák interdiszciplináris megközelítésére.
- Szakmai kommunikációjában a tudomány szakmai normáinak megfelelően nyilvánul meg.

d) autonómiája és felelőssége

- A végzett mesterképzési szakos hallgató tudatosan reflektál saját nyelvi és kulturális beágyazottságára.
- Megszerzett tudását felhasználva felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.

- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.
- Szűkebb és tágabb szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékeiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül a hungarológia általános szakmai ismeretei 30-45 kredit:

[a hungarológia fogalma, irányzatai, módszerei, intézményrendszere; a történettudomány főbb irányzatai és funkciói; nacionalizmuselméletek, nemzettipológiák; a kultúratudomány fogalma, kulturális kánonok, nyelv és kultúra, interkulturális transzfer; kommunikációelmélet, kommunikációs stratégiák, alkalmazott nyelvészet, magyar művelődéstörténeti folyamatok (közép-) európai kontextusban, a magyar kultúra és művelődés interkulturális bemutatása; a kulturális örökség áthagyományozódása és fejlődése, regionális (közép-európai) és multikulturális jelenségek; hungarológia és Európa-tanulmányok; univerzális és regionális jelenségek az európai művelődéstörténetben)].

9.1.2. A választható specializációk, azok szakterületi, tudományági ismerete és azok kreditaránya: A választható specializációk kreditaránya további 50-60 kredit:

a) történelem specializáció:

- multidiszciplináris ismeretkörök [a magyar művelődés és kulturális örökség (magyar nyelv, irodalomtörténet, kortárs irodalom, művészettörténet, kortárs képzőművészet, zenetörténet, kortárs zenei élet, színháztörténet, kortárs színházi élet, filmtörténet, kortárs filmművészet); (közép-)európai kulturális kapcsolatok (a Kárpát-medence népeinek összehasonlító néprajza, geolingvisztika, nyelvi-etnikai kapcsolatok, nemzeti, nyelvi, etnikai önazonosság Közép-Európában); magyarországi és kárpát-medencei közgyűjtemények; Magyarország-kép külföldön, magyarok a külföld szemében] 15-20 kredit;
- történettudományi ismeretkörök (kutatásmódszertan, tudománytörténet; gazdaság- és társadalomtörténet; művelődés- és mentalitástörténet; politikai eszmék és intézmények története; diplomáciatörténet; történelemértelmezések, történeti helyzetmagyarázatok Közép-Európában; a Kárpát-medence történeti ökológiája; a finnugor néprokonsági eszme, a turanizmus; a közép-európai rendszerváltás politikai, társadalmi, gazdasági folyamatai) 30-40 kredit;
- szakszemináriumok, tutoriális foglalkozások történettudomány ismeretkörökből 5-15 kredit;

b) irodalom specializáció:

- multidiszciplináris ismeretkörök [a magyar művelődés és kulturális örökség (magyar nyelv, művészettörténet, kortárs képzőművészet, zenetörténet, kortárs zenei élet, színháztörténet, kortárs színházi élet, filmtörténet, kortárs filmművészet); (közép-) európai kulturális kapcsolatok (a Kárpát-medence népeinek összehasonlító néprajza, geolingvisztika, nyelvi-etnikai kapcsolatok, nemzeti, nyelvi, etnikai önazonosság Közép-Európában); magyarországi és kárpát-medencei közgyűjtemények; Magyarország-kép külföldön, magyarok a külföld szemében; nyelvpolitika, kisebbségi nyelvhasználat Közép-Európában és az EU-ban] 15-25 kredit;
- irodalomtudományi ismeretkörök (kutatásmódszertan, tudománytörténet; irodalom és (társ)művészetek kapcsolata; poétika és retorika, szöveg- és diskurzuselemzés; az irodalmi interpretáció elmélete és gyakorlata; hatás- és olvasástörténet, kritikátörténet; komparatiztika, világirodalom, nemzeti irodalmak; az irodalom- és kultúraközzvetítés rendszerei, a műfordítás elmélete; nemzeti kánonok és kultuszok Közép-Európában; a magyar irodalom külföldi recepciója; kisebbségi irodalmak és kultúrák, külföldi magyar irodalom) 30-40 kredit;
- szakszemináriumok, tutoriális foglalkozások irodalomtudomány ismeretkörökből 5-15 kredit;

c) nyelvészet specializáció:

- multidiszciplináris ismeretkörök [a magyar művelődés és kulturális örökség (magyar nyelv, irodalomtörténet, kortárs irodalom, művészettörténet, kortárs képzőművészet, zenetörténet, kortárs zenei élet, színháztörténet, kortárs színházi élet, filmtörténet, kortárs filmművészet); (közép-)európai kulturális kapcsolatok (a Kárpát-medence népeinek összehasonlító néprajza, nemzeti, nyelvi, etnikai önazonosság Közép-Európában); magyarországi és kárpát-medencei közgyűjtemények; Magyarország-kép külföldön, magyarok a külföld szemében] 15-25 kredit;
- nyelvészeti ismeretkörök (kutatásmódszertan, tudománytörténet; a magyar nyelv morfológiája; kommunikáció és retorika; szövegtan és stilisztika; kulturális nyelvészet; nyelvi tervezés, nyelvpolitika; nyelv, média, informatika; íráskultúra; történeti dialektológia és szociolingvisztika; történeti névtan; geolingvisztika; kontrasztív nyelvészet; a magyar nyelv és kultúra helyzete az Európai Unióban) 30-40 kredit;
- szakszemináriumok, tutoriális foglalkozások nyelvészet ismeretkörökből 5-15 kredit;

d) magyar mint idegen nyelv specializáció:

- multidiszciplináris ismeretkörök [a magyar művelődés és kulturális örökség (magyar nyelv, irodalomtörténet, kortárs irodalom, művészettörténet, kortárs képzőművészet, zenetörténet, kortárs zenei élet, színháztörténet, kortárs színházi élet, filmtörténet, kortárs filmművészet); (közép-)európai kulturális kapcsolatok (a Kárpát-medence népeinek összehasonlító néprajza, nemzeti, nyelvi, etnikai önazonosság Közép-Európában); magyarországi és kárpát-medencei közgyűjtemények; Magyarország-kép külföldön, magyarok a külföld szemében] 15-25 kredit;
- nyelvpedagógiai ismeretkörök (kutatásmódszertan, pedagógiatörténet; a nyelvoktatás elmélete, a nyelv interkulturális közvetítése; a magyar mint idegen nyelv módszertana; a

magyar nyelv morfológiája; grammatika - idegen nyelvként; kommunikatív nyelvpedagógia; nyelvészeti pragmatika - nyelvi szokáskultúra; szociolingvisztika, bilingvizmus; kontrasztív nyelvészet; tananyagismeret; fordítás, műfordítás, kulturális transzfer; a magyar nyelv és kultúra helyzete az Európai Unióban) 30-40 kredit;

- szakszemináriumok, tutoriális foglalkozások nyelvpedagógiai ismeretkörökből 5-15 kredit.

9.2. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 12 kredit magyar történelmi, illetve magyar nyelvészeti és magyar irodalmi ismeretkörökből.

46. INDOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: indológia (Indology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles indológia szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Indian Studies

választható specializációk: szanszkrit, hindi

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak indológia szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel, alapos tárgyi és módszertani tájékozottsággal rendelkeznek a klasszikus, illetve a modern indiai kultúráról. A választott szakiránynak megfelelő nyelvet (szanszkrit, hindi) magas szinten ismerik. Képesek az adott nyelven született kiemelkedő irodalmi művek sokoldalú elemzésére és ismerik a megfelelő történeti és kultúrtörténeti forrásokat. Képesek megszerzett tudásuk gyakorlati alkalmazására a gazdasági és kulturális élet, a közigazgatás, idegenforgalom számos területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az indológia szakos bölcész

a) tudása

- A felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri a hindi vagy a szanszkrit nyelvet, e nyelvek grammatikai rendszerét, az írásbeli, illetve szóbeli kommunikáció sajátosságait, az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, és rendelkezik az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel.
- Átfogóan ismeri az indológia tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait, és szakterületének legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Ezen belül ismeri az indológia tudományterületének fontosabb kutatási területeit, a szanszkrit és hindi nyelvészetet, irodalmat, történelmet és kultúrát, illetve azokat a fontosabb kutatásokat, amelyek ma meghatározzák e tudomány prioritásait, a fentebbiek jelentőségét az ókortól máig terjedő gondolkodástörténetben és egyetemes civilizációs folyamatokban.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit, így a premodern és a modern nyelv-, irodalom- és kultúratudomány különböző módszereinek alkalmazhatóságát a fenti nyelvek, irodalmi alkotások, műfajok, kulturális jelenségek megismerésében.
- Ismeri az legújabb nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokat, amelyek szükségesek lehetnek egy jövőendő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.
- A szanszkrit szakirányon végzett ismeri a klasszikus India vonatkozásában az irodalomtörténeti, vallástörténeti, filozófiatörténeti kutatásokat, a források közti tájékozódást és azok szövegkritikai feldolgozását, a szövegértés és szövegértelmezés módozatait.
- A hindi szakirányon végzett magas szinten ismeri a modern India vonatkozásában a hindi nyelvet és irodalmat, az országismereti tudásanyagot.

b) képességei

- Az indológián belül saját szakterületén képes a kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek kritikai elemzésére.
- Képes hindi nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikációra, továbbá óind és újind vonatkozásban a lehetőségek szerint helytálló bírálatot vagy véleményt megfogalmazni, döntést hozni és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára közérthetően bemutatni.
- Képes kritikusan elemezni a magyar és európai, valamint az indiai identitás konstrukcióit. Képes az Európán kívüli kultúrák szintetizáló elemzésére, kutatási eredményeit szélesebb orientalisztikai kontextusban is elhelyezni.
- Különböző hindi és szanszkrit szövegtípusokat és indiai kulturális jelenségeket különféle szempontok mérlegelésével releváns értelmezési keret kidolgozásával képes vizsgálni.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően idegen nyelven is képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.

- Képes a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Alkalmos nyelvtudása és országismerete birtokában fordításra, műfordításra, cikkek, könyvek, filmek nyelvi és szakmai lektorálásra, szerkesztésre a külkereskedelem, diplomácia, turisztika, idegenvezetés, kulturális menedzsment, média, újságírás, államigazgatás, idegenrendészet, szakkönyvtár, kulturális antropológia területén.
- Szakmája művelése során két idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik India kultúrája, a szanszkrit, illetve a hindi nyelv iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Fontosnak tartja, hogy fejlessze az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteit.
- Törekszik arra, hogy saját tudását mind magasabb szintre emelje, képzési területének belső törvényszerűségeinek megértését elmélyítse és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességekre tegyen szert.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg, valamint, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli, elsősorban az indiai szakmai közösségekkel való együttműködést, vitát.
- Szakmájához kapcsolódó kérdésekben kritikus tudatossággal jár el.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport eredményeiért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi, társadalomtudományi ismeretkörök legfeljebb 6 kredit;
- filológia, nyelvtudomány, irodalomtudomány, vallástörténet, művészettörténet 20-25 kredit)

választható specializációk 60-70 kredit.

9.1.2. A választható specializációk tudományágai, szakterületei:

a) szanszkrit specializáció:

- óind történeti nyelvtan és nyelvtörténet, szanszkrithez közeli nyelvek (különösen óperzsa, avesztai, prákrit, páli), szanszkrit szövegek olvasása és elemzése (védikus szanszkrit, epigráf-

fia, szépirodalom, filozófia, vallás), nyelvfejlesztés: hindi nyelv, a szakterületen választható további ismeretek (speciálkollégiumok, szakszemináriumok);

b) hindi specializáció:

- újjind történeti nyelvtan és nyelvtörténet, hindihez közeli nyelvek (így bradzs, urdu, bengáli), modern és középkori hindi szövegek olvasása és elemzése, beszédgyakorlat (fordítás és tolmácsolás), nyelvfejlesztés: szanszkrit nyelv, a szakterületen választható további ismeretek (speciálkollégiumok, szakszemináriumok).

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

Hindi vagy szanszkrit specializáción folytatott tanulmányok esetén mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni hindi vagy szanszkrit nyelvből.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szakon indológia szakirányt nem végzőknek a mesterképzésbe való belépéshez 62 kredittel kell rendelkezniük a korábbi tanulmányaik alapján a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak indológia nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúra-tudományi ismeretköreiből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből legalább 50 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

47. IRANISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: Iranisztika (Iranian Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles iranisztika szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Iranian Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak iranisztika szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehetők: a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az iranisztika különböző szakterületein (nyelvek, történelem, irodalom, művelődés- és vallástörténet, művészettörténet, modern országismeret), valamint a klasszikus és a modern perzsa nyelvben magas szintű jártassággal, élő nyelvi tapasztalatokkal, valamint számottevő arab nyelvi ismeretekkel is rendelkeznek. Az iranisztika területén szerzett speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában képesek gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására az államigazgatásban és a kulturális élet számos területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az iranisztika szakos bölcsész

a) tudása

- Részleteiben átlátja az iranisztika elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Ismeri a modern perzsa nyelvet írott és beszélt nyelvet, nyelvtudása a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének felel meg.

- Szótár segítségével változatos műfajú és stílusú arab nyelvű szövegek önállóan feldolgozásához szükséges arab nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri az iráni népek történetét: a modern Irán, valamint a földrajzilag és nyelvileg szorosan kapcsolódó régiók, Közép-Ázsia, Afganisztán és India helyzetét.
- Ismeri a klasszikus és modern perzsa irodalom nyelvi forrásaihoz kapcsolódó filológiai, irodalomtörténeti és irodalomelméleti kérdéseket, a megfelelő vallás- és művelődéstörténeti ismeretanyagot.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a multikulturalitás jelenségeiről és az Európán kívüli, elsősorban közel-keleti kultúrákról.
- Érti és átlátja a szövegek és kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az iranisztika magyar, angol és perzsa nyelvű hagyományos és elektronikus forrásairól, bibliográfiáiról.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az iranisztika különféle tudományterületeinek és határtudományainak jellemző kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- Alaposan és átfogóan ismeri az iranisztika jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- Szakterületének legalább egy résztémájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- Képes az iranisztika tudományterületéhez tartozó kulturális jelenségek történeti elemzésére, kritikai értelmezésére.
- Képes az iráni népek, illetve a földrajzilag és nyelvileg szorosan kapcsolódó régiók történeti és modern politikai eseményeinek, valamint társadalmi kérdéseinek mélyebb megértésére, interpretálására.
- Képes modern perzsa nyelvű fordítási és tolmácsolási, illetve elemzési feladatok elvégzésére.
- Képes közepes nehézségű klasszikus arab szövegek szótár segítségével való megértésére.
- Képes az iranisztika terén szerzett ismereteivel ma általánosan és széles körben nem ismert területek, jelenségek, fogalmak és forrásadatok interpretálására, megértésére.
- A széleskörű orientalisztikai ismeretek, valamint a nyugati kultúra és tudományos gondolkodás birtokában képes a mai nemzetközi politikai, társadalmi, valamint az irodalmi és művészi tevékenységek eddigieknél mélyebb és behatóbb megismerésére, megértésére és értékelésére.
- Képes az Európán kívüli kultúrák multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával képes vizsgálni.
- Az információkat képes kritikusan elemezni, önállóan kidolgozott szempontok szerint feldolgozni, új összefüggésekre rámutatni.

- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, akár idegen nyelven is képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- Önállóan és kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni résztemája összefüggéseit. Szakmája művelése során két idegen nyelvet szóban és írásban egyaránt hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra, különösen a perzsa nyelvű népek kultúrájára vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik speciális szakmai érdeklődése elmélyítésére, megszilárdítására.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja résztemájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.
- Törekszik arra, hogy a közel-keleti kultúrákkal kapcsolatos aktuális események, történések vonatkozásában naprakész legyen.
- Tiszteli az Európán kívüli kultúrákat, vallásokat.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért. Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.
- Felelősséggel végzi a munkája során adódó fordítási és tolmácsolási feladatokat.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- nyelvészet 23-27 kredit;
- történelem, historiográfia 23-27 kredit;
- irodalomtörténet, irodalomelmélet 23-27 kredit;

- vallás- és művelődéstörténet 13-17 kredit;
- arabisztikai ismeretek 7-11 kredit.

9.1.2. A képzés részeként, a felsőoktatási intézmény által ajánlott speciális programok választhatók, amelynek kreditaránya a képzés egészén belül 20-30 kredit. A választható speciális program területét tekintve lehet:

- a szakspecifikus ismereteket elmélyítő további irodalom-, nyelv-, történettudományi, vallás- és művelődéstörténeti (művészettörténeti) kurzus;
- széleskörű arabisztika (irodalom-, nyelv-, történettudomány, vallás- és művelődéstörténeti) kurzus;
- további nyelvi kurzusok.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

Az oktatás nyelve magyar, azonban a tanulmányok során az órák egy részét anyanyelvi lektor tartja perzsa nyelven vagy vendégelőadó angol nyelven. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez modern perzsa nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

Az alapképzéstől eltérő mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma:

- nyelvi képzés [klasszikus és modern perzsa részletes nyelvreírás, klasszikus perzsa szöveg-olvasás (forráselemzés), modern perzsa nyelvgyakorlat] 44 kredit;
- egyéb irodalomtörténeti és filológiai ismeretek (klasszikus és modern perzsa irodalomtörténet, verstan, paleográfia, bevezetés a nyelvtörténetbe és dialektológiába, perzsa művészettörténet, a modern Irán történetének kérdései, a modern Irán problémái) 6 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből legalább 35 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

48. IRODALOM- ÉS KULTÚRATUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: irodalom- és kultúratudomány (Literary and Cultural Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles irodalom- és kultúratudomány szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist of Literary and Cultural Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a magyar, az anglisztika, a germanisztika, a romanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák, a szlavisztika alapképzési szak, valamint az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika-filológia szakiránya.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehetők: a bölcsészettudomány és társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjai.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 223/0232

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik alkalmasak irodalmi és kulturális jelenségek, művészi szövegek tudományos elemzésére, esztétikai és poétikai-retorikai létmódjuk figyelembevételével. Ismerik a modern kommunikáció közegeit, a nyelvi-közvetítési rendszereket, a nyelv művészetének és médiumainak sajátosságait, az irodalom társművészetekhez fűződő kapcsolatát, valamint az irodalmiság legaktuálisabb társadalmi funkciójára és feltételeire összpontosító kutatásokat. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az irodalom- és kultúratudomány szakos bölcész

a) tudása

- Átlátja az irodalom- és kultúratudomány elméleti problémáit, ezek történeti és mediális összefüggéseit, alkalmazni képes az irodalmi szövegek és a kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, tekintettel az értelmezés változó kontextusaira.
- Átlátja és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióinak irodalmi összefüggésrendszerét, valamint alapvető ismeretekkel rendelkezik a multikulturalitás irodalmi tapasztalatairól, a kisebbségi és marginális irodalmi és kulturális jelenségekről.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az irodalom- és kultúratudománynak, valamint határtudományainak jellemző kutatási kérdéseiről, a különböző kutatási irányzatok értelmezési módszereiről, az irodalom- és kultúratudomány hagyományos és elektronikus forrásairól, adatbázisairól és bibliográfiáiról.
- Alaposan és átfogóan ismeri az irodalom- és kultúratudomány jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajait, kontextusait.
- Az irodalom- és kultúratudomány legalább egy résztemájában az innovatív tudományos kutatáshoz szükséges ismeretekkel rendelkezik.
- A szakterülete műveléséhez szükséges szinten érti és ismeri az általa elsajátított idegen nyelveket, különös tekintettel a terminológiára.

b) képességei

- Képes az irodalom és kultúra jelenségeinek történeti és több diszciplináris szempontot mérlegelő elemzésére, az egymásra épülő világképeknek és kialakulásuknak kritikai értelmezésére.
- Kritikusan és a kultúrák közötti különbségekre érzékenyen képes elemezni a magyar és az európai identitás konstrukcióit.
- Képes önállóan megválasztani és tudatosan alkalmazni a vizsgált irodalmi-kulturális kérdéskör elemzésére megfelelő irodalom- és kultúratudományos módszereket, s a rendelkezésére álló információk feldolgozása során az irodalmi és kulturális jelenségek új összefüggéseire mutat rá.
- Véleményét az irodalom- és kultúratudomány szakmai-tudományos elvárásainak megfelelően, akár idegen nyelven is képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- Önállóan és kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni résztemája összefüggéseit.
- Legalább egy idegen nyelven képes szakmáját hatékonyan gyakorolni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi az irodalmi és kulturális jelenségek történeti és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar, az európai és az egyetemes értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli irodalmakra és kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Az irodalmi és kulturális jelenségekről megszerzett tudását felhasználja a jelenkori társadalmi változások megértésére.

- Nyitott az irodalom és a kultúra interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a társadalmi és tudományos normáknak megfelelően, a különböző nyelvi és kulturális közösségek iránti érzékenységgel nyilvánuljon meg.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként, kritikus tudatossággal képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során nyitott, és törekszik az európai és Európán kívüli szakmai közösségekkel való együttműködésre.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel az irodalom- és kultúratudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és munkacsoportja szakmai-közéleti tevékenységéért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános kultúratudományi ismeretek 6-18 kredit;
- esztétikai és filozófiai ismeretek 4-10 kredit;
- irodalomtudományi ismeretek 14-36 kredit.

9.1.2. A személyes képességeknek és érdeklődésnek leginkább megfelelő, a szakterület műveléséhez alkalmas elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzéséhez felsőoktatási intézmény által ajánlott speciális programok választhatók az irodalom- és kultúratudomány egy részterületéről, amelynek további kreditértéke 40-60 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditok száma:

- általános kultúratudományi ismeretek 4 kredit,
- esztétikai és filozófiai ismeretek 4 kredit,
- irodalomtudományi ismeretek 10 kredit.

49. ISZLÁM TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: iszlám tanulmányok (Islamic Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles iszlám tanulmányok szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Islamic Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arab, iranisztika és török szakirányai.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehetők: a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvi, filológiai és az iszlám kultúrával kapcsolatos ismereteik birtokában képesek önálló tudományos kutatómunkát folytatni, illetve a közélet területén az iszlám kultúrát behatóan ismerő szakemberekként (újságíró, politológus, diplomata) magas színvonalon tevékenykedni. A végzettek az iszlám vallás, az iszlám világ történelmének és kultúrájának átfogó tudományos ismeretével rendelkeznek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az iszlám tanulmányok szakos bölcész

a) tudása

- Ismeri az iszlám nyelvein, elsősorban az arab, perzsa és török írott források filológiai elemzésének követelményeit.
- Ismeri az iszlám vallás történelmét és mai áramlatait.
- Ismeri az iszlám világ történelmét és mai helyzetét.
- Ismeri az iszlám kultúrkör művelődéstörténetét.
- Ismeri az iszlám világban napjainkban ható ideológiákat, az iszlám világ és a nyugati világ közötti kölcsönhatások jellemzőit a történelem folyamán.
- Ismeri az iszlám világ és a nyugati világ mai kölcsönhatásainak sajátosságait.

b) képességei

- Képes az ismeretek tudományos fórumokon való megjelenítésére.
- A megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre képes.
- Képes eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Képes az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére.
- Képes a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére.
- Képes önálló kritikai attitűd kialakítására és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Képes a képzési terület belső törvényszerűségei megértésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes az írott források filológiai elemzésének szuverén alkalmazására a vallás, a történelem és a művelődéstörténet területén.
- Képes az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten bemutatni.
- Képes alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az iszlám nyelveivel és az iszlám kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására, az iszlám nyelvei közül egyben a kor igényeinek megfelelő hatékony kommunikációra, valamint az iszlám nyelvein írott források olvasására és filológiai igényű elemzésére.
- Képes az arab, török vagy perzsa nyelvek közül legalább egynek aktív, a további kettőnek pedig passzív használatára.

c) attitűdje

- Magas fokon motivált és elkötelezett az iszlám műveltség és kultúra iránt.
- A releváns nyelvek használatának, valamint az említett kultúrával kapcsolatos ismeretek átadásának fontosságát illető minőség tudat és sikerorientáltság jellemzi.
- Kezdeményező, együttműködő és konstruktív módon kritikus a szakmai kérdések kezelése során.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakmai munka során személyes felelősséget vállal.
- A szakmai munkája során szükség esetén döntéseket hoz.
- Szakmai kvalitásait önálló tanulással fejleszti.
- Szakmai munkája során céltudatosan törekszik értékek kialakítására és megtartására.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzéshez kapcsolódó nyelvtudományi és vallástudományi ismeretek 18-22 kredit az alábbiak szerint:
- nyelvi és nyelvtudományi ismeretek legalább 18 kredit,
- az iszlám vallással kapcsolatos szakmai ismeretek legalább 2 kredit;
- irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek és nyelvi képzés 70-80 kredit;
- egyéb bölcsészettudományi ismeretek legfeljebb 6 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az arab, az iranisztika és a török szakiránytól eltérő korábbi keleti nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a korábbi tanulmányok alapján a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak arab, iranisztika, vagy török szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelemtudományi, vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből legalább 35 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

50. JAPÁN-TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: Japán-tanulmányok (Japanese Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles Japán-szakértő
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Japanese Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak japán szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak további szakirányai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit;
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: legalább 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik jól ismerik a japán nyelvet, a japán kultúrát. Felsőfokú (C1) nyelvtudási szinten képesek japán nyelvű hétköznapi, kulturális, politikai, gazdasági, társadalmi, valamint nyelv- és irodalomtudományi szövegeket felelősen értelmezni, közvetíteni és alkotni írásban és szóban. Japánnyelv-tudásuk és Japánra vonatkozó ismereteik birtokában, az üzleti életben, a tudományban, az államigazgatásban, a diplomáciában magas szintű szakmai munka végzésére képesek japán nyelvismeretet igénylő feladatok ellátásával. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A Japán-szakértő tudása

a) tudása

- Részleteiben átlátja saját szakterületének, a japanológiának elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Átlátja és érti a magyar és európai identitás mellett a kelet-ázsiai, ezen belül elsősorban a japán identitás kulturális és szellemi konstrukcióit.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a multikulturalitás jelenségeiről és az Európán kívüli, különösen a távol-keleti kultúrákról.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a bölcsészettudomány saját tudományterületére, a japanológiára jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, bibliográfiáiról.
- Ismeri a japanológia alapvető ágainak, területeinek legfontosabb alapismereteit.
- Alaposan és átfogóan ismeri a klasszikus japán filológia, a klasszikus japán írott nyelv, a hagyományos prózairodalmi nyelv, a japán nyelvészet és nyelvtudomány, a japán leíró nyelvtan (fonológia, morfológia, szintaxis), a japán irodalomtudomány, a japán filozófiatörténet, a japán esztétikatörténet, a japán vallástörténet, a japán egyháztörténet, a japán történettudomány, japán politikatörténet, japán művészettörténet, japán kultúrtörténet és művelődéstörténet ismereteit, a szak- és műfordítás alapjait.
- Ismeri a modern japán írott és beszélt nyelvet a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga, illetve a Japán Nyelvi Alkalmassági Vizsga (Nihongo Nōryoku Shiken) N2-N1-es szintjén.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik tudományterületének, a japanológiának jellemző kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- Érti és átlátja a japán szövegek és kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Ismeri a japán nyelvi, japán irodalmi és japán kulturális jelenségekről szerzett tudás - eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában történő - gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri a japán nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat és kutatási módszereket.
- Alaposan és átfogóan ismeri a japanológia jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- A japanológiának legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- A japanológia szakterületén képes a kelet-ázsiai, ezen belül elsősorban a japán kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- Képes a japanológiában, illetve annak interdiszciplináris területein az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére.
- Képes a japanológia mesterszintű, sokoldalú, interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére és az önálló kutatásra.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.

- Képes az Európán kívüli kultúrák, különösen a kelet-ázsiai és ezen belül a japán kultúra multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- A japanológia szakterületén különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával vizsgál.
- A japanológia szakterületén önállóan szelektálja és tudatosan alkalmazza a szakmai problémának (kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatoknak) megfelelő humántudományi módszereket.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár japán, illetve más idegen nyelven is) képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- Szakmája művelése során a japán nyelven kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.
- Ismeri a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, mely képessé teszi mind a japanológiában, mind interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Képes szakterületén, a japanológia területén projektekben, illetve adott feladatokon dolgozó munkacsoportokban tevékenyen részt venni.
- Képes irányítási feladatok ellátására.
- Képes az egyénileg, illetve párban, csoportban szervezett tanulás, a tanulóközösségek működésének, valamint ezek egymással való kapcsolatának elemzésére, a lehetőségek előrejelzésére, ismeri az ezekhez szükséges főbb tudományos eredményeket és releváns gyakorlatokat.
- Képes saját gondolatainak és a japanológia szakterületén a szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga, illetve a Japán Nyelvi Alkalmassági Vizsga (Nihongo Nōryoku Shiken) N2-N1-es szintjén.
- Képes japán nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.
- Folyékonyan és természetes módon tudja magát kifejezni japán nyelven, több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél japánul.
- Képes nagyobb mennyiségű japán és legalább még egy idegen nyelvű szakirodalom feldolgozására.
- A japanológia területén szerzett speciális jártassága és elmélyült műveltsége birtokában képes fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására.
- Képes alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a japán nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.

- Képes a japanológia szakterületén az egyes médiumok, funkciók, platformok új típusú, kollaboratív használatára, kreatív alkalmazására.
- Képes a szakterületi feladatokhoz leginkább megfelelő megoldások kiválasztására.
- Előnyben részesíti az e-szolgáltatások használatát.
- A japanológia területén képes kutatást, fejlesztést tervezni, vezetni.
- A japanológia területén szükséges innovációkhoz képes tudományos érveket hozni, azokat alátámasztani.

c) attitűdje

- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra, különösen a kelet-ázsiai, azon belül a japán kultúrára vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Nyitott saját tudományterületének, a japanológiának interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására törekszik.
- Az információkat kritikusan elemzi, önállóan kidolgozott szempontok szerint dolgozza fel, új összefüggésekre mutat rá.
- Képes szakterülete, a japanológia tanulásához szükséges alaptudások, képességek, attitűdök hiányának elemző, kritikus, szükség esetén önkritikus feltárására, képes korrekciós terveit adatokkal alátámasztva elkészíteni, ebben másokat is segíteni.
- Kritikai nézőpontot, új látásmódot, megoldásokat, módszertanokat alkalmaz a japanológia szakterületén.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kelet-ázsiai, elsősorban a japán kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Motivációval, elkötelezettséggel és minőség tudattal rendelkezik a japán nyelvet és kultúrát illetően.
- Törekszik a japanológia szakterületén speciális szakmai érdeklődése elmélyítésére, megszilárdítására.
- Felhasználja a japanológia szakterületén szerzett tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Szem előtt tartja a japanológia szakterületén résztémájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Törekszik a japanológia szakterületén szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.
- Kritikusan elemzi a magyar és európai identitás konstrukciói mellett a kelet-ázsiai, elsősorban a japán identitás konstrukcióit.
- A japanológia szakterületén tudását és képességeit folyamatosan fejleszti, kezdeményezéseiben, döntéseiben a siker közös értékét tartja szem előtt.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakterületével, a japanológiával összefüggésben tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli a japanológia szakterületén szakmai, szellemi identitását.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Felelősséget érez az egyéni, társas, szervezeti és rendszer-tanulásért, érti ezek jelentőségét.
- Munkája során kezdeményezi az európai és Európán kívüli, kelet-ázsiai és japán szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához, a japanológiához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén, a japanológia területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- A japanológia szakterületén képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.
- Önállóan és kritikai szempontokat érvényesítve tárja fel a japanológia szakterületén résztémája összefüggéseit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- japán nyelvészet és nyelvtudomány 6-20 kredit;
- japán irodalomtudomány 5-10 kredit;
- nyelvfejlesztés 12-15 kredit;
- japán kultúratudomány 18-25 kredit;
- klasszikus japán nyelv 4-5 kredit.

9.1.2. A képzés részeként, a felsőoktatási intézmény által ajánlott speciális programok választhatók, amelynek kreditaránya további 25-45 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez japán nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A japán szakiránytól eltérő korábbi keleti nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak japán szakirányának történettudományi, nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből, továbbá

- a 4.2. pontban felsorolt alapképzési szakon végzettek esetében középfokú (B2), komplex típusú nyelvtudás szükséges japán nyelvből,
- a 4.3. pontban felsorolt alapképzési szakon végzettek esetében továbbá a Japán Nyelvi Alkalmassági Vizsgán (Nihongo Nōryoku Shiken) megszerzett N2 szintű vagy középfokú, (B2) komplex típusú államilag elismert vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges japán nyelvből.

51. JOG, POLITIKA ÉS GAZDASÁG

Állam- és Jogtudományi Kar

1. A képzés megnevezése:

- a) magyar nyelven: jog, politika és gazdaság mesterképzési szak
- b) angol nyelven: Law, Politics and Economics master programme

2. A képzésben szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: okleveles jogi-politikai-közgazdasági szakember
- b) angol nyelven: expert in Law, Politics and Economics

3. A képzés besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolása: jogi képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- mesterfokozat (master of arts, rövidítve: MA)
- ISCED 2011 szerint: 7
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása ISCED-F 2013 szerint: 0488

3.4. orientáció szerinti besorolása: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. 5. szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6. képzés célja és a szakmai kompetenciák, tanulási eredmények:

6.1. A képzés célja:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik magas szinten értik a jog, a politika és a gazdasági folyamatok összefüggéseit, és ezt a tudásukat döntéshozóként és elemzőként hasznosítják a közsférában, az üzleti életben vagy nonprofit szervezetekben. A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

6.2. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A szakon végzett

a) tudása:

- ismeri és érti a kormányzás, a korszerű államigazgatás és a fejlett gazdaság működésére vonatkozó jogi kereteket és működési sajátosságokat, a jogalkotás és jogalkalmazás követelményeit és sajátosságait;
- az Európai Unió jogára és a fontosabb európai jogrendszerekre kiterjedően magas szintű komparatív tudása van a vállalkozások és nonprofit szervezetek működését meghatározó jogterületekről, a közpolitika-alkotás és -megvalósítás jogi környezetéről és eszközeiről;

- ismeri a modern állam, a különböző politikai és igazgatási rendszerek, a lokális, nemzeti és nemzetek feletti politika és igazgatás megértéséhez, elemzéséhez szükséges politikatudományi elméleteket, módszereket;
- ismeri a piacgazdaság, a közsféra, a nonprofit szektor megértéséhez, elemzéséhez szükséges közgazdaságtani elméleteket, módszereket;
- ismeri és érti a köz- és magánszervezetek stratégiai irányításának, vezetésének jogi, politikai és közgazdasági kereteit, a hatékony és értékteremtő vezetés módszereit;
- ismeri és érti a politikai és jogrendszerekkel, továbbá a fontosabb közpolitikákkal és a vállalati/nonprofit irányítással kapcsolatos legfontosabb normatív – értékrendi és etikai – kérdéseket, vitákat;
- magas szintű tudása van a jogszabályok, közpolitikai döntések hatáselemzésének módszereiről;
- ismeri és érti a digitális technológiák, a mesterséges intelligencia szabályozását és gazdasági-társadalmi alkalmazási lehetőségeit.

b) képességei:

- képes felismerni és értelmezni a politikai, közigazgatási és vállalatvezetői döntéshozatal gyakorlatában felmerülő jogi, politikai és közgazdasági kérdéseket, megoldási alternatívákat, ezek összefüggéseit;
- elemzőként képes közpolitikai és szervezeti stratégiák, döntések szakszerű előkészítésére és értékelésére, integrálva a politikai, jogi és gazdasági szempontokat;
- szervezeti döntéshozóként – megfelelő tapasztalat birtokában – képes a specializált szakemberekkel (jogászok, közgazdászok, politológusok) közös munka összefogására, a specializált tudáselemek integrálásával stratégiai döntések megalapozására;
- képes önállóan követni a megismert tudományágak eredményeit, értelmezni és alkalmazni az elméleteit, modelljeit;
- képes alkalmazni az önálló munkájához szükséges módszereket, kezelni és értelmezni a releváns adatokat;
- képes a mesterséges intelligencia hasznosítására önálló elemzői munka vagy döntéshozatal támogatására.

c) attitűdje:

- nyitottság, interdiszciplináris szemlélet, a tudományágak közötti kapcsolódások keresése jellemzi;
- fegyelmezett, logikus, elméletileg igényes gondolkodással bír;
- a tényekre, empirikus adatokra figyel, a szabatos elemzői módszertanhoz ragaszkodik;
- az elemzési, illetve döntéshozatali helyzetekben a politikai, jogi és gazdasági korlátokra és lehetőségekre együttesen figyel, reális, de innovatív megoldásokat keres;
- a normatív, etikai szempontokra tudatosan figyel, értékrendjének megfelelően azokat a munkája során alkalmazza;
- egyéni és csoportos szakmai munkára is képes;
- kritikus, társadalmi problémákra érzékeny, kreatív gondolkodás jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége:

- olyan önálló elemzői, tanácsadói és vezetői munkakörök betöltésére képes, amelyek átfogó jogi, politikai és közgazdasági tudást igényelnek;
- munkakörét új, más szakterületekre vonatkozó tudással kiegészítve, azt a tudást integrálva tudja betölteni;
- kezdettől a problémák feltárásában, elemzésében és a megoldások keresésében autonóm módon, szakmai és etikai felelősséget vállalva végzi munkáját.

7. A képzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

7.1. Jogtudományi ismeretek: 20-30 kredit

7.2. Politikatudományi ismeretek: 15-25 kredit

7.3. Közgazdaságtudományi ismeretek: 15-25 kredit

7.4. Multidiszciplináris választható ismeretek: 10-30 kredit

7.5. Kutatásmódszertani, elemzői és döntéshozatali gyakorlati ismeretek: 15-30 kredit

7.6. Szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7.7. A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma: 14 kredit

8. A szakmai gyakorlat és a gyakorlati képzés követelményei: -**9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek:**

A képzés angol nyelven folyik.

10. Idegen nyelven folyó tanulmányok esetében az elérendő idegennyelvtudás szintje: -

52. KÍNA-TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: Kína-tanulmányok (Chinese Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles Kína-szakértő
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Chinese Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak kínai szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0232

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a legkülönbözőbb területeken - az üzleti életben, tudományban, államigazgatásban, diplomáciában - kínai nyelv-tudásuk és Kínára vonatkozó ismereteik birtokában magas szintű szakmai munka végzésére képesek. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A Kína-szakértő

a) tudása

- Ismeri a modern kínai írott és beszélt nyelvet legalább a Kínai Nyelvi Szintfelmérő Vizsga (Hanyu Shuiping Kaoshi, HSK) 5-s szintjén, illetve a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelv-vizsga szintjén.
- A klasszikus kínai írott nyelvet legalább középszinten ismeri.

- A sinológia alapvető ágainak, területeinek (történettudomány, irodalomtudomány, nyelv-tudomány, vallás- és filozófiatörténet, kultúra- és művészettörténet, filológia) legfontosabb ismereteivel rendelkezik.
- A kínai nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkkal rendelkezik.

b) képességei

- Képes alkalmazni a kínai nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket.
- Eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában képes a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására.
- Képes a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatára.
- Képes mind a sinológiában, mind interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Képes kínai nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni.
- Képes az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.
- Képes ismeretei tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértésére és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére, eredeti ötletek felvetésére.

c) attitűdje

- A sinológia területének elmélyült tanulmányozása során kialakított kritikai attitűddel rendelkezik, melyet más területeken is alkalmaz.
- Együttműködő a kínai, illetve általában más kultúrák képviselőivel.
- A kínai nyelvvel, történelemmel és kultúrával kapcsolatos problémákat felismeri és kreatívan kezeli.
- A kínai történelem és kultúra tanulmányozása során szerzett ismereteket és megismert értékeket a szakmai élet egyéb területein is tudja használni.
- Az elsajátított történeti és kulturális ismeretek alapján érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Az itt elsajátított ismeretek nyomán igénye van egyéb Európán kívüli és európai kultúrák megismerésére.
- Motivált, elkötelezett és minőség tudattal rendelkezik a kínai nyelvet és kultúrát, illetve általában a saját kultúrától különböző kultúrákat illetően, az ezekről való felelős gondolkodás és megnyilatkozás készségeit elsajátította.

d) autonómiája és felelőssége

- Magas szakmai színvonalú feladatokat is önállóan tervez és hajt végre.
- Igénye van saját tudásának magasabb szintre történő emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.

- Felelősségteljesen építi fel szakmai karrierjét, és támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását.
- Legjobb tudása szerint, elkötelezetten szolgálja és képviseli a szakmai érdekeket.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- nyelvi ismeretek (klasszikus kínai nyelv, modern kínai nyelv, modern kínai szakszövegolvasás, japán nyelv) 48-56 kredit
- történeti, nyelvészeti és kultúrtörténeti ismeretek (kínai történelem, kínai nyelvészet és nyelvtudomány, filológiai ismeretek, kínai filozófia- és vallástörténet, kínai irodalom- és művészettörténet) 20-28 kredit
- választható szakos specializációk a nyelvtudomány, a történettudomány, az irodalom- és művészettörténet köréből 12-18 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésbe történő belépés feltétele a Kínai Nyelvi Szintfelmérő Vizsga (Hanyu Shuiping Kaoshi, HSK) 4-es szintű ismerete, illetve államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél kínai nyelvből.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A kínai szakiránytól eltérő korábbi keleti nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a keleti nyelvek és kultúrák kínai szakiránya történettudományi, nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

53. KISEBBSÉGPOLITIKA

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: kisebbségpolitika (Ethnic and Minority Policy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles kisebbségpolitikai szakember
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Ethnic and Minority Policy Expert

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a társadalomtudomány képzési területről a társadalmi tanulmányok, a szociológia, a szociális munka, a politikatudomány, a politológia, a kulturális antropológia és a szociálpedagógia alapképzési szak, valamint az ezeknek megfelelő, a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű szakok a bölcsészettudomány képzési területről a történelem alapképzési szak.

4.2. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a gazdaságtudományok képzési területről az alkalmazott közgazdaságtan, a bölcsészettudomány képzési területről a pedagógia, a pszichológia alapképzési szak, a szabad bölcsészet alapképzési szak filozófia specializációja, a pedagógusképzési terület alapképzési szakjai, a felsőoktatásról szóló 1993. LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű társadalomismeret, filozófia alapképzési szak.

4.3. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék);
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 12 kredit;

intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 4 kredit;

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 313/0312

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja kisebbségpolitikai szakemberek képzése, akik ismerik az Európai Unió etnikai, nemzeti és kisebbségi problémáit. Megfelelő elméleti és gyakorlati tudással, interdiszciplináris ismeretekkel és nemzetközi kitekintéssel rendelkeznek a kisebbségpolitika vonatkozásában.

Megszerzett jogi, politikai, szociológiai, antropológiai, közpolitikai és történeti ismereteik birtokában képesek a kisebbségpolitika területén önállóan vagy csoportban végzendő döntéshozói, irányítási, szervezési és szakértői feladatok ellátására. Társadalomtudományi elméleti és gyakorlati, valamint statisztikai ismereteik birtokában képesek a tudományterületükön belül adatelemzések elvégzésére. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A kisebbségpolitikai szakember

a) tudása

- Megértette és elsajátította a kisebbségek, az etnicitás, az interetnikus és csoportközi viszonyok nemzetközi és hazai tudásanyagát és kutatómódszertanát, és ismeri a vonatkozó nemzetközi szakirodalmat.
- Ismeri a vonatkozó angol nyelvű szakkifejezéseket a kisebbségi elméletek, csoportközi viszonyok, etnicitás, interetnikus viszonyok tekintetében.
- Ismeri a legjelentősebb hazai etnikai és szociális csoportok helyzetét, a többségi társadalommal való együttműködésük különféle konfliktusait, és a konfliktusok kezelésének lehetséges módjait.
- Rendelkezik a kisebbségpolitika területéhez sorolható társadalmi folyamatok és jelenségek egymásra hatásának megértését segítő interdiszciplináris ismeretekkel, és ismeri a vonatkozó nemzetközi szakirodalmat.
- Elsajátította a társadalomtudományi- és szociológiai kutatások módszereihez kapcsolódó kvantitatív és kvalitatív ismereteket.
- Ismeri a vonatkozó angol nyelvű szakkifejezéseket a számítógépes adatelemzés módszerei, kutatástervezés és szervezés, interjúkészítés és egyéb kvalitatív technikák esetében.

b) Képességei

- Képes a megszerzett tudományos ismeretek gyakorlati alkalmazására, a különféle kisebbségi csoportokkal kapcsolatos szakpolitikák kidolgozására.
- Képes a tudományos, államigazgatási vagy üzleti megrendelő felől érkezett kutatási kérdések, megrendelések átfogalmazására a társadalomtudomány nyelvére.
- Képes a kérdésnek megfelelő empirikus kutatás megtervezésére kvantitatív és kvalitatív módszerekkel egyaránt.
- Képes az empirikus vizsgálatok eredményeinek kritikus értelmezésére és a kutatás végén a megfelelő szakpolitikai elemzések elkészítésére, valamint a szakpolitikai ajánlások megtételére.
- Képes a kutatási eredmények megfelelő bemutatására, beleértve a kutatási jelentés írását és a megrendelőnek nyújtott prezentációt.
- Képes a kisebbségi és a marginális, deviáns társadalmi szereplőkkel kapcsolatos kérdéseknek a civil társadalomba való bevezetésére.
- Képes a kisebbségpolitikával összefüggő empirikus kutatások átfogó, statisztikai és gazdasági hatékonyság-szempontú értékelésére.

c) attitűdje

- Bízik saját tudásában és képességeiben, elkötelezetten képviseli szakmai elképzeléseit.
- Kritikusan ítéli meg a kisebbségpolitika új jelenségeit korlátozni igyekvő tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai törekvéseket.
- Nyitott, befogadó, ugyanakkor problémacentrikus látásmódjával kritikus minden szakmai innovációs törekvessel szemben, azokat támogatja és alkalmazza, amelyek szakmai értékelése szerint megfelelőek.
- Messzemenőig törekszik érvényesíteni a hazai és nemzetközi szakmai szervezetek által megfogalmazott kisebbségpolitikai tárgyú irányelveket.
- Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai kapcsolatok ápolásának minden együttműködési formája iránt.
- Nyitott minden felkérésre, amely arra irányul, hogy közkinccsé tegye tudását, ismereteit, amennyiben azok nem ütköznek jogi korlátokba.
- Kiáll a kutatásokkal kapcsolatos adatok, elemzések lehető legszélesebb körének nyilvánossága mellett, különösen, ha azt a közérdek megköveteli.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan, bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezeti egységek létrehozásában és irányításában.
- Felelősségteljesen építi fel szakmai karrierjét, és támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását.
- Önálló és felelős szerepeket vállal a szakmai szervezetek hazai és nemzetközi működésében, valamint az érdekérvényesítő fórumok munkájában.
- Védi a kutatásokban résztvevők személyiségi, különösen személyes adatokhoz fűződő jogait.
- Különböző fórumokon, a tudományos közösség, megrendelőik, a társadalom bármely tagjai előtt, a csoportok tagjaitól elvárható tudásnak megfelelően, de a szakmai korrektség messzemenő érvényesítése mellett számol be az általa végzett elemző, kutató tevékenységről és annak eredményéről.
- Részt vesz a szakma módszereinek fejlesztésében, a tudományos közösség számára közreadja a szakmai szempontból jelentős eredményeket.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül, beleértve a diplomamunka elkészítését is:

- nacionalizmus és etnicitás elméletei 12-18 kredit;
- kisebbségpolitika 18-24 kredit;
- migrációs elméletek 6-18 kredit;
- szociálpszichológia 6-12 kredit;
- a kisebbségkutatás módszertana 18-30 kredit;

- választható szakmai ismeretek 30-50 kredit, amelyből
- marginalizáció és munkaerő-piaci szegregáció 6-18 kredit,
- antiszemitizmus, rasszizmus, vallási kisebbségek 6-12 kredit,
- kisebbségi reprezentáció, kisebbségi problémák 18-24 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlatra követelményei

A szakmai gyakorlat legalább három hét időtartamot elérő gyakorlati kompetenciák megszerzését biztosító egybefüggő szakmai gyakorlat.

A szakmai gyakorlat terepmunka, amelynek során a hallgatóknak lehetősége nyílik a különféle kisebbségi csoportokkal foglalkozó szervezetek megismerésére, azok együttműködésének és kapcsolatrendszerének tanulmányozására, az együttműködésük során kialakuló érdekellentétek, és az azok feloldását szolgáló helyi problémamegoldó folyamatok feltárására és elemzésére.

9.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésbe való felvétel feltétele angol vagy a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti, a nemzetiségek által használt idegen nyelvből államilag elismert legalább középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

9.4. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditok száma legalább 60 kredit:

- társadalomtudományi és közgazdasági elméleti és gyakorlati ismeretek (szociológia, pszichológia, filozófia, antropológia, politológia) területéről legalább 25 kredit;
- gazdasági és jogi ismeretek (közgazdaságtan, jogtudomány) területéről legalább 12 kredit;
- kommunikációs, kulturális, piac- és közvélemény-kutatási ismeretek területéről legalább 8 kredit;
- kutatás-módszertani ismeretek területéről legalább 15 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

54. KLASSZIKA-FILOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: klasszika-filológia (Classical Philology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles klasszika-filológia szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Classical Philologist

választható specializációk: latin, ógörög, antik örökség

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika-filológiai szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit.

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja, az általános és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakember képzése, aki átfogó ismeretekkel rendelkezik a klasszikus antikvitásról vagy az annak örökségét folytató késő antik (patrisztikus), középkori, reneszánsz humanista - és adott esetben kora újkori - európai kultúráról. A választott specializációnak megfelelő nyelvet - latin, ógörög, középkori latin, újkori latin, bizánci görög, továbbá héber - magas szinten ismeri. Képes az adott nyelven született kiemelkedő irodalmi művek és más forrásszövegek sokoldalú elemzésére, és ismeri a megfelelő történeti és kultúrtörténeti forrásokat. Felkészült tanulmányai doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A klasszika-filológia szakos bölcsész

a) tudása

- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén ismeri a latin vagy az ógörög nyelvet.

- Ismeri a klasszikus latin és görög vagy az antik örökségre építő középkor- és újkori latin, görög, továbbá - választás szerint - a héber nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket.
- Áttekintő módon ismeri az antikvitás vagy az antik örökséget hagyományozó késő antikvitás, illetve az antikvitás hagyományaira építő középkor irodalmának és kultúrájának egészét.
- Átlátja a fentebbiek jelentőségét az európai kultúrában és az ókortól máig terjedő gondolkodástörténetben és egyetemes civilizációs folyamatokban.
- Ismeri a premodern és a modern nyelv-, irodalom- és kultúratudomány különböző módszereinek alkalmazhatóságát a fenti nyelvek, irodalmi alkotások, műfajok, kulturális jelenségek stb. megismerésében.

b) képességei

- Képes az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére.
- Képes eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes a klasszikus latin vagy görög nyelvvel és kultúrával vagy az antik örökséget hagyományozó késő antik, illetve az antik örökségre építő középkor- és újkori latin vagy görög nyelvvel összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.
- Együttműködésre képes más szakmák képviselőivel.

c) attitűdje

- Alapos értelmiségi tájékozottsággal és nagyfokú kreativitással rendelkezik.
- Igyekszik az antikvitásról, az antik örökségre építő középkori kultúráról szerzett tudását saját kora keretei között értelmezni és hasznosítani.
- Szellemi nyitottsággal tudja értékelni az elméleti megfontolások változását.
- Az antikvitás, az antik örökségre építő középkori kultúra megismerése közben kialakított módszertanát adaptálni tudja más megismerési formákra is.
- Nyitottság jellemzi a nekünk jól ismert moderntől eltérő kultúrák megértésére, értékeinek felismerésére.
- Kritikai attitűd jellemzi a megismerési folyamatokban, illetve a szakmai, kulturális, társadalmi ítéletalkotásban.

d) autonómiája és felelőssége

- Elkötelezett az ókori világ kulturális értékeinek, az antik örökségre építő középkori kultúrájának megőrzése és megismertetése iránt.
- Igényli az egyetemi oktatásban szerzett ismeretek további szélesítését.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékeiért.

- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- klasszika-filológia szakmai ismeretei [filológia (paleográfia, szövegkritika-szövegkiadás), irodalomtörténet, irodalmi művek értelmezése, leíró nyelvészet (fonológia, morfológia, szintaxis), nyelvfejlesztési ismeretek, történeti és összehasonlító nyelvtudomány, nyelvtörténet, a görögséggel (Bizánccal) és Rómával (a középkori Nyugat-Európával) érintkező népek, nyelvek, kultúrák, filozófia, esztétika, vallástörténet, egyháztörténet, régészet-művészettörténet, retorika és poétika, természettudomány, kultúrtörténet (a kultúra további területei: jog, színháztörténet)] 20-30 kredit;
- a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 20-30 kredit.

9.1.2. A képzés részeként választható specializációk további kreditértéke 40-45 kredit.

- A választható specializációk szakterületei a nyelvfejlesztés (ógörög, latin, héber grammatika, stilisztika), különböző műfajú, az alapfokon tanultakhoz képest nehezebb irodalmi és egyéb szövegek elemző olvasása (szövegolvasás, auktorolvasás), speciálkollégiumok, szakszemináriumok, kutatószemináriumi munka.
- Az ógörög, illetve a latin specializáció az antik civilizáció két nagy nyelvére és kultúrájára vonatkozó ismereteket mélyíti el. Az antik örökség specializáció a késő antikvitással, illetve az antik kultúrára építő európai középfok és újkor latin, illetve görög nyelvvel és kultúrájával összefüggő ismeretek megszerzését teszi lehetővé, és lehetőséget ad az európai kultúra úgynevezett három szent nyelvének tanulmányozására.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez ógörög vagy latin nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit a korábbi tanulmányok alapján az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak klasszika-filológia szakirányának latin, illetve (ó)görög nyelvi, nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

55. KOMMUNIKÁCIÓ- ÉS MÉDIATUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: kommunikáció- és médiatudomány (Communication and Media Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles kommunikáció- és médiaszakértő
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Communications and Media Studies Expert

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: kommunikáció- és médiatudomány alapképzési szak, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű kommunikáció alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány, a gazdaságtudományok, a jogi, az informatika, a művészet, a művészetközvetítés és a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit

intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 2 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 321/0321

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja a munkaerőpiac új és folyamatosan változó kihívásaira jól reagáló kommunikáció- és médiaszakértő szakemberek képzése, akik magabiztos ismeretekkel és tudással rendelkeznek a társadalmat működtető alrendszerek kommunikációs és mediális meghatározottságára vonatkozóan. Ismerik és működtetni tudják a kommunikáció és média különböző intézményeit, illetve felkészültek ezen intézmények elemző értékelésére is, valamint kutatási programokba való bekapcsolódásra. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A kommunikáció- és médiaszakértő szakemberek

a) tudása

- Magas szinten ismeri a legfontosabb társadalomtudományi összefüggéseket.
- Ismeretei kiterjednek a szakterület tágabb rendszerben való elhelyezésére, a rokon szakterületekhez való kapcsolatok meg- és felismerésére, a tágabb rendszer adta lehetőségek és a hatásrendszerre vonatkozó kontextusok használatára.
- Elmélyült és értő ismeretei vannak a kommunikáció- és médiatudomány minden fontos területéről, a társadalmi kommunikáció színtereiről, az itt működő intézményekről és ezek működési mechanizmusairól, folyamatairól, ismeri az erre a területre vonatkozó történeti vonatkozásokat.
- Ismeri és átlátja azokat a hazai, európai és globális társadalmi és kulturális jelenségeket és problémákat, amelyek meghatározó szerepet játszottak és játszanak a társadalomtudományi gondolkodás alaptendenciáinak kialakításában.
- Ismeri a kommunikációs és mediális rendszerek különböző területeinek problémáit és összefüggéseit, többek között a média és populáris kultúra összefüggéseit, a globális média-piac működési elveit, a kulturális csere globális szabályait.
- Ismeri a kommunikáció és kultúra összefüggéseit, e kapcsolat különböző szintű megnyilvánulásait és ezek következményeit a társadalmi kommunikáció összefüggésrendszerében.
- Megfelelő és elegendő ismeretanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy eligazodjon a társadalmi döntéshozatal különböző mechanizmusában.
- Érti és átlátja a társadalmi érdekérvényesítés csatornáit, az érdekötköztetés fórumait és a döntések befolyásolásának legális és etikus módszereit.
- Saját szakmai ismeretei alapján felismeri e terület kommunikációs és információs sajátosságait.
- Ismeri az Európai Unió által definiált kulturális tér sajátosságait, és az ebből eredő következményeket.
- Ismeri az állami szabályozás működését, jogi hátterét, intézményrendszerét és eszközeit.
- Birtokában van a szakterületén alkalmazható és alkalmazandó módszertani ismereteknek, érti a legújabb módszertani fejlesztések lényegét, átlátja ezek fejlődési tendenciáit.

b) képességei

- Rendelkezik az új látásmód képességével, képes a szociokulturális környezetet interdiszciplináris szemlélettel megközelíteni, és képes arra, hogy a szakterületre jellemző megismerési felkészültségeket szakszerűen alkalmazza.
- Képes szakterülete ismereteit alkalmazni a problémák és konfliktusok felismerésére, és hatékonyan közre is tud működni ezek megoldási javaslatainak kidolgozásában és megoldásában.
- Szakmai feladatainak megoldásában képes önálló elemzésre, értékelésre, és következtetések és magyarázatok szintetizálására.

- Képes a hazai és külföldi társadalomtudományi források feltárására, feldolgozására, és szakmai munkája során a leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására.
- Képes szakterületének egyes résztémáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket és az elemzéseket magába foglaló tanulmányokat, szöveges összegzéseket készíteni.
- Képes az információk kritikus elemzéséhez és feldolgozásához kellően megalapozott technikák széles skálájának alkalmazására.
- Képes hiányosan rendelkezésre álló adatok esetében is helytálló és korrekt véleményt vagy bírálatot megfogalmazni, döntést hozni, és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára érthetően kommunikálni.
- Képes a szervezeten belüli munkafolyamatokat a felkészültségének megfelelő szinten irányítani, eredményesen együttműködni az intézményen belüli és kívüli partnerekkel, megfelelő szakmai gyakorlat után vezetői munkakört betölteni.
- Képes az intézménye, illetve szakmai szervezete számára befogadható és végrehajtható projektek felkutatására, a pályázati és végrehajtási munka irányítására, és a folyamatot koordináló eredményes együttműködésre a partnerekkel.
- Képes a gyorsan változó munkahelyi és szervezeti körülményekhez alkalmazkodni.
- Képes a változások kezelésére vonatkozó adaptáció koncepciójának kidolgozására, ennek munkatársaival és egyéb partnereivel való megvitatására és elfogadtatására.
- Képes önálló szakmai koncepciók kidolgozására és ezek kivitelezésére.
- A szakon megszerzett tudás birtokában képes a társadalomtudományi és ezen belül a kommunikáció- és médiatudományi tudásával kapcsolatos szakmai reflexióra, és szakmai tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Képes szakmai tudásának birtokában az eredményes és hatékony értelmiségi munkára.
- Képes minimálisan egy idegen nyelven (javasoltan angolul) is szakmája gyakorlására, a szakmai szókincs használatára, idegen nyelvű szakszöveg helyes értelmezésére, ennek érdekében pedig idegen nyelvi kommunikációs képessége folyamatos fejlesztésére.
- Képes az élethosszig tartó tanulás folyamatában való részvételre.

c) attitűdje

- Nyitott a társadalmi változások dinamikus és értékalapú befogadására, fogékony az előítéletek ellen küzdő szemléleti alapok adaptálására.
- Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Elfogadja a magyar és az európai identitás vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét és felvállalja ezen értékek képviselését.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrák megismerésére, nyitottan és elfogadóan viszonyul e kultúrák felé.
- Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait,

- Nő szakmai identitásának tudatossága, megalapozottságának mértéke, megszilárdul hivatástudata.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a megközelítésekhez, amelyek korlátozni kívánják a társadalomtudományok nyitottságát és sokszínűségét tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai kommunikációs színtereken.
- Érzékeny és nyitott a legsúlyosabb társadalmi problémákra, szemléletét áthatja az esetekkel és a kiszolgáltatottakkal szembeni szakmai és emberi szolidaritás.
- Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, az élet minden területén érvényes demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett és véleményét a megfelelő formában meg is tudja fogalmazni.
- Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
- Bízik saját tudásában és képességeiben, elkötelezett a szakmai elképzelések iránt.
- Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmi-ségi világlátás önfejlesztő módszereire és törekszik önmaga fejlesztésére e területeken.
- Határozottan és elkötelezetten kiáll a globális problémák megoldására irányuló szakmai törekvések mellett, különösen a fenntarthatóságot veszélyeztető tendenciákkal szembeni tudományos és gyakorlati erőfeszítések támogatásával.
- Nyitott és befogadó a társadalomtudományokban most formálódó minőségbiztosítási törekvésekkel szemben, elkötelezetten törekszik ezek saját szervezetben történő alkalmazására és működtetésére.
- Nyitott és együttműködésre kész a nemzetközi szakmai kapcsolatok ápolására, kezdeményező ezek létrehozásával és működtetésével kapcsolatban.
- Nyitott és elfogadó azokkal a felkérésekkel kapcsolatban, amelyek tudásának, ismereteinek, szakmai tapasztalatainak megosztására irányulnak.

d) autonómia és felelőssége

- A kommunikáció- és médiatudomány szakmai közegeiben önálló és kezdeményező szerepet vállal az általa elfogadott társadalomfelfogás érvényesítésében.
- Saját szakmai közegében olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét, felelősséggel vállal fel és működtet egyenrangú partneri viszonyokat.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt saját intézménye és szervezete egységeinek létrehozásában és irányításában.
- Felelősségteljesen építi fel szakmai karrierjét, és támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását.
- Szakmai és társadalmi fórumokon szuverén szereplőként jeleníti meg nézeteit, felelősen képviseli szakmáját, szervezetét, és szakmai csoportját, elkötelezetten szolgálja és képviseli szakmája érdekeit.

- Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.
- Minden szervezeti, intézményi tevékenysége során felelős módon veti latba tudását és befolyását a minőségi munkavégzés és annak elismertetése mellett.
- Öntudatosan és felelősen áll ki minden kooperációs formában a társadalom, szűkebb szakmai területe és munkahelye jogi, etikai és szakmai normáinak következetes végrehajtása és védelme érdekében.
- Felelősséget vállal választott szakterülete szakmai és etikai normáinak betartására.
- Felelősséget vállal az általa előállított anyanyelvű és idegen-nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Ha szükséges, saját felelősségi körén belül felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Önálló és felelős szerepeket vállal hazai és nemzetközi szakmai szervezetek alapításában, működtetésében, érdekvédelemértető fórumok munkájában.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a kommunikáció- és médiatudomány társadalomtudományi beágyazottsága [a kommunikáció és média társadalomtudományi vizsgálata, a kommunikáció és média interdiszciplináris megközelítése; a kommunikáció és média szabályozásának elméletei (például jogi, etikai, gazdasági, politikai, kulturális)] 15-20 kredit;
- a kommunikáció- és médiakutatás szakmai ismeretei, problématerületei (a közvetlen emberi kommunikáció elméletei, a társadalmi kommunikáció elméletei, kultúra és kommunikáció, szervezeti és intézményi kommunikáció, kommunikációs kutatás-módszertani ismeretek, kommunikációs technológiák, szakmai gyakorlati ismeretek) 74-79 kredit.

9.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret. A választható ismeretek kreditértéke a kommunikáció- és médiakutatás szakmai ismeretei, problématerületei stúdiumokon belül 30-40 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott gyakorlat.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditok száma legalább 30 kredit: a hálózati kommunikáció, a gazdálkodás és menedzsment, a HR, a kulturális antropológia, a kultúratudomány, a kommunikáció, a marketing, a médiaelmélet, a médiakultúra, a médiaműveltség, a munkapszichológia, az interkulturális alapismeretek, a

művészet és művészetközvetítés, a nyelvtudomány, a nemzetközi kommunikáció, a speciális médiaismeretek, a szociológia, a szociálpszichológia és a PR területeiről.

56. KOREA-TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: Korea-tanulmányok (Korean Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles Korea-szakértő
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Korean Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak koreai szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehetők: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak további szakirányai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: legalább 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik jól ismerik a koreai nyelvet, a koreai kultúrát. Felsőfokú (C1) nyelvtudási szinten képesek koreai nyelvű hétköznapi, kulturális, politikai, gazdasági, társadalmi, valamint nyelv- és irodalomtudományi szövegeket felelősen értelmezni, közvetíteni és alkotni írásban és szóban. Koreainyelv-tudásuk és a Koreai-félszigetre vonatkozó ismereteik birtokában az üzleti életben, a tudományban, az államigazgatásban, a diplomáciában magas szintű szakmai munka végzésére képesek koreai nyelvismeretet igénylő feladatok ellátásával. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A Korea-szakértő

a) tudása

- Részleteiben átlátja saját szakterületének, a koreanisztikának elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Átlátja és érti a magyar és európai identitás mellett a távol-keleti, ezen belül elsősorban a koreai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a multikulturalitás jelenségeiről és az Európán kívüli, különösen a távol-keleti kultúrákról.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a bölcsészettudomány saját tudományterületére, a koreanisztikára jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, bibliográfiáiról.
- Ismeri a koreanisztika alapvető ágainak, területeinek legfontosabb alapismereteit: alaposan és átfogóan ismeri a klasszikus koreai civilizáció, a klasszikus koreai írott nyelv, a koreai nyelvészet és nyelvtudomány, a koreai irodalomtudomány, a koreai sámánizmus, a koreai buddhizmus, a koreai nemzeti identitás, a Koreai-félsziget története, a Koreai-félsziget politikatörténete, a koreai hagyományos műveltség és a modern koreai kultúra ismereteit, a szak- és műfordítás alapjait.
- Ismeri a modern koreai írott és beszélt nyelvet a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik tudományterületének, a koreanisztikának jellemző kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- Érti és átlátja a koreai szövegek és kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Ismeri a koreai nyelvi, koreai irodalmi és koreai kulturális jelenségekről szerzett tudás - eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában történő - gyakorlati alkalmazását.
- Ismeri a koreai nyelv, irodalom, történelem és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat és kutatási módszereket.
- Alaposan és átfogóan ismeri a koreanisztika jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- A koreanisztikának legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- A koreanisztika szakterületén képes a távol-keleti, ezen belül elsősorban a koreai civilizáció jelenségeinek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére. Képes a koreanisztikában, illetve annak interdiszciplináris területein az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére.
- Képes a koreanisztika mesterszintű, sokoldalú, interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére és az önálló kutatásra.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.
- Képes az Európán kívüli kultúrák, különösen a távol-keleti és ezen belül a koreai kultúra multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- A koreanisztika szakterületén különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával képes vizsgálni.

- A koreanisztika szakterületén képes önállóan megválasztani és tudatosan alkalmazni a szakmai problémának (kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatoknak) megfelelő humán-tudományi módszereket.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- Szakmája művelése során a koreai nyelven kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.
- Ismeri a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, mely képessé teszi mind a koreanisztikában, mind interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítései értékelésére, önálló kritika kifejtésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Képes szakterületén, a koreanisztika területén projekteken, illetve adott feladatokon dolgozó munkacsoportokban tevékenyen részt venni.
- Képes irányítási feladatok ellátására.
- Képes az egyénileg, illetve párban, csoportban szervezett tanulás, a tanulóközösségek működésének, valamint ezek egymással való kapcsolatának elemzésére, a lehetőségek előrejelzésére, ismeri az ezekhez szükséges főbb tudományos eredményeket és releváns gyakorlatokat.
- Képes saját gondolatainak és a koreanisztika szakterületén a szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.
- Képes koreai nyelven hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.
- Folyékonyan és természetesen módon tudja magát kifejezni koreai nyelven, több beszédszinten, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél koreai nyelven.
- Képes nagyobb mennyiségű koreai és legalább még egy idegen nyelvű szakirodalom feldolgozására.
- A koreanisztika területén szerzett speciális jártassága és elmélyült műveltsége birtokában képes fogalmi és absztrakt gondolkodást, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására. Képes alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a koreai nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.
- Képes a koreanisztika szakterületén az egyes médiumok, funkciók, platformok új típusú, kollaboratív használatára, kreatív alkalmazására. Képes a szakterületi feladatokhoz leginkább megfelelő megoldások kiválasztására.
- A koreanisztika területén képes kutatást, fejlesztést tervezni, vezetni. A koreanisztika területén szükséges innovációkhoz képes tudományos érveket hozni, azokat alátámasztani.

- Képes szakterülete, a koreanisztika tanuláshoz szükséges alaptudások, képességek, attitűdök hiányának elemző, kritikus, szükség esetén önkritikus feltárására, képes korrekciós terveit adatokkal alátámasztva elkészíteni, ebben másokat is segíteni.

c) attitűdje

- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra, különösen a távol-keleti, azon belül a koreai civilizációra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Nyitott saját tudományterületének, a koreanisztikának interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására törekszik.
- Az információkat kritikusan elemzi, önállóan kidolgozott szempontok szerint dolgozza fel, új összefüggésekre mutat rá.
- Kritikai nézőpontot, új látásmódot, megoldásokat, módszertanokat alkalmaz a koreanisztika szakterületén.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a távol-keleti, elsősorban a koreai kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Motivációval, elkötelezettséggel és minőség tudattal rendelkezik a koreai nyelvet és kultúrát illetően.
- Törekszik a koreanisztika szakterületén speciális szakmai érdeklődése elmélyítésére, megszilárdítására.
- Felhasználja a koreanisztika szakterületén szerzett tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Szem előtt tartja a koreanisztika szakterületén résztémájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Törekszik a koreanisztika szakterületén szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.
- Kritikusan elemzi a magyar és európai identitás konstrukciói mellett a távol-keleti, elsősorban a koreai identitás konstrukcióit.
- A koreanisztika szakterületén tudását és képességeit folyamatosan fejleszti, kezdeményezéseiben, döntéseiben a siker közös értékét tartja szem előtt.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakterületével, a koreanisztikával összefüggésben tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli a koreanisztika szakterületén szakmai, szellemi identitását.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Felelősséget érez az egyéni, társas, szervezeti és rendszer-tanulásért, érti ezek jelentőségét.
- Munkája során kezdeményezi az európai és Európán kívüli, elsősorban szülői szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához, a koreanisztikához kapcsolódó kérdésekben.

- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén, a koreanisztika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- A koreanisztika szakterületén képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.
- Önállóan és kritikai szempontokat érvényesítve tárja fel a koreanisztika szakterületén résztémája összefüggéseit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó nyelvi, irodalmi ismeretek 8-12 kredit;
- koreanisztikai szakmai ismeretek (történeti és összehasonlító nyelvtudomány, nyelvtörténet, koreai vallások és hagyományos műveltség, a buddhizmus története, népi vallásosság, sámánizmus, a különböző koreai államalakulatok - Kó-Csoszon, Kogurjó, Silla, Pekcse, Korjó, valamint Csoszon - fejlődése és egymáshoz való viszonya, a koreai nemzet 20. századi megosztottsága, hagyományos és modern kultúra) 78-82 kredit.

9.1.2. A képzésben a felsőoktatási intézmény által ajánlott speciális programok választhatók, amelynek kreditaránya a szakmai képzésen belül 25-45 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez koreai nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A szakirányától eltérő korábbi keleti nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak koreai szakirányának történettudományi, nyelvtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből, továbbá a 4.3. pontban felsorolt alapképzési szakon végzetek esetében középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsgálattal egyenértékű nyelvtudás szükséges koreai nyelvből.

57. KÖNYVTÁR- ÉS INFORMÁCIÓTUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: könyvtár- és információtudomány (Library and Information Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles informatikus könyvtáros
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Librarian and Information Scientist

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: informatikus könyvtáros alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű könyvtáros, informatikus könyvtáros szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 322/0322

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja könyvtáros szakemberek képzése, akik a megszerzett könyvtár- és információ-tudományi és informatikai ismereteik birtokában az információs és tudástársadalom alapintézményeiben (könyvtárakban, gazdasági, üzleti, közigazgatási, államigazgatási, valamint információszolgáltató intézményekben és központokban, továbbá egyéb informatikus könyvtáros képzettséget igénylő területeken) - a korszerű információs technológia teljes eszköztárát hasznosítva - képesek az információs tartalmak előállításával, szervezésével, feldolgozásával, tájékoztatásával, archiválásával kapcsolatos feladatok elvégzésére és az ezekhez kötődő szolgáltatások tervezésére és menedzselésére, a tudás, az információ és a kultúra közvetítésére. Képesek továbbá aktív szerepet vállalni a tudásdiszemináció és a kutatástámogatás területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az informatikus könyvtáros

a) tudása

- Magas szinten ismeri, és a magabiztos gyakorlati használhatóság követelményeinek megfelelően érti és értelmezi a könyvtár- és információtudomány helyét, kapcsolódási pontjait és szerepét más tudományterületekkel összefüggésben.
- Ismeri és érti azokat a hazai, európai és nemzetközi stratégiákat, irányelveket, jogi normákat, amelyek meghatározzák a könyvtár- és információtudomány aktuális kérdéseit, és kijelölik a könyvtárak szerepét az oktatási, képzési, kutatási és fejlesztési környezetben.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik az információs és tudástársadalom, a szolgáltatásfejlesztés és szervezeti tudásmenedzsment, a kutatási és gazdasági szféra információs támogatása, a tudásdisszemináció, a tudáselőállítás, a tudásreprezentáció hagyományos és modern formái, a könyvtárak működtetése, az informatikai rendszerek és alkalmazások használata és a tartalomszolgáltatással kapcsolatos szabályozás területén.
- Ismeri az információkezelés technológiáját és alkalmazza az informatikai, infokommunikációs eszközöket, módszereket, technikákat.
- Ismeri és érti a számítógépes információs rendszereket, működtetésüket, továbbá a digitalizálással, elektronikus dokumentumok létrehozásával, szolgáltatásával és megőrzésével kapcsolatos alap- és irányelveket, tevékenységeket könyvtári környezetben.
- Birtokolja a korszerű minőségmenedzsment, tudásmenedzsment és projektmenedzsment, valamint a szolgáltatások nyújtásával, tervezésével kapcsolatos módszertani tudástartalmakat.
- Ismeri és érti a könyvtári területtel szoros kapcsolatban lévő társtudományok, valamint a képzési, kutatási és fejlesztési környezetben betöltött könyvtári szerepvállalásból adódóan más tudományterületek alapvető fogalmi rendszerét, intézményrendszerét, összefüggérendszerét, irányzatait.
- Tisztában van a hazai és külföldi információforrások értékelésével, kiválasztásával, az egyes tudományterületek információs igényével és szokásaival.
- Ismeri és érti azokat a hazai, európai és globális problémákat és trendeket az információs- és tudástársadalom, az információs gazdaság területén, amelyek meghatározzák a könyvtártudományi gondolkodás aptendenciáit is.
- Ismeri az információ gazdaságtanát, pénzügyi és jogi szabályozásának, valamint szabványosításának korszerű alapismereteit.
- Birtokolja azokat az igénykutatási, minőségmenedzsment módszereket és technikákat, amelyek a tényleges és a potenciális könyvtár- és információhasználók szokásainak, igényeinek, elvárásainak felmérését és megismerését teszik lehetővé.
- Birtokában van a könyvtári minőségirányítás és a szervezeti önértékelés elméleti és módszertani ismereteinek és eszközeinek, amelyek alkalmazásával a könyvtárak és információs szervezetek teljesíthetik jelenlegi és a jövőben várható feladataikat.

- Ismeri a könyvtári terület hazai és nemzetközi szakmai szervezeteit, a terület ágazati irányításának, és jogi szabályozásának kereteit.
- Ismeri a könyvtártudomány mérvadó hazai és nemzetközi szakirodalmi forrásait, és egyéb szakmai orgánumait.
- Ismeri a szervezete számára befogadható és végrehajtható pályázatok megtalálásához szükséges alapvető információforrásokat, és a pályázati és a projektmunka irányításának módszertanát.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a felhasználóképzés módszertanáról és a könyvtár- és információtudományi elektronikus tananyagok előállításának technikai és módszertani követelményeiről.

b) képességei

- Képes a szakmai feladatok megoldása során az önálló elemzésre, az információhasználat eredményeinek értékelésére, kutatások végzésére és a különböző következtetések szintetizálására az információmenedzsment problémáinak megoldása érdekében.
- Képes a meglévő információk új szempontok szerinti feldolgozására, valamint új információk előállításával hagyományos és webes tartalomszolgáltatás nyújtására, szöveges és multimediális információk archiválására, adatbázisok tervezésére, létrehozására, karbantartására és közreadására, az átvehető külföldi szakmai megoldások adaptálására.
- Képes az információelemzés és -tervezés módszereinek alkalmazására, a hatékony tájékoztatásra, a gazdasági, politikai, igazgatási, kulturális, tudományos és egyéb területeken jelentkező szakirodalmi információs igények magas szintű kielégítésére a hagyományos információforrások és a korszerű információs technológiák felhasználásával.
- Képes piacképes könyvtári szolgáltatások szervezésére, menedzselésére, működtetésére, minőségbiztosítására és folyamatos fejlesztésére, innovációra, a megfelelő gyakorlati és menedzsmenttechnikák alkalmazására a fenntartókkal, piaci szereplőkkel és felhasználókkal való kapcsolatokban.
- Képes a különböző típusú könyvtárakban, szaktájékoztatási és dokumentációs intézményekben, valamint az üzleti szférában az egyes szaktudományok területén magas szintű, önálló gyűjteményszervező, feldolgozó, rendszerező, tájékoztató munka végzésére magyar és idegen nyelven.
- Képes bibliometriai és tudományometriai szolgáltatások nyújtására, a tudományos kutatómunka támogatására.
- Képes a könyvtári munkafolyamatok végrehajtásában történő hatékony közreműködésre, irányításra, eredményesen együttműködik az intézményen belüli és kívüli partnerekkel.
- Képes az intézménye számára befogadható és végrehajtható pályázatok felkutatására, a pályázati és a projektmunka irányítására.
- Képes segíteni az oktatásban, képzésben résztvevők információellátását, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségét.
- Képes használó-képző tanfolyamok tartására és elektronikus tananyagok elkészítésére.

- Képes az általa ismert idegen nyelven könyvtártudományi szaknyelvi anyagokat értelmezni, idegen nyelvű adatbázisokban információkeresést végrehajtani, idegen nyelvű források felhasználásával szaktudományi tájékoztatást végezni és külföldi használókkal is kommunikálni.

c) attitűdje

- Kezdeményező és nyitott a szakmai innovációs törekvések irányába, támogatja és alkalmazza azokat, amelyek illeszkednek az intézményi és szakmai stratégiákhoz.
- Megfelelő vita- és kommunikációs készség, egészséges önbizalom és dinamizmus jellemzi a munkakör feladatainak elvállalásához, a feltárt problémák közös megoldása érdekében, valamint kezdeményező az új feladatok megvalósításában és az ezekhez szükséges hatáskörök kijelölésében.
- Elkötelezett a könyvtár- és információtudomány területén egyre nagyobb szerepet kapó minőségbiztosítási törekvésekkel szemben, minőség tudat és sikerorientáltság, stratégiai látásmód és szolgáltatásorientáltság jellemzi.
- Kellő motivációval rendelkezik a változó társadalmi igények felismerésére, reflexiójára, a folyamatos önképzésre, az életen át tartó tanulásra.
- Nyitott arra, hogy tudását és tapasztalatait megossza mind formális, mind nem formális keretek között a könyvtáros szakmai közösséggel vagy szélesebb használói és társadalmi csoportokkal.
- Elkötelezetten és aktívan támogat munkahelyi pozíciójában és a közéletben minden olyan törekvést, amely a társadalmi esélyegyenlőség javítását szolgálja, kiemelten a gyermekjogok, a fogyatékossággal élő és az egyes nemzetiségekhez tartozó személyek jogainak érvényesítése terén.
- Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai kapcsolatok ápolásának minden együttműködési formája iránt, szakmai szervezetekben vállalt feladatok, nemzetközi kutatási vagy pályázati együttműködések vagy akár a személyes szakmai kapcsolattartás szintjén is.

d) autonómiája és felelőssége

- Megfelelő önismeret jellemzi, meglevő tudását és képességeit kritikusan értékeli és fejleszti.
- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Önállóan, bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Konfliktushelyzetekben határozottan dönt, és felelősséget vállal döntéseiért.
- Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.
- Felelősségteljesen építi fel szakmai karrierjét, és támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását.

- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Önálló és felelős szerepet vállal a hazai és nemzetközi szakmai szervezetek, valamint az érdekérvényesítő fórumok munkájában, ahol legjobb tudása szerint, elkötelezetten szolgálja és képviseli a szakmai érdekeket.
- Minden szervezeti, intézményi tevékenysége során felelős módon latba veti tudását és befolyását a minőségi munkavégzés elismertetése mellett.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- társadalom- és bölcsészettudományok 5-15 kredit;
- tartalommenedzsment, tudásgazdálkodás 10-25 kredit;
- tudománymetria, kutatástámogatás 5-15 kredit;
- gazdasági és vezetési ismeretek, szervezetfejlesztés 5-15 kredit;
- szaknyelvi ismeretek 4-10 kredit;
- választható szakspecifikus szakmai ismeretek 35-50 kredit.

9.2. Szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat könyvtárakban és információsztolgáltató szervezetekben végzett gyakorlatokat foglalja magában. Az összesen minimum 150 óra időtartamú szakmai gyakorlatok követelményeit a képzés tanterve határozza meg. Kreditértéke 10 kredit.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltétele

Az alapképzéstől eltérő mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma legalább 30 kredit az alábbiak szerint:

- társadalom- és bölcsészettudományok területéről legalább 2 kredit,
- könyvtártan és információsztvezetés, menedzsment ismeretek területéről legalább 2 kredit,
- informatika területéről legalább 2 kredit,
- kommunikációs ismeretek területéről legalább 2 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató legalább 8 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

58. KÖRNYEZETTUDOMÁNY

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: környezettudomány (Environmental Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles környezetkutató
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Environmental Scientist

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a természettudomány területéről a környezettan, az agrárképzési területéről a környezetgazdálkodási agrármérnök, természetvédelmi mérnök, műszaki képzési területéről a környezetmérnök alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: továbbá a természettudomány területéről a biológia, a fizika, a földtudományi, a kémia, a műszaki képzési területéről a biomérnöki, vegyészmérnöki alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 6 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 422/0521

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja környezetkutatók képzése, akik a jellegzetesen multidiszciplináris környezettudomány alkotó műveléséhez szükséges valamennyi tudományterületen magas szintű alaptudással és az ahhoz illeszkedő gyakorlattal, széles körben hasznosítható sokoldalú készségekkel, általános műveltséggel, korszerű természettudományos szemléletmóddal rendelkeznek. Felkészültségük alapján képesek a környezettudomány irányítói, tervezői szintű művelése iránti társadalmi igények kielégítésére. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A környezetkutató

a) tudása

- Ismeri a környezettudományra jellemző elméletek, paradigmák, elképzelések és elvek tervezői és vezetői szintű ismeretanyagát.
- Birtokában van a jellegzetesen multidiszciplináris környezettudomány alkotó műveléséhez szükséges tudományterületeken (biológia, fizika, földtudományok, kémia, matematika és informatika) a szakmai érdeklődésének megfelelő speciális tudásnak.
- Ismeri az emberi környezetben, a Föld felszíni és felszín közeli szféráiban előforduló erőforrások kiaknázásának és megőrzésének lehetőségeit.
- Ismeri a környezetben lejátszódó folyamatok térbeli kapcsolatrendszerait mikro-, mezo-, és makrorégió szinten.
- Ismeri a természetes és mesterséges környezetben előforduló szerves és szervetlen mintákban levő szilárd, cseppfolyós és légnemű alkotók összetételének, szerkezetének és eloszlásának elemzési módjait.
- Ismeri és szükség esetén kritikusan értékeli a környezeti szempontból fontos egészségügyi, jogi és biztonsági szabályozások környezetre és társadalomra gyakorolt hatásait.
- Ismeri a környezetünkben előforduló élő és élettelen anyagok terepi és laboratóriumi adagyűjtésének, adatrögzítésének és -feldolgozásának, valamint adatértelmezésének speciális módszereinek működési elvét.
- Ismeri a környezet- és természetvédelemhez kapcsolódó alap- és alkalmazott kutatások speciális módszereit, azok tervezési és értékelési módjait.
- Ismeri a környezet- és természetvédelmi, az ipari, a mezőgazdasági, az erdőgazdasági, a vízügyi, az egészségügyi, a települési önkormányzati területeken jelentkező, környezettudományi jellegű problémák megoldására irányuló vezetői szintű lehetőségeket.

b) képességei

- Képes környezettudományi elméletek, elvek kritikus szemléletű bírálatára a változó természeti környezet és társadalmi környezet tükrében.
- Képes a terepi és laboratóriumi észlelések elmélettel való összehangolására a megfigyelés, felismerés, szintézis és modellezés munkafolyamat sorozaton keresztül.
- Multidiszciplináris gondolkodása révén a környezettudományt felépítő részdiszciplínákból rendelkezésre álló információkból megérti és átlátja a környezettudomány közvetlen és közvetett összefüggéseit is.
- Képes a környezettudományban szerepet játszó anyagi minőségek és jelenségek tulajdonságainak felismerésére, azonosítására, valamint ezek környezettudományi módszerekkel való jellemzésére a nm-km mérettartományban, térben és időben egyaránt.
- Képes terepi és laboratóriumi környezeti vizsgálatok kivitelezésére, megfelelő figyelemmel a kockázatbecslésre, hozzáférési jogokra, a megfelelő egészségügyi és biztonsági szabályozásokra.

- Képes speciális eljárások, technikák alapján az élő és élettelen környezeti mintákra alkalmazható adatgyűjtés, adatrögzítés és -feldolgozás megtervezésére, irányítására, az adatgyűjtés hibáinak kezelésére.
- Képes az élő és élettelen környezeti mintákra alkalmazható adatgyűjtés és -feldolgozás megtervezése, irányítása és hibáinak kezelése alapján vezetői szinten hipotézisek felállítása és ellenőrzésére.
- Képes a környezetünkben előforduló szerves és szervetlen anyagok terepi és laboratóriumi adatgyűjtéséhez, adatrögzítéséhez és -feldolgozásához, valamint adatértelmezéséhez szükséges speciális informatikai és infokommunikációs módszereket alkalmazni.
- Képes önálló tervező, irányító, szakértői munkakörök betöltésére a környezet- és természetvédelemhez kapcsolódó tudományos kutatásokat végző munkahelyeken, a környezettudomány eredményeit alkalmazó és továbbfejlesztő munkahelyeken, kutató-fejlesztő intézetekben és a szakigazgatásban.
- Képes kutatások tervezésére, szervezésére, lebonyolítására és kutatási beszámolók elkészítésére, beleértve az átvett adatok felhasználását is.
- Képes az ipar, a mező- és erdőgazdaság, a vízügy, az egészségügy, a települési önkormányzatok munkájába történő bekapcsolódásra.
- Képes a természet- és környezetvédelem területén jelentkező környezettudományi szakképzettséget igénylő feladatok önálló megoldására.
- Képes környezeti hatásvizsgálatok tervezésére és kivitelezésére, az eredmények kiértékelésére összhangban a hazai és az európai uniós elvárásokkal és előírásokkal.
- Rendelkezik a környezeti problémák által megszabott széles körben hasznosítható problémamegoldó készséggel.
- Képes a környezettudomány szakterülethez kapcsolódó témákról idegen nyelvű cikkek olvasására és önállóan kidolgozott szempontrendszer alapján történő feldolgozására.

c) attitűdje

- Pozitívan áll hozzá a környezettudományi témájú szakmai továbbképzéshez.
- Törekszik a Föld felszíni és felszín közeli szféráiban lejátszódó folyamatok minél szélesebb körű megismerésére.
- Törekszik a környezettudományt felépítő diszciplínák új eredményeinek megismerésére és azok szintetizálására.
- Rendelkezik az egyes szférák vizsgálatához kötődő gyakorlati tevékenységek megtervezéséhez, vezetéséhez és értékeléséhez szükséges adottságokkal.
- Törekszik arra, hogy a környezeti problémákkal kapcsolatos feladatait beosztott kollégáival együttműködve, szakmai véleményük figyelembevételével végezze.
- Törekszik a környezettudományi vizsgálatokban kooperáció kialakítására más szakterületek képviselőivel.
- Érzékeny az őt körülvevő és a globális léptékben jelentkező környezeti, természeti problémákra és válságokra.

- A környezettudatosság, a természet szeretete és a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettsége irányítja és alakítja életvitelét és tetteit.

d) autonómiája és felelőssége

- Kezdeményező és döntéshozatali képesség, személyes felelősségvállalása és annak gyakorlása révén alkalmas a csoportmunkában való konstruktív együttműködésre, kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátása.
- Felelősséget vállal a társadalommal szemben a környezetvédelmi téren hozott döntéseiért. Szakmai tevékenysége során felelősséggel vizsgálja az antropogén folyamatok környezeti kockázatait és legjobb szakmai tudása szerint irányítja az ezeket csökkentő intézkedések megtételét.
- A környezettudomány bármely területéhez kapcsolódó szakirodalmi feldolgozást önállóan elvégzi, akár idegen nyelven is.
- A környezettudomány bármely területéhez kapcsolódó gyakorlati kutatási feladatait önállóan végzi, azokért felelősséget vállal.
- Munkája során önálló tervező, irányító, szakértő feladatokat lát el a környezettudományhoz kapcsolódó tudományos kutatásokat végző munkahelyeken, a környezettudomány eredményeit alkalmazó és továbbfejlesztő munkahelyeken, kutató-fejlesztő intézetekben és a szakigazgatásban.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzéshez kapcsolódó természettudományi ismeretek (alkalmazott matematika, környezeti informatika, alkalmazott fizika, biokémia, egyes környezeti övek fizikája, hidrológia, alkalmazott analitikai kémia, globális és regionális változások, sugárzások, energetika és környezet, élettan, alkalmazott ökológia) 15-20 kredit;
- környezettudomány szakspecifikus ismeretek [környezeti mintavételezés és mintaelőkészítés, környezeti mérés technikák, környezetvédelem (megelőzés, fenntarthatóság, rehabilitálás), táj- és környezetgazdálkodás, hulladékgazdálkodás, természetvédelem, környezeti anyagok, szennyezések, a környezettudomány társadalmi beágyazottsága (jog, közigazgatás, kommunikáció, pályázatmenedzsment), terepgyakorlat, üzemi gyakorlat] 25-35 kredit;

9.1.2. A specializáció a felsőoktatási intézmény által a környezettudomány tudományág területéről ajánlott, sajátos kompetenciákat eredményező speciális ismeret, amelynek kreditértéke a képzés egészén belül 30-40 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlatra vonatkozó követelmények

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott hat hét időtartamot elérő egybefüggő gyakorlat.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 80 kredit a természettudomány, a műszaki, a környezettudomány és a környezetgazdaság területeiről.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 60 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

59. KÖZÉP-EURÓPA TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: Közép-Európa tanulmányok (Central European Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség okleveles Közép-Európa tanulmányok szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Central European Studies Expert

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány képzési területről a magyar, a történelem, a néprajz, a szlavisztika, a romológia, valamint a szabad bölcsészet alapképzési szak, a germanisztika alapképzési szak német, nemzetiségi német, a romanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak román, olasz szakiránya, továbbá a társadalomtudomány képzési területről a társadalmi tanulmányok és a szociológia alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 312/0314

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett térspecifikus ismereteik birtokában képesek a közép-európai térséghez kapcsolódó külpolitikai, gazdasági elemzői, kutatói, képviselői, kultúrák közötti közvetítői, kultúrdiplomáciai és szervezői feladatok ellátására a tudományos életben, a sajtóban, a diplomácia területén, a vállalati munkában, kisebbségi szervezetekben és különböző kulturális közösségekben. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A Közép-Európa tanulmányok szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri Közép-Európa helyét az európai történelemben, a régió és a nagyhatalmak viszonyának változásait, a régiót összekötő és elválasztó szálakat, a térség sajátosságait, fejlődésbeli különbségeit, ezek miéttjeit.
- Meg tudja határozni Közép-Európát mint kulturális régiót, a történelem, az irodalom, a képzőművészet, néprajz, zene, film, a nyelv, gazdaság, társadalom, politika, kultúra összefüggéseit és jellemzőit, a térséget ért kulturális, művészeti, nyelvi, történeti, politikai, gazdasági, társadalmi hatásokat.
- Ismeri a nemzetiségi kérdés szerepét, jelentőségét, a nemzetté válás sajátosságait, sikereit, kudarcait, a multikulturalizmus közép-európai jelenségeit.
- Elsajátította a térségre vonatkozó kutatások módszertanát, a régióval foglalkozó részdiszciplínákat, a modern kommunikáció eszközeinek használatát és az elektronikus adatkezelést, adatátvitelt.
- Tisztában van a régiót vizsgáló diszciplínák jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési módszereivel.
- Ismeri az adott diszciplínák egyes területeinek szakkifejezéseit.
- Elsajátította a térség legalább egy nyelvét alapfokú (B1), írásbeli típusú nyelvvizsga nyelvismereti szintjének megfelelő szinten.

b) képességei

- Képes a régió tudományos életébe való bekapcsolódásra, ismeretek, kutatási eredmények tudományos fórumokon, magyarul és idegen nyelven való megjelenítésére, megvitatására, az álláspontjuk megvédésére.
- Képes a térségre vonatkozó magas szintű ismeretterjesztésre, a hazai és a külföldi felsőoktatásban kutatómunkára (egyetemi kutatócsoportban).
- Képes mindazon feladatok ellátására, amelyek szolgáltató és termelő vállalatoknál a közép-európai régióra vonatkozó specifikus elméleti és gyakorlati ismereteket követelnek. Képes a térséggel kapcsolatos elemzői feladatok ellátására.
- Képes a térségben kisebbségi, nemzetiségi kérdésekkel kapcsolatos ismereteket igénylő feladatok ellátására.
- Az interdiszciplináris képzésükben megismert műfajok szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban írnak és beszélnek, képesek a különböző témakörökkel kapcsolatban világos, részletes szövegeket alkotni.

c) attitűdje

- Megvan benne a régió iránti érdeklődés, elkötelezettség.
- Az önálló, problémamegoldó gondolkodás, kreativitás, az ezzel összefüggő kritikai szemlélet, a vitakészség, az értékközpontúság, a minőség iránti érzékenység, az igény a minőségi munkára.
- Jó kommunikációs készséggel rendelkezik magyar és idegen nyelven.
- Jellemzi a kutatói attitűd, a fogalmi gondolkodás, az absztrakciós képesség, a rendszeres tanulás iránti igény, a megújulás képessége, az új ismeretek befogadása, feldolgozása.

- Széles műveltség, kulturális érzékenység, az interkulturális nyitottság, tolerancia, a régió kulturális örökségének védelme, megbecsülése jellemzi.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét kezdeményező- és együttműködési készség jellemzi.
- Törekszik általános és nyelvi tudása fejlesztésére, szakmai hivatástudatának kialakítására és az önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Hatékonyan együttműködik a közép-európai régióhoz kapcsolódó kulturális közösségekkel.
- Felelősséget vállal magyar és idegen nyelvű szövegeiért, alkalmazza a régióról, az itt beszélt nyelvek, kultúrák, nemzetiségek területén szerzett ismereteit.
- Tudatosan képviseli azon tudáshalmazokat és módszereket, amelyekkel az adott régió megismerésért dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal hivatása gyakorlása során a rábízott egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Nyitott a régió soknemzetiségű és nyelvű kulturális hátterére.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a mesterfokozathoz szükséges tudásszint elmélyítéséhez tartozó ismeretek [Közép-Európa történelme, társadalma, kultúrtörténeti háttere, Közép-Európa gazdaságtana; kultúratudományi ismeretek (néprajz, filozófia, irodalom, kultúrtörténet) Közép-Európa elméletek az egyes nagyhatalmak megfogalmazásában, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan] 18-22 kredit;
- a szakmai tudást és annak alkalmazási képességét biztosító ismeretek (Közép-Európa a 19-21. században: történelem, irodalom, művészetek, filozófia, néprajz, nyelvészeti ismeretek, jelenkori gazdaság, politika, társadalom, kisebbségi és nemzetiségi tanulmányok, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan; idegen nyelvi ismeret a régió valamely nyelvéből) 28-32 kredit;
- választható szakspecifikus modulok: 42-46 kredit:
 - kultúratudományi ismeretek: a térség irodalma, kulturális kánonai, ezek intézményei, a régió művészete, filozófiája, a sajtó és a kultúra viszonya, a közép-európai narratíva eltérései a nyugati és a keleti narratívától, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan;
 - kisebbségi tanulmányok: a közép-európai térség etnikai kérdéseinek múltja és jelene, a kisebbségi jogrendszer története és a kisebbségi jogalkotás az egyes államokban, a nemzetközi jogi és európai szabályozás, az állami, oktatási és kulturális intézményrendszer, a nyelvi együttélés és a kétnyelvűség, a kisebbségi sajtó, identitáselméletek és a nemzeti(ségi) identitások, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan;
 - Közép-Európa gazdaságtana: gazdaságelmélet, gazdaságtörténet, integráció és dezintegráció a 19-21. században, az agrártérség és az iparosítási kísérletek, jelenlegi vállalati

szerkezet, ipar, bankszféra, agrárszektor, a régió befektetési és pénzügyi lehetőségei, a társadalomszerkezet, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan;

- diplomácia: a térség nemzetközi kapcsolatrendszerének története, a soknemzetiségű Habsburg Birodalom külpolitikája, a kisállami korszak a két világháború között, a szovjet korszak és a felbomlásának hatásai a régióra, Közép-Európa és az Európai Unió, a diplomáciához kapcsolódó tudományágak, a kultúra szerepe a diplomáciában, szakirodalom- és forrásismeret, kutatómódszertan.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésbe való felvétel feltétele egy államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél angol vagy német nyelvből. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez továbbá Közép-Európa térségének egy másik nyelvéből alapfokú (B1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az alapképzéstől eltérő mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma legalább 50 kredit az alapképzési tanulmányok alapján a filozófiatörténet, esztétika, gazdaság- és társadalomismeret, nemzetközi tanulmányok, politológia, romológia, kommunikáció, új- és jelenkori történeti ismeretek, irodalomelmélet, nyelvészet, germanisztika, szlavisztika ismeretkörökből. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

60. KÖZÖSSÉGI ÉS CIVIL TANULMÁNYOK

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: közösségi és civil tanulmányok (Community and Civil Development Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közösségi és civil fejlesztő szakember
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Community and Civil Development Studies

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány, a pedagógusképzés, a gazdaságtudományok, a jogi képzési terület alapképzési szakjai, az államtudományi képzési területről az igazgatás szervező, a közigazgatás szervező, a nemzetközi igazgatási alapképzési szak, valamint az ezeknek megfelelő, a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű szakok.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 12 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 5 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 313/0312

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja közösségi és civil fejlesztő szakemberek képzése, akik a hazai közösségek értékeinek és a civil társadalom és szervezetek jelenlegi nemzeti, európai és globális jelentőségének és szerepének ismeretében képesek a közösségek és a civil, nonprofit szervezetek életében eredményesen tevékenykedni. Elkötelezetten vesznek részt a civil/nonprofit szervezetek és a helyi közösségek fejlesztésében, az életminőség javításában, a közösségben megjelenő problémák kezelésében, enyhítésében. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A közösségi és civil fejlesztő szakember

a) tudása

- Ismeri a nonprofit szektort körülvevő jogi, finansziális és társadalmi közeget, szabályozókat, jellemző folyamatokat és azok hatásait.
- Ismeri a különböző társadalmi csoportok, lehetséges partnerek, a civil és nonprofit önkormányzati szereplők aktuális társadalmi és gazdasági helyzetét.
- Ismeri a civil, nonprofit szervezetek főbb jellemzőit, az egyes nonprofit szervezetek sajátos szervezeti és működési jellemzőit.
- Ismeri a hatékony forrásszervezési módszereket.
- Ismeri a lehetséges nonprofit szervezeti célokat, funkciókat, közönségcsoportokat, tevékenységeket, a források kategóriáit és határait.
- Birtokában van a fejlesztési irányok kidolgozásához, a fejlesztési folyamatok megszervezéséhez és értékeléséhez szükséges ismereteknek.
- Magabiztosan alkalmazza a korszerű információs és kommunikációs technológiákat.

b) képességei

- Képes a helyi társadalom szervezeti szereplőinek a kibontakozó helyi cselekvéshez szakmai és fejlesztői segítségnyújtásra.
- Képes az intézmények közötti kommunikáció és a közösségi, civil csoportok együttműködésének fejlesztésére a nem kormányzati szektoron belül és a három szektor között.
- Képes a tervezési, értékelési és fejlesztési folyamatokban szakmai segítőként való közreműködésre.
- Képes a helyi, kistérségi, regionális és nemzetközi együttműködés fejlesztésére.
- Képes a hazai és nemzetközi programok, projektek tervezésére és támogatások szervezésére.
- Képes képzések és tréningek szervezésére és koordinációjára.
- Képes a társadalmi nyilvánosság folyamatainak szakmai segítésére.
- Képes a hozzáférhető irányítási szinteken, a településközösségek megfelelő szervezeteivel együttműködve érdekképviselési munka végzésére.
- Képes szakmai munkacsoportot létrehozni, működtetni, annak feladatait tervezni, szervezni és folyamatosan értékelni.
- A képesek közösségi fejlesztési folyamatokban, tervezési és értékelési eljárásokban interprofesszionális szellemiségű tevékenység folytatására, szakmai segítség nyújtására.

c) attitűdje

- Elkötelezett az alulról szerveződő, demokratikusan működő közösségek iránt.
- Szociális érzékenység jellemzi.
- Elfogadja a társadalom, a helyi közösségek sokszínűségét, toleráns a saját és a nagyobb közösségekben többséget élvező véleményektől, értékektől, viselkedésformáktól eltérő jelenségekkel, megoldásokkal szemben.
- Nyitott más emberek véleményének megismerésére, befogadására.

- Elfogadja az emberi kapcsolatok konfliktusos jellegét, törekszik érdekkiegyenlítő megoldásokra a konfliktusok megoldásában.
- Kreatív, proaktív, kezdeményező módon való fellépés jellemzi.
- Tud megalapozott szakmai állásfoglalásokat kialakítani, továbbá képes különböző fejlesztési célú munkacsoportokban hatásos és hatékony munkára, döntéshozatalra.
- Munkája során képes a szakmai önreflexióra, megújulásra, szakmai munkában az önfejlődésre és a másokkal való kooperációra, együttműködésre, törekszik az önismeret, az önreflexió, és a szakmai módszerek fejlesztésére.

d) autonómia és felelőssége

- Szakmája gyakorlása során és különböző szintű társadalmi konfliktushelyzetekben önállóan és felelősen hozza meg döntéseit, következetesen képviselve a szakma alapelveit, értékeit, valamint az általa képviselt társadalmi csoportok érdekeit.
- Önállóan vesz részt kutatási tervek kialakításában és menedzselésében, a kutatási tapasztalatokból adódó feladatok meghatározásában és gyakorlati megvalósításában.
- Figyelemmel kíséri a hazai és nemzetközi szakmai folyamatokat, képes szakmai állásfoglalás kialakítására és képviselésére.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, az azt segítő, megalapozó szervezeti és adminisztrációs feladatok meghatározásában és ellátásában, szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- elméleti alapozó tárgyak 20-23 kredit;
- a modern közösség elméleti keretei és társadalmi jelenségei 20-25 kredit;
- a közösségi és civil segítő munka speciális területei 10-18 kredit;
- a közösségi és civil segítő munka módszertana 18-22 kredit;
- kiegészítő elméleti ismeretek 8-10 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott 120 óra közösségi és civil projekt munkában való közvetlen részvétel, a képző intézmény által szervezett vagy jóváhagyott program alapján. A gyakorlatnak részét képezik továbbá a kutatási szemináriumok, a gyakorlatokhoz kapcsolódó feldolgozó szemináriumok, a szakmával való találkozások is.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján szükséges minimális kreditek száma legalább 30 kredit bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretkörökből. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 15 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

61. KRIMINOLÓGIA

Állam- és Jogtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: kriminológia (Criminology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles kriminológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Criminologist

3. Képzési terület: jogi

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a társadalomtudomány képzési területről a szociológia, a társadalmi tanulmányok, a politológia, a szociális munka, a szociálpedagógia, a bölcsészettudomány képzési területről a pszichológia, az államtudományi képzési területről a bűnügyi igazgatási, az igazságügyi igazgatási, a rendészeti igazgatási, a büntetés-végrehajtási nevelő alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a pedagógus képzési területről a pedagógia, a gyógypedagógia, a társadalomtudomány képzési területről a kulturális antropológia, a nemzetközi tanulmányok, a nemzetközi kapcsolatok, az államtudományi képzési területről az igazgatásszervező, a közigazgatás-szervező, a nemzetközi igazgatási, védelmi igazgatási alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elmélet-orientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 312/0314

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja jogi és társadalomtudományi felkészültséggel, interdiszciplináris ismeretekkel rendelkező kriminológus szakemberek képzése, akik képesek a bűnelkövetők társadalmi integrációját, illetve az áldozatsegítést szolgáló, felsőfokú végzettséget igénylő munkakörök betöltésére, a kriminálpolitika részterületein (büntetőpolitika, bűnmegelőzés, áldozati politika és a

bűnözés elleni nemzetközi fellépés) a jogállami követelményeknek megfelelő és a társadalmi integrációt szolgáló döntéshozói, irányítási, tervezési, szervezési, elemzői, szakértői feladatok elvégzésére, valamint a bűnözés, annak megjelenési formái, a bűnelkövetővé, illetve áldozattá válás, bűnmegelőzés és a büntető igazságszolgáltatás működésének kutatására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A kriminológus

a) tudása

- Ismeri a magyar alkotmányos jogrendszer alapjait.
- Ismeri a magyar igazságszolgáltatási rendszert, különös tekintettel a hagyományos büntető igazságszolgáltatásra és a helyreállító igazságszolgáltatásra.
- Ismeri a globális társadalmi, politikai és jogi folyamatokat, melyek hozzásegítik a szakmailag adekvát válaszok megadásához egy-egy jelenség kapcsán.
- Ismeri a társadalmi folyamatok és jelenségek egymásra hatásának mechanizmusait, melyek elengedhetetlenek a deviáns problémák kezelése folyamán.
- Ismeri az emberi és az állampolgári jogokat, valamint a védelmüket és érvényesülésüket szolgáló hazai és nemzetközi intézményrendszert, a nemzetközi szervezeteknek (különösen: az Egyesült Nemzetek Szervezete, Európa Tanács, Európai Unió) a bűnözés visszaszorítását, megelőzését szolgáló tevékenységét és intézményes eszközeit.
- Ismeri az integrált társadalomtudományi, statisztikai és tudományos kutatási módszereket, különös tekintettel a kriminológiában gyakorta használt kvalitatív és kvantitatív módszerekre.
- Felismeri a bűnözés jelenségével és a kontroll intézményeivel kapcsolatos etikai dilemmákat, új kihívásokat.

b) képességei

- Képes a kriminológiai ismeretek alkalmazására a pártfogó felügyelői, az áldozatsegítői, a bűnmegelőzési és a büntetés-végrehajtási intézményrendszerben, a gyermek- és ifjúságvédelem intézményeiben, mediátorként a büntetőeljárásban és a bűnmegelőzésben, továbbá a személy- és vagyonvédelmi vállalkozásokban, valamint civil bűnmegelőzési programokban.
- Képes a bűnüldözés, a büntető igazságszolgáltatás, a bűnmegelőzés és az áldozatsegítés intézményei közötti, jogállami követelményeknek megfelelő együttműködés tervezésére és kivitelezésére.
- Képes az integrált ismeretei alkalmazására a bűnözéssel kapcsolatos szakpolitikák végrehajtása során.
- Képes a kriminálpolitika egyes részterületein a jogállami követelményeknek megfelelő és a társadalmi integrációt szolgáló tervezés, döntés előkészítés és szakmai koncepciók, programok kidolgozására.
- Alkalmas a kriminálpolitikai stratégiák, koncepciók, kriminálpolitikai tárgyú jogszabálytervezetek, stratégiák, programok és jogszabályok tekintetében szaktanácsadásra és véleményezésére.

- Képes a bűnözés és részjelenségei elemzésére, értelmezésére, törvényszerűségeinek, társadalmi összefüggéseinek feltárására.
- Képes a büntető igazságszolgáltatási rendszer és egyes intézményei működésének elemzésére, a büntető igazságszolgáltatás és kriminalitás jellemzői közötti összefüggések vizsgálatára.
- Képes a kriminálstatisztikai adatok értékelésére.
- Képes viktimizációs kutatások lefolytatására.
- Képes kriminálpolitikai döntések és bűnmegelőzési programok értékelő vizsgálatára.
- Képes az etikai, jogállami és hatékonysági szempontoknak egyaránt megfelelő problémamegoldásra.
- Képes kriminológiai kutatási eredmények és ismeretek nyilvánosság előtti szakszerű kommunikációjára.
- Képes megalapozott helyzetelemzésre és probléma-felismerésre.

c) attitűdje

- Elkötelezett a segítő szakmákban szükséges objektivitás, diszkrimináció-mentesség, tolerancia és humánus iránt.
- Innovatív és rugalmas problémakezelés, valamint kritikai attitűd jellemzi, mely során használja az erőszakmentes kommunikációs, továbbá alapvető tárgyalástechnikai és mediációs ismereteit.
- Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre.
- Kész folytonos, önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Igénye van a tudományos megközelítések értelmezésére, az újabb kriminológiai elméletek gyakorlati átültetésére.
- Tiszteli a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot, a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket.
- Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel, hiszen tisztában van azzal, hogy a bűnmegelőzés és a bűnüldözés terén sikereket csak széleskörű együttműködés keretében tud megvalósítani.
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- Ismeri az általános, valamint szakmai etikai normákat.
- Motivált a bűnelkövetővé válás kockázati tényezőinek vizsgálatára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a kriminológusi szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Értékelkötelezett módon használja a szakmai érdekvédelem eszközeit.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során, hangsúlyosan a hátrányos helyzetű ügyfelekkel való kapcsolattartás során.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a kriminológus végzettségéből fakadó rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
- Segít a munkamegosztás kialakításában, működtetésében.
- Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére.
- Képes az önálló szakmai álláspont kialakítására, beépítve a releváns kriminológiai elméleteket és kriminálpolitikai megközelítéseket.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai ismeretek

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- kriminológiai alapismeretek [társadalomtudományi műveltséget megalapozó ismeretek, kriminológiai irányzatok, a társadalmi struktúra, a deviancia (a bűnözés, a bűnözés társadalmi reprodukciója), az egyetemes és a magyar kriminológia története, alkalmazott kriminológiai és kutatási módszertani ismeretek] 19-25 kredit;
- kriminológiai szakmai ismeretek (alkotmányjog, közigazgatás jog, családjog, jogszociológia, gyermekjog, gyámügy, kriminálpszichológia, szociálpolitika, rendészet, kriminálpolitika, büntetőjog, büntető-eljárásjog, büntető igazságszolgáltatás, a bűnözés tendenciái, az emberi jogok, szabálysértési jog, viktimológia, a helyreállító igazságszolgáltatás elméleti és gyakorlati kérdései a kriminálpolitikában, szakkriminológiai, pönológiai és büntetés-végrehajtási ismeretek) 45-55 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a fiatalok büntető igazságszolgáltatásának működése, a családszociológia és szocializáció, a családon belüli erőszak fontosabb jellemzői és okai, az addiktológiai, gender (nem) és bűnözés, a kisebbségsszociológia és romológia, a közpolitikai ismeretek, a pártfogó felügyelet, az áldozatsegítés, a bűnmegelőzés elmélete és gyakorlata, a szubkultúrák, a kulturális konfliktusok, a gyermekvédelem és reszocializáció, a bűnözés elleni fellépés nemzetközi szervezetei (ENSZ, Európa Tanács, Európai Unió), a kommunikáció területein szerezhethető speciális ismeret.

A választható ismeretek kreditaránya a diplomamunkával együtt 27-45 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat az első két félév követelményeinek teljesítését követően a bűnözéskontroll egyes intézményeinek (pártfogói szolgálat, áldozatsegítés, közvetítői eljárás, bűnmegelőzés, büntetés-végrehajtás, speciális gyermekvédelem) tevékenységében való közreműködésből álló 200 órás szakmai munka, feladatterv alapján, tanszéki koordinációval, tereptanárok közreműködésével. A szakmai gyakorlat helyszíne lehet minden olyan állami, önkormányzati vagy nem

állami (NGO) hatóság, intézmény vagy szervezet, amely bűnözési kontroll feladatokat lát el. A hallgató - az intézmény döntése alapján - a gyakorlatnak legfeljebb az ötven százalékát teljesítheti saját munkahelyén.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépéshez az alapképzési tanulmányok alapján az alábbi három területről legalább két területen 10-10 kredit, a 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén, a korábbi tanulmányok alapján az alábbi legalább két területről összesen legalább 30 kredit szükséges:

- jogtudományi és igazgatási ismeretek;
- társadalomtudományi ismeretek (szociológia, társadalmi tanulmányok, politológia, pszichológia, kulturális antropológia);
- szociális és pedagógiai ismeretek (szociális munka, szociálpedagógia, gyógypedagógia).

62. KULTÚRÁK KÖZÖTTI ÜZLETI KOMMUNIKÁCIÓ

Bölcsészettudományi Kar

1. A képzés megnevezése:

- a) magyar nyelven: kultúrák közötti üzleti kommunikáció mesterképzési szak
- b) angol nyelven: intercultural business communication master programme

2. A képzésben szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: okleveles kultúrák közötti üzleti kommunikációs szakember
- b) angol nyelven: intercultural business communication specialist

3. A képzés besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolása: bölcsészettudomány képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- mesterfokozat (magister, master of arts, rövidítve: MA)
- ISCED 2011 szerint: 7
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: ISCED-F 2013 szerint: 0488

3.4. orientáció szerinti besorolása: kiegyensúlyozott (40–60 százalék)

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6. A képzés célja és a szakmai kompetenciák, tanulási eredmények:

6.1. A képzés célja:

A képzés célja olyan sokoldalú és innovatív szakemberek kinevelése, akik kommunikációs és szaknyelvi kompetenciáik, interkulturális és régióismereteik mellett rendelkeznek alapvető jogi, gazdasági, menedzsment- és adatvagyon- gazdálkodási tudással, továbbá munkájukban magabiztosan használják fel a prezentáció, az adatvizualizálás és a mesterséges intelligencia eszköztárát. A képzést elvégzők nyelvi, kulturális, szervezeti problémamegoldó és folyamatszervező ismereteik birtokában felkészültek arra, hogy feltárják és kielemezzék a különböző kultúrák együttműködésében rejlő előnyöket és problémákat, és ezáltal eredményesen támogatassák a multikulturális vállalati környezetben a belső és külső kommunikációt, elősegítsék a szervezeti működést. A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

6.2. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A szakon végzett

a) tudása:

- ismeri a gazdasági és a jogi életben használt szövegfajták jellegzetességeit, a gazdasági és jogi élet nyelvhasználatát, terminológiáját;

- ismeri és érti a legfontosabb közgazdasági folyamatokat, személyes és vállalati pénzügyekhez kapcsolódó fogalmakat, dokumentumokat, rendelkezik a vállalati stratégiaalkotás alapismereteivel, ismeri a közép-európai régió üzleti életének sajátosságait, a térségre jellemző üzleti kultúrát, a gazdasági környezet változásait;
- ismeri a legfontosabb vállalati adatkezelési eszközöket, rendszereket;
- ismeri a digitális írástudás, ismeretátadás területeit, elmélyült ismeretekkel rendelkezik az információs és tudástársadalom, a szolgáltatásfejlesztés és szervezeti tudásmenedzsment, a kutatási és gazdasági szféra információs támogatása, a tudásdisszemináció, a tudáselőállítás, a tudásreprezentáció hagyományos és modern formái, az informatikai rendszerek és alkalmazások használata és a tartalomszolgáltatással kapcsolatos szabályozás területén;
- ismeri és érti a hazai, európai és globális társadalmi és gazdasági problémákat és trendeket;
- kifogástalanul ismeri az anyanyelvét, egy vagy több idegen nyelvet magas szinten használ;
- tisztában van a tudatos nyelvhasználat ismérveivel, ismeri a célnyelvi üzleti nyelv sajátosságait, szókincsét;
- ismeri a nemzetközi szervezetek típusait, kialakulásának történetét, működését, döntéshozatali módszereit, valamint a Magyarországgal fennálló legfontosabb keretszerződéseket és bilaterális egyezményeket;
- ismeri a projekt-, a folyamat-, és a változásmenedzsment legfontosabb módszereit (pl. agilis, lean), a problémakezelés legfontosabb lépéseit.

b) képességei:

- képes az európai és az Európán kívüli kultúrák multikulturális szempontú, szintetizáló elemzésére;
- különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával képes vizsgálni;
- magas szintű pénzügyi műveltséggel rendelkezik, mellyel képes felismerni és elkerülni a leggyakoribb pénzügyi csalási technikákat;
- képes a verbális és nonverbális, online és offline kommunikáció eszközeit tudatosan alkalmazni, asszertív módon kommunikálni, hatékonyan érvelni;
- képes hivatalos stílusregiszterben, az üzleti levelezés műfajainak szabályrendszerét betartva, közérthetően és igényesen különböző szakszövegeket megalkotni;
- képes információk, adatbázisok kritikus elemzésére és önállóan kidolgozott szempontok szerinti feldolgozására, bemutatására;
- képes piacképes szolgáltatások és projektek szervezésére, menedzselésére, működtetésére, innovatív fejlesztésére;
- képes az idegennyelv-tudását a kultúrák közötti közvetítés során használni.

c) attitűdje:

- folyamatosan fejleszti kommunikációs képességeit;
- tájékozódik, eligazodik a digitális világ jelenségei között;
- hatékonyan és felelősségteljesen, az adatbiztonsági szempontok figyelembevételével kezeli a mesterséges intelligencia által kínált eszköztárat;

- önreflexív és tudatos az önmenedzsment és karriertervezés területén;
- reziliens hozzáállással hatékonyan alkalmazkodik a folyamatosan változó környezethez;
- innovatív, vállalkozói szemlélet jellemzi és nyitottság a folyamatos fejlődésre, visszajelzésekre;
- csapatban hatékonyan dolgozik, a felmerülő stresszhelyzeteket és konfliktusokat eredményesen kezeli;
- képes összetett feladatok, projektmunkák és együttműködésen alapuló feladatok elvégzésére;
- az információs technológián alapuló írásbeli és szóbeli kommunikációban fejleszti alkalmazói tudását.

d) autonómiája és felelőssége:

- a szervezeti közegben felmerülő problémák megoldása érdekében szituációs és kockázatfelmérő elemzéseket és kutatásokat végez, a különféle következtetéseket és eredményeket önállóan értékeli és szintetizálja;
- az üzleti és tudományos életben előforduló kommunikációs helyzeteket önállóan és hatékonyan kezeli;
- helyzetfüggő módszerekkel, önmagát és környezetét motiválva proaktív módon végzi munkáját;
- a verbális és nem verbális kommunikációt egyaránt kulturálisan meghatározott módon alkalmazza;
- az interkulturális érzékenység fogalmait és fokozatait alkalmazza munkahelyi interakciói során;
- a stratégiai és kritikus gondolkodásmódot a mindennapi feladataiban következetesen alkalmazza, a felmerülő problémákat analitikusan elemzi, azokra hatékony megoldást tud nyújtani.

7. A képzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

7.1. Interkulturális, üzleti kommunikációs és menedzsment ismeretek: 54-60 kredit

7.2. Idegen nyelvi ismeretek: 37-43 kredit

7.3. A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma: 12 kredit

7.4. Szakmai gyakorlat: 5 kredit

7.5. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

8. A szakmai gyakorlat és a gyakorlati képzés követelményei: A képzés során legalább 120 óras szakmai gyakorlat teljesítendő.

9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek:

A tanulmányok részben idegen nyelven folynak.

A képzés során sor kerül egy vagy két idegen nyelv tekintetében a szakmai nyelvtudás elmélyítésére.

10. Idegen nyelven folyó tanulmányok esetében az elérendő idegennyelvtudás szintje: -

63. KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: kulturális antropológia (Cultural Anthropology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles kulturális antropológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Cultural Anthropologist

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a társadalomtudományok képzési területéről a kommunikáció- és médiatudomány, a nemzetközi tanulmányok, a politikatudományok, a szociális munka, a szociálpedagógia, a szociológia, a kulturális antropológia, a társadalmi tanulmányok, a politológia, bölcsészettudomány képzési területéről a közösségsszervezés, a néprajz, a romológia alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 16 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 312/0312

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja gyakorlati társadalomtudományi tudással rendelkező kulturális antropológusok képzése, akik a kulturális antropológia elméleteiről, módszertanáról, kutatástechnikájáról szerzett tudásuk és képességeik birtokában alkalmasak a kulturális, társadalmi élethelyzeteket jellemző problémák, változási folyamatok, konfliktusok felismerésére, megértésére, elemzésére, a társadalmi élet alakításában tevőleges szerepet játszó intézmények, szervezetek döntéseinek tudományos megalapozottságú szakvéleménnyel történő segítésére, valamint megoldási javaslatok kezdeményezésére és a társadalmi problémák megoldásában, végrehajtásában döntés-

hozó szakemberként való közreműködésre. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A kulturális antropológus

a) tudása

- Magas szinten ismeri a kulturális diverzitás regionális és kontinentális típusait, globális jellemzőit.
- A magabiztos gyakorlati használhatóság követelményeinek megfelelően érti a legfontosabb társadalomtudományi összefüggéseket a kulturális antropológia értelmező elméletei és fogalmai segítségével.
- Speciális ismeretekkel rendelkezik a komplex és hagyományos kultúrák hasonlóságairól és különbségeiről, érti azokat a főbb hazai, európai és globális társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a társadalomtudományi gondolkodás alaptendenciáit.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a kulturális antropológia történetéről, elméleteiről és birtokában van a szakmai munkában közvetlenül alkalmazható antropológiai módszertani tudástartalmaknak.
- Ismeri és érti az alapvető szakantropológiai irányokat.
- Elegendő ismeretanyaggal rendelkezik az önállóan megtervezett és megvalósított kutatáshoz vagy tudományos munkához és ismeri a széles körben alkalmazható, elfogadott szakspecifikus problémamegoldó kutatástechnikai eszközöket.
- Átlátja az antropológiai tudás gyakorlati alkalmazásának alapelveit, szakma specifikus praxisát és ennek etikai vonatkozásait a társadalmi döntéshozatali mechanizmusokban.
- Ismeri és érti a korábban megtanult idegen nyelvek szaknyelvi anyagát.
- Ismeri szakmai tudása folyamatos fejlesztésének és az újabb elméleti és módszertani ismeretek befogadásának mechanizmusait, technikáit és a szakterületével szoros kapcsolatban lévő társtudományok fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb gondolkodási irányzatait.

b) képességei

- Képes eligazodni a társadalmi konfliktusok és problémák bonyolult rendszerében, antropológiai ismereteire építve aktívan be tud kapcsolódni a társadalom szocio-kulturális jelenségeinek, változási tendenciáinak, konfliktusainak feltárását célzó különböző szakterületeken megvalósuló munkálatokba.
- Képes minőségi és mennyiségi adatok önálló antropológiai terepmunka során szerzett felgyűjtésére, bemutatására, értékelésére, értelmezésére, és magyarázatára, illetve az eredmények közvetítésére más tudományterületek szakemberei számára.
- Képes a szakmai feladatok megoldása során az önálló elemzésre, értékelésre, a különböző következtetések szintetizálására, szakmai munkája során a leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására és interdiszciplináris együttműködést követelő döntések előkészítésére.

- A kulturális antropológia kurrens elméletei és bevett kutatás-módszertani koncepciói alapján képes szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni.
- Elegendő tudással és jártassággal rendelkezik az antropológiaelmélet és módszertan képesség szintű gyakorlására, kritikai álláspont kialakítására és szükség esetén a holisztikus szemléletet követelő komplex kulturális és társadalmi problémák megoldásában önálló javaslatok kidolgozására.
- A munkafolyamatokat képes a felkészültségének megfelelő szinten irányítani, eredményesen együttműködik az intézményen belüli és kívüli partnerekkel.
- Szakmai elkötelezettségéből rendelkezik együttműködési, kezdeményező, valamint döntéshozó készséggel, képes a változásokhoz alkalmazkodni, adaptációs koncepcióját el tudja fogadtatni munkatársaival és egyéb partnereivel is.
- Képes az intézménye számára befogadható és végrehajtható projektek felkutatására, a pályázati és végrehajtási munka irányítására, az eredményes együttműködésre a partnerekkel a tudásterület oktatásában, a hazai állami-önkormányzati, valamint civil-nonprofit szférában.

c) attitűdje

- Tudatosan vállalja a hazai, a regionális és a kontinentális kulturális, vallási, kisebbségi és a társadalmi sokszínűséggel kapcsolatos európai értékeket.
- A kulturális antropológia gyakorlati társadalomtudományi értékéből következően elkötelezetten és aktívan támogat munkahelyi pozíciójában és a közéletben minden olyan törekvést, amely a társadalmi esélyegyenlőség javítását szolgálja.
- Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai kapcsolatok ápolásának minden együttműködési formája iránt és kritikusan ítéli meg a társadalomtudományok nyitottságát és sokszínűségét korlátozni igyekvő tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai törekvéseket.
- A társadalmi és kulturális másság eseteit a semleges kutatói pozícióból következő általános elvárásoknak megfelelően toleránsan és empátikusan kezeli.
- A kulturális antropológiai gyakorlat révén szerzett, a kultúrát saját feltételei szerint belülről megértő tapasztalatait a társtudományok és az érdeklődő közvélemény felé hitelesen közvetíti.
- A kulturális antropológia nemzetközileg meghatározott kutatásetikai normáit betartja.
- A kulturális antropológia területén szerzett tudását és jártasságát önállóan, folyamatosan bővíti és mélyíti.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan, bátran és felelősségteljesen vesz részt kulturális antropológiai szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Rendszeresen kezdeményez, vezet és formál kulturális antropológia projekteket.
- Legjobb tudása szerint, elkötelezetten szolgálja és képviseli a kulturális antropológia szakmai érdekeit.

- Munkavégzési és társadalmi konfliktushelyzetekben önállóan és felelősen hozza meg döntéseit, következetesen képviselve a rábízottak érdekeit.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt a szervezeti és a társadalmi normatív rendszerek korszerűsítésében és továbbfejlesztésében, következetesen képviselve a társadalmi egyenlőség elveit.
- Tevékenységének szerves részeként reflektál saját személyiségére, ennek a kutatás szempontjából szerepet játszó következményeire, valamint társadalmi és kulturális beágyazottságára, továbbá kalkulál szakmai, munkahelyi, intézményi érdekei és a tanulmányozott közösség érdekei közötti esetleges eltérésekkel.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a kulturális antropológia elmélete és módszertana 14-26 kredit;
- szakantropológiák 20-32 kredit;
- a világ kultúráinak antropológiája 6-14 kredit;
- a kulturális antropológiai ismeretek alkalmazása 5-13 kredit;
- a kulturális antropológia gyakorlata 9-17 kredit.

A modern kulturális antropológia tudománytörténeti öröksége, valamint a kortárs alkalmazott antropológiai ismeretek elsőrendű forrása a terep és az ott végzett terepmunka, amely a közvetlen, társadalmi és kulturális tapasztalatszerzés tudományosan megalapozott és elismert gyakorlata. A terep a világos határokkal jellemezhető lokális szocio-kulturális szintér.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott terepmunkához kapcsolódó gyakorlat, amelynek kreditértéke legalább 16 kredit.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az alapképzéstől eltérő mesterképzésbe való felvételhez és belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma legalább 30 kredit a bölcsészettudomány, a neveléstudomány, a gazdaságtudomány, a jog, a művészet, a társadalomtudomány vagy a természettudomány területéről.

64. KULTURÁLIS MEDIÁCIÓ

Tanító- és Óvóképző Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: kulturális mediáció (Cultural Mediation)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles kulturális mediátor
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Culture Mediator

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: az andragógia és közösség-szervező alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló az 1993. LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű művelődésszervező, személyügyi szervező, munkavállalási tanácsadó, az ezekkel megfeleltethető korábbi főiskolai szintű szakok (népművelés, közművelődési szakember), a bölcsészettudomány képzési területéről a pedagógia, a pszichológia; a gazdaságtudományok képzési területéről az emberi erőforrások; a társadalomtudomány képzési területéről a szociológia, a politológia, az informatikus könyvtáros, a kulturális antropológia alapképzési szak, valamint a pedagógusi képzési terület alapképzési szakjai.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány és társadalomtudomány képzési területek szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit;
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 312/0314

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja kulturális mediátorok képzése, akik megszerzett nevelés- és kultúratudományi, pszichológiai, társadalomtudományi ismereteik birtokában képesek a szociokulturális társadalmi folyamatok elemzésére, a szükségletek felmérésére, elemzésére, a megjelent igények megjelenítésére, a kultúra tartalma, a kultúra alkotói és a különböző társadalmi csoportok közötti

mediálásra, professzionális kultúraközvetítésre. Alkalmasak a különböző településeken, hazai és nemzetközi közösségekben és multikulturális közegben is a kulturális igények alapján a művelődési lehetőségek fejlesztésére, eltérő kultúrák közötti közvetítésre, kulturális projektek tervezési, szervezési, üzemeltetési és ellenőrzési feladatainak ellátására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A kulturális mediátor

a) tudása

- Ismeri a kultúraközvetítés komplex folyamataira ható tudományos diszciplínák, a kultúratudomány, nevelés- és művelődéstudomány, pszichológia, társadalomelmélet meghatározó elméleti irányzatait és azok összefüggéseit.
- Ismeri a kultúra és a civilizáció fogalmak jelentésének fejlődéstörténetét, egymáshoz való viszonyukat.
- Ismeri a magyar és az európai kultúra folyamatainak és jelenségeinek lényeges értékeit és a magyar kultúra nemzetközi környezetben való képviselésének módjait.
- Ismeri a kultúraközvetítés elméletét és gyakorlatát.
- Ismeri a kultúraközvetítés állami, piaci és nonprofit intézményeit és szervezeteit.
- Ismeri a változó társadalmi, gazdasági, kulturális környezet rendszerezési, elemzési technikáit, valamint a szervezés és irányítás elméleti alapjait és technikáit.
- Ismeri a kulturális intézmények, hazai és nemzetközi kultúraközvetítő hálózatok, kutatócsoportok és projektek tervezési, vezetési, menedzselési ismereteit.
- Ismeri a kultúra gazdaságtanát.
- Ismeri a globális emberi jogokat és a nemzetiségi jogokat tartalmazó joganyag lényegi összefüggéseit, a kultúrára gyakorolt hatásait, a kisebbségi kultúrák és a multikulturális területek sajátosságait.
- Ismeri mind a tudományos nyilvánosságban, mind a kultúraterjesztésben megkívánt magas igényű írásos és szóbeli kommunikáció technikáit.
- Ismeri az info-kommunikációs technológiák használatát.
- Ismeri a magyar társadalom legfontosabb kisebbségi csoportjait, a multikulturális társadalom alapvető jellemzőit.
- Ismeri a kulturális szervezet létrehozásával, működtetésével kapcsolatos gazdasági és irányítási feladatokat.

b) képességei

- Képes a változó társadalmi, gazdasági, kulturális környezet rendszerezett, alkotó megértésére, az új információk, problémák és jelenségek szaktudományos feldolgozására, a szocio-kulturális társadalmi folyamatok elemzésére.
- Képes a szükségletek felmérésére, felismerésére, a felmerülő igények megjelenítésére, a látens és manifeszt igényekhez igazodó innovatív kulturális mediációs folyamatok tervezésére, és élményt nyújtó tapasztalatok szakszerű facilitálására.

- Képes a magyar kultúra és kultúráközvetítés, különösen a közművelődés, az állami, piaci és nonprofit intézményeit és szervezeteit a tradíció és a fejlődés dialektikájában működtetni, fejleszteni, értékelni.
- Képes a nemzetközi környezetben a magyar kultúra képviselőjére, nemzetközi projektekben való cselekvő együttműködésre.
- Képes a saját hipotézisen alapuló, önálló kulturális jellegű kutatások tervezésére és megvalósítására, az eredmények tudományos igényű írásos és szóbeli prezentálására, más kutatások eredményeinek kritikai reflexív elemzésére.
- Képes a kulturális szakértői feladatok ellátására, a kulturális örökség menedzselésére, a szellemi és tárgyi kulturális örökség helyi közösségek általi elismerési, gondozási folyamatainak támogatására.
- Képes a különféle társadalmi csoportok és intézmények közötti szakszerű mediálásra, szervezetépítésre, fejlesztésre, menedzselésre, a nemzetközi kulturális kapcsolatok élénkítésére.
- Képes a kultúraterjesztés és a közművelődés területén stratégiák kidolgozására, különböző szintű társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális igazgatási döntések előkészítésére, azok szakmai és nem szakmai közönség számára történő kommunikálására.
- Képes a hagyományos és új típusú civil társadalmi kezdeményezések támogatására, esélyegyenlőségi, érdekartikulációs, érdekérvényesítési és érdekvédelmi folyamatok felépítésére.
- Képes a különböző professziók és szektorok képviselőivel együttesen dolgozva közreműködni helyi, regionális, nemzeti és globális szintű társadalomfejlesztési programokban, kulturális-kreatív kompetenciák transzferhatásainak felerősítésében.
- Képes kultúráközvetítő vállalkozás létrehozására, kulturális szervezetek és projektek menedzselésére.

c) attitűdje

- Kreatív, problémamegoldó- és reflexiós módon közelít a szakmai kérdésekhez.
- Kooperációs, konfliktustűrési és konfliktuskezelési, empatikus módszerekkel közelít a szakmai kérdésekhez.
- Rendelkezik a szakmai énkép megkonstruálása és a kulturális mediátor professzió értékeihez való hűséggel, elkötelezettséggel, etikai felelősségvállalással.
- Rendelkezik az új feladatok megoldására inspiráló kezdeményező készséggel, pozitív beállítódással, küzdeni tudással, érzelmi intelligenciával.
- Rendelkezik a kulturális menedzsment és a mediálás sajátosságaiból adódó összetett és előre ki nem számítható helyzetekben a változás- és a válságkezelés, a döntéshozás, a dialógusteremtés, a kultúráközi kommunikáció szemléletmódjainak ötvöztetésére.
- Rendelkezik nyitottsággal más kulturális világok iránt, a kulturális különbségek értékelésével, különbségek értékelésének és elfogadásának képességével.
- Használja a tudásmenedzsment, a tudásforrás feltárása, az ismeretek és tapasztalatok önreflektív elemzése módszereit a szakmájában.
- Adaptív és rendszerszemléletű.

- Alkalmazza a permanens innovációt a kreativitás, originalitás, flexibilitás, fluency elemeivel, a hatékony vezetést, a team-munkát és az önfejlesztést.
- Fontosnak tartja a tevékenységek és emberek együttműködését és összehangolását.

d) autonómiája és felelőssége

- Fontosnak tartja a másokkal való szakmai és szakmaközi együttműködést.
- Önállóan és permanensen fejleszti személyiségét, alkalmazza a szakmai önképzést.
- Rendelkezik a kezdeményezés, az önálló és közösségi döntéshozatal képességeivel.
- Rendelkezik az egyéni és közösségi felelősségtudattal, felelősségvállalással.
- Felelősséget vállal az elvégzett munkáiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek. Képviseli szakmája érdekeit és érdemeit, azok mellett felelősségteljesen kiáll.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:
Összesen 100 kredit az alábbiak szerint:

- kulturális fogalmi, intézményi és tevékenységi rendszer 16-25 kredit;
- kultúraközvetítés 10-15 kredit;
- kulturális menedzsment 22-30 kredit;
- kulturális mediáció módszertana 16-25 kredit;
- minőségmenedzsment 8-12 kredit;
- kultúrakutatás 8-13 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a kiscsoportos tantervi gyakorlaton túl a 3. vagy 4. félév során egy alkalommal kulturális intézményben vagy szervezetben teljesítendő négy hetes, 160 óra időtartamú, képzési időszakhoz kapcsolódó (a nyári szünet időtartamára is kiterjeszthető) gyakorlat.

A szakmai gyakorlati helyet a felsőoktatási intézmény jelöli ki a hallgatóval egyeztetve. A gyakorlati helyszínek lehetnek: közművelődési intézmények, múzeumok, könyvtárak, kulturális intézmények és szervezetek, valamint bármely települési önkormányzat, egyházi, nonprofit és civil szervezet, amennyiben kulturális tevékenységet is folytat, és amelyekkel a szakmai gyakorlatra a felsőoktatási intézmény megállapodást kötött, továbbá a szakmai gyakorló hely rendelkezik a szakmai gyakorlat szakszerű irányításához szükséges felkészültségű gyakorlatvezetővel.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges kreditek száma összesen 30 kredit az alábbi területekről:

- bölcsészettudományi diszciplínákhoz tartozó alapismeretek: pedagógiai, pszichológiai, filozófiai, etikai ismeretek;
- kommunikációtudományi ismeretkör, kommunikációfejlesztés; társadalomtudományi alapismeretek: szociológia, antropológia, politológia; gazdasági és jogi ismeretek.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből legalább 15 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

65. KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: kulturális örökség tanulmányok (Cultural Heritage Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles kulturális örökség tanulmányok szakember
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Specialist of Cultural Heritage Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a társadalomtudomány képzési terület alapképzési szakjai, a bölcsészettudomány képzési területéről a szabad bölcsészet, a történelem, a régészet, a néprajz alapképzési szak, valamint a magyar alapképzési szak.

4.2. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az építészmérnöki és az építőművészet alapképzési szakok.

4.3. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 225/0222

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakembereket képezése, akik megszerzett művelődéstörténeti és művelődéstudományi ismereteik birtokában képesek a kulturális örökség gazdasági, mentalitásbeli, környezeti és információs rendszerének történeti értelmezésére. Ismerik a kulturális örökség védelmére, értékeinek megmutatására és menedzselésére vonatkozó munkafolyamatokat. Alkalmasak arra, hogy közvetítsék a társadalom egésze felé a bölcsész- és társadalomtudományokban felhalmozott tudást, és ezzel hozzájáruljanak a különböző szintű (nemzetközi, kontinentális, nemzeti,

regionális, helyi) identitásképzések kritikai értelmezéséhez. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A kulturális örökség tanulmányok szakember

a) tudása

- Részleteiben átlátja a társadalomtudományok és bölcsészettudományok, a régészet, muzeológia, művelődéstörténet és egyéb érintett tudományágak megfelelő ismeretanyagát.
- Részleteiben átlátja az építészet és építészettörténet releváns ismeretanyagát.
- Ismeri a kulturális örökségről való gondolkodás történetét, a kulturális örökség elméletét, a tárgyi és szellemi kulturális örökség fogalmát, intézménytörténetét.
- Érti és kritikailag értelmezi a néprajz, a kulturális antropológia, az európai civilizációtörténet, a szemiotika, a vallástörténet kulturális örökséghez kapcsolódó vonatkozásait.
- Átlátja a kulturális örökség kezelésének jogi hátterét és pénzügyi vonatkozásait, valamint a kulturális örökség védelmének technikáit, nemzetközi gyakorlatát.
- Érti és átlátja a kulturális örökség védelmének hazai szervezetrendszerét, annak történeti változásai.
- Érti és átlátja irodalmi, filozófiai, politikai, művészeti szövegek és kulturális jelenségek (film, média) vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a kulturális örökség kiterjedt területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, egyéb adatbázisokról.
- A kulturális örökség legalább egy részterületéről igen elmélyült ismeretekkel rendelkezik, és azt értően helyezi el a kulturális örökség egészében.

b) képességei

- Alkalmas és képes a könyvtárak különgyűjteményeiben, a levéltárakban és a múzeumokban, a kulturális menedzsment és az örökségvédelem intézményeiben a stratégiai és a gyakorlati feladatok elvégzésére.
- Képes a kulturális örökség védelmére vonatkozó elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására.
- Képes a kulturális örökség reflexív bemutatására, a kulturális örökség menedzselését végző intézmények korszerű irányítására és ezáltal a kulturális értékek közvetítésére a társadalom különböző rétegei felé.
- Képes a magyar és az egyetemes kulturális örökség közötti átjárás, megfeleltetés megszervezésére.
- Képes a kulturális örökség témájában kutatói munka végzésére, valamint szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat.
- Képes szakmai önképzésre legalább egy idegen nyelven is, rendszerszerűen és kreatívan új és összetett témakörökkel foglalkozni, a rendelkezésre álló adatok hiányosságai ellenére is a lehetőségek szerint helytálló bírálatot vagy véleményt megfogalmazni, döntést hozni,

és az ebből adódó következtetéseket szakmai és nem szakmai közönség számára közérthetően bemutatni.

- Képes a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, szakmailag magas szinten önállóan megtervezni és végrehajtani feladatokat, saját tudását magasabb szintre emelni, képzési területe belső törvényszerűségeinek megértését elmélyíteni és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességeket kialakítani.

c) attitűdje

- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Korrekt, szakszerű és érthető kifejezőkészség jellemzi szóban és írásban.
- Együttműködő, kezdeményezőkézség és személyes felelősség felvállalása jellemzi.
- Döntéshozatali képesség jellemzi összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben.
- A szakmai továbbképzéshez szükséges önálló tanulási képességek jellemzik.
- Rendelkezik kritikai attitűddel, minőség-tudattal, fogalmi gondolkodás és az absztrakció magas szintű képessége jellemzi.
- Motivált, a feladatai iránt elkötelezett.
- Törekszik idegen nyelvtudásának fejlesztésére, illetve azt a világ megismerésére nyitottan használja fel.

d) autonómiája és felelőssége

- A problémamegfogalmazás és önálló ítéletalkotás képessége jellemzi.
- Reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelősen képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.
- Szűkebb és tágabb szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettség szempontjából meghatározó tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- művelődés-, gondolkodás- és tudománytörténet 12-20;
- a kulturális örökség reprodukálása, az átörökítés technikái (kodikológia, bibliológia, fotográfia, film, digitális technika, restaurálás) 8-20 kredit;
- a média és a társadalmi kommunikáció története 8-20;

- a kulturális örökség fogalma történeti értelemben 8-16;
- a kulturális örökség jogi szabályozása; összehasonlító művelődéstörténet 12-20 kredit;
- kulturális örökség bemutatása 12-28.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat kulturális örökséggel foglalkozó intézményben (köz-, illetve magángyűjtemény, múzeum, szakhivatal) végzett, a képzés tantervében meghatározott gyakorlat.

9.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésbe való felvétel feltétele az alapképzés megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga nyelvtől eltérő idegen nyelv alapkú ismerete.

9.4. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

- a 4.2. pontban meghatározott alapképzési szakon oklevéllel rendelkezők esetében legalább 30 kredit,
- a 4.3. pontban meghatározott alapképzési szakon oklevéllel rendelkezők esetében legalább 40 kredit:
 - művelődéstörténeti (kulturális antropológiai, néprajzi, régészeti, filológiai, esztétikai, művészettörténeti, történelmi, kultúratudományi) ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján az előzőkből legalább 30 kredittel rendelkezzen. A 4.3. pont szerinti előtanulmányok alapján hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

66. KUTATÁS ÉS INNOVÁCIÓ A FELSŐOKTATÁSBAN

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése:

- a) magyar nyelven: kutatás és innováció a felsőoktatásban mesterképzési szak
- b) angol nyelven: research and innovation in higher education master programme

2. A mesterképzési szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: okleveles felsőoktatási kutatási és innovációs szakember
- b) angol nyelven: specialist in higher education research and innovation

3. A mesterképzési szak besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolása: gazdaságtudományok képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- mesterfokozat (magister, master of science, rövidítve: MSc)
- ISCED 2011 szerint: 7
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása ISCED-F 2013 szerint: 0311

3.4. orientáció szerinti besorolása: elméletorientált (60-70 százalék)

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6. A képzés célja és a szakmai kompetenciák, tanulási eredmények:

6.1. A képzés célja:

A képzés célja olyan szakemberek képzése,

- akik elősegítik a felsőoktatási, innovációs és kutatási rendszerek és intézmények változásait, elemzik a felsőoktatás, az innováció és a kutatás mechanizmusait (a tudásháromszöget), felhasználják változásmenedzsment-képességeiket az intézmények korszerűsítésére, és segítenek az új trendekre, például a digitalizációra való reagálásban;
- akik olyan vezetői és döntéshozatali készségekkel, valamint az intézmények számára új vezetői és irányítási koncepciók és eszközök kidolgozására való képességgel rendelkeznek, amelyek révén képesek a felsőoktatási és kutatási intézmények irányítását javítani;
- akik olyan nemzetköziesedési koncepciókkal és interkulturális kompetenciákkal rendelkeznek, amelyek a határokon átnyúló tevékenységek révén aktívan elősegítik a nemzetköziesedést és a fejlődést, és ezáltal előmozdítják a felsőoktatás, az innováció, a kutatás és az oktatás nemzetközivé válását;

- akik vállalkozói szemlélettel rendelkeznek, és akik ezáltal képesek elősegíteni és erősíteni az egyetemek és vállalkozások közötti kapcsolatokat, előmozdítják a vállalkozói szellemet;
- akik támogatni tudják a felsőoktatási intézményeket stratégiájuk, valamint a tanítási és tanulási módszereik korszerűsítésében, e tekintetben ki tudják használni a digitalizáció lehetőségeit, és a felsőoktatáson keresztül új csoportokat tudnak elérni, valamint elő tudják mozdítani a tanulás és a tanítás minőségének javítását és a felsőoktatás befogadóbbá tételét.

A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

6.2. Tanulási eredmények:

6.2.1. Tudás:

A szakon végzett

- alapos ismeretekkel rendelkezik a felsőoktatási kutatás és innováció szempontjából releváns új összefüggésekről (rendszerszintű ismeretek a globális és regionális összefüggésekkel kombinálva);
- alapos ismeretekkel rendelkezik a változási folyamatok közötti kapcsolatról, továbbá arról, hogy ezek hogyan kapcsolódnak az oktatási rendszerekhez, a munkaerőpiacokhoz és a gyakorlathoz, valamint a felsőoktatás három küldetéséhez;
- tájékozott a különböző kontextusokban működő felsőoktatási intézmények vezetői folyamatairól és sajátos szervezeti jellemzőiről;
- megérti a tudományos intézmények sajátos jellemzőit, valamint azt, hogy hogyan lehet a piacosítás és a dereguláció eszközeit az intézmények igényeihez és kultúrájához igazítani;
- tájékozott a felsőoktatási politikák, akkreditáció, finanszírozás és kormányzati szerepvállalás terén;
- tájékozott a kutatás, az innováció és a felsőoktatási gyakorlat etikai kérdéseiben;
- ismeri a nemzetköziesedés átfogó fogalmait;
- ismeri az interdiszciplináris megközelítéseket az együttműködés és a problémamegoldás terén;
- tájékozott a sokszínű hallgatói populációval kapcsolatos megközelítésekkel kapcsolatban;
- tájékozott az innovációs és vállalkozói ökoszisztémák terén;
- ismeri a hatékony felsőoktatási tanulási környezet összetettségét és különböző elemeit;
- tájékozott a technológiának a tanítási és tanulási folyamatokba, a kutatásba, az innovációs folyamatokba és az irányításba történő hatékony integrációját illetően;
- ismeri a tanulás és tanítás minőségének megközelítéseit;
- ismeri a szakmai fejlődés és tanulás lehetőségeit.

6.2.2. Képesség:

A szakon végzett

- bizonyítékokon alapuló megközelítést alkalmaz, és kritikusan elemzi a felsőoktatás, az innováció és a kutatás mechanizmusait (tudásháromszög);

- használja változásmenedzsment készségeit a felsőoktatási intézmények korszerűsítése, valamint az oktatás és a kutatás területén történő kutatás/fejlesztések kezdeményezése érdekében;
- támogatja az oktatók szakmai tanulását az oktatás, a kutatás és a harmadik misszió tevékenységei tekintetében;
- képes a kutatási és kutatásirányítási készségek és elemzési módszerek megfelelő alkalmazására;
- képes új és megfelelő menedzseri és vezetői koncepciók és eszközök alkalmazására és fejlesztésére a felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek számára;
- jártas a felsőoktatással kapcsolatos szakpolitikai elemzés és értékelés terén;
- képes a stratégiai gondolkodásra és tervezésre, különösen a problémamegoldásban, valamint az ismeretek integrálására, a komplexitás kezelésére, a konklúziók megfogalmazására és annak a szélesebb közönséggel való megismertetésére;
- hatékonyan együttműködik másokkal interkulturális, interdiszciplináris és nemzetközi kontextusban;
- képes a kutatásban, az oktatásban és az innovációban (interkulturálisan) különböző érdekeltek felekkel, különösen üzleti vállalkozásokkal együttműködni;
- képes az oktatási, kutatási és irányítási folyamatokat a résztvevők (hallgatók, oktatók és a közigazgatás) különböző igényeihez igazítani;
- képes az egyetem és az üzleti élet közötti partnerségek és a társadalmi innováció elősegítésére;
- képes a technológia felhasználására, az innováció előmozdítására és a vállalkozói gondolkodásmód átvételére munkája során;
- magas színvonalú és inkluzív tanulási, tanítási és programtervezési stratégiát határoz meg a felsőoktatási gyakorlat korszerűsítése érdekében;
- képes a személyre szabott tanulás elősegítésére a felsőoktatásban.

6.2.3. Attitűd:

A szakon végzett

- elkötelezett a kutatásalapú megközelítés követése iránt szakmai szerepében;
- nyitott az új trendekre és kihívásokra, például a digitalizációra, a fenntarthatóságra, a mesterséges intelligenciára való reagálásra;
- elkötelezett az átlátható vezetői folyamatok és kommunikáció iránt;
- nyitott a vezetési és irányítási folyamatok rendszeres értékelésére;
- nyitott a globális kapcsolatokra és a kultúrák közötti csapatmunkára;
- vállalkozói gondolkodásmóddal rendelkezik;
- elkötelezett a sokszínűség, a méltányosság és a befogadás iránt;
- nyitott a szolidaritásra és a toleranciára.

6.2.4. Autonómia és felelősség:

A szakon végzett

- keresi a változás lehetőségeit, és kész arra, hogy másokkal együttműködve kezdeményezzen változást;
- tudatában van kezdeményezései és fejlesztései szélesebb körű és hosszú távú hatásainak, és felelősséget vállal azokért;
- felelősséget vállal a döntéseiért;
- kezdeményezi a stratégiai és vezetői folyamatok különböző érdekelt felei közötti együttműködést és bevonódást;
- határokon átnyúló tevékenységek révén aktívan előmozdítja a nemzetközivé válást és a fejlődést;
- reflektál saját interkulturális kompetenciáira;
- keresi és kezdeményezi a jövőorientált megközelítéseket az oktatásban és a kutatásban;
- tudatában van a kockázatkezelésnek;
- felelősséget vállal azért, hogy minden érintett résztvevőt bevonjon a tanulásba és tanításba, és támogatja az új és a felsőoktatásban alulreprezentált csoportokat.

7. A képzést megkülönböztető speciális jegyek:

Az oktatás nyelve az angol. A képzés nappali munkarendű. A képzésben specializáció választása kötelező.

8. A közös képzés folytatásában megállapodó külföldi és magyar felsőoktatási intézmények neve és származási országa:

8.1. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország

8.2. Universität für Weiterbildung Krems, Ausztria

67. LENGYEL NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: lengyel nyelv és irodalom (Polish Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles lengyel nyelv és irodalom szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Polish Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak lengyel szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a lengyel nyelv művelése és alkalmazása terén. Képesek a lengyel nyelvoktatásban és kutatásban önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a lengyel nyelv és irodalom, de tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A lengyel nyelv és irodalom szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a lengyel nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.

- Összefüggéseiben is átlátja a lengyel nyelv és irodalomelméleti problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- A lengyel nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, nyelvi, nyelvészeti és kulturális szövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módjait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni a lengyel nyelv regionális változatait, ráhatása van a lengyel nyelv fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a lengyel nyelv- és irodalomtudomány területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, adattárairól és bibliográfiáiról.
- Átfogóan ismeri a lengyel nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat.
- A lengyel nyelv és irodalom legalább egy résztemájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- A lengyelen kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a lengyel nyelv és irodalom ismeretéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A lengyel nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni a lengyel nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes a lengyel nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes szelektálni és tudatosan alkalmazni a lengyel nyelv és irodalom problémáinak megoldásában kínákozó módszereket.
- Véleményét képes a szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során a lengyelen kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli a lengyel, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.

- A lengyel nyelv és irodalom speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, a lengyel-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése a lengyel nyelv, irodalom és kultúra mellett elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- A lengyel nyelv, irodalom és kultúra különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében az interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban az adekvát normákat követi.
- Törekszik lengyel nyelvtudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, lengyel irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek választható speciális programjai, amelynek kreditaránya a 20-40 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés lengyel nyelven folyik. A mesterképzésbe való felvétel feltétele lengyel nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű oklevél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez lengyel nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A lengyel szakirányától eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges lengyel nyelvi, nyelvészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőokta-

tási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszerezhet.

68. LEVÉLTÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: levéltár (Archival Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles levéltáros
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Archivist
- választható specializációk: iratfeldolgozás és forráskiadás; levéltártan; információ- és record management

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a történelem alapképzési szak

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti bölcsészettudomány képzési területhez, jogi képzési területhez, gazdaságtudományok képzési területhez, informatika képzési területhez tartozó szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiemelten gyakorlatorientált (70-80 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 12 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 322/0322

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja a hazai levéltárak ellátása magasan képzett levéltáros szakemberekkel a levéltár-technikai, a közigazgatási és a történeti területeken, továbbá ehhez kapcsolódóan sokoldalú ismeretekkel rendelkező iratmenedzserek képzése a kormányzati és a magánszféra számára, akik felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására is.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A levéltáros

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a levéltári anyagról és a levéltári munka elméleti és gyakorlati oldalairól, elemzési és értelmezési módszereiről.
- Ismeri a levéltári feladatok ellátásához szükséges problémamegoldó technikákat.
- Rendelkezik levéltártani ismeretekkel, iratismerettel.
- Levéltár-informatikai ismeretekkel rendelkezik.
- Rendelkezik állományvédelmi és reprográfiai ismeretekkel.
- Rendelkezik intézménytörténeti ismeretekkel.
- Rendelkezik jogi és közigazgatási ismeretekkel.

b) képességei

- Képes önálló és minden szempontból szakszerű munkára levéltárban vagy bármely kormányzati vagy önkormányzati szerv, a magánszféra bármely szereplője iratkezelésében.
- Képes levéltári és iratmenedzseri, iratkezelési munkafeladatok végzésére, illetve az ilyen munkafeladatok koordinációjára, tervezésére.
- Képes történeti, ügyviteli és egyéb szempontok együttes alkalmazására.
- Képes modern iratkezelési és iratértékelési szempontok érvényesítésére.
- Képes a levéltári és iratmenedzseri, iratkezelési munka során önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére.
- Képes a levéltári és iratkezelési feladatmenedzsment koordinációjára vagy abban való részvételre.
- Képes szakmai önképzésre legalább egy idegen nyelven is.
- Képes véleményét szakmai és tudományos elvárásoknak megfogalmazni, szakmai fórumokon bemutatni, alátámasztani és megvédeni, akár idegen nyelven is.

c) attitűdje

- Korrekt, szakszerű és érthető kifejezőkészség szóban és írásban.
- Rendelkezik a problémák megfogalmazásának, önálló ítélet alkotásának készségével.
- Együttműködő, csoportmunkára és egyéni munkavégzésre egyaránt alkalmas.
- Nyitott a szakmai továbbképzés és önképzés iránt.
- Törekszik arra, hogy szakmai munkájában és szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően járjon el és nyilvánuljon meg.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan tevékenykedik a levéltári munkában, az iratmenedzsmentben, iratkezelésben.
- Kezdeményező, és személyes felelősséget vállal munkájáért.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal a maga és az általa vezetett csoport munkájáért.
- Döntésképes összetett helyzetekben is.
- Az iratanyagokat felelősen védi.
- A jogi előírásokat maradéktalanul érvényesíti munkája során.
- Adatvédelmi szempontokat vesz figyelembe és érvényesít munkája során.
- Felelős és tudatos a vonatkozó jogszabályok alkalmazása terén.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

Összesen 62 kredit az alábbiak szerint:

- irattan, iratismeret, iratkezelési rendszerek alapvető ismerete 4-10 kredit;
- levéltártani alapismeretek 4-12 kredit;
- levéltár-informatikai alapismeretek 4-12 kredit;
- adatvédelmi ismeretek 4-10 kredit;
- levéltári jogi ismeretek 2-6 kredit;
- intézményrendszer ismerete 4-12 kredit;
- szakmai vezetés mellett önálló kutatás (szakdolgozati kutatás) 20 kredit.

9.1.2. A választható specializációk tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya:

a) iratfeldolgozás és forráskiadás specializáció

[paleográfiai (latin, német, magyar) és forráskiadási ismeretek (10-30 kredit); intézménytörténeti ismeretek (4-12 kredit); történeti segédtudományi ismeretek (4-8 kredit); állományvédelmi és reprográfiai ismeretek (2 kredit); levéltár-informatikai ismeretek (2 kredit); kommunikációs ismeretek (legfeljebb 4 kredit)];

b) levéltár specializáció

[további irattani és iratkezelési ismeretek (2-6 kredit); irattári és iratmenedzseri ismeretek (legfeljebb 4 kredit); további levéltártani ismeretek (4-12 kredit); levéltár-informatikai ismeretek (6-14 kredit); állományvédelmi és reprográfiai ismeretek (4 kredit); közigazgatási és jogi ismeretek (legfeljebb 4 kredit); gazdaságtani ismeretek (legfeljebb 4 kredit); intézménytörténeti ismeretek (2-6 kredit); paleográfiai és forráskiadási ismeretek (legfeljebb 4 kredit); kommunikációs ismeretek (legfeljebb 4 kredit)];

c) információ- és record management specializáció

[további irattani és iratkezelési ismeretek (legfeljebb 4 kredit); irattári és iratmenedzseri ismeretek (6-14 kredit); levéltártani ismeretek (2-6 kredit); levéltár-informatikai ismeretek (4-12 kredit); állományvédelmi és reprográfiai ismeretek (2-6 kredit); közigazgatási és jogi ismeretek (4-10 kredit); gazdaságtani ismeretek (legfeljebb 4 kredit); projektmenedzsment (2-4 kredit)].

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a specializációnak megfelelő levéltári gyakorlat a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában; Budapest Főváros Levéltárában vagy a Magyar Nemzeti Levéltár valamely megyei tagintézményében, szaklevéltárában vagy nyilvános magánlevéltárban, illetve irattári gyakorlatok kormányzati szerv, önkormányzati szerv irattárában, gazdasági szerv, vállalat vagy civil szervezet irattárában.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez

- a korábbi tanulmányok alapján a történettudomány, a társadalomtudományok, a jogtudományok, a közigazgatás-tudományok, a közgazdaság-tudományok, a szervezéstudomá-

nyok vagy az informatikai tudományok területeiről szerzett szakterületi ismeret, amelyet a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága legalább 50 kredit értékben elismer vagy

- legalább 12 hónap igazolt munkaviszony levéltárosi vagy irattárosi feladatkörben, levéltárban vagy irattárban.

69. LOGIKA ÉS TUDOMÁNYFILOZÓFIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: logika és tudományfilozófia (Logic and Philosophy of Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles logika és tudományelmélet szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Logic and of Philosophy Science

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe: a bölcsészettudomány képzési területéről a szabad bölcész, társadalomtudomány képzési területéről a szociológia, a természettudomány képzési területéről a matematika és a fizika, a gazdaságtudományok képzési területéről az alkalmazott közgazdaságtan alapképzési szak és az informatika képzési területéhez tartozó alapképzési szakok.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a bölcsészettudomány, a természettudomány, társadalomtudomány, a gazdaságtudományok és a jogi képzési területek alapképzési szakjai.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 226/0223

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a logikában és a logikához szorosan kapcsolódó matematikai területeken, képesek a logikai és analitikai eszközöket valamely konkrét tudományterület filozófiai és metodológiai problémáinak kutatásában alkalmazni, felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A logika és tudományelmélet szakos bölcész

a) tudása

- Megfelelő mélységben ismeri a logikát és a logikához szorosan kapcsolódó matematikai területeket.

- Ismeri a kortárs tudományfilozófiának elsősorban a szaktudományok alapjait érintő kérdéseit és a velük kapcsolatos fontosabb álláspontokat.
- Ismeri a filozófiatörténet alapvető szerzőit és műveit tudományfilozófiai szempontból.
- Ismeri a kortárs analitikus filozófiának a tudományfilozófia szempontjából alapvető területeit (metafizika, ismeretelmélet, nyelvfilozófia).
- Ismeri valamely konkrét tudományterület alapjait általában és a mesterképzési szintnek megfelelő mélységben az illető tudományterület filozófiai és fundamentális problémáit.

b) képességei

- Képes és alkalmas az érintett szaktudomány és a vele kapcsolatos alap- és filozófiai kutatások nemzetközi irodalmában és egyéb (számítógépes, internetes) forrásaiban való eligazodásra, tájékozódásra.
- Képes az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére.
- Képes a friss szakirodalom alapján önálló összefoglalók, recenziók megírására, prezentációk, élő beszámolók megtartására magyar és angol nyelven.
- Képes kompetens és aktív részvételre szakmai vitákon magyar és angol nyelven.
- Témavezető vezetésével vagy kutatócsoport tagjaként képes kutatómunka végzésére.

c) attitűdje

- Probléma-orientáltan gondolkodik, képes felismerni a nyitott, eldöntetlen kérdéseket.
- Éles, kritikus szemmel veszi észre a tudományos és filozófiai elméletek hiányait, ellentmondásait.
- Tiszteletben tartja mások véleményét, pozitív értéként tekint a vélemények, nézetek sokféleségére.
- Nézeteit világosan, érthetően, az adott problémára koncentrálnak fejt ki.

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló véleményt alkot, kritikai szemlélet jellemzi mind a maga, mind mások nézeteivel kapcsolatban.
- Saját nézeteit öntudatosan és következetesen, de a jogos kritika elfogadására nyitottan képviseli.
- Reflektáltan és tudatosan tekint saját maga, valamint szűkebb és tágabb szakmai környezete nézeteinek történeti beágyazottságára.
- Képes és kész a párbeszédre más szakmai iskolák, más megközelítések, más kultúrák képviselőivel.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- logika és kapcsolódó matematikai területek (logikai szintaxis, szemantika, metalogika, modellelmélet, algebra, halmazelmélet) 25-30 kredit;
- tudományfilozófia és kapcsolódó filozófiai területek (elmefilozófia, metafizika, a társadalomtudományok filozófiája, nyelvfilozófia) 35-40 kredit;

- valamely szaktudomány alapjaira, logikai struktúrájára vonatkozó vizsgálódások 25-30 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésbe való felvétel feltétele középfokú (B2), komplex típusú államilag elismert vagy ezzel egyenértékű nyelvvizsga angol nyelvből.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma legalább 50 kredit a következő ismeretkörökből:

- filozófia (különösen logika, nyelvfilozófia, tudományfilozófia, metafizika);
- matematika (különösen matematikai logika, halmazelmélet, univerzális algebra);
- fizika (különösen klasszikus mechanika, klasszikus elektrodinamika, kvantummechanika);
- elméleti nyelvészet (különösen szemantika, formális szemantika, a formális szemantika logikai alapjai, matematika, logika);
- közgazdaságtan (különösen valószínűségszámítás, gazdaságszociológia, optimumszámítás);
- szociológia (különösen kommunikációelmélet, a társadalomelmélet alapjai, szervezetszociológia).

70. LOGOPÉDIA

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: logopédia (Speech and Language Therapy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA) fokozat
- szakképzettség: okleveles logopédus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Speech and Language Therapist

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gyógypedagógia alapképzési szak logopédia szakiránya.

4.2. A felsőoktatási intézmény által meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60–40 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit;
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 20 kredit;
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit.

7. A szak képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 145/0114

8. A mesterképzési szak képzési célja, az általános és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan logopédus szakemberek képzése, akik rendelkeznek a komplex hang-, beszéd-, beszélt és írott nyelvi és kommunikációs zavarok, valamint a nyelészavarok felismeréséhez, vizsgálatához, korszerű terápiájához és rehabilitációjához szükséges specifikus ismeretekkel. Képesek a kommunikációs zavarokat a nyelvi, pszichológiai, biológiai tényezők, valamint a kliens és környezetének szükségletei kölcsönhatásában értelmezni, ismereteiket a hang-, beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok objektív megismerése, diagnosztikája, valamint az intervenció és rehabilitáció folyamatában minden életkori csoportban, a köznevelési, illetve az egészségügyi és rehabilitációs intézményrendszerekben autonóm módon felhasználni. Képesek szakmai csoportokban tervezési, módszertani fejlesztési, szervezési, irányítási, döntéshozói és mentori feladatok ellátására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben való folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

a) tudása

- Ismeri a szerzett és fejlődési kommunikációs zavarok biológiai, neurofiziológiai hátterét, a kommunikációs zavarokkal etiológiai kapcsolatban álló betegségek, sérülések, neurofiziológiai funkciózavarok természetét, lefolyását, orvosi kezelésük alapelveit.
- Ismeri a humán kognitív funkciók – észlelés, figyelmi és végrehajtó funkciók, emlékezet, gondolkodás, nyelv – neuropszichológiai modelljeit és az e területeken jelentkező funkciózavarok neuropszichológiai rehabilitációjának elvi megfontolásait, főbb diagnosztikai és intervenciós eljárásait.
- Ismeri a biológiai idősödés kommunikációt befolyásoló neurofiziológiai és neurokognitív vonatkozásait.
- Ismeri az emberi kommunikáció kognitív pszichológiai, idegtudományi, neuropszichológiai modelljeit, a beszéd, a nyelvi feldolgozás és produkció modelljeit, a korszerű képalkotó eljárásokon alapuló vizsgálatok vonatkozó eredményeit.
- Ismeri a klinikai nyelvtudomány medicinális, nyelvészeti, illetve beszéd- és nyelvpatólógiai alapú klasszifikációs rendszereit, a pragmatikai, morfoszintaktikai, szemantikai, fonetikai és fonológiai nyelvi szintekhez kapcsolódó funkciózavarok klinikai nyelvtudományi leírásait és diagnosztikai kritériumait.
- Ismeri a klinikai nyelvtudomány nyelvi diagnosztikai módszereit, a strukturált tesztek módszertani alapelveit, a beszélt nyelvi minta kiváltásának, lejegyzésének és elemzésének elméleti alapjait és módszertanát, az egyes elemzési módok előnyeit és hátrányait.
- Ismeri a beszéd eszközfonetikai elemzésének korszerű módszereit és eszközeit, működési elveiket, alkalmazhatóságuk indikációját a logopédiai tevékenység számára.
- Ismeri a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok tüneti képét, természetes fejlődési dinamikáját, diagnosztikus kritériumait, valamint a szemléleti kereteket, amelyek meghatározzák a vizsgálat területeit, lépéseit, illetve az intervenciós módszerek kiválasztását.
- Behatóan ismeri a hang-, beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok területén a differenciáldiagnózis során felmerülő elméleti problémákat.
- Ismeri a fejlődési hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok gyermek-, serdülő- és felnőttkori megjelenési formáit, a funkciózavarok életkorral járó tünetváltásait, az életkörülmények változásainak hatásait.
- Ismeri és érti a többnyelvűség logopédiai vizsgálatot és intervenciót befolyásoló hatásait, a többnyelvűségből eredő kommunikációs változatokat, ezeknek a kommunikációs zavaroktól való elhatárolásának szempontjait.
- Ismeri a szerzett hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok megjelenési formáit, tüneti képét, diagnosztikai kritériumait, az állapotmegismerés és a rehabilitáció módszertani elveit és eljárásait, a beavatkozás céljait és lehetőségeit befolyásoló biológiai és környezeti szempontokat.

- Ismeri a logopédiai beavatkozás formáinak alapelveit, a különböző terápiás formák hatásmechanizmusait.
- Ismeri az egyes kommunikációs zavarok területén a logopédiai tevékenység módszertani alapelveit, a módszerekkel és eszközökkel kapcsolatos tudományos és gyakorlati elvárásokat, az érveken alapuló gyakorlat (evidence-based practice) elveit és alkalmazásának feltételeit a logopédiai tevékenységben.
- Ismeri és kritikusan képes forrásként alkalmazni a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok köréhez illeszkedő internetes és nyomtatott ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri az egyes hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarokhoz, illetve a különböző logopédiai tevékenységformákhoz kapcsolódó kutatási irányzatokat és a korszerű tudományos eredményeket.
- Ismeri a tudományos kutatás módszereit, a matematikai statisztika alapfogalmait és felhasználási lehetőségeit a logopédiai kutatásokban.
- Ismeri a kutatásetika alapelveit és ezek gyakorlati érvényesítésének módját.
- Ismeri a tudományos ismeretátadás különböző formáit és alkalmazási lehetőségeit a logopédiai tudományos közlésekben.
- Ismeri a logopédiai szakmai irányítás szervezeti és vezetési funkcióinak jogi, humánerőforrás-menedzsment és pénzügyi alapjait.
- Ismeri a logopédiai tevékenység etikai alapelveit.
- Ismeri a kollegiális tanácsadás elveit és elméleteit.
- Ismeri a logopédiai gyakorlatban megvalósuló szakmai mentori és szupervíziós tevékenység sajátosságait, funkcióit és támogató módszereit.
- Ismeri a beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok területén a szakértői diagnosztikai tevékenység jogi környezetét, módszertani alapelveit, eszközrendszerét, tevékenységi körét és kompetenciahatárait.
- Ismeri a színpadi és egyéb professzionális hang- és beszédképzés támogatásának logopédiai módszertanát.
- Ismeri a logopédiai tevékenységhez kapcsolódó művészetpedagógiai eszközök és eljárások személyiségre és a kommunikációs képességre gyakorolt hatásmechanizmusát.

b) képességei

- Képes helyesen értelmezni az emberi kommunikációs és nyelvi képesség pszicholingvisztikai, kognitív pszichológiai és neuropszichológiai modelljeit.
- Képes a pragmatikai, morfoszintaktikai, szemantikai, fonetikai és fonológiai nyelvi szintekhez kapcsolódó funkciózavarok klinikai nyelvtudományi diagnosztikai módszereinek alkalmazására.
- Képes alkalmazni a beszéd eszközfonetikai elemzésének korszerű módszereit és eszközeit a logopédiai tevékenység körében.
- Képes a hangképzés, a beszéd, a nyelv, a kommunikáció és a nyelés zavarainak biológiai, pszichológiai, szociális, nyelvészeti és logopédiai szempontú értelmezésére, kritikai értékelésére, a különböző szempontok integrációjára.

- Képes a szerzett és fejlődési kommunikációs és nyelészavarokat mutató személyek orvosi, pszichológiai, szociális, pedagógiai, gyógypedagógiai és egyéb társszakmák által kiadott vizsgálati eredményeinek, kezelési dokumentumainak értelmező áttekintésére.
- Képes az orvostudományi, pszichológiai, klinikai nyelvtudományi, illetve beszéd- és nyelvpatológiai klasszifikációs rendszerek értelmezésére.
- Képes a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok feltárására alkalmas logopédiai vizsgálati módszerek kiválasztására, a vizsgálatok elvégzésére, az adatok rögzítésére, kvalitatív és kvantitatív elemzésére, értelmezésére, a különböző társszakmáktól és egyéb forrásokból származó információk integrálására, a diagnosztikai kategóriák megállapítására, a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarok differenciáldiagnosztikájára.
- Képes a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarokban érintett egyén és környezete szükségleteinek figyelembevételével a logopédiai prevenció, intervenció és rehabilitáció hosszú, közép és rövid távú céljainak, feladatainak, formáinak és módszereinek kijelölésére a diagnosztikai folyamat eredményeinek megfelelően.
- Képes megkülönböztetni a tudományosan igazolt, érveken alapuló gyakorlatot az empirikusan bevált, de tudományosan nem igazolt eljárásoktól.
- Képes a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarokban érintett személyek hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs, táplálkozási képességeit fejlesztő, az életminőséget javító logopédiai intervenció és rehabilitációs tevékenység végzésére a személy egyéni szükségleteinek és környezeti feltételeinek megfelelően differenciált formában.
- Képes a logopédiai beavatkozás hatékonyságának folyamatos nyomon követésére és ellenőrzésére, ennek megfelelően szükség esetén a terápiás célok, eszközök, formák és stratégiák megváltoztatására.
- Képes hatékonyan kommunikálni más területek szakértőivel, a logopédiai ellátásra szoruló személlyel, annak hozzátartozóival, az érintett személy fejlesztése vagy a hang-, beszéd- és nyelvi zavarok kialakulásának megelőzése érdekében (prevenció és tanácsadás).
- Képes az ellátásban részt vevő más szakemberekből – így orvos, pszichológus, szociális szakember, pedagógus, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő) – álló team munkájában való eredményes részvételle.
- Képes a logopédiai vonatkozású tudományos kutatási eredmények folyamatos monitorozására, kritikus értékelésére, szakmai tevékenységébe való beépítésükre.
- Képes szakmai tudásának, személyes adottságainak, készségeinek folyamatos továbbfejlesztésére, idegen nyelvű forrásmunkák kritikai feldolgozására, azok ismereteinek integrálására.
- Logopédiai szakmai és kutatás-módszertani ismeretei alapján képes logopédiai vonatkozású kutatásokban tevékenyen részt venni, azok céljait meghatározni, kutatási feladatokat elvégezni.
- Képes a tudományos kutatás és a matematikai statisztika módszertanát a logopédiai kutatásokban alkalmazni.
- Képes kutatási eredményeit írás- és szóbeli közlési formákban a tudományos publikációk stílusában megfogalmazni.

- Képes az egyes kommunikációs zavarok területén a logopédiai tevékenység módszertani alapelveinek, különösen az érveken alapuló gyakorlat (evidence-based practice) elveinek és alkalmazási feltételeinek figyelembevételével új diagnosztikai és intervenciós módszertani eljárások fejlesztésében való részvételre.
- Képes a vizsgálati eredményekkel és az intervencióval összefüggő témában véleményét szóban és írásban a szakterminológiát használva kifejezni, érvelni szakemberek és laikus személyek számára egyaránt.
- Képes a hang-, beszéd-, nyelvi, kommunikációs és nyelészavarokkal kapcsolatos vizsgálati eredményeket összegző, a beavatkozás területeit, céljait és formáit kijelölő hivatalos szakvélemény megfogalmazására szakértői tevékenység körében.
- Képes a szakmai tevékenységével kapcsolatos önreflexióra.
- Képes a logopédiai szakmai körökben irányítói, mentori és szupervíziós feladatok betöltésére, a rá bízott gyakorló szakemberek, hallgatók szakmai fejlődését elősegítő tanácsadásra és támogatásra.
- Képes a színpadi és egyéb professzionális hanghasználók logopédiai támogatásának igényeit, céljait és feladatait felmérni, a hang- és beszédképzés támogatásának logopédiai módszereit preventív szemléletben alkalmazni.
- Képes az egyes művészetpedagógiai irányzatok szemléletét, eljárásainak elemeit személyre szabott és a kommunikációs képességet fejlesztő módon beépíteni a logopédiai tevékenységbe.

c) attitűdje

- A szakmai megújulás igénye hajtja, új intervenciós technikák, vizsgálati eljárások elsajátítására törekszik.
- Igénye van a logopédiai ellátás minőségét biztosító és magasabb szintre emelő programok kidolgozására, alkalmazására, ilyen célú projektekben való részvételre.
- Vallja, hogy a szakmai fejlődésében a kutatásnak, a kutatási eredmények közzétételének jelentős szerepe van.
- Gyarapítja szaktudását és tapasztalatait, kutatásának eredményeit megosztja munkatársaival.
- A segítő attitűd szakmai identitásának lényeges eleme.
- Megszerzett tudása birtokában fontosnak tartja a szakmai segítségnyújtást, a logopédus-hallgatók és kezdő szakemberek mentorálását, minden lehetséges alkalommal segíti mind az elméleti, mind pedig a gyakorlati logopédiai szaktudás elsajátítását.
- Facilitáló szerepet tölt be a szakmai csoport tevékenységében.
- Szakmai tevékenységét a szakterület etikai normáinak megfelelően végzi.
- Munkája során kliensei között nem tesz különbséget etnikai, szociális, vallási, nemi tekintetben.
- Szakmai döntéseiben etikusan jár el: nem fogad el ajándékot, sem bármiféle juttatást, amely befolyásolhatná szakmai döntéshozatalát, szakmai szervezési döntéseit nem motíválják anyagi megfontolások.

- Klienseivel nem alakít ki szoros személyes kapcsolatot, nem kötelezi el magát klienseinek, nehogy ezzel megzavarja a terápiás folyamatot.
- Honorárium szakmai normákhoz kötött, megállapítása a logopédiai intervenció megkezdése előtti megegyezés tárgya, figyelembe veszi a kliens és a szakma érdekeit is.
- Szakmai tartalomfejlesztést célzó tevékenységét szakszerűen és objektíven végzi, és előtérbe helyezi szakmai felelősségét a személyes profittal szemben.
- Szakmai tevékenységét folyamatosan igyekszik a logopédiát és a logopédusokat képviselő szakmai érdekvédelmi szervezetek iránymutatásaihoz igazodva végezni.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmailag autonóm módon jár el a kompetenciakörébe tartozó logopédiai tevékenység, így a prevenció, tanácsadás, állapotmegismerés, intervenció, nyomonkövetés során.
- Döntéshozatalában szakmai felelősségvállalás jellemzi.
- Világosan látja saját szakmai kompetenciáinak határait, a szakmaközi párbeszéd szerepét.
- Kritikus tudatossággal értékeli a kapcsolódó kutatási eredményeket, a szakma sajátosságait figyelembe véve mérlegeli azoknak a logopédiai ellátás adott területére való alkalmazhatóságát.
- Őrzi és folyamatosan fejleszti szaktudását, egész pályafutása alatt lépést tart a szakterület fejlődésével, hogy ezzel klienseit a legjobb ellátásban részesíthesse.
- Bármely intézmény alkalmazottjaként törekszik a szervezet más tagjaival való együttműködésre, ugyanakkor nem fogadja el az őt szakmai integritásában és autonómiájában korlátozó utasításokat, szabályokat; e tekintetben kollégáit és mentoráltjait is támogatja.
- Tevékenysége fejlesztő hatékonyságát folyamatosan értékeli, és véget vet a terápiának, amint egyértelművé válik számára, hogy a kliens abból többet nem profitál.
- Nem végeztet logopédiai kompetenciakörbe tartozó tevékenységet szakképzetlen személyekkel vagy hallgatókkal szupervízió és teljes felelősségvállalás nélkül.
- Munkája során kötelezi a szakmai titoktartás, az adminisztrációs és a terápián kívüli információkra vonatkozóan is, kivéve, ha a kliens vagy képviselője erről írásban nyilatkozik, ha szükséges, hogy a logopédus a kliense nevében információkat közöljön a hozzátartozókkal (a kliens érdekében), vagy ha kiskorúval történő visszaélésről szerez tudomást.
- Törekszik tájékoztatni az érintetteket, hozzátartozóikat és a nyilvánosságot a kommunikációról és annak zavarairól.
- Megbizonyosodik a nyilvánosság előtt megjelenő logopédiai szakmai információk helyes voltáról, és jelzi a téves, nem megfelelően alátámasztott vagy megtévesztő tartalmakat.
- Nem segíti az olyan új terápiás eljárások megvalósulását és terjedését, amelyek tudományosan megalapozatlanok, és ezekről nem mond illetéktelen véleményt.
- Tevékenységét megfelelő nyelvi kompetencia birtokában végzi, megfelelő szinten tudja írásban és szóban kifejezni magát azon a nyelven, amely a munkájához szükséges.
- Felfüggeszti vagy megszakítja munkáját, ha szakmai kompetenciájában valamilyen átmeneti vagy végleges változás olyan következményekkel jár, amely káros a kliensek és a szakma számára.

- Elfogadja annak a társadalomnak a szociális, morális elveit és törvényeit, amelyben dolgozik, elfogadja, hogy minden, ezen elvek betartásától való eltérés a társadalomnak a logopédusba, illetve a szakmába vetett bizalmát érintheti.
- Minden olyan tevékenységet kerül, amely a logopédusokat és a szakmát lejáráthatja.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. A szakmai ismeretek jellemzői

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a logopédiai szakterülethez kapcsolódó alkalmazott tudományterületek specifikus ismeretkörei (kognitív idegtudományi, neurofiziológiai, neuropszichológiai, gerontológiai és gerontopszichológiai, rehabilitációs, pszicho- és neurolingvisztikai, klinikai nyelvtudományi, nyelvtechnológiai, kísérleti fonetikai ismeretek) 10–20 kredit;
- a köznevelés színterein előforduló hang-, beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok logopédiai ellátásának specifikus, emelt szintű ismeretei, különös tekintettel a fejlődési zavarok felnőttkori megjelenési formáira, illetve a többnyelvű populációk logopédiai ellátási problematikájára 15–20 kredit;
- az egészségügyi és rehabilitációs intézményekben ellátandó, tipikusan felnőttkorban jelentkező, szerzett hang-, beszéd-, nyelvi és kommunikációs zavarok és nyelészavarok logopédiai ellátásának specifikus ismeretei 20–25 kredit;
- a szupervíziós, szakmai szervezői, tervezési és mentori feladatokra való felkészítés, továbbá a szakértői diagnosztikai tevékenységhez kapcsolódó differenciáldiagnosztikai, eljárásmodszertani és jogi ismeretek 8–10 kredit;
- a tudományos kutatással és a tudományosan megalapozott módszertani fejlesztőmunkával kapcsolatos ismeretek, így a tudományos kutatómódszertan, a pszichometria, a tudományos közlés ismeretei 10–15 kredit;
- logopédiai kompetenciakörhöz kapcsolódó művészetpedagógiai módszerek gyakorlati ismeretei 5–10 kredit.

9.2. Szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a negyedik félévben összefüggő, 200 órás logopédiai rehabilitációs terepgyakorlat, amelynek kreditértéke 20 kredit.

71. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: magyar nyelv és irodalom (Hungarian Language and Literature Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Hungarian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a magyar alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány és a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjai.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 223/0232

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel rendelkeznek a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány alapvető kérdéseiről; átlátják és értik a nyelvnek, illetve irodalomnak a történetiséggel, a kultúrával és a társadalommal fennálló meghatározó összefüggésrendszerait, változatosságát. Megszerzett ismereteik és képességeik birtokában képesek valamely nyelv-, illetve irodalomtudományi résztema önálló megismerésére, elméletileg és módszertanilag megalapozott, új eredményeket feltáró elemzésére. Felkészültek tanulmányaik a doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A magyar nyelv és irodalom szakos bölcész

a) tudása

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány alapvető elméleti kérdéseit, ezek történeti, változó és folyamatszerű összefüggéseit illetően.
- Átlátja és érti a nyelvnek, illetve az irodalomnak a magyar és az európai identitás konstrukciói, valamint a különböző kultúrák és a köztük lévő kapcsolatok kialakításában, fenntartásában és formálásában betöltött szerepét, a magyar és a világirodalom, illetve a nyelv és a nyelvek kulturális, történeti és társadalmi meghatározottságát, az irodalom és nyelv alapvető összefüggéseit.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány, valamint a határtudományok jellemző kutatási kérdéseire, nemzetközi kontextusára, különböző kutatási irányzatok elemzési és értelmezési módszereire, továbbá szakterülete művelésének hagyományos és elektronikus forrásaira vonatkozólag.
- Alaposan és átfogóan ismeri a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusait.
- A magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- A magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány műveléséhez szükséges szinten érti és ismeri az általa elsajátított idegen nyelveket, különös tekintettel a terminológiára.

b) képességei

- Képes a magyar nyelv, illetve az irodalom jelenségeit a maguk történetiségében, változásaiban és változatosságában elemezni.
- Kritikusan és több szempontot mérlegelve, releváns értelmezési keretben képes elemezni a nyelvnek, illetve az irodalomnak a magyar és az európai identitás konstrukciói, valamint a különböző kultúrák és a köztük lévő kapcsolatok kialakításában, fenntartásában és formálásában betöltött szerepét; a magyar és a
- világirodalom, illetve a nyelv és a nyelvek kulturális, történeti és társadalmi meghatározottságát; irodalom és nyelv alapvető összefüggéseit.
- Önállóan választja meg és tudatosan alkalmazza a vizsgált nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kérdéskör elemzésére megfelelő és alkalmas nyelv-, illetve irodalomtudományi módszereket, képes az adott kutatás elméleti és módszertani háttérfeltevéseit reflexió tárgyává tenni és a nemzetközi kutatások kontextusában értelmezni.
- A szükséges forrásokat és információkat kritikusan képes elemezni, vizsgálatukkal új összefüggésekre mutat rá.
- Kutatási eredményeit és álláspontját a magyar nyelvtudomány, illetve irodalomtudomány szakmai-tudományos elvárásainak megfelelően képes megfogalmazni és közreadni.
- Önálló munkával, elméleti és módszertani megalapozottsággal, kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni egy adott nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kérdéskör, résztema összefüggéseit.
- Legalább egy idegen nyelven képes szakmája gyakorlására.

c) attitűdje

- Kutatásai és munkája során figyelembe veszi a vizsgált nyelvi, illetve irodalmi jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar, az európai és egyetemes értékeket, a sokszínűség fontosságát a nyelvi, illetve irodalmi jelenségek, továbbá azok tágabb, társadalmi és kulturális kontextusának vonatkozásában.
- Érdeklődő, nyitott és elkötelezett szakterületi ismereteinek és készségeinek bővítésében, valamint tágabb körű kulturális ismereteinek továbbfejlesztésében.
- A nyelvi és irodalmi jelenségekről, folyamatokról megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális jelenségek, változások megértésében hasznosítja.
- Nyitott saját szakterülete, különösen saját résztémája interdiszciplináris megközelítéseire, a nyelvi, illetve irodalmi jelenségek társadalmi és kulturális összefüggéseinek megismerésére.
- Törekszik arra, hogy az általános, szakmai, társadalmi és kommunikációs normák figyelembevételével folytassa szakmai tevékenységét.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál a magyar nyelvi, illetve irodalmi jelenségek, valamint a nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kutatások történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős egyénként képviseli saját szakmai, szellemi, erkölcsi, magyar és európai értékrendjét.
- Munkája során - lehetőség szerint - szerepet vállal a határon túli szakmai műhelyekkel, közösségekkel való együttműködések területén.
- Kritikus tudatosság jellemzi a szakterületéhez kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli saját tudományterületének, illetve saját munkájának szakmai eredményeit, elvárásait és módszereit és elfogadja más szak- és tudományterületek eltérő sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját, illetve munkacsoportjának munkájáért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges ismeretkörök 2-14 kredit;
- a magyar nyelv rendszere 4-14 kredit;
- a magyar nyelv használata, tagolódása 4-14 kredit;
- a magyar irodalomtudomány elméleti kérdései 4-14 kredit;
- a magyar irodalomtudomány történeti kérdései 4-14 kredit;
- az irodalomtudomány vagy a nyelvtudomány területéről választható speciális programok 40-60 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kredit száma 30 kredit, amelyből nyelvtudomány legalább 10 kredit, irodalomtudomány legalább 10 kredit.

72. MARKETING

Gazdaságtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: marketing (Marketing)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász marketing szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Marketing

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott:

4.1. alapképzési szakok a gazdaságtudományok képzési területéről: a gazdálkodási és menedzsment, a pénzügy és számvitel, a nemzetközi gazdálkodás, a kereskedelem és marketing, a műszaki képzési területről a műszaki menedzser alapképzési szak.

4.2. a 9.3. pont szerint a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a gazdaságtudományok képzési területéről: az emberi erőforrások, a turizmus-vendéglátás, az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, a közszolgálati, az üzleti szakoktató alapképzési szak, valamint azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka, készítéséhez projekt munkában való részvételhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százaléka

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 342/0414

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja marketing szakemberek képzése, akik különböző üzleti és non-business szervezetekben, intézményekben és vállalkozásokban végeznek marketingtevékenységet. Megszerzett elméleti és gyakorlati ismereteik birtokában képesek marketingstratégia kialakítására, a tág értelemben vett marketingtevékenységek, projektek menedzselésére, különböző szervezetek, folyamatok és szakmai programok irányítására, a szükséges marketingeszközök tartalmának meghatározására, feladatok végrehajtásának koordinálására, kapcsolattartásra belső és külső funkciókkal, szervezetekkel. Írásban, szóban és modern infokommunikációs eszközökkel két

idegen nyelven is képesek kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Marketing szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Ismeri a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereit, valamint azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a marketing szakterület általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, szakterületeinek kapcsolódását rokon szakterületekhez. Részletekbe menően ismeri a marketing szakterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát.
- Ismeri marketing szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait, a marketing részterületek tervezésének, mérésének és elemzésének módszereit.
- Ismeri a marketingstratégia erőforrás alapú elméleteit, a stratégiai menedzsment elemzési módszereit, valamint további marketing részterületek (például eladásmenedzsment, marketing engineering, kvalitatív kutatás, kreatív tervezés) elméleti alapjait és elemzési módszereit.
- Jól ismeri marketing szakterülete szókincsét és az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit, és technikáit anyanyelvén és egy idegen nyelven.
- Ismeri az értékalkotó marketingfolyamatok és az innováció kapcsolatát.
- Jól ismeri a vevőorientáció érvényesítésének szervezeti formáit és folyamatait. Ismeri és érti a fogyasztói választást magyarázó elméleteket, a fogyasztás társadalmi szerepét.
- Ismeri és használja a marketingkutatás kvantitatív és kvalitatív elemzési és szoftvertámogatású többváltozós módszereit, valamint a vállalati adatbázisok kezelését, elemzését a marketing felhasználás céljából.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák

megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.

- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes elvégezni a marketing szakterülete ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analízisét, és az átfogó és speciális összefüggéseket szintetizálva megfogalmazni.
- Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel speciális szakmai problémákat azonosítani, továbbá feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati háttérrel.
- Magas szinten használja a marketing szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait.
- Saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki és azt vitában is megvédi és képes komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, a megoldás megtervezésére, döntések meghozatalára.
- Gazdálkodási folyamatokban, projekteken, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli. Képes a tanult ismeretek és megszerzett tapasztalatok birtokában saját vállalkozás irányítására és működtetésére.
- Képes vezetői testületek számára önálló elemzések és előterjesztések készítésére.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek marketing szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.
- Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljeskörű figyelembevételével dönteni.
- Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására. Fejlett marketing szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Kialakított marketing szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- gazdaságtani és társadalomtudományi ismeretek (modern közgazdasági elméletek, döntéselméleti és módszertani ismeretek, szervezetek és vállalkozások gazdálkodása és vezetése, irányítása, stratégiai menedzsment, pénzügyi menedzsment, a marketing vezetési kérdései, értékkeremtő, logisztikai folyamatok tervezése és irányítása) 25-40 kredit;
- marketing szakmai ismeretek [környezet- és piacelemzés tervezése, végrehajtása, marketingkutatás tervezése, módszertana, marketing információs és döntéstámogató rendszer, a fogyasztáselmélet és vásárlói magatartás elemzése, disztribúció-menedzsment, beszerzési és értékesítési (Sales) folyamatok irányítása, vezetése, ellátási lánc menedzselése, termékek és márkák menedzselése, integrált marketing-kommunikáció, kommunikációs stratégia és eszközei, gazdasági és versenyjogi ismeretek, marketingstratégia tervezése és végrehajtása, marketing-kontrolling, interkulturális, nemzetközi marketing kérdései, társadalomtudományi módszertanok, legújabb szakmaterületi eredmények elsajátítása, alkalmazása] 30-40 kredit.

9.1.2. A választható specializációk, szakmai modulok képzésen belül kreditaránya: 30-45 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A képzéshez szakmai gyakorlat kapcsolódhat. A szakmai gyakorlat követelményeit a képzés tanterve határozza meg.

9.3. A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága által kért, a tanulmányok elvégzéséhez szükséges, a korábban megszerzett ismeret, kompetencia az alábbi területekről

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika),
- elméleti közgazdaságtani ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, regionális gazdaságtan, gazdaságtörténet),
- üzleti szakmai ismeretek (vállalatgazdaságtan, vállalati pénzügy, marketing, számvitel, vezetés-szervezés, emberi erőforrás).

73. MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Gazdaságtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: Master of Business Administration (MBA)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász MBA szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott:

4.1. alapképzési szakok a gazdaságtudományok képzési terület alapképzési szakjai, továbbá: a műszaki képzési területről a műszaki menedzser, az agrár képzési területről a vidék-fejlesztési agrármérnök, az informatikus képzési területről a gazdaságinformatikus, valamint az orvos-egészségtudomány képzési területről az egészségügyi szervező alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pont szerint azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve: a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez, projekt munkában való részvételhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százaléka.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja közgazdász szakemberek képzése, akik az üzleti terület minden fontosabb részterületén megszerzett ismereteik birtokában képesek a szervezetek, vállalkozások fennmaradását és fejlődését biztosító stratégiai szemlélet kialakítására. Ismerik a nemzetközi gazdaság fő tendenciáit, valamint képesek az emberi erőforrások, illetve általában szervezetek, vállalkozások tevékenységeinek irányítására. Cél továbbá a megfelelő elméleti alapokkal ötvözött karriergyorsítás. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. MBA szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a gazdálkodásra ható tényezőket és azok befolyásolására használatos módszereket. Ismeri továbbá a döntéshozatali és döntéstámogatási módszereket.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a gazdasági rendszer és a társadalom más alrendszerei közötti legfontosabb összefüggésekről.
- Széleskörű vezetési és szervezési ismeretekkel rendelkezik. A munka világán túl is releváns, átfogó társadalmi és közéleti műveltséggel és tudásanyaggal rendelkezik.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.
- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait, ideértve az infokommunikációs technológia által nyújtott lehetőségeket is.
- Széles kontextusban ismeri az életpálya-tervezés lehetőségeit, feltételeit, eszközeit és módszereit, beleértve mások segítségének, motiválásának feltétel- és eszközrendszerét.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki és azt vitában is képes képviselni.
- Képes komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, a megoldás megtervezésére, döntések meghozatalára, gazdasági szereplők számára szakmai tanácsadásra. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Releváns tudással, felkészülten és aktívan vesz részt a társadalmi- és közéletben. Képes a társadalmi problémák felismerésére, megértésére, az új jelenségek feldolgozására.

- Gazdálkodási folyamatokban, projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.
- Szakterületén szakmai összefoglalókat, elemzéseket készít, előadásokat tart, szakmai vitákban részt vesz idegen nyelven is.
- Az élethosszig tartó tanulás révén az önfejlesztésre, az életpálya-építésre vonatkozó egyéni stratégiát épít fel, azt szervezi és menedzseli. Munkaszervezetében, vezetőként a munkatársak, beosztottak szakmai fejlődését tervezi és szervezi.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Segíti munkatársai, beosztottai személyes szakmai fejlődését.
- Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt. Projektben, csoportos feladatvégzés esetén határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező, toleráns és befogadó.
- Saját szakmai pályájának tervezésében és szervezésében a szakmai és társadalmi tudás és a társadalmi hasznosság gyarapításának igénye motiválja.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli. Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- közgazdasági és módszertani ismeretek kvantitatív módszerek, szervezeti viselkedés, számvitel, vállalati pénzügyek, marketing, termelésmenedzsment, emberierőforrás - menedzsment) legalább 25-40 kredit;
- gazdaságtani, menedzsment szakmai ismeretek (kvantitatív módszerek, szervezeti viselkedés, számvitel, vállalati pénzügyek, marketing, termelésmenedzsment, emberierőforrás-menedzsment, üzleti (vállalati) gazdaságtan, stratégiai menedzsment, vállalati kommunikáció, üzleti jog, változásmenedzsment, minőségmenedzsment, projektmenedzsment, döntés-problémamegoldás, nemzetközi pénzügyek, befektetések, információmenedzsment, kötelezően választható ismeretek) 20-30 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a bankügyletek, az egészségügy- menedzsment, a gazdaságpolitika, a határidős és opciós ügyletek, a környezetmenedzsment, a közösségi gazdaságtan, a logisztika, a makrogazdasági pénzügyek, a nemzetközi (multinacionális) menedzsment, a pszichológia, a technológiamenedzsment, a termelésszervezés, az üzleti etika, a haladó üzleti jog, üzletpolitika szakterületein szerezhethető speciális ismeret.

A választható ismeretek kreditértéke 25-65 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A képzéshez szakmai gyakorlat kapcsolódhat. A szakmai gyakorlat követelményeit az intézményi tanterv határozza meg.

9.3. A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága által kért, a tanulmányok elvégzéséhez szükséges, a korábban megszerzett ismeret, kompetencia az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika);
- közgazdasági ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, környezetgazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság-elmélettörténet, gazdaságmodellezés, gazdaságpolitika, ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan, világ- és Európa-gazdaságtan, közpolitikai ismeretek);
- üzleti ismeretek (vállalati gazdaságtan, pénzügytan, gazdasági jog, döntéselmélet és módszertan, üzleti etika, üzleti kommunikáció)
- társadalomtudományi ismeretek (Európai Unió, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, pszichológia, filozófia);
- üzleti ismeretek (vállalati gazdaságtan, pénzügytan, gazdasági jog, döntéselmélet és módszertan, üzleti etika, üzleti kommunikáció)
- szakmai ismeretek (szervezeti viselkedés, számvitel, vállalati pénzügyek, marketing, termelésmenedzsment, vezetés és szervezés, kontrolling stratégiai tervezés, emberi erőforrás menedzsment).

74. MATEMATIKUS

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: matematikus (Mathematics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles matematikus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Mathematician

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a matematika alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető alapképzési szak: a természettudomány, a műszaki, az informatika képzési területekről valamennyi alapképzési szak, a gazdaságtudományok képzési területéről a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiemelten elméletorientált (70-80 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 461/0540

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja tudományos kutatásra szakmai felkészültséggel rendelkező matematikusok képzése, akik megszerzett matematikai szaktudásukat képesek alkotó módon a gyakorlatban is felhasználni. Nyitottak szakterületük és a rokon szakterületek új tudományos eredményeinek kritikus befogadására. Egyaránt alkalmasak elméleti és gyakorlati matematikai problémák modellezésére, megoldási eljárások kidolgozására és ezen eljárások tényleges folyamatának irányítására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A matematikus

a) tudása

- Rendszerszinten és összefüggéseiben ismeri a matematika tudományának módszereit az analízis, algebra, számelmélet, geometria, diszkrét matematika, operációkutatás és valószínűségyszámítás (matematikai statisztika) területén.
- Összefüggéseiben ismeri az elméleti matematika eredményeit az analízis, algebra, számelmélet, geometria, diszkrét matematika, operációkutatás és valószínűségyszámítás (matematikai statisztika) területén.
- Jártas a matematika különböző részdiszciplínái közötti mélyebb, átfogóbb kapcsolatokban. Jártas az absztrakt matematikai gondolkodásban, a matematikai fogalomalkotásban.
- Alkotó módon ismeri a matematikai bizonyítás alapelveit, módszereit.
- Ismeri az új matematikai eredmények eléréséhez vezető kutatások speciális módszereit, problémamegoldó technikáit.

b) képességei

- Képes az analízis, algebra, számelmélet, geometria, diszkrét matematika, operációkutatás és valószínűségyszámítás (matematikai statisztika) területén elsajátított matematikai módszerek alkalmazására.
- Magabiztosan és alkotó módon alkalmazza az absztrakt matematikai fogalmakat.
- Képes a matematika modern eredményeinek, összefüggéseinek szintézisére és magas szintű, a tudománya eszközeivel megalapozott értékelésére.
- Képes a szakterületén megkülönböztetni a tudományosan megalapozott és a kellően alá nem támasztott állításokat.
- Képes a környező világban adódó jelenségek matematikai modelljei megalkotására, a modern matematika eredményeinek felhasználására a jelenségek megmagyarázása, leírása érdekében.
- Képes a gyakorlati életben megfigyelhető összefüggések absztrakt szinten történő megragadására.
- Képes a matematikai szakterület problémáit szakemberek és laikusok számára egyaránt szakszerűen megfogalmazni.
- Képes a gyakorlati életben adódó döntéshelyzetek mögött esetlegesen rejlő optimalizációs problémák megfogalmazására, az azokból levonható következtetések nem-szakemberek számára való kommunikációjára.
- Képes a matematikai eredmények, érvelések és az azokból származó következtetések világos bemutatására, a magyar és idegen nyelvű (angol) szakmai kommunikációra.
- Képes a matematikai ismeretek alkotó jellegű integrálására és alkalmazására a természettudományok, gazdaságtudományok, műszaki és informatikai tudományok által felvetett problémák megoldásában.
- Képes a műszaki és a gazdasági életben működő bonyolult rendszerek áttekintésére, matematikai elemzésére és modellezésére, döntési folyamatok előkészítésére.
- Képes a számítástechnika eszközeinek alkalmazásával a természetben, a műszaki és gazdasági életben felmerülő számítási feladatok elvégzésére.

c) attitűdje

- Törekszik a modern matematika új eredményeinek megismerésére.
- Törekszik a modern matematika eredményeinek minél szélesebb körű alkalmazására. Törekszik arra, hogy a megszerzett matematikai ismeretei segítségével megkülönböztesse a szakterületén a tudományosan megalapozott és a kellően alátámasztott állításokat. Törekszik a matematika modern eredményei közötti további összefüggések meglátására, a felismert összefüggéseinek szintézisére és azok magas szintű, a tudománya eszközeivel megalapozott értékelésére.
- Nyitott és fogékony a matematika területén elsajátított gondolatmenetek, módszerek, fogalmak új kutatási területeken való alkalmazására, új tudományos eredmények elérésére.
- Folyamatosan törekszik ismeretei bővítésére, új matematikai kompetenciák megszerzésére. Tudatában van annak, hogy a matematikai tanulmányai során szerzett speciális látásmódja segítheti a más tudományterületeken, alkalmazásokban felmerülő problémák innovatív megoldásában.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősen, önkritikusan és reálisan ítéli meg a matematika területén megszerzett tudásának mértékét.
- Megszerzett kritikai gondolkodásmódja és rendszerszerű gondolkodása révén felelősen vesz részt csoportmunkában, működik együtt akár más szakterületek képviselőivel.
- Magas szintű matematikai ismeretei birtokában önállóan választja meg az egyes problémák megoldása során alkalmazandó módszereket, eljárásokat.
- Tisztában van a matematikai gondolkodás, a precíz fogalomalkotás fontosságával, véleményét ezek figyelembe vételével alakítja ki.
- Az absztrakt fogalomalkotásban, az elvont gondolkodásban való jártassága segítségével kialakított véleményét felelősen képviseli.
- Tudományos kutatásai során fontosnak tartja, hogy azokat a legmagasabb az etikai normák figyelembevételével végezze.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- a matematikusképzést alapozó diszciplínák (algebra alapjai, analízis alapjai, geometria alapjai, valószínűségszámítás és matematikai statisztika alapjai) 15-25 kredit,
- a matematikusképzés szakmai ismeretei 20-40 kredit
- az alábbi ismeretkörök közül, a képzés tantervében meghatározott legalább négy ismeretkörből legalább négy témakör ismeretanyaga választandó:
 - a) algebra és számelmélet [Csoportelmélet. Permutációcsoportok. Csoport automorfizmusai, szemidirekt szorzat. Konjugátság, normalizátor, centralizátor, centrum. Osztályegyenlet, Cauchy-tétel, Sylow-tételek. Véges p-csoportok. Nilpotens, illetve feloldható csoportok. A véges nilpotens csoportok jellemzése. Szabad csoportok, definiáló relációk. Szabad Abel-csoportok. A végesen generált Abel-csoportok alaptétele. Lineáris csoportok. Testelmélet.

- Testbővítés. Végesfokú bővítés, fokszám-tétel. Felbontási test, normális testbővítés. Véges testek. Tökéletes testek és végesfokú bővítéseik. Test algebrai lezártja. Galois-csoport, a Galois-elmélet főtétele. Radikálbővítés. A gyökjelekkel való megoldhatóság jellemzése. Ruffini-Abel-tétel. Gyökjelekkel megoldhatatlan racionális együtthatós algebrai egyenlet létezése. Algebrai feltétel geometriai alakzat szerkeszthetőségére körzővel és vonalzóval. Az algebrai kombinatorika elemei. Kvadrátikus kongruenciák, Legendre-szimbólum. Diszkrét logaritmus (index). Egyértelmű prímfaktorizáció kérdése bizonyos másodfokú számtestekben. Diofantikus problémák. Lánctörtek és alkalmazásaik.] 5-15 kredit;
- b) analízis [Funkcionálanalízis elemei. Stone-Weierstrass-tétel. Banach-terek, korlátos lineáris transzformációk. Az L_p -terek duálisai, folytonos függvények terének duálisa, Hilbert-tér duálisa, reflexivitás. Hahn-Banach-tétel, Banach-Steinhaus-tétel, nyílt leképezések tétele és következményeik. Parciális differenciálegyenletek. A matematikai fizika modellegyenleteire kitűzött kezdetiérték- és peremérték-problémák egzisztencia-, unicitás- és stabilitásvizsgálatai (húr rezgése, hővezetés, Laplace-egyenlet). A karakterisztikák módszere. Fourier-módszer. Maximum-minimum-elv lineáris egyenletekre. Green-függvény. A Dirichlet-probléma megoldása gömbben. Fourier-sorok. Fejér-tétel. A trigonometrikus rendszer teljessége. Riemann-lemma. Konvergencia-kritériumok. Fourier-transzformált. Inverziós formula. Ortogonális polinomok. Laguerre-függvények teljessége. Laplace-transzformáció.] 5-15 kredit;
- c) geometria [Differenciálgeometria és topológia. Sokaságok, szimpliciális felbontások. Kompakt felületek osztályozása. Homotópia. Sima sokaságok, tenzorok és differenciálformák. A d -operátor és Stokes tétele, bevezetés a de Rham-elméletbe. Riemann-metrika, görbület és geodetikusok felületeken. Gauss-Bonnet-tétel. Véges geometriák. Illeszkedési struktúrák. Projektív és affin síkok. Galois-geometriák. Kombinatorikai és csoportelméleti módszerek geometriai alkalmazásai. Véges algebrai geometria. Kódelméleti alkalmazások.] 5-15 kredit;
- d) valószínűségszámítás és matematikai statisztika [Martingálok. Martingál, szub- és szupermartingál. Konvergenciatétel, reguláris martingálok. Doob-felbontás, négyzetesen integrálható martingálok konvergenciahalmaza. Megállási idők, Wald-azonosság. Markov-láncok. Diszkrét paraméterű Markov-láncok. Az állapotok osztályozása, periódus, átmeneti és visszatérő állapotok. Az átmenet- valószínűségek határértéke. Pozitív és nullállapotok. Stacionárius eloszlás, ergodikus Markov-láncok. Pontfolyamatok, Poisson-folyamat. Wiener-folyamat konstrukciója. Kvadrátikus variáció. A trajektóriák analitikus tulajdonságai (folytonosság, nem-differenciálhatóság, Hölder-folytonosság). Faktoranalízis. Többszemponos szórásanalízis, szórásfelbontó táblázatok. Főkomponens- és faktoranalízis, a főkomponensek, faktorok becslése, a faktorszám meghatározása, faktorok forgatása.] 5-15 kredit;
- e) diszkrét matematika [Testek alkalmazásai. Párosításelmélet, általános faktorok. Gráfok beágyazásai. Erősen reguláris gráfok, az egészségi feltétel és alkalmazásai. Leszámláló kombinatorika: generátorfüggvények, inverziós formulák, rekurziók. Mechanikus összeg-

zés. Gráfelméleti alkalmazások (fák, feszítő fák, 1-faktorok száma). Véletlen módszerek: várható érték és második momentum módszer, véletlen gráfok, küszöbfüggvény. Extremális kombinatorika: extremális halmazrendszerekről és gráfokról szóló klasszikus tételek. Rendezés és kiválasztás, kupac. Dinamikus programozás. Gráfalgoritmusok: szélességi és mélységi keresés, feszítőfák, legrövidebb utak, párosítás páros gráfban, magyar módszer, folyamatok. Kereső fák, amortizációs idő, Fibonacci-kupac. Huffman-kód, Lempel-Ziv-Welch eljárása.] 5-15 kredit;

- f) operációkutatás [Lineáris optimalizálás: klasszikus eredmények (pl. alternatíva tételek, dualitás, Minkowsky-Weyl-tétel); Pivot-algoritmusok (szimplex, criss-cross); belsőpontos algoritmusok (logaritmikus barrier-módszer, Karmarkar-algoritmus); ellipszoid-algoritmus. Nemlineáris optimalizálás: konvex optimalizálás klasszikus eredményei (szeparációs tételek, konvex Farkas-tétel, Karush-Kuhn-Tucker-tétel, Lagrange-függvény és nyeregpont-tétel); módszerek (Newton-módszer, redukált gradiens módszer, belsőpontos algoritmus). Diszkrét optimalizálás: klasszikus eredmények (Max folyam min vágás, Egerváry-dualitás, Hoffman-tétel); poliédres kombinatorika (teljesen unimoduláris mátrixok alkalmazásai, teljesen duális egészértékűség, párosítás poliéder); Gráfalgoritmusok (magyar-módszer, Edmonds- Karp-algoritmus, előfolyam-algoritmus, költséges áram); NP-teljes problémák algoritmikus megközelítései (dinamikus programozás, Lagrange-relaxáció, korlátozás és szétválasztás, mohó algoritmusok). Sztochasztikus programozás: alapmodellek (várható értékkel és valószínűséggel megfogalmazott, statikus és dinamikus); megoldó módszerek. Optimalizálásra vezető gyakorlati problémák (modellek)]. 5-15 kredit.

9.1.2. A sajátos kompetenciákat eredményező választható speciális modul 30-50 kredit

A következő modulokból legalább három választása szükséges úgy, hogy a választott modulok mindegyikéből legalább 10-10 kreditet kell teljesíteni, amelybe beszámíthatóak a

9.1.3. pont szerint előírt minimális kreditértéken felül teljesített kreditek is.

Az alábbi szakterületekről szerezhető speciális ismeret:

- algebra (algebrai kódelmélet, csoportelmélet, csoportok reprezentációelmélet, félcsoportelmélet, gyűrűelmélet, hálóelmélet, homológikus algebra, kommutatív algebra, univerzális algebra);
- számelmélet (additív számelmélet, az algebrai számelmélet elemei, diofantikus egyenletek, kongruenciák és alkalmazásai, konstruktív számelmélet);
- analízis (dinamikai modellek, komplex függvénytan, operátorelmélet, reprezentációelmélet, valós függvénytan);
- geometria (algebrai geometria, algebrai topológia, differenciál-topológia, diszkrét geometria, geometriai modellezés, hiperbolikus geometria, konvex halmazok, Lie- csoportok);
- sztochasztika (független növekményű folyamatok, határeloszlás-tételek, idősorok elemzése, információelméleti alapfogalmak, paraméteres és nem-paraméteres próbák, statisztikai programcsomagok);

- f) diszkrét matematika (extremális kombinatorika, gráfelmélet, kódok és szimmetrikus struktúrák);
- g) operációkutatás (egészértékű programozás, folytonos optimalizálás, játékelmélet, kombinatorikus optimalizálás, matroid-elmélet, sztochasztikus optimalizálás, ütemezéselmélet).

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 65 kredit az algebra, az analízis, a geometria, a halmazelmélet, a kombinatorika, a matematikai logika, az operációkutatás, a számelmélet, a valószínűség-számítás, a statisztika területeiről. Ezen belül legfeljebb 10 kredit tartalomban beszámíthatók kiterjedt matematikai apparátusra épülő más tárgyak ismeretkörei is.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 50 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

75. MESTERSÉGES INTELLIGENCIA INFORMATIKUS

Informatikai Kar

1. A képzés megnevezése:

- a) magyar nyelven: mesterséges intelligencia informatikus mesterképzési szak
- b) angol nyelven: Artificial Intelligence master programme

2. A képzésben szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: okleveles mesterséges intelligencia informatikus
- b) angol nyelven: Master in Artificial Intelligence

3. A képzés besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolása: informatika képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- mesterfokozat (magister, master of science, rövidítve: MSc)
- ISCED 2011 szerint: 7
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása ISCED-F 2013 szerint: 0619

3.4. orientáció szerinti besorolása: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6. A képzés célja és a szakmai kompetenciák, tanulási eredmények:

6.1. A képzés célja:

A képzés célja mesterséges intelligencia rendszereket megértő, fejlesztő és alkalmazó szakemberek képzése, akik a tudásuk fejlesztését hosszú távon biztosító elméleti alapokra építve, a mesterséges intelligencia megoldások fejlesztési, létrehozási, bevezetési, működtetési, szervezési tevékenységét önállóan és csoportmunkában képesek magas szinten ellátni. A képzés során a hallgatók megismerkednek mindazon eszközökkel, amelyek képesek az ipari igényeket maximálisan kielégíteni. Rendelkeznek továbbá az alkalmazási területük fejlesztési feladatainak megoldásához szükséges együttműködési és modellalkotási készségekkel, képesek mesterséges intelligencia célú kutatási feladatok ellátására, koordinálására. A szakon végzettek felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

6.2. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

6.2.1. A szakon végzett

a) tudása:

- ismeri a mesterséges intelligencia szakterületének innovatív, kutatói szintű műveléséhez szükséges adatelemzési, matematikai, statisztikai, etikai fogalmakat, különösen a gépi tanu-

lás, mély gépi tanulás, megerősítéssel tanulás, generatív modellek, multi-ágens rendszerek, kogníció, emberi együttműködés területein, amelyek megalapozzák az élethosszig tartó tanulást és a tudásadaptációt a változó ipari környezetekben;

- kimagasló ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligencia aktuális fogalmairól, módszereiről és elméleteiről, tudatában van a különböző peremfeltételek (mint valós körülmények, nagy mennyiségű adat, emberek specifikus támogatására kifejlesztett alkalmazások) modellezésre és tanításra gyakorolt hatásaival, amelyek segítik a különböző ipari, közigazgatási és egyéb szereplőkkel való kommunikációt, továbbá ismeri a társterületek, szükség szerint választott határterületek alapvető fogalmait az iparral és a társadalom egyéb szegmenseivel való hatékony együttműködés érdekében;
- magas szintű ismereteket szerez a mesterséges intelligencia főbb alkalmazási területein, mint felismerő, ajánló, generáló, kiegészítő és hasonló rendszerek, ismeri az ezen területekhez kötődő problémákat és a megoldási lehetőségek főbb irányait, a kapcsolódó technikák alkalmazási korlátait, megfelelő tudással rendelkezik új módszerek kidolgozására és a modern módszerek implementálására, alkalmazására;
- elsajátítja az olyan szoftverfejlesztési folyamatok és technológiák mesterszintű alkalmazását, amelyek a mesterségesintelligencia-módszerek megbízható és hatékony létrehozását, üzembe helyezését, karbantartását és bővítését célozzák ipari környezetben, ezzel lefedve a szoftverek teljes életciklusát;
- tudatában van az emberi kommunikáció, érzékelés, viselkedés és gondolkodás alapelveinek, és ennek megfelelően ismeri a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségeket a hatékony és természetes ember-gép interakciós rendszerek megvalósításához;
- ismereteket szerez a megmagyarázható és biztonságos mesterséges intelligencia fejlesztésének módszereiről és lehetőségeiről, az egyes módszerek előnyeiről és hátrányairól, amely lehetővé teszi a mesterséges intelligencia alkalmazását biztonságkritikus rendszerek esetén is;
- az angol nyelvtudása eléri a képzéshez, az angol nyelvű szakirodalom megismeréséhez, a szakszöveg megértéshez, feldolgozásához és a szakképzettséggel ellátható szakmai feladatok elvégzéséhez, valamint a folyamatos szakmai önképzéshez szükséges szintet;
- tisztában van a mesterségesintelligencia-alapú szoftverekhez, adatok kezeléséhez és autonóm rendszerek témaköréhez kapcsolódó alapvető jogi ismeretekkel és törvényekkel;
- ismeri a mesterséges intelligencia azon módszereit, amelyek segítik az etikus használatot és az előítéletesség leküzdését, továbbá az ember-centrikus mesterséges intelligencia céljait és módszertanát.

b) képességei:

- képes a mesterségesintelligencia-megoldások, modellek tervezésére, implementálására, analízisére, validációjára, értékelésére, a működésük átlátására, továbbá a mesterségesintelligencia-rendszereket érintő különféle adat-/kiber-/etikai/üzemeltetési biztonsági kihívásokat felismerni és értékelni, valamint a biztonságos rendszertervezés alapelveinek alkalmazására;

- képes a különböző ipari környezetekben és egyes tudományágakban megjelenő komplex feladatok értelmezésére, felbontására az ismert módszerek mentén, a feladatok tudományterület szerinti elkülönítésére és a megoldás megtervezésére;
- képes a mesterséges intelligencia területéhez szorosan kapcsolódó felismerő, ajánló, generáló és kisegítő rutinfeladatokat felismerni és elvégezni, amelyek lehetővé teszik a gyors alkalmazásfejlesztést és prototípusgyártást;
- képes az előírt feladathoz tartozó nyers adatok előkészítő feladatait, mint adatgyűjtés, adatelőkészítés, adatelemzés, adatfeldolgozás, adatrepresentáció feladatkörét átlátni és szükség esetén elvégezni;
- képes a mesterséges intelligencia felhasználásával támogatni a szoftverfejlesztési életciklust, figyelembe véve a létesítési, betanítási, üzemeltetési, bővítési, fejlesztési, lecserélési és kivezetési lehetőségeket;
- képes speciális igényeket kielégítő fejlődő, gondolkodó személyre szabó és kooperációt segítő rendszerek kifejlesztésére, munkája megfelel az erkölcsi és ipari megbízhatósági kritériumoknak, valamint a hatályos jogszabályi kereteknek;
- képes hatékonyan együttműködni a mesterséges intelligencia széles felhasználói körével, mind az előkészítési, mind az alkalmazási lehetőségek és módszerek terén, speciális területen (pl. az egészségügyi, pénzügyi, ipari, oktatási vagy szolgáltatás szektorokban) is képes alkalmazni a megszerzett tudást;
- képes az eredmények könnyen értelmezhető interpretálására szöveges, vizuális és verbális módon is; képes személyre szabható rendszerek megvalósítására, így segítve az átláthatóságot és többértékű felhasználhatóságot, anyanyelvén kívül legalább angol nyelven képes szóban és írásban szakmai eszmecserét folytatni, eredményeket bemutatni és értelmezni, jelentéseket készíteni, szakmai anyagokat feldolgozni, prezentálni;
- egyénileg képes a tudását kiterjeszteni még nem látott feladatokra a korábbi tapasztalatai alapján a már ismert módszerek segítségével, képes kutatási fejlesztési és innovációs irányok felismerésére, ahhoz kapcsolódó mérföldkövek meghatározására és azok végrehajtására, megfelelő kutatói háttér mellett.

c) attitűdje:

- figyelemmel kíséri a mesterséges intelligencia és a kapcsolódó szakterületek elsősorban matematikai, statisztikai, informatikai vonatkozású, valamint speciális területéhez kapcsolódó legújabb eredményeit és törekszik arra, hogy ezeket saját fejlődésének szolgálatába állítsa;
- tiszteltben tartja és munkája során figyelembe veszi az övétől eltérő véleményeket, kizárólag a szakmai érvekkel történő meggyőzést tartja elfogadhatónak;
- hitelesen képviseli szakmáját és mutatja be munkájának eredményeit;
- elkötelezett a környezettudatos és fenntartható magatartás közvetítése és megvalósítása iránt;
- elkötelezett a mesterséges intelligencia etikus használata, az előítéletesség leküzdése iránt az ember-centrikus mesterséges intelligencia célkitűzéseinek megfelelően.

d) autonómiája és felelőssége:

- nagy figyelmet fordít feladatainak precíz elvégzésére és a határidők pontos betartására, illetve betartatására;
- önállóan végzi el mind egyénileg, mind pedig egy csoport tagjaként vagy vezetőjeként rutin felismerő, ajánló, generáló és kisegítő rendszer tervezési feladatait;
- felelősséget vállal a vele együtt dolgozók vagy irányítása alatt állók munkájáért;
- felelősen, az aktuális szabályozásnak megfelelően kezeli a rá bízott érzékeny, esetlegesen bizalmas adatokat;
- munkáját a szakmai és tudományos etika követelményeinek maximális figyelembevételével végzi.

7. A képzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:**7.1. Matematikai és természettudományi ismeretek:** 10-20 kredit

A mesterséges intelligencia tématerülethez kapcsolódó alkalmazott matematikai és természettudományi ismeretek: lineáris algebra, valószínűségszámítás, matematikai statisztika, numerikus módszerek, operációkutatás, rendszer- és információelmélet, kvantitatív módszerek, jel- és képfeldolgozás, tanuláselmélet és approximációelmélet területekről

7.2. Informatika és mesterséges intelligencia törzsanyag: 20-30 kredit

A mesterséges intelligencia elméleti és gyakorlati háttéréhez, fejlesztéséhez és üzemeltetéséhez kapcsolódó informatikai ismeretek (kapcsolódó programozási ismeretek, algoritmusok, adatszerkezetek); A mesterséges intelligencia szoftvertechnológiája (speciális számítógépes architektúrák, MI üzemeltetéshez használható szoftver rendszerek); Mesterségesintelligencia-algoritmusok és -technológiák, gépi tanulási módszerek, neurális hálózatok, mély gépi tanulás; generatív mesterséges intelligencia, nagy nyelvi modellek

7.3. A mesterséges intelligencia területén speciális kompetenciákat eredményező ismeretek: 40-50 kredit

Megerősítéses tanulás, párhuzamos és elosztott mesterséges intelligencia modellek architektúrái; Adatbiztonság, megmagyarázható MI, etikus MI, MI szabályozása; MI-termékfejlesztés, MI-alapú üzleti modellek; Döntéstámogató rendszerek, multi-ágens rendszerek, ember-gép együttműködés és biztonság, megbízható MI; MI-alkalmazások ismertetése, például természetes nyelvfeldolgozás, számítógépes látás, robotika, IoT, gyártástechnológia, beszéd-feldolgozás és -szintézis, intelligens ipari monitorozás; MI-infrastruktúra, MI DevOps, MLSecOps, MI-kiberbiztonság

7.4. Diplomamunka: 30 kredit**7.5. Szabadon választható tárgyak:** 6 kredit**8. A szakmai gyakorlat és a gyakorlati képzés követelményei:**

A szakmai gyakorlat kritériumkövetelmény. A szakmai gyakorlat egyéni vagy csoportmunkában erre alkalmas szervezetenél vagy a felsőoktatási intézmény gyakorlóhelyén teljesítendő, összességében legalább 6 hétig tartó (240 igazolt munkaórát tartalmazó) projektstruktúrájú gyakorlat.

9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek: -

10. Idegen nyelven folyó tanulmányok esetében az elérendő idegennyelvtudás szintje: -

76. METEOROLÓGUS

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: meteorológus (Meteorology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles meteorológus
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Meteorologist

választható specializációk: időjárás-előrejelző, éghajlatkutató

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a földtudományi alapképzési szak meteorológia specializációja, a fizika alapképzési szak meteorológus specializációja, a környezettan alapképzési szak meteorológus specializációja.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a földtudományi, a környezettan, a fizika, a matematika, a földrajz alapképzési szak, a műszaki képzési területről a műszaki földtudományi alapképzési szak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 8 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 443/0532

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja meteorológusok képzése, akik megfelelő meteorológiai szemlélettel, valamint magas szintű elméleti és gyakorlati szaktudással rendelkeznek. Ismerik és készség szintjén képesek alkalmazni a gyakorlati, mérés- és megfigyelés-orientált vizsgálati módszereket, valamint az időjárás és az éghajlat modellezéséhez, előrejelzéséhez szükséges eljárásokat. Tudományosan megalapozott meteorológiai, környezetvédelmi szemlélettel rendelkeznek. Felkészültek a tanulóik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A meteorológus

a) tudása

- Komplex ismeretekkel rendelkezik a meteorológia és a klimatológia szakterületének műveléséhez szükséges általános matematika, fizika és informatika területein, különösen a

közönséges és parciális differenciál egyenletek, matematikai statisztika, termodinamika, folyadékdinamika, meteorológiai adatfeldolgozás, a meteorológiában jellemző adatbázisok kezelése témakörökben.

- Átfogóan ismeri és érti a légkör makro- és mikroskálájú dinamikai folyamatait.
- Átfogóan ismeri a földi éghajlati rendszer sajátosságait és a kialakulásához vezető folyamatokat.
- Átfogóan ismeri a rövid- és középtávú meteorológiai előrejelzések készítésének irányelveit, az alkalmazható speciális modell mezőket és mérési adatokat, valamint érti azok fizikai összefüggését a légkörben zajló folyamatokkal.
- Ismeri az általános meteorológiai és klimatológiai kifejezéseket angol nyelven.
- Részletes ismeretekkel rendelkezik a klímamodellekben alkalmazott fizikai egyszerűsítések szerepéről, elméleti háttéréről.

Időjárás-előrejelző specializáción továbbá

- Az időjárás-előrejelző specializációt választó hallgató ismeri a légköri folyamatok energetikai összefüggéseit, a nehezen előrejelezhető időjárási jelenségek előrejelzési módszereit.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a meteorológiai és klímamodellek háttérét adó numerikus módszerekről és érti azok alkalmazásait.
- Ismeri a különleges előrejelzési területek, a repülés- és médiameteorológia sajátosságait. Részletes ismeretekkel rendelkezik a meteorológiai adatok informatikai és statisztikai feldolgozásáról.

Éghajlatkutató specializáción továbbá

- Az éghajlatkutató specializációt választó hallgató összetett ismeretekkel rendelkezik az éghajlatváltozás elméleti háttéréről, annak mérési bizonyítékairól, modellezési lehetőségeiről, valamint a hozzá kapcsolódó alkalmazott klimatológiai vizsgálatokról és környezetvédelmi problémákról. Ismeri a különleges éghajlati vizsgálati területek, az oceanológia, hidrológia, agroklimatológia, városklimatológia sajátosságait.

b) képességei

- Képes a meteorológia és a klimatológia minden területén tudományos kutatási feladatok tervezésére, megszervezésére és végrehajtására.
- Képes a földfelszíni meteorológiai megfigyelési rendszer kezelésére, az adatok feldolgozására.
- Képes az űrbázisú meteorológiai megfigyelőrendszer adatainak feldolgozására és elemzésére.
- Képes levegőkörnyezeti megfigyelések végrehajtására, adatfeldolgozására és elemzésére, tanulmányok készítésére.
- Képes globális és regionális éghajlatváltozással kapcsolatos elemzések készítésére. Végrehajt tud hajtani éghajlati kutatásokat, idősor és mezősor analízis feladatokat.
- Képes operatív időjárás előrejelzői munkakör betöltésére, numerikus modellezésre. El tud végezni skálafüggő éghajlat- és légkördinamikai vizsgálatokat.

- A helyi sajátosságok megismerése után, választott munkahelyén képes repülés-meteorológiai előrejelzések készítésére és elemző feladatokra, veszélyes időjárási jelenségek előrejelzésére, riasztásra.
- Képes a légköri transzport folyamatok vizsgálatára, modellezésére.
- Képes a talaj-növényzet-légkör közötti kölcsönhatások kutatására, elemzésére.
- Képes légkörfizikai és levegőkémiai kutatások és szakfeladatok ellátására.
- Képes a nagy számítási kapacitást igénylő meteorológiai és klimatológiai modell eredmények feldolgozására, magas szintű statisztikai elemzésére.
- Képes a magyar nyelv és a meteorológia szaknyelv helyes használatára előbeszédben és írásban.
- Képes nemzetközi közegben, konferenciákon, tudományos és ismeretterjesztő folyóiratokban szakmai álláspontját, tudományos eredményeit közölni, információt biztosítani.

c) attitűdje

- Nyitott a szakmai együttműködésre nemcsak a szakmáján belül, hanem a meteorológiához kapcsolódó társtudományokban, illetve társadalmi és gazdasági területeken dolgozó szakemberekkel.
- Szakmai tevékenysége során sokoldalú szemléletmód érvényesítésére törekszik.
- Hitelesen képviseli a meteorológián belüli szakterületek világnézetét és közvetíteni tudja azt szakmai és nem szakmai közönség felé.
- Munkáját módszeresség és kellő önkritika jellemzi.
- Törekszik arra, hogy folyamatosan továbbképezze magát, a meteorológiai szakterület folyamatosan változó, bővülő ismereteit megismerje.
- Elkötelezett a minőségi munkára és a környezettel szemben érzékeny.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik, munkájáért, szakmai véleményért felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.
- Részt vesz csoportmunkákban, melyekben önállóan, de a csoport többi tagjával együttműködve végzi munkáját.
- Kellő gyakorlat után vezetői feladatok ellátására alkalmas.
- Megszerzett kritikai gondolkodásmódja és rendszerszerű gondolkodása révén felelősen vesz részt csoportmunkában, működik együtt akár más szakterület képviselőivel.
- Magas szintű meteorológiai ismeretei birtokában önállóan választja meg az egyes problémák megoldása során alkalmazandó módszereket, eljárásokat.
- Tudományos kutatásai során fontosnak tartja, hogy azokat a legmagasabb etikai normák figyelembevételével végezze.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzéshez kapcsolódó természettudományi ismeretek (matematika, fizika, informatika) 10-18 kredit;
- meteorológiai szakmai ismeretek (dinamikus meteorológia, légköri energetika, szinoptikus meteorológia, numerikus előrejelzés, dinamikus modellezés, éghajlati modellek, mezoszinoptika, éghajlattan, légkörfizika, felszín-légkör kölcsönhatások, fizikai oceanográfia meteorológiai műszerek és megfigyelések, távérzékelés, műholdmeteorológia, statisztikai módszerek, adatfeldolgozási módszerek) 40-50 kredit;

9.1.2. A sajátos kompetenciákat eredményező választható speciális modul 30-40 kredit

időjárás-előrejelző specializáció:

- légköri energetika, előrejelzési informatika, előrejelzési gyakorlat, szinoptikus meteorológia numerikus előrejelzés, mezőelemzés, numerikus parametrizációk, repülésmeteorológia, médiameteorológia;

éghajlatkutató specializáció:

- globális és regionális éghajlatváltozás, éghajlati adatok feldolgozása, éghajlat-modellezés, hidrológia, óceán és krioszféra, megújuló energiaforrások, levegőkörnyezet-védelem, agroklimatológia, kémiai folyamatok a légkörben, biogeokémiai körfolyamatok, városklimatológia.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat egy-három hét abban az intézményben, ahol a hallgató elsődleges téma-vezetője kutató munkát végez. A képzés egyes kurzusai és a hozzájuk kapcsolódó gyakorlatok a fő foglalkoztató intézmények munkatársai vezetésével az intézményekben zajlik. Ezen kívül az intézményeknél további gyakorlati lehetőség áll a hallgatók rendelkezésére. Ennek köszönhetően a hallgatók közvetlenül megismerkednek az operatív gyakorlattal.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 50 kredit az alábbi területekről:

- földtudományi alapismeretek (általános csillagászati, földrajzi, geofizikai, geológiai, térképészeti tárgyak) területéről 10 kredit;
- matematikai ismeretek (elemi analízis, matematika, parciális differenciálegyenletek, valószínűségszámítás és matematikai statisztika) területéről 12 kredit;
- fizikai ismeretek (mechanika, hőtan, elektromosság, optika, általános fizika, elméleti fizika) területéről 12 kredit;
- informatikai ismeretek (numerikus módszerek, programozás, adatfeldolgozás) területéről 6 kredit;
- meteorológiai törzsanyag (általános meteorológia, klimatológia, alkalmazott klimatológia, dinamikus meteorológia, szinoptikus meteorológia, légkörfizika, levegőkémia) területéről 10 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

77. MONGÓLIA-TANULMÁNYOK

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: Mongólia-tanulmányok (Mongolian Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles Mongólia-szakértő
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Mongolian Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak mongol szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik jól ismerik a mongol nyelvet, a mongol nyelvű népek műveltségét. Ismereteikre építve képesek mongol nyelvű hétköznapi, kulturális, politikai, gazdasági, társadalmi, valamint nyelv- és irodalomtudományi szövegeket felelősen értelmezni, közvetíteni és alkotni írásban és szóban. A belső-ázsiai filológia, a nomád műveltség, a vallástörténeti (buddhizmus, természeti vallások, sámánizmus), valamint történelmi és irodalmi ismereteik birtokában képesek az írott és a beszélt mongol nyelv(ek) írásban és szóban történő magas szintű használatára. Alkalmassak tudományos előadások megtartására, szakkikkek megírására, és a jelenleg újra bővülő gazdasági kapcsolatokhoz kötődő tolmácsolási, fordítási feladatok elvégzésére. A gyakorlatban is jól alkalmazható tudással rendelkeznek saját témájukban és annak

közvetlen történeti és elméleti kontextusában mélyreható és többféle megközelítési módot képesek használni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A -Mongólia-szakértő

a) tudása

- Felsőfokon ismeri a modern mongol (halha) nyelvet.
- Ismeri a klasszikus mongol nyelvet.
- Ismeri a mongol és belső-ázsiai népek történetét és műveltségét.
- Ismeri a mongol és belső-ázsiai népek vallásait (buddhizmus, sámánizmus).
- Ismeri a mongol és belső-ázsiai buddhizmus történetét, művészetét, irodalmát.
- Ismeri a kommunikáció rendszerét eltérő kultúrájú népekkel.
- Ismeri a nyelv, irodalom és a műveltség mélyebb összefüggéseinek vizsgálatához szükséges kutatási módszereket.
- Ismeri a mongol identitás legfontosabb kulturális jelenségeit, kontextusát, valamint legalább még egy másik keleti műveltség legfontosabb vonásait, továbbá átlátja a mongol jelenségek befogadását és értelmezését.
- Ismeri a mongol nyelvű műveltségek jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és népszerűsítő műfajait.
- Ismeri a mongolisztika jellemző kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit.
- Ismeri a szak egyes területeinek, az irodalom-, nyelv- és művelődéstörténet mongol nyelvű terminológiáját.
- Nyelvtudományi, történelmi, művelődéstörténeti és kutatás-módszertani ismeretek részeként jártas a leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, a történeti és összehasonlító nyelvtudomány, nyelvtörténet, adott terület népei és nyelvei, a nyelvészet egyéb területei és a filológia (szövegkritika, szövegkiadás) területén.
- Ismeri Belső-Ázsia történelmét és társadalomtörténetét, az egyetemes történetben betöltött szerepét, a térség kapcsolatát a világ más területeivel a korábbi időszakokban és napjainkban, a belső-ázsiai buddhizmus történetét, népi vallásosságot és a nomádok hagyományos műveltségét.

b) képességei

- Ismereteit képes alkalmazni a tudományos fórumokon való megjelenítéshez, a megoldandó problémák megértéséhez és megoldása terén önálló tevékenységre, eredeti ötletek felfelejtésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére.
- Képes képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes a mélyebb összefüggések megértésére és a megszerzett információk alkalmazására a kutatásban.
- A megismert kutatási módszerekkel képes más területek, népek kultúráinak kutatására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a mongol és belső-ázsiai műveltség iránti.
- Munkájában magas fokon motivált, és minőség mindenkor szem előtt tartásával végzi azt.
- Törekszik a célterület sajátosságait figyelembe vevő kommunikációra.
- Hiteles a mongol műveltség és gondolkodásmód közvetítésében.
- Törekszik az önképzésre és a szakmai hivatástudat kialakítására.
- Munkája során hozzáállása kezdeményező, együttműködő és értékközpontú.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez a képviselt (hozott) és a befogadó (megtanult, szerzett) műveltség minden területén.
- Megfelelően viszonyul más kultúrákhoz.
- Autonómia jellemzi a megszerzett ismeretek más területen való, nem kizárólag a bölcsészettudományoz kapcsolódó alkalmazásában és az ismeretek továbbfejlesztésében.
- Azon módszereket tudatosan képviseli, amelyekkel a mongolisztika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó, általános kompetenciákat fejlesztő ismeretek 10-20 kredit;
- mongol nyelvfejlesztés 15-25 kredit;
- mongol nyelvészet 15-20 kredit;
- mongol nyelvű irodalom 10-20 kredit;
- mongol nyelvű kultúrák és társadalmak 15-30 kredit.

A felsőoktatási intézmény által ajánlott speciális programok a beszélt és írott mongol (halha) nyelvek magas szintű ismeretét, a nyelvjárásokban jártasságot biztosítják.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez modern mongol (halha) nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A szakirányától eltérő korábbi keleti nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak mongol szakirányának nyelvi, nyelvtudományi, történeti és kultúratudományi ismeretköreiből, továbbá a 4.3. pont szerinti előtanulmányokkal rendelkezők esetében 10 kredit mongol nyelvi [klasszikus és modern mongol (halha)] ismeret, amelyet a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

78. MŰVÉSZETI INSTRUKTOR

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: művészeti instruktork (Arts Communication)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles művészeti instruktork
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Arts Communication Expert

3. Képzési terület: művészetközvetítés

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a művészetközvetítés és a művészet alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető: a társadalomtudomány és a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. 4.3 A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti zeneművészeti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék);
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit;
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 2 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 21/0215

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja művészeti instruktork képzése, akik átfogó elméleti és gyakorlati ismeretekkel, valamint széleskörű nemzetközi kitekintéssel rendelkeznek a művészetek komplex, integratív jellegű közvetítése, a művészet értő befogadásának elősegítése és az érzelmi intelligencia művészetközvetítéssel történő fejlesztése terén. Választott specializációjuknak megfelelően képesek átlátni, megtervezni, megszervezni, összefogni, irányítani és lebonyolítani olyan tevékenységeket a művészeti és kulturális élet különféle színterein, amelyek vizuális, illetve előadó-művészeti területekhez tartozó tevékenységek társadalmi közvetítésére irányulnak. Alkalmasak arra, hogy művészetközvetítői feladataikat önállóan, illetve művészeti, bölcsészeti- vagy társadalomtudományi területen képesítést szerzett szakemberek egyenrangú szakmai partnereként, csoportmun-

kában is végezzék Magyarországon és az európai kulturális térség más országaiban. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A művészeti instruktork

a) tudása

- Átfogó és rendszerezett ismeretekkel bír a művészetközvetítés komplex tevékenységi formáihoz kapcsolódó tágabb kulturális összefüggésekről.
- Széleskörű, a gyakorlatban is jól hasznosítható ismeretekkel rendelkezik a művészetközvetítés feladatköreihez tartozó valamennyi vizuális és előadó-művészeti területről.
- Kiterjedt, részletekbe menő ismeretekkel rendelkezik a tevékenységével kapcsolatos társadalmi és kulturális-művészeti jelenségekről, azok összességét, valamint speciális vonatkozásait egyaránt tekintve.
- Jól ismeri a kulturális intézményrendszer felépítését és jellegzetességeit, továbbá rendelkezik az integratív művészetközvetítői feladatok elvégzéséhez kapcsolódó szervezési és kulturális ismeretterjesztési tudással.
- Biztosan eligazodik a művészetközvetítés kommunikációs feladataiban, ismeri a fontosabb információbázisokat és az információszerzési forrásokat.
- Alapos ismeretei vannak a művészetközvetítés összetett feladatrendszerének teljesítéséhez szükséges munkafolyamatokról, az azokhoz kapcsolódó infrastrukturális, technikai, informatikai és anyagi, gazdasági igényekről.
- Tudás- és ismeretanyaga, elsősorban a kortárs művészeti tendenciák megfigyelése és befogadása érdekében, folyamatosan megújítható, bővíthető és formálható.
- Általános, interdiszciplináris jellegű művészetközvetítői tudása mellett mélyreható, rendszerezett és részletekbe menő szakmai ismeretekkel bír legalább egy olyan művészeti ágban, amelynek közvetítését kiemelt, specializációs területként választotta.
- Magas szintű esztétikai és kommunikációs érzékeléssel rendelkezik, ismeri és betartja az etikai és a szerzői jogi normákat.
- Megfelelő szaknyelvhasználatot és akadálytalan verbális, illetve írásbeli kommunikációt biztosító idegennyelv-ismerettel rendelkezik, legalább egy európai nyelv tekintetében.

b) képességei

- Képes a művészetközvetítés feladatköreihez tartozó, valamennyi vizuális és előadó-művészeti területre vonatkozó ismereteit a gyakorlatban is magas színvonalon alkalmazni.
- Az integratív szemléletű művészetközvetítés terén megszerzett átfogó, interdiszciplináris jellegű tudását alkalmazni képes új megközelítést igénylő, illetve váratlanul előálló vagy kritikus helyzetekben egyaránt.
- A kulturális intézményrendszer komplex módon történő szemlélete révén tudását az adott feladathoz kapcsolódó szakmai elvárásoknak megfelelően képes alkalmazni, akár eltérő intézményes keretek között is.

- Önállóan vagy csoportosan végzett művészetközvetítői tevékenysége során képes a hatékony együttműködésre és kommunikációra, a konfliktuskezelésre, a társszakmák képviselőivel, szakértőkkel és a munkafolyamatok egyéb résztvevőivel való konstruktív párbeszédre.
- A csoportmunkában, szem előtt tartva a művészeti alkotás vagy előadás megvalósulásának, illetve bemutatásának elsődlegességét, képes az alkalmazkodó részvételre.
- A munkafolyamatok tervezése, szervezése, lebonyolítása során az egyes munkatársainak szóló aktuális instrukciókat képes megfelelő szaknyelven és kellő tömörséggel megfogalmazni.
- Képes felmérni az általa a befogadók felé közvetítendő művészeti előadás vagy alkotás célközönségét, és az előadó, illetve az alkotó koncepcióit ennek megfelelően szolgálni.
- Képes felmérni tevékenységének infrastrukturális és anyagi szükségleteit, a közvetített alkotások vagy előadások megvalósításának feltételrendszerét, és ennek tudatában elősegíteni a szükséges művészeti folyamatok megvalósulását.
- Magas színvonalon és kompetensen képes használni a közvetítői és befogadói folyamatokhoz kapcsolódó technikai és informatikai eszközrendszert.
- Szakmai tudáshoz méltó módon képes a művészeti és kulturális élet különféle színterein az általa kiemelt, specializációs területként választott szakterületen megtervezni, megszervezni, összefogni, irányítani és lebonyolítani különféle rendezvényeket.
- Művészetközvetítő tevékenysége valamennyi helyzetében alkalmazni képes az adott helyzetre vonatkozó, megfelelő etikai normákat, továbbá átlátni és betartani a szerzői jogi normákat.
- Legalább egy európai nyelven képes a kötetlen, szóbeli, illetve a megfelelő írásos kommunikációra, beleértve a szaknyelvhasználatot.

c) attitűdje

- Rendszeresen figyelemmel kíséri a művészetek társadalmi közvetítésével kapcsolatos új ismereteket, projekteket, módszereket, arra törekszik, hogy megszerzett ismereteit beépítse komplex művészetközvetítő munkájába.
- Aktívan keresi az együttműködést a művészeti ágak és szakterületek szereplőivel, interdiszciplináris projekteket kezdeményez, közvetítő tevékenységét integratív szemlélettel végzi.
- Érzékenyen reagál a különféle művészeti alkotások, előadások iránti, gyakran változó társadalmi elvárásokra, egyensúlyra törekedve az igényeknek történő megfelelés és a különböző közösségek esztétikai normáinak aktív alakítása között.
- Toleráns, empátikus kapcsolatra törekszik szakmai partnereivel, munkatársként elősegíti saját és csapattársai fejlődését, partnereinek véleményére, javaslataira nyitott.
- Kompromisszumkész, az értékek különbözőségét tiszteletben tartó és mások elé is példaként állító munkatársként dolgozik, elkötelezetten a felmerülő problémák kezelésére, a különböző szempontok kölcsönös elfogadására.
- Művészetközvetítő tevékenysége során kiemelten elkötelezett a bemutatandó művészeti alkotás vagy előadás iránt, és törekszik annak érdekeit minden tekintetben érvényesíteni.

- Nyitott szűkebb és tágabb társadalmi környezete társadalmi problémáira, törekszik azokat a művészet eszköztárával, az érintettek aktív bevonásával feldolgozni.
- A művészeti alkotások és előadások társadalmi közvetítésére irányuló munkafolyamatban a motiváltság és a kreativitás jellemzi.
- Figyelemmel kíséri a kortárs művészeti irányzatokat és tendenciákat, ambicionálja azok minél szélesebb körben történő megismertetését, ugyanakkor egyformán nyitott a hagyományos és az új megközelítést hordozó művészeti alkotások, előadások iránt.
- Választott specializációs területén való tájékozottságát folyamatosan frissíti, fejleszti és mélyíti, a szakterületén megjelenő új ismeretek iránt érdeklődő, befogadó hozzáállást tanúsít.
- Folyamatosan tájékozódik a művészeti alkotások és előadások célközönségének kiválasztása érdekében, illetve törekszik a művek hozzájuk történő eljuttatására.
- Ismereteit naprakész szinten tartja, a művészetközvetítés feladatköreihez tartozó vizuális és előadó-művészeti területek rendezvényein, valamint a művészeti közélet egyéb eseményein történő rendszeres részvétellel.
- Tevékenységét magas hivatás- és értéktudattal, az etikai és a szerzői jogi normákat szem előtt tartva, azok iránt elkötelezetten végzi.
- Tudatosan és kiemelten törekszik kommunikációs ismereteinek, tudásának fejlesztésére, anyanyelvén és idegen nyelveken egyaránt.
- Tevékenységét magas szintű környezet- és egészségtudatosság jegyében végzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló, komplex művészetközvetítői koncepciót alakított ki a művészetek társadalmi közvetítéséhez kapcsolódó valamennyi, vizuális és előadó-művészeti területre vonatkoztatva.
- Saját, interdiszciplináris indíttatású művészetközvetítői elképzeléseinek megvalósításában kezdeményező szerepet vállal és egyéni, ám felelős döntéseket hoz.
- Döntéseit autonóm módon, de a művészetközvetítői munkafolyamatban közreműködő alkotó- és előadó-művészekkel folyamatosan konzultálva hozza meg, annak érdekében, hogy az adott alkotás vagy előadás megfelelő színvonalon kerüljön bemutatásra.
- A művészeti alkotások és előadások célközönségének kiválasztását, a művek hozzájuk történő eljuttatását önálló kezdeményezések és döntések meghozatalával végzi, fokozott felelősséget érezve a közönségnevelésért.
- Önállóan, egyéni kutatómunkájával is elősegíti a művészi alkotások és előadások jobb megismerése, megértése érdekében bemutatandó háttérinformációk, magyarázatok eljuttatását a befogadókhoz.
- Az új megközelítéseket hordozó, kortárs művészeti alkotások, produkciók társadalmi megismertetését és megértetését önálló kezdeményezésekkel, felelős döntések útján segíti elő.
- Választott specializációs területén szerzett, magas szintű szakmai tudására építve nagyfokú döntéshozatali autonómiát tudhat magáénak, amely az adott szakterület művészetközvetítési munkafolyamatainak felelősségteljes összefogására és irányítására is alkalmassá teszi.

- Felelősséget vállal az etikai és szerzői jogi normák betartásáért, egyéni és közösségi munkájában egyaránt.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- művészettudományok (elméleti és gyakorlati ismeretek, a művészetközvetítéshez kapcsolódó, vizuális és előadó-művészeti területeken) 14-32 kredit;
- a komplex művészetközvetítés elmélete és gyakorlata 14-32 kredit;
- kommunikációs ismeretek 10-16 kredit;
- integrált művészeti projekt gyakorlat 5-10 kredit;
- társadalomtudományok 10-16 kredit;
- gazdasági, jogi ismeretek 10-16 kredit.

9.1.2. A képző intézmény által a vizuális és az előadó-művészetek szakterületein ajánlott választható specializációk kreditaránya a képzés egészén belül 24-60 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározott, külső helyre, illetve belső termekre, próbatermekre, szaktantermekre, stúdiókra szervezett művészeti instruktorki gyakorlat, amelynek kreditértéke 2 kredit.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditok száma 60 kredit a művészetközvetítők alapismeretek, az esztétika, a művészettörténet, a kommunikáció területéről.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

79. MŰVÉSZETTÖRTÉNET

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: művészettörténet (Art History)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles művészettörténész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Art Historian

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szabad bölcsészet alapképzési szak művészettörténet specializációja.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai, a művészeti képzési terület képzőművészeti, iparművészeti alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 6 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a festészet, a szobrászat, az építő- és az iparművészet, valamint a modern technikai médiumok területén megszerzett ismereteik birtokában tájékozottak az egyetemes képző-, építő- és iparművészet története, az általános művészetelmélet, az értelmezéstan és a művészettörténet-tudomány történetének területén. Ismerik az egyetemes és különösképpen a magyar és a magyarországi művészettörténet emléktanyáját, elsajátították a művészettörténeti kutatói munka gyakorlásához szükséges szakmai kompetenciákat. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 211/0213

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A művészettörténész

a) tudása

- Ismeri az egyetemes és magyar művészettörténet emlékanyagának meghatározó darabjait.
- Ismeri annak ágazati, műnemi, műfaji tagolódását.
- Ismeri az emlékanyag főbb stiláris jellemzőit, az egyetemes és magyar művészet stílustörténetének fontosabb szakaszait, irányzatait, történelmi alakulásuk tendenciáit.
- Ismeri az emlékanyag történelmi korszakok és földrajzi területek szerinti, illetve irányzatok, iskolák és egyéni életművek szerinti tagolódását.
- Ismeri az épített környezet, az urbanisztika és az építőművészet, a képző- és iparművészeti, illetve a modern és kortárs vizuális-technikai művészetek történetileg és kulturálisan változó társadalmi-szellemi, vallási-kultikus, hatalmi-ideológiai, kommunikációs és egyéb funkcióit és sajátosságait.
- Ismeri a művészettörténet tudomány kialakulásának történetét releváns tudományos kérdésfelvetéseit, fő tudományos iskoláit, elméleti és gyakorlati kutatás-módszertani alapjait.
- Elsajátította az épített és a művészeti örökség védelmével, a műalkotások megőrzésével, gondozásával és közvetítésével kapcsolatos alapvető muzeológiai és műemlékvédelmi ismereteket.

b) képességei

- Képes tudományosan releváns művészettörténeti problémák nyitott, illetve megválaszolható szakmai kérdések azonosítására és szakszerű megformulázására.
- Képes a szakterület tárgykörébe tartozó emlékek, műtárgyak, leletek, dokumentumok azonosítására, meghatározására, datálására, attribuálására, helyrekonstrukciójára.
- Képes a műtárgyak szakszerű terminológiával történő tárgyleírására, stilisztikai jellemzésére, stíluskritikai összehasonlítások megtételére.
- Képes a műtárgyak állagának, technikai kivitelének és esztétikai kvalitásainak megítélésére.
- Képes a kutatás tárgyának funkciók, használatmódok, szimbolikus tartalmak és egyéb felmerülő szakmai szempontok szerinti történeti kontextualizálására.
- Képes a felmerülő történeti problémák megoldását célzó kutatási hipotézisek megfogalmazására.
- Képes az adott kutatási feladattal adekvát módszertani eszközök kiválasztására.
- Képes a kutatás állásának kritikai áttekintésére.
- Képes naprakész bibliográfiák, szakirodalmi áttekintések összeállítására.
- Képes kutatási tervek, szakterületi és interdiszciplináris együttműködések előkészítésére és megtervezésére.
- Szükség esetén képes a nemzetközi tudósközösséggel való együttműködés, információcsere lebonyolítására.
- Képes az eredmények elfogulatlan mérlegelésére, vitaképes argumentumok felsorakoztatására, nyilvános vitára alkalmas vélemény megfogalmazására és közzétételére.

- Rendelkezik a szakirodalom használatához és a nemzetközi tudományos életben való részvételhez szükséges idegen nyelvi kompetenciákkal.
- Képes tudatosan használni és fejleszteni vizuális memóriáját.
- Képes elmélyült kutatómunkára, muzeológiai és közgyűjteményi, levéltári, könyvtári és más elektronikus adatbázisokban, képarchívumokban való kutatási gyakorlatra.
- Képes részt venni a múzeumok, galériák és más szakmai gyakorlati intézményekben folyó különféle gyakorlati tevékenységekben.
- Képes alapvető kiállításszervezési és -rendezési feladatok ellátására.
- Kommunikációs és íráskészsége megfelelő.
- Képes művészettörténeti tudományos közlemények, értekezések, tanulmányok megfogalmazása, források és muzeológiai adatok közlésére.
- Képes kiállítási katalógusok szerkesztésére, szócikkek, kiállítási vezetők, kiállítási falszövegek megfogalmazására.
- Képes művészettörténeti ismeretterjesztő szövegek, cikkek fogalmazására.
- Képes művészettörténeti szakirodalmi tételek kritikai mérlegelésére, vitairatok megfogalmazására.

c) attitűdje

- Törekszik a problémaérzékenységre és a racionális, problémamegoldó gondolkodásra.
- Törekszik a diszciplinált, racionális gondolkodásra az érvek és okfejtések elfogulatlan mérlegelésével, nyitott másféle megközelítésekkel szemben.
- Megfelelő a kritikai és önkritikai érzéke.
- Igényli a folyamatos önképzést.
- Készségesen tekint a szakmai együttműködés lehetőségére, csoportmunkában kollegialitás jellemzi.
- Törekszik a társtudományok iránti nyitottságra, fogékony interdiszciplináris megközelítésekre és együttműködésekre.

d) autonómiája és felelőssége

- Véleményét körültekintő tájékozódás után önállóan alakítja ki, felelősséget vállal álláspontjáért és szövegeiért.
- Véleményét és ítéleteit érvekre alapozza.
- Átlátható módon és a tudományos tisztesség jegyében, forrásainak korrekt megjelölésével, vagyis vitaképes módon érvel.
- Kiáll a racionális érvelés mellett, tudományos eredmények, források alapján képes mások álláspontjának elfogadására.
- Elutasítja az érzelmi vagy ideológiai alapú manipulációkat, és maga sem él ilyen eszközökkel.
- Mint a magyar és egyetemes műkincs- és műemlékállomány szakértője, felelősséget érez érte, és fellép annak teljes és hamisítatlan állapotban történő fennmaradása érdekében.
- Mint az európai humanista tradícióban és a felvilágosodás szellemében fogant tudomány-szak művelője és a magyar tudományosság legjobb hagyományainak örököse, felelősséget érez ennek az értékrendnek és erkölcsiségnek a fenntartása és érvényesülése iránt,

és legjobb lelkiismerete szerint, ezek szellemében és védelmében végzi munkáját, felelős értelmiségként ír és cselekszik.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a művészettörténet tudománytörténete 5-10 kredit;
- a művészettörténet módszertana 5-20 kredit;
- művészetelmélet 4-10 kredit;
- az egyetemes és magyar művészettörténet stíluskorszakai 30-40 kredit;
- forráskutatás és forráskritika 3-15 kredit;
- muzeológia, műemlékvédelem 5-25 kredit.

9.1.2. A személyes képességeknek és érdeklődésnek leginkább megfelelő, a szakterület műveléséhez alkalmas elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzéséhez a képzés részeként a felsőoktatási intézmény által ajánlott speciális programok javasolt kreditaránya: 30-50 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat múzeumban, más kiállító intézményben, kereskedelmi vagy kortárs galériában, illetve más, művészeti jellegű, művészettörténettel vagy műemlékvédelemmel foglalkozó tudományos intézményben, adattárban végzett 120 órás gyakorlat. A képzés tanterve határozza meg a szakmai gyakorlat helyszínének kiválasztásának módját, az elvégzendő szakmai tevékenységeket és a teljesítés feltételeit.

9.3. A 4.2. pont tekintetében mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 50 kredit a szabad bölcsészet alapképzési szak művészettörténet specializációjának ismeretköreiből.

80. NÉDERLANDISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: néderlandisztika (Dutch Language and Culture Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles néderlandisztika szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist of Dutch Language and Culture

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a germanisztika alapképzési szak néderlandisztika szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 8 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a holland nyelvet szóban és írásban magas szinten képesek használni, és a holland, flamand nyelv és irodalom, kultúra és történelem területén megfelelő elméleti és gyakorlati tájékozottsággal rendelkeznek. Behatóan ismerik Magyarország és a célország társadalmi-gazdasági és környezeti helyzetét, problémáit, és ismereteiket képesek átadni, illetve alkalmazni hivatásuk gyakorlása során. Képesek megfelelni az Európai Unió intézményeiben támasztott követelményeknek. A néderlandisztika mesterdiploma birtokában a hallgatók alkalmasak irányító és szervező feladatok ellátására az idegenforgalom, a gazdasági élet, a média, a sajtó, a kultúra és a közigazgatás területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A néderlandisztika szakos bölcész

a) tudása

- Ismeri a holland nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.
- Átfogó nyelvészeti ismeretekkel rendelkezik a holland nyelvre vonatkozóan.
- Ismeri a holland, flamand irodalmat és kultúrát.
- Ismeri a néderlandisztikai irodalomtudomány elméletét és módszertanát, legmodernebb irányzatait.
- Ismeri a néderlandisztikai kultúratudomány elméletét és módszertanát, legmodernebb irányzatait.
- Ismeri a néderlandisztikai nyelvtudomány elméletét és módszertanát, legmodernebb irányzatait.
- Ismeri a holland és belga állam politikai és kulturális intézményrendszerét.

b) képességei

- Képes szakmai és irodalmi szövegek fordítására hollandról magyarra, holland nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint történő magas szintű bemutatására.
- Képes absztrakt gondolkodásra és önálló kutatásra elsősorban a néderlandisztika területén, valamint az ehhez kapcsolódó tudományterületeken.
- Képes a holland, flamand és a magyar kultúra közti nyelvi közvetítésre a kulturális, gazdasági, politikai élet különböző területein.
- Képes különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére.
- Képes képzési területük belső törvényszerűségei megértésére, elmélyítésére és kritikai gondolkodásmódra.
- Képes kritikai vélemény megfogalmazására, alternatív megoldások felvetésére.
- Képes a holland, flamand nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémák felismerésére és ezek kreatív kezelésére.
- Képes saját tudásának fejlesztésére.

c) attitűdje

- A holland, flamand nyelv és kultúra iránti magas fokon elkötelezett.
- Minőség tudattal és kritikai látásmóddal bír.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességeket alakít ki.
- Érzékeny és aktív kritikával él a másság diszkriminációjával, az esélyegyenlőségi problémákkal, a társadalom kirekesztő mechanizmusaival szemben.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a néderlandisztika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Önállóság és jó együttműködési készség egyaránt jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Olyan koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.

- A néderlandisztika mesterképzésben szerzett ismereteit önművelésében, önismeretében is alkalmazza.
- Hatékonyan együttműködik a néderlandisztika területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért saját szakterületén.
- Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.
- Képes a holland, flamand nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzést alapozó néderlandisztikai ismeretek 36-44 kredit;
- néderlandisztikai nyelvi és szaknyelvi ismeretek (nyelvtani és nyelvfejlesztési ismeretek fejlesztése, az akadémiai írásmód elsajátítása, referátumok, szakdolgozatok, értekezések stilisztikája és retorikai szabályai, a terminológia pontos használata, hivatkozások, bibliográfia, névmutató, tartalomjegyzék; továbbá a holland nyelv- és irodalomtudomány szaknyelvi ismereteinek elsajátítása, magas szintű szakirodalom olvasása és értelmezése) legalább 5 kredit;
- néderlandisztikai irodalomtudományi ismeretek (irodalomtörténeti és irodalomkritikai ismeretek Hollandiában és Flandriában társadalmi kontextusban, egymással és az európai irodalmakkal összehasonlításban) legalább 5 kredit;
- néderlandisztikai nyelvtudományi ismeretek (nyelvtudományi irányzatok és módszerek, leíró nyelvtani ismeretek) legalább 5 kredit;
- néderlandisztikai kultúratudományi ismeretek (a holland és belga társadalom felépítésének szerkezete, intézményrendszere, kultúrpolitikája, a média világa) legalább 5 kredit;
- a szakmai törzsanyag kötelezően választható differenciált szakmai ismeretkörei 45-65 kredit, amelyekből
 - a választható szakos specializációk (néderlandisztikai irodalomtudomány, nyelvtudomány, kultúratudomány) 35-45 kredit;
 - a szakhoz kötődő területen az intézmény által ajánlott választható ismeretek 10-20 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés holland nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele holland nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szak holland specializációján tett nyelvi záróvizsga.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A néderlandisztika szakiránytól eltérő korábbi germanisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a

korábbi tanulmányok alapján a germanisztika alapképzési szak néderlandisztika szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből. 1186

81. NÉMET NEMZETISÉGI NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: német nemzetiségi nyelv és irodalom (Language and Literature of German as a Minority Language)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles német nemzetiségi nyelv és irodalom szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist of German as a Minority Language

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a germanisztika alapképzési szak német szakiránya, a germanisztika alapképzési szak német nemzetiségi szakiránya és a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű német nyelv és irodalom szak, főiskolai szintű német nemzetiségi nyelv és irodalom szak, német nyelvtanár (nemzetiségi) szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan német nemzetiségi nyelv és irodalom szakos bölcész szakemberek képzése, akik a hazai német kisebbség története, nyelve, nyelvhasználata, irodalma, szellemi és tárgyi kultúrája, valamint identitása vonatkozásában átfogó, magas szintű és speciális ismertetekkel, emellett azonban a német nyelv, irodalom, valamint a német nyelvű országok kultúrája területén is jelentős jártassággal rendelkeznek. Megszerzett interdiszciplináris ismereteik birtokában képesek magyarországi német, illetve általában kisebbségi intézményekben, szervezetekben (önkormányzatok, múzeumok, könyvtárak, sajtóorgánumok, kulturális szervezetek, egyesületek, kutatóintézetek), valamint a közigazgatásban és a kulturális élet számos területén való magas szintű munkavégzésre. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A német nemzetiségi nyelv és irodalom szakos bölcsész

a) tudása

- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri a német nyelvet, amely mellett még egy idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.
- Részleteiben és történeti összefüggéseikben is átlátja a német nyelvészet és irodalomtudomány, valamint a kisebbségtudomány elméleti és gyakorlati kérdéseit.
- Érti és átlátja a német nyelvészeti, irodalmi és kisebbségtudományi jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a német nyelv- és irodalomtudományra jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, bibliográfiákról, valamint a hazai németiség vonatkozásában rendelkezésre álló publikációkról, dokumentációkról, korpuszokról.
- Alaposan és átfogóan ismeri szakterületének jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusait.
- Alapos szakirodalmi tájékozottság birtokában átfogó, rendszerezett, interdiszciplináris tudással rendelkezik a hazai német kisebbség történetéről, jog- és intézményrendszeréről, nyelvéről, nyelvhasználatáról, írásbeliségéről, irodalmáról és sajtójáról, tárgyi és szellemi kultúrájáról, identitásáról, valamint a zárt német nyelvterületen kívüli európai német népcsoportokról.
- Ismeri a német nyelv és irodalom, valamint a kisebbségtudomány mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket.

b) képességei

- Képes ismereteinek tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Képes az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken, így a kisebbségtudományban is az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, alkalmazására.
- Képes a nyelv-, az irodalom és a kisebbségtudomány területén különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Eredeti és interdiszciplináris látás- és gondolkodásmód birtokában képes a nyelvi, irodalmi, valamint kisebbség-specifikus jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.

- Alkalmas alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a hazai német kisebbséggel és általában a német nyelvvel, irodalommal és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.
- Képes német nyelven, a kor igényeinek megfelelően szóban és írásban hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

c) attitűdje

- Nagyfokú motivációval, elkötelezettséggel és minőség tudattal rendelkezik a hazai német kisebbség nyelvének, irodalmának, kultúrájának és identitásának dokumentálását, megtartását és közvetítését, valamint a német nyelvet, irodalmat és kultúrát illetően.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott választott tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a tudományos normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Törekszik szakmai és nyelvi tudásának elmélyítésére és fejlesztésére.
- Folyamatosan követi és alkotó módon felhasználja a szakterület legújabb kutatási eredményeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Igyekszik alapos értelmiségi tájékozottságra szert tenni és tudását folyamatosan magas szinten tartani.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.
- Követi azokat a politikai-gazdasági, valamint társadalmi folyamatokat, amelyek kihatással vannak a hazai német nyelvnek, kultúrájának és identitásának megőrzésére, valamint folyamatosan tájékozódik a német kisebbséget érintő kérdésekben és témákban.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- nyelvtudomány (a nyelvtudomány története és módszerei, német nyelvtörténet, pragmatika, kontrasztív nyelvészet, szaknyelvi elemzések, szociolingvisztika) 25-30 kredit;

- irodalomtudomány (az irodalomtudomány története, módszertana, régebbi német irodalom, szerzői életművek, irodalmi alkotások elemzése) 20-25 kredit;
- kisebbségtudomány [speciális, differenciált, interdiszciplináris ismeretkörök: nyelvtudomány (kontaktusnyelvészet, szociolingvisztika, kétnyelvűség, variációs nyelvészet, nyelvpolitika); irodalomtudomány (regionális német nyelvű irodalmak, sajtótörténet); kultúratudomány (kultúraközvetítés, interkulturalitás), történettudomány, jogtudomány (kisebbségi jogok); szociálpszichológia (identitáselméletek)] 35-45 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés német nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele német nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű oklevél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A német vagy német nemzetiségi szakirányától eltérő korábbi germanisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a korábbi tanulmányok alapján a germanisztika alapképzési szak német vagy nemzetiségi német szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

82. NÉMET NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: német nyelv, irodalom és kultúra (German Language, Literature and Culture)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles német nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in German Language, Literature and Culture

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a germanisztika alapképzési szak német szakiránya, germanisztika alapképzési szak német nemzetiségi szakiránya és a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű német nyelv és irodalom szak, főiskolai szintű német nemzetiségi nyelv és irodalom szak, német nyelvtanár (nemzetiségi) szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan német nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész szakemberek képzése, akik a német nyelv, irodalom és kultúra tudományának átfogó ismeretével és a német nyelvben, a német nyelvű országok kultúrájában speciális jártassággal és felkészültséggel rendelkeznek. Megszerzett nyelvészeti, irodalom- és kultúratudományi ismereteik birtokában képesek a közigazgatásban és a kulturális élet számos területén nyelvi közvetítői feladatok ellátására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A német nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész

a) tudása

- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri a német nyelvet, amely mellett még egy idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.
- Részleteiben átlátja a német nyelvészet, irodalom és kultúratudomány elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Érti és átlátja a német nyelvészeti, irodalmi és kultúratudományi jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a német nyelvészetre, a német irodalom- és kultúratudományra jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, bibliográfiákról.
- Alaposan és átfogóan ismeri szakterületének jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- Választott szakterületének (német nyelvészet, német nyelvű irodalmak és kultúratudomány) legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket.

b) képességei

- Képes ismeretei tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Képes az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére.
- Képes a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában képes a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Alkalmas alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a német nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.
- Képes német nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

c) attitűdje

- Nagyfokú motivációval, elkötelezettséggel és minőség tudattal rendelkezik a német nyelvet, irodalmat és kultúrát illetően.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott választott tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Törekszik szakmai és nyelvi tudásának elmélyítésére és fejlesztésére.
- Folyamatosan követi és alkotó módon felhasználja a szakterület legújabb kutatási eredményeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Igyekszik alapos értelmiségi tájékozottságra szert tenni és tudását folyamatosan magas szinten tartani.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- nyelvtudomány (a nyelvtudomány története és kutatási módszerei, német nyelvtörténet, nyelvészeti, variációs nyelvészet, kontrasztív nyelvészet, a nyelv és nyelvrendszer fejlődési tendenciái, pragmatika) 20-30 kredit;
- irodalomtudomány (az irodalomtudomány történeti, „klasszikus” és jelenkori iskolái, irodalomtörténeti korszakok és irodalomelméleti irányzatok, szövegelemzés, az irodalomtudomány interdiszciplináris módszerei) 20-30 kredit;
- kultúra- és médiatudomány [a modern kultúra- és médiatudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk, interkulturalitás, intermedialitás, kultúra közvetítés (műfordítás), kortárs kultúra] 10-20 kredit;

9.1.2. A képző intézmény ajánlata alapján választható, sajátos kompetenciákat eredményező specializációk az irodalomtudomány, nyelvtudomány, kultúra- és médiatudomány tárgyköréből, amelyek kredittartománya további 30-40 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés német nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele német nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű oklevél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A német vagy német nemzetiségi szakirányától eltérő korábbi germanisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a korábbi tanulmányok alapján a germanisztika alapképzési szak német vagy nemzetiségi német szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

83. NEMZETKÖZI GAZDASÁG ÉS GAZDÁLKODÁS

Gazdaságtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: nemzetközi gazdaság és gazdálkodás (International Economy and Business)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász nemzetközi gazdaság és gazdálkodás szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in International Economy and Business

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott:

4.1. alapképzési szak: a nemzetközi gazdálkodás alapképzési szak.

4.2. a 9.3. pont szerint a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a gazdaságtudományok képzési területről: a gazdálkodási és menedzsment, az emberi erőforrások, a kereskedelem és marketing, a pénzügy és számvitel, a turizmus-vendéglátás, az üzleti szakoktatás, az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, a közszolgálati, valamint társadalomtudomány képzési területről a nemzetközi tanulmányok alapképzési szak, valamint azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez, projektmunkában való részvételhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százaléka.

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 314/0311

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja közgazdász szakemberek képzése, akik alapvető nemzetközi, mikro- és makrogazdasági, nemzetközi gazdaságpolitikai, európai integrációs, nemzetközi jogi, valamint nemzetközi üzleti ismereteik birtokában képesek nemzetközi jellegű közgazdasági elemző munkára. Elsajátított kompetenciáik segítségével a gazdasági intézményrendszer különböző területein és szintjein, önálló munka végzésére, valamint döntés-előkészítő és elemző munkára alkalmasak,

továbbá szállítmányozási feladatok irányítására és ellenőrzésére is képesek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világgazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.
- Ismeri és érti a szak kutatásához, szakirodalmi eredmények feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat, a munkatársak, csoportok, illetve projektek, nagyobb szervezetek irányítási módszereit, a stratégiai tervezés és menedzsment vállalati, állami, regionális és globális módszereit.
- Ismeri és érti a nemzetközi üzleti, pénzügyi, szállítmányozási folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.

- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciókat lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a munkaköréhez tartozó összetett szakfunkciók ellátására, szervezésére, irányítására, módszertanok kreatív alkalmazására, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes tárgyalási, meggyőzési technikák aktív és hatékony alkalmazására, üzleti kommunikációra legalább két idegen nyelven.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Hazai és nemzetközi projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.
- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.
- Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.

- Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.
- Kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és munkatársak együttműködésében szervezeten belül és szervezetek között egyaránt.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- közgazdaságtani és módszertani ismeretek (kvantitatív módszerek, ökonometria, gazdaságpolitika, politikai gazdaságtan, közgazdasági elméletek, nemzetközi gazdaságtan, nemzetközi pénzügyek, döntéselmélet, kutatómódszertan) 25-40 kredit;
- a nemzetközi gazdaság és gazdálkodás szakmai ismeretei (nemzetközi vállalati környezet- és piacelemzés elmélete, regionális integrációs elemzés tervezése, végrehajtása, a világgazdasági fejlődés főbb elméleteinek, összehasonlító módszereinek ismeretei, nemzetközi gazdasági és üzleti információs rendszer formái, a nemzetközi pénzügyi folyamatok lényege, formái, hatásai, nemzetközi szervezetek irányítása, befolyásolása, hatásmechanizmusai elemzése, társadalomtudományi módszertanok, legújabb szakmaterületi eredmények eljáratítása, alkalmazása, valamint a fejlődés-gazdaságtan vállalati, regionális és világgazdasági vonatkozásai) 30-45 kredit.

9.1.2. A választható specializációk, szakmai modulok képzésen belül kreditaránya: 30-45 kredit.

9.2. Szakmai gyakorlat követelményei

A képzéshez szakmai gyakorlat kapcsolódhat. A szakmai gyakorlat követelményeit a képzés tanterve határozza meg.

9.3. A kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága által kért, a tanulmányok elvégzéséhez szükséges, a korábban megszerzett ismeret, kompetencia az alábbi területekről:

- közgazdasági és módszertani ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, gazdaságelmélet, közgazdaság-elmélettörténet, gazdaságpolitika, matematika, statisztika, informatika),
- üzleti alapismeretek (pénzügytan, vállalati pénzügyek, vállalati gazdaságtan, marketing, számvitel, vezetés és szervezés, emberi erőforrás gazdálkodás),
- szakmai ismeretek.

84. NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: nemzetközi tanulmányok (International Relations)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles nemzetközi kapcsolatok elemző
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: International Relations Expert

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a nemzetközi tanulmányok és a nemzetközi igazgatási alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a társadalomtudomány; a bölcsészettudomány; a gazdaságtudományok; a jogi; valamint az államtudományok képzési területekhez tartozó alapképzési szakok.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 313/0312

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakértőket képezése, akik megfelelő elméleti ismeretek birtokában képesek a jelenlegi nemzetközi politikai és gazdasági viszonyok tendenciáinak elemzésére. Felkészültek nemzetközi gazdasági, nemzetközi jogi, nemzetközi kapcsolatokat érintő elméletei, regionális-civilizációs interdiszciplináris ismereteik, valamint szaknyelvi tudásuk birtokában a globalizálódó nemzetközi rendszer összefüggéseinek megértésére. Képesek egy adott régió gazdasági, politikai és társadalmi összefüggéseinek mélyebb elemzésére. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A nemzetközi kapcsolatok elemző

a) tudása

- Magas szinten ismeri és a magabiztos gyakorlati használhatóság követelményeinek megfelelően érti és értelmezi a legfontosabb társadalomtudományi összefüggéseket.
- Ismeri a nemzetközi kapcsolatok elméletének legfontosabb paradigmáit, és tájékozott az egyes elméleti irányzatok közötti vitákkal kapcsolatban.
- Tájékozott a főbb civilizáció- és kultúraelméletekben, valamint ismeri az egyes régiók főbb gazdasági, politikai és társadalmi tendenciáit.
- Tájékozott a 21. századi legjelentősebb világpolitikai konfliktusok és válságok összefüggésrendszerében.
- Ismeri a világgazdaság főbb tendenciáit és a világ egyes régióinak gazdasági folyamatait, különös tekintettel az Európai Unió gazdasági helyzetére vonatkozóan.
- Tájékozott a magyar külpolitika főbb aktuális kérdéseiben és dilemmáiban.
- Ismeri az emberi jogi és kisebbségi jogi rezsimeket, valamint azok regionális rendszerét.
- Ismeri az ENSZ döntéshozatali mechanizmusát, ennek működését, illetve a reformjára vonatkozó elképzeléseket.
- Ismeri a világpolitikai folyamatokat meghatározó főbb nagyhatalmak külpolitikáját, illetve a világgazdaságban elfoglalt helyét.
- Ismeri a világ főbb civilizációinak, kultúrkörének és a nagy világvallásoknak a sajátosságait.
- Ismeri és érti azokat a hazai, európai és globális társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a társadalomtudományi gondolkodás alaptendenciáit.
- Ismeri és érti a korábban megtanult idegen nyelvek szaknyelvi anyagát.
- Rendszerezett ismeretekkel rendelkezik a magyar, az európai és az Európán kívüli politikai rendszerekről, valamint a kormányzati rendszerek domináns nemzetközi típusairól.
- Ismeri a társadalomtudományokra jellemző adatgyűjtési, feldolgozási és értelmezési technikákat, és a politikai kutatás megkülönböztető sajátosságait.
- Ismeri a nemzetközi politikai, gazdasági, jogi és társadalmi intézmények és folyamatok mélyebb összefüggéseit.

b) képességei

- Képes a megszerzett interdiszciplináris ismeretek birtokában egy adott világpolitikai konfliktus és válság külpolitikai elemzésére.
- Képes a világgazdasági folyamatok mélyebb megértésére és az Európai Uniót, illetve Magyarországot érintő gazdasági jellegű kihívások elemzésére.
- Képes összehasonlító gazdasági elemzések végzésére alapvető közgazdasági és statisztikai ismeretek, valamint világgazdasági elméletek birtokában.
- Képes tájékozódni a különféle nemzetközi szervezetek döntéshozatali mechanizmusában, valamint képes megérteni az egyes nagyhatalmak főbb külpolitikai döntéshozatali mechanizmusát.
- Képes definiálni a nemzetközi rendszer egyes szereplőinek gazdasági és politikai érdekeit, illetve azok összefüggésrendszerét.

- Képes a megszerzett ismeretei birtokában a társadalmi folyamatok általa kutatott szeletében új tudományos eredmények elemzésére, új tények és összefüggések feltárására, tudásának önálló szakmai koncepció formájában történő értékesítésére.
- Képes a kitekintő jellegű munkára, az egyéb a társszakterületek és tudományágak eredményeinek az aktív és hatékony felhasználására.
- Képes bekapcsolódni szakterületének nemzetközi kutatási projektjeibe, valamint ilyen projektek pályázati munkáiba.
- Képes a szakmai feladatok megoldása során az önálló elemzésre, értékelésre és a különböző következtetések szintetizálására.
- Képes a hazai és külföldi társadalomtudományi források feltárására, feldolgozására és szakmai munkája során a leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására.
- Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.
- A munkafolyamatokat a felkészültségének megfelelő szinten irányítja, eredményesen együttműködik az intézményen belüli és kívüli partnerekkel.
- Képes a változásokhoz alkalmazkodni, adaptációs koncepcióját el tudja fogadtatni munkatársaival és egyéb partnereivel is.
- Képes önálló szakmai koncepciók kidolgozására, és a vitákban megvédi az elképzeléseit akár idegen nyelven is.
- Képes konzisztensen használni a politikatudományi fogalmakat.
- Képes a társadalmi konfliktusok és problémák bonyolult rendszerében eligazodni, szűkebb szakterületén elmélyültebb ismereteire építve aktívan be tud kapcsolódni a konfliktusok feltárásának munkálataiba.

c) attitűdje

- Nyitott és toleráns azoknak a társadalmi csoportoknak a nézeteivel, gondolkodási formáival és életmódjával szemben, amelyekkel társadalomkutatóként szakmai munkája során kapcsolatba kerül.
- Nyitott minden társadalomkritikai szerepvállalásra, ha szakmai felfogásával ütköző folyamatok indulnak el társadalmi környezetében.
- Nyitott és befogadó szakterületének a legkülönbözőbb nemzetközi kutatási eredményei iránt, és elkötelezett az általa hasznosnak ítélt új tudáselemek hazai megismertetése mellett.
- Felelősségteljesen építi fel szakmai karrierjét, és támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását.
- Legjobb tudása szerint, elkötelezetten szolgálja és képviseli a szakmai érdekeket.
- Minden szervezeti, intézményi tevékenysége során felelős módon látja veti tudását és befolyását a minőségi munkavégzés elismertetése mellett.
- Munkavégzési és társadalmi konfliktushelyzetekben önállóan és felelősen hozza meg döntéseit, következetesen képviselve a rábízottak érdekeit.
- Folyamatos az igénye az önművelésre, és a köznapi életben mások politikai véleményének tiszteltében tartására.

- Lényeglátás, kreativitás és módszertani tudatosság jellemzik.

d) autonómia és felelőssége

- Önálló és felelős szereplője szakterülete tudományos életének, képviseli szakmai elveit és kutatási eredményeit minden lehetséges fórumon.
- Önálló és felelős döntéseket hoz munkája során saját tudományos munkásságára, valamint az irányítása alá tartozók munkaprogramjaira vonatkozóan.
- Felelősen vállalja a társadalmi fórumok résztvevői számára szaktudományos ismereteinek közérthető átadását.
- Felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Felelősségteljesen vesz részt munkaszervezeti egységek létrehozásában és irányításában.
- Felelős módon örökdió szakmai munkájában a társadalomtudományi kutatások és elemzések szigorú etikai szabályainak a betartása felett, vállalja új etikai kérdések felvetését és megválaszolását.
- Önálló és felelős szerepeket vállal a szakmai szervezetek hazai és nemzetközi működésében, valamint az érdekvéonyesítő fórumok munkájában.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzést alapozó társadalomtudományi ismeretek (társadalomtudományi kutatás módszertana, összehasonlító államjog, politikai gondolkodás története, közgazdasági elmélettörténet) 5-20 kredit;
- a nemzetközi tanulmányokhoz kapcsolódó szakmai ismeretek 80-100 kredit, a diplomamunka készítésével együtt az alábbiak szerint:
 - nemzetközi kapcsolatok elmélete és gyakorlata [biztonságpolitikai tanulmányok, geopolitikai elméletek, külpolitikai döntéshozatal, általános és szakdiplomáciai ismeretek, kultúr-diplomácia, konfliktus és válságkezelés, globális kormányzás] 5-40 kredit;
 - regionális-civilizációs tanulmányok [különösen: civilizációelmélet, regionális integrációk, Közel-Kelet-tanulmányok, Kína-tanulmányok, Balkán-tanulmányok, Latin-Amerika tanulmányok, India-tanulmányok, Japán-tanulmányok, USA-tanulmányok, Délkelet-Ázsia-tanulmányok, Afrika-tanulmányok, Ausztrália-tanulmányok, Mediterrán-tanulmányok, Oroszország-tanulmányok, a poszt-szovjet térség és Közép-Ázsia, Európa-tanulmányok] 5-40 kredit;
 - nemzetközi jog gyakorlata [nemzetközi jogi esettanulmányok, diplomáciai és konzuli jog, emberi és kisebbségi jogok, regionális nemzetközi szervezetek, nem kormányzati szervezetek] 5-40 kredit;
 - nemzetközi gazdaságtan [fejlődéselméletek, nemzetközi fejlesztéspolitika, világ gazdasági régiók, gazdasági integrációk elmélete és gyakorlata, Magyarország gazdasága és kül gazdasági kapcsolatai, gazdasági kormányzás, a globalizáció gazdaságtana] 5-40 kredit;

- nemzetközi kapcsolatok elemzése [külpolitikai elemzések, összehasonlító gazdaságelemzés, migrációs folyamatok elemzése] 5-40 kredit;
- nemzetközi kapcsolatok és az EU szaknyelve, szakmai ismeretek idegen nyelven 5-30 kredit.

9.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret. A szakmaspecifikus ismeretek kreditérték a képzés egészén belül legalább 30 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást és egy másik élő idegen nyelvből középfokú (B2 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni, amelyek közül legalább az egyik a társadalomtudomány, a jogi, a gazdaságtudományok vagy az államtudományi képzési területnek megfelelő szakmai idegen-nyelvtudás szintnek felel meg.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi ismeretkörökből:

- társadalomtudományi alapismeretek: szociológia, pszichológia, filozófia, antropológia, pszichológia,
- jogi-igazgatási ismeretek: közjog és magánjog, alkotmánytan, közigazgatástan, közpolitika, gazdasági jog,
- gazdasági ismeretek: közgazdaságtan, makro-, mikroökonómia, vállalatgazdaságtan, pénzügytan, nemzetközi gazdaságtan,
- politikatudományi: politikai gondolkodás, politikatörténet, nemzetközi tanulmányok,
- történeti, kulturális és nyelvtudományi ismeretek: gazdaság-, társadalom- és kultúrtörténeti ismeretek, nyelvtudományi, filológiai ismeretek területein.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

85. NÉPRAJZ

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: néprajz (Ethnology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles néprajz szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Ethnologist

választható specializációk: folklorisztika, anyagi kultúra, társadalomnéprajz, európai etnológia, néprajzi kulturális örökség, vallási néprajz, vallásantropológia, táncfolklorisztika, táncantropológia, kulturális antropológia, néprajzi muzeológia, hagyományos környezetgazdálkodás

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a néprajz alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 312/0314

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett néprajzi, folklorisztikai és kulturális antropológiai ismereteik birtokában képesek a saját és mások kultúrájának elemzésére és értelmezésére. Jártasak a kultúrakutatásban és ismerik a kultúra sajátosságait a múltban és a jelenben. Elmélyült ismeretekkel rendelkeznek a néprajz valamely szűkebb, speciális területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A néprajz szakos bölcész

a) tudása

- Részleteiben átlátja a néprajztudomány elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.

- Átlátja és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a multikulturalitás jelenségeiről és az Európán kívüli kultúrákról; ismeri a néprajztudomány alapvető ágainak, területeinek legfontosabb alapismereteit és összefüggéseit.
- Érti és átlátja a néprajzi tudományos szövegek és kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Ismeri a kulturális jelenségekről szerzett tudás - eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában történő - gyakorlati alkalmazását.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a néprajztudományra jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, bibliográfiákról.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a néprajztudomány és határtudományainak jellemző kutatási kérdéseiről, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- Ismeri a néprajzi tudás mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat és kutatási módszereket.
- Alaposan és átfogóan ismeri a néprajztudomány jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- A néprajztudomány legalább egy résztémájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A néprajztudomány szakterületén képes a kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- Képes a néprajztudomány, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére.
- Képes a néprajztudomány mesterszintű, sokoldalú, interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére és az önálló kutatásra.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes az Európán kívüli kultúrák multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával vizsgál.
- A néprajzi információkat kritikusan elemzi, önállóan kidolgozott szempontok szerint dolgozza fel, új összefüggésekre mutat rá.
- Önállóan választja meg és tudatosan alkalmazza a néprajztudomány szakmai problémáinak, szakmai kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatokhoz megfelelő humántudományi módszereket.
- Önállóan és kritikai szempontokat érvényesítve tárja fel néprajzi résztémája összefüggéseit.
- A néprajzi szakma műveléséhez két idegen nyelvet hatékonyan használ.

- A néprajztudomány területén szerzett speciális jártassága és elmélyült műveltsége birtokában képes fogalmi és absztrakt gondolkodásra, valamint gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására.
- Képes az egyénileg, illetve párban, csoportban szervezett tanulás, a tanulóközösségek működésének, valamint ezek egymással való kapcsolatának elemzésére, a lehetőségek előrejelzésére, ismeri az ezekhez szükséges főbb tudományos eredményeket és releváns gyakorlatokat.
- Képes a szakma tanulásához szükséges alaptudások, képességek, attitűdök hiányának elemző, kritikus, szükség esetén önkritikus feltárására, képes korrekciós terveit adatokkal alátámasztva elkészíteni, ebben másokat is segíteni.
- Képes saját gondolatainak és szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget.
- Képes nagyobb mennyiségű idegen nyelvű szakirodalom feldolgozására, kötetlen szóbeli szakmai kommunikációra a néprajzi szakterületén, legalább két idegen nyelven.
- Képes az egyes médiumok, funkciók, platformok új típusú, kollaboratív használatára, kreatív alkalmazására.
- Előnyben részesíti az e-szolgáltatások használatát.
- Képes projektekben, illetve adott feladatokon dolgozó munkacsoportokban tevékenyen részt venni.
- Képes irányítási feladatok ellátására.
- Néprajzi szakterületén képes kutatást, fejlesztést tervezni, vezetni.
- Szakterületén szükséges innovációkhoz képes tudományos érveket hozni, azokat alátámasztani.
- Összehasonlítja és értékeli az adott időben rendelkezésre álló infokommunikációs eszközöket, hálózatokat, funkciókat, képes a szakterületi feladatokhoz leginkább megfelelő megoldások kiválasztására.
- Képes a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint, magas szinten bemutatni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Motivációval, elkötelezettséggel és minőség tudattal rendelkezik a néprajztudománnyal kapcsolatban.
- Néprajzi érdeklődése elmélyült, megszilárdult.
- Felhasználja néprajzi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott a néprajztudomány kérdéseinek interdiszciplináris megközelítéseire.

- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja a néprajztudományon belüli résztémájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.
- Kritikusan elemzi a magyar és európai identitás konstrukcióit.
- Kritikus tudatosság jellemzi a néprajztudományhoz kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel a néprajzi szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Projektmenedzsment tudását és képességeit folyamatosan fejleszti, kezdeményezéseiben, döntéseiben a siker közös értékét tartja szem előtt.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, akár idegen nyelven is megfogalmazza, szakmai fórumokon megvédi.
- Felelősséget érez az egyéni, társas, szervezeti és rendszer-tanulásért, érti ezek jelentőségét.
- Kritikai nézőpontot, új látásmódot, megoldásokat, módszertanokat alkalmaz néprajzi szakterületén, tudományterületén.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

Néprajzi szakmai ismeretek 20-30 kredit:

- magyar és összehasonlító folklorisztika,
- az anyagi kultúra kutatása: az életmód és a tárgyi kultúra recens és történeti kérdései,
- társadalomnéprajz,
- kulturális antropológia.

9.1.2. A választható specializációk tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya: A választható specializációk kreditértéke további 60-80 kredit:

Választható specializációk:

- a) folklorisztika: a folklór jelenségvilágával kapcsolatos kutatás-módszertani aspektusok, összehasonlító folklorisztika; európai folklór; történeti folklorisztika;
- b) anyagi kultúra: az életmód és a tárgyi kultúra összefüggéseinek recens és történeti kérdései szóbeli gyűjtések, archivális és muzeális források, gyűjtemények feldolgozása alapján; a hagyományos paraszti és a modern társadalom tárgyi világa és a kultúra közötti;

- c) társadalomnéprajz: társadalomnéprajz az iparosodás előtti időszaktól kezdve egészen a jelenkorig; a társadalom szerveződési formái és tendenciái; lokális elvű csoportok; egyéb szolidáris csoportok identitás-kutatások; az akkulturáció és az enkulturáció kérdései; a globalizáció és a multikulturalizmus társadalmi hatása;
- d) európai etnológia: a nemzeti és etnikai kisebbségek, az etnicitás és etnopolitika jelenségei; a források feltárása és kezelése; a globalizáció hatásai; magyar néprajzi kutatási hagyományok; közösségtanulmányok; az életmód, a mindennapi élet és a mindennapi életvilágok kutatási paradigmái; a jelenkori társadalom rétegződése; a réteg- és szubkultúrák;
- e) néprajzi kulturális örökség: a kultúra modernizációjának elméleti kérdései; a kulturális örökség, az örökségvédelem; a kultúra általános működési sajátosságai; a kultúrpolitika történeti és aktuális kérdései; a kultúra megörökítésének, rögzítésének különböző lehetőségei;
- f) vallási néprajz, vallásantropológia: a vallási néprajz; a vallásantropológia; az európai társadalmak, az Európán kívüli társadalmak és a modern, posztmodern globális társadalom vallásiként értelmezhető jelenségei; a vallási kultúra; vallási néprajz, vallásantropológia, vallásszociológia;
- g) táncfolklorisztika, táncantropológia: a hagyományos és jelenkori tánckultúrák; a magyar és az európai táncfolklorisztika; a tánc mint kulturális jelenség; a Kárpát-medence hagyományos paraszti tánckultúrái, az ezekkel szoros kapcsolatban álló revival- mozgalmak; ifjúsági szubkultúrákkal kapcsolatban felbukkanó zenei és táncdivatok; magyar és nemzetiségi táncok;
- h) kulturális antropológia: meghatározó klasszikus antropológiai iskolák; a kritikai elméletek az etnometodológiától a posztmodern antropológián keresztül az orientalizmusig és a posztkolonializmusig; a gazdaság, a társadalom, a politika, a vallás, az etnicitás, az identitás és a globalizáció ismeretei;
- i) néprajzi muzeológia: néprajzi muzeológia: történeti, irodalomtörténeti, színháztörténeti, természettudományi kérdések; a muzeológia története, néprajz és muzeológia, a világ múzeumai - a múzeumok világa, modern muzeológia Európában (és Magyarországon), néprajzi tárgyismeret, az empirikus társadalomvizsgálat és a muzeológia kapcsolata, jelenkori tárgydokumentáció, múzeumi reprezentáció elméleti és gyakorlati kérdései.
- j) hagyományos környezetgazdálkodás: a fenntartható fejlődés elmélete és alapfogalmai, a fenntartható környezet elmélete és gyakorlati paradigmái, a fenntartható víz- és erdőgazdálkodás hagyományos tudása, a hagyományos népi építészet felújítása (vályogépítkezés napjainkban), a hagyományos népi gazdálkodás mint a fenntartható mezőgazdaság alapja, a népi gazdálkodás megújulása a hagyományos parasztgazdálkodás segítségével, hagyományos paraszti hulladékgazdálkodás.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat múzeumi, intézményi gyakorlatból és terepmunkából áll, amelynek kreditértéke a képzésben választható specializáció részeként 20 kredit.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján szükséges minimális kreditek száma legalább 50 kredit a folklorisztika, anyagi kultúra, társadalomnéprajz, kulturális antropológia, vallástudomány, művelődéstörténet ismeretköreiből.

86. NEVELÉSTUDOMÁNY

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: neveléstudomány (Educational Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles neveléstudomány szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Educational Scientist

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a pedagógia, az andragógia, a közösség-szervező, a szociálpedagógia, a pszichológia, a konduktor, a tanító, az óvodapedagógus, a gyógypedagógus és a csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 5 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0111

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megfelelő tudással rendelkeznek a neveléstudomány művelése és alkalmazása területén. Képesek a köznevelésben és a felsőoktatásban, illetve az oktatásügyben kutatói és alkalmazói feladatokat ellátni, részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és a fejlesztés terén feladatokat végezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a nevelésügy hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A neveléstudomány szakos bölcész

a) tudása

- Átfogóan ismeri a neveléstudomány és a hozzá kapcsolódó társ- és határtudományok legfontosabb hazai és nemzetközi elméleteit, összefüggéseit és probléma megoldási módszereit.
- Ismeri a nevelés-oktatás elméleti modelljeinek hátterét, a különböző elméleti paradigmák evolúcióját, rendszerbe tudja foglalni a multi- és interkulturális pedagógia nemzetközi megközelítéseit.
- Alaposan ismeri a neveléstudományi, társadalomtudományi kutatások kvalitatív és kvantitatív és kevert módszereit, eszközeit és ezek alkalmazási lehetőségeit és korlátait.
- Ismeri a kutatásra vonatkozó etikai normákat.
- Tisztában van a neveléstudomány és határtudományai legújabb kutatási eredményeivel, a releváns pedagógiai innovációkkal, ezeket kritikusan elemzi, értelmezi.
- Mély ismeretekkel rendelkezik a tanulásra vonatkozó tudományos elméletekben, ismeri a tanulás stratégiáit, módszereit, a tanulás és tanítás, nevelés támogatásának eljárásait, érti a tanulás különböző tereinek és környezeteinek szerepét az élethosszig tartó és az élet és kultúra minden területére kiterjedő tanulásban.
- Átlátja a szakmapolitikai fejlesztési irányokat, ismeri az oktatási rendszerek fejlesztésének európai és világtendenciáit szakterülete és a hozzá kapcsolódó egyéb ágazati ellátó rendszerek működésének szabályozását és összefüggéseit.
- Érti a kommunikáció általános elméleteit, alkalmazásának formáit vertikális és horizontális irányban
- Érti az online kommunikáció fontosságát, ismeri a modern kommunikáció tereit, lehetőségeit.
- Ismeri a neveléstudomány szaknyelvét anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.
- Ismeri a tevékenységét meghatározó jogi és szakmai dokumentumok strukturális és tartalmi követelményeit.
- Tájékozott szakmájához kapcsolódó kompetenciákról, s egy munkavállalóval szembeni elvárások lehetőségeiről.

b) képességei

- A neveléstudomány és társdiszciplínák köréből származó információk gyűjtésében, hazai és nemzetközi adatbázisok kezelésében releváns nézőpontok szerint képes választani, ezeket feladataiban felhasználni, önállóan alkalmazni.
- Alkalmazza az interdiszciplináris modelleket, képes egy adott probléma több szempontú elemzésére, ami a reális helyzetértelmezést és a konkrét szituációkban történő hatékony alternatív megoldásokat is lehetővé teszi.
- Elemzéseiben alkalmazza a multi- és interkulturális szemlélet összefüggéseit, ezeket kezdeményezően hasznosítja munkájában.
- Képes összehasonlítani a kutatási eredményeket a pedagógiai gyakorlattal.
- Képes gyakorlati implementációs javaslatokat megfogalmazni.
- Képes kisebb önálló és csoportos kutatási projekteket tervezésére és kivitelezésére, biztonsággal és önállóan tudja használni a kvantitatív és kvalitatív kutatási módszereket, biztonsággal alkalmaz matematikai statisztikai eljárásokat.

- Képes önálló szempontok szerint szakmai anyagok elkészítésére, kutatásai eredményeinek objektív bemutatására, elemzésére, és rövidebb szakmai tanulmányok önálló megírására.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével megfelelő képzési feltételek megteremtésére, valamint egyéni tanulási utak megtervezésének segítésére.
- Képes értelmezni a szaktudományos vitákat, össze tudja hasonlítani a különböző álláspontok argumentumait, képes azokat interpretálni.
- Képes szakmáját meghatározó dokumentumokat véleményezni, értékelni, intézményi szintű dokumentumokat összeállítani.
- A lehetőségek és korlátok figyelembevételével képes az intézmény szervezeti működésének kritikai elemzésére.
- Magas szintű szakmai kommunikációra képes szóban és írásban, ehhez alkotó módon alkalmazza a web-es információszerzési technikákat.
- Képes egy idegen nyelven magas szintű szakmai szövegértelmezésre és alapszintű szakmai kommunikációra.
- Differenciáltan és adaptívan kommunikál szakmai közegben, és pedagógiai szituációkban, szakmai kommunikációs helyzeteket képes irányítani, moderálni.
- Képes pályázatokat önállóan kezdeményezni, tervezni, lebonyolítani, értékelni.
- Képes szakmai közösséget építeni.
- Pedagógiai szakmai tudását felhasználva, az adott munkahelye elvárásait figyelembe véve képes munkavállalói jogait érvényesíteni.

c) attitűdje

- Szakmai identitásában fontosnak tartja a társadalomtudományi nézőpontot, nyitott a neveléstudomány interdiszciplináris megközelítésére.
- Folyamatosan átértékeli saját viszonyulásait a társadalmi és kulturális különbségekhez, a kisebbségek helyzete iránti érzékenység és az emberi jogok tisztelete jellemzi.
- Fontosnak tartja szakmai munkájában a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó problémák figyelembevételét és magáévá teszi a méltányosság szemléletét.
- Törekszik a széleskörű szakmai együttműködésre, a problémahelyzetekre nyitott és megfontolt, képes azok professzionális megítélésére.
- Szakmailag megalapozott kritikai szemlélettel rendelkezik, és elkötelezett az érték- és tudásalapú szakmai elemzések iránt.
- Kreatív megoldásokat keres adott témakörök mély megismerésére, a releváns kutatási módszerek alkalmazására, nyitott a kutatási kooperációra, felismeri a közös munka jelentőségét.
- Értékelő, értelmező reflektivitással közelít a gyakorlat és elmélet kapcsolatához.
- Megalapozott szakmai kritikát fogalmaz meg, saját véleményét meggyőzően és szabatosan fejti ki, szakmai vitákban érvelni tud.

- Képviseli a kommunikáció jelentőségét a pedagógiai és szakmai munkában, fontosnak tartja az informatikai eszközök adta lehetőségek kihasználását, elkötelezett idegen nyelvi képességeinek folyamatos fejlesztése mellett.
- Elkötelezett a folyamatos szakmai fejlődés terén, törekszik a szakmáját, szakterületét érintő kérdések folyamatos követésére, ezért különösen nyitott az új szakmai eredmények megismerésére, munkájában való hasznosítására és azok értékelésére.
- Motivált, kezdeményező innovatív fejlesztésekben, kezdeményező szerepet vállal munkahelyi szervezetében.
- Szakmaközi kapcsolatokban szakmai értékeit-elveit képviseli, érvel mellette.

d) autonómiája és felelőssége

- Erősíti saját szakmai magabiztosságát, reálisan méri fel saját szakmai lehetőségeit és hiányosságait.
- Tudatos önfejlesztés révén felelős önálló munkavégzésre képes, mely során a személyes és szakmai céljait össze tudja egyeztetni.
- Kezdeményező szerepet vállal a jelenségek megértetésében, a felelős gondolkodásra ösztönzésben, saját tevékenységeiben, döntéseiben a tudományos-szakmai szempontokat juttatja érvényre.
- Szakmai meggyőződésen alapuló önálló döntéseket hoz, prioritásként kezeli a kutatásalapú véleménynyilvánítást és tevékenységet.
- Megbízható szakmai partner a különböző együttműködésekben, a kooperációban vezető és vezetett szerepeket is hatékonyan betölt.
- Felelősséget vállal saját kommunikációjáért és annak folyamatos fejlesztéséért.
- Felelősen kezdeményez és vezet innovációs folyamatokat.
- Felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért, a neveléstudomány elismertsége növeléséért, fejlődéséért, fejlesztéséért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a neveléstudomány elméleti-fogalmi rendszere [elméleti és történeti pedagógia, pedagógiai (kultúr)antropológia, összehasonlító pedagógia] 15-20 kredit;
- a nevelés, oktatás és képzés pszichológiai, társadalmi, politikai, jogi háttere és azok magyar és nemzetközi aspektusai, trendjei (a nevelés és intézményeinek társadalmi szociológiai, pszichológiai, jogi, irányítási és menedzsment alapjai) 15-20 kredit;
- nevelés-, oktatás-, és művelődéskutatás főbb területei és azok kutatás-módszertana (művelődés és oktatáskutatás, a neveléstudományi kutatások módszerei, a különböző kutatási stratégiák kutatásmethodikai megalapozása) 15-20 kredit;
- nevelés és oktatás iskolai, valamint iskolán kívüli intézményrendszerei, továbbá a pedagógiai innováció, a szervezetfejlesztés támogatásának intézményes és szocializációs formái (a

kisgyermekkor pedagógiája, iskolapedagógia, szakképzés, szociálpedagógia, felnőttképzés és tudásmenedzsment, felsőoktatás-pedagógia) 25-30 kredit;

- kötelezően választandó szakos specializáció 40-45 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a köznevelés- és a felsőoktatás különböző szinterein, intézményeiben végzett terepmunka, amelynek időtartamát a specializációkhoz kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján szükséges minimális kreditek száma legalább 50 kredit a pedagógia, pszichológia, andragógia, szociológia, jogi, társadalomtudományok, gazdaságtudományok, egészségtudományok ismeretköreiből.

87. OLASZ NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: olasz nyelv, irodalom és kultúra (Italian Language, Literature and Culture)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles olasz nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Italian Language, Literature and Culture

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a romanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak olasz szakiránya és a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű olasz nyelv és irodalom szak, olasz nyelvtanár szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti, irodalom- és kultúrtörténeti ismereteik birtokában az olasz nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik Olaszország kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával a kulturális élet számos területén. Szakmai ismereteiket képesek tágabb európai, illetve globális összefüggésrendszerben értelmezni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az olasz nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész

a) tudása

- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri az olasz nyelvet.
- Ismeri az olasz nyelv grammatikai rendszerét.
- Ismeri az olasz nyelv írásbeli és szóbeli kommunikáció sajátosságait.
- Ismeri az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, valamint rendelkezik az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel.
- Ismeri az olasz irodalom és kultúra főbb ismeretanyagát.
- Ismeri az olasz nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket.
- Ismeri azokat az új nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokat, amelyek szükségesek lehetnek egy jövőendő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.
- Ismeri a tudomány határterületén lévő szakmai problémákat, módszereket.
- Ismeri a fő európai szellemi és történelmi eseményeket, az európai identitást kialakító tényezőket.
- Az olaszon kívül ismer legalább még egy idegen nyelvet és a hozzá kapcsolódó legfontosabb tárgyi és módszertani kérdéseket.
- Ismeri az ezeréves olasz-magyar kapcsolatok főbb dokumentumait, a kutatások módszertanát.
- Ismeri a szak- és műfordítás alapjait.

b) képességei

- Képes ismeretei tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.
- Képes szűkebb szakterületén jelentkező újabb ismeretek, irányzatok megítélésére, szakmai horizontjába, mindennapi szakmai gyakorlatába történő beépítésére és használatára.
- Képes önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az olasz nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakörök ellátására.
- Képes olasz nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti magas szinten való bemutatására.
- Képes a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Képes szakterülete tényeinek történeti-kritikai szemléletére.
- Képes kritikusan értelmezni az európai identitás problémáit.
- Képes az olasz-magyar történelmi-szellemi kapcsolatok önálló továbbfejlesztésére, új eredmények elérésére.

- Képes fogalmi gondolkodásra és absztrakcióra.

c) attitűdje

- Elkötelezett és motivált az olasz nyelv és kultúra iránt.
- Magas fokú minőség tudat és sikerorientáltság jellemzi.
- Felismeri és kreatívan kezeli az olasz nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémákat.
- Gondolkodásmódja és látásmódja eredeti.
- Kritikai attitűd, együttműködési készség, kezdeményező készség és értékközpontúság jellemzi.
- Szakmai kérdésekben önálló döntéseket hoz.
- Önálló tanulási képességei útján önfejlesztéssel folyamatosan törekszik szakmai ismeretei elmélyítésére, új képességek kialakítására, területe belső törvényszerűségeinek minél mélyebb megismerésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját országa és Itália történeti, etnikai és kulturális környezetére.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi hovatartozását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.
- A munkájáért, és annak eredményeiért személyes felelősséget vállal.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- irodalom művelődéstörténet 15-60 kredit, nyelvészet 15-60 kredit, romanisztika 5-10 kredit, fordításelmélet, komparatiztika 5-10 kredit, az alábbiak szerint:
 - képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (nyelvtudomány, irodalomtudomány, a kutatáselmélet fő irányai, kontrasztivitás, kapcsolattörténet, interdiszciplinaritás, európai összefüggésrendszer) 6-12 kredit;
- az olasz nyelv, irodalom és kultúra szak specifikus ismeretei 16-26 kredit:
 - irodalomtudomány: az irodalmi interpretáció, irányzatok, módszerek, monográfiák, a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei, általános és szaknyelvi fejlesztés, leíró nyelvtani (fonológia, morfológia, szintaxis) és nyelvfejlesztési ismeretek, a nyelvtudomány;
- a szakmai törzsanyag kötelezően választható differenciált szakmai ismeretkörei 50-80 kredit, amelyekből
 - a választható speciális programok 40-60 kredit:

- választható szakos specializációk (olasz nyelvészet; olasz irodalom és művelődéstörténet; a szak- és műfordítás alapjai),
- a francia, olasz, portugál, román, spanyol közös specializációs ismeretek (újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak);
- a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető jegyek

A képzés olasz nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele olasz nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű oklevél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az olasz szakiránytól eltérő korábbi a romanisztika, illetve az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a romanisztika alapképzési szak olasz szakiránya nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

88. OROSZ NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: orosz nyelv és irodalom (Russian Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles orosz nyelv és irodalom szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Russian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szlavisztika alapképzési szak orosz szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek az orosz nyelv művelése és alkalmazása terén. Képesek az orosz nyelv oktatásában és az orosz filológiai kutatásokban önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból a kutatás és fejlesztés terén, kommunikálni hazai és nemzetközi szakmai fórumokon az orosz nyelv és irodalom kutatásának, de tágabb értelemben a szlavisztikának hazai eredményeit. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az orosz nyelv és irodalom szakos bölcész

a) tudása

- Ismeri az orosz nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.
- A hallgató összefüggéseiben is átlátja az orosz nyelv és irodalom elméleti problémáit, azok diakrón és szinkrón dimenzióit.
- Az orosz nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik, ismerve e területeknek a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterét.
- Ismeri az irodalmi, nyelvi, nyelvészeti és kulturális szövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módzatait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni az orosz nyelv regionális változatait, rálátása van az orosz nyelv és irodalom fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik az orosz nyelv és irodalom elsajátításához és kutatásához szükséges hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, adattárakról és bibliográfiákról.
- Átfogóan ismeri az orosz nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat.
- Az orosz nyelv és irodalom legalább egy résztemájában elmélyültebb tudással is rendelkezik.
- Az oroszokon kívül még legalább egy idegen nyelvet tud használni az orosz nyelv és irodalom tudományos megismeréséhez és kutatásához szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- Az orosz nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes elemezni az orosz nyelv és irodalom szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes az orosz nyelvre és irodalomra vonatkozó európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális megközelítésű szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszerek szerint vizsgálni, valamint azokhoz adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, módszertani tudatossággal képes új összefüggések feltárására.
- Képes szelektálni és tudatosan alkalmazni az orosz nyelv és irodalom értelmezési, kutatási, és alkalmazási problémáinak megoldásában kínáló módszereket.
- Véleményét képes szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Iránymutatás mellett fel tud készülni önálló konferencia-előadás megtartására orosz nyelven, képes orosz nyelvű tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során az oroszokon kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli az orosz, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Az orosz nyelv és irodalom speciális helyzeténél fogva folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, az orosz-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése az orosz nyelv és irodalom iránt elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- Az orosz nyelv és irodalom különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban a szakmai normáknak megfelelően nyilvánul meg.
- Törekszik orosznyelv-tudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányában is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseivel kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiájának, módszertani sajátosságainak az elfogadása.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, orosz irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a személyes képességeinek és érdeklődésének leginkább megfelelő szakterület műveléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek, a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudomány, kultúra- és fordítástudományi ismeretek választható speciális programjai és kurzusai, amelyeknek kreditaránya 20-40 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés orosz nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele orosz nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy okle-

vél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez orosz nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

Az orosz szakiránytól eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges orosz nyelvi, nyelvészeti, irodalomtudományi, kultúratörténeti ismeretekből.

89. PÉNZÜGY

Gazdaságtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: pénzügy (Finance)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász pénzügy szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Finance

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a pénzügy és számvitel, a gazdálkodási és menedzsment alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, a közszolgálati, a gazdálkodási és menedzsment, a kereskedelem és marketing, az emberi erőforrások, a nemzetközi gazdálkodás, a turizmus-vendéglátás, az üzleti szakoktató alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 343/0412

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja gazdasági szakemberek képzése, akik pénzügyi, közgazdaság-tudományi műveltségükkel, nemzetközi összehasonlításban is versenyképes, korszerű és magas színvonalú elméleti, módszertani és gyakorlati tudásukkal képesek önálló, kreatív, közgazdász szemléletű gondolkodásra, a gazdaság pénzügyi folyamatainak irányítására és elemzésére makro- illetve mikroszinten egyaránt. Üzleti és módszertani ismereteiknek, a tudatosan fejlesztett vezetői készségeiknek és képességeiknek birtokában alkalmassá válnak a hazai és a nemzetközi gazdasági élet különböző területein, az állami és magánszférában a pénzügyi feladatok ellátására, a pénzügyi szak-

irodalom feldolgozására és gazdagítására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Pénzügyi szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre. Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a sztenderd pénzügyi modelleket, különös tekintettel közgazdaságtan sztenderd modelljeire, azok alkalmazhatóságára.
- Ismeri a vállalati pénzügyi és beruházási döntések módszertanát, a vállalati beruházások és egyéb befektetések elemzésének módszertanát, a vállalatok finanszírozási és adóügyeinek lehetőségeit.
- A pénzügyi elmélet területén megszerzett biztos alapokon túl otthonosan mozog az olyan specializált témakörökben is, amelyek birtokában a hallgatók elhelyezkedhetnek a tágabb értelemben vett pénzügyi szférában (bankok, biztosítók, brókercégek, befektetési alap- és vagyonkezelők, illetve ezek felügyeleti szervei és a jegybank).
- Ismeri a pénz- és tőkepiaci instrumentumok árazását, a tőkepiaci tranzakciókat, és az ezekhez kapcsolódó értékelési eljárásokat, a pénzügyi kockázatkezelésben fontos származtatott ügyletekkel kapcsolatos elméletet és gyakorlatot.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes nagy és közepes vállalkozások pénzügyi funkcióit vezetni és irányítani, olyanokat is, amelyek tevékenységük vagy tőkeszerkezetük következtében kapcsolatban állnak a tőkepiaccal, illetve jelentős pénzügyi kockázatoknak vannak kitéve.

- Képes a vállalatok elemző, döntés-előkészítő, és döntéshozatali tevékenységének magas színvonalú ellátására.
- Képes a pénz- és tőkepiaci instrumentumok árazására, a tőkepiaci tranzakciók kezelésére és irányítására, a beruházások és egyéb befektetések elemzésére, a származtatott ügyletek pénzügyi kockázatkezelésére.
- Képes pénzintézeteknél, költségvetési intézményeknél, országos hatáskörű irányító szervezeteknél pénzügyi elemzői, döntés-előkészítői és döntéshozatali feladatok ellátására.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Nyitott az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre.
- Munkájában kreatív, problémafelismerő és -megoldó irányultságú.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.
- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntéselőkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Szakmai munkában kimagasló igényességet is tükröz, az értelmiségi léthez kötődő általános műveltséget, beleértve gyarapításának forrásait és módszereit fontosnak tartja.
- A pénzügyi világ társadalmi, gazdasági és jogi környezetében bekövetkező változások érdeklik, a szakmai döntések következményeinek felelős végiggondolása és figyelembevétele jellemzi.
- Társadalmi érzékenység, kockázattudatos, a döntéshozatalnál a személyes felelősségvállalás jellemzi.
- Felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtudományi és társadalomtudományi ismeretek (kvantitatív döntési módszerek, matematikai-statisztikai elemzés, pénzügyi közgazdaságtan, pénzügyi jog, kutatási módszerek) 30-50 kredit
- pénzügyi szakmai ismeretek (haladó vállalati pénzügyek, haladó pénzügytan, pénzügyi piacok elemzése, befektetések, kockázatok kezelése és mérése, adótan, pénzügyi kimutatók elemzése, pénzügyi elmélettörténet) 20-40 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve az alkalmazott vállalatértékelés, a vállalati válságkezelés, a pénzügyi kontrolling, a vállalati pénzügyi információs rendszerek, a stratégiai beruházások és reálopciók, a beruházási és finanszírozási döntések, a banküzemtan, a kötvény- és részvénytőkepiacok, a származtatott ügyletek, az empirikus pénzügyek, a monetáris politika, a közösségi pénzügyek, az adóelmélet és -politika, az ágazati költségvetési gazdálkodás, a szakirányú számvitel és kontrolling szakterületein szerezhethető speciális ismeret. A képző intézmény által ajánlott specializáció kredit aránya a képzés egészén belül 25-45 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről 15 kredit;
- közgazdasági ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, környezetgazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság-elmélettörténet, gazdaságmodellezés, gazdaságpolitika, ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan, világ- és Európa-gazdaságtan, közpolitikai ismeretek) területéről 10 kredit;
- üzleti alapismeretek (vállalati gazdaságtan, számvitel, kontrolling emberi erőforrás gazdálkodás, gazdasági jog, marketing, vezetés és szervezés, értékteremtő folyamatok menedzsmentje, döntéselmélet és módszertan, üzleti etika, stratégiai tervezés, üzleti kommunikáció) területéről 10 kredit;
- társadalomtudományi alapismeretek (Európai Unió, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, pszichológia, filozófia) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek (pénzügy, pénz- és tőkepiaci ismeretek, banküzemtan, pénzügypolitika, adózási ismeretek, vállalati pénzügyek, vállalatértékelés) területéről 15 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

90. POLITIKATUDOMÁNY

Állam- és Jogtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: politikatudomány (Political Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles politológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Political Scientist

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: társadalomtudomány képzési területről a politológia, a politikatudományok, a nemzetközi tanulmányok, a társadalmi tanulmányok, az államtudományi képzési területről az igazgatásszervező, a közigazgatás-szervező alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban határozott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a társadalomtudomány képzési területről a kommunikáció- és médiatudomány, a kulturális antropológia, a szociológia, a gazdaságtudományok képzési területről az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, közszolgálati, az emberi erőforrások, a nemzetközi gazdálkodás, a bölcsészettudomány képzési területről a történelem, a szabad bölcsészet, az andragógia, a közösség-szervezés alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 15 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 313/0312

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A szak célja politológusok képzése, akik elmélyült ismeretekkel rendelkeznek a társadalom politikai rendszerére és viszonyaira, azok főbb törvényszerűségeire vonatkozóan, és tájékozottak a politikai intézményekre, a politikai hatalom szerveződésére és a közpolitika formálására vonatkozó tudományos elméletek, valamint a gyakorlati alkalmazáshoz szükséges tudásanyag

tekintetében. Felkészültek kutatási programokba való bekapcsolódásra, tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A politológus

a) tudása

- Ismeri egy adott tanulmányi vagy szakterület általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a rokon szakterületekhez.
- Részletekbe menően ismeri az adott szakterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát.
- Ismeri szakterületének sajátos kutatási, ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét és az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait, legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, és egy idegen nyelven.
- Rendszerezett ismeretekkel rendelkezik a magyar és az európai politikai rendszerekről, valamint a kormányzati rendszerek domináns nemzetközi típusairól.
- Ismeri és konzisztensen használja a politikatudományi fogalmakat.
- Elmélyült politikaelméleti ismeretekkel rendelkezik.
- Elsajátította a politikai elemzés módszertanát.
- Ismeri a társadalomtudományokra jellemző adatgyűjtési, feldolgozási és értelmezési technikákat, és a politikai kutatás megkülönböztető sajátosságait.
- Ismeri a politikai intézmények és folyamatok mélyebb összefüggéseit.

b) képességei

- Képes az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó különböző elképzeléseket elemezni, összefüggéseit szintetizálni, és ennek alapján politikai tendenciákat értékelni.
- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
- Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait.
- Szakterületének egyes résztémáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.
- Képes a politikatudomány szakterületeinek megfelelő önálló elemző munka végzésére, illetve mások elemzésének elbírálására, vélemény megformálására.
- Képes a politika világára vonatkozó önálló kérdések és kutatási témák felvetésére.
- Képes a politikatudomány forrásainak használatára, adatok kikeresésére, illetve adatok generálására.
- Képes más tudományág képviselői előtt saját szaktudományuk tudásanyagának, megismerési szempontjainak és módszereinek bemutatására.
- Képes tudományos vitákban való részvételre.

- Képes szakmai témák megértésére, bemutatására angol nyelven, szóban és írásban egyaránt.
- Képes nyelvi ismereteinek elmélyítésére más idegen nyelvek elsajátításával.
- Képes politikával kapcsolatos szakértői anyagok elkészítésére és politikatudományi kutatások elvégzésére.
- Képes önálló szakmai vélemény kialakítására.

c) attitűdje

- Vállalja azt a szakmai identitást, amely szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét adja.
- Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével dönteni.
- Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állításával kapcsolatosan.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa.
- Lényeglátás, kreativitás, és módszertani tudatosság jellemzi.
- Kritikai módon viszonyul a politikai jelenségekhez.
- Elkötelezett a minőségi munka iránt.
- Folyamatos az igénye az önművelésre, és a köznapi életben mások politikai véleményének tiszteltetésében tartására.
- Ismeri és gyakorlatorientáltan alkalmazza a politikai kommunikáció legújabb trendjeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal a képviselt döntések környezeti és társadalmi hatásaiért.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- A politikai kutatások során szerzett tudás és információk kezelése tekintetében felelősségteljes magatartást tanúsít.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- társadalomtudományi alapismeretek [társadalomtörténet, közgazdaságtan, kommunikáció; értelmiségképző tárgyak, általános ismeretek (eszmetörténet, filozófia, pszichológia)] 15-20 kredit;
- politológiai szakmai ismeretek (politikaelmélet, politikatörténet, demokráciaelmélet, politikai gondolkodás részterületei, politikai gazdaságtan, politikai intézmények, összehasonlító politikatudomány, közpolitika és közigazgatás, a politikai kutatás kvantitatív és kvalitatív módszerei, közgazdaságtan, szociológia, pszichológia, filozófia, jogtudomány, alkotmányjog, történettudomány, nemzetközi tanulmányok, kommunikációelmélet) 30-35 kredit;
- választható szakspecifikus ismeretek: 10-20 kredit.

9.1.2. A választható, sajátos kompetenciákat eredményező specializációkat is figyelembe véve a politikai kutatás módszertana, a komparatiztika, a politika intézményei (állam, kormányzat, pártok, pártrendszer, választójog, választási tanulmányok), a közpolitika, a közigazgatás, a regionalizmus, az európai integráció, a politikai rekrutáció, elitek, a politikai kommunikáció, a média, a politikai menedzsment ismeretkörökben szerezhethető speciális ismeret.

A választható specializációk kreditértéke további 23-40 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott gyakorlat.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján szükséges minimális kreditek száma legalább 60 kredit a politikatudomány, a politikai gondolkodás, a politikatörténet, a nemzetközi viszonyok elmélete, az Európa-tanulmányok, az alkotmánytan, a közigazgatás, a közpolitika ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

91. PORTUGÁL NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: portugál nyelv, irodalom és kultúra (Portuguese Language, Literature and Culture)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles portugál nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Portuguese Language, Literature and Culture

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a romanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak portugál szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett nyelvészeti, irodalom- és kultúrtörténeti ismereteik birtokában a portugál nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik a portugál nyelvű országok kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Jó portugál nyelvi tudással és a portugál nyelvű országok kultúrájában való jártassággal, a nyelvészetben és irodalomban szerzett, megalapozott tudományos és szakmai ismeretekkel képesek magas szintű speciális portugál ismereteket igénylő munkák elvégzésére. Felkészültségük alkalmas arra, hogy új szakmai és tudományos területeket térképezzenek fel, képesek legyenek a tudományos munkára. Készségek megszerzett tudásuk gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával az idegenforgalom, a gazdasági élet, a média, a sajtó, a közigazgatás és a kulturális élet számos területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A portugál nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész

a) tudása

- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelő a portugál nyelvi tudása, tisztában van a portugál és a portugál nyelvű országok nyelvtani
- rendszerével, az írásbeli és szóbeli kommunikáció sajátosságaival, az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályaival, és ehhez megfelelő szókinccsel rendelkezik.
- Átfogó és alapos ismeretekkel rendelkezik az európai, valamint a brazil és az afrikai portugál irodalom és kultúra fő területeiről, tisztában van a portugál nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseivel és magyarázatához szükséges kutatási módszerekkel, azokkal az új irodalmi, nyelvészeti és kultúrával kapcsolatos kutatásokkal, amelyek szükségesek lehetnek egy jövőendő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.
- Alaposan és átfogóan ismeri szakterületének jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- Részleteiben átlátja saját szakterületének elméleti kérdéseit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Szakterületének legalább egy résztémájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Átlátja a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit.
- Érti és átlátja a szövegek és kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a bölcsészettudomány saját tudományterületére jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, bibliográfiáiról.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik tudományterületének és határtudományainak jellemző kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- A portugálon kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten.

b) képességei

- Saját szakterületén képes a kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- Képes portugál nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, a szükséges ismeretek szakmai és laikus közönségnek történő szintű bemutatására.
- Képes a magyar és európai identitás konstrukcióinak kritikus elemzésére.
- Képes az Európán kívüli kultúrák szintetizáló elemzésére.
- Az információkat, a különböző kulturális jelenségeket képes több szempont mérlegelésével, kritikusan elemezni, önállóan kidolgozott szempontok szerint feldolgozni, új összefüggésekre rámutat.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően idegen nyelven is képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.

- Képes a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Szakmája művelése során két idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik a portugál nyelv és a portugál nyelvű kultúrák iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Speciális szakmai érdeklődését folyamatosan fejleszti.
- Felhasználja szakmai tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában megfeleljen a normáknak.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel is folyamatosan törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére, új képességek kialakítására, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- A létrejövő együttműködésekben jellemzővé válik az egyenrangú szerep, a partneri viszony vállalása.
- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (a nyelvtudomány és az irodalomtudomány kutatási irányzatai és eredményei, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek) legalább 6 kredit;

- a portugál nyelv, irodalom és kultúra szak specifikus ismeretei (általános és szaknyelvi fejlesztés, a nyelvtudomány (nyelvtörténet), az irodalomtudomány, valamint a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei) 10-24 kredit;
- a szakmai törzsanyag kötelezően választható szakmai ismeretei: 66-74 kredit, az alábbiak szerint:
 - a választható speciális programok 58-62 kredit:
 - választható speciális programok [portugál nyelvészet (nyelvészet legalább 39 kredit, irodalom legalább 19 kredit); portugál irodalom és művelődéstörténet (irodalom legalább 29 kredit, művelődéstörténet legalább 12 kredit, nyelvészet legalább 17 kredit)],
 - a francia, olasz, portugál, román, spanyol közös specializációs ismeretek [iberoromanisztikai specializáció (nyelvészet legalább 27 kredit, irodalom legalább 31 kredit), újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak];
 - a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 8-12 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés portugál nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele felsőfokú (C1), komplex típusú államilag elismert nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű oklevél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A portugál szakiránytól eltérő korábbi romanisztika, illetve az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a romanisztika alapképzési szak portugál szakiránya nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

92. PROGRAMTERVEZŐ INFORMATIKUS

Informatikai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: programtervező informatikus (Computer Science)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles programtervező informatikus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Computer Scientist

3. Képzési terület: informatika

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a programtervező informatikus, a mérnökinformatikus, a gazdaságinformatikus alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az üzemmérnök-informatikus alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 481/0613

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja informatikus szakemberek képzése, akik a tudásuk fejlesztését hosszú távon biztosító elméleti alapokra építve informatikai rendszerek fejlesztési, létrehozási, alkalmazási, bevezetési, működtetési, szervizelési tevékenységét önállóan és csoportmunkában képesek magas szinten ellátni. Rendelkeznek továbbá az alkalmazási területük informatikai feladatainak megoldásához szükséges együttműködési és modellalkotási készségekkel, képesek informatikai célú kutatási feladatok ellátására, koordinálására. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A programtervező informatikus

a) tudása

- Komplex és aktuális ismeretekkel rendelkezik informatikai szakterületének innovatív, kutatói szintű műveléséhez szükséges általános, matematikai és számítástudományi elvek, szabályok, összefüggések terén, különösen - választott specializációjának megfelelően - a következő témakörökben: algebrai, lineáris algebrai, számelméleti módszerek és alkalmazásaik, a matematikai analízis speciális területei, numerikus módszerek és alkalmazásaik; diszkrét matematika, gráfelmélet, logika és alkalmazásaik; sztochasztikus modellezés és statisztika elméleti alapjai és alkalmazásai; statisztikai adatelemzés első- és másodfajú módszerei, operációkutatás; algoritmikus módszerek a matematikában, a számítástudomány formális modelljei és eszközei, algoritmusok bonyolultság- és hatékonyság-elmélete, alkalmazási területek speciális algoritmusai.
- Átfogóan és naprakészen ismeri és érti az informatikai szakterületének általános elméleteit, összefüggéseit, tényanyagát és az ezekhez szükséges felépítő fogalomrendszert, különösen - választott specializációjának megfelelően - az alábbi területeken: programtervezés, szintézis és verifikálás, logikai programozás, programozási nyelvek, számítási modellek, számítógép-architektúrák, operációs rendszerek, számítógépes-hálózatok, osztott rendszerek, az adatbázis-kezelő rendszerek, információelmélet, kódelmélet, kriptográfia.
- Átfogóan és naprakészen ismeri az informatikai szakterületének tervezési, fejlesztési, működtetési és irányítási folyamatainak feladat-megoldási elveit, módszereit és eljárásait, különösen - választott specializációjának megfelelően - a következő területeken: programozási technológia, komplex szoftverrendszerek és korszerű adatbázisok tervezése, felépítése és menedzselése, szolgáltatásközpontú programtervezés, információs rendszerek tervezése, felépítése és menedzselése, internet eszközök és szolgáltatások tervezése és fejlesztése; adatbázis rendszerek
- tervezése, fejlesztése menedzselése, osztott rendszerek tervezése, felépítése, menedzselése, kriptográfia, adatbiztonság és adatvédelem.
- Rendelkezik az informatikai szakterület specifikus eszközeinek átfogó és naprakész ismeretével, különösen - választott specializációjának megfelelően - az alábbi területeken: numerikus számítási rendszerek, modellelemzés, tudományos számítási módszerek, számítógépes jel- és képfeldolgozás, mesterséges intelligencia módszerei, operációkutatás és optimalizálás szoftvertechnológia módszerei, modern programozási nyelvek és paradigmák, a korszerű programozási nyelvek használata, információs rendszerek elméleti alapjai és alkalmazásai, osztott és párhuzamos rendszerek, szakértői rendszerek, információs technológiai és alkalmazásbiztonsági ismeretek, térinformatika, egészségügyi informatikai rendszerek felépítése és szervezése, információmenedzselés és szervezés új módszerei, a szervezeti (vállalati, üzleti) információ-rendszerek, szervezeti (vállalati, üzleti) folyamatokat megvalósító információ-rendszerek szolgáltatásai, számítógépes jel- és képfeldolgozás, komputergrafika, WEB-es és multimédia alkalmazások, médiainformatika.
- Rendelkezik az üzleti, szervezeti, vállalati folyamat-, információ-, adat-, szoftver és műszaki-technológiai architektúra elveinek ismeretével, az architektúra leírás és tervezés módszereinek ismeretével.

- Rendelkezik azokkal az alapvető szervezési és menedzselési, minőségbiztosítási és kontrolling ismeretekkel, amelyek segítségével szakterületéhez kapcsolódó vezetői feladatokat láthat el.
- Rendelkezik széleskörű vállalkozási ismeretekkel, amelyek informatikai területen üzleti elemzésekre, vállalkozás létrehozására és működtetésére teszik képessé.
- Magas szinten, részleteiben ismeri, érti az informatikai szakterület szakmai szókincsét, kifejezési és fogalmazási sajátosságait anyanyelvén és legalább angol nyelven.
- Ismeri a szakszerű és hatékony írásbeli, szóbeli és hálózati tudásszervezés módszereit és eszközeit.
- Ismeri az informatikai rendszerekkel kapcsolatos társadalmi felelősségvállalás alapelveit és problémáit.

b) képességei

- Képes matematikai, számítástudományi, informatikai ismereteinek, újszerű megközelítési módot igénylő alkalmazására informatikai kutatási, fejlesztési feladatok során.
- Képes az informatikai szakterületen felmerülő komplex szakmai problémák formalizálására, a szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására és a probléma megoldására.
- Képes tervezési, fejlesztési, üzemeltetési és irányítási feladatok ellátására komplex szoftver rendszerek, adatbázis kezelő rendszerek, vállalati információs rendszerek, döntéstámogató rendszerek, szakértői rendszerek működtetése esetében.
- Képes az informatikai szakterületéhez tartozó folyamatok átfogó, vezetői szintű értelmezésére, tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére.
- Képes kezdeményező együttműködésre, projekt- (csoport-)munkára informatikai és más szakterületek szakembereivel.
- Képes felmérni a tervezett, megvalósított informatikai rendszerek üzleti, piaci és innovatív értékét, a felhasználói, társadalmi igényeknek való megfelelését, validálni az elkészült szoftverterméket.
- Képes elemezni és alkalmazni informatikai szakterületének új probléma megoldási módszereit és eljárásait.
- Képes informatikai ismereteit alkalmazni változatos, multidiszciplináris szakmai környezetben.
- Magas szinten képes a szakterület szakmai szókincsével anyanyelvén és legalább angolul írásban és szóban megnyilvánulni, vitában részt venni, jelentést készíteni, tudományos, műszaki szakmai anyagokat (szakmai könyv, fejezet, cikk stb.) feldolgozni és alkotó módon hasznosítani.
- Képes az informatikai szakterületéhez tartozó minőségirányítási részfeladatok megtervezésére és kivitelezésére.
- Képes a szakmai információforrások professzionális használatára, a megoldandó problémához szükséges ismeretanyag kinyerésére, annak kritikai értelmezésére, értékelésére.
- Képes szakmai irányítás mellett önálló tudományos kutatómunkát végezni, felkészülni tanulmányainak posztgraduális képzés keretében történő folytatására.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri az informatikai szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai fejlődést.
- Elkötelezett az önvizsgálaton alapuló kritikai visszacsatolás és értékelés iránt.
- Elkötelezett az élethosszig tartó tanulás iránt, nyitott új informatikai szakmai kompetenciák elsajátítására.
- Elfogadja és munkatársaival is betartatja a munka- és szervezeti kultúra, továbbá az informatikai tudományos kutatás etikai elveit.
- Saját tudását megosztja, fontosnak tartja az informatikai szakmai eredmények közvetítését.
- Fontosnak tartja a környezettudatos magatartás és társadalmi felelősségvállalás közvetítését és megvalósítását, az informatika eszközeivel elősegíti azt.
- Elkötelezett a minőségi követelmények betartatására és informatikai eszközökkel történő elemzésére.
- Nyitott a kezdeményező együttműködésre, az informatikai és más szakterületek szakembereivel.

d) autonómiája és felelőssége

- Informatikai tevékenysége során hozott szakmai döntéseiért felelősséget vállal.
- Felelősséget vállal a határidők betartására és betartatására.
- Felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt dolgozó, illetve a vele együtt (egy projektben) tevékenykedő munkatársai munkájáért.
- Működéskritikus informatikai rendszerek esetén szakmai kompetenciáinak megfelelő fejlesztési-üzemeltetési felelősséggel ruházható fel.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők****9.1.1.** A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- matematikai és számítástudományi ismeretek 36-48 kredit;
- informatikai ismeretek, a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditértékkel együtt 72-84 kredit.

9.1.2. Differenciált, választható, sajátos kompetenciákat eredményező szakmai ismeretek aránya a képzés egészén belül 48-72 kredit.

Különösen javasolt specializációk és azok szakterületei:

- szoftvertechnológia (matematikai és számítástudományi ismeretek 6-12 kredit, informatikai ismeretek 36-66 kredit);
- információs rendszerek (matematikai és számítástudományi ismeretek 24-48 kredit, informatikai ismeretek 24-48 kredit);
- térinformatika (földrajzi és térképészeti ismeretek 10-12 kredit, matematikai és számítástudományi ismeretek 12-26 kredit, informatikai ismeretek 26-48 kredit);
- matematika és számítástudomány (matematikai és számítástudományi ismeretek 24-48 kredit, informatikai ismeretek 24-48 kredit);

- komputer grafika és képfeldolgozás (matematikai és számítástudományi ismeretek 24-48 kredit, informatikai ismeretek 24-48 kredit);
- modellalkotó informatika (matematikai és számítástudományi ismeretek 36-66 kredit, informatikai ismeretek 6-12 kredit);
- elosztott szoftverrendszerek (matematikai és számítástudományi ismeretek 24-48 kredit, informatikai ismeretek 24-48 kredit, vállalkozói ismeretek legfeljebb 32 kredit);
- kriptográfia: (matematikai és számítástudományi ismeretek 24-48 kredit, informatikai ismeretek) 24-48 kredit;
- adatbázis rendszerek tervezése, fejlesztése (matematikai és számítástudományi ismeretek 24-48 kredit, informatikai ismeretek) 24-48 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat egyéni vagy csoportmunkában erre alkalmas szervezetnél vagy a felsőoktatási intézmény gyakorlóhelyén teljesítendő, legalább hat hétig tartó (240 igazolt munkaórát tartalmazó) projekt-struktúrájú gyakorlat.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

9.3.1. A 4.2 pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- matematika és számítástudomány (analízis, algebra, diszkrét matematika, algoritmuselmélet, valószínűségszámítás, statisztika) 30 kredit;
- számításelméleti és programozási ismeretek (algoritmuselmélet, szoftvertechnológia) 10 kredit;
- informatikai szakmai ismeretek (modellezés, számítógépes grafika és képfeldolgozás, adatbázisok, hálózati ismeretek) 20 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a felsorolt ismeretkörökben a 60 kreditet a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

9.3.2. A 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről: matematika és számítástudomány területéről 30 kredit, informatika területéről 30 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató az alapképzési tanulmányokból a felsorolt területeken legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

93. PSZICHOLÓGIA

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: pszichológia (Psychology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles pszichológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Psychologist

választható specializációk: kognitív pszichológia, munka- és szervezetpszichológia, klinikai és egészségpszichológia, tanácsadás- és iskolapszichológia, fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia, interperszonális és interkulturális pszichológia, társadalom- és szervezetpszichológia

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a pszichológia alapképzési szak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (60-40 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 311/0313

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan pszichológus szakemberek képzése, akik a pszichológia tudományterületein megszerzett ismereteik birtokában tájékozottak a pszichológia több ágában. Ismerik a pszichológus szakma módszereit és eszközeit, és képesek ezeket az egyének, csoportok vagy szervezetek megismerése és fejlesztése érdekében használni. Megfelelő végzettséggel rendelkeznek ahhoz, hogy a pszichológia különböző területein külön jogszabályban meghatározott további speciális szakképesítést szerezzenek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A kognitív pszichológia specializáción a pszichológus

a) tudása

- Részleteiben átlátja a pszichológia tudományos elméleti problémáit, rálátással rendelkezik a tudomány történeti fejlődésére, és képes átlátni folyamatszerű összefüggéseket.
- Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik a kognitív pszichológia és társtudományok szakirodalmában.

- Részletes ismeretekkel rendelkezik a kognitív pszichológia területein, és integrálja a társ-tudományok ismereteit.
- Ismeri és érti a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit.
- Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére.
- A kognitív pszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten sajátítja el.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában.
- Ismeri és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit, ezek pszichológiai megközelítéseit, speciális ismereteit ebben a témában magas szinten alkalmazni képes.
- Ismeri azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, katalógusokat, amelyek relevánsak a pszichológia szakterületén.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikkek olvasására képes.

b) képességei

- Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel.
- Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára.
- Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére.
- Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására.
- Képes a kutatásaiban és elemzéseiben a kultúrák közötti különbségeket szem előtt tartani.
- Képes a pszichológia eszközeivel a magyar és európai identitás konstrukciók elemzésére és kritikus értelmezésére.
- Képes a pszichológia módszertani eszközeivel a kulturális jelenségek történeti elemzésére.
- Képes véleményét önállóan, a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, akár idegen nyelven is megfogalmazni, és szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes a kognitív pszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre.
- Képes a kognitív pszichológiában alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára.
- Megfelelő szupervízió mellett képes pszichológusi tevékenység gyakorlására olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol a kognitív pszichológiai irányultságának megfelelő munka folyik.
- Képes alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására a képzettségének megfelelő területeken.
- Képes két idegen nyelvet hatékonyan használni a nemzetközi szakirodalom követésére, illetve képes nemzetközi konferenciákon, fórumokon aktívan részt venni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével.
- Választott szakterületének megfelelően fejleszti önismeretét.
- Az európai beágyazottságnak megfelelően képviseli szakmai, kulturális identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

8.1.2. A munka- és szervezetszichológia területén a pszichológus

a) tudása

- Részleteiben átlátja a pszichológia tudományos elméleti problémáit, rálátással rendelkezik a tudomány történeti fejlődésére, és képes átlátni folyamatszerű összefüggéseket.
- Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik a munka- és szervezetszichológia és társtudományok szakirodalmában.
- Részletes ismeretekkel rendelkezik a munka- és szervezetszichológia területein, és integrálja a társtudományok ismereteit.
- Ismeri és érti a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit.
- Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére.
- A munka- és szervezetszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten sajátítja el.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában.

- Ismeri és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit, ezek pszichológiai megközelítéseit, speciális ismereteit ebben a témában magas szinten alkalmazni képes.
- Ismeri azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, katalógusokat, amelyek relevánsak a pszichológia szakterületén.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikkek olvasására képes.

b) képességei

- Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel.
- Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára.
- Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére.
- Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására.
- Képes a kutatásaiban és elemzéseiben a kultúrák közötti különbségeket szem előtt tartani.
- Képes a pszichológia eszközeivel a magyar és európai identitás konstrukciók elemzésére és kritikus értelmezésére.
- Képes a pszichológia módszertani eszközeivel a kulturális jelenségek történeti elemzésére.
- Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, akár idegen nyelven is, és szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes a munka- és szervezetpszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre.
- Képes a munka- és szervezetpszichológia területén alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára.
- Megfelelő szupervízió mellett képes pszichológusi tevékenység gyakorlására olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol a munka- és szervezetpszichológia irányultságának megfelelő munka folyik.
- Képes alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására a képzettségének megfelelő területeken.
- Képes két idegen nyelvet hatékonyan használni a nemzetközi szakirodalom követésére, illetve képes nemzetközi konferenciákon, fórumokon aktívan részt venni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit.

- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével.
- Választott szakterületének megfelelően fejleszti önismeretét.
- Az európai beágyazottságnak megfelelően képviseli szakmai, kulturális identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

8.1.3. A klinikai és egészségpszichológia területén a pszichológus

a) tudása

- Részleteiben átlátja a pszichológia tudományos elméleti problémáit, rálátással rendelkezik a tudomány történeti fejlődésére, és képes átlátni folyamatszerű összefüggéseket.
- Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik a klinikai és egészségpszichológia és társtudományok szakirodalmában.
- Részletes ismeretekkel rendelkezik a klinikai és egészségpszichológia területein, és integrálja a társtudományok ismereteit.
- Ismeri és érti a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit.
- Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére.
- A klinikai és egészségpszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten ismeri.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában.
- Ismeri és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit, ezek pszichológiai megközelítéseit, speciális ismereteit ebben a témában magas szinten alkalmazni képes.
- Ismeri azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, katalógusokat, amelyek relevánsak a pszichológia szakterületén.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikk olvasására képes.

b) képességei

- Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel.
- Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára.
- Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére.
- Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására.
- Képes a kutatásaiban és elemzéseiben a kultúrák közötti különbségeket szem előtt tartani.
- Képes a pszichológia eszközeivel a magyar és európai identitás konstrukciók elemzésére és kritikus értelmezésére.
- Képes a klinikai és egészségpszichológia módszertani eszközeivel a kulturális jelenségek történeti elemzésére.
- Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes a klinikai és egészségpszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre.
- Képes a klinikai és egészségpszichológiában alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára.
- Megfelelő szupervízió mellett képes pszichológusi tevékenység gyakorlására olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol a klinikai és egészségpszichológiai irányultságnak megfelelő munka folyik.
- Képes alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására a képzettségének megfelelő területeken.
- Képes két idegen nyelvet hatékonyan használni a nemzetközi szakirodalom követésére, illetve képes nemzetközi konferenciákon, fórumokon aktívan részt venni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.

- Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével.
- Választott szakterületének megfelelően fejleszti önismeretét.
- Az európai beágyazottságnak megfelelően képviseli szakmai, kulturális identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

8.1.4. A tanácsadás- és iskolapszichológia területén a pszichológus

a) tudása

- Részleteiben átlátja a pszichológia tudományos elméleti problémáit, rálátással rendelkezik a tudomány történeti fejlődésére, és képes átlátni folyamatszerű összefüggéseket.
- Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik a tanácsadás- és iskolapszichológia és társtudományok szakirodalmában.
- Részletes ismeretekkel rendelkezik a tanácsadás- és iskolapszichológia területein, és integrálja a társtudományok ismereteit.
- Ismeri és érti a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit.
- Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére.
- A tanácsadás- és iskolapszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten sajátítja el.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában.
- Ismeri és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit, ezek pszichológiai megközelítéseit, speciális ismereteit ebben a témában magas szinten alkalmazni képes.
- Ismeri azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, katalógusokat, amelyek relevánsak a pszichológia szakterületén.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikk olvasására képes.

b) képességei

- Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel.
- Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára.
- Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére.
- Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására.
- Képes a kutatásaiban és elemzéseiben a kultúrák közötti különbségeket szem előtt tartani.

- Képes a pszichológia eszközeivel a magyar és európai identitás konstrukciók elemzésére és kritikus értelmezésére.
- Képes a pszichológia módszertani eszközeivel a kulturális jelenségek történeti elemzésére.
- Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes a tanácsadás és iskolapszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre.
- Képes a tanácsadás és iskolapszichológia területén alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára.
- Megfelelő szupervízió mellett képes pszichológusi tevékenység gyakorlására olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol a tanácsadás és iskolapszichológia irányultságának megfelelő munka folyik.
- Képes alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására a képzettségének megfelelő területeken.
- Képes két idegen nyelvet hatékonyan használni a nemzetközi szakirodalom követésére, illetve képes nemzetközi konferenciákon, fórumokon aktívan részt venni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével.
- Választott szakterületének megfelelően fejleszti önismeretét.
- Az európai beágyazottságnak megfelelően képviseli szakmai, kulturális identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.

- Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

8.1.5. A fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia területén a pszichológus

a) tudása

- Részleteiben átlátja a pszichológia tudományos elméleti problémáit, rálátással rendelkezik a tudomány történeti fejlődésére, és képes átlátni folyamatszerű összefüggéseket.
- Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia és társtudományok szakirodalmában.
- Részletes ismeretekkel rendelkezik a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia területein, és integrálja a társtudományok ismereteit.
- Ismeri és érti a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit.
- Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére.
- A fejlődés- és klinikai gyermekpszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten sajátítja el.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában.
- Ismeri és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit, ezek pszichológiai megközelítéseit, speciális ismereteit ebben a témában magas szinten alkalmazni képes.
- Ismeri azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, katalógusokat, amelyek relevánsak a pszichológia szakterületén.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikkek olvasására képes.

b) képességei

- Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel.
- Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára.
- Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére.
- Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására.
- Képes a kutatásaiban és elemzéseiben a kultúrák közötti különbségeket szem előtt tartani.
- Képes a pszichológia eszközeivel a magyar és európai identitás konstrukciók elemzésére és kritikus értelmezésére.
- Képes a pszichológia módszertani eszközeivel a kulturális jelenségek történeti elemzésére.
- Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően
- (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre.

- Képes a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia területén alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára.
- Képes pszichológusi tevékenység gyakorlására - megfelelő szupervízió mellett - olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia irányultságának megfelelő munka folyik.
- Képes alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására a képzettségének megfelelő területeken.
- Képes két idegen nyelvet hatékonyan használni a nemzetközi szakirodalom követésére, illetve képes nemzetközi konferenciákon, fórumokon aktívan részt venni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével.
- Választott szakterületének megfelelően fejleszti önismeretét.
- Az európai beágyazottságnak megfelelően képviseli szakmai, kulturális identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

8.1.6. Az interperszonális és interkulturális pszichológia területén a pszichológus

a) tudása

- Részleteiben átlátja a pszichológia tudományos elméleti problémáit, rálátással rendelkezik a tudomány történeti fejlődésére, és képes átlátni folyamatszerű összefüggéseket.

- Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik az interperszonális és interkulturális pszichológia és társtudományok szakirodalmában.
- Részletes ismeretekkel rendelkezik az interperszonális és interkulturális pszichológia területein, és integrálja a társtudományok ismereteit.
- Ismeri és érti a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit.
- Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére.
- Az interperszonális és interkulturális pszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten sajátítja el.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában.
- Ismeri és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit, ezek pszichológiai megközelítéseit, speciális ismereteit ebben a témában magas szinten alkalmazni képes.
- Ismeri azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, katalógusokat, amelyek relevánsak a pszichológia szakterületén.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikkek olvasására képes.

b) képességei

- Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel.
- Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára.
- Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére.
- Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására.
- Képes a kutatásaiban és elemzéseiben a kultúrák közötti különbségeket szem előtt tartani.
- Képes a pszichológia eszközeivel a magyar és európai identitás konstrukciók elemzésére és kritikus értelmezésére.
- Képes a pszichológia módszertani eszközeivel a kulturális jelenségek történeti elemzésére.
- Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően (akár idegen nyelven is) és szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes az interperszonális és interkulturális pszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre.
- Képes az interperszonális és interkulturális pszichológia területén alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára.
- Megfelelő szupervízió mellett képes pszichológusi tevékenység gyakorlására olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol az interperszonális és interkulturális pszichológia irányultságának megfelelő munka folyik.
- Képes alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására a képzett-ségének megfelelő területeken.

- Képes két idegen nyelvet hatékonyan használni a nemzetközi szakirodalom követésére, illetve képes nemzetközi konferenciákon, fórumokon aktívan részt venni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével.
- Választott szakterületének megfelelően fejleszti önismeretét.
- Az európai beágyazottságnak megfelelően képviseli szakmai, kulturális identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

8.1.7. A társadalom- és szervezetszichológia területén a pszichológus

a) tudása

- Részleteiben átlátja a pszichológia tudományos elméleti problémáit, rálátással rendelkezik a tudomány történeti fejlődésére, és képes átlátni folyamatszerű összefüggéseket.
- Átfogó tájékozottsággal és ismeretekkel rendelkezik a társadalom- és szervezetszichológia és társtudományok szakirodalmában.
- Részletes ismeretekkel rendelkezik a társadalom- és szervezetszichológia területein, és integrálja a társtudományok ismereteit.
- Ismeri és érti a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit.
- Ismeri azokat a kvantitatív és kvalitatív eljárásokat, amelyek alkalmasak a különböző pszichológiai és kulturális jelenségek vizsgálatára és értelmezésére.

- A társadalom- és szervezetpszichológiának megfelelő speciális ismeretanyagot magas szinten sajátítja el.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik egy általa választott szűkebb szakterületi témában.
- Ismeri és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit, ezek pszichológiai megközelítéseit, speciális ismereteit ebben a témában magas szinten alkalmazni képes.
- Ismeri azokat a hagyományos és elektronikus forráskeresési eljárásokat, keresőprogramokat, katalógusokat, amelyek relevánsak a pszichológia szakterületén.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, idegen nyelvű szakcikkek olvasására képes.

b) képességei

- Képes a pszichológiai jelenségek vizsgálatához szükséges és releváns kérdések megfogalmazására, adatok felvételére és feldolgozására a pszichológia tudományos módszereivel.
- Képes olyan kutatások tervezésére és kivitelezésére, melyek alkalmasak pszichológiai és kulturális jelenségek több szempontú vizsgálatára.
- Képes a kapott eredmények releváns értelmezésére.
- Képes adatok önálló elemzésére és új összefüggések feltárására.
- Képes a kutatásaiban és elemzéseiben a kultúrák közötti különbségeket szem előtt tartani.
- Képes a pszichológia eszközeivel a magyar és európai identitás konstrukciók elemzésére és kritikus értelmezésére.
- Képes a pszichológia módszertani eszközeivel a kulturális jelenségek történeti elemzésére.
- Képes véleményét önállóan megfogalmazni a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, akár idegen nyelven is, és szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes a társadalom- és szervezetpszichológia területén önálló munkára, sokoldalú és kritikai elemzésre.
- Képes a társadalom- és szervezetpszichológia területén alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára.
- Megfelelő szupervízió mellett képes pszichológusi tevékenység gyakorlására olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol a társadalom- és szervezetpszichológia irányultságának megfelelő munka folyik.
- Képes alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására a képzettségének megfelelő területeken.
- Képes két idegen nyelvet hatékonyan használni a nemzetközi szakirodalom követésére, illetve képes nemzetközi konferenciákon, fórumokon aktívan részt venni.

c) attitűdje

- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a pszichológiai jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Törekszik arra, hogy speciális szakmai érdeklődését elmélyítse és megszilárdítsa.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.

- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja választott területének szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azokat a módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Elkötelezetten fejleszti tudását, lépést tart szakterületének fejlődésével.
- Választott szakterületének megfelelően fejleszti önismeretét.
- Az európai beágyazottságnak megfelelően képviseli szakmai, kulturális identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Kutatásait a szakmai etikai követelményeknek és engedélyeknek megfelelően végzi.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

A pszichológusképzést meghatározó szakterületek 28-32 kredit:

- kognitív pszichológia, evolúciós pszichológia, fejlődéslélektan, személyiség-lélektan, szociálpszichológia
- további meghatározó ismeretkörök (a pályaszocializáció, pszichológus etika, módszertani készségfejlesztés, kommunikációs készségfejlesztés).

9.1.2. A specializációk tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya:

A specializációk differenciált szakmai ismeretek a pszichológia különböző területein. Szakterületei: társtudományi alapozás, mesterkurzusok, szakmai gyakorlati tevékenység, vezetett kutatómunka), amelynek kreditértéke 68-72 kredit.

Választható specializációk:

a) kognitív pszichológia:

- [Kognitív rendszerek (észlelés, emlékezet, nyelv, gondolkodás, tudat, magasabb rendű kognitív folyamatok), magatartásszabályozás, viselkedésvezérlés, neuropszichológia, pszicholingvisztika. Kognitív rendszerek fejlődése. Evolúciós és biológiai pszichológia. Alkalmazott fejlődéslélektan, szocializáció és mentalizáció, kognitív idegtudomány, neurogenetika és viselkedésgenetika, fejlődés- és neuropszichiátria.

- Módszer-specifikus gyakorlatok fejlődés- és evolúciós pszichológiából, fejlődéskutatás, kognitív fejlődés zavarai.];

b) munka- és szervezetszichológia:

- [A munkapszichológia területei és elméletei (pszichológiai alkalmasság és kiválasztás, munkahelyi képesség- és készségfejlesztés, ergonómia, munkahelytervezés, munkahelyi szocializáció, munkahelyi egészségfejlesztés, munkapszichológiai kutatások módszertana, közlekedépszichológia). A szervezetszichológia elmélete (humán erőforrás gazdálkodás, szervezeti kultúra, szervezetfejlesztés, vezetéspszichológia, szervezeti igazságosság, szervezetszichológiai kutatások módszertana, reklámpszichológia).
- Társtudományi alapozás (közgazdaságtan, munkajog, szociológia, közvélemény kutatás), szakmai, gyakorlati tevékenység terepen, illetve intézményen belül (munkapszichológiai gyakorlat; szervezetszichológiai gyakorlat.).];

c) klinikai és egészségpszichológia:

- [A klinikai pszichológia és a tanácsadás alapjai. Pszichopatológia és klinikai pszichodiagnosztika. Életkorhoz kötődő pszichopatológia és pszichodiagnosztika. Pszichoterápiás elméletek és intervenciós módszertan. Az egészségpszichológia alapkérdései és társadalmi kontextusa. Klinikai egészségpszichológia, egészségpszichofiziológia és pszichoneuroimmunológia. Egészségmagatartás, egészségfejlesztés és egészségkommunikáció, stressz és megküzdés.
- Társtudományi alapozás (az egészség-pszichofiziológiai anatómiai és élettani alapjai, idegrendszer anatómiája, élettana és működési zavarai, neuropszichológia, pszichofarmakológiai és addiktológia alapismeretek, pszichiátria). Szakmai gyakorlati tevékenység terepen, illetve intézményen belül a klinikai és az egészségpszichológia területén, klinikai esetprezentációk, klinikai diagnosztika, komplex esetelemzések, egészségpszichológiai edukációs programok. Vezetett kutatás a klinikai- és egészségpszichológia területén.];

d) tanácsadás- és iskolapszichológia:

- [A tanácsadás elméleti irányzatai, életvezetési tanácsadás, krízis elméletek. Diagnosztikai módszerek az egyéni tanácsadásban. Pálya- és munkatanácsadás elmélete. Diagnosztikai módszerek a pálya- és munkatanácsadásban. Az iskolapszichológia elméleti irányzatai, feladatai, munkamódszerei. Preventív
- iskolai programok, az oktató - nevelő intézmények szervezeti sajátosságai. Diagnosztikai módszerek az iskolapszichológiában. Szakmai gyakorlati tevékenység terepen, illetve intézményen belül: iskolai konzultáció, életvezetési és pályatanácsadás, pályaszocializáció és jövőképtervezés, tanácsadás a felsőoktatásban, fejlődés- és kognitív pszichodiagnosztika, családi tanácsadás.
- Vezetett kutatómunka, nevelés- és oktatápszichológiai vizsgálatok, tanulás tanítása, személyiségfejlesztő csoportmunka az iskolában, az iskola szervezetszichológiai vizsgálata, empirikus munka a tanácsadás területén.];

e) fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia:

- [Érzelmi, kognitív, motoros és szociális fejlődést bemutató, a fejlődési modellekkel megismertető kurzusok. A fejlődés lehetséges modelljei, a megismerés és a megértés folyamata.

A pszichopatológia alapjai: általános pszichopatológia, fejlődési pszichopatológia, trauma és emlékezet, elaborációs mechanizmusok gyerekeknél (rajz, mese, játék). A kognitív fejlődés zavarai, evolúciós és neuropszichológiai összefüggések. Klinikai gyerekpszichológiai speciális kurzusok: addiktológia, narratív technikák a személyiség vizsgálatában, trauma és emlékezet.

- Társtudományi alapozás: evolúciós szemlélet a pszichológiában, fejlődéstani kognitív idegtudomány. Szakmai gyakorlati tevékenység terepen, illetve intézményen belül: kutatómunka, diagnosztikai eljárások (gyermek-pszichodiagnosztika, projektív technikák, diagnosztikai gyakorlatok, fejlődéspszichológiai empirikus kutatások).];

f) interperszonális és interkulturális pszichológia:

- [A személyközi kapcsolatok elméleti modelljei. Interperszonális krízisek, csoportdinamika. Kulturális különbségek, a kisebbségek pszichológiája. Csoport- és családterápiás elméletek és módszerek, kommunikáció, konfliktuskezelés. Az intézmények világa, konfliktus és döntéshelyzetek. Fejezetek az interperszonális pszichológiához kapcsolódó területekből: társadalmi konfliktusok, kultúra és identitás, kultúra és tömegkommunikáció, közvélemény kutatás, reklámpszichológia, környezetpszichológia. Vallásos jelenségek, a valláspszichológia története, vallás- és családpszichológia.
- Társtudományi alapozás. Szakmai gyakorlati tevékenység terepen, illetve intézményen belül: módszer-specifikus gyakorlatok az egészségügy területén, családközpontú terápiás megközelítések, az alapellátásban felmerülő problémák
- kezelésének technikái, pszichológiai tesztek fejlesztésének módszertana. Módszerspecifikus gyakorlatok tanácsadó cégeknél, kommunikációs tréning];

g) társadalom- és szervezetpszichológia:

- [A szociálpszichológia elméleti modelljei, csoportdinamika, csoportközi viszonyok, csoportközi kommunikáció, szociális reprezentáció, narratív pszichológia. Az identitás személyes és társas aspektusai, a kisebbségek pszichológiája. Történeti és politikai pszichológia, társadalmi és kulturális kérdések pszichológiai megközelítése. Szervezetelméleti modellek, szervezeti diagnosztika és szervezetfejlesztés, alkalmasság vizsgálat és kiválasztás. Pszichoanalitikus szociálpszichológia. Művészetpszichológia, a művészetek társas aspektusai.
- Társtudományi alapok: gazdasági, antropológiai, nyelvészeti, kommunikációs, történelmi és művészeti ismeretek. Szakmai gyakorlati tevékenységek terepen és intézményen belül, vállalati környezet, médiaelemzés, tréningek. Vezetett kutatómunka, a közgondolkodás reprezentációi, társadalmi kommunikáció, szervezet- és döntéskutatás, kulturális összehasonlító vizsgálatok.]

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzőhelyen vagy külső intézményben, megfelelő tudományos fokozattal, illetve gyakorlati szakképesítéssel rendelkező pszichológus irányításával végzett gyakorlat. A terepgyakorlat formájában végzett szakmai gyakorlat és kutatómunka legalább 120 óra és kreditértéke minimum 10 kredit, melyet a képzés tanterve határoz meg.

94. RÉGÉSZET

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: régészet (Archaeology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles régész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Archaeologist
- speciális modulokba szervezhető régészeti szakterületek: őskori régészet, antik régészet, római régészet, késő antik régészet, kora keresztény régészet, Barbaricum régészete, népvándorlás kori régészet, magyar őstörténet, bizánci régészet, egyháztörténet, középkori régészet, a középkori Közel-Kelet régészete, az ókori Elő-Ázsia régészete, az eurázsiai térség régészete, Ázsia régészete, archaeometria, roncsolásmentes régészet.

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a régészet alapképzési szak; a történelem alapképzési szak régészet szakiránya; történelem szak, régészeti specializációja.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 7 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 225/0222

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a régészet általános ismeretanyagából és a választott szakágak, illetve azok segédtudományainak területén megszerzett ismereteik birtokában képesek a régész mesterség gyakorlására. A forrásfeltárás és -értelmezés régészeti módszereinek ismeretében legalább két korszak, illetve szakterület problémáival tisztában vannak. A végzettek alkalmasak régészeti források és lelőhelyek felkutatására, feltárására és feldolgozására, valamint ilyen jellegű múzeumi gyűjtemények kezelésére. A régészeti emléktárgyak mellett ismerik a kulturális örökség más területeit is, és felkészültek arra, hogy ezen örökséggel kapcsolatos alapfeladatokat ellássanak minden olyan intézményben, amelynek feladata a kulturális örökség feltárása, védelme, feldolgozása és bemutatása. Emellett rendelkeznek olyan ismeretekkel,

amelyek a közgyűjtemények régész-muzeológus munkakörének betöltéséhez szükségesek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A régész

a) tudása

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik legalább két régészeti korszakról, vagy szakterületről.
- Részleteiben átlátja saját szakterületének elméleti problémáit, ezek történeti, folyamat-szerű összefüggéseit.
- Jó ismeretekkel rendelkezik tudományterületének és határtudományainak jellemző kutatói kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- Tisztában van az új megközelítésekkel és az azokkal kapcsolatos tudományos vitákkal.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik szakterületének hagyományos és elektronikus forrásairól, publikációiról, adatbázisairól és bibliográfiáiról.
- Szakterületének legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik, és szakdolgozatában új tudományos eredményt ér el.
- Jó elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a régészeti felderítés, ásatás és feldolgozás hagyományos és újabb módszertanáról.
- Jó elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik múzeumi és a tágabb örökségvédelmi munkáról.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- Képes a kor követelményeinek megfelelő tudományos színvonalon önállóan vezetni régészeti felderítést és ásatást.
- Képes önállóan, vagy egy kutatócsoport tagjaként a felderített, vagy feltárt régészeti jelenség és leletanyag tudományos feldolgozására.
- Képes múzeumi gyűjtemények kezelésére, gyűjteményezésre, leltározásra, feldolgozásra, adatbázisok készítésére.
- Képes a magyar és idegen nyelvű szakirodalom folyamatos követésére.
- Képes a saját terep- és múzeumi munkából, illetve a szakirodalomból összegyűjtött információk birtokában új tudományos eredmények elérésére.
- Önállóan és kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni résztemája összefüggéseit.
- Saját szakterületén képes a kulturális jelenségek és folyamatok elemzésére, az egymással kapcsolatban álló, és egymásra épülő közösségek és társadalmak megformálódásának és működésének kritikai értelmezésére.
- Önállóan és tudatosan alkalmazza a szakmai problémának megfelelő interdiszciplináris módszereket, képes együttműködni természettudósokkal, illetve ilyen specialistaként képes módszereit a régészet igényeinek és kérdésfeltevéseinek megfelelően alakítani.
- Képes kritikusan elemezni a magyar és európai identitás múltbeli előzményeit és a múltképek jelenben gyökerező konstrukcióit.

- Képes magyar és legalább egy idegen nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti, magas szinten való bemutatására.

c) attitűdje

- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik a régészeti szakma iránt.
- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik az emberiség kulturális örökségének megóvása, és a következő korok számára való átadása iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Speciális szakmai érdeklődése elmélyült, megszilárdult.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja résztémájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére, új képességek kialakítására, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti, kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai és szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi a nemzetközi szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját, és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők****9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül**

- régészeti muzeológia, örökségvédelem, múzeumi munka gyakorlati ismeretei 5-15 kredit;
- régészetelméleti és módszertani ismeretek, egyéb speciális ismeretek 5-15 kredit;
- specializációs modul, legalább két régészeti szakterület követelményeinek teljesítésével 50-70 kredit.

9.1.2. Speciális modulokba szervezhető régészeti szakterületek: őskori régészet, antik régészet, római régészet, késő antik régészet, kora keresztény régészet, Barbaricum régészete, népvándorlás kori régészet, magyar őstörténet, bizánci régészet, egyháztörténet, középkori régészet, a középkori Közel-Kelet régészete, az ókori Elő-Ázsia régészete, az eurázsiai térség régészete, Ázsia régészete, archaeometria, roncsolásmentes régészet.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

Legalább kétszer két hét ásatási (feltárási és egyéb tereptani) és egy hónap múzeumi gyakorlat.

95. ROMÁN NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: román nyelv, irodalom és kultúra (Romanian Language, Literature and Culture)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles román nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Romanian Language, Literature and Culture

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a romanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak román szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja a román nyelv és kultúra tudományának átfogó ismeretével rendelkező, a szakmán keresztül megnyilvánuló gyakorlati követelmények teljesítésére képes, a román nyelvben és kultúrában speciális jártassággal és felkészültséggel rendelkező szakemberek képzése. Ismerik Románia kultúráját, történelmét és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával az idegenforgalom, a gazdasági élet, a média, a sajtó, a közigazgatás és a kulturális élet számos területén hangsúlyozásával. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A román nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész

a) tudása

- A felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelő a románnyelv-tudása, és készen áll írásban és szóban történő magas szintű használatára.
- Rendszerezett, elmélyült tudással bír a román nyelv, irodalom és kultúra egészéről.
- Eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában van a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazásában, továbbá a román nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információk beszerzésében és a kutatási módszerek alkalmazásában.
- Tisztában van a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatával, mely képessé teszi az irodalomtudományban és a nyelvtudományban az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritikai attitűd kialakítására, és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

b) képességei

- Képes ismeretei tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint a román nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.
- Képes román nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony kommunikációra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönség számára különböző nézőpontok szerinti, magas szinten történő bemutatására.
- Saját tevékenységét képes kritikusan értékelni.

c) attitűdje

- A román nyelv és kultúra iránti magas fokú motiváció és elkötelezettség jellemzi, a fenti nyelvek és kultúrák használatának és átadásának fontosságát illető minőség tudatos és sikerorientált.
- Felismeri és kreatívan kezeli a román nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémákat.
- Munkája során együttműködő, kezdeményező és személyes felelősséget vállal.
- Döntést hoz összetett, előre kiszámíthatatlan helyzetekben.
- Törekszik szakmai ismereteinek bővítésére.
- Munkája során céltudatosan törekszik értékek kialakítására és megtartására.

d) autonómiája és felelőssége

- Reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelősen képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.

- Szűkebb és tágabb szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékeiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (nyelvtudomány, irodalomtudomány és művelődéstörténet aktuális kutatási irányzatai és eredményei, a tudománysszakok közötti kapcsolatok, interferencia és interdiszciplináris megközelítés) 6-20 kredit;
- a román nyelv, irodalom és kultúra szak specifikus ismeretei, nyelvfejlesztés 20-31 kredit:
 - [nyelvtudományi megközelítésmódok (diszciplínák és az adott nyelv rendszerszemléletű szerkezete, irodalomtudományi irányok, iskolák, az irodalmi interpretáció kérdései és módszerei, irodalomtörténet, az adott kultúra egyes szinkrón és diakrón szemlélettel tárgyalt területei, nyelv, kultúra, irodalom kölcsönhatásai),
 - nyelvészeti (morfoszintaxis, lexikográfia, és nyelvtörténeti) ismeretek, irodalmi ismeretek (a román líra és epikai műfajok, míg a művelődéstörténeti szakmaterület a román kultúrtörténet ismerete),
 - nyelvfejlesztés, szakfordítási képességek kialakítása];
- differenciált szakmai ismeretek 30-50 kredit:
 - a filológiai diszciplína (nyelv- és irodalomtudomány, művelődéstörténet, a szak- és műfordítás alapjai) elméleti és gyakorlati vetületei, valamint a tudományos kutatás területei és módszerei (szakmaterületek: magyar-román irodalmi és művelődéstörténeti kapcsolatok a reformációtól napjainkig, mű- és szakfordítás, textológia),
 - a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek; választható speciális programok (a képző intézmény által felkínált keretekben, a szakhoz kötődő területeken további ismeretek nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei) legfeljebb 20 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés román nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele román nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A román szakirányától eltérő korábbi a romanisztika, illetve az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való

belépéshez 50 kredit szükséges román nyelvi, nyelvészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből.

96. RUSZISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: ruszisztika (Russian Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles ruszisztika szakos bölcsész szakember;
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Russian Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak orosz szakiránya, továbbá a történelem, a politológia, a nemzetközi tanulmányok alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány, a természettudomány, a jogi, az államtudományi képzési terület alapképzési szakjai, valamint a gazdaságtudományok képzési terület alkalmazott közgazdaságtan alapképzési szakja.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 8 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 225/0222

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik Oroszország múltját és jelenét, az ország geopolitikai helyzetét és az Európai Unióhoz fűződő viszonyát, az orosz történelem és kultúrtörténet tanulmányozásának és kutatásának elveit és módszereit. Képesek eligazodni Oroszország és Európa történelmileg determinált viszonyrendszerében, az orosz fejlődési sajátosságokban és a mai orosz valóságban, megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak a

változó társadalmi igények és feltételek, külpolitikai és külgazdasági viszonyok között orosz ügyek kezelésére, kapcsolatok fejlesztésére, az Európai Unió (és benne Magyarország) és Oroszország közötti közvetítésre társadalmi, államigazgatási, kulturális, tudományos, gazdasági téren. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az okleveles ruszisztika szakos bölcsész szakember

a) tudása

- Ismeri az orosz és szovjet történelem legfontosabb fogalmait, az orosz civilizáció sajátosságait.
- Ismeri az orosz és szovjet történelem nagy korszakait, legfontosabb eseményeit.
- Ismeri az orosz és szovjet történelem legfontosabb fejlődési törvényszerűségeit, kiemelkedő személyiségeit, értékrendjét.
- Ismeri az orosz és szovjet kultúra nagy korszakait és sajátosságait.
- Ismeri az orosz mentalitás történelmileg kialakult jellegzetességeit, sajátosságait.
- Ismeri a mai orosz valóság legfőbb színtereit, a politikát, a gazdaságot, a társadalmat, a kultúrát és a mentalitást.
- Ismeri Oroszország és Európa kapcsolatát a múltban és jelenben.

b) képességei

- Képes eligazodni az orosz és szovjet történelem bármely problémájában.
- Képes kutatni az orosz és szovjet történelem bármely problémáját.
- Képes eligazodni és eligazítani a mai orosz valóságban.
- Képes a mai orosz valóság elemzésére a társadalom, a politika, a kultúra, a média, a gazdaság és a mentalitás tekintetében.
- Képes Oroszország és az Európai Unió kapcsolatainak kutatására és fejlesztésére.
- Képes az írott és elektronikus sajtóval való együttműködésre.

c) attitűdje

- Önálló, invenciózus, történelmi trendekben gondolkodik.
- Kommunikáció és kapcsolatteremtés során empatikus.
- Elméleti munkáját igényesség és praktikus látásmód jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel való kooperációt.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoport produktumaiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: történettudomány, kultúratudomány, civilizációs ismeretek, politológia, hagyományos műveltségi területek Oroszországra vonatkoztatva:

- bevezetés az orosz történelem és kultúra, az orosz sajátosságok tanulmányozásába 18-22 kredit;
- az orosz történelem, kultúratörténet szakmai ismeretei (a diplomamunka készítésével együtt) 68-72 kredit:
 - (Az eurázsiai történelmi tér; a pravoszlávia; az orosz kultúra nagy korszakai; az orosz államszocializmus és az állam által irányított újkapitalizmus jellemzői, az orosz rendszerváltás; az orosz gazdaság múltja és jelene; a mai orosz társadalom, kultúra és politika, Oroszország és Európa-paradigma. Az orosz-szovjet történelmi fejlődés legfőbb sajátosságainak vizsgálata, az orosz civilizáció alapját képező ortodoxia bemutatása és kulturális kontextusba helyezése, a determináns történelmi tér bemutatása, a kontinuitás és diszkontinuitás elemzése az orosz és szovjet periódus, valamint a rendszerváltás között, az orosz gazdaság múltjának és jelenének, lehetőségeinek bemutatása. A mai orosz társadalom, kultúra és politikai rendszer alakulásának vizsgálata. Oroszország helye Európában.);
- a személyes képességeknek és érdeklődésnek megfelelő, szakterület műveléséhez alkalmas szakos specializációk 18-22 kredit:
 - (Főbb témakörök: orosz és szovjet emberek és eszmék, a történelmi gondolkodás és legjelentősebb képviselői, orosz és szovjet művészet, hétköznapiak; napjaink orosz nyelve, irodalma; az orosz biztonság-, kül- és energetika politika, magyar-orosz kapcsolatok, a 21. századi orosz média és nyilvánosság, források, levéltárak, múzeumok.)

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésbe való belépés feltétele legalább olvasási szintű orosznyelv-tudás.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján szükséges minimális kreditok száma legalább 50 kredit a történelem alapképzési szak vagy a szlavisztikai alapképzési szak orosz szakirányának ismeretköreiből az alábbiak szerint

- történelemkutatási alapismeretek 8 kredit,
- egyetemes történelem 12 kredit,
- gazdaság- és társadalomtörténet 4 kredit,
- művelődéstörténet 4 kredit,
- orosz irodalomtörténet 10 kredit,
- szláv és orosz kultúrtörténet 12 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből legalább 20 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

97. SKANDINAVISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: skandinavisztika (Scandinavian Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles skandinavisztika szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Scandinavian Languages and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a germanisztika alapképzési szak skandinavisztika szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a skandináv országok irodalmáról, kultúrájáról, nyelveiről és társadalmáról átfogó ismeretekkel rendelkeznek. Megszerzett nyelvészeti, irodalom- és kultúratudományi ismereteik birtokában alkalmasak a kulturális élet számos területén és a közigazgatásban nyelvi és kulturális közvetítői feladatok ellátására. Képesek megszerzett ismereteik továbbfejlesztésére és magas szintű gyakorlati alkalmazására. Képesek megfelelni az Európai Unió intézményeiben támasztott követelményeknek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A skandinavisztika szakos bölcsész

a) tudása

- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri a dán, a norvég vagy a svéd nyelvet.
- Részleteiben átlátja a dán, norvég vagy svéd nyelvészet, irodalom és kultúratudomány elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- Érti és átlátja a dán, norvég vagy svéd nyelvészeti, irodalmi és kultúratudományi jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a dán, norvég vagy svéd nyelvészetre, a dán, norvég vagy svéd irodalom- és kultúratudományra jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, bibliográfiákról.
- Alaposan és átfogóan ismeri szakterülete jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.
- Választott szakterülete (dán, norvég vagy svéd nyelvészet, dán, norvég vagy svéd nyelvű irodalmak és kultúratudomány) legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a dán, norvég vagy svéd nyelv, irodalom és kultúra mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket.

b) képességei

- Képes a dán, norvég, svéd nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására.
- Képes szakmai és szépirodalmi szövegek magas szintű fordítására, tolmácsolására, dán, norvég vagy svéd nyelven a kor igényeinek megfelelően hatékony kommunikációra, továbbá információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint történő magas szintű bemutatására.
- Képes önálló kutatómunkára.
- Képes a dán, norvég, svéd és a magyar kultúra közti nyelvi közvetítésre a kulturális, gazdasági, politikai élet különböző területein.
- Képes különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére.
- Képes kritikai vélemény megfogalmazására, alternatív megoldások felvetésére, saját tudásuk fejlesztésére.
- Képes szakterülete belső törvényszerűségeinek megértésére, elmélyítésére és kritikai gondolkodásmódra.

c) attitűdje

- A dán, norvég, svéd nyelv és kultúra iránti magas fokon motivált és elkötelezett.
- Minőség tudat és kritikai látásmód jellemzi.
- A magyar és európai értékek, a kulturális, vallási és társadalmi sokszínűség fontosságának tudatos és kritikus képviselője.
- Nyitott választott tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.
- Elmélyült kommunikációra, önálló vélemény kialakítására, együttműködésre törekszik.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására igyekszik.

d) autonómiája és felelőssége

- Olyan koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- A skandinavisztikai mesterképzésben szerzett ismereteit önművelésében is alkalmazza.
- Hatékonyan együttműködik a skandinavisztika területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a skandinavisztika területén dolgoznak, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (az adott nyelvhez kapcsolódóan nyelvtudományi, irodalomtudományi, valamint a kultúra- és médiatudományi kutatási irányzatok és eredmények, interdiszciplináris kapcsolódási pontok és megközelítések, módszertani ismeretek) 8-12 kredit;
- a skandinavisztika szak specifikus ismeretei (nyelvtudományi, irodalomtudományi, valamint kultúra- és médiatudományi ismeretek; nyelvtudományi megközelítésmódok; az adott (a dán, norvég és svéd) nyelv rendszerszemléletű szerkezete; irodalomtudományi irányzatok és iskolák; az irodalmi interpretáció kérdései és módszerei; irodalomtörténeti ismeretek; a dán, norvég és svéd kultúra egyes, szinkrón és diakrón szemlélettel tárgyalt területei; a nyelv, a kultúra, az irodalom kölcsönhatása) 28-32 kredit;
- a szakmai törzsanyag kötelezően választható differenciált szakmai ismeretkörei 45-65 kredit, amelyekből a választható szakos specializációk 35-45 kredit
 - [dán, norvég vagy svéd kultúra, az adott filológiai diszciplína (nyelv-, irodalom- és kultúratudomány) elméleti és gyakorlati vetületei, a tudományos kutatás területei és módszerei; az adott program keretében választható modulok: irodalomtudomány, nyelvtudomány, kultúra- és médiatudomány, komparatiztika, textológia, fordítástudomány, szakfordítás, gyakorlati kultúratudomány];
- a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei 10-20 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésbe való belépés feltétele dán, norvég vagy svéd nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű oklevél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépés feltétele dán, norvég vagy svéd nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű oklevél, vagy a germanisztika alapképzési szak

skandinavisztika szakterületi ismereteinek 50 kredit értékben történő elvégzését igazoló dán, norvég vagy svéd nyelvi vizsga.

98. SPANYOL NYELV, IRODALOM ÉS KULTÚRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: spanyol nyelv, irodalom és kultúra (Spanish Language, Literature and Culture)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles spanyol nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Spanish Language, Literature and Culture

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a romanisztika, az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak spanyol szakiránya és a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű spanyol nyelv és irodalom szak, spanyol nyelvtanár szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan korszerű és jól hasznosítható, interdiszciplináris jellegű tudással rendelkező szakemberek képzése, akik a megszerzett nyelvészeti, irodalmi, és kultúrtörténeti ismereteik birtokában a spanyol nyelv és kultúra átfogó ismeretével rendelkeznek. Ismerik a spanyol nyelvű országok történelmét, társadalmi és politikai berendezkedését. Képesek megszerzett tudásuk gyakorlati alkalmazására nyelvi közvetítői feladatok ellátásával a diplomácia, a kulturális élet, a nemzetközi kapcsolatokban érdekelt szervek és szervezetek, az idegenforgalom, a média, a sajtó, valamint a közigazgatás számos területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A spanyol nyelv, irodalom és kultúra szakos bölcsész

a) tudása

- Felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismeri a spanyol nyelvet, a spanyol nyelv grammatikai rendszerét, az írásbeli és szóbeli
- kommunikáció sajátosságait, az árnyalt és tudatos nyelvhasználat szabályait, valamint rendelkezik az ehhez szükséges aktív és passzív szókinccsel.
- Átfogó és alapos ismeretekkel rendelkezik az európai és az Európán kívüli spanyol nyelvű irodalmak és kultúrák mélyebb összefüggéseiről és magyarázatához szükséges kutatási módszerekről.
- A spanyol nyelvű kultúrák sokszínűsége kapcsán speciális ismeretekkel rendelkezik diszciplínája belső multikulturális jelenségeiről és a hispán világon belüli viszonyrendszerekről.
- Ismeri azokat az új nyelvészeti, irodalmi és kultúrával kapcsolatos kutatási irányzatokat, amelyek szükségesek lehetnek egy jövőendő kutatási stratégia kialakítása vagy kutatási együttműködés szempontjából.
- Alaposan és átfogóan ismeri a spanyol nyelvű irodalmi, filozófiai, politikai, stb. szövegek és kulturális jelenségek (film, média, stb.) vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Alaposan ismeri a spanyol nyelv stílusvariánsait, dialektusait és történetét.
- Részleteiben átlátja spanyol nyelv, irodalom és kultúra szakterületének elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.
- A spanyol nyelv, irodalom és kultúra szakterületének legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Átlátja és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit.
- Érti és átlátja a szövegek és kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a bölcsészettudomány saját tudományterületére jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, bibliográfiáiról.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik tudományterületének és határtudományainak jellemző kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- A spanyolon kívül legalább még egy idegen nyelvet ismer a szakterületéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A spanyol nyelv, irodalom és kultúra területén képes a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.
- Képes spanyol nyelven a kor igényeinek megfelelő hatékony írásbeli és szóbeli kommunikálásra, továbbá az információk, érvek és elemzések szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerinti, magas szinten való bemutatására.

- Képes kritikusan elemezni a magyar és európai identitás konstrukcióit.
- Képes az Európán kívüli kultúrák szintetizáló elemzésére.
- Különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával képes vizsgálni.
- Képes az információkat kritikusan elemezni, önállóan kidolgozott szempontok szerint feldolgozni, és új összefüggésekre rámutatni.
- Képes önállóan szelektálni és tudatosan alkalmazni a szakmai problémának (kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatoknak, stb.) megfelelő humántudományi módszereket.
- Véleményét képes a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően idegen nyelven is megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes a megoldandó problémák megértésére és megoldása terén önálló tevékenységre, eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Résztemája összefüggéseit képes önállóan, kritikai szempontok szerint feltárni.
- Szakmája művelése során a spanyolon kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Magas fokú motivációval és elkötelezettséggel rendelkezik a spanyol nyelv és kultúra iránt.
- Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.
- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Igénye van az Európán kívüli kultúrákra vonatkozó ismereteinek továbbfejlesztésére.
- Speciális szakmai érdeklődése elmélyült, megszilárdult.
- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére.
- Nyitott saját tudományterületének interdiszciplináris megközelítésére.
- Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.
- Szem előtt tartja résztemájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére, új képességek kialakítására, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.
- Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.

- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékeiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (a nyelvtudomány, az irodalomtudomány, kultúratudomány, művelődéstörténet és nyelvi képzés) 6-20 kredit;
- a spanyol nyelv, irodalom és kultúra szak specifikus ismeretei (általános és szaknyelvi fejlesztés, a nyelvtudomány, az irodalomtudomány és az irodalmi interpretáció, valamint a művelődéstörténet kérdései, irányzatai, eredményei) 10-24 kredit;
- a szakmai törzsanyag differenciált szakmai ismeretkörei: 50-70 kredit, amelyekből a választható speciális programok 40-60 kredit az alábbiak szerint:
 - választható szakos specializációk (spanyol nyelvészet, irodalom, művelődéstörténet, spanyol nyelvű irodalmak és kultúra, szak- és műfordítása alapjai),
 - a francia, olasz, portugál, román, spanyol közös specializációs ismeretek (újlatin nyelvészet; újlatin lexikográfia; középkori újlatin irodalmak);
- a szakhoz kötődő területeken további nyelvi, irodalmi, művelődéstörténeti vagy más speciális kérdéskörök ismeretei: 10-30 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés spanyol nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele spanyol nyelvből felsőfokú (C1), komplex típusú államilag elismert nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű oklevél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A spanyol szakiránytól eltérő korábbi romanisztika, illetve az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a romanisztika, illetve az újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak spanyol szakiránya nyelvtudományi, irodalomtudományi és kultúratudományi ismeretköreiből.

99. SPORTMENEDZSER

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: sportmenedzser (Sports Management)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master, rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles sportmenedzser
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Sports Manager

3. Képzési terület: sporttudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a sportszervező alapképzési szak, a sport- és rekreációs szervezés alapképzési szak sportszervező szakiránya, továbbá az 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű sportmenedzser, testnevelés-sportszervezés alapképzési szak.

4.2. A további alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok tekintetében, a korábbi tanulmányokból – a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján – legalább 60 kredit szükséges az alábbi területekről:

- sporttudomány, egészségtudomány területéről 20 kredit;
- neveléstudomány, pszichológia, társadalomtudományok területéről 20 kredit;
- közgazdaság- és jogtudomány, illetve szervezés és vezetéstudományok területéről 20 kredit.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 6 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 813/1014

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja sportmenedzserek képzése, akik megalapozott speciális elméleti és gyakorlati ismeretek, készségek birtokában alkalmasak a rendelkezésre álló erőforrások tervezésére, vezetésére, valamint eligazodnak a sportra ható társadalmi és gazdasági tényezők és folyamatok között, akik képesek a testnevelés és sport legkülönbözőbb szervezetei számára meghatározni a sportvezetésnek a modern piacgazdaság viszonyai között betöltendő céljait, előírni feladatait. Jól eligazodnak a sportot átható társadalmi, gazdasági, jogi tényezők és folyamatok között. Képesek

megkeresni, kitermelni és hatékonyan felhasználni a testneveléshez és a sporttevékenységekhez szükséges erőforrásokat. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A sportmenedzser

a) tudása

- A sportszervezetek működéséhez, működtetéséhez szükséges gazdasági, vezetéselméleti, és szervezéstudományi ismeretekkel rendelkezik.
- Rendelkezik a sporttudományi és a gazdaságtudományi elméletek, tények, fejlődési jellegzetességek és összefüggések teljes körű ismeretével a releváns társadalmi, gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra, a társadalmi, gazdaság ágazati szerkezetére és komplex rendszerére vonatkozóan.
- Ismeri a sportszervezetek struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, az érintett társadalmi, gazdasági szereplők viselkedését meghatározó külső és belső környezeti tényezőit, a társadalmi, gazdasági viselkedés, döntések információs és motivációs tényezőit.
- Ismeri a szakterületének bonyolultabb ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit, valamint részletekbe menően ismeri a sporttudományi kutatás módszertanát, a sport finanszírozás kérdéseit, a szponzorálással és sportmarketinggel kapcsolatos folyamatokat, sportfejlesztési stratégiákat.
- Ismeri a sportban adekvát konfliktuskezelő módokat, kommunikációs stratégiákat és módszereket.
- Ismeri a tiltott teljesítménynyfokozás eszközeit és módszereit, valamint ismeri ezek egészségkárosító hatását.

b) képességei

- Képes a szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések mély analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységére.
- Képes magas szinten megtervezni és végrehajtani a sportvezetői feladatokat a sport szervezeteinél, önkormányzatoknál, háttérintézményeknél.
- Az élethosszig tartó tanulás révén az önfejlesztésre, az életpálya építésre vonatkozóan önálló tervet, pályaképet dolgoz ki, ezt folyamatosan fejleszti, és szervezi a szükséges tudás megszerzését.
- Képes az elsajátított szakmai, gazdasági, szervezési, vezetési, sportdiplomáciai és jogi ismeretek leghatékonyabb alkalmazására.
- Felismeri a testkulturális terület speciális problémáit, kiválasztja és helyesen alkalmazza a sporttudományi kritériumoknak megfelelő adat- és információ-felvételi, elemző és kiértékelési módszert.
- Képes megosztani tudását az egyénnel és közösségekkel az egészséges életmódról, megőrzésének módszereiről.

c) attitűdje

- Elfogadja a sport társadalmi, gazdasági, kulturális jelenségeit és törekszik azok pozitív befolyásolására, valamint nyitott a kapcsolatteremtésre, együttműködésre és kommunikációra.

- Törekszik a sport területéhez kapcsolódó pályázati feladatok meghatározására, ellátására mérlegelve azok lehetséges társadalmi, gazdasági kulturális következményeit.
- Igyekszik mások véleményét, a sportágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ideértve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni.
- Törekszik mások sportszakmai fejlődését elősegíteni, magas szintű munkavégzését támogatni.
- Teljes mértékben tiszteletben tartja és védi a gyermeki és emberi méltóságot és jogokat a testkulturális területen végzett munkája során.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai kérdésekben együttműködést kezdeményez és tart fenn a testkulturális és gazdasági területen található hazai és nemzetközi szervezetekkel.
- Vezető szerepet lát el szakmai szervezetekben, csoportokban.
- Képviseli szakmáját hazai és nemzetközi fórumokon, teljes mértékben együttműködik szakmai és civil szervezetekkel.
- Önállóan azonosítja képzési, fejlődési igényeit, önállóan és felelősséggel tervezi és - szükség szerint - szervezi szakmai és általános fejlődését, beosztottait is segíti ebben.
- A munka világán túl, a társadalmi életben saját maga és mások iránt felelősséggel vesz részt.
- Vezet és közreműködik hazai és kisebb nemzetközi kutatási, fejlesztési projektekben, a testkulturális területen belül stratégiai problémák megoldására.
- Komplex szakmai feladatköröket ellátó csoportok vagy szervezetek vezetésére törekszik a testkulturális területen belül.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- sporttudomány 40-60 kredit;
- szervezés- és vezetéstudományok 15-30 kredit;
- társadalomtudomány 20-40 kredit;
- gazdaságtudomány 15-30 kredit;
- egészségtudomány 2-10 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzési időszakhoz igazodó bontásban szervezett legalább 100 óra időtartamot elérő gyakorlat. Kreditértéke 6 kredit a sporttudomány tudományág részeként.

100. SURVEY STATISZTIKA ÉS ADATANALITIKA

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: survey statisztika és adatanalitika (Survey Statistics and Data Analytics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles survey statisztika és adatanalitikai szakértő
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Survey Statistician and Data Analyst

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a társadalomtudományok képzési területről a társadalmi tanulmányok, a szociológia, a gazdaságtudományok képzési területről az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, a kereskedelem és marketing alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a természettudomány, a műszaki, az agrár, az informatika képzési terület alapképzési szakjai, valamint a gazdaságtudományok és a társadalomtudomány képzési terület további alapképzési szakjai.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 8 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 8 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 462/0542

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja statisztikusok képzése, akik társadalomtudományi elméleti és gyakorlati, valamint matematikai, statisztikai ismereteik birtokában felkészültek a társadalom- és piackutatásban alkalmazott statisztikai adatelemzésre, rendelkeznek a nagy adatbázisok kezeléséhez és elemzéséhez (adatbányászat) szükséges alapvető ismeretekkel. Képesek új eljárások elsajátítására és alkalmazására, statisztikai tudásuk szakirányú kiegészítésével egyéb tudományterületek, így például közgazdaságtan, egészségügy területén statisztikai elemzések végzésére. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A survey statisztikus és adatanalitikus

a) tudása

- Megértette és elsajátította a társadalom- és piackutatásban alkalmazott statisztikai matematika alapismereteit, a vektorterek alapfogalmait, lineáris leképezéseket és
- mátrixokat, a matematikai analízis alapfogalmait, a deriválást és integrálást egy- és többváltozós esetben.
- Ismeri a társadalomtudományok alapvető összefüggéseit a mai magyar társadalom szerkeze, demográfiai helyzete, a társadalmi egyenlőtlenségek, a társadalmi változásokat leíró elméletek, a piaci mechanizmusok működésének közgazdasági szabályai vonatkozásában.
- Ismeri a piac- és a társadalomkutatásban, illetve döntés előkészítésben alkalmazott statisztika elméletét és módszertanát, a legfontosabb nemzetközi szakirodalmat, és ismeri a vonatkozó angol nyelvű szakkifejezéseket a valószínűségi mező, egy- és többváltozós valószínűség-eloszlások és momentumai, a feltételes várható érték általános fogalma, statisztikai mező, statisztikai becslés és hipotézisvizsgálat, a többváltozós normális eloszlás tulajdonságain alapuló összefüggés-vizsgálati és dimenziócsökkentő eljárások, a normalitás feltételének elvetése mellett alkalmazható nemparaméteres és robusztus eljárások, számítógépes szimuláción alapuló eljárások, kategoriális változókra vonatkozó eljárások, grafikus modellek és hatásvizsgálatok tekintetében.
- Elsajátította a kvantitatív társadalomtudományi, a szociológiai és a piackutatás módszerekhez kapcsolódó ismereteket, ismeri a vonatkozó nemzetközi szakirodalmat és ismeri a vonatkozó angol nyelvű szakkifejezéseket a statisztikai mintavétel elmélete, egyszerű véletlen minta, rétegezett és többlépcsős mintavétel és panelkutatás területén.
- Elsajátította a kvalitatív társadalomtudományi, a szociológiai és a piackutatás módszereihez kapcsolódó ismereteket, ismeri a vonatkozó nemzetközi szakirodalmat és az angol szaknyelvi kifejezéseket az interjúkészítés, fókuszcsoporthoz tartozó kutatás, egyéb kvalitatív technikák vonatkozásában.
- Rendelkezik a társadalomtudományi, szociológiai és piackutatás gyakorlati megvalósításához szükséges ismeretekkel a kutatástervezés és szervezés, a mintavétel gyakorlati megvalósítása során fellépő kérdések, számítógépes adatkezelés módszerei területén.
- Alkalmazói szintű ismereteket szerzett a számítógépes kommunikációban, programozásban, és magas szintű ismereteket szerzett a statisztikai és adatbányászati programcsomagok segítségével végzett adatelemzésben a statisztikai programcsomagok használata és programozása, az R statisztikai programnyelv ismerete, a számítógépes prezentáció eszközei tekintetében.
- Rendelkezik az üzleti és tudományos szóbeli és elektronikus kommunikációra, valamint tárgyalási technikákra vonatkozó ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a megszerzett statisztikai ismeretek gyakorlati alkalmazására, új elemzési módszerek elsajátítására, és gyakorlat igényei szerint új eszközök és módszerek kifejlesztésére.

- Képes a tudományos, az államigazgatási vagy az üzleti megrendelő felől érkezett kutatási kérdés átfogalmazására a statisztika nyelvére; a kérdésnek megfelelő vizsgálat teljes megtervezésére, az adatgyűjtés módszerének, a mintavétel módjának kidolgozására.
- Képes egy társadalomtudományi, illetve piackutatással kapcsolatos empirikus kutatás megszervezésére, teljes körű lebonyolításának felügyeletére, minőségbiztosítására.
- Képes az adatelemzés során megfelelő statisztikai elemzési technika megválasztására és ennek megfelelő informatikai eszközzel történő megvalósítására.
- Képes az eredmények megfelelő bemutatására és társadalomtudományi, illetve piackutatási kontextusban történő interpretálására, beleértve a kutatási jelentés írását és a megrendelőnek nyújtott prezentációt.
- Képes az empirikus kutatások átfogó, statisztikai és gazdasági hatékonyság-szempontról értékelésére.
- Képes nagy adatbázisok kezelésére és statisztikai elemzésére, az elemzések eredményének interpretálására.
- Képes R nyelvű programok írására, illetve legalább egy statisztikai programcsomag magas szintű alkalmazására.
- Képes a statisztika területén megjelenő angol nyelvű szakirodalom értelmezésére és felhasználására, illetve a tanult területhez kapcsolódó angol szaknyelv alkalmazására.

c) attitűdje

- Bízik saját tudásában és képességeiben, elkötelezetten képviseli szakmai elképzeléseit.
- Kritikusan ítéli meg az empirikus kutatások objektivitását, követhetőségét, korlátozni igyekvő tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai törekvéseket.
- Nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus minden szakmai innovációs törekvessel szemben, azokat támogatja és alkalmazza, amelyek szakmai értékelése szerint megfelelnek a megbízhatóság és érvényesség követelményének.
- Messzemenőig törekszik érvényesíteni a hazai és nemzetközi szakmai szervezetek által megfogalmazott minőségbiztosítási irányelveket.
- Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai kapcsolatok ápolásának minden együttműködési formája iránt.
- Nyitott minden felkérésre, amely arra irányul, hogy tegye közkinccsé tudását, ismereteit, amennyiben azok nem ütköznek jogi korlátokba.
- Kiáll a kutatásokkal kapcsolatos adatok, elemzések lehető legszélesebb körének nyilvánossága mellett, különösen, ha azt a közérdek megköveteli.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan, bátran és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezeti egységek létrehozásában és irányításában.
- Felelősségteljesen építi fel szakmai karrierjét, és támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását.

- Önálló és felelős szerepeket vállal a szakmai szervezetek hazai és nemzetközi működésében, valamint az érdekérvényesítő fórumok munkájában.
- Védi a kutatásokban résztvevők személyiségi, különösen személyes adatokhoz fűződő jogait.
- Különböző fórumokon, valamint tudományos közösség, megrendelők, a társadalom bármely tagjai előtt, a csoportok tagjaitól elvárható tudásnak megfelelően, de a szakmai korrektség messzemenő érvényesítése mellett számol be az általa végzett elemző, kutató tevékenységről, és annak eredményéről.
- Részt vesz a szakma módszereinek fejlesztésében, a tudományos közösség számára közre adja a szakmai szempontból jelentős eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- matematika 10-12 kredit;
- valószínűség-számítás és matematikai statisztika 10-12 kredit;
- alkalmazott statisztika és kutatás módszertan 16-22 kredit;
- piac- és közvélemény-kutatás 10-14 kredit;
- informatika és kommunikáció 8-12 kredit;
- társadalomtudományi alapismeretek és tudománytörténet 6-8 kredit;
- haladó alkalmazott statisztika, nagy adatbázisok kezelése, adatbányászat, hálózatelemzés, gépi szövegelemzés 10-12 kredit;
- a piac- és társadalom-kutatás haladó eszközei, online kutatás, web-analitika, hatásvizsgálat 10-12 kredit;
- az informatika statisztikai alkalmazásának kiegészítő és haladó eszközei 4-6 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat nyolc hét időtartamot elérő egybefüggő szakmai gyakorlat az adatgyűjtés, az adatelemzés, a statisztikai alapú döntés-előkészítés, a piac- és közvéleménykutatás területén működő vagy más releváns statisztikai tevékenységet végző cégnél, intézménynél.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma legalább 60 kredit a korábbi tanulmányok alapján az alábbi ismeretkörökből:

- társadalomtudományi ismeretek (társadalomtudományi és közgazdasági elméleti és gyakorlati ismeretek) legalább 30 kredit;
- matematikai statisztikai és alkalmazott statisztikai ismeretek (statisztika, lineáris algebra és analízis, valószínűség számítás, adatelemzés, társadalomkutatási módszertan) legalább 30 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 35 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

101. SZÁMÍTÓGÉPES ÉS KOGNITÍV IDEGTUDOMÁNY

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: számítógépes és kognitív idegtudomány
(Computational and Cognitive Neuroscience)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles számítógépes és kognitív idegtudományi kutató
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Computational and Cognitive Neuroscientist

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány képzési területéről a pszichológia, a szabad bölcsészet alapképzési szak filozófia specializációja az informatika képzési területéről a mérnökinformatikus, a programtervező informatikus, a természet-tudomány képzési területéről a biológia alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 311/0313

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja kutatók és gyakorlati szakemberek képzése, akik az agyműködés megértésére a számítógépes és kognitív idegtudomány kísérleti pszichológiai, idegtudományi, nyelvészeti és matematikai eszközeit és elméleteit alkalmazzák. E tudományok módszereivel hajtják végre az emberi megismerés és a tudás komplex vizsgálatát. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az idegtudományi kutató

a) tudása

- Magas szintű átfogó és részletekre is kiterjedő ismeretekkel rendelkezik a kísérleti pszichológia és kognitív pszichológia elméleti kereteiről beleértve észlelési folyamatokat, a figyelem szerepét, memória folyamatokat, az alvás neuropszichológiáját, nyelvi folyamatokat, érzelmi folyamatokat és ezek zavarait.
- Kutatómunka professzionális elvégzését lehetővé tevő tudása van a szakmai-etikai normákat és azok alkalmazási feltételeit illetően.
- Felsőfokú szinten ismeri a neurobiológia és idegtudomány tartalmi kereteit, problémaköreit és kutatási irányait, az agyi aktivitás monitorozására és a jelfeldolgozás kutatására irányuló módszereket és értelmezési kereteket.
- Alapos, kritikai szemléletet is magában foglaló tudása van a tudásszerveződés elmefilozófiai megközelítésének elméleteiről és módszereiről valamint a megismerés-tudomány hosszabb távú, filozófiai megközelítésű problémaköreiről.
- Kutatómunka végzésére alkalmas szintű ismeretei vannak az emberi nyelv mint gondolati és kommunikációs eszköz szerepéről a megismerés folyamataiban és a tudásszerveződésben, valamint az ehhez kapcsolódó kurrens kutatási irányokról.
- Részleteiben ismeri a megfelelő matematikai és statisztikai alapelveket és ezek alkalmazási lehetőségeit a kognitív tudomány valamennyi fenti problémakörének kutatásában.
- Alapszinten tisztában van informatikai alapelvekkel és ezek alkalmazási lehetőségeivel a megismerési folyamatok műszeres mérésében és számítógépes modellálásában.
- Alapos gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a kutatáshoz és tudományos munkához szükséges, széles körben alkalmazható problémamegoldó technikákról és kísérleti módszerekről.
- Magas szinten érti és használni tudja a tudományos kutatás, az önképzés és a kommunikáció magas szintű módszereit.

b) képességei

- Képes informatikai, matematikai, pszichológiai és filozófiai megközelítések szintézisére és felhasználására az idegrendszer vizsgálatában.
- Képes viselkedési mutatók (észlelés, figyelem, emlékezés, nyelv) komplex műszeres vizsgálatára és elemzésére.
- Képes a mért viselkedési mutatók multidiszciplináris értelmezésére (pl. neurobiológiai, pszichológiai és filozófiai megközelítések szintézise).
- Képes a szerzett elméleti és informatikai ismeretek felhasználására a mérnöki tudományok releváns területein, mint például a robotika, biztonságtechnika és építészet.
- Képes a szerzett idegtudományi ismeretek és mérés technológiai ismeretek felhasználására a fizikai tudományok releváns területein, mint például a biofizika, orvosi fizika, fizikai filozófia és káoszelmélet.
- Képes magyar és nemzetközi kognitív tudományi tudományos folyóiratok közleményeinek kritikus elemzésére és eredményeinek felhasználására elméletek értékelésében és önálló kutatómunka tervezésében.

- Képes a tudományterületek (észlelés, figyelem, memória, nyelv) jelenleg megoldatlan kérdéseinek megválaszolására irányuló önálló, empirikus kutatási munkák megtervezésére és végrehajtására.
- Képes a fenti tudományterületeken végzett empirikus kutatási adatok módszeres kvantitatív és kvalitatív feldolgozására és szakszerű értékelésére, illetve a szakmai tudás nyilvánosság előtti szakszerű megjelenítésére.
- Szakterülete problémáit szakemberek és laikusok számára egyaránt szakszerűen megfogalmazza.
- 12. Szakterületén képes megkülönböztetni a tudományosan megalapozott és a kellően alá nem támasztott állításokat.
- Képes az észlelésre, figyelemre, memóriára és nyelvre vonatkozó humán kutatások módszertani és etikai szempontból megfelelő kezelésére.
- Tisztában van a tudományos gondolkodás, a pontos fogalomalkotás fontosságával, véleményét ezek figyelembevételével alakítja ki.

c) attitűdje

- Jellemző tulajdonságai a kreativitás, divergens gondolkodás, nyitottság és rugalmasság.
- Törekszik a multidiszciplináris, több szempontú gondolkodásra és problémaelemzésre.
- Jellemzi a környezettel szembeni érzékenység, a szakmai továbbképzéshez szükséges pozitív hozzáállás és elkötelezettség a minőségi munkára.
- Tudatosan és felelősséggel vállalja a multidiszciplináris természettudományos világnézete.
- Tudományos kutatásait a legmagasabb etikai normák figyelembe vételével végzi.
- Folyamatosan törekszik ismeretei bővítésére, új képességek megszerzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- A modern kognitív tudomány területén nagyfokú önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében és megindoklásában.
- Rendelkezik kezdeményező, döntéshozatali képességgel és személyes felelősségvállalással.
- Magas szintű szakmai ismeretei, valamint kritikai és rendszerszintű gondolkodásmódja birtokában felelősen működik együtt szűkebb szakterületének, továbbá más tudományterületek szakmai képviselőivel.
- Munkatársaival aktívan együttműködik, konstruktív módon vesz részt csoportmunkában, kellő gyakorlat esetén vezetői feladatokat lát el.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzéshez kapcsolódó természettudományi, pszichológiai ismeretek (matematika, informatika, statisztika, neurobiológia, kísérleti pszichológia) 21-39 kredit;
- a modern kognitív tudomány szakmai ismeretei (kognitív tudományi kutatási módszerek, szenzoros és motoros feldolgozás, neuropszichológia, fizikai jelfeldolgozás, nyelv és gondol-

kodás, evolúciós pszichológia, tudományfilozófia, intelligens rendszerek, az érzelmek hatása a gondolkodási folyamatokra) 24-41 kredit.

9.1.2. A képzés követelményei specializáció nélkül vagy specializációs modul felvételével teljesíthető. A választható ismeretek aránya a képzés egészén belül 10-32 kredit.

Az idegtudományi kutatók - a várható specializációkat is figyelembe véve - az alábbi szakterületekről kapnak speciális ismereteket:

a) specializáció választása nélkül

társas megismerés, magasabb rendű kognitív folyamatok, kognitív neuropszichiátria, emlékezet és a tanulás pszichológiája; kognitív informatika az emberi látásban, Matlab programozás, pragmatika és kognitív nyelvszemlélet, kurrens témák a pszicholingvisztikában, beszédkommunikáció, a tudományos gondolkodás történeti rekonstrukciója, tudományelmélet, elmefilozófia;

b) specializáció választása esetén

a specializáció a kognitív tudomány egyes ágainak műveléséhez szükséges, a képző intézmény által ajánlott speciális elméleti, módszertani modul, amelynek kreditaránya a képzés egészén belül 30-40 kredit. Egy adott specializáció teljesítésének feltétele az intézmény által kínált témakörökben meghirdetett tárgyakból legalább 30 kredit teljesítése. Egy specializáción belül legfeljebb 45 kredit megszerzése lehet követelmény.

9.2. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma összesen 30 kredit a matematika, a statisztika, az informatika, a filozófia, a logika, a nyelvészet, illetve élettani ismeretek területeiről.

102. SZÁMVITEL

Gazdaságtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: számvitel (Accounting)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász számvitel szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Accountancy

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a pénzügy és számvitel alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: gazdálkodás és menedzsment, a kereskedelem és marketing, a nemzetközi gazdálkodás, a turizmus-vendéglátás, az emberi erőforrások, az üzleti szakoktató alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: gyakorlat-orientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 344/1015

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja számviteli szakemberek képzése, akik a nemzetközi összehasonlításban versenyképes, korszerű elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában képesek a gazdálkodó egységek számviteli folyamatainak irányítására, ellenőrzésére és elemzésére. Elméleti és gyakorlati, üzleti és módszertani ismereteik, a tudatosan fejlesztett vezetői készségek és képességek birtokában alkalmasak a hazai és a nemzetközi gazdasági élet különböző területein közép- és felsővezetői feladatok ellátására, a számvitel nemzetközi és hazai szakirodalmának feldolgozására, annak gazdagítására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Számvitel szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometria, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a számvitel és a könyvvizsgálat specifikus összefüggéseit, hazai és nemzetközi szabályozásának lényegét, tartalmát és elemeit.
- Átlátja az általános társadalmi-gazdasági környezet mechanizmusait, a piac működési elveit, a gazdálkodó szervezetek működési rendjét, céljait, a gazdálkodás eredményeit befolyásoló tényezőket.
- Ismeri a gazdálkodó egységek, vállalatok és szervezetek működési területeinek vezetési-irányítási és koordinálási feladatait, elveit, technikáit és módszereit.
- Ismeri a pénzügyi kimutatások összeállításának és elemzésének technikáit, módszereit, a pénzügyi instrumentumok számvitelét, a számvitel és a könyvvizsgálat számítógépes támogatásának mechanizmusát.
- Ismeri mindazon sajátos technikákat, amelyek a tudományterület elméleti kérdéseinek kutatását és gyakorlati alkalmazását lehetővé teszik.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a hazai és nemzetközi gazdasági folyamatok, a gazdálkodó szervezetek környezetének rendszerszemléletű elemzésére.
- Képes a különféle gazdasági rendszerek, intézmények, intézetek számviteli és ellenőrzési rendszerének kialakítására, működtetésére, irányítására és ellenőrzésére.

- Képes a számvittel összefüggő gazdasági problémák felismerésére, elemzésére, a megoldást szolgáló stratégiai és operatív döntések meghozatalára, a végrehajtás irányítására.
- Képes az egyedi és konszolidált beszámoló összeállítására, elemzésére.
- Képes a gazdálkodó egységek költségvetési kapcsolatainak ellenőrzésére, elemzésére.
- Képes a nemzetközi számvitel szabályainak alkalmazására, a pénzügyi kimutatások összeállítására elemzésére.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Hitelesen közvetíti a hazai és nemzetközi számviteli szabályrendszereket, bemutatva a szabályozó által kínált lehetőségek vállalat specifikus előnyeit és hátrányait.
- A vállalkozás vagy szektor életében bekövetkező, választási lehetőséget nyújtó gazdasági döntéseinek meghozatala során törekszik a jogszabályok, standardok és etikai normák teljes körű figyelembevételére - döntés előkészítőként bemutatva valamennyi releváns kimenet számszerűsíthető és nem számszerűsíthető pozitív és negatív hatását.
- Átfogó ismeretei birtokában kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szűkebb szakmai és a szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- A gyorsan változó jogszabályi környezetben - a szakma kötelező továbbképzési előírásai mellett, illetve azon túlmutatóan - belső igényként fogalmazza meg a folyamatos szakmai fejlődést, fokozatosan beépítve munkája során az így megszerzett új ismereteket és eljárásokat.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.

- Kész arra, hogy magas szintű elméleti és módszertani megalapozottságú gazdasági és üzleti ismeretekkel rendelkező szakemberekké váljon a modern piacgazdasági feltételek között működő gazdasági szervezetekben, és felsővezetői funkciókat is vállalva.
- Szakmai munkában kimagasló igényességet is tükröz, az értelmiségi léthez kötődő általános műveltséget, beleértve gyarapításának forrásait és módszereit fontosnak tartja.
- A számvitel társadalmi, gazdasági és jogi környezetében bekövetkező változások érdeklik, a szakmai döntések következményeinek felelős végiggondolása és figyelembe vétele jellemzi.
- Társadalmi érzékenység, kockázattudatos, a döntéshozatalnál a személyes felelősségvállalást nem elhárító.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtudományi és társadalomtudományi ismeretek (matematikai-statisztikai elemzés, kvantitatív döntési módszerek, vállalati pénzügyek, vállalkozások jogi környezete, kutatási módszerek) 20-30 kredit;
- számviteli szakmai ismeretek (haladó vezetői számvitel, pénzügyi kimutatások elemzése, haladó vállalati pénzügyek, pénzügyi instrumentumok számvitele, nemzetközi számviteli beszámolási rendszer, konszolidált beszámoló összeállítása és elemzése, vállalkozások adózása és költségvetési kapcsolataik ellenőrzése) 30-40 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a számvitel elmélet és kutatás, a költség- és teljesítményszámolás, a stratégiai vezetői számvitel, a pénzügyi kontrolling, a számvitel számítógépes támogatása, az alkalmazott vállalatértékelés, a számviteli esettanulmányok, a számvitel szabályozása, a könyvvizsgálat rendszere, a költségvetési szervek és költségvetési támogatások ellenőrzése, a hitelintézetek ellenőrzése, a könyvvizsgálat számítógépes támogatása, a vállalatirányítás és számvitel, az ellenőrzési esettanulmányok szakterületein szerezhető speciális ismeret.

A képző intézmény által ajánlott specializáció kreditaránya 25-45 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről 15 kredit;
- közgazdasági alapismeretek (mikro- és makroökonómia, pénzügytan, nemzetközi gazdaságtan, környezet-gazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság-elmélet-történet, gazdaságmodellezés, gazdaságpolitika, ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan, világ- és Európa-gazdaságtan, közpolitikai ismeretek) területéről 10 kredit;

- üzleti ismeretek (emberi erőforrás gazdálkodás, gazdasági jog, marketing, vezetés és szervezés, értékteremtő folyamatok menedzsmentje, döntéshozatal és módszertan, üzleti etika, stratégiai tervezés, üzleti kommunikáció) területéről 10 kredit;
- társadalomtudományi ismeretek (Európai Unió, általános és gazdasági jogi ismeretek, gazdaságtörténet, szociológia, filozófia) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek (vállalati gazdaságtan, pénzügy, pénzügyi számítások és pénzügyi piacok, vezetői számvitel, pénzügyi számvitel, éves beszámoló összeállítása és elemzése, hitelintézeti és költségvetési számvitel, konszolidált beszámoló, számviteli informatika, vállalati pénzügyek, adózási ismeretek, vállalatértékelés, pénzügyi jog) területéről 15 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

103. SZEMIOTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szemiotika (Semiotics)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szemiotika szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Semiotician

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudományi képzési terület alapképzési szakjai.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehetők: a társadalomtudomány, az informatika, a jogi, a természettudomány és a művészet képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 220/0220

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az alapvetően bölcsészettudományok területén megszerzett interdiszciplináris ismereteik birtokában alkalmasak elméleti kutatásokra, a kultúra és társadalomtudományok különféle területeihez kapcsolódó, illetve tudományközi szférákban folytatott interdiszciplináris szakértői elemzések végzésére, alkalmazott szemiotikai tevékenységek művelésére, népszerűsítésére és társadalmi kommunikációjára, alkalmazott jelrendszerek értelmezésére, fejlesztésére. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szemiotika szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a jeltudományi fogalmi rendszereket, elméleteket, irányzatokat és módszereket.
- Átfogó ismeretei vannak a nemzetközi és magyar szemiotika történetének folyamatáról és egyes szakaszairól.
- A szemiotikai tanulmányokba bevont tudományterületekről megbízható ismeretekkel rendelkezik, specifikus ismeretei vannak a jeltudományi szemantika, szintaktika és pragmatika egyes szakterületeiről.
- Tisztában van a jelek és jelrendszerek működésének sajátosságaival a hagyományos és modern kultúrákban.
- A magyar kulturális szemiotika jelenségeit átfogó kultúraszemiotikai kontextusban tudja értelmezni és kutatni.
- A kultúrát a maga szemiotikai rendszerszerűségében szemlélve a kultúraszemiotika ágazatait, a zeneszemiotikát, vizuális szemiotikát, irodalomszemiotikát, film- és színházzemiotikát, etnoszemiotikát azok egymással való összefüggésében tudja kezelni.
- A kultúra tanulmányozásába be tudja vonni a kulturális kommunikáció problémáját és a szemiotikai szövegtan elméleti és alkalmazási kérdéseit.
- Ismeri az interdiszciplináris gondolkodásra alkalmas elemzési módokat és azok tudományos értékeléseit, valamint a komparatisztikai vizsgálati módszereket.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a szemiotika tudományterületére jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, adattárakról és friss nemzetközi bibliográfiákról.
- Egy szemiotikai résztémában, szakdolgozatának tárgyában elmélyült kutatási tapasztalatok birtokában van.

b) képességei

- Képes jeltudományi szempontú empirikus kultúravizsgálatra.
- Képes a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére, valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására.
- Képes alapos értelmiségi tájékozottság és nagyfokú kreativitás alapján az elméleti ismereteknek az alkalmazás gyakorlati problémáival való összekötésére.
- Képes az aktuális kutatások és tudományos munkák kritikai értelmezésére, az egyes tudományterületek és a szemiotika történeti és elméleti kontextusba való helyezésére, szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.
- Képes saját tudása magasabb szintre emelésére, képzési területe belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására.
- Képes szakkutatás végzésére.
- Képes interdiszciplináris témaköröket illetően a szemiotika szempontjainak érvényesítésére.
- Képes interdiszciplináris alkalmazási körök kimunkálására és teljesítésére, a szemiotika összekapcsolására más bölcsészettudományi diszciplínákkal, szakokkal, kreatívan hozzá-

járulva a gondolkodás új területeinek megnyitásához különböző interdiszciplináris szemiotikai nézőpontok mentén.

- Képes ismeretei tudományos fórumokon való megjelenítésére.
- Képes elméleti és alkalmazott gyakorlati ismereteinek érvelés, bemutatás, elemzés útján történő hatékony közvetítésére a nem szakmabeli közönség számára.

c) attitűdje

- A szemiotika mesterképzési szakon végzett szakember a jelelmélet és az interdiszciplináris szak keretében tanulmányozott diszciplínák művelésében magas fokú motivációval és minőség tudattal rendelkezik és tisztában van a rész-tudományterületekhez tartozó ismeretek művelésének és átadásának fontosságával.
- A szemiotikával és az érintett interdiszciplináris tudományterületi elemekkel kapcsolatos problémák felismerésére és kreatív kezelésére irányuló képességét képes a gyakorlatba átültetni.
- Fokozott együttműködési készséggel tudja gyakorolni hivatását olyan munkakörökben, melyekhez az interdiszciplináris szemiotikai gondolkodás elengedhetetlen az elmélet és a gyakorlat összehangolásához.
- Szakmai érdeklődése a szemiotikán belül elkötelezett és folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok, jelenségek megértésére használja fel kreatív elemzésekben.
- Lépést tart a nemzetközi tudományos élet jelentős eredményeivel, és alkalmazza az új módszereket.

d) autonómiája és felelőssége

- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Tisztában van a tudományközi szférákban folytatott interdiszciplináris szakértői elemzéseknek a társadalmi önértékelésben betöltött szerepével.
- Autonóm módon elkötelezett alkalmazott jelrendszerek kreatív értelmezésére és fejlesztésére.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányában is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseivel kritikusan viszonyul.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- az alapképzésben megszerzett ismeretekre ráépülő szemiotikaelméleti és -történeti, kulturális jeltörténeti bevezető tanulmányok, amelyek képesek általános kultúra- és tudománytörténeti kontextusba helyezni a szemiotikát 8-15 kredit;

- szemiotikai szakmai ismeretek (a verbális és vizuális kommunikáció, a szemiotikai szöveg-
tan, a kulturális szemiotika különböző ágazatai, valamint a szemiotikai komparatiztika rész-
szakterületei, ideértve a jeltudományi szemantika, a jeltudományi szintaktika, valamint a
jeltudományi pragmatika területeit, azok elméleti és gyakorlati vonatkozásaival) 40-75 kredit;
választható speciális kurzusok és programok a kulturális szemiotika elméleti és gyakorlati terü-
leteiről, valamint a szemiotikához kapcsolódó társtudományok és az alkalmazott szemiotikai
stúdiumok köréből 8-35.

**9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési
ciklusba való belépés minimális feltételei**

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek
száma legalább 50 kredit az esztétikai, filozófiai, történettudományi, nyelvtudományi, irodalom-
tudományi, kulturális és művészeti ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből
legalább 20 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi
és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

104. SZERB NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szerb nyelv és irodalom (Serbian Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szerb nyelv és irodalom szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Serbian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak szerb szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szerb nyelv művelése és alkalmazása terén. Képesek a szerb nyelv oktatásában és kutatásában önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a szerb nyelv és irodalom, de tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szerb nyelv és irodalom szakos bölcész

a) tudása

- Ismeri a szerb nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.

- Összefüggéseiben is átlátja a szerb nyelv és irodalom elméleti problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- A szerb nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, a nyelvi, nyelvészeti és a kulturális szövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módozatait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni a szerb nyelv regionális változatait, rálátása van a szerb nyelv fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a szerb nyelv- és irodalomtudomány területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, keresőprogramokról, katalógusokról, adattárakról és bibliográfiákról.
- Átfogóan ismeri a szerb nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat.
- A szerb nyelv és irodalom legalább egy résztémájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- A szerben kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a szerb nyelv és irodalom ismeretéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A szerb nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni a szerb nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes a szerb nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes megválasztani és tudatosan alkalmazni a szerb nyelv és irodalom problémáinak megoldásában kínákozó módszereket.
- Véleményét képes a minimálisan szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során a szerben kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli a szerb, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.

- A szerb nyelv és irodalom speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, a szerb-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése a szerb nyelv, irodalom és kultúra mellett elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- A szerb nyelv, irodalom és kultúra különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében az interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban az adekvát normákat követi.
- Törekszik szerbnyelv-tudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelv ismeretének elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, szerb irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek választható speciális programjai, amelynek kreditaránya a 20-40 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés szerb nyelven folyik. A mesterképzésbe való felvétel feltétele szerb nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez szerb nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A szerb szakiránytól eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges szerb nyelvi, nyelv-

vészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszerezhet.

105. SZÍNHÁZTUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: színháztudomány (Theatre Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles színháztudomány szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Theatre Studies Expert

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott képzési területek:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a bölcsészettudomány, a művészet és a művészetközvetítés képzési területek alapképzési szakjai.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a pedagógusképzés, a társadalomtudomány, a jogi, a gazdaságtudományok és az informatika képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 5 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 8 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 212/0215

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan színháztudományi szakemberek képezése, akik elméleti és történeti nézőpontból is képesek mind szóban, mind írásban reflektálni a színházi esemény mibenlétére. Részletes ismeretekkel rendelkeznek az európai és a magyar dráma-, illetve színházkultúra történetileg és szociológiailag változó formáiról, kialakulásának folyamatáról. Tisztában vannak a különböző diszciplínák színháztudományi vonatkozásaival, járatosak a színházi üzem és menedzsment kérdéseiben, illetve megfelelő ismeretekkel rendelkeznek színháztörténeti kutatómunka végzéséhez. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A színháztudomány szakos bölcsész tudása

- Ismeri a színháztudomány sajátos kutatási, ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Ismeri a színháztudomány terminológiáját, az írott és beszélt szaknyelv sajátosságait magyar nyelven.
- Ismeri a színháztudomány tárgyát, célját, módszereit, elméleti előfeltevéseit és történetét.
- Ismeri a magyar és az európai színház történetét.
- Ismeri a színjátéktípusokat és azok történetét.
- Ismeri a dramatikus szöveg és a színházi előadás elemzéséhez szükséges interpretációs stratégiákat.
- Ismeri a színháztörténet-írás, a színházi szakírás és a színházi kritika műfajait, gyakorlatát.
- Ismeri a scenográfia és a vizuális kommunikáció elméletét, történetét.
- Ismeri a művészet- és a médiatörténet, illetve -elmélet alapvetéseit.
- Ismeri a színházi menedzsment, üzem és jog alapjait.
- Ismeri a színház(tudomány) és a társzművészetek, -tudományok kapcsolatát.
- Ismeri a színház és a kultúra, illetve a társadalom kapcsolatának sajátosságait.

a) képességei

- Képes a társzművészetek, társ médiumok vonatkozásában is a színházi kommunikáció sajátosságainak önálló értelmezésére és kutatására.
- Képes a színház történeti és szociokulturális meghatározottságának árnyalt reflexiójára.
- Képes a színházi aktivitás művészeti, társadalmi és gazdasági vonatkozásainak komplex feltárására.
- Képes szűkebb szakterületét a tudományos életben kommunikálni (konferenciákon való részvétel, publikációs tevékenység szakfolyóiratokban).
- Képes ismeretterjesztő és tudományos írásművek létrehozására, a szakterület problémáinak és eredményeinek a szélesebb közönséggel történő megismertetésére.
- Képes az adott időben rendelkezésre álló infokommunikációs eszközöket, hálózatokat, funkciókat összehasonlítani és értékelni, a szakterületi feladatokhoz leginkább megfelelő megoldásokat kiválasztani.
- Képes az egyes médiumok, funkciók, platformok új típusú, együttműködésre alapuló, kreatív alkalmazására.
- Előnyben részesíti az e-szolgáltatások használatát.
- Képes a színháztudomány legfontosabb kérdései kapcsán integrálni a nemzeti és európai értékekre támaszkodó szemléletmódot, és átlátni az Európán kívüli világgal való kapcsolat jelentőségét is.

b) attitűdje

- A szakterület iránt magas fokú érdeklődést és elkötelezettséget tanúsít.
- Szakmai és művészi kérdésekben olyan egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.

- A színháztudomány mesterképzésben szerzett ismereteit önművelésében, önismeretében is alkalmazza.
- Törekszik minél szélesebb műveltség megszerzésére, így módon igényli a folyamatos szakmai továbbképzést.
- Kezdeményezéseit a problémaorientáltság, a kreativitás, az intuíció és a módszeresség jellemzi, ami elmélyült és minőségi, egyéni, illetve team-munka során valósul meg.
- Kritikus nézőpontot, új látásmódot, megoldásokat, módszertanokat alkalmaz szakterületén: kutatást, fejlesztést tervez, vezet; a szükséges innovációkhoz tudományos érveket hoz, azokat alátámasztja.
- Szakterülete legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket.
- A nyitott kommunikáció és a kritikus gondolkodás jegyében vállalja a mindenkori szabályrendszer betartását és betartatását.
- Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közös szolgálatában áll.
- Hitelesen közvetíti a szakterület kialakult, illetve formálódó etikai szabályait és vonatkozó normarendszerét.
- A termékeny vitában született és konszenzus eredményét tükröző, szakmai etikai normákat vállalja, továbbadja és alkalmazza szakmai problémák megoldásában, a szakmai együttműködésben és a kommunikációban egyaránt.

c) autonómiája és felelőssége

- Hatékonyan együttműködik a színháztudomány területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a színháztudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.
- Tevékenyen vesz részt projektekben, illetve adott feladatokon dolgozó munkacsoportokban.
- A projektmenedzsmenttel összefüggő tudását és képességeit folyamatosan fejleszti, kezdeményezéseiben, döntéseiben a siker közös értékét tartja szem előtt.
- Könnyedén bekapcsolódik a különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható, általános humán tájékozottságot igénylő munkákba.
- Megszerzett ismeretei által jelentős mértékű önállósággal és felelősséggel lát el a színház művészi és üzemszerű működéséhez kapcsolódóan színháztörténész, színházi kritikus, művészeti vezetői vagy titkári, közönségszervezői, rendezőasszisztensi, napi- vagy hetilapoknál, folyóiratoknál színházi munkatársi, TV- és rádiószerkesztőségekben színházi munkatársai feladatokat.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- kultúratudomány 3-10 kredit;
- társzművészetek és -tudományok 2-10 kredit;
- magyar és európai dráma- és színháztörténet 30-50 kredit;
- teatrológia - színházi szakírás és színháztörténet-írás, színház- és drámaelmélet, színjáték-típusok 10-20 kredit;
- dráma- és előadáselemzés 10-20 kredit;
- színház és vizualitás 2-6 kredit;
- színházi menedzsment, üzem és jog 2-4 kredit;
- kutatás-módszertani ismeretek 1-4 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott szakmai (színházi) gyakorlat.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kredit-száma legalább 10 kredit az irodalomtörténet és -elmélet, művészettörténet és -elmélet, kultúratörténet és -elmélet, kommunikációelmélet és -gyakorlat, látványtervezés, drámatörténet-dramaturgia, színházi nevelés, rendezés, színészmesterség ismeretkörökből.

106. SZLAVISZTIKA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szlavisztika (Slavic Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szlavisztika szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Slavic Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szlavisztika alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév.

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlavisztika művelése és alkalmazása terén. Képesek a szlavisztika oktatásában és kutatásában önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a szlavisztika, de tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlavisztika szakos bölcész

a) tudása

- A hallgató összefüggéseiben is átlátja a szlavisztika elméleti problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.

- A szlavisztika vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, a nyelvi, nyelvészeti és a kulturális szövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módozatait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni a specializációjának megfelelő nyelv regionális változatait, rálátása van a szláv nyelvek fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a szlavisztika tudományterületére jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, adattárairól és bibliográfiáiról.
- A felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismer egy szláv nyelvet.
- Átfogóan ismeri a szláv nyelvekre jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat.
- A szlavisztika legalább egy résztemájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- A választott specializáció nyelvén kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a szlavisztika tanulmányokhoz szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A szlavisztikában képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni a szlavisztika szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes a szlavisztika szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes megválasztani és tudatosan alkalmazni a szlavisztika problémáinak megoldásában kínáló módszereket.
- Véleményét képes a minimálisan szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Hathatós oktatói iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során egy vagy több szláv nyelven kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli a szláv, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- A szlavisztika speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza az összes szláv kultúrát, a szláv-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.

- Szakmai érdeklődése a szlavisztikán belül elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- A szlavisztika különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében az interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban az adekvát normákat követi.
- Törekszik szlávnyelv-tudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, szláv irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek választható speciális programjai, amelyek kreditaránya 20-40 kredit.

9.2. A képzés megkülönböztető speciális jegyek

A képzés valamely szláv nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele valamely szláv nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez adott szláv nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges szláv nyelvi, nyelvészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszerezhet.

107. SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szlovák nyelv és irodalom (Slovakian Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szlovák nyelv és irodalom szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Slovakian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szlavisztika alapképzési szak szlovák szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlovák nyelv művelése és alkalmazása terén. Képesek a szlovák nyelv oktatásában és kutatásában önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a szlovák nyelv és irodalom, de tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlovák nyelv és irodalom szakos bölcsész

a) tudása

- Összefüggéseiben is átlátja a szlovák nyelv és irodalomelméleti problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- A szlovák nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, a nyelvi, nyelvészeti és a kulturálisszövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módjait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni a szlovák nyelv regionális változatait, rálátása van a szlovák nyelv fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a szlovák nyelv- és irodalomtudomány területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, adattárairól és bibliográfiáiról.
- Átfogóan ismeri a szlovák nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűítő műfajokat.
- A szlovák nyelv és irodalom legalább egy résztemájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- Ismeri a szlovák nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.
- A szlovákon kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a szlovák nyelv és irodalom ismeretéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A szlovák nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni a szlovák nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes a szlovák nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes megválasztani és tudatosan alkalmazni a szlovák nyelv és irodalom problémáinak megoldásában kínálgató módszereket.
- Véleményét képes a minimálisan szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során a szlovákon kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli a szlovák, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- A szlovák nyelv és irodalom speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, a szlovák-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése a szlovák nyelv, irodalom és kultúra mellett elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- A szlovák nyelv, irodalom és kultúra különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében az interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban az adekvát normákat követi.
- Törekszik szlováknyelv-tudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, szlovák irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek választható speciális programjai, amelynek kreditaránya a 20-40 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés szlovák nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele szlovák nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez szlovák nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A szlovák szakiránytól eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges szlovák nyelvi, nyelvészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszereshet.

108. SZLOVÉN NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szlovén nyelv és irodalom (Slovenian Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szlovén nyelv és irodalom szakos bölcész;
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Slovenian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szlavisztika alapképzési szak szlovén szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek a szlovén nyelv művelése és alkalmazása terén. Képesek a szlovén nyelv oktatásában és kutatásában önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon a szlovén nyelv és irodalom, de tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlovén nyelv és irodalom szakos bölcész

a) tudása

- Összefüggéseiben is átlátja a szlovén nyelv és irodalom elméleti problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- A szlovén nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, a nyelvi, nyelvészeti és a kulturális szövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módjait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni a szlovén nyelv regionális változatait, ráhatása van a szlovén nyelv fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a szlovén nyelv- és irodalomtudomány területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, adattárairól és bibliográfiáiról.
- Ismeri a szlovén nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.
- Átfogóan ismeri a szlovén nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűítő műfajokat.
- A szlovén nyelv és irodalom legalább egy résztemájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- A szlovénen kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer a szlovén nyelv és irodalom ismeretéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- A szlovén nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni a szlovén nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes a szlovén nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségei teltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes megválasztani és tudatosan alkalmazni a szlovén nyelv és irodalom problémáinak megoldásában kínálgató módszereket.
- Véleményét képes a minimálisan szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során a szlovénen kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli a szlovén, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- A szlovén nyelv és irodalom speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, a szlovén-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése a szlovén nyelv, irodalom és kultúra mellett elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- A szlovén nyelv, irodalom és kultúra különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében az interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban az adekvát normákat követi.
- Törekszik szlovén nyelvtudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, szlovén irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek választható speciális programjai, amelynek kreditaránya a 20-40 kredit.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A képzés szlovén nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele szlovén nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez szlovén nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A szlovén szakiránytól eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges szlovén nyelvi, nyelvészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszerzhet.

109. SZOCIÁLIS MUNKA

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szociális munka (Social Work)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szociális munkás szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Social Worker
- választható specializációk: általános szociális munka, klinikai szociális munka

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával figyelembe vehető: a szociális munka, a szociálpedagógia alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti általános szociális munkás, a szociálpedagógia alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a szociológia és a társadalmi tanulmányok alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 10 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 762/0923

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja szociális munkás szakemberek képzése, akik képesek az emberi viselkedésre és a társadalmi rendszerekre vonatkozó elmélyült ismereteik és speciális szakmai kompetenciáik birtokában az emberi jogokon és a társadalmi igazságosság elvein alapuló, a társadalmi integráció és a demokratikus viszonyok erősítését, a humán fejlődést szolgáló szociális munka végzésére és annak megújítására. Képesek szakmai döntési alternatívákat megalapozó kutatások kidolgozására és megvalósítására, szolgáltatások tervezésére, menedzselésére, értékelésére, a szakma képviselésére. Szakképzettségével szemben támasztott követelmények megfelelnek a

szociális munkára, illetve a képzésre vonatkozó hazai, nemzetközi tudományos eredményeknek és szakmai elvárásoknak. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A szociális munkás

a) tudása

- Ismeri a szociális terület működését meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági és politikai folyamatok legfontosabb tényezőit.
- A szociális munka elmélete és gyakorlata területén alapos történeti, elméleti és gyakorlati ismeretekkel bír, érti és értelmezi a szakmai összefüggéseket.
- Magabiztos tudással rendelkezik a szociális munka korszerű elméleteiről és gyakorlatáról.
- Felkészült a tudományos, gyakorlati, jogi, politikai törekvések, különös tekintettel a társadalom tagjainak esélyegyenlőségét, mobilitási lehetőségét, jólétét érintő folyamatok kritikus értékelésére.
- Magabiztos és elmélyült tudással, valamint gyakorlattal rendelkezik a beavatkozásra, az együttműködés kialakítására, a szociális problémák megelőzésénél és kezelésénél alkalmazható módszerekről, eljárásokról, modellekről.
- Magabiztos tudással rendelkezik a szolgáltatási rendszerről, a társszaktár kompetenciaköréről, valamint megfelelő ismeretekkel rendelkezik az esetmenedzseri feladatok ellátásához.
- Ismeri és érti a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok feltárási lehetőségeit, kritikus elemzésének módszereit, a beavatkozás módszertanát.
- Érti és átlátja a szakmai, metodológiai innováció lehetőségeit és perspektíváit.
- Magabiztosan alkalmazza a szociális munka körülményeit és feltételeit meghatározó társadalmi és szakmai folyamatok tudományosan megalapozott vizsgálatához szükséges ismereteket.
- Birtokában van a kutatáshoz és a tudományos munka végzéséhez szükséges módszerek, eljárások és technikák körének.
- Felkészült a szociális szolgáltatások működtetéséhez és fejlesztéséhez szükséges szakmai, kutatási, menedzsment ismeretekből.

b) képességei

- Képes a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló és javító, konstruktív problémakezelés módszereinek és technikáinak alkalmazására egyéni, családi, csoport és közösségi szintereken, a források és a kockázatok elemzésével.
- Képes esetmenedzseri feladatok ellátására, szolgáltatások működésének folyamatos monitorozására, önálló értékelésére és elemzésére, szükségletfelmérések, hatásfelmérések, értékelő kutatások végzésére, a szociális szolgáltatások fejlesztésének, megújításának tervezésére.
- Képes a hazai és külföldi szociális munka elméleti és gyakorlati források feltáráására, feldolgozására és szakmai munkája során a leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására.

- Képes a munkafolyamatokat irányítani, eredményes a hatékony szociális munkához szükséges interdiszciplináris, interprofesszionális együttműködésekben.
- Képes szakmai team-et létrehozni, működtetni, annak feladatait tervezni, szervezni és folyamatosan értékelni.
- Képes a szakmai feladatok megvalósítását segítő hálózatok kiépítésére és működtetésére.
- A szociális területen, elmélyült ismereteire, valamint kommunikációs képességeire és készségeire építve aktívan be tud kapcsolódni a konfliktusok feltárásának és kezelésének munkálataiba.
- Képes az elméleti ismeretek és kutatási eredmények, valamint gyakorlati tapasztalatok integrált kritikai elemzésére és hasznosítására.
- Képes a szakmai munkához kapcsolódó innovációk, projektek kidolgozására, megvalósítására, az ehhez szükséges együttműködések kialakítására és a kollégák felkészítésére.
- Képes a szakmai alapelvek hatékonyabb megvalósítását célzó változásokhoz alkalmazkodni, az ezt segítő folyamatokban aktív szakmai szerepet vállalni.

c) attitűdje

- Elkötelezetten képviseli a szociális szakma értékeit és alapelveit, valamint saját szakmai elképzeléseit.
- Kritikusan ítéli meg a társadalom tagjainak esélyegyenlőségét csökkenteni, mobilitási lehetőségeit szűkíteni, jólétét korlátozni igyekvő tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai törekvéseket.
- Különös figyelemmel van a szolgáltatások fenntarthatósági kérdéseire.
- Nyitott, befogadó szemléletet képvisel a változó szükségletekre reagáló szakmai innovációs folyamatokban, szolgáltatások kialakításában, megvalósításában.
- Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai kapcsolatok kiépítésében és fenntartásában.
- Elkötelezett a folyamatos szakmai továbbképzés szükségességének kérdésében, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmájának gyakorlása során és különböző szintű társadalmi konfliktushelyzetekben önállóan és felelősen hozza meg döntéseit, következetesen képviselve a szakma alapelveit és értékeit, az általa képviselt társadalmi csoportok érdekeit.
- Önállóan vesz részt kutatási tervek kialakításában és menedzselésében, a kutatási tapasztalatokból adódó feladatok meghatározásában és gyakorlati megvalósításában.
- Figyelemmel kíséri a hazai és nemzetközi szakmai folyamatokat, képes szakmai állásfoglalás kialakítására és képviselésére.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, az azt segítő, megalapozó szervezeti és adminisztrációs feladatok meghatározásában és ellátásában, szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: társadalomtudományok (szociológia, jog- és államtudomány, multidiszciplináris társadalomtudományok) 100-115 kredit a diplomamunka készítésével együtt az alábbiak szerint:

- szociális munka elmélete és gyakorlata 55-75 kredit;
- társadalom- és szociálpolitika; 12-18 kredit;
- bölcsészettudomány (pszichológia) és orvostudomány (egészségtudomány) 6-18 kredit;

választható speciális programok, elsősorban szociális munka elmélete és gyakorlata területéről legfeljebb 15 kredit.

9.1.2. Sajátos kompetenciákat eredményező specializációk tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya:

A választható specializációk kreditaránya a képzés egészén belül 30-40 kredit:

a) általános szociális munka

- szociológia, szociálpolitika területén 10-15 kredit;
- szociális munka elmélete és gyakorlata területén 20-25 kredit;

b) klinikai szociális munka

- szociális munka elmélete és gyakorlata a klinikai szociális munka területén 20-25 kredit,
- bölcsészettudomány (pszichológia) a klinikai szociális munka területén 10-15 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat részét képezik a külső terepen folyó terepgyakorlatok, továbbá a nem terepen folyó képzési formák közül a kiscsoportos készség- és képességfejlesztő tréningek, a kutatási terepmunka és a kutatást feldolgozó szeminárium, a műhelyszemináriumok és projektgyakorlatok, valamint a gyakorlatokhoz, a terepeken folyó szakmai munkához kapcsolódó kiscsoportos feldolgozó szemináriumok.

A hallgatóknak a képzésben legalább 200 óra közvetlen klienskapcsolatban folyó, az önálló munkavégzés képességének fejlesztését szolgáló szociális munka gyakorlatot kell teljesítenie. A szakmai gyakorlat a képző intézmény által szervezett vagy jóváhagyott képzési program alapján folyó gyakorlat. A hallgató - az intézmény döntése alapján - külső terepen folyó szakmai gyakorlatának legfeljebb 50 százalékát teljesítheti saját munkahelyén.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szükséges minimális kreditek száma

- a 4.2. pontban meghatározott oklevéllel rendelkezők estében legalább 30 kredit a szociális munka és a szociálpolitika megalapozását szolgáló társadalomtudományi és pszichológiai alapismeretekből,
- a 4.3. pontban szereplő meghatározott oklevéllel rendelkezők estében legalább 60 kredit társadalomtudományi és bölcsészettudományi ismeretekből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján

- a 4.2. pontban meghatározott oklevéllel rendelkezők estében legalább 15 kredittel,
- a 4.3. pontban meghatározott oklevéllel rendelkezők estében legalább 30 kredittel

rendelkezzen.

A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

110. SZOCIÁLPEDAGÓGIA

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szociálpedagógia (Social Pedagogy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szociálpedagógus
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Social Pedagogue

3. Képzési terület: társadalomtudományi

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával figyelembe vehető: a szociális munka, a szociálpedagógia alapképzési szak, továbbá a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti általános szociális munkás, a szociálpedagógia alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alap és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 14 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 761/0922

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja szociálpedagógusok képzése, akik a társadalom működéséről és zavarairól, a személyközi kapcsolatokról, devianciákról, a speciális szükségletű csoportokról, a köznevelési, szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi alap és szakellátási környezetben történő nevelésről, fejlesztésről és szociális szakmai segítségnyújtásról szóló elméleti ismeretek felhasználásával nyújtanak segítséget. Elsősorban a gyermek- és ifjúsági korosztály, valamint családjuk, csoportjaik és közösségeik társadalmi beilleszkedését, a hátrányos helyzetűek, szociális ellátásra szoruló életesélyeit és életminőségét javítják. Tevékenységük az egyéni és közösségi felelősségre, a társadalmi igazságosságra, a demokratikus gondolkodásmódra, az emberi, gyermeki jogokra alapozva a társas, szociális kapcsolatok helyreállítását célozza. További cél, olyan magas szintű szakmai ismeretekkel rendelkező szakemberek képzése, akik a szociálpedagógiai színtereken

önállóan, vagy csoportban végzendő kutatási, szakértői, oktatási, döntéshozói, irányítási, tervezési és szervezési feladatok felelősségteljes elvégzésére képesek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A szociálpedagógus

a) tudása

- Ismeri a szociálpedagógia történetét, korszerű elméleteit és módszereit.
- Ismeri a társadalom működésének szabályszerűségeit, értelmezi annak összefüggéseit, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket előidéző okok feltárásának lehetőségeit.
- Ismeri a gyermek-, család- és ifjúságvédelmi, valamint a szociális szolgáltatások vezetéséhez, minőségbiztosításához szükséges szakmai ismereteket.
- Ismeri a sajátos szükségletű csoportok, a nemzetiségek szociológiai ismérveit, a szociálpedagógiai beavatkozás tervezésének lehetőségeit.
- Ismeri a hátránykezelés hazai trendjeit, jó gyakorlatait.
- Ismeri a szociálpedagógia témájában megjelent aktuális tudományos publikációkat, eredményeit.
- Ismeri a társadalmi jelenségek, a szociális problémák kutatási és elemzési módszereit; rendelkezik kutatás módszertani ismeretekkel.
- Ismeri a társadalmi döntéshozás mechanizmusát, a különböző érdekérvényesítési csatornákat, az érdek-ütköztetés fórumait és a döntések befolyásolásának etikus módszereit.
- Ismeri a korábban elsajátított idegen nyelven a szociálpedagógiai szakkifejezéseket.
- Ismeri a szociálpedagógiával szoros kapcsolatban lévő társtudományok lényegi összefüggéseit és főbb irányzatait.
- Ismeri a szociálpedagógia területén az infokommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit és a lehetséges kockázatait a köznevelési és egyes felnőttképzési intézményi szintű problémák sokoldalú feltárására, elemzésére.

b) képességei

- Képes szakmai állásfoglalás kialakítására és kutatási feladatok elvégzésére.
- Képes szakmai tapasztalatait, tudományos igénnyel összefoglalni, elemezni.
- Képes ágazati szintű minőségbiztosítási feladatok elvégzésére és irányításra.
- Képes konfliktusok kezelésére, a mediáció, a helyreállító és jóvátételi gyakorlatok alkalmazására.
- Képes hátránykezelő, sajátos szociálpedagógiai nevelési, oktatási fejlesztési stratégiák tervezésére és megvalósítására.
- Képes a hazai és nemzetközi szakirodalom feltárására, feldolgozására és szakmai munkája során leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására.
- Képes a társadalmi jelenségek tudományos elemzésére, és a kutatási módszerek szakszerű alkalmazására.
- Képes a személyközi kapcsolatokban hatékony kommunikációra; intézményen belüli és kívüli partnerekkel való interdiszciplináris és interprofesszionális együttműködésre.

- Képes az idegen nyelvű szociálpedagógiai szakkifejezések használatára, és a nemzetközi szakirodalom elsajátítására.
- Képes a társtudományok tudományos ismeretanyagát alkalmazni.
- Képes az infokommunikációs eszközök tudományos célú alkalmazására.

c) attitűdje

- Rendelkezik a saját szakterületének multidiszciplináris szemléletével, kialakult szakmai identitással, hivatástudattal.
- Rendelkezik szakmai önbizalommal, megfelelő önértékeléssel, szakmai elképzeléseit képviseli, a szakmai kritikát építő jelleggel fogalmazza meg.
- Rendelkezik a folyamatos tanulásra, önfejlesztésre és a szociális szakma fejlesztésére irányuló elkötelezettséggel.
- A szakmai minőség iránt elkötelezett, a szociális terület sajátos minőségbiztosítási irányelveit figyelembe veszi.
- Támogatja a fenntartható fejlődés elméleti és gyakorlati erőfeszítéseit, szakmai elképzeléseinek megvalósítása során azt figyelembe veszi.
- Nyitott az újszerű szakmai ismeretek megszerzésére, a szociális innovációkra, az innovációk eredményeit kritikusan szemléli, a szakterületet szakmai és etikai értékrendjével összhangban alkalmazza azokat szakmai munkája során.
- A társadalmi esélyegyenlőség javításának és mindenfajta előítélet, hátrányos megkülönböztetés elutasításának elkötelezett híve a szakmai és közéleti tevékenysége során egyaránt.
- A hazai szakmai kapcsolatok ápolása mellett a nemzetközi szakmai kapcsolatok kialakítására, nemzetközi szakemberekkel való együttműködésre nyitott.
- Nyitott a szakmai konferenciákon való részvételre, szakmai folyóiratokban való publikálásra és ismeretei megosztására.
- Betartja a szociális munka és a tudományos kutatás etikai elveit.
- Szociális szakmai tevékenysége során a nemzetközi és a nemzeti értékeket integráltan képviseli.
- Határozottan kiáll a globális és lokális szociális problémák megoldására irányuló szakmai törekvések mellett.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a szociálpedagógusként végzett munkájáért.
- A köznevelési vagy szociális intézményi szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelően részt vesz az intézményi szakmai egységek kialakításában, működtetésében, irányításában.
- Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, felelősségteljesen építi fel saját szakmai karrierjét.
- Felelős az irányítása alá tartozók szakmai életpályájának alakulásáért, támogatja a munkatársak szakmai fejlődését, segíti karrierjük kibontakoztatását.
- A szociálpedagógus szakmai érdekeket legjobb tudása szerint képviseli és elkötelezetten szolgálja.

- Részt vesz és felelős szerepet vállal a szociálpedagógia hazai és nemzetközi szervezeteinek működésében, a szociálpedagógiai szakmai érdekérvényesítő fórumok munkájában.
- Szociálpedagógiai szakmai tudását, befolyását felelősséggel érvényesíti annak érdekében, hogy az intézményben, szervezetben végzett minőségi munkavégzést elismertesse.
- A társadalmi egyenlőség elveit szem előtt tartva a szociális ellátórendszer korszerűsítésében, továbbfejlesztésében önállóan, felelősségteljesen vesz részt.
- Szociálpolitikai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában, megvalósításában részt vesz.
- Személyes felelősséggel van munkájában és munkatársai tekintetében a szakmai és etikai elvek betartása iránt, kliensei és kutatási alanyai biztonsága és személyes adatainak védelme iránt.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül, összesen 60-100 kredit az alábbiak szerint:

- társadalomtudományi kutatás elmélete és gyakorlata 9-12 kredit;
- szervezés- és vezetéselmélet 3-7 kredit;
- szociológia és társadalomismeret 9-16 kredit;
- etika 3-7 kredit;
- pszichológia 9-16 kredit;
- pedagógia 9-16 kredit;
- szociálpedagógia, szociális munka elmélete és módszertana 15-19 kredit;
- társadalom és szociálpolitika 3-7 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat hat hét időtartamot elérő egybefüggő gyakorlat, szociálpedagógiai szinteken végzett kutatási terv alapján, az oktató közvetlen irányítása mellett.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma 50 kredit a szociálpedagógiai képzés szempontjából releváns ismeretkörökből, az alábbiak szerint:

- pszichológiai témakörökből legalább 14 kredit;
- pedagógiai témakörökből legalább 14 kredit;
- szociológia témakörökből legalább 12 kredit;
- egyéb társadalomtudományi tárgyak ismeretkörökből legalább 10 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján legalább 25 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

111. SZOCIÁLPOLITIKA

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szociálpolitika (Social Policy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szociálpolitikus
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Social Policy Expert
- választható specializációk: foglalkoztatáspolitikai, területi szociálpolitika

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szociális munka, a szociálpedagógia alapképzési szak.

4.2. Meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a szociológia, a társadalmi tanulmányok, a politológia, a politikatudományok alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 8 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 762/0923

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja szociálpolitikai szakemberek képzése, akik a megszerzett elméleti és módszertani ismereteik birtokában képesek a társadalom- és szociálpolitika területén a szakpolitika alkotásában való részvételre, az ellátórendszer működtetésében való közreműködésre, a társadalmi érdekek képviselésére, valamint a társadalom- és szociálpolitika elméleti művelésére, kutatására és oktatására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A szociálpolitikus

a) tudása

- Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a legfontosabb társadalomtudományi összefüggéseket.
- Ismeretekkel rendelkezik különösen a társadalmi egyenlőtlenség, a társadalmi igazságosság, a társadalmi kockázatok, az emberi és állampolgári jogok összefüggéseiről.
- Ismeri és érti a szociálpolitika elméletét megalapozó társtudományok, a szociológia, a jóléti közgazdaságtan, az állam- és jogtudomány, a politikatudomány fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb gondolkodási irányzatait.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a társtudományoknak azokkal a részterületein, melyek szükségesek a szociálpolitika műveléséhez.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a szociálpolitika minden fontosabb szegmenséről, érti az annak működését meghatározó folyamatokat, ezek közé tartoznak különösen a szociálpolitika korszerű elméletei, felfogásmódjai, a történeti és jelenkori modelljei, a hazai és nemzetközi szociálpolitikai rendszerek felépítését és működését befolyásoló ideológiai, gazdasági, politikai tényezők, a szociális biztonság és a szociális védelem intézmény- és ellátórendszerei, továbbá az azok felépítését és működését befolyásoló elméleti, módszertani és más tényezők.
- Birtokában van a szociálpolitikai szakmai munkában közvetlenül alkalmazható módszertani tudástartalmaknak, különösen a szociálpolitikai kutatás és elemzés, a
- szociálpolitikai tervezés és politikaalkotás, szociális közszolgáltatások és intézmények szervezése és vezetése területén.
- Ismeri és érti a szociálpolitikai intézmény- és eszközrendszert érintő metodológiai fejlesztések lényegét, átlátja a főbb fejlődési tendenciákat.
- Ismeri és érti a hazai, európai és globális társadalmi problémákat, ismeretei birtokában képes értelmezni a társadalmi problémák létrejöttét, hatásait, értelmezését, kezelését befolyásoló tényezőket.
- Ismeretei kiterjednek különösen azoknak a tényezőknek a szerepére, amelyek gátolják fontos szükségletek kielégítését, az erőforrások méltányos és funkcionális elosztását.
- Ismeretei birtokában eligazodik a társadalmi döntéshozatali mechanizmus működési módjában és hatásaiban, továbbá képes értelmezni az érdekütköztetés és az érdekérvényesítés szociálpolitikában jelentőséggel bíró fajtáit és alkalmazásuk módját.
- Ismeri és érti a korábban megtanult idegen nyelvek szaknyelvi anyagát, ennek birtokában képes idegen nyelvű szakmai forrás felhasználására.
- Ismeri, érti és folyamatosan fejleszti azt a tudásanyagot, amely magabiztos szellemi, műveltségi háttérrel ad a társadalomtudományok magasabb szintű műveléséhez, az eredményes és hatékony értelmiségi munkához.

b) képességei

- Ismeretei birtokában képes a társadalmi folyamatok, különösen a társadalmi szükségletek, problémák és kockázatok tudományos igényű és interdiszciplináris elemzésére.
- Képes a szociálpolitika szakmai feladatainak megoldása során az önálló elemzésre, értékelésre és a különböző következtetések szintetizálására.

- Képes azoknak a tényezőknek az elemzésére, amelyek a szociálpolitikára hatást gyakorolhatnak.
- Képes a szociálpolitikai tevékenység társadalmi, gazdasági hatékonyságának, társadalmi elfogadottságának mérésére.
- Képes társadalom- és szociálpolitikai rendszerek, szociális védelmi és ellátórendszerek komplex elemzésére.
- Rendelkezik a racionális elemzés, problémamegoldás, döntéshozatal, érvelés képességével, melynek birtokában képes a szociálpolitika területére tartozó szakmai feladatok megoldására.
- Képes beavatkozási folyamatok és szakpolitikai döntések tervezésére, menedzselésére, megvalósítására.
- Képes közösségek szervezésére és fejlesztésére, érdekeik képviselésére, szociális közigazgatási tevékenységre, szociális ellátórendszerek szervezésére, szociális intézmények fenntartói, illetve vezetői feladatainak ellátására.
- Képes társadalmi szervezetek létrehozásában és működtetésében való közreműködésre.
- A társadalom- és szociálpolitika területén képes a hazai és külföldi tudományos és szakmai források feltárására, feldolgozására és szakmai munkája során a leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására.
- Szakterületének egyes részterületein képes kutatási tervek, fejlesztési programok, tervezetek, dokumentumok, kidolgozására.
- Képes a sikeres kommunikációra különböző személyekkel, csoportokkal, illetve a nyilvánossággal.
- Képes a szervezeten belüli és a szervezeten kívüli együttműködésre; így különösen szervezeten belüli folyamatok irányítására, interdiszciplináris teamben, nemzetközi együttműködésben folyó tevékenységre, projekt keretében történő munkavégzésre.
- Rendelkezik az önálló, kreatív munkavégzés képességével, mely alapján képes önálló szakmai koncepciók kidolgozására, ismeretei és szakmai nézőpontja megújítására, koncepciójának képviselésére és mások koncepciójának elfogadására.

c) attitűdje

- Kritikusan ítéli meg a társadalomtudományokra, különösen pedig a szociálpolitikára vonatkozó felfogásokat.
- Tisztában van a szociálpolitika tényalapú, továbbá érdek- illetve értékelkötelezett felfogásmódjaival, ezért reflexív szakemberként kialakítja és képviseli saját nézőpontját.
- Felismeri a társadalomtudományok, különösen pedig a szociálpolitika-tudomány nyitottságát és sokszínűségét korlátozni igyekvő törekvéseket, és képviseli tudományterületét.
- Felismeri a szociálpolitika művelése szempontjából releváns társadalmi értékeket, és a társadalmi igazságosságot és esélyegyenlőséget középpontba helyezve képviseli ezeket.
- Felismeri a szociális védelem és biztonság intézményrendszerét torzító politikai, bürokratikus, jogi, gyakorlati törekvéseket, és képviseli szakmai meggyőződését.

- Törekszik a globális és helyi viszonyok komplex megértésére, azok egymásra tekintettel történő kezelésére.
- Szakterületén nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus minden szakmai innovációs törekvessel szemben, figyelembe veszi azok tényalapú, érték- és érdekkötött szempontjait.
- Elkötelezetten és aktívan támogat munkahelyi pozíciójában és a közéletben minden olyan törekvést, amely a társadalmi esélyegyenlőség javítását szolgálja.
- Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai kapcsolatok ápolásának minden együttműködési formája iránt.
- Nyitott minden felkérésre, amely arra irányul, hogy tegye közkinccsá tudását, ismereteit.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai tevékenysége során önállóan és felelősségteljesen vesz részt a szociális szakpolitika alakításában.
- A hazai és nemzetközi szakmai folyamatok ismeretében képes szakmai állásfoglalás kialakítására és képviselésére.
- Elkötelezett szociálpolitikus szakemberként önállóan és felelősségteljesen vesz részt a szociálpolitikai rendszerek korszerűsítésében és továbbfejlesztésében.
- Legjobb tudása szerint, elkötelezetten szolgálja a szociálpolitika által képviselt társadalmi és szakmai érdekeket.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezeti egységek, szolgáltató szervezetek létrehozásában és irányításában.
- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Felelősségteljesen építi fel szakmai karrierjét, és támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának kibontakoztatását.
- Munkavégzési és társadalmi konfliktushelyzetekben önállóan és felelősen hozza meg döntéseit, következetesen képviselve a rábízottak érdekeit.

8.1.2. Foglalkoztatáspolitikai specializáción továbbá a szociálpolitikus

a) tudása

- Ismeri és érti a munka világának változásait és ennek társadalmi, gazdasági összefüggéseit, a társadalmi hátrányok munkaerő-piaci gyökereit.
- Ismeri és érti a foglalkoztatást meghatározó tényezőket, a munka világával összefüggő politizálást, igazgatást és közszolgáltatást.
- Ismeri és érti a munkaerő-piaci folyamatokat és a foglalkoztatáspolitikát befolyásoló eszközrendszert.

b) képességei

- Módszertani ismeretei birtokában képes a munkaerő-piaci és foglalkoztatási rendszerek komplex elemzésére, szakpolitikai elemzés és értékelő kutatás készítésére.
- A munkaerő-piaci és foglalkoztatáspolitikai elemzések körében képes szakpolitikai tervek kidolgozására, projekt munkára, érdekképviselési tevékenységre, illetve közigazgatási és szolgáltató szervezetek keretében végzett munkára.

8.1.3. Területi szociálpolitika specializáción a szociálpolitikus

a) tudása

- Ismeri és képes értelmezni a területi tényezők társadalmi szerepét, a területi tényezők társadalmi, gazdasági, foglalkoztatási és más hatásait, a társadalmi hátrányok területi összefüggéseit, és a politizálás, igazgatás, közszolgáltatás területi, illetve helyi kereteit.
- Magas szinten ismeri a területi szociálpolitikát meghatározó tényezőket, típusait és hatásrendszerét.

b) képességei

- Képes a területfejlesztésre, illetve a területi szociális ellátásra irányuló rendszerek komplex elemzésére a területfejlesztési politikák és eszközök, vidékfejlesztés, humán erőforrás fejlesztés, regionális, kistérségi és települési szociálpolitika működése területén.
- Módszertani ismeretei birtokában képes a területfejlesztés és a területi szociálpolitika körében szakpolitika-elemzés, értékelő kutatás, illetve más értékelő módszer alkalmazására.
- A területfejlesztés és a területi szociálpolitika körében képes szakpolitikai tervezetek kidolgozására, projekt munkára, érdekképviselői tevékenységre, illetve közigazgatási és szolgáltató szervezetek keretében végzett munkára.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül, társadalomtudományok (szociológia, multidiszciplináris társadalomtudományok) 70-90 kredit, amelyből

- társadalom- és szociálpolitika 50-70 kredit,
- állam- és jogtudomány, gazdaságtudomány, bölcsészettudomány 10-40 kredit.

9.1.2. A választható specializációk a szakterület műveléséhez:

a) foglalkoztatáspolitikai,

b) területi szociálpolitika.

A választható specializációk minimális kreditértéke a képzés egészén belül 30 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a szociálpolitika műveléséhez kapcsolódó, projektszerű, külső terepen végzett, összesen legalább 240 óra intenzív szakmai munkát jelent, amelynek kreditértéke 8-12 kredit. A külső terepen folyó terepgyakorlatokon kívül a terepgyakorlat részét képezik a nem terepen folyó képzési formák is (kutatási terepmunka és a kutatást feldolgozó szeminárium, műhelyszeminárium és projektgyakorlat, a gyakorlathoz, a terepeken folyó szakmai munkához kapcsolódó kiscsoportos feldolgozó szeminárium).

A terepgyakorlat feladata, hogy a hallgató képessé váljon az elméleti, módszertani ismeretek, valamint a képzés során megszerzett új gyakorlati tapasztalatok integrálására; továbbá hogy a hallgató elsajátítsa a mesterképzési szakon megszerezhető gyakorlati kompetenciákat. A hallgató - az intézmény döntése alapján - a gyakorlatnak legfeljebb egyharmad részét teljesítheti saját munkahelyén.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma:

- a 4.2. pont szerinti szakokon szerzett oklevél estében 30 kredit a szociális munka és a szociálpolitika alapismereteiből,
- a 4.3. pont szerinti szakokon szerzett oklevél estében legalább 60 kredit a szociális munka, a szociálpolitika, a szociológia és a jogtudomány alapismereteiből, amelyből legalább 15 kredit a szociális munka és legalább 15 kredit a szociálpolitika területéről.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a 4.2. pontban meghatározott oklevéllel rendelkezők estében legalább 15 kredittel,

a 4.3. pontban meghatározott oklevéllel rendelkezők estében legalább 30 kredittel rendelkezzen.

A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

112. SZOCIOLÓGIA

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: szociológia (Sociology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles szociológus
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Sociologist

3. Képzési terület: társadalomtudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szociológia, a társadalmi tanulmányok alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 312/0314

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja magas szintű szociológiai felkészültséggel rendelkező szakemberek képzése, akik a társadalmi élet különböző területein (kutatás, oktatás, kultúra, média, politika, gazdasági élet, egészségügy, környezetvédelem, településgazdálkodás, társadalompolitika) önállóan vagy csoportban végzendő kutatási, szakértői, oktatási, döntéshozói, irányítási, tervezési és szervezési, feladatok felelősségteljes elvégzésére képesek. A végzettek korszerű társadalomelméleti, kutatás-módszertani és gyakorlati tudással, interdiszciplináris ismeretekkel és nemzetközi kitekintéssel rendelkeznek. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A szociológus

a) tudása

- Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a fontos szociológiai és társadalmi összefüggéseket.

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik szűkebb szakterületének minden fontosabb szegmenséről, érti a szociológiában meghatározó folyamatokat.
- Rendelkezik a szakmai munkában alkalmazható magas szintű kvantitatív és kvalitatív módszertani tudástartalmakkal, követi a társadalomtudományi módszertan főbb fejlődési tendenciáit.
- Ismeri és érti a szociológiával szoros kapcsolatban lévő társtudományok fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb irányzatait.
- Ismeri és érti azokat a társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a szociológiai gondolkodás meghatározó tendenciáit.
- Magas szintű ismeretanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy eligazodjon a társadalmi döntéshozatal mechanizmusaiban, értse és átlássa a különböző érdekérvényesítési és érdekütköztetési fórumokat.
- Ismeri és érti a szakma műveléséhez szükséges legalább két idegen nyelv szaknyelvi anyagát.
- Ismeri, érti és folyamatosan fejleszti azt a tudásanyagot, amely biztos műveltségi háttérrel ad a szociológia magas szintű műveléséhez.

b) képessége

- Képes eligazodni a társadalmi problémák és konfliktusok rendszerében.
- Szűkebb szakterületén képes a társadalmi problémák és konfliktusok okainak és hatásmechanizmusainak elemzésére és összegző értékelésére.
- Képes a releváns, magyar és idegen nyelven közzétett publikációk folyamatos tanulmányozására, az azokhoz kapcsolódó bibliográfiák, tematikus összeállítások figyelemmel kísérésére.
- Képes a magyar és idegen nyelven közzétett kutatási eredmények saját szakterületen történő alkalmazására.
- A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre, argumentációra és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni.
- Az integrált társadalomtudományi ismeretek segítségével felkészült a szakmai kompetenciájába tartozó munkafolyamatok irányítására, a feladatok végrehajtásához szükséges kooperációra munkatársaival és más partnerekkel.
- Képes az újszerű szociológiai ismeretek megszerzésére, innovatív feladatok elvégzésére, érvelni tud azok fontossága mellett.
- Szakterületén képes projektlehetőségek felkutatására, projekttervezési, vezetési és végrehajtási feladatok elvégzésére, a projektpartnerekkel való együttműködésre.
- Képes részt venni szervezetfejlesztési koncepciók kidolgozásában, az adott szervezetek rendszerszemléletű működési elveinek meghatározásában, és ezek nyilvánosság előtt történő szakszerű bemutatásában.

c) attitűdje

- Bízik saját tudásában és képességeiben, elkötelezetten képviseli szakmai elképzeléseit.

- Kritikusan ítéli meg a társadalomtudományok nyitottságát és sokszínűségét korlátozni igyekvő tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai törekvéseket.
- Határozottan és elkötelezetten kiáll a globális és lokális problémák megoldására irányuló szakmai törekvések mellett.
- Nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus a szakmai újításokkal szemben.
- Elkötelezetten támogat minden olyan törekvést, amely a társadalmi esélyegyenlőség javítását szolgálja.
- Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai együttműködések iránt.
- Tudatosan törekszik a tudományos értelemben vett objektivitásra.
- A tudományos szemléletmódok iránti megbecsülés elve alapján tevékenykedik, és nyitott a különböző megközelítési és értelmezési módokra.
- A tudományos korrektség elve alapján jár el, kerülve minden hátrányos megkülönböztetést.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében és irányításában, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában.
- Felelősségteljesen támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának alakulását.
- Elkötelezetten képviseli a szakmai érdekeket.
- Törekszik a hazai és nemzetközi szakmai szervezetek munkájában részt venni.
- Önállóan vesz részt szervezeti rendszerek fejlesztésében.
- Személyes felelősséggel tartozik a szociológus mesterség szakmai és etikai szabályainak betartásáért, a szociológus szakma integritásának megőrzéséért.
- Tiszteletben tartja munkatársai és tanítványai jogait.
- Fokozott felelősséggel tartozik a kutatási alanyok biztonsága, anonimitása és személyes adataik védelme iránt.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- klasszikus és kortárs társadalomtudományi elméletek 10-35 kredit;
- kutatómódszertan (emelt szintű kvantitatív és kvalitatív módszerek, informatikai alkalmazások) 10-50 kredit;
- differenciált szakmai ismeretek (így oktatás, kultúra, média, politika, gazdaság, egészségügy, környezetvédelem, településgazdálkodás, társadalompolitika) 20-60 kredit.

9.1.2. A képző intézmény által ajánlható specializációhoz tartozó tantárgyakhoz rendelhető kreditérték legfeljebb 30 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményik

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott gyakorlat, amelynek kreditértéke 2-6 kredit.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az alapképzéstől eltérő mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján szükséges minimális kreditek száma legalább 60 kredit a szociológiai képzés szempontjából releváns társadalomtudományi területről.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató legalább 20 kredittel rendelkezzen.

A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

113. TANÁRI

Tanárképző Központ

A TANÁRKÉPZÉS ÁLTALÁNOS KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. A mesterképzési szak megnevezése: a Korm. rendelet 1. mellékletében meghatározott szakmegnevezés

2. A tanárképzésben szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szakos tanár [kétszakos tanárképzésben a két tanári szakképzettségre utaló megjelöléssel];
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of

Az oklevél Master of Education címet tanúsít, rövidített jelölése: MEd

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben és a mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kredit-tek száma:

4.1. Az 1. § a) pontjában foglalt osztatlan képzésben – a kétszakos zeneművésztanár képzés kivételével – 10 félév, 300 kredit, amelyen belül:

a) a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit;

b) a szabadon választható tárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit,

c) a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke

ca) kétszakos képzésben

caa) a 3. melléklet szerinti közismereti tanárképzésben tanári szakképzettségenként – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével, a 3. melléklet A) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezetben, valamint B) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezetben meghatározottak szerint –

cab) az 5. melléklet szerinti zenetanár képzésben hangszeres szakirányonként – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével, az 5. melléklet A) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1.4. pontjában meghatározottak szerint – 105 kredit.

cb) Az 1. § a) pontja szerinti kétszakos zeneművésztanár képzésben az 5. melléklet A) MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1.3. pontjában meghatározott szakirányok párosításával a képzési idő 12 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 360 kredit, amelyen belül a művészeti ismeretek aránya 270 kredit.

cc)

- cd) A 4. melléklet szerinti szakmai és az 5. melléklet szerinti művészeti tanárképzésben a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke egyszakos képzésben – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével – legfeljebb 210 kredit.
- ce) a Korm. rendelet 5. § (1) bekezdés b) pontja alapján az 1/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak szerinti közismereti tanárszakon osztott képzésben tanári mesterszakon
- cea) a tanárszak választásához megfelelő alapfokozat és szakképzettség birtokában a képzési idő 2 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60 kredit, amelyből a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 10 kredit az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok 2 kreditjével, továbbá a képzéssel párhuzamosan folyó tanítási gyakorlat 2 kredit és a köznevelési intézményben megszervezett legalább hat hét időtartamú összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió 2 kreditjével) 10 kredit; a felsőoktatási intézmény belső szabályzata alapján további 10 kredit a szakterületi ismeretek, illetve a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek bővítésére fordítható,
- ceb) tanárszak választásához részben megfelelő alapfokozat és szakképzettség birtokában a képzési idő 3 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 90 kredit, amelyből a szakterületi ismeretek kreditértéke 30 kredit, a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 10 kredit az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok 2 kreditjével, továbbá a képzéssel párhuzamosan folyó tanítási gyakorlat 2 kredit és a köznevelési intézményben megszervezett legalább hat hét időtartamú összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió 2 kreditjével) 10 kredit; a felsőoktatási intézmény belső szabályzata alapján további 10 kredit a szakterületi ismeretek, illetve a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek bővítésére fordítható,
- cec) a cea) és a ceb) alponttól eltérően a természettudomány-környezettan szakos tanár tanárszakon alapfokozat és szakképzettség birtokában a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma legalább 120 kredit, amelyből az 1. melléklet 4. pont 4.1.2. alpont a) pontja szerinti pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeret legfeljebb 28 kredit, a tanárszak szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével – legfeljebb 90 kredit; az alapképzésben és az Nftv. 39. § (4a) és (4b) bekezdése szerint felvett tanárszakon tanulmányokat folytató hallgatónak legalább 20 kreditet fel kell venni az alapképzés szakterülete szerinti osztatlan tanárszak szakterületi vagy pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismereteiből; a köznevelési vagy szakképző intézményben megszervezett összefüggő gyakorlat kreditértéke – a portfólió 2 kreditjével – 10 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-

pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, a szakterületi ismeretek tekintetében a szinergia alapján a biológia ismeretek, a fizikai ismeretek és a kémia ismeretek aránya azonos;

d) A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és c) pontja szerinti tanári felkészítés szakképzettségi elem kreditértéke a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával 90 kredit.

4.1.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint a tanárszak szerinti szakterületi tudást, képességeket, attitűdöt (viszonyulást), valamint a tanári szakképzettséghez vezető szakterületek és a sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretköröit e rendelet 3–6. melléklete határozza meg.

4.1.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerint a tanári szakképzettség tanári felkészítés elemében

a) a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek minimális kreditértéke 28 kredit, ebből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke legalább 2 kredit;

b) a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke tanárszakonként 12–12 kredit, ebből

ba) a tanárszak szerinti sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök kreditértéke 8 kredit,

bb) az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat 2 kredit,

bc) a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat a tanárszak szerinti képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak alapján 2 kredit;

c) az iskolai gyakorlatok a 4/A. § szerint a teljes tanárképzést átfogó, az 1–10. félévben végzett iskolai gyakorlat, amelynek kreditértéke 38 kredit. A gyakorlati rendszer részei:

ca) pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok:

félévente szervezett gyakorlat elsődlegesen az 1–3. félévben, amelynek részeként legfeljebb egy gyakorlat legfeljebb a 7. félévig is elvégezhető, összesen 6 kredit értékben a képzéssel párhuzamosan folyó, különböző típusú partnerintézményekben, saját szakpárjaihoz is tartozó órákon, foglalkozásokon, a tanári mesterségre felkészítő órákon és iskolai programokon végzett, az ajánlott tantervben meghatározottak szerinti társas gyakorlatok a pedagógiai és pszichológiai szakterületek oktatóinak vezetésével, kurzushoz kapcsolódva;

cb) tanítási gyakorlatok:

a 3–9. félévben 12 kredit értékben félévente a képzéssel párhuzamosan, iskolában végzett tanítási gyakorlatok a szakmódszertani szakterületek támogatásával:

- partnerintézményben a 3–7. félévben végzett csoportos vagy egyéni tanítási gyakorlatok,
- gyakorlóintézményben vagy erre felkészült partnerintézményben végzett szaktárgyi tanítási gyakorlat a 8–9. félévben legalább 2, legfeljebb 4 kredit értékben;

cc) összefüggő egyéni iskolai gyakorlat:

a 10. félévben, 20 kredit értékben partneriskolában, szakos mentortanár, és ha a jelölt szakpárjának csak az egyik szakja egyezik a mentoráéval, akkor a másik szakján konzu-

lens, mentor támogatásával végzett féléves összefüggő egyéni iskolai gyakorlat, amelyet a pedagógiai és pszichológiai, valamint a szakmódszertani szakterületek oktatói kísérő szemináriumok keretében támogatnak. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatnak része a portfólió elkészítése.

4.2. Az 1. § b) pontjában foglalt osztott képzésben szakmai tanárszakon és művészeti tanárszakon a képzési idő 2–4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60–120 kredit.

a) Szakmai tanárszakon:

aa) 90 kredites képzésben a képzési idő – a gyógypedagógia-tanárszakot és a konduktortanár szakot kivéve – 3 félév, a szakterületi elem legalább 20 kredit, a tanári felkészítés legfeljebb 70 kredit, azzal, hogy a köznevelési vagy szakképző intézményben megszervezett összefüggő legalább hathetes gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 10 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke legalább 12 kredit, a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió minimális kreditértéke 2 kredit;

ab)

ac) a gyógypedagógia-tanárszakon, a konduktortanár szakon a 90 kredites képzésben képzési idő 3 félév, a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 40 kredit azzal, hogy a köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit.

b) Művészeti tanárszakon:

120 kredites képzésben a képzési idő 4 félév, a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit azzal, hogy a köznevelési, szakképző intézményben vagy felnőttképzési tevékenységet folytató intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit.

4.3. Az 1. § c) pontja szerinti nem tanári mesterképzési szakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamosan és mesterfokozatot követő képzésben tanári mesterszakon

4.3.1. a 4.3.2. alpont kivételével a képzési idő 2 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60 kredit; a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 10 kredit az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok 2 kreditjével, továbbá a képzéssel párhuzamosan folyó tanítási gyakorlat 2 kredit, a köznevelési intézményben megszervezett legalább hat hét időtartamú összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió 2 kreditjével) 10 kredit; a felsőoktatási intézmény belső szabályzata alapján további 10 kredit a szakterületi ismeretek, illetve a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek bővítésére fordítható;

4.3.2. a finn nyelv és kultúra tanára, a magyar mint idegen nyelv tanára, a filozófiatanár, a művészettörténet-tanár, a honvédelmi alapismeretek tanára, a táncművésztanár, továbbá azon nem tanári osztatlan mesterképzési szakot követően felvett design- és vizuálművészet-tanár, képző-

művésztanár, színházművészeti tanár, filmművészeti tanár, zeneművésztanár, egészségügyi tanár, pedagógiatanár, szociális ismeretek tanára, mérnökstanár, közgazdászstanár, agrármérnökstanár tanárszakon, amelyen csak a szakterülete szerinti nem tanári mesterképzési szakra épülően szerezhető tanári szakképzettség valamennyi tanulmányi és vizsgakövetelményének teljesítésével teljesül a szakterületi elem; a pedagógia, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit, a köznevelési intézményben megszervezett összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió 2 kreditjével) 20 kredit.

4.4. Újabb oklevelet adó tanárképzésben

4.4.1. Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve a mesterfokozatú tanári, a főiskolai szintű vagy alapfokozatú gyógypedagógus vagy gyógypedagógia-tanár szakképzettséget vagy tanító vagy szakoktató szakképzettséget vagy az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű pedagógia szakos nevelő szakképzettséget vagy az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve alapfokozatú vagy mesterfokozatú szociálpedagógus szakképzettséget követően újabb, tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben – a 4/B. §-ban foglaltakra is figyelemmel – a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 120 kredit.

- a) Tanárszakon a szakterületi ismeret – a 4/B. §-ban meghatározott, a kémia-tanár, a biológiatanár, a fizikatanár a földrajztanár szakon folytatott tanulmányok kivételével – 100 kredit és a tanári felkészítés 20 kredit. A 4/B. § szerinti tanárszakon az újabb oklevelet adó képzésben a szakterületi ismeret 70 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, szakdolgozatként a portfólió elkészítése legalább 2 kredit.
- b) Tanító szakon szerzett oklevéllel tanárszakon a szakterületi elem 90 kredit, a tanári felkészítés 30 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret 6 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió kreditértékével) 20 kredit.
- c) Szakoktató szakképzettség birtokában szakmai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló mesterképzésben a szakmai tanárszakon a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret 15 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat 20 kredit, a portfólió kreditértéke 2 kredit.
- d) Gyógytestnevelő tanár szakképzettség csak testnevelőtanár szakképzettség birtokában szerezhető.

4.4.2. Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti 4/C. § (3) és (4) bekezdésben meghatározott főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően a mesterfokozatú tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben a képzési idő 2 félév 60 kredit, amelyben a szakterületi (szaktudományos)

ismeret 45 kredit, a tanári felkészítés 15 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret kreditértéke 6 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, továbbá a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió 2 kredit.

4.5. A felsőoktatásért felelős miniszter – a köznevelésért felelős miniszter előzetes véleménye alapján – közleményben közzéteszi azoknak a közismereti tanárszakoknak a körét, amelyek a 4.4.1. pont a) alpontjától eltérően megszervezhetők.

4.6. A 4.5. alpont szerinti újabb oklevelet adó tanárszakon a képzési idő 3 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 90 kredit, a szakterületi ismeret – a 4/B. §-ban meghatározott, a kémia-tanár, a biológiatanár, a fizikatanár, a földrajztanár szakon folytatott tanulmányok kivételével – 80 kredit, a szakmódszertani ismeretek kreditértéke 6 kredit, a képzéssel párhuzamosan folyó iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, a szakdolgozatként a portfólió elkészítése legalább 2 kredit.

5. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 145/0114

6. A szak orientációja: kiegyensúlyozott (40–60 százalék)

7. Az elsajátítandó tanári kompetenciák:

7.1. A Korm. rendelet 3. §-ában meghatározott tanári felkészítés tekintetében a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

7.2. A Korm. rendelet 3. §-ában meghatározott, a tanárszak szerinti szakterületi (szaktudományos, művészeti) kompetenciák tekintetében – a Nemzeti alaptanterv tanulási területei alapján – a 3–6. mellékletben meghatározott tanárszakokon megszerezhető tudás, képesség, attitűd.

7.3. Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az adott tanári szakképzettségekhez és az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátítását, készségek, képességek, attitűdök fejlődését, az autonómia és a felelősségvállalás saját pedagógusszerepen át történő értelmezését és tudatosítását, valamint ezek gyakorlását és alkalmazását. Az iskolai gyakorlatokon a hallgatók megismerik a munkahely világát (az iskolai életet, a pedagógusokkal, a szülőkkel való kommunikációt), a szaktanár tanórai és tanórán kívüli tevékenységeit, a tanulókkal való egyéni foglalkozást, együttműködést, a tanítási, tanulási, nevelési folyamatokkal összefüggő tanári feladatokat, és alapjártasságokat szereznek ezekkel kapcsolatban.

7.4. Az 5. melléklet szerinti zenetanár szak hangszeres és énekes zenetanár szakirányain a zenetanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei magukban foglalhatják az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának a követelmények és tantervi programban meghatározott, az adott zenetanári szakhoz tartozó tanszak további, legalább egy tantárgyának tanításához szükséges módszertani ismereteket.

8.

9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek:

9.1. Az anyanyelvi ismeretek, kritérium jellegű követelményként, magukban foglalják az anyanyelvi (gyakorlati kommunikációs, beszédtechnikai, retorikai, helyesírási) készségek fejlesztését és a nyelvi attitűdöt alakító, értelmező ismereteket.

9.2. Két tanárszakon egyidejűleg folyó tanárképzésben – a szakterületi tanulmányok részeként egy szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni.

9.3. Az 1. § a)–d) pontja szerinti tanárképzésben a záróvizsga része a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, portfólió, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Az 1. § b)–d) pontja szerinti tanári mesterszakokon a portfólió a záróvizsga szakdolgozati eleme.

9.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott szakképzettségi elemekhez összegyűjtendő kredit, amely teljesíthető a 4. pont 4.1.2. alpont c) pont ca) és cb) alpontjában meghatározott, a 2. melléklet 2. pont 2.2.3. alpont a) és b) pontja szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos tanulókat nevelő-oktató köznevelési intézményben szervezett gyakorlaton is.

9.5. Az 1. § a) pontja szerinti tanárképzésben a Korm. rendelet 5. § (5) bekezdése alapján teljesített krediteket be kell számítani.

9.6. * Az 1–5. melléklet tanárszakjain – a 3. melléklet idegennyelv-tanulási terület tanárszakjait kivéve – a felsőoktatási intézmény az adott tanárszakon szerezhető tanári szakképzettség gyakorlásához szükséges idegen szaknyelvi ismeretek oktatását a szak tantervében meghatározott tartalomalapú nyelvoktatás során biztosítja. A 3. melléklet idegen nyelv tanulási terület tanárszakjain a tanult idegen nyelv szempontjából az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga-bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról szóló 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 2. számú melléklet 4. pontja szerinti felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS KÖVETELMÉNYEI

1. A tanárképzésben megszerezhető tanári tudás, készségek, képességek:

1.1. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén:

1.1.1. Tudás

A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi ismeretekkel, valamint interdiszciplináris szinten pszichológiai, szociológiai tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, illetve az alaptörvénybe foglalt értékrendszerről. A tanár ismeretekkel rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és a teljes körű egészségfejlesztés módszereiről.

Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszertanokkal. Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit. Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van szaktárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. Ismeri az online környezet kockázatait különös tekintettel a mentális és fizikai egészséget, az adatbiztonságot és figyelemmel van az értékeket fenyegető veszélyekre, az online zaklatásra és más agresszióformákra, továbbá az internethasználatot kísérő függőségekre, viselkedésformák alakulására.

1.1.2. Képességek

A szakképzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

1.1.3. Attitűd (viszonyulás)

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

1.2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén:

1.2.1. Tudás

A szakképzett tanár megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

1.2.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, erősíteni helyi, regionális, nemzeti és európai identitásukat. Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

1.2.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál. Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására. Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

1.3. A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén:

1.3.1. Tudás

A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulása sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

1.3.2. Képességek

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

1.3.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

1.4. A pedagógiai folyamat tervezése területén

1.4.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét. Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket, értékvilágot. Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szak módszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelés és a szakképzés mint állami közszolgálat jelentőségével, a pedagógiai tevékenységnek a jövő generációin keresztül a nemzet sorsára gyakorolt hatásával. A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyagtartalmainak elsajátíttatására.

1.4.2. Képességek

A szakképzett tanár a tervezés során rendszerszemléletű megközelítésre képes. Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv). Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a tanított korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is. Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani. Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára). Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni. Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

1.4.3. Attitűd (viszonyulás):

A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

1.5. A tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén

1.5.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit

is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

1.5.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására. Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban, és a felnőttoktatás keretében is. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

1.5.3. Attitűd (viszonyulás):

A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást. Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit. Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében. Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulóval kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítását.

1.6. A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

1.6.1. Tudás

A szakképzett tanár az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással rendelkezik. Tisztában van az alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokkal, összefüggésekkel. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket. A szakképzett tanár ismeri a technológia alapú értékelés módszereit.

1.6.2. Képességek

A szakképzett tanár képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására, tisztában van a korrekt értékelés hatásával és jelentőségével. Képes az adatbiztonságot szem előtt tartva kezelni és elemezni tanulók értékelési eredményeit. Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.

1.6.3. Attitűd (viszonyulás):

Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

1.7. A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

1.7.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól, a kommunikáció és együttműködések offline és online lehetőségeiről. Ismeri a digitális technológia alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai elméleteket, a tanári elhivatottsággal, szereppel kapcsolatos elvárásokat. Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

1.7.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával online platformokon keresztül is. Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni. Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes kutatási módszerek használatára.

1.7.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra. Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségé-

nek fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

1.8. Az autonómia és a felelősségvállalás területén:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

2. A mesterfokozat és a tanárszak meghatározó ismeretkörei:

2.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében a szakterületi (szaktudományos, művészeti) képzés magában foglalja

- a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei-nevelési céljai által meghatározott, a nevelés-oktatás tartalmi, szemléleti alapjainak, valamint a műveltségkép, a tudás és tanulás, illetve a tudásépítés értelmezésének alapismereteit,
- a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti tantárgynak megfelelő tudományág(ak), műveltségi (tanulási) területek, művészeti területek ismeretelméleti alapjainak, történetének megismerési sajátosságainak, belső struktúrájának és terminológiájának más tantárgyakkal, műveltségi területekkel való összefüggéseinek és kölcsönhatásainak ismereteit, a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztési feladatait, a köznevelés, illetve szakképzés tartalmi szabályozásában meghatározott ismeretek körének a tanári feladat minőségi ellátásához szükséges ismereteit, az adott tanári szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy által közvetített tudás sajátosságait, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségeit.

2.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében

2.2.1. A pedagógiai és a pszichológiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés magában foglalja a pedagógia, a pszichológia és ezek határtudományainak elméleti alapjait, az ember- és gyermekismeret alapozását, a személyiségfejlődés életkori és egyéni sajátosságainak ismeretét, a tanulók megismerésének eszközeit és módszereit, a tanítás tudományos megalapozását, a személyiségfejlesztés, a képességfejlesztés elméleti és gyakorlati ismereteit, a tanulói csoportok jellemzőit, a tanári feladatok megismerését, a tanári szerep dimenzióit, a tanulási-tanítási folyamat tervezésének, szervezésének, értékelésének, a köznevelési rendszer működésének ismereteit, a neveléstudomány kutatási módszereit,

a szakmai ismeretszerzés módjait, a szakmai önreflexió kifejlesztését, a szakmai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását, a kommunikációs készségek fejlesztését, az infokommunikációs technológiák alkalmazási lehetőségeit az oktatásban és a tanulásban.

2.2.2. A szakmódszertani képzés magában foglalja a szaktudományok társadalmi hasznosulásának, a köznevelésben, szakképzésben való hatékony, eredményes felhasználásának elméleti, tartalmi és gyakorlati eszközeit, amelyek lehetővé teszik a tartalmi követelményekben meghatározott feladatok és értékek, fejlesztési területek, nevelési célok, valamint az egész életen át való tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztését. A szakmódszertani képzés magában foglalja továbbá a tanárszak szerinti műveltségi (tanulási) terület, a szaktárgy tartalmi, elméleti témaköreit, a tananyag-struktúra ismeretét, a szaktárgy tanításának sajátos módszereit, eszközeit, mérési és értékelési eljárásait, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségeit és módszereit, valamint a tananyag gyakorlati alkalmazásának módjait, az adott szakot a rokon szakok, tantárgyak, illetve műveltségterületek vagy szakmacsoportok rendszerében átfogóan, integráltan elhelyező ismeretköröket, valamint az iskolai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását.

2.2.3. Az iskolai gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerében az egyes gyakorlattípusok egymásra épülnek, egymással koherens módon összekapcsolódnak, a hallgatók a gyakorlatok során az adott szakképzettségekkel is összefüggő tanári szerepekkel kapcsolatos, egyre komplexebb feladatokat, tevékenységeket végeznek. A hallgatók a gyakorlatok során megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat társas és egyéni gyakorlatok formájában; végül önállóan, komplex módon szaktárgyi tanítási és tanórán kívüli tanítási-nevelési tevékenységeket végeznek a tanári szerepekhez kapcsolódva. A gyakorlatok komplex rendszere lehetőséget teremt a szaktárgyi, szakmódszertani és pedagógiai, pszichológiai támogatás révén az adott tanári szakképzettségekkel összefüggő tanári szerepek komplex értelmezésére és mindezek tudatosítására. Az a) és b) pont szerinti gyakorlatot legalább egy félévben hátrányos vagy halmozottan hátrányos tanulókat nevelő-oktató köznevelési intézményben kell megszervezni.

a) A pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók tanári nézőpontból megfigyeljék az iskola világát, megfigyeljék az intézményi környezetet, infrastruktúrát, különböző iskolatípusokban tanórákon, illetve tanórán kívüli foglalkozásokon, iskolai rendezvényeken gyűjtsenek tapasztalatokat az iskola mint szervezet, mint munkahely működéséről, a visszajelzések alapján képet formáljanak saját pályaalakulásukról.

b) A tanítási gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre szakmódszertanos, pedagógia-, pszichológiaoktató, vezetőtanár, mentortanár támogatásával, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában. További cél tapasztalatszerzés a tanulóknak

nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; mindkét szakhoz kapcsolódóan szaktárgyi csoportos hospitálásokkal, tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások, hospitálás különleges bánásmódot igénylő tanulók (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy a kiemelten tehetséges tanulók) szaktárgyi foglalkozásain is, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások tartása. Valamint cél, hogy a hallgatónak szaktárgyon túl is transzferálható tudása legyen a tanulási folyamatokról, azok működéséről és irányításáról. A szaktárgyi tanítási gyakorlat célja, hogy a hallgatók önállóan részt vállaljanak a megelőző gyakorlatokon megismert, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó feladatokból, újabb egyéni és társas tapasztalatokat szerezzenek a tanórai és tanórán kívül végzett tanítási-nevelési tevékenységekből. A szaktárgyi tanítási gyakorlatok új, kibővült célja szaktárgyi órák, foglalkozások önálló tartása (vezetőtanári támogatással), a tanítási folyamatok tudatos tervezésének a megtagasztalása.

- c) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének megismerése és elsajátítása, az intézményben kapott, illetve vállalt feladatok megoldása, dokumentálása, (ön)reflektív értelmezése, értékelése. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat részei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos és a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek; az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése, abban aktív részvétel, az egymástól való tanulás és az innováció közösségi formáinak megtagasztalása. A gyakorlathoz kapcsolódik a gyakorlatot kísérő pedagógiai-pszichológiai és szakos szemináriumok teljesítése.

114. TÁRSADALMI BEFOGADÁS TANULMÁNYOK

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: társadalmi befogadás tanulmányok (Social Integration)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles társadalmi befogadás tanácsadó
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Social Integration Counsellor

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a pszichológia, a pedagógia, a gyógypedagógia, a szociológia alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a társadalomtudomány képzési területéről a szociális munka, a szociálpedagógia, a politológia, a nemzetközi tanulmányok, a kommunikáció és médiatudomány, a bölcsészettudomány képzési területéről a közösség-szervezés, a szabad bölcsészet, a történelem, romológia, a pedagógusképzés képzési területéről az óvodapedagógus, a tanító alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- az intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 6 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 312/0314

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik elmélyült kulturális és kultúraközi pszichológia és pedagógia, valamint a kapcsolódó diszciplínák terén szerzett tudásuk, kompetenciájuk és felelősségvállalásuk révén tudatosan kezelik a társadalmakban megjelenő értékek sokféleségét, elősegítve a társadalmi integrációt, a különféle kisebbségi és többségi csoportok együttélését és együttműködését. Képesek az előítéletek társadalmi okainak elemzésére, következményeik tudatosítására és az egyenlő esélyeket biztosító törekvések támogatására a különböző intézmé-

nyekben, a pedagógia interkulturális és multikulturális aspektusainak ismerete révén egyebek mellett az oktatás világában is. Nyitottak és toleránsak mások véleményének megismerésében, képesek olyan helyzetek teremtésére, amelyek az emberi jogok elfogadását és a kulturális sokféleség pozitív hozamának a társadalmi befogadás érdekében történő kiaknázását segítik, mindközben a fellépő konfliktusokat eredményesen kezelik. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A társadalmi befogadás tanácsadó

a) tudása

- Átfogóan ismeri és összefüggéseiben látja a pedagógia, a pszichológia, az antropológia, a szociológia, a jog és a kommunikáció diszciplináknak a szakterületre vonatkozó főbb elméleti megközelítéseit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit.
- Ismeri és érti a különböző kultúrák értékeinek és nézetrendszereinek fő sajátosságait.
- Ismeri a társadalmi befogadás és az akkulturáció elméleti és gyakorlati vonatkozásait.
- Ismeri a csoportközi és kultúrközi kapcsolatok sajátosságait és azok alakításának lehetőségeit.
- Ismeri a különféle domináns és nem domináns csoportok egymáshoz való viszonyának történeti és kulturális vetületeit.
- Ismeri a hazai kisebbségeket, és a rájuk vonatkozó jogi dokumentumokat.
- Ismeri a kisebbségi és többségi identitás pszichológiáját.
- Ismeri a társadalmi-kulturális érintkezés multikulturális elméleteit, azok kritikáit és a működőképes gyakorlatokat.
- Ismeri a nemzetközi migráció fő okait és fontosabb elméleteit.
- Ismeri a szocio-kulturális-ökonómiai háttér és a társadalmi sikeresség összetevőit.
- Ismeri a szocio-kulturális-ökonómiai háttér és az oktatás összefüggéseit.
- Ismeri az interkulturális kommunikáció alapvető folyamatait, és ismer olyan módszereket, amelyek elősegítik az interkulturális kompetencia fejlődését.
- Ismeri és érti a sztereotípiák, előítéletek működését, és ismer olyan módszereket, amelyek elősegítik az előítéletek csökkentését.
- Ismeri és érti mindezeknek az oktatás világában releváns vetületeit.
- Ismeri az emberi jogokra vonatkozó alapidokumentumokat és azok történeti és jogi alapjait, az emancipációs és polgári jogok mozgalmak társadalmi hátterét és eredményeit.
- Ismeri a tanácsadásnak a szakterületre vonatkozó főbb elméleti és gyakorlati megközelítéseit.

b) képességei

- Az információkat kritikusan elemzi, önállóan kidolgozott szempontok szerint dolgozza fel, új összefüggésekre mutat rá.
- Tevékenységében figyelembe veszi az alapvető emberi jogokat, a különféle kultúrák értékeinek és nézetrendszereinek sajátosságait, és az értékek átalakulásának folyamatát is.

- Képes az elsajátított interkulturális szemléletet munkájában körültekintően és toleránsan közvetíteni.
- Multikulturális ismereteit képes gyakorlattá formálni, azaz a társadalmi befogadás és a társadalmi integráció előmozdítását szolgáló tevékenységeket, programokat kezdeményezni, ezek megtervezésében és megvalósításában tevőlegesen részt venni.
- Képes a csoportközi és a kultúrközi kapcsolatok megértésére és alakítására.
- Képes támogatni a pozitív kisebbségi és többségi identitás kialakítását.
- Képes a szocio-kulturális-ökonómiai háttér és a társadalmi befogadás közötti összefüggések differenciált észlelésére, befogadására és kezelésére.
- Képes az interkulturális kommunikáció sajátosságainak megértésére, azok gyakorlati alkalmazására, partnerei munkájának eredményes szervezésére, a folyamat közben fellépő konfliktusok hatékony kezelésére.
- Képes elősegíteni a kulturális sokféleség pozitívumainak kiaknázását a társadalmi befogadás érdekében.
- Reflektál a saját kultúrájának rejtett feltételezéseire, képes azonosítani saját előítéleteit és etnocentrizmusát, és azokhoz kritikusan viszonyul, továbbá ezt az önreflexiót képes másokban is előmozdítani.
- Képes elősegíteni olyan munkakörnyezet megteremtését, amelyben a partnerek kölcsönösen figyelembe veszik egymás kulturális háttéréből eredő különböző perspektíváit és szemléletmódját.
- Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, idegen nyelven is megfogalmazza, szakmai fórumokon megvédi.
- Rendelkezik a másokkal való hatékony együttműködés képességével.
- Rendelkezik a saját személyisége állandó fejlesztésére, valamint a szakmai önképzésre irányuló képességekkel.
- Rendelkezik a kezdeményezés, az önálló döntéshozatal képességeivel.

c) attitűdje

- Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértéséhez.
- Nyitott mások és más kultúrák, értékvilágok elfogadására.
- Tiszteletben tartja az emberi jogokat és az egyenlő emberi méltóságot.
- Elismeri a kulturális különbözőség kölcsönös legitimitását, a kulturális identitás jelentőségét minden ember életében, és elfogadja minden ember identitásának összetettségét.
- Elfogadja, hogy a társadalmi befogadás és a kultúrák találkozása együtt járhat a társadalmi élet minden területén konfliktusok keletkezésével, amelyek egy plurális társadalomban a társadalmi egyezkedési folyamatok kölcsönösen konstruktív kezelése módjával megoldhatóak.
- A kulturális sokféleséget alapvetően egy olyan pozitív lehetőségnek látja, amelynek hozadéka a társadalmi integráció és fejlődés szolgálatába állíthatóak.
- Rendelkezik társadalmi érzékenységgel, a globális értékek lokális alkalmazásának képességeivel, és törekszik ezeknek a szempontoknak a figyelembe vételére munkája során.

- Emberi kapcsolataiban humánus, etikus és toleráns.
- Reális önismerettel, önértékeléssel és önkontrollal rendelkezik a munkavégzés során is.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik egyéni és közösségi felelősségvállalással, felelősségtudattal.
- Felelősséget vállal az elvégzett munkáiért, tudatában van azok lehetséges következményeivel, magas fokú a teherbíró-képessége.
- Tudatosan képviseli a társadalmi befogadás értékeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: pszichológia, pedagógia, ezeken kívül a kapcsolódó diszciplínák: kulturális antropológia, kultúratudomány, kommunikációelmélet, jogtudomány, szociológia:

- a képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (a kultúra fogalma és dimenziói, kisebbségek a társadalomban, a multikulturalizmus és kritikái, az emberi és kisebbségi jogok, többségi és kisebbségi identitás, előítéletek és ideológiák) 18-20 kredit;
- a társadalmi befogadás, az interkulturalitás pszichológiai, pedagógiai szakmai ismeretei [globalizáció és migráció; interkulturális kommunikáció és interkulturális kompetencia; társadalomtudományi kutatás; kvantitatív és kvalitatív módszerek; szenzitivitás tréning; interkulturalitás-tréning (választható: interkulturális kompetencia; demokratikus értékek; konfliktusmegoldás; identitás; gender); kutatómódszertan gyakorlat; idegen nyelvű szakszövegolvasás] 20-25 kredit.

9.1.2. A képzés részeként, a felsőoktatási intézmény által ajánlott speciális programok választhatók, amelynek kreditértéke további 45-50 kredit.

A választható speciális program területét tekintve lehet:

- kulturális és kulturális összehasonlító pszichológia: társas viselkedés; gyermekfejlődés; gyermeknevelés és szocializáció; nemek közötti kapcsolatok; nemi szerepek; a nemmel kapcsolatos nézetek;
- interkulturális és összehasonlító pedagógia: az oktatás globális és lokális, európai és Európán kívüli dimenziói;
- kultúrák találkozása és az oktatás;
- kisebbségi oktatási modellek a világban és a hazai kisebbségek oktatása; társadalmi csoportok reprezentációja a médiában; interkulturális pszichológia: előítéletek;
- sztereotípiák és csoportközi viszonyok elméletei; társadalmi konfliktusok;
- interkulturalitás a gyakorlatban: család; iskola; tanácsadás; egészség; szervezet és kultúra; konfliktuskezelés; tárgyalás; béke; fenntartható fejlődés; segélyszervezetek; roma, cigánygyerekek az iskolában;
- gondolkodás; tanulás és társas viselkedés: kelet-ázsiai és euro-amerikai minták; iskolai gyakorlat;

- terepgyakorlat, szakdolgozat kísérelő szeminárium.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a 3. és 4. félév során oktatási, nevelési, kulturális, társadalmi intézményben, szervezetben vagy egyéb szervezeteknek a társadalmi-kulturális sokféleség szempontjából releváns tevékenységeihez kapcsolódva összesen 90 órányi terepen töltött tanévközi gyakorlatot, valamint további 90 órában konzultációkat és egyéni munkát tartalmaz, mindösszesen 6 kredit értékben.

A szakmai gyakorlat két részre oszlik. A 3. félévben, iskolákban, tanodákban, egyéb oktatási intézményekben, általában az oktatás világában, a 4. félévben pedig további területeken működő intézményekben töltik gyakorlati idejüket a hallgatók. A két félév során különböző területeken szereznek szakmai, gyakorlati tapasztalatokat: a közigazgatásban, felsőoktatásban, köznevelésben, nemzetközi és hazai, profitorientált, non-profit és civil szervezetekben, nagyvállalatoknál.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma legalább 15 kredit pszichológia, pedagógia, kutatómódszertan, szociológia, kommunikációelmélet, antropológia, kultúratudomány témakörökből.

115. TEREPI ROBOTIKA INFORMATIKUS

Informatikai Kar

1. A képzés megnevezése:

- a) magyar nyelven: terepi robotika informatikus mesterképzési szak
- b) angol nyelven: Intelligent Field Robotics Systems (IFRoS) master programme

2. A képzésben szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

- a) magyar nyelven: okleveles terepi robotika informatikus
- b) angol nyelven: IT specialist for intelligent field robotic systems

3. A képzés besorolása:

3.1. képzési terület szerinti besorolása: informatika képzési terület

3.2. a végzettségi szint besorolása:

- mesterfokozat (magister, master of science, rövidítve: MSc)
- ISCED 2011 szerint: 7
- az európai képesítési keretrendszer szerint: 7
- a magyar képesítési keretrendszer szerint: 7

3.3. a szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása ISCED-F 2013 szerint: 0613

3.4. orientáció szerinti besorolása: gyakorlatorientált (60-70 százalék)

4. A képzési idő félévekben: 4 félév

5. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

6. A képzés célja és tanulási eredményei:

6.1. A képzés célja:

A képzés célja olyan szakember generáció képzése, amely képes különféle, változatos terepen feladatokat végrehajtó, a környezetre intelligens módon reagáló robotok, robotrendszerek magas szintű tervezésére, fejlesztésére, programozására, tesztelésére, konkrét problémák megoldására való alkalmazására, önállóan és csoportmunkában. Képes továbbá kutatás-fejlesztési feladatok ellátására, koordinálására, tanulmányainak PhD képzés keretében való folytatására.

6.2. Tanulási eredmények:

6.2.1. A szakon végzett

a) tudása:

- ismeri szakterülete általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb aktuális fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a rokon szakterületekhez;
- részletekbe menően ismeri az adott szakterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát; rendelkezik a terepi robotika alkalmazási területein jelentkező feladatok megoldásához szükséges alapvető robotikai, informatikai ismeretekkel; tudja, hogyan alkalmazza a terepi robotika területén megszerzett ismereteit és képességeit elméleti és

gyakorlati problémák megoldására új vagy ismeretlen környezetben a szakterületükhöz kapcsolódó tágabb összefüggésekben is;

- ismeri szakterületének sajátos kutatási, ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit, absztrakciós technikáit, és azt, hogy hogyan érdemes kezelni az elméleti kérdések gyakorlati vonatkozásait;
- magas szinten, részletesen ismeri, érti, és használja szakterülete szakmai szókincsét, az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit és technikáit anyanyelvén, valamint angol nyelven;
- ismeri a szakterületéhez, az új technológiákhoz, mint például a robotika, a mesterséges intelligencia és az autonóm rendszerek fejlesztésével kapcsolatos jogi szabályozást, az etikai normákat, valamint a kutatás etikai alapelveit;
- átfogó tudással rendelkezik a terepi robotok típusairól, felépítéséről, működéséről, irányításáról, tervezéséről, a gyakorlati alkalmazás lehetőségeiről, valamint az alkalmazás korlátairól;
- részletekbe menő tudással rendelkezik a terepi robotok szoftverrendszeréről, programozásáról, az alapvető technológiákról, módszerekről, az alkalmazott szoftverarchitektúrákról, valamint terepi robotok szoftverrendszereinek a tervezéséről, megvalósításáról;
- magasan specializált, komplex és aktuális ismeretekkel rendelkezik a terepi robotika szakterületének innovatív, egyedi gondolkodásmódot kívánó műveléséhez a következő témakörökben: robotok érzékelői és beavatkozó szervei, autonóm mobil robotok helymeghatározása és térkép készítése, egy vagy több kamera képpel történő mobil robotok vizuális érzékelésének az elmélete és gyakorlata, számítógépes tanulás elméletének módszerei beleértve a mélytanulás módszereit, robotmozgás, útvonaltervezés, feladattervezés, autonóm rendszerek biztonsági szempontjai;
- rendelkezik a terepi robotika alkalmazási területein alapvető gyakorlati módszerek és megoldások, valamint az alapvető kutatási irányok ismeretével, valamint a kutatás-fejlesztés robotikai tevékenységéhez szükséges alapvető készségekkel; birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó doktori képzésbe való belépéshez.

b) képességei:

- képes szakterületén ismereteinek analízisére, értékelésére, újszerű megközelítési módot igénylő alkalmazására kutatási, fejlesztési feladatok során; képes különféle, eltérő komplexitású és előreláthatóságú helyzetekben módszerek és technikák széles körét alkalmazni;
- sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret;
- a szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza;

- képes szakmai információ forrásainak magasszintű használatára, a megoldandó problémához szükséges ismeretanyag kinyerésére, annak kritikai értelmezésére, értékelésére, felhasználására, képes megérteni a szakterületéhez kapcsolódó szakirodalmat;
- képes szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni, valamint szakmai irányítás mellett önálló tudományos kutatómunkát végezni, felkészülni tanulmányainak posztgraduális képzés keretében történő folytatására;
- képes másokkal együttműködve kutató és fejlesztői projektekhez csatlakozni; képes szakmai tudását és képességeit változatos, multidiszciplináris szakmai környezetben alkalmazni;
- képes infokommunikációs eszközök hatékony használatára, hatékony kommunikációra szóban és írásban, dokumentumok előkészítésére, információ feldolgozására, valamint a projektek és eredmények bemutatására anyanyelvén, valamint angol nyelven; képes ismereteit, következtetéseit, döntéshozatali folyamatait világosan és érthetően prezentálni szakértő és laikus hallgatóság számára egyaránt;
- képes felhasználni, alkalmazni és integrálni az elméleti tudását és problémamegoldó képességét az intelligens terepi robotok területén konkrét gyakorlati problémák megoldására mint például: alkalmazásokat fejleszteni a robot fejlesztő környezetekben, mesterséges intelligencia alkalmazásokat és módszereket használni és tervezni, különféle robotikában alkalmazott algoritmusokat megvalósítani a mobil robotok helymeghatározási és térképezési problémáinak megoldására, megérteni a több ágenst magában foglaló rendszerek szervezeti felépítését, meghatározni és leírni az emberek és a robotok közötti fizikai interakciók alapelveit;
- képes multikulturális környezetben kapcsolatba lépni a különböző nemzeti kultúrákkal, képes az emberi jogok és a közös európai értékrend megismerésére, elsajátítására és követésére.

c) attitűdje:

- vállalja és azonosul azokkal az általános és specifikus kapcsolatokkal és szakmai identitással, amely a szakképesítése karakterét, valamint személyes és közösségi szerepét alkotják; ez az alapja a kibontakozó szakmai elkötelezettségének;
- képes megérteni és hitelesen kommunikálni szakterülete egyes és összetett témáit; megosztja saját tudását, fontosnak tartja a szakmai eredmények kommunikációját;
- szakmai feladatai megoldása során együttműködik a kapcsolódó szakterületek képviselőivel; nyitott az együttműködés kezdeményezésére az informatika, a robotika és más területek szakértőivel;
- új, stratégiai megközelítést igénylő, komplex és váratlan munkahelyzeteket is képes kezelni, döntését a jogszabályok és etikai normák figyelembevételével hozza meg;
- szakmai érdeklődését és tudását folyamatosan mélyíti és megerősíti, figyelemmel kíséri szakterületéhez kapcsolódó szakmai és technológiai fejlődést; elkötelezett az egész életén át tartó tanulás iránt, nyitott az új szakmai kompetenciák elsajátítására; elkötelezett az önértékelésen alapuló kritikus visszacsatolás és értékelés mellett;

- elfogadja és betartja a munka és a szervezeti kultúra, valamint a tudományos kutatás etikai elveit; fontosnak tartja a környezettudatos magatartás és társadalmi felelősség közvetítését és megvalósítását;
- elkötelezett a szabványok, a minőségi követelmények betartása mellett;
- képes hatékonyan és eredményesen csoportban tanulni, együttműködni és kutatni.

d) autonómiája és felelőssége:

- jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, valamint szakmai vélemények bemutatásában és megindoklásában;
- felelősséget vállal együttműködések kezdeményezésében;
- önállóan képviseli kialakított szakmai véleményét döntési helyzetekben;
- felelősséget vállal a tevékenysége során hozott szakmai döntéseiért;
- felelősséget vállal új, komplex döntési helyzetekben is tevékenysége környezeti és társadalmi hatásaiért;
- önállóan tervezi meg és végzi el szakmai tevékenységeit;
- autonóm módon kapcsolódik be kutatási és fejlesztési projektekbe, de a csoport többi tagjával együttműködve alkalmazza elméleti és gyakorlati tudását, képességeit;
- önállóan alkalmazza a különböző bonyolultságú kontextusokban szakmai módszerek és technikák széles körét;
- átgondolja és kiáll szakterületének elvi és etikai követelményei mellett.

7. A képzést megkülönböztető speciális jegyek:

A képzésen az oktatás és a vizsgák angol nyelven folynak.

8. A képzés folytatásában megállapodó külföldi és magyar felsőoktatási intézmények neve és származási országa:

8.1. Eötvös Loránd Tudományegyetem (Magyarország)

8.2. Sveučilište u Zagrebu (Horváthország)

8.3. Universitat de Girona (Spanyolország)

116. TÉRKÉPÉSZ

Informatikai Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: térképész (Cartography)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles térképész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Cartographer

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a földtudományi alapképzési szak térképészet és geoinformatika specializációja.

4.2. Meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a földtudományi alapképzési szak további specializációja; a földrajz, a környezettan, az agrár képzési területről a tájrendező és kertépítő mérnöki, földmérő és földrendező mérnöki, a műszaki képzési terület-ről az építőmérnöki, a környezetmérnöki, az informatika képzési területéről a programtervező informatikus alapképzési szak.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 581/0732

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja térképész szakemberek képzése, akik megfelelő kartográfiai szemlélettel, valamint magas szintű elméleti és gyakorlati szaktudással rendelkeznek, képesek kartográfiai és geoinformatikai célú kutatási feladatok ellátására és koordinálására. Rendelkeznek a térképészet hagyományos és informatikai alapú feladatainak megoldásához szükséges ismeretekkel és készségekkel. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A térképész

a) tudása

- Komplex ismeretekkel rendelkezik a térképészet és geoinformatika szakterületének műveléséhez szükséges általános kartográfiai, geográfiai, matematikai és informatikai elvek, szabályok, összefüggések terén, különösen a következő témakörökben: felméréstan (geodé-

zia, topográfia, távérzékelés, fotogrammetria), térképszerkesztés- és tervezés, vetülettan, tematikus kartográfia, geovizualizáció, geoinformatika, térinformatikai rendszerépítés.

- Átfogóan ismeri és érti a térképészet szakterületének legfontosabb általános elméleteit, összefüggéseit, tényanyagát és az ezekhez szükséges felépítő fogalomrendszert, különösen az alábbi területeken: tematikus kartográfiai ábrázolások, térképszerkesztési elvek, kartográfiai szoftverek alkalmazási lehetőségei, webes térképszolgáltatások kartográfiai elvei, vizualizációs megoldásai.
- Átfogóan ismeri a geoinformatika szakterületének tervezési, fejlesztési, működtetési folyamatainak feladat-megoldási elveit, módszereit és eljárásait, különösen a következő területeken: operációs rendszerek és adatbázis-kezelés, webes geoinformatikai eszközök és szolgáltatások tervezése és fejlesztése; a geoinformatikához kapcsolódó programozási elvek, térinformatikai alkalmazásfejlesztés.
- Rendelkezik a térképészet és geoinformatika szakterülete specifikus eszközeinek ismeretével, a különböző rendeltetésű térképek matematikai és kartográfiai szerkesztési alapelveivel, képes a felmérési eljárások, az ábrázolási megoldások és a különféle sokszorosítási technológiáinak alkalmazására.
- Rendelkezik az alapvető szervezési és menedzselési, vezetői ismeretekkel, amelyek segítségével szakterületéhez kapcsolódó vezetői feladatokat láthat el, rendelkezik továbbá olyan vállalkozási ismeretekkel, amelyek térképészeti és geoinformatikai területen üzleti tanácsadásra, vállalkozás létrehozására és működtetésére teszik képessé.
- Ismeri a szakszerű és hatékony írásbeli, szóbeli és hálózati térképészeti és geoinformatikai tudásszervezés módszereit és eszközeit. Képes hazai és külföldi, régi és új térképek, valamint más térképészeti kiadványok (föld- és éggömbök, dombortérképek stb.) értékelésére, forrásanyagként való felhasználására, adattári adatbázis jellegű feldolgozására.
- Ismeri a térképészet és geoinformatika, állami alapfeladatként vagy piaci szereplőként való alkalmazásával kapcsolatos társadalmi felelősségvállalás alapelveit és problémáit.
- Képes olyan térképek, geoinformatikai rendszerek létrehozására, amelyeket a gazdasági ágazatok, illetve a megrendelők a kívánt szakterületen hasznosíthatnak.

b) képességei

- Képes a kartográfia és geoinformatika szakterülete ismeretanyagának kreatív, vezetői szintű alkalmazására.
- Képes a kartográfia és geoinformatika szakterületén felmerülő komplex szakmai problémák értelmezésére és formalizálására, a szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására és a probléma megoldására.
- Képes tanácsadói, problémamegoldási, tervezési, fejlesztési, üzemeltetési és irányítási feladatok ellátására térképészeti és geoinformatikai rendszerek, döntéstámogató rendszerek, szakértői rendszerek működtetése esetében.
- Képes a térképészet és geoinformatikai szakterületéhez tartozó folyamatok értelmezésére, tervezésére, szervezésére, irányítására és ellenőrzésére.

- Képes kezdeményező együttműködésre, projekt- (csoport-) munkára a térképészet és geoinformatika, a társtudományok és más szakterületek szakembereivel (így geodézia, geológia, geofizika, földrajz, meteorológia, csillagászat, statisztika, történelem, régészet, nyelvtudomány).
- Képes felmérni a tervezett, megvalósított geoinformatikai rendszerek üzleti, piaci és innovatív értékét, a felhasználói, társadalmi igényeknek való megfelelését, validálni az elkészült fejlesztéseket.
- Képes megismerni és alkalmazni szakterületének új probléma-megoldási módszereit és eljárásait. Képes a tanultakat alkalmazni változatos, multidiszciplináris szakmai környezetben.
- Magas szinten képes a szakterület szakmai szókincsével anyanyelvén és legalább egy világnyelven írásban és szóban megnyilvánulni, vitában részt venni, jelentést készíteni.
- Képes a térképészet és geoinformatika szakterületéhez tartozó minőségirányítási részfeladatok megértésére, megtervezésére és kivitelezésére.
- Képes a térképészet és geoinformatika szakterületének szakmai szókincsét, kifejezési és fogalmazási sajátosságait anyanyelvén és legalább egy világnyelven tárgyalási szinten használni.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a szakképesítésével, a térképészet és a geoinformatika szakterületével kapcsolatos szakmai, technológiai fejlődést és azokat a lehetőségeket, amelyek képessé teszik az állami szférában, különféle cégeknél való munkavégzésre vagy önálló vállalkozás létrehozására és működtetésére irányulnak.
- Nyitott és elkötelezett az önvizsgálaton alapuló kritikai visszacsatolásra és értékelésre. Elfogadja és munkatársaival is betartatja a munka- és szervezeti kultúra etikai elveit, különös tekintettel a térképészethez és geoinformatikához kapcsolódó szerzői jogi környezetet.
- Saját tudását megosztja, fontosnak tartja a térképészeti és geoinformatikai szakmai eredmények közvetítését.
- Fontosnak tartja a környezettudatos magatartás közvetítését és megvalósítását, a fenntartható fejlődés támogatását és azt a térképészet és geoinformatika eszközeivel elősegíti.
- Elkötelezett a minőségi követelmények betartására és betartatására (pontosság, elkötelezettség).

d) autonómiája és felelőssége

- Önálló informatikai munkakör betöltésére alkalmas, melyben saját maga által megszabott módon és ütemben végzi feladatait, szakmai kérdések végiggondolását, kidolgozását.
- Felelősséget érez a határidők betartására és betartatására. Felelősséget vállal a saját és az irányítása alatt dolgozó, illetve a vele együtt (egy projektben tevékenykedő) munkatársai munkájáért.
- Működéskritikus térképészeti és geoinformatikai rendszerek esetén szakmai kompetenciáinak megfelelő fejlesztési-üzemeltetési felelősséggel ruházható fel.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- földrajzi ismeretek: 22-30 kredit;
- műszaki, matematikai ismeretek: 18-26 kredit;
- informatikai ismeretek: 22-30 kredit.

9.1.2. A választható specializációk kreditaránya a képzés egészén belül legalább 30 kredit:

- térképészeti specializáció, amelyben geoinformatikai ismereti modul legalább 15 kredit;
- geoinformatikai specializáció, amelyben térképészeti ismereti modul legalább 15 kredit

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat terepi kartográfiai feladat megoldása nyári terep-, illetve szakmai gyakorlaton, ahol a hallgató megismerkedik a terepi munkával (előkészítés a terepi adatgyűjtés, felmérést követő kiértékelés és feldolgozás). Választható hazai üzemi szakmai gyakorlat is.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- természettudományi alapismeretek (matematika, fizika, kémia, biológia, informatika) területéről 10 kredit;
- földtudományi alapismeretek (földtan, földrajz, meteorológia, csillagászat, kartográfia) területéről 10 kredit;
- egyéb és alkalmazott földtudományi ismeretek (geoinformatika, földi és térképi koordináta-rendszerek, szakmai terepgyakorlat) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek [térképészet alapjai, műholdas helymeghatározás, térképészeti földrajz, domborzattan, topográfiai térképrendszerek, digitális kartográfia (alapismeretek), geoinformatika a térképészetben, térképészeti számítások, térképrajz és -technológia, földrajzi nevek] területéről 30 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a korábbi tanulmányai alapján a hallgató legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

117. TÖRTÉNELEM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: történelem (History)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles történész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Historian

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a történelem alapképzési szak

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány, a jogi képzési terület szakjai.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 225/0225

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A mesterképzési szak célja olyan szakemberek képzése, akik az egyetemes és a magyar történelem, a rokon és segédtudományok területén megszerzett ismereteik birtokában képesek a történész mesterség gyakorlására. Felkészültek történelmi, illetve társadalmi és politikai kérdésekben egyaránt. Ismerik a magyar és egyetemes történet nagy korszakait és fontos összefüggéseit. Képesek önálló kutatásra és kutatási eredményeik, következtetéseik megvédésére, tudományos publikációk létrehozására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A történész

a) tudása

- Ismeri a történelem teljességét, és az egy általa részleteiben is tanulmányozott történeti korszak elméleti problémáit, ezek folyamatszerű összefüggéseit.
- Átlátja és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik az Európán kívüli kultúrákról, érti és képes azok történeti összefüggéseit átlátni.

- Érti és átlátja történeti, filozófiai, politikai szövegek, és a filmen és egyéb médiák útján megjelenő kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a történelem, valamint a segéd- és rokontudományaira jellemző hagyományos és elektronikus forrásokról, adatbázisokról és keresőprogramokról, katalógusokról és bibliográfiákról.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a történettudomány és igen kiterjedt határtudományainak kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- Alaposan és átfogóan ismeri a tágan értelmezett történettudományt jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat, és azok kontextusait.
- A tágan értelmezett történettudomány legalább egy részterületén elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Legalább két idegen nyelvet, s közülük egyet a történettudomány műveléséhez szükséges szinten ismer, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- Képes a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, világképek megformálódásának kritikai elemzésére és értelmezésére.
- Képes kritikusan értelmezni a magyar és az európai történelem szempontjából releváns identitás-konstrukciókat.
- Képes az európai és az Európán kívüli kultúrák szintetizáló elemzésére.
- Képes különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával vizsgálni.
- Képes az információk kritikus elemzésére, új összefüggésekre feltárására.
- Képes önállóan szelektálni és tudatosan alkalmazni a megfelelő tudományos módszereket, munkája során eredeti meglátásokra törekszik.
- Képes véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- Szakmai vezetéssel képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, hatásosan és önállóan érvelni saját álláspontja mellett, mások álláspontját kritikusan vizsgálni, akár idegen nyelven is.
- Képes önállóan és kritikai szempontok szerint feltárni résztémája összefüggéseit, problémáit.
- Szakmája művelése során képes idegen nyelveket is hatékonyan használni.

c) attitűdje

- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- A történész felkészültségénél fogva folyamatosan tanulmányozza az Európán kívüli kultúrákat, ismereteit továbbfejleszti.
- Az történettudományon belüli speciális szakmai érdeklődése elmélyült, megszilárdult.
- Szakterületén szerzett tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére is felhasználja.

- Az történettudományra jellemző specifikumokból következően törekszik a problémák interdiszciplináris megközelítésére.
- A történettudományi tanulmányai során szerzett szakmai tudását felhasználja és segíti a jelenkori társadalmi változások megértésére és megértetésére.
- Szakmai kommunikációjában a történettudomány szakmai normáknak megfelelően nyilvánul meg.
- Szem előtt tartja történettudományi kutatási résztemájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Megszerzett történeti tudását felhasználva felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.
- Szűkebb és tágabb szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját, és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékeiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzést alapozó ismeretkörök (historiográfia, történetfilozófia, kutatómódszertan, történelemelmélet) 10-20 kredit;
- a történetképzés szakmai ismeretei (politikai struktúrák, államok, gazdaság-, társadalom-, demográfia-, életmód-, kultúra-, gondolkodástörténet) 10-50 kredit.

9.1.2. A képzésben sajátos kompetenciákat eredményező szakspecifikus specializációk választhatók három témakörből, amelyek kreditaránya további 30-70 kredit:

- a) kronológia szerint: ókor, középkor, újkor, jelenkor, koraújkori magyar és egyetemes történet, medievisztika, a hidegháború korszaka, 20. századi egyetemes történet, 20. századi magyar történet és további, a képzés tanterve által kínált specializációk;
- b) terület szerint: Európa története, Európán kívüli világ, Kárpát-medence története, a Pannon régió története, Mediterráneum története, Kelet-Európa története, Közép-Európa története, Kelet-Közép-Európa összehasonlító története és további, a képzés tanterve által kínált specializációk;
- c) tematika szerint: gazdaság- és társadalomtörténet, politikai eszmék és intézmények, művelődéstörténet, diplomáciatörténet, hadtörténet, életmódtörténet, egyháztörténet, társa-

dalmi krízisek és uralmi technikák, globalizáció és regionalizmus, interetnikus kapcsolatok és konfliktusok, kremlinológiatörténet, további, a képzés tanterve által kínált specializációk.

9.2. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kreditek száma legalább 50 kredit a történelem alapképzési szak ismeretköreiből.

118. TÖRTÉNETI MUZEOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: történeti muzeológia (Historical Museology)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles történeti muzeológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Historical Museologist

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a történelem alapképzési szak muzeológia szakiránya.

4.2. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: a bölcsészettudomány, a jogi, az államtudományi, a társadalomtudomány, az orvos- és egészségtudomány, az agrár, a műszaki és a természettudomány képzési területek alapképzési szakjai.

4.3. A 9.4. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 225/0222

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A történeti muzeológia mesterképzési szak képzési célja olyan szakemberek képzése, akik képesek országos, megyei vagy kisebb szak- és más múzeumok, gyűjtemények, kiállítóhelyek tudományos munkatársi vagy vezetői feladatainak ellátására, továbbá szakáguk elméletének és módszertanának saját kutatásaik segítségével történő továbbfejlesztésére alkalmasak.

Megszerzett történeti, valamint általános és szakmuzeológiai ismereteik birtokában képesek a gyűjteménygyarapítás, nyilvántartás, megőrzés, a tudományos feldolgozás, illetve a bemutatás és a közművelődési hasznosítás teljes körű és önálló végzésére, valamint e tevékenységek összehangolására, irányítására. Képesek önálló kutatásra és kutatási eredményeik, következtetéseik

megvédésére, tudományos publikációk létrehozására. Alkalmazhatók a média, a kulturális igazgatás területén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A történeti muzeológus

a) tudása

- A történelem alapképzési szak áttekintő szintjén ismeri a történelem teljességét, továbbá a történeti muzeológia elméleti problémáit, ezek folyamatszerű összefüggéseit.
- Átlátja és érti a magyar és európai identitás kulturális és szellemi konstrukcióit.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik az Európán kívüli kultúrákról, érti és képes azok történeti összefüggéseit átlátni.
- Érti és átlátja történeti, filozófiai, politikai szövegek, és a filmen és egyéb médiák útján megjelenő kulturális jelenségek vizsgálatának eljárásait, az értelmezés változó kontextusait.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a történelem, annak segéd és rokntudományaira jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, adatbázisairól, bibliográfiáiról.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a történettudomány és a muzeológia, valamint ezek határtudományainak kutatási kérdéseit, elemzési és értelmezési módszereit illetően.
- Alaposan és átfogóan ismeri a tágon értelmezett történettudományt és a muzeológiát jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűsítő műfajokat s azok kontextusait, a korszerű múzeumi technikákat.
- Ismeri a kulturális javak megőrzésének és közönség elé tárásának megfelelő formáit, a muzeológia tudományterületén megjelenő új ismeretanyagot és annak alkalmazását, a múzeumi szakmai funkciók teljességét és ellátásuk módszertani fogásait a gyűjteményi, tudományos-publikációs, és közönségkapcsolati tevékenységcsoportban, ismeri a fenti tevékenységeket szabályozó törvényeket, rendeleteket és etikai normákat, a korszerű nemzetközi és hazai muzeológiai gyakorlatot.
- Ismeri és alkalmazza az elsődleges forrásul szolgáló tárgyi kultúra anyagának feltárására, begyűjtésére, nyilvántartásba vételére, megőrzésére, tudományos feldolgozására-elemzésére, logikai rendszerezésére és értékelésére, hozzáférhetővé tételére vonatkozó szakmai elvárásokat, és eljárásokat.
- Legalább két idegen nyelvet ismer a történeti muzeológia műveléséhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.
- Szakterületén szerzett tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére is felhasználja.

b) képességei

- Képes a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, világképek megformálódásának kritikai elemzésére és értelmezésére.
- Kritikusan képes értelmezni a magyar és az európai történelem szempontjából releváns identitás-konstrukciókat.
- Képes az európai és az Európán kívüli kultúrák szintetizáló elemzésére.

- Képes tájékozódni saját múzeumi szakterülete minden részletében, rendszerező képességgel rendelkezik a gyűjtemények feldolgozásában, tudományos kutató munkájukhoz szükséges látóköre széles, problémamegoldó képességgel rendelkezik.
- Különböző szövegtípusokat és kulturális jelenségeket több szempont mérlegelésével, releváns értelmezési keret kidolgozásával képes vizsgálni.
- Képes az információk kritikus elemzésére, önállóan kidolgozott, a történettudományban és a muzeológiában elfogadott szempontok szerinti feldolgozására, új összefüggések felismerésére.
- Véleményét képes a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.
- Képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, hatásosan érvelni saját álláspontja mellett, mások álláspontját kritikusan vizsgálni, magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Kommunikációs és előadói képességgel rendelkezik mind a muzeológia hagyományos formái, a tárlatvezetés, előadások, múzeumi foglalkozások és vetélkedők esetében, mind a modern eszközök és média, filmek és digitális hordozók használatakor.
- Résztémája összefüggéseit, problémáit képes önállóan, kritikai szempontok szerint feltárni.
- Képes a különböző szakmai besorolású, országos-, hely- vagy szaktörténeti gyűjtőkörű muzeális intézmények tevékenységének bármely területén jelentkező aktuális feladatok ellátására.
- Szakmája művelése során két idegen nyelvet hatékonyan használ.
- Szakmai kommunikációjában képes a történeti muzeológia szakmai normáinak megfelelő megnyilvánulásra.

c) attitűdje

- Tudatosan és kritikusan képviseli a magyar és európai értékeket, a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- A történeti muzeológusi felkészültségénél fogva folyamatosan tanulmányozza az Európán kívüli kultúrákat, ismereteit továbbfejleszti.
- Történeti muzeológusi hivatása iránt motivált és elkötelezett, speciális szakmai érdeklődése elmélyült, megszilárdult.
- A történettudományra és a történeti muzeológiára jellemző specifikumokból következően törekszik a problémák interdiszciplináris megközelítésére.
- A történeti és muzeológiai tanulmányai során szerzett szakmai tudását felhasználja és segíti a jelenkori társadalmi változások megértésére és megértetésére.
- Szem előtt tartja történeti muzeológiai résztémájának szakmai és társadalmi összefüggéseit.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.
- Kreatív, térlátását és esztétikai érzékét a kiállítás-rendezésben kapcsán folyamatosan fejleszti.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.

- Megszerzett történeti és muzeológiai tudását felhasználva felelős európaiként képviseli szakmai és szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.
- Szűkebb és tágabb szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel a történeti muzeológia szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékeiért.
- Képviseli saját tudományos felismeréseit és eredményeit.
- Önállóan szelektálja és tudatosan alkalmazza a megfelelő tudományos módszereket.
- Problémafelismerő és problémamegoldó, önálló ítéletalkotó képességgel rendelkezik a tudományos és publikációs tevékenységben, alkalmas elmélyült és igényes, önálló értékeléseket eredményező kutatói munkára a muzeológiai tevékenységek intézményen belüli és kívüli területein egyaránt.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a magyar és egyetemes történet ágai (gazdaság-, társadalom-, művelődéstörténet), történelem segéd és rokontudományai, különösen a tárgyi emlékek, történeti földrajz és helytörténet (a középkortól a jelenkorig), technika-, művelődés- és kultúrtörténet (a középkortól a jelenkorig), tekintettel az anyagi, tárgyi kultúra magyarországi darabjainak termelésére és fogyasztói használatára 24-28 kredit.
- muzeológiai szakismeretek [az alapképzésben elsajátított (orvostörténeti, agrár- és néprajzi, műszaki- és közlekedési, technika- és iparművészet-történeti) muzeológiai ismereteken felül további szakmuzeológiai anyagismeret (különösen kerámia, textília, fémek, fa, papír), termelés és használat-történeti ismeretek (munka- és használati eszközök, lakáskultúra, bútorok, háztartási eszközök, a mindennapi élet tartozékai ruházkodástól a szokásrendben használt tárgyakig, szerszám és pénzhasználat), korabeli ábrázolások, képi anyagok ismerete, hangsúlyosan az újkori emléanyagban megmaradt fotó-, illetve fotózástörténetre (fényképek, sokszorosított dokumentumok), szakmuzeológiai forrásismeret (hangzó és más technikai források), múzeumi gyűjtés, nyilvántartás, megőrzés, a kutatás és annak kiszolgálása)] 20-28 kredit;
- múzeumi és kiállításmenedzsment-ismeretek (a múzeumügy és a kultúrpolitika, a kiállítás-rendezés elmélete, módszertana, múzeumi és kiállítás-menedzsment, múzeumi marketing, gyakorlati kiállítás-rendezés) 16 kredit;
- múzeumi közművelődés, múzeumpedagógia, közönségkapcsolatok [(„látogatóbarát” múzeum, a múzeumi ismeretközlés lehetőségei, múzeumpszichológia) informatika lehe-

tőiségei a múzeumban, a kulturális örökség és múzeumügy Európában és Magyarországon, a mai magyarországi vonatkozó jogszabályok] 10-14 kredit;

- szakmai gyakorlat 10-12 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat két, egyenként 150 órás múzeumi szakmai gyakorlat elvégzéséből áll, melyre a szakmuzeológiai stúdiumok minimumának elvégzése után kerül sor egy helytörténeti gyűjteményben vagy szakmúzeumban, illetve egy országos (történeti) múzeumban. A két szakmai gyakorlat kreditértéke 5-5 kredit.

9.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak nemcsak az örökség védelemét és ápolását, hanem ezek mellett kifejezetten a múzeumi gyűjtést, megőrzést, nyilvántartást, bemutatást és történeti elemző kutatás munkáját végző szakembereket képez, ezért a képzés során nagy súlya van az országos, szak- és helyi múzeumban töltött gyakorlati felkészülésnek.

9.4. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma legalább 50 kredit a korábbi tanulmányok alapján forrástani, magyar művelődés és kultúrtörténeti, iparművészeti, technikátörténeti és általános muzeológiai ismeretkörökből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján ezekből legalább 20 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

119. TURKOLÓGIA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: turkológia (Turkic Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles turkológia szakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Turkic Studies

választható specializációk: török filológia, oszmanisztika

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak török szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a bölcsészettudomány képzési terület alapképzési szakjai.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan turkológus bölcsész szakemberek képzése, akik török filológiai vagy oszmanisztikai ismeretekkel rendelkeznek. A török filológia területén specializálódók a mai török nyelv mellett ismerik a klasszikus oszmán és a csagatáj nyelvet, a törökség történetét, irodalmát és kultúrájának egyéb aspektusait. Az oszmanisztikai speciális ismeretekkel rendelkezők pedig a mai török nyelv mellett ismerik az oszmán török nyelvet, az Oszmán Birodalom és a magyarországi hódoltság, a későbbi magyar- oszmán kapcsolatok, valamint a Török Köztársaság történetét és művelődéstörténetét. A végzettek a tanulmányaik során szerzett speciális jártasságok és elmélyült műveltség birtokában képesek gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munka-

körök ellátására az államigazgatásban és a kulturális élet területein. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A turkológia szakos bölcsész

a) tudása

- Átfogóan ismeri a turkológia vagy az oszmanisztika tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait, és szakterületének legalább egy résztemájában elmélyült ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.
- Ismeri a turkológia vagy az oszmanisztika tudományterületének fontosabb kutatási területeit, a nyelvtörténetet, irodalmat, történelmet és kultúrát, illetve azokat a fontosabb kutatásokat, amelyek ma meghatározzák e tudomány prioritásait, a fentebbiek jelentőségét a gondolkodástörténetben és az egyetemes civilizációs folyamatokban.
- Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma megoldási módszereit, így a nyelv- és irodalom-, illetve történettudomány különböző módszereinek alkalmazhatóságát a tanult török nyelvek, irodalmi alkotások, műfajok, kulturális és történeti jelenségek stb. megismerésében.
- A török filológia specializáción végzett ismeri a török népekre vonatkozó nyelvtörténeti, irodalomtörténeti, vallástörténeti és történeti kutatásokat, a források közti tájékozódást és azok szövegkritikai feldolgozását, a szövegértés és szövegértelmezés módozatait.
- Mindkét specializáción végzettek a felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjének megfelelően ismerik a török nyelvet.

az oszmanisztika specializáción továbbá

- Ismeri az Oszmán Birodalomra, a magyarországi hódoltságra, a későbbi magyar-oszmán kapcsolatokra, és a Török Köztársaságra vonatkozó történeti, kultúratörténeti és vallástörténeti kutatásokat, az elbeszélő források és az oszmán iratok közti tájékozódást és azok szövegkritikai feldolgozását, a szövegértés és szövegértelmezés módozatait, illetve a köztársaságkor főbb kérdéseit.

b) képességei

- Képes a rovás-, az ujjur és/vagy az arab írásos török nyelvemlékek, történeti szövegek feldolgozására.
- Képes a turkológia egyes területein szerzett speciális jártasságok és műveltség birtokában gyakorlati készségeket igénylő feladatok és munkakörök ellátására az állam- és közigazgatásban, a közgyűjteményekben, a diplomáciai testületekben.
- Képes magas szintű töröknyelv-tudása következtében tolmácsolási, fordítói, műfordítói és idegenvezetői feladatok ellátására.
- Képes a törökországi török nyelvre, kultúrára és társadalomra vonatkozó ismeretek közvetítésére.
- Képes az önálló kutatómunkára, kritikai vélemény megfogalmazására, idegen nyelven előadás tartására.

c) attitűdje

- Kommunikációs képessége fejlesztésére törekszik az elsajátított nyelveken.
- Képviseli saját és a tanulmányozott török népek kultúrájának sokszínűségét.
- Törekszik a tanulmányozott török közösségek kultúrájával kapcsolatos problémák felismerésére és azok megoldására.
- Az egyes kultúrák közötti különbségek és hasonlóságok feltárását szem előtt tartja.
- Fejleszti elemzőképességét.
- Önműveléssel törekszik új ismeretek szerzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára.
- Felelősen képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során kezdeményezi az együttműködést az európai és az Európán kívüli szakmai közösségekkel, vitapartnerekkel.
- Szűkebb és tágabb szakmája kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa esetleg vezetett csoport szellemi termékeiért.

Képviseli és publikálja saját tudományos felismeréseit és eredményeit.

9. A mesterképzés jellemzői:**9.1. Szakmai jellemzők**

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- török nyelvi elmélyítő képzés 32-36 kredit;
- nyelvi, történet- vagy irodalom- és nyelvtudományi, valamint kultúra- és vallástudományi tárgykörök (nyelvtudományi megközelítésmódok; a török nyelvek rendszerszemléletű szerkezete; irodalomtudományi irányzatok és iskolák; az irodalmi interpretáció kérdései és módszerei; irodalomtörténeti ismeretek; történettudományi irányzatok és iskolák; a történeti megismerés módszerei és lehetőségei; törökség kultúrájának egyes jelenkori és történeti kérdései) 58-62 kredit;

9.1.2. A választható specializációk tudományágai, szakterületei:

A választható specializációk a nyelvi, történet- vagy irodalom- és nyelvtudományi, valamint kultúra- és vallástudományi tárgykörökben:

- a) török filológia: filológiai, irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek, különböző korokból származó török nyelvemlékek és írások ismerete, történeti török közösségek ismerete.
- b) oszmanisztika: történettudományi alapismeretek, az Oszmán Birodalom, ezen belül a magyarországi török hódoltság történetének, a későbbi magyar-oszmán történeti kapcsolatok főbb irattípusainak és írásainak forrásszintű ismerete, oszmán elbeszélő történeti források ismerete, tájékozottság a Török Köztársaság történetében.

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

Az oktatás nyelve magyar, azonban a tanulmányok során az órák egy részét anyanyelvi lektor tartja török nyelven. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez török nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A török szakiránytól eltérő, korábbi keleti nyelvek és kultúrák alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 50 kredit szükséges a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak török szakirányának nyelvtudományi, irodalomtudományi, történelemtudományi, valamint vallás- és művelődéstörténeti ismeretköreiből.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató ezekből legalább 25 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

Az 50 kredit belépési tanulmányi követelmény középfokú moderntörök- vagy oszmántörök-nyelvtudás birtokában is teljesíthető úgy, hogy a mesterképzési szakra történő belépéshez a keleti nyelvek és kultúrák alapképzési szak török szakirányának nyelv- és irodalomtudományi vagy történelemtudományi, oszmanisztikai ismeretköreiből 25 kreditet szereznek. Ezen ismeretek a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerint a mesterképzési tanulmányokkal párhuzamosan is teljesíthetők.

120. UKRÁN NYELV ÉS IRODALOM

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: ukrán nyelv és irodalom (Ukrainian Language and Literature)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles ukrán nyelv és irodalom szakos bölcész
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Ukrainian Language and Literature

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: szlavisztika alapképzési szak ukrán szakiránya.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: elméletorientált (60-70 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 222/0231

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik változó korunk legkülönbözőbb, gyakorlati és elméleti kihívásait is szem előtt tartva megfelelő szaktudományos és alkalmazói tudással rendelkeznek az ukrán nyelv művelése és alkalmazása terén. Képesek az ukrán nyelv oktatásában és kutatásában önálló kutatói, alkalmazói feladatokat ellátni, továbbá részt vállalni a rendszerszintű működtetés feladataiból, a kutatás és fejlesztés terén feladatokat elvégezni, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon az ukrán nyelv és irodalom, de tágabb értelemben a szlavisztika hazai eredményeit kommunikálni. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az ukrán nyelv és irodalom szakos bölcész

a) tudása

- Összefüggéseiben is átlátja az ukrán nyelv és irodalomelméleti problémáit, annak diakrón és szinkrón dimenzióiban.
- Az ukrán nyelv és irodalom vonatkozásában tudományos megalapozottságú tudással rendelkezik annak a magyar és az európai identitás kulturális és szellemi konstrukciói szempontjából is releváns hátterével.
- Ismeri az irodalmi, a nyelvi, nyelvészeti és a kulturálisszövegek és jelenségek vizsgálatának eljárásait és az értelmezés lehetséges módjait.
- Pontosan felismeri a stílusvariánsokat, le tudja írni az ukrán nyelv regionális változatait, rálátása van a ukrán nyelv fejlődésére.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik az ukrán nyelv- és irodalomtudomány területére jellemző hagyományos és elektronikus forrásairól, keresőprogramjairól, katalógusairól, adattárairól és bibliográfiáiról.
- Ismeri az ukrán nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén.
- Átfogóan ismeri az ukrán nyelvre és irodalomra jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos, közéleti és népszerűítő műfajokat.
- Az ukrán nyelv és irodalom legalább egy résztemájában elmélyültebb ismeretekkel is rendelkezik.
- Az ukránon kívül még legalább egy idegen nyelvet ismer az ukrán nyelv és irodalom ismeretéhez szükséges szinten, különös tekintettel a szakterminológiára.

b) képességei

- Az ukrán nyelvi és irodalmi ismeretei alapján képes az irodalmi, a nyelvi és a kulturális jelenségek történeti-összehasonlító elemzésére, valamint az azokban megnyilvánuló folyamatok értelmezésére.
- Képes helyesen értelmezni az ukrán nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns magyar, európai és egyéb identitásképződési konstrukciókat.
- Képes az ukrán nyelv, irodalom és kultúra szempontjából releváns európai és Európán kívüli kulturális jelenségek multikulturális szempontú szintetizáló elemzésére.
- Képes a nyelvi regiszter változatos szövegtípusait és kulturális jelenségeit eltérő szempontrendszer szerint vizsgálni, valamint ehhez adekvát értelmezési stratégiákat rendelni.
- A megszerzett ismeretekhez kritikusan viszonyul, képes új összefüggések feltárására.
- Képes megválasztani és tudatosan alkalmazni az ukrán nyelv és irodalom problémáinak megoldásában kínáló módszereket.
- Véleményét képes a minimálisan szükséges szakmai-tudományos elvárások szerint megfogalmazni, valamint a korosztályának megfelelő szakmai fórumokon megvédeni.
- Hathatós oktatói iránymutatás mellett képes önálló konferencia-előadást tartani, tudományos publikációt készíteni, elfogadható szinten érvelni saját álláspontja mellett, lehetőségeihez mérten mások álláspontját kritikusan vizsgálni.
- Szakmája művelése során az ukránon kívül még egy idegen nyelvet hatékonyan használ.

c) attitűdje

- Elkötelezetten és kritikusan képviseli az ukrán, a magyar és európai értékeket, vallja a kulturális, vallási, kisebbségi és társadalmi sokszínűség fontosságát.
- Az ukrán nyelv és irodalom speciális helyzete miatt folyamatosan tanulmányozza a többi szláv kultúrát, az ukrán-magyar kulturális kapcsolatokat, ez irányú ismereteit folyamatosan bővíti.
- Szakmai érdeklődése az ukrán nyelv, irodalom és kultúra mellett elkötelezett, folyamatos.
- Megszerzett tudását a jelenkori társadalmi és kulturális folyamatok és jelenségek megértésére használja fel.
- Az ukrán nyelv, irodalom és kultúra különféle jelenségeinek és problémáinak megértésében az interdiszciplináris megközelítésre törekszik.
- Szakmai és hétköznapi megnyilatkozásaiban az adekvát normákat követi.
- Törekszik ukránnyelv-tudása folyamatos tökéletesítésére, valamint egy másik idegen nyelvvel kapcsolatos ismereteinek elmélyítésére.

d) autonómiája és felelőssége

- Folyamatosan reflektál saját beágyazottságára, megpróbálja önmagát történeti és kulturális dimenziókban is látni és láttatni.
- Elkötelezetten képviseli szakmai, szellemi identitását.
- Munkája során igyekszik kapcsolati rendszerét az európai és az Európán kívüli szakmai és nem szakmai közösségek irányába is kiterjeszteni.
- Tudásszintjének megfelelően szakmájának kérdéseire kritikusan viszonyul.
- Kellő felelősségérzettel rendelkezik a szakterületén alkalmazott módszerek vonatkozásában, evidencia számára más tudományágak autonómiája, módszertani sajátosságai.
- Etikai és szakmai felelősséget vállal az általa létrehozott szellemi termékekért, saját tudományos eredményeit meg tudja védeni.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek, ukrán irodalomtudományi, nyelvtudományi, kultúratudományi szakmai ismeretek, továbbá nyelvi képzés 50-90 kredit;
- a szakhoz kötődő nyelvtudományi, irodalomtudományi vagy kultúratudományi ismeretek választható speciális programjai, amelynek kreditaránya a 20-40 kredit.

9.2. A képzés megkülönböztető speciális jegyek

A képzés ukrán nyelven folyik. A mesterképzésbe való belépés feltétele ukrán nyelvből középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél. A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez ukrán nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

9.3. A 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

Az ukrán szakirányától eltérő korábbi szlavisztika alapképzési tanulmányok esetén és más alapképzési oklevél birtokában a mesterképzésbe való belépéshez 30 kredit szükséges ukrán nyelvi, nyelvészeti, irodalomtudományi, kultúrtörténeti ismeretekből, amelyeket a hallgató a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint utólag is megszereshet.

121. VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉS

Társadalomtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: vállalkozásfejlesztés (Business Development)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász vállalkozásfejlesztés szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Enterprise Development and Entrepreneurship

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdálkodási és menedzsment, a nemzetközi gazdálkodás alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaság- és pénzügy-matematikai elemzés, a közszolgálati, a kereskedelem és marketing, az emberi erőforrások, a pénzügy és számvitel, a turizmus- vendéglátás, az üzleti szakoktató alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja vállalkozásfejlesztési szakemberek képzése, akik nemzetközi összehasonlításban is versenyképes, korszerű és magas színvonalú elsajátított elméleti és módszertani ismeretanyag birtokában képesek elsősorban kis- és középvállalkozások, vagy egyéb gazdálkodó szervezetek tevékenységének elemzésére és komplex fejlesztési feladatainak megoldására. A vállalkozásfejlesztési (innovációs) elméleti és módszertani üzleti ismereteik, a tudatosan fejlesztett vezetői készségek és képességek birtokában alkalmasak kis- és középvállalkozások alapítására, működtetési kérdéseinek megoldására, működtetésük érdekében tanácsadásra, valamint a hazai és a

nemzetközi gazdasági élet különböző területein közép- és felsővezetői feladatok ellátására is. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Vállalkozásfejlesztés szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri és érti a vállalkozásfejlesztés alapvető és átfogó fogalmait, elméleteit, jellegzetességeit és összefüggéseit, tudományos problémafelvetéseit.
- Érti a vállalkozások struktúráját, működését és kapcsolatrendszerét, a vállalkozások viselkedését meghatározó környezeti tényezőket, a gazdasági döntések információs és motivációs tényezőit.
- Ismeri a vállalkozások aktuális pozíciójának szakmailag megalapozott elemzéseken nyugvó értékelési módszereit a belső adottságok és külső környezeti sajátosságok figyelembe vételével.
- Ismeri a fejlesztés (változás) megvalósításához szükséges finanszírozási források értékelését és pénzügyi megtérülési elemzések módjait.
- Széleskörű vezetési és szervezési ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a vállalati gazdálkodás összefüggésrendszerének és kölcsönhatásainak felismerésére, a jövőbeli jövedelmezőségre ható tényezők mindenkori jelentőségük szerinti értékelésére.

- A feltárt szakmai forrásokat, adatokat rendszerezi, kritikailag elemzi, az infokommunikációs technológiai eszközök segítségével is.
- Képes felismerni a vállalkozásfejlesztési nemzetközi trendekből, európai szakpolitikákból fakadó követelményeket és fejlesztési lehetőségeket.
- Saját elemzésen alapuló egyéni álláspontot alakít ki, azt képes bemutatni és azt vitában is képviselni.
- A munkaköri feladatok ellátásán túl a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Képes nagyméretű és összetett projektben, csoportos problémamegoldásban részt venni, vezetőként a tevékenységet vezetni, szervezni, értékelni.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Nyitott a vállalkozásfejlesztést érintő gazdasági, társadalmi változások iránt, társadalmi és szociális érzékenységgel rendelkezik.
- Munkája során határozott, konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Önállóan tervezi a vállalkozás működésének területeit, a stratégiák kialakítását, a szervezeti folyamatokat, a munkatársak együttműködését szervezeten belül és kívül egyaránt.
- Elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Felelősséget vállal munkájáért, a munkatársakkal és partnereivel kialakított kapcsolataiért.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtani és társadalomtudományi ismeretek (vállalati stratégia, pénzügyi elemzés, vállalkozás-innováció, társadalmi és gazdasági előrejelzés, vállalkozások költségvetési kapcsolatai, kutatás-módszertan) 25-35 kredit;
- vállalkozásfejlesztési szakmai ismeretek (projektvezetés, innováció-módszertan, vállalatfinanszírozás és pénzügyi stratégiák, vállalati döntéstámogató rendszerek, vállalkozástan, üzleti kommunikáció, innováció- és vállalkozásfejlesztési politika, vállalkozás és globalizáció, piaci stratégiák) 35-45 kredit.

9.1.2. A választható specializációkat is figyelembe véve a vezetői gazdaságtan, a kontrolling, az üzleti tanácsadás, az értékelemzési módszertan szakterületein szerezhető speciális ismeret, amelynek kreditértéke 25-35 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlatra vonatkozó követelmények

A szakmai gyakorlatot diplomamunkához kapcsolódóan a képzés tanterve határozza meg.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei:

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 30 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika) területéről 8 kredit;
- elméleti-gazdaságtani ismeretek (mikroökonómia, makroökonómia, pénzügytan) területéről 10 kredit;
- üzleti ismeretek (marketing, gazdasági jog, vállalatgazdaságtan, számvitel, vállalati pénzügy) területéről 12 kredit.

122. VALLÁSTUDOMÁNY

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: vallástudomány (Religious Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- szakképzettség: okleveles vallástudomány szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Religious Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a szabad bölcsészet szak vallástudományi specializációja.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehetők: a bölcsészettudomány képzési területéről a magyar, a történelem, a néprajz, az ókori nyelvek és kultúrák, az andragógia, a szabad bölcsészet, a társadalomtudomány képzési területéről a nemzetközi tanulmányok, a politológia, az informatikus könyvtáros, a kommunikáció és médiatudomány, a kulturális antropológia, a szociológia, a társadalmi tanulmányok alapképzési szak, valamint a hitéleti képzési terület szakjai.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditpontok száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 221/0221

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan bölcészek képzése, akik ismerik az alapvető vallási jelenségeket, a világvalóságokat, azok történelmi megjelenési formáit, az egyetemes emberi kultúrára gyakorolt hatásait, valamint a társadalomban betöltött szerepeit, és jártasságot szereznek a felekezeti semlegesség alapján a vallási jelenségeknek a bölcsészettudományok és a társadalomtudományok módszertanára épülő, interdiszciplináris keretek között folyó tanulmányozásához, felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A vallástudomány szakos bölcsész

a) tudása

- Ismeri a vallástudományi szakterület általános és specifikus jellemzőit.
- Ismeri a vallástudományi diszciplína más társadalomtudományi és teológiai diszciplínáktól való elkülönítésének elméleti és történeti módozatait.
- Ismeri a vallástudományi elméletalkotás határait és legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület interdiszciplináris kapcsolódását a rokon bölcsészeti- és társadalomtudományi szakterületekhez.
- Ismeri a vallástudomány művelésének módszertani lehetőségeit, a bölcsészeti- és társadalomtudomány leíró és empirikus eljárásait.
- Részletekbe menően ismeri a nagyobb vallási hagyományokat, ezek történetét és kulturális hatásait.
- Behatóan ismeri a kortárs vallási jelenségeket, illetve a vallástudomány elméleti összefüggéseit, és az ezeket felépítő terminológiát.
- Ismeri a vallás tudományos vizsgálatának sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Jól ismeri szakterülete szókincsét és az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit, és technikáit anyanyelvén és egy idegen nyelven.

b) képességei

- Képes a vallástudomány témaköreinek tudományos szintű művelésére.
- Képes a vallástudomány hazai és nemzetközi színtereire és műhelyekre kiterjedő autonóm, alkotó továbbépítésére.
- Képes a vallástudomány témaköreinek oktatására a felsőoktatás különböző színterein.
- Képes a vallástudomány témaköreinek az ismeretterjesztés, közművelődés, írott és elektronikus sajtó és média útján történő közvetítésére.
- Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel képes azonosítani speciális szakmai problémákat, feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
- Képes magas szinten használni a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és a vallástudományi és a kapcsolódó tudományterületek magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait feldolgozni.
- Szakterületének egyes résztémáiról képes önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni.

c) attitűdje

- Törekszik a társadalom és a kultúra vallási dimenzióinak felekezetszemleges megközelítésére.
- Törekszik a vallásokkal szembeni tolerancia, illetve kritikai érzék elmélyítésére.
- Önkritikusan fejleszti szakmai identitását, amely szakterületének sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotja.

- Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Nyitott és fogékony új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével dönteni.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is közvetít.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős önállósággal végzi átfogó és speciális vallástudományi kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
- Beosztott kutatóként kreatív önállósággal végzi el a rá szabott feladatokat.
- Felelősséget vállal a szakvéleményében közölt megállapításokért és szakmai döntéseiért, az általa, illetve irányítása alatt végzett munkafolyamatokért.
- Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
- Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

Általános vallástudományi ismeretek 65-70 kredit az alábbiak szerint:

- jelentős vallási hagyományok mítoszai, tanításai, rítusai, története, intézményrendszere és kortárs jelenléte,
- a vallástudomány elmélete, nemzetközi és hazai tudománytörténete, a vallástudomány módszertana,
- vallástudományi szakágak (vallásszociológia, valláslélektan, vallásfilozófia, vallásantropológia, vallásjog, valláspolitikológia, vallásesztétika, vallási néprajz) és ezek társadalomtudományi megalapozása.

9.1.2. A választható szakmai modulok, speciális programok területei és ismeretkörei a képzést alapozó tárgyak diszciplínáinak bármelyikéhez tartozó résztémák, kutatás-módszertani, idegen nyelvű szakszövegolvasásra és tudományos dolgozatírássra felkészítő kurzusok (jellemzően szeminárium, illetve kutatószeminárium), amelynek kreditaránya további 25-35 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok szerint szükséges minimális kredit-száma

- a 4.2. pont szerinti oklevéllel rendelkezők esetében legalább 15 kredit vallástörténeti és valláselméleti ismeretkörökből,
- a 4.3. pont szerinti oklevéllel rendelkezők esetében legalább 30 kredit vallástörténeti, valláselméleti, valamint társadalomtudományi ismeretkörökből.

123. VEGYÉSZ

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: vegyész (Chemistry)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles vegyész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Chemist

3. Képzési terület: természettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a kémia, a műszaki képzési területről a vegyészmérnök alapképzési szak.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehetők: a természettudomány képzési területről a biológia, a fizika, a földrajz, a földtudományi, a környezettan, a matematika, a műszaki képzési területről a biomérnöki, az anyagmérnöki, a környezetmérnöki, a molekuláris bionika mérnöki alapképzési szak, az orvos- és egészségtudomány képzési területről az orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus alapképzési szak, valamint az orvosi diagnosztikai analitikus alapképzési szak.

4.3. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 442/0531

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja a szakterület, a gazdaság és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő vegyészek képzése, akik szakterületükön magas szintű elméleti és gyakorlati kémiai ismeretekkel, a rokon szakterületeken (matematika, fizika, informatika, szakmai idegen nyelv) megfelelő szintű tudással rendelkeznek. Alkalmasság - elsősorban a kutatás és a műszaki fejlesztés területén - a választott tudományterületük feladatainak és problémáinak önálló tanulmányozására és megoldására, valamint anyagok előállítására és kémiai átalakítására, azok minőségi, mennyiségi vizsgálá-

tára, szerkezetük meghatározására. Önálló és irányító munkaköröket láthatnak el a vegyipari termelésben és más gazdasági ágazatokban, igazgatási területeken, a környezetgazdálkodásban és környezetvédelemben, valamint minőségbiztosítási és minőségellenőrzési területeken. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A vegyész

a) tudása

- Rendszerszinten ismeri a kémiai szakterület összefüggéseit, törvényszerűségeit és az ezekre alkalmazott elméleti és gyakorlati módszereket.
- Ismeri a kémia tudományos eredményein alapuló, a kémiai kötésre, a vegyületek szerkezetére, reakcióira, a kémiai kölcsönhatásokra vonatkozó legújabb elméleteket, modelleket és a hozzájuk kapcsolódó számítógépes módszereket.
- Tisztában van a kémia és a vegyipar lehetséges fejlődési irányjaival és annak korlátaival.
- A kémiai ismereteken túl rendelkezik átfogó természettudományos ismeretekkel, és azokat rendszerezni is tudja.
- Átlátja, ismeri és alkalmazza a kémiai laboratóriumi, vegyipari módszereket, valamint a hozzájuk kapcsolódó eszközöket és biztonságtechnikai ismereteket.
- Birtokában van annak a tudásnak, amelyre szüksége van a kémiai folyamatok pontos értelmezéséhez, valamint a természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek kémiai szakterületre jellemző gyakorlati problémák megoldásához.
- Anyanyelvén magabiztosan használja a kémiai folyamatokat leíró fogalomrendszert és terminológiát.
- Átlátja szűkebb szakterületének vizsgálható folyamatait, rendszereit, tudományos problémáit. Szakterületén széles körű szakirodalmi tájékozottsággal rendelkezik.

b) képességei

- Képes a kémiai kutatásban, a fejlesztésben, innovációban használt meghatározó elméleti és gyakorlati ismeretek, eszközök és eljárások alkalmazására, továbbá a tudományos módszerekkel gyűjtött adatok részletes elemzésére.
- Képes a kémia eredményeinek objektív értékelésére, átfogó és speciális összefüggések felismerésére.
- Képes a kémiai szakterületen megkülönböztetni a tudományosan megalapozott, illetve a kellően alá nem támasztott, áltudományos állításokat.
- Képes a kémia legújabb elméleteinek és elveinek kritikus gyakorlati alkalmazására, önálló laboratóriumi vizsgálatok, valamint vegyipari műveletek megtervezésére.
- A vegyész mesterképzés területén szerzett tudása alapján képes a szakjával adekvát jelenségek laboratóriumi körülmények között történő megvalósítására,
- mérésekkel történő bemutatására, új vegyületek előállítására, szerkezetének meghatározására, valamint új reakciók, jelenségek széleskörű analitikai ismereteken alapuló igazolására.
- Képes a mérési eredmények önálló kiértékelésére, értelmezésére, elemzésére és ezekből következtetések levonására, új kutatási, fejlesztési irányok kijelölésére.

- Képes szakterületének problémáit mind vegyész szakemberekkel, mind műszaki és természettudományos területen dolgozó szakemberekkel történő konzultáció során szakszerűen megfogalmazni.
- Képes a kémia területén szerzett tudását magas szintű gyakorlati problémák megoldására alkalmazni, beleértve azok számításokkal történő alátámasztását is.
- Szakmai vitákban képes álláspontját tudományos érvekkel alátámasztani szóban és írásban egyaránt.
- Képes a kémiai tudományterületen megszerzett tudás és ismeretei alkalmazására a tudományos kutatásban, részt tud venni új eredmények létrehozásában.
- Képes a szakmája sikeres gyakorlásához szükséges szaknyelvi ismereteinek fejlesztésére, kommunikációképes szint elérésére.

c) attitűdje

- Elfogadja azt a szakmai identitást, amely a természettudományok sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét adja.
- Kémiai laboratóriumi és vegyipari tevékenysége során elkötelezett a környezettudatos viselkedés iránt, ezt munkatársai felé is képviseli.
- Törekszik a kis környezetterheléssel járó módszerek laboratóriumi és vegyipari alkalmazására.
- Szakmájának etikai normái szerint kezeli a saját és a mások által létrehozott műszaki-tudományos, szellemi eredményeket.
- Fogékony az új vegyipari technológiák, környezettechnológiák bevezetése és használata iránt. Vállalja szakmai eszmecserék kezdeményezését, azokban aktívan részt vesz.
- Szemléletmódja révén nyitott a szélesebb szakmai együttműködésre a társadalompolitika, a gazdaság és a környezetvédelem területén, kritikus, de nyitott a gazdaságtudomány és a környezetvédelem újabb kémiai vonatkozásait érintő változásai iránt.
- Példaképnek tekinti a vitatkozó és kétkedő természettudós ideálját.
- Szívesen képviseli a természettudományos világnézetet és közvetíti azt a szakmai és nem szakmai közönség irányában.
- Elkötelezett új ismeretek, kompetenciák elsajátítására és világképének szélesítésére, belső késztetést érez folyamatos szakmai továbbképzésre.
- Nem él vissza szakmai ismereteivel, betartja a szakma és a társadalom etikai normáit.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan cselekszik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében.
- Szakmai tudásának birtokában felelősséggel együttműködik a kémiai, vegyipari, valamint további természettudományi és műszaki szakterületek szakembereivel.
- Önállóan kialakítja saját munkájára vonatkozó egyéni állásfoglalását, és vállalja nézeteit, valamint döntéseinek és cselekedeteinek következményeit.
- Tisztában van a kémiai laboratóriumi és vegyipari műveletek közvetett és közvetlen veszélyeivel, ennek megfelelő körültekintéssel jár el.

- Az irányítása alá tartozó ipari és laboratóriumi munkatársainak munkáját szakmai felelősséggel értékeli.
- Tisztában van saját szakmai kijelentéseinek jelentőségével és vállalja azok következményeit. Felelősen működteti a kémiai laboratóriumi, valamint vegyipari berendezéseket, eszközöket, illetve irányítja ezek működtetőit.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzéshez kapcsolódó természettudományi alapozó ismeretek 6-18 kredit;
- vegyészi szakmai ismeretek (szervetlen kémia legalább 4 kredit,
- szerves kémia legalább 4 kredit,
- fizikai kémia legalább 4 kredit,
- analitikai kémia legalább 4 kredit, műszaki kémia legalább 4 kredit) 30–50 kredit;
- speciális kémiai laboratóriumi és elméleti, valamint interdiszciplináris szakmai ismeretek 20–40 kredit.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott legfeljebb hat hetes szakmai tevékenység.

9.3. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányokból elvárt minimális kreditek száma 65 kredit az alábbi területekről:

- természettudományos ismeretek (matematika, fizika, informatika; biológia, földtudomány, környezettan) területéről 15 kredit;
- szakmai ismeretek (általános és szervetlen kémia legalább 10 kredit, szerves kémia legalább 10 kredit, analitikai kémia legalább 10 kredit, fizikai kémia legalább 10 kredit) területéről 50 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a korábbi tanulmányai alapján a hallgató legalább 40 kredittel rendelkezzen. A hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

124. VEZETÉS ÉS SZERVEZÉS

Gazdaságtudományi Kar

1. A mesterképzési szak megnevezése: vezetés és szervezés (Management and Leadership)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- szakképzettség: okleveles közgazdász vezetés és szervezés szakon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Economist in Management and Leadership

3. Képzési terület: gazdaságtudományok

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: a gazdálkodási és menedzsment alapképzési szak.

4.2. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető: a kereskedelem és marketing, a gazdálkodási és menedzsment, a nemzetközi gazdálkodás, a pénzügy és számvitel, a turizmus-vendéglátás, az emberi erőforrások, az alkalmazott közgazdaságtan, a gazdaságelemzés, az üzleti szakoktatás, a közszolgálati alapképzési szak.

4.3. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 345/0413

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák:

A képzés célja a vállalkozások, valamint a közszféra szervezetei számára olyan közgazdászok képzése, akik megalapozott és integrált szakmai ismeretekkel rendelkeznek a menedzsment széles területén. Megszerzett tudásuk birtokában képesek elemezni, tervezni, irányítani a versenyszektor és a közszféra szervezeteinek munkafolyamatait. Képesek újonnan felmerülő problémákat felismerni, elemezni és megoldani, miközben az egyéni és szervezeti tanulás megismert formáit használják, valamint az innovációra és a kreatív gondolkodásra való képességeiket hasznosítják. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Vezetés és szervezés szakon a közgazdász

a) tudása

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a vezetés- és szervezéstudomány és gyakorlat korszerű irányzatait és eredményeit.
- Ismeri a korszerű informatikával és know-how-val támogatott vezetési és szervezési módszereket és azok gyakorlati alkalmazását.
- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módzatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.

b) képességei

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.

- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

d) autonómiája és felelőssége

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

9. A mesterképzés jellemzői:

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- gazdaságtani és társadalomtudományi ismeretek (marketingmenedzsment ismeretek, pénzügyi ismeretek, matematikai-statisztika módszerek és elemzések, kvantitatív döntési módszerek, kutatási módszertan, vezetői üzleti gazdaságtan, gazdaságpolitika) 15-30 kredit;
- vezetés és szervezés szakmai ismeretek (szervezetelmélet, szervezeti magatartás és vezetés, stratégiai menedzsment, változás- és tudásmenedzsment, projektek menedzselése, termelés- és folyamatmenedzsment, integrált információs rendszerek irányítása, controlling) 20-30 kredit.

9.1.2. A választható specializációk, szakmai modulok képzésen belül kreditaránya 30-40 kredit.

9.2. A 4.2. és 4.3. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez szükséges minimális kreditek száma 60 kredit az alábbi területekről:

- módszertani ismeretek (matematika, statisztika, informatika) területéről 15 kredit;

- közgazdasági ismeretek (mikro- és makroökonómia, nemzetközi gazdaságtan, környezet-gazdaságtan, gazdaságelmélet, gazdaságstatisztika, közgazdaság-elmélettörténet, gazdaság-modellezés, gazdaságpolitika, ágazati és funkcionális gazdaságtan, közösségi gazdaságtan) területéről 10 kredit;
- üzleti ismeretek (vállalati gazdaságtan, gazdasági jog, marketing, pénzügy, számvitel, dönté-selmélet és módszertan, üzleti etika, üzleti kommunikáció, adózási ismeretek, vállalati pénz-ügyek) területéről 15 kredit;
- társadalomtudományi ismeretek (európai uniós ismeretek, közpolitikai ismeretek, gazda-ságtörténet, szociológia, filozófia, pszichológia) területéről 10 kredit;
- szakmai ismeretek (értékteremtő folyamatok menedzsmentje, vezetés és szervezés, üzleti tervezés, vállalkozásmenedzsment, stratégiai tervezés, controlling, emberi erőforrás gazdál-kodás, vezetői készségfejlesztés, információs rendszerek) területéről 10 kredit.

A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató a korábbi tanulmányai alapján a felsorolt területeken legalább 30 kredittel rendelkezzen. A mesterképzésben a hiányzó krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint kell megszerezni.

TANÁRI MESTERSZAKOK OSZTOTT KÉPZÉSBEN (KÖZISMERETI/SZAKMAI TANÁRSZAKOK)

1. ANGOL NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles angol nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of English Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, az angol nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az angol nyelv és kultúra tanára szakképzettség szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a különböző nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, az angol nyelvű, nem pedagógiai céllal írt szakmai dokumentumokat.
- Ismeri a különböző pedagógiai módszerek és a tanulók értékelésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van az angol nyelv ismeretének szerepével és az általa nyújtott lehetőségekkel a tanulók személyiségfejlődésében és életében.

b) képességei

- Képes osztálytermi gyakorlatát az egyéni különbségek figyelembevételével kialakítani.
- Képes a különböző nyelvtanítási módszereket tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.

- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Képes a pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan elemezni, értékelni.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy sajátos nevelési igényű, a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és differenciáltan oktatni, nevelni.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy tanítványait minél jobban megismerje, problémáikra érzékenyen és egyéni sajátosságaiknak megfelelően reagáljon.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoportdinamika elméleti alapjait és kutatásának eredményeit, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Átlátja a különböző nyelvtanulás-szervezési formák előnyeit és kihívásait.

b) képességei

- Képes ismereteit a tanulói csoportok és közösségek kialakításánál és hatékony működtetésénél alkalmazni az osztályteremben és a virtuális térben egyaránt.
- Képes az idegen nyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók társadalmi és csoportos helyzetét és lehetőségeit az angol nyelv tanulása, illetve használata terén.
- Tudatosan épít a kooperatív és reflektív tanulási technikák alkalmazására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a különböző nyelvű és kultúrájú csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja a toleranciára és nyitottságra nevelést mind a tanulói csoportok, az iskola a társadalom és az angol nyelvet használó kultúrák és egyének tekintetében.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

az angol nyelvtudás, nyelvhasználat terén

- Legalább C1 szintű, használható angol nyelvtudással és magas szintű interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit.
- Ismeri az általa tanított és legalább még egy angol nyelvváltozat fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri az angol mint globális közvetítőnyelv szerepét és a különböző nyelvterületeken betöltött funkcióját.

A kultúrák közvetítése terén

- Ismeri az angol nyelvű kultúrák elterjedtségét és sokszínűségét.
- Ismeri több angol nyelvű kultúra szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.

Szakmódszertani tudás terén

- Ismeri a nyelvészet és alkalmazott nyelvészet releváns területeinek alapvető kérdéseit (különösen a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, a szociolingvisztika, a pszicholingvisztika, a pragmatika, a fordítástudomány ismereteit); képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkor új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát. Képes a diákok angol nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

b) képességei

- Képes hatékonyan alkalmazni a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit.
- Képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során ismereteit helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes rugalmasan alkalmazkodni a különböző nyelvi és kulturális háttérű nyelvhasználókkal folytatott kommunikáció változó követelményeihez.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre, az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.

- Képes a kortárs irodalmi műveket és az angol nyelvű kultúrák egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes elméleti ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti angol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Tájékozott a különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagokról.
- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoport sajátosságait.

b) képességei

- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-felfedező és megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák szakmai tudására és tapasztalatára épülő kiválasztására és hatékony megvalósítására.
- Képes különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagok összeállítására, alkalmazására.
- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tananyagot és annak közvetítését az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a különböző motiváció-elméletek alapjait, a tanulási motiváció fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelése a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.
- Ismeri az angol nyelv tanulásának és használatának tanórán, iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét és sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat értően elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes tanulóinak segítséget nyújtani abban, hogy azok hatékonyan használják fel az iskolán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes tanulóival és kollégáival kooperálva az egyre bővülő angoltanulási lehetőségek feltárására és tanórán történő felhasználására.

c) attitűdje

- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének és értékelésének elméletét, gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket,
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit, ezekre érdemben, támogató módon reflektál.
- Reálisan ítéli meg az értékelés különböző formáinak szerepét a tanulók fejlődésében, képességeik fejlesztésében.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni.
- Képes és motivált saját szakmai fejlődését megtervezni és megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag és nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más idegen nyelveket illetve szaktárgyakat idegen nyelven tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, intézményekkel és szervezetekkel.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére.

- Képes tudatosan követni saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására.
- Képes és felkészült szakmai tevékenységének folyamatos fejlesztésére.
- Képes nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Képes az angol nyelven megtalálható információforrások megtalálására, azok értelmezésére és alkalmazására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Törekszik nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköreiből legalább 90 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az angol nyelv és kultúra további szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 24–51 kredit

- Angol nyelvi kompetenciák fejlesztése (minimum 12 kredit): beszédkészség-fejlesztés; beszédértés-fejlesztés; olvasáskészség-fejlesztés; fogalmazáskészség-fejlesztés; kiejtés; nyelvtani gyakorlatok; fordítási gyakorlatok
- Nyelvészeti, irodalmi, kulturális, történelmi és országismereti alapismeretek (minimum 12 kredit).

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 48–75 kredit

- Szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (minimum 12 kredit): prezentációs készségek, képességek fejlesztése; tudományos írás; nyelvi tudatosság, folyamatos szókincsfejlesztés.
- Az általános iskolai, középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák (minimum 12 kredit): egyéni nyelvtanulói különbségek kezelése; nyelvelsajátítás; tesztkészítés és értékelés; nyelvtechnológia az osztályteremben, differenciálás; a szókincsfejlesztés módszerei.

- Angol nyelvű népek irodalma, történelme és kultúrája (minimum 12 kredit): például, brit irodalomtörténet; amerikai irodalomtörténet; modern brit kultúra; amerikai popkultúra; irodalom és vizuális kultúraelmélet; a brit és az amerikai irodalom és kultúra tanításának beilleszthetősége a köznevelésbe; más angol nyelvű kultúrák
- Nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti ismeretek (minimum 12 kredit): például, szintaxis és morfológia; szemantika és pragmatika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek; szociolingvisztika.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) Az angol nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, hazai kulturális értékek közvetítése.
- Az angol nyelv tanításának szakmódszertana angol nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.
- Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés az angolórán, az angolóra elemzése és az arra való reflektálás, munkaformák ismerete, IKT-eszközök alkalmazási lehetőségei, WEB 2.0 alkalmazások ismerete.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat angol nyelven: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat angol nyelven: 2 kredit.

2. BIOLÓGIATANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles biológiateanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Biology

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a biológia tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A biológiateanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Tudja, hogy a biológia tantárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a biológiában használt fogalmak kialakulásának, kialakításának életkori és a képességszinteknek megfelelő sajátosságait.
- Tisztában van a biológia tanítása során fejlesztendő kompetenciákkal.

b) képességei

- Képes a biológiatudomány régebbi és folyamatosan megújuló ismereteit az iskolán keresztül a társadalom felé kommunikálni, az egzakt természettudományos eredményeket megérteni, továbbá elemi és középszinten érthető formában tanítani.
- Képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, tudásszintjéhez igazodva magyarázatot adni az életmóddal, életvitellel, betegségekkel, a természeti környezet megőrzésével kapcsolatos biológiai problémákra és a mögöttes mechanizmusokra.
- Képes a társadalmi köztudatban megjelenő biológiai tartalmú áltudományos ismereteket természettudományos alapon cáfolni, és ezt az iskolán keresztül, közérthető formában a társadalom felé kommunikálni.

- Kezeli a biológia speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket. Képes a tanulók tévképzeteit felismerni, feltárni és megszüntetni.
- Kiválasztja a tanulás/tanítás folyamata során használható, a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszereket.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, racionális és mérlegelő gondolkodásmódra, érvelésre, természettudományos megközelítésre ösztönzi.
- Felismeri az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulókat, képes differenciált nevelésükre és tanításukra.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradók felzárkóztatására.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggondozást és pályaaorientációt.
- Kész a társadalmi köztudatban megjelenő biológiai tartalmú áltudományos nézeteket természettudományos alapon cáfolni, és törekszik arra, hogy ezt az iskolán keresztül közérthető formában a társadalom felé kommunikálja.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, a biológia kiegészítő ismereteit közvetítő biológia szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élet-hosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a biológia alapvető kutatási módszertanát és rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy a biológia új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Tisztában van a biológia társadalomban betöltött szerepével, különösen az egészségnevelés és a fenntarthatóságra nevelés területén.
- Átlátja a biológia tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Azonosítja a biológia tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Felkészült a biológiai tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes a biológiában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azok integrációjára.
- Képes a biológia témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

c) attitűdje

- Megvan az igénye és képessége a biológia új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Biológiai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önreflexióra.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre. Munkája során folyamatosan alkalmazza a modern pedagógiai módszereket.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a biológia tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes a biológiában tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a biológia tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja és használja a konkrét célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Azonosítja a biológia megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Birtokában van a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásnak.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a biológia speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Képes olyan pedagógiai módszereket választani és alkalmazni, melyek segítik a motivációt, a tanulók aktivitását, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatóan realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a biológia tantárgy tanítása során használható különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatso-rokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a biológia tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos köznevelési szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a biológiatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a munkájával kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a kerestetantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeum-pedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.
- A biológia és a biológia szakmódszertan témakörében mind szóban, mind írásban szak-szerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a biológia területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a biológia és a környezetvédelem etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy diplomás biológiatanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje

- Megfelelő ágenciát mutat arra, hogy az iskola közösségében szemléletformáló, értékközvetítő szerepet vállaljon, elsősorban a természettudományos ismereteken alapuló személyes és közösségi döntések, különösen az egészségvédelem és a fenntarthatóság terén.
- Elkötelezett a biológia színvonalas tanítása, a tanulók biológiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom biológia iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámot kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a biológia érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Természettudományos alapismeretek: minimum 12 kredit

kötelező ismeretkörök:

- a biológia matematikai alapjai
- kémia
- integrált természettudomány

szakpártól függően kötelezően választható ismeretkörök:

- földtudományi alapok

- informatika
- a biológia fizikai alapjai

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 75 kredit

Szupraindividuális szerveződési szintekkel foglalkozó témacsoportok: minimum 32 kredit

- Az élővilág rendszerezése, fajismeret, taxonómia.
- Az állat- és növényfajok, társulások, ökoszisztémák földrajzi eloszlása.
- A természetvédelem és a fenntartható tájhasználat biológia alapjai, környezetvédelem.
- Az élővilág működésének ökológiai alapelvei és ökológiai modellek.
- Etológia.
- Az élővilág evolúciós folyamatainak általános és genetikai szabályai.

Infraindividuális szerveződési szintekkel foglalkozó témacsoportok: minimum 43 kredit

- Az élő szervezetek molekuláris- és sejtszintű szerveződése, működése és folyamatai.
- A gének, az öröklődés és az élőlények variációi.
- Az élővilág mikrobiális szervezeteinek működése, egymásra és környezetre gyakorolt kölcsönhatásai.
- A növényi szervezet felépítése, élettana és szabályozása.
- Az állati szervezet felépítése, élettana és szabályozása.
- Az emberi szervezet felépítése, működése, szabályozása és egészségtana.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A biológiateanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

- A biológia tantárgy tanítási folyamata, a tervezés szintjei. A tanmenet és a tematikus tervezés. Óraterv, óravázlat, tábla (füzet) vázlat.
- A biológiateanítás hagyományos és innovatív tanulási környezete. A biológiateanítás tárgyi feltételei. A tankönyvek szerepe a biológiateanításban, értékelésük, kiválasztásuk kritériumai. A számítógép, a multimédiás eszközök, az információs és kommunikációs technika és az internet alkalmazása a biológia tanításában. Digitális tananyagfejlesztés, interaktív feladatlapok, munkalapok összeállítása.
- A biológia tanítása során alkalmazott órajellegek és óratípusok bemutatása, jellemzőik és szerepük. Az egyes óratípusokra történő felkészülés és a lebonyolítás sajátos módszertani aspektusai. A biológiaórák megfigyelésének és értékelésének szempontjai.
- A biológia tantárgyhoz kapcsolódó affektív célok, attitűdformálási lehetőségek. Az érdeklődés-felkeltés, motiválás lehetőségei, technikái és módszerei (játék, projektmódszer) a biológia tantárgy tanítása során.

- A biológia tantárgyhoz kapcsolódó ellenőrzési, mérési és értékelési módszerek, eszközök.
 - Az alapszabványok (így előadás, magyarázat, bemutatás/szemléltetés) és az aktív tanulás alkalmazása a biológia tantárgy oktatásában, a módszerek kiválasztásának kritériumai. Módszer-ekvivalencia és a módszertani szabadság kérdése. A tanulók közötti együttműködést fejlesztő módszerek (csoportmunka, kooperatív tanulási technikák) alkalmazása biológiaórán.
 - A tehetséggondozás lehetőségei, formái, módszerei biológiából, tanórán és tanórán kívül.
 - A gyakorlatközpontú biológiaoktatás eszközei és módszerei. Tanulói vizsgálatok terepen és az iskolai szaktanteremben, laboratóriumban. Biológiai szertár felszerelése, élősarok.
 - A biológia tantárgy speciális tartalmainak szerepe a tanulók környezet- és egészségtudatos magatartásának kialakításában. Környezeti és egészségnevelés a biológiaórákon kívül (pl. szakkörön, táborban, erdei iskolában, bemutatóhelyeken).
 - A biológiai feladatok összeállításának és megoldásának módszertana. Felkészítés tanulmányi versenyekre és a biológia érettségire, az érettségi szerkezete, a tételösszeállítás és a vizsgáztatás gyakorlata.
 - A természettudományos, illetve technikai kompetencia és a természettudományos gondolkodás fejlesztésének lehetőségei a biológia tantárgy keretében. A természettudományos kutatási módszerek használata, elsajátíttatása a tanulókkal. Összetettebb gyakorlati vizsgálatok alkalmazása a biológia oktatás során.
 - A biológia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a kerettantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában. A természettudományok integrált szemléletű oktatása; a biológia, a kémia, a fizika és a földrajz kapcsolódási pontjai. Külső és a belső tantárgyi koncentráció, mint a jól alkalmazható, egységes tudás kialakulásának eszköze.
- b) A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban (2 kredit).
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a biológiaoktatásban a jelenségbemutatás, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Példák a digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerekre és oktatási segédanyagokra. Egyes oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning.
- c) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

3. BOLGÁR ÉS NEMZETISÉGI BOLGÁR NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Bulgarian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja:: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a bolgár nyelv, a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Ismeri a bolgár nyelv és a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgyak által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.

- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani. Képes a bolgár nyelv és a bolgár nyelv és irodalom, valamint a bolgár népismeret tantárgyakban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály keretében is.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a bolgár nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a bolgár nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre bolgár nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti bolgár szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók bolgár nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.

- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Bulgária ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi bolgár nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: bolgár irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-bolgár irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi bolgárok nyelvhasználat (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi bolgárok irodalma, a magyarországi bolgár nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

4. ÉNEK-ZENE TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ének-zene tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Classroom Music Teacher

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az ének-zene tantárgy tanítására, karvezetői felkészültség alapján az iskolai kórusmunka vezetésére, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az ének-zene tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismereteit és kompetenciáit az 5–12. évfolyamos korosztály zenei nevelésének, személyiségfejlesztésének szolgálatába tudja állítani.
- Tisztában van az ének-zene tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Ismeri az ének-zene tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a szakmai fogalomrendszerük fejlesztésében játszott szerepét.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik azokról a zenepedagógiai módszerekről, melyekkel a tanulók személyiségét az életkori sajátosságok figyelembevételével fejleszteni tudja.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a zenei tehetséggondozás módszereiről.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének módszereit.

- Ismeretekkel rendelkezik az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetség-gondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Összefüggéseiben értelmezi, hogy az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is.

b) képességei

- Képes az ének-zene tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.
- Képes a zenei tehetség felismerésére és gondozására.
- Képes arra, hogy a tanulók alkotó és önkifejező tevékenységét irányítsa és a tananyaghoz kapcsolódóan teret adjon a kreatív alkotó tevékenységnek.
- Képes európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt őrző és interpretáló, nyitott, kreatív ember nevelésére.
- A gyermek személyiségfejlődésében képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.
- Képes az ének-zene tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Értékalapú, aktív befogadásra, alkotó- és önkifejező tevékenységre nevel.
- Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes.
- Elkötelezett a tanulócsoporthoz differenciált kezelésében, a felzárkóztatás és tehetséggondozás mellett, érzékeny a tanulók egyéni problémáira.
- Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Tudatában van annak, hogy a magyar népzene és népi kultúra értékeinek ismerete fontos szerepet tölt be nemzeti örökségünk és identitásunk ápolásában.
- Elkötelezett a nemzeti zenei értékek iránt.
- Törekszik az egyéni és csoportos zenei tehetség-gondozás feltételeinek biztosítására.
- Törekszik arra a Kodály Zoltán zenei nevelési elveire épülő, teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlatra, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.

- Törekszik a zenepedagógiai elvek – a Kodály-koncepció, továbbá más zenepedagógiai irányzatok – területén a hagyományőrzés, a modernizáció és adaptáció megvalósítására.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani számukra.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza az együttzenélés formáit, amelyek közösségformáló tevékenységeivel a szocializációs folyamatokat erősítik és toleranciára nevelnek.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a zene és zeneoktatás csapatépítő erejét, hatását a csoport és csoportfejlődés lehetőségeit.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a legújabb kooperatív tanuláson alapuló módszereket az ének-zene oktatás területén, valamint az interdiszciplináris nevelés lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Iskolai kórusvezetőként közreműködik a kórustagok közösség iránti elkötelezettségének kialakításában, ugyanakkor a felelős, aktív, egyéni szerepvállalásra nevel.
- A csoportos, gyakorlati jellegű órák szervezésével a társas zenélésen keresztül a rugalmasságot, empátiát és alkalmazkodó képességet, illetve a társas tevékenység és tanulás képességét fejleszti.
- Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Elkötelezett a közös zenei tevékenység hatékony fejlesztő ereje, a közösségépítés egyénre gyakorolt pozitív hatása, valamint a közösségen belül egymás elfogadásának fontossága mellett.
- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes zenei értékek iránt, tisztában van ezek felelősségteljes közvetítésével, szerepével a tanulók személyiségfejlődésében.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.

- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.
- Felismeri, hogy a kodályi filozófia lényege a közösségben éneklés, ezért biztatja tanulóit az iskolai kórusban történő éneklésre, a csoportos zenélésben való aktív részvételre.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az ének-zenei nevelés társadalomban betöltött szerepét, az ének-zene tantárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlődésének segítségével.
- Ismeri az ének-zenei nevelés elméleti és gyakorlati alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel.
- Ismeri a zenepedagógia legújabb kutatási eredményeit, szakirodalmát, a különféle zenei nevelési irányzatokat, fontosabb tanári kézikönyveket, segédanyagokat és oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri az ének-zene szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tantervi és érettségi vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.
- Felkészült az infokommunikációs társadalomban elérhető gazdag média-tartalmakat a tanulók számára közvetíteni, illetve a tanulók iskolán kívül szerzett ismereteit az órák során felhasználni.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és elektronikus információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb zenei nevelési módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.
- Zenetörténeti, zeneelméleti tudása és kulturális műveltsége révén a zenei élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódóan az értő befogadást és a mérlegelő gondolkodást fejleszti.
- Szakmódszertani tudásának alapja a Kodály Zoltán zenei nevelési elveire épülő, teljes embert fejlesztő zenepedagógiai gyakorlat, melynek célja a magyar nemzeti értékeket tisztelő és őrző, egyben európai műveltségű, kreatív, önállóan gondolkodó ember nevelése.
- Ismeri a kóruséneklés, illetve a szólóéneklés alapjául szolgáló énektechnikát, gyakorlatban megismerte az énekkari és szólóénekes irodalom legjelentősebb műveinek egy részét.

b) képességei

- Képes elméleti és gyakorlati ismereteinek átadására, mind az iskolai munkában, mind a zeneoktatás egyéb területein.
- Zenei, zenepedagógiai témákban képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a zenei nevelési és az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások ének-zene szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti össze-

függések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

- Képes az ének-zene szaktárgyi, szakmódszertani, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára az ének-zene órákon, illetve az azokra való készülés során.
- Képes az ének-zene tantárgy tanításának-tanulásának tanórán és iskolán kívüli lehetőségeit megvalósítani különböző színtereken.
- Képes az ének-zene órák során fejlesztett kompetenciák más tanulási területeken (így a matematika, az idegen nyelv) is fejlődést generáló szinergikus hatásainak tervezésére, kihasználására.
- Ének-zene szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekcióra képes.
- Képes tanulóit felkészíteni emelt szintű érettségi vizsgára.
- Képes teret adni az önkifejezés, önállóság és kreativitás kibontakozásának és az empátia kialakításának.
- Képes a művészi gondolatok és a gyermeket körülvevő hétköznapi világ közötti kapcsolatok meglátására, az eltérő látásmódok megértésére és elfogadására.
- Képes az iskolai tevékenységhez kapcsolódó egyéni és csoportos próbafolyamatok időbeli megtervezésére, a próbák szakszerű, hatékony irányítására, a gyakorlási metódusok kialakítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók zenei tudásának és zenetanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
- Elkötelezett abban, hogy kiemelt szerepet juttasson az ének-zeneoktatásban az éneklésnek, kóruséneklésnek.
- Törekszik az aktív együttműködésre az ének-zene tanárok, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Tudatosan él a zenei nevelés transzferhatásainak kihasználási lehetőségeivel.
- Nyitott a zenei megismerés, illetve a zenei tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók zenei megismerési és zenei alkotási vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Speciális zenetörténeti, zeneelméleti, népzenei, zeneirodalmi ismeretei, vokális és hangszeres tapasztalatai alapján alkalmas arra, hogy segítse a tanulók zenei emlékezetének, koncentrációjának, fantáziájának fejlesztését, továbbá a tájékozódását a zeneművekben.
- Ismeri a Nemzeti alaptanterv szabályozó szerepét, tartalmát, belső összefüggésrendszerét, illetve a művészetek tanulási terület cél- és feladatrendszerét.
- Ismeri az ének-zene kerettanterv felépítését és tartalmát.

- Ismeri a tananyag kiválasztás és a rendszerezés szakmódszertani, pedagógiai-pszichológiai szempontjait.
- Ismeri a hatályos jogszabályok alapján íródott általános iskolai és középiskolai ének-zene tankönyveket.
- Ismeri a helyi tanterv, tanmenet, óravázlat készítésének folyamatát.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a pedagógus előmeneteli rendszernek a pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatos előírásait.

b) képességei

- Képes ismereteit a zeneoktatás egészének, valamint a zenepedagógia elméletének, gyakorlatának szolgálatába állítani, és alkalmas a zenei nevelés transzferhatásainak megalapozására.
- Képes a zenei nevelést tevékenység-központú módszer alapján megvalósítani.
- Képes az új kommunikációs-információs technológiákat osztálytermi munkájában is hatékonyan alkalmazni, e technikákban rejlő lehetőségeket tanítási céljainak, a tananyag megértésének, a képességek fejlesztésének szolgálatába állítani.
- Képes tanítási programok, tanítási egységek, tanítási órák tervezésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására.
- Képes intézménye helyi tantervének az ének-zene tantárgyat érintő részét kidolgozni, valamint tanmenetet és óravázlatot készíteni.
- Karvezetői felkészültsége alapján alkalmas az iskolai kórusmunka vezetésére, az abban rejlő zenei nevelési feladatok ellátására, a közösségi tudat erősítésére.
- Képes iskolája zenei életének megszervezésére, arculatának alakítására, az iskolán kívüli kulturális értékek megismertetésére, közvetítésére.

c) attitűdje

- Zenei előadói kvalitásai alapján képes zenei élményt nyújtani, értéket közvetíteni, a tanulók zenei ízlését alakítani. Fontosnak tartja az ének-zene órákra és az iskolai kóruspróbákra való alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes zenei tudás, zenei képességek, szociális felkészültség).
- Elkötelezett a különböző iskolatípusok pedagógiai folyamatainak megvalósítása iránt.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Rendelkezik az ének-zene órákon alkalmazandó tanulóközpontú tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

- Ismeri az ének-zene és a zenei nevelés tanulásának és tanításának tanórai, tanórán kívüli, iskolán kívüli formális és non-formális lehetőségeit, színtereit (koncertpedagógia), kellő pedagógiai, pszichológiai, szakmai tudással, valamint megfelelő szervezési ismeretekkel rendelkezik ezek megszervezéséhez.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- Rendelkezik különböző motivációs-elméletek alapvető ismereteivel, alkalmazza a tanulási motiváció felismerési és fejlesztési metódusait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatását.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri az ének-zene és a zenei nevelés tanulásának és tanításának tanórai, tanórán kívüli, iskolán kívüli formális és informális lehetőségeit, színtereit (koncertpedagógia), kellő pedagógiai, pszichológiai, szakmai tudással, valamint megfelelő szervezési ismeretekkel rendelkezik ezek megszervezéséhez.

b) képességei

- Képes a tanulási folyamat során a zenei nevelés három fő készségterületét – zenei befogadás, interpretáció, alkotás – integrálni.
- Képes differenciáltan viszonyulni az eltérő adottságú tanulókhoz.
- Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.
- Képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes az eredményes és hatékony tanulást segítő környezet megszervezésére, kialakítására.
- Képes az ének-zene tanulás során a folyamatos érdeklődés figyelem, motiváció fenntartására.
- Jelentőséget tulajdonít az ének-zene tanulása-tanítása során a tevékenységközpontú az élményszerű megértésnek. Felismeri az ének-zene tárgy fogalmaival kapcsolatos összefüggések megértési nehézségeit, képes azonosítani és kezelni a tanított korosztály tanulási nehézségeit.
- Az ének-zene tantárgy célrendszerének megfelelően alkalmazza az információ- és kommunikáció-technológiai innovációkat, képes egyensúlyt teremteni a hagyományos és digitális eszközök alkalmazása között.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos attitűdök kialakítására.
- A tanulási folyamat kiegészítésére felhasználja az iskolán kívüli kulturális eseményeket: hangverseny, opera, színház, balett, táncház lehetőségeit.

- Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az ének-zene órákon.
- Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására az ének-zene órákon.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Szakszerű tudása van az ének-zene órákon alkalmazandó értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Tisztában van azokkal az alapvető értékelési szabályokkal, összefüggésekkel, melyeket az ének-zene órákon alkalmaz.
- Ismeri az ének-zene tantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.
- Képes a céljainak megfelelő értékelés eszközök megválasztására, illetve önálló eszközök elkészítésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait.
- Képes az ének-zene tanítása során alkalmazott helyi, országos és nemzetközi mérési eredmények értelmezésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg az ének-zene tanár szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Reálisan méri fel az értékelés és ellenőrzés célrendszerét saját tárgyának tükrében. Törekszik a tanulók motiváló erejű, pozitív értékelésére, amely további inspirációt ad részükre az ének-zene tantárgy tanulásában.
- Értékelését objektív szempontok mentén teszi kiszámíthatóvá, értelmezhetővé az oktatásban résztvevők számára is. Minősítési rendszerét következetesség jellemzi.
- Értékelési rendszerének alapját a tanulók egyéni képességei, valamint az ének-zene tárgy célrendszerének viszonyítása és összehangolása adja.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Tájékozott a zenepedagógiai munkáját segítő zenei, kulturális, zenepedagógiai intézményekkel, zenei szakemberekkel való együttműködés módjairól.

- Tájékozott a zenei neveléshez és az ének-zene tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről, intézményrendszeréről.
- Ismeri az ének-zene pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a zene-pedagógus továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről, a zenei munkaképesség-gondozásról.
- Tájékozott a tanórán kívüli zenei tevékenységek – mint a koncertpedagógia, az iskolai néptáncoktatás, népdalkörök, könnyűzenei formációk, kamaraegyüttesek – iskolai keretek közti és azon túli szerveződéseivel kapcsolatában, a köznevelés és a kultúrát közvetítő intézmények, szervezetek együttműködési módjaival kapcsolatban.
- Ismeri az asszertív kommunikációnak az oktatásban, valamint a kapcsolattartásban történő alkalmazásának lehetőségeit.
- Tisztában van az alapvető retorikai fogalmakkal, s azok alkalmazási lehetőségeivel, a hatékony és sikeres közlés érdekében.

b) képességei

- Szakmai, valamint általános műveltsége révén képes felhívni a tanulók figyelmét az ének-zene és más tárgyak kapcsolatára, képes az ismeretek integrált alkalmazására.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, az ének-zene tanárokkal, zenepedagógusokkal, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a zenepedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes együttműködni a helyi, regionális, illetve országos szakmai intézményekkel, fórumokkal, alkotó műhelyekkel, kapcsolatot tud teremteni más művészeti ágak képviselőivel.

c) attitűdje

- Kész részt vállalni az ének-zenével, zenei neveléssel kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész együttműködni az ének-zene tantárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Zenei műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szakmódszertani megújulásra.
- Figyelemmel kíséri saját ének-zene tanári tevékenységének másokra gyakorolt hatását, és reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

- Ambicionálja a zenei tevékenységek szélesebb iskolai, közösségi körben történő megismertetését.
- Képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, ugyanakkor segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.
- Segítséget nyújt, aktívan közreműködik különböző kulturális programok szervezésében, lebonyolításában.
- Nyitott a zenepedagógiai tevékenységre vonatkozó javaslatokra.
- Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Önállósággal rendelkezik az ének-zene tanítás speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Megfelelő ismeretekkel bír a zenei nevelés erkölcsi, testi, lelki fejlesztő hatását illetően.

b) képességei

- Képes az ének-zene tanításával/tanulásirányításával kapcsolatos szakmai kérdések átgondolására és a vonatkozó forrásokra alapuló, megfelelő válaszok kidolgozására.
- Képes fogékonnyá tenni a zene befogadására, az adekvát befogadói attitűd kialakítására.
- Képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján a megfelelő válaszok kidolgozására.

c) attitűdje

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködések kialakításában.
- Figyelemmel kíséri a teljes zenei élet eseményeit, a zenei hangzóanyag-, kotta- és könyvkiadást, az írásos és online zenei publikációkat.
- Felelősen képviseli a magyar zenei nevelés évszázados hagyományainak, értékeinek közvetítését és megvédését.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájának képviselőivel.
- Törekszik iskolai tevékenységébe az adott közösség minél szélesebb körét bevonni, a közösségnevelésben aktív szerepet vállalni.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 94–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakterület szakmai törzsanyagának ismeretkörei: 88–94 kredit

- zeneelméleti ismeretek,
- zenetörténeti és zeneirodalmi ismeretek,
- népzenei ismeretek,
- szolfézs,
- kórusvezetési gyakorlati és elméleti ismeretek,
- énekkari gyakorlat,
- zongora, illetve hangszerjáték,
- magánének.

b) Egyéb speciális szakmai ismeretek: 6–12 kredit

- Zenei informatika, transzponálás-partitúraolvasás, populáris zene, néptánc, népi játékok, zeneesztétika, kamarazene, kamaraének, zenekari gyakorlat, hangegészségtan-beszédművelés, rendezvényszervezés, kutatómódszertan.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) Az ének-zene tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Kodály Zoltán zenei nevelési koncepciója; az ének-zenei nevelés és oktatás módszerei: a daltanítás, a dallami, ritmikai, zeneelméleti és zenetörténeti, valamint népzenei ismeretek tanítása; a zenei készségfejlesztés módszerei: éneklési, dallami, ritmikai, írás és olvasási, improvizációs készségfejlesztés; a zenei alkotóképesség fejlesztése; többszólamúság; zenei befogadókészség fejlesztése; zenei képességfejlesztés.
- Különböző zenepedagógiai irányzatok és módszerek.
- Az oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok (nemzeti köznevelési törvény, Nemzeti alaptanterv, kerettanterv, érettségi követelmények, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat).
- Anyagismeret, tankönyvelemzés.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) Oktatástechnológiai innovációk beépítése. Kollaborációs terek kialakítása 2 kredit.

5. FILOZÓFIATANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles filozófiatanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Philosophy

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szak-képesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakköznevelésben, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a filozófia tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési, fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A filozófiatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

a) a megszerezhető tudás, képesség:

- a filozófiai alapfogalmak, a legjelentősebb filozófusok és filozófiatörténeti korszakok ismerete;
- a jelenkori filozófia problémafelvetéseinek és vitáinak átfogó ismerete;
- a filozófia szisztematikus művelésének áttekintő ismerete, és az alapvető területek közül (logika, ismeretelmélet, tudományfilozófia, nyelvfilozófia, metafizika, elmefilozófia, etika, politikai filozófia, társadalomfilozófia, történelemfilozófia, vallásfilozófia) néhányának a részletes, elmélyült megismerése;
- az alkalmazott filozófia problémaköreinek és a szisztematikus filozófiával való kapcsolatrendszerének az ismerete;

b) megszerezhető készségek, képességek:

- képes önálló filozófiai kérdésfeltevésre értékelésre;
- birtokolja a filozófiai kérdések megközelítéséhez szükséges technikákat;
- tudja ismereteit önállóan bővíteni;
- képes felkelteni a tanulóiban a filozófiai gondolkodás iránti fogékonyságot;
- képes arra, hogy segítse a tanulókat komplex fogalmi struktúrák felépítésében, a logikai viszonyok átlátásában, és hogy megismertesse velük az argumentáció alapvető szabályait;
- képes a különböző nézetek, álláspontok toleráns elfogadására.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek

A szakterületi ismeret a filozófia mesterszaknak megfeleltethető, nem tanári mesterképzési szakon szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó filozófiai tudást foglalja magában figyelemmel a tanári szakképzettségnek a Nemzeti alaptanterv, a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeire és tartalmaira, valamint az érettségi vizsgakövetelményekre.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

A filozófiatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök

- Kompetenciafejlesztés a filozófiaoktatásban (szövegértelmezés, önálló kérdésfelvetés, filozófiai problémák problémátörténeti elemzése).
- A filozófia tanításának módszertana: A filozófiatanítás elméleti tudnivalói és gyakorlati ismeretei.
- Tanítási technikák, módszerek, mikrotanítás. Multimediális tanítási ismeretek.
- Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka), tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervezetek, óravázlatok készítésének módszertana.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás. A csoportos oktatás jellemzői, a csoportdinamika szerepe a filozófiaoktatásban.

6. FINN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles finn nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Finnish Language and Culture

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a finn nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A finn nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a finn nyelv és kultúra tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a finn nyelv és kultúra tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésének, elemzésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a finn nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).

b) képességei

- Képes a finn nyelv és kultúra tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni és őket szükség esetén a megfelelő szakemberhez irányítani.
- Képes a finn nyelv és kultúra tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Biztosítja a tanulók számára a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a finn nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvéllapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott finn nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a finn nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a finn kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a finn nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott finn nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.

- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógiai tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a finn kultúra értékeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a finn nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a finn nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti finn nyelv szaktárgyi és érettségi követelményeit, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a finn nyelv és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmaz-

kodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.

- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a finn nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportosajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.

- Képes a nyelvtanulás eredményességét, illetve eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, a finn nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgypedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek

A szakterületi ismeret finnugrisztika mesterszaknak megfeleltethető, nem tanári mesterképzési szakon szerzett a tanári szakképzettséghez tartozó finn nyelvtudást foglalja magába, figyelemmel a Nemzeti alaptanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeire és tartalmaira, valamint az érettségi vizsgakövetelményekre.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a nevelés-oktatás adott szakaszában képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket. Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek, szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát. Képes a diákok finn nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének, értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit. Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére. Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményei. A vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése. A vizsgák minőségi kritériumai.
- A Közös Európai Referenciakeret és annak alkalmazása.

7. FIZIKATANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles fizikatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a fizika tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A fizikatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Érti a fizika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat. Érti továbbá, hogy a fizika, mint modellező természettudomány milyen, más területeken is jól alkalmazható probléma-elemző képességeket fejleszt.
- Érti a fizikai fogalmak és összefüggések elsajátításának életkori és egyénfüggő sajátosságait.

b) képességei

- Képes a fizika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulók felismerésére, a differenciált nevelésre, oktatásra.
- Képes a diákok érdeklődését, nyitottságát kialakítani és fenntartani a fizika és a természettudományok iránt az életkornak, nemnek és a személyiségnek megfelelő motivációs eszközök alkalmazásával.

c) attitűdje

- Elkötelezett tanítványainak racionális gondolkodásra, logikus érvelésre, természettudományos megközelítésre, környezettudatos gondolkodásra nevelésében.

- Felkészült a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére.
- Felkészült a tanulók motiválására, vállalja a tehetséggondozást.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, laboratóriumi csoportmunka irányítására.

b) képességei

- Képes a szaktárgyi alapismereteket kiegészítő szakkör, önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
- Képes a tanulókat feladatok, projektek mentén csoportokba szervezni, ezen csoportok munkáját hatékonyan segíteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy ismeretterjesztő tevékenységét minél szélesebb körre kiterjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Tisztában van azzal, hogy a természettudományos megismerés alapja a megfigyelés, a célzott kísérlet és a terepi munka. Tudja, hogy ezekre épülnek a természettudományos fogalmak és a rájuk alapozott elméletek.
- Tudja, hogy a természettudományos következtetés alapvetően mennyiségi jellegű.
- Ismeri a következtetések oksági és statisztikai módszereit.
- Ismeri a természeti törvények jelentőségét, tisztában van a modellek egyszerűsítő jellegével.

b) képességei

- Az oktatott fizikai jelenségeket és törvényeket képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve kvantitatív szinten értelmezni, számításokkal alátámasztani.
- Ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projektmódszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok).
- Megfelelő rutinnal alkalmazza a fizikai kísérleti eszközöket, a számítógépes szimulációs lehetőségeket és az interneten elérhető tudásanyagot.
- Képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvények bemutatására, ismertetni tudja a mindennapi életben előforduló jelenségek és eszközök működésének természettudományos alapjait.
- Rendelkezik alapvető tudománykommunikációs képességekkel.
- Képes érzékeltetni tanulóival a természettudományok működésének lényegét, a közöttük lévő szoros kapcsolatot, és a társadalom és az egyén felelősségét a természeti környezet megőrzéséért.
- Látja, illetve tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos ismeretekkel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.

- Képes a fizika tantárgy mindenkori középszintű érettségi szintjére célzottan felkészíteni tanulóit.

c) attitűdje

- Elkötelezett szakmai és szakmódszertani ismereteinek bővítésére, megújítására.
- Törekszik tanulóiban a mérlegelő gondolkodás kialakítására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a fizika tanításához kapcsolódó mindenkori jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szempontjait.

b) képességei

- Képes tantárgyi követelményekhez igazodva az oktatási eszközök és módszerek megválasztására, a különféle oktatásmódszertani eredmények értékelésére.
- Képes kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus tervezésre.
- Képes szakmai és szakpedagógiai ismereteinek folyamatos megújítására, az új eszközök, oktatási módszerek, tudományos eredmények alkalmazásán alapuló szakmai fejlődésre.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a fizika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmódok kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Felkészült a fizika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.

b) képessége

- Képes a tanulók tipikus érvelési stílusának felismerésére, a fizikai világról alkotott téves képzeinek és fogalomalkotásának azonosítására és a leküzdésükhöz szükséges stratégiák alkalmazására.
- Tanulóiban józan fenntartásokat épít ki minden olyan „új” elmélettel szemben, amely ellentmondásban áll az alapvető fizikai törvényekkel, illetve jellegzetes áltudományos vonásokkal bír.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy a tanulási folyamat szervezése során kihasználja a maximális lehetőségeket (tárgyi, anyagi, infrastrukturális, kapcsolati).

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri, valamint alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről, képes ilyenek alkalmazására.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a fizika alap- és középfokú oktatásával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri a fizikatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képessége

- Képes a fizika oktatásának segítségével annak alaptudományi jellegét kihasználva a műszaki, illetve más természettudományos tudásterületek iránti érdeklődés felkeltésére, a fizikai ismeretek, gondolkodásmód és problémamegoldás széles körű alkalmazhatóságának megmutatására.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a fizika területet érintő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a fizika szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy okleveles fizikatanárként milyen területekre terjed ki saját, egyéni hatásköre és felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Képes másokkal együttműködve részt venni a fizika tárgyat érintő fejlesztési, innovációs tevékenységekben.

c) attitűdje

- Elkötelezett a fizika színvonalas tanítása iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a fizika érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 18 kredit

- Tisztában van elemi matematikai ismeretekkel, képes azok készségszintű, rutinos használatára.
- Kellő szinten jártas a felsőbb matematika fizikai alkalmazások szempontjából releváns területein, mint például komplex számok, többváltozós függvények, analízis, vektorszámítás, lineáris algebra, a valószínűségi számítás alapjai, a differenciálegyenletek alapjai.
- Alapvető számítógépes ismeretek mellett jártas a matematikában, a fizikában, illetve az oktatás során alkalmazható szoftverek használatában.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 65 kredit

- Nyitott és alkalmas az empirikus úton történő ismeretszerzésre, képes az így megszerzett tudás absztrahálására.
- Képes a természetben tapasztalható jelenségeket az alább megjelölt területek fogalom- és törvényrendszere szerint szemlélni, értelmezni, magyarázni, szintetizálni. Képes komplex problémák megoldására.
- Képes ismereteit átültetni a gyakorlatba, manuális tevékenységgel összekapcsolni.

Tisztában van a felsorolt területek egymáshoz való kapcsolódási pontjaival, társadalmunkban betöltött szerepével, szűkebb és tágabb környezetünkhöz való viszonyával.

Mechanika:

- Ismeri a mechanika fogalomrendszerét, fontosabb törvényeit, tételeit, elveit, érti azok kapcsolatát Newton axiómáival.
- A tanult ismereteket alkalmazni tudja olyan rendszerekre, mint például anyagi pont, pontrendszer, merev test, folytonos közeg.
- Ismereteit alkalmazni tudja mozgással kapcsolatos jelenségek magyarázatára, problémák megoldására.
- Képes elsajátítani deduktív módszereket. Ismer a newtoni mechanikától különböző megközelítéseket.

Termikus fizika, statisztikus fizika:

- Képes hőjelenségek, hőtani folyamatok fenomenologikus elemzésére, értelmezésére, melyhez a keretet a termodinamika főtételei adják.
- Ismeri a statisztikus fizika módszerének alapjait. Látja a statisztikus fizika és a termodinamika kapcsolatát.

Elektromágnesség:

- Tisztában van az elektromágneses alapjelenségekkel, képes azok kvantitatív leírására az elektromágnességtan fogalom- és eszköztárával.

- Tisztában van az elektromosság és mágnesség kapcsolatával.
- Alkalmas magasabb fokú szintézisre, melyhez a keretet a Maxwell-egyenletek rendszere adja.
- Ismereteit képes nagyfokú szimmetriával rendelkező rendszerekre alkalmazni.

Elektronika:

- Olyan elméleti és gyakorlati szintű elektronikai és elektrotechnikai ismeretekkel rendelkezik, melyek segítséget nyújtanak a technikai környezetben való eligazodásban.
- Látja a kapcsolatot a fizika diszciplínáival (elsősorban az elektromosságtannal) és a műszaki alkalmazásokkal.

Optika és relativitáselmélet:

- Képes fényjelenségek értelmezésére.
- Képes az adott jelenség-, problémakörhöz megfelelő modellt, leírásmódot (így geometriai optika, hullámoptika, elektromágneses fényelmélet) rendelni és alkalmazni.
- Tisztában van a relativitáselmélet alapjaival.

Az anyag szerkezete, modern fizika:

- Tisztában van az adott típusú és szerveződési szintű anyag leírására szolgáló kvalitatív és kvantitatív modellekkel, azok teljesítőképességével, korlátaival, képes azok alkalmazására egyszerű rendszerek esetén.
- Ismeretekkel rendelkezik a kvantummechanikai leírásmódot illetően, értelmezni tudja a klasszikus fizika határátmenetét.
- Tisztában van az anyag kettős természetével.
- Tisztában van a nukleáris fizika társadalmi vonatkozásaival, aktualitásokkal.

Csillagászat:

- Ismeretekkel rendelkezik a leíró csillagászat és a világegyetem története terén.
- A világegyetemben lejátszódó fontosabb folyamatokat képes a fizika törvényeivel kontextusba hozni.

Fizikatörténet:

- Ismeri a fizika nagy felfedezéseit.
- Tisztában van a tudósok és felfedezéseik társadalomformáló és világnézet-alakító hatásaival.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

a) A fizikatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Fizika tantervek

Tisztában van a fizika tanításának kereteivel és alapszereivel. (A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és a helyi tantervek megismerése, szerepe. A fizikatantervek szükségszerűen spirális felépítése, az egyes fogalmaknak, jelenségköröknek, törvényeknek a tanulók kognitív fejlődéséhez igazodó fokozatos bővítése és annak alkalmazása a tanításban. A magyar nyelvű fizikatanítás kérdései, a fizikatanítás nemzetközi trendjei. A természettudományos tárgyak egybehangolása, az integrált szemléletű természettudományos oktatás hazai és külföldi tapasztalatai. Nemzetközi felmérések eredményei.)

- Fizika fogalmak megjelenése az iskolában

Ismeri a fizikai fogalmak, természeti jelenségek és technológiák iskolai megjelenését és tanításuk módszertani hátterét (Jellegzetes, újratermelődő tévképzetek eredete, azonosítása, kezelése, az arisztotelészi és a newtoni szemléletmód. Az energiafogalom kialakítása és a fogalom folyamatos tartalmi bővítése az alapozó, illetve középszintű fizikaoktatásban. A mechanikai fogalmak fokozatos bővítése, a Newton-törvények és az erőfogalom, valamint a megmaradási törvények spirális felépítésű kialakítása. A tér- és a mezőfogalom kialakítása, az elektromos és mágneses tér fogalmának különböző bevezetési lehetőségei. Mikroszerkezeti modellek és alkalmazásuk, az atomfizika, a magfizika, valamint a részecskefizika alapfogalmainak értelmezése, a valószínűségi szemlélet érvényesülése. Természeti jelenségek és technikai eszközök működésének értelmezése életkornak/évfolyamnak megfelelő szinten.)

Tanítási módszerek

Ismeri a fizikatanítási-tanulási módszereket különös hangsúlyt szentelve a feladat- és problémamegoldás fizikai gondolkodás fejlesztésében betöltött szerepének; a fizikatanítás feladatát és lehetőségeit a tanulók olvasási és szövegértő képességének fejlesztésében; a tanórán kívüli, irányított fizikai ismeretszerzés különböző lehetőségeit. Ismer tanítási-tanulási stratégiákat a fizikaoktatásban (empirikus módszer, deduktív megismerés, kommunikációs forma, cselekvésből kiinduló ismeretszerzés, problémamegoldó stratégia, nyílt végű problémák, projektmódszer). Speciális általános és középiskolai iskolai feladatsorokat tud készíteni egyszerű számításokra építve. Képes az iskolai kísérletezésre, a tanulók önálló kísérleti munkájának szervezésére és irányítására; egyszerű, elemi kísérletek tervezésére és konstrukciójára.

- Info-kommunikációs eszközök

Oktatási célokra fel tudja használni a számítógép és multimédia adta lehetőségeket: kísérletezés, modellezés és a mérési adatok kiértékelése. Ismer és alkalmazni képes számítógépes szimulációkat a fizikatanítás során.

- Tehetséggondozás

Tisztában van a tehetséggondozás különböző színtereivel és módszereivel: iskolai szakkör, regionális, országos és nemzetközi versenyek. Az iskolai és az iskolán kívüli tanulói aktivitások lehetőségei. Ismeri a fizikai ismeretterjesztés formáit és feladatait. Képes egyszerű diákkutatási feladatok kitűzésére.

b) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia (2 kredit).

- Ismeri az oktatási kollaborációs terek használatát, különös tekintettel a fizikatanítás specialitásaira. Ismeri a kísérletező oktatás lehetőségei a virtuális térben. A környezetében található elektronikai eszközökben felismeri a potenciális kísérleti eszközt is.
- c) Összefüggő iskolai gyakorlatot támogató módszertani gyakorlat 2 kredit.

8. FÖLDRAJZTANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles földrajztanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Geography

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a földrajz közismereti tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A földrajztanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz tantárgyban megjelenő fogalmi rendszerek kialakulásának életkori feltételeit és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztendő kompetenciákat, valamint a tantárgy szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri az online tanulási környezetek tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.

b) képességei

- Képes kezelni a földrajz speciális összefüggéseivel, folyamataival, fogalmaival kapcsolatos, tanulónként eltérő megértési nehézségeket.
- Képes a földrajztanítási-tanulási folyamatot tudatosan és személyre szabottan, a tanulók előzetes tudás- és kompetenciaszintjének megfelelően, fejlesztő módon tervezni, szervezni és irányítani.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggon-
dozást.
- Elkötelezett az önálló véleményalkotásra, a racionális, mérlegelő gondolkodásra és az érve-
lésen alapuló vitára nevelésben.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az együttműködő tanulás alapelveit, annak földrajzi tartalmakkal kapcsolatos kihí-
vásait és módszereit.
- Ismeri és közvetíti a tanulók felé a nemzeti, az európai és az egyetemes kultúra alapjait.

b) képességei

- Képes a tanítási-tanulási folyamatot tudatosan kooperatív-kollaboratív, hálózati és reflek-
tív technikákra építeni.
- Képes tudatosan alkalmazni az együttműködő tanulás tanteremhez, terephez és virtuális
térhez kötődő módszereit, eszközeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulóközpontú és együttműködésen alapuló tanítási-tanulási módszerek
alkalmazása mellett.
- Segíti a fenntarthatósággal, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával
kapcsolatos tudás megszerzését tevékenységalapú és kooperatív tanulási környezetekben.
- Fontosnak tartja a különböző kultúrkörök, társadalmi rétegek iránti tolerancia kialakítását.
- Elkötelezett az elsajátított természet- és társadalomtudományos tudás kisebb-nagyobb
közösségekben ismeretterjesztő szinten való bemutatása, magyarázata, népszerűsítése,
az élethosszig tartó tanulásra motiváló terjesztése iránt.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz sajátos helyét a tantárgyak rendszerében és a tananyag struktúráját.
- Ismeri a földrajztanítás-tanulás sajátosságait, a természettudományos és társadalomtudo-
mányos elveken alapuló megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a mesterséges intelligencia földrajzoktatásban történő felhasználásának lehetőségeit.
- Tisztában van a földrajztanításban felhasználható adatbázisok és szoftverek alkalmazásá-
nak jogi, technikai-szervezési szabályaival és lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a földrajzi-földtudományi elméletek és a tények közötti összefüggések megteremté-
sére és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, lényegkiemelő közvetítésére.
- Rendelkezik megfelelő szintű digitális kompetenciákkal, és elkötelezett az általuk nyújtott
lehetőségek felhasználására a tanítási-tanulási folyamatban (információ- és adatgyűjtés,
adatfeldolgozás, adatbázisok és digitális térképek használata).
- Képes alkalmazni a tanítási-tanulási folyamat céljaihoz igazodó digitális pedagógiai eszközö-
ket és módszereket a tanulók földrajzi tudásépítésének támogatása, illetve tudásuk mérése,
teljesítményük értékelése során.

- Képes a fenntarthatósággal, a környezettudatossággal, illetve a gazdasági-pénzügyi neveléssel összefüggő tantárgyspecifikus tartalmak hangsúlyos megjelenítésére és az azokhoz kapcsolódó nevelési-oktatási módszerek alkalmazására a tanulói tudásépítés támogatása során.
- Képes földrajzi szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra, szükség esetén korrekciókra.

c) attitűdje

- Nyitott a földrajz tantárgyban megjelenő tudományágak és tudományterületek interdiszciplináris megközelítésére, és ezt képes alkalmazni a tanítás folyamatában.
- Elkötelezett a tananyag komplex (természet- és társadalomtudományos) megközelítése iránt.
- Elkötelezett abban, hogy a földrajztudomány a mindennapi életben hasznosítható és hasznosuló, aktuális ismereteket közvetítsen.
- Elkötelezett a mennyiségi szemléletű tananyagátadás helyett a mindennapokban releváns, alkalmazásképes tudás építése, a ténybemutatással szemben a gyakorlatközpontú, problémaalapú földrajztanulás elveinek alkalmazásában.
- Törekszik a földrajz nyújtotta lehetőségek tudatos hasznosítására, különös tekintettel a tanulás tanítása, a nemzeti azonosságtudat, az Európához való kötődés, a különböző kultúrák megismertetése, az állampolgárságra és demokráciára nevelés, a fenntarthatóság, környezettudatosság, a rendszergondolkodás, a médiatudatosságra nevelés, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés területén.
- Elkötelezett az ismeretátadó tanítással szemben az aktív és közös tanulás, a tanulói tevékenységeken alapuló földrajzi tudásépítés megvalósításában.
- Elkötelezett a szaktudományi alapú fellépésre a tudománytalan, hibás, előítéletes és kirekesztő elképzelésekkel, megnyilvánulásokkal szemben.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, a tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, valamint az érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók előzetes tudására és fejlesztési igényeire építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes elemezni és a konkrét fejlesztési céloknak megfelelően kiválasztani a földrajz tanítási-tanulási folyamata során felhasználandó nyomtatott és digitális taneszközöket, forrásanyagokat.

c) attitűdje

- Kész kollégáival együttműködve helyi tanterv készítésére, tematikus tervezésre (tanmenet vagy tématerv összeállítására), óravázlat készítésére.
- Törekszik az együttműködésre kollégáival és a vonatkozó szakmai szervezetekkel a köznevelés kiemelt fejlesztési területeihez, nevelési céljaihoz kapcsolódó tanulói elvárások telje-

sítése érdekében, különös tekintettel a fenntarthatóság, a környezet- és médiatudatosság, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés terén.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a földrajzi ismeretek megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodás kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli, az írásbeli, a vizuális és a digitális kifejezőkészség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, képes azokat célirányosan és differenciáltan alkalmazni a földrajztanulás eredményessége érdekében.
- Ismeri a megfigyelésen, a vizsgálódáson és a szak- és ismeretterjesztő irodalmi források feldolgozásán alapuló tanulási módszereket és képes az ilyen irányú tanulói tudásépítés támogatására.
- Ismeri a kooperatív és projektalapú tanulás kiemelt jelentőségét a földrajzi-környezeti tudás építésében és tudatosan alkalmazza azokat tanítási gyakorlatában offline és online környezetekben.

b) képességei

- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési készségeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a földrajz speciális fogalmaival és összefüggéseivel kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére, az átlagtól eltérő (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű) tanulók felismerésére, valamint a velük való differenciált foglalkozásra, fejlesztésre.
- Képes irányítani a tanulók önszabályozó és önfejlesztő tanulásának folyamatát.

c) attitűdje

- Nyitott arra, hogy alkalmazza a terepi tanulás, a múzeum-, a könyvtár-, a média- és a drámapedagógia módszereit.
- Törekszik élményszerű tanulási helyzetek teremtésére, a tanítási-tanulási folyamatot alapvetően aktív tanulói tevékenységekre alapozza.
- Törekszik arra, hogy támogassa a tanulókat a közvetlen környezetükben, lakóhelyükön jelen lévő komplex földrajzi-környezeti problémák azonosításában, vizsgálatában, illetve a mérséklésükre, megoldásukra vonatkozó javaslatok megfogalmazásában.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a mérésmetodika alapelveit, és képes azokat alkalmazni a mérőeszközök összeállítása, kiválasztása során.
- Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg és digitális technológiákat, eszközöket.
- Tájékozott a különböző földrajzi feladattárakban, feladatgyűjteményekben, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a mérési és gyakorlási céloknak megfelelően.

b) képességei

- Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására és a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Képes a tanulói eredmények értékelése alapján egyénre szabott fejlesztő, felzárkóztató földrajztanulási-tanítási stratégia megtervezésére és megvalósítására.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tanulók egyéni földrajzi tudásfejlődésének útját.
- Elkötelezett a tanulást támogató, fejlesztő értékelés mellett, amely egyaránt vonatkozik a földrajzi-környezeti tudásra (ismeretekre, megértésre, alkalmazásra) és a hozzá kapcsolódó képességekre, kompetenciákra.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén**a) tudása**

- Ismeri a földrajztanári munkát támogató szakmai szervezetek tevékenységét.
- Ismeri a digitális technológia alapú kommunikációs és együttműködési alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és használatának előnyeivel és hátrányaival.

b) képességei

- Képes felismerni és szaktanári munkájába beépíteni a más tantárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismereteket és képességeket.

c) attitűdje

- Törekszik a szakmai együttműködésre más földrajz szakos és a földrajz oktatásához kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégákkal.
- Törekszik az együttműködésre a szaktárgya területén működő helyi, regionális és országos szakmai szervezetekkel, alkotó munkaközösségekkel, szakmódszertani műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Ismeri a szakmai és a szakmódszertani továbbképzések rendszerét, az önképzés lehetőségeit és nyitott az ezeken való részvételre.

b) képességei

- Képes elemezni és reálisan értékelni saját földrajztanári munkáját.
- Képes a földrajz tantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében való szerepvállalásra.

c) attitűdje

- Elkötelezett az igényes szaktanári munka és a folyamatos szakmai és módszertani fejlődés iránt.
- Igényli az oktatói-nevelői munkájára vonatkozó külső szakmai és szakmódszertani értékelést, képes segítséget kérni és elfogadni.
- Nyitott az új módszerek, tanítási-tanulási stratégiák kipróbálására.
- Aktívan és felelősen nyilvánít véleményt a földrajzoktatást érintő szakmai, oktatáspolitikai kérdésekben.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből legalább az alábbi minimum kreditszámot kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a földrajz érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 18 kredit

- Földrajzi, földtudományi alapozó ismeretek modul

A földrajz mint természet- és társadalomtudomány rokon- és segédtudományai, szerepük a megismerési folyamatban. A földrajzoktatásban megjelenő, önálló köznevelési tantárgy nélküli diszciplínák alapismeretei. A földrajz és a földtudományok részei, helyük a tudományok rendszerében. A Föld kozmikus környezete, belső és külső szféráinak anyagai, folyamatai és jelenségei, ezek tér- és időbeli szintézise a földrajztudományban és a földtudományokban.

- Adatgyűjtési és adatelemzési alapismeretek, vizualizációs technikák és technológiák modul
- A földrajztudományban, a földtudományokban és a földrajzoktatásban felhasználható megismerési és kutatási módszerek. Adatgyűjtési, feldolgozási technikák. A hagyományos és digitális térképészet és tájékozódás alapjai. Térbeli adatok gyűjtése és elemzése terepi, távérzékelési, térinformatikai eszközökkel. A tanítás-tanulás folyamatában felhasználható térinformatikai ismeretek, prezentációs és vizualizációs technikák.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretei: minimum 75 kredit

- Természetföldrajzi modul

A dinamikus Földet formáló földtani és természetföldrajzi folyamatok, illetve az általuk létrehozott felszínformák. Az éghajlat és a többi természetföldrajzi tényező összefüggései. A felszínformáló erők és az ember viszonyrendszere: természeti adottságok és veszélyek, antropogén környezetátalakítás. Felszínalaktani folyamatok és formák a földrajzi övezetekben, övekben. A hidrológiai ciklus rendszere a Földön. A víz szerepe a társadalomban, fenntartható vízgazdálkodás. A talajképződés, a talajok gazdasági és környezeti jelentősége. A földrajzi övezetesség rendszere és szerepe a földrajzi környezet, valamint a társadalmi térszerveződés és gazdálkodás alakulásában. A geoszféra kölcsönhatásai.

- Társadalomföldrajzi modul

A Föld demográfiai folyamatai, azok területi különbségei, környezeti hatásai, társadalmi-gazdasági problémái. A Föld nagy kultúrkörei, vallásai és az ezekhez kapcsolódó aktuális társadalmi folyamatok. Településföldrajz, a települések ökológiai és szociológiai problémái. A világgazdaság funkcionális és területi szerkezete, fenntartható gazdasági modellek. A gazdaság területi elrendeződésére ható természeti és társadalmi tényezők szerepének változása. A gazdasági szektorok szerepe, jellemzői, ezek térbeli és funkcionális átalakulása. A fenntarthatóság kérdései, a földrajzi környezetváltozás hatásai az egyes gazdasági szektorokra. A természeti és társadalmi erőforrások kapcsolata a földrajzi környezettel,

felhasználásuk jövőbeni típusai, környezeti kölcsönhatásai. A szolgáltató szektor, a pénzügy, turizmus, kereskedelem és az infokommunikációs szolgáltatások térbeli rendszere, szerepe a különböző fejlettségi szintű térségekben.

- Regionális földrajzi modul

Európa regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. A kontinens fő téregységeinek fejlődése és földrajzi szintézise. Az Európai Unió szerepe, lehetséges válaszai a 21. század kihívásaira. Közép-Európa sajátos földrajzi helyzete és kapcsolatrendszere.

Az Európán kívüli világ regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. Az átalakuló tájak, földrajzi téregységek rendszere, ezek komplex földrajzi problémái, természeti, kulturális értékei. Az egyes régiók társadalmi-gazdasági és kulturális jellemzői, szerepük a kontinensen, jelentőségük a világban. A kontinenseken belüli és azokon átnyúló együttműködések. Környezeti, gazdasági és társadalmi problémák a kontinenseken, a fenntarthatóság regionális sajátosságai.

Magyarország és a Kárpát-medence regionális földrajzának komplex szemléletű, problémacentrikus feldolgozása. A Kárpát-medence természeti erőforrásai és értékei földtudományi megközelítésben, azok gazdasági hasznosítási lehetőségei. Tájhasználat, a változó természeti, társadalmi és gazdasági környezethez alkalmazkodás és annak jövőbeni kihívásai. Népeségföldrajzi folyamatok, társadalmi átrendeződés a Kárpát-medencében. Átalakulási folyamatok a településhálózatban. Magyarország húzóágazatainak átalakulása, nemzetközi kapcsolatai és jövőbeli lehetőségei a régióban, az Európai Unióban és a világ gazdaságában. Térbeli különbségek okai és következményei Magyarországon. Kultúrföldrajzi értékek és változások.

- Globális földrajzi folyamatok, problémák modul

A globalizáció jellegzetességei. A globális problémák természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti okai, következményei, szintézise, megoldásuk lehetőségei. Az éghajlatváltozás okai, következményei és az alkalmazkodás földrajzi kérdései. A világ gazdaság globális folyamatainak térbeli összefüggései. A pénz és a tőke térbeli áramlása. Integrációs folyamatok és szervezetek szerepe a társadalomban, a gazdaságban. Válsággócok kialakulása, globális politikai földrajzi jelenségek és tendenciák.

- Terepgyakorlat

A tanárszakosoknak szervezett terepgyakorlatokon a természet- és társadalomföldrajzi, valamint a földtudományi tantárgyak keretében megismert eszközök, módszerek gyakorlati használata, jelenségek tanulmányozása különböző Kárpát-medencei tájakon és gazdasági szervezeteknél.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A földrajztanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

A földrajztudomány és a földrajztanítás vonatkozásában

- A földrajz tantárgyban képviselt tudományok, tudományágak ismereteinek és szemléletének értelmezése a földrajztanítás szempontjából.
- A földrajztudomány és a földrajz tantárgy összevetése. A tantárgy szemléleti és értékközvetítő szerepe a köznevelésben.
- A földrajzi tartalmú tantárgyak kapcsolata, egymásra épülő rendszere a köznevelésben.
- A földrajztanár tanulást szervező-irányító szerepének értelmezése és gyakorlata.

A földrajztanítás tantervi szabályozása tekintetében

- A tudáskép és a tantervek időbeli változása a szakmai és a társadalmi elvárásoknak megfelelően.
- A különböző szintű tantervek, tanítási dokumentumok célkitűzései és földrajztanításra-tanulásra vonatkozó követelményei.
- A tantervi szabályozásból adódó földrajztanári feladatok (tantervi adaptáció, helyitanterv-készítés).
- A földrajztanítás tartalmi, készség- és kompetenciafejlesztési céljai és feladatai az általános és a középiskolában.

Szakmódszertani tudás a célok és a feladatok tükrében

- A földrajztanítás-tanulás eltérő céljai és módszerei a különböző iskolatípusokban, a módszerek megválasztását befolyásoló tényezők.
- A földrajztanítás-tanulási és fejlesztési folyamat, valamint a tudás értelmezése.
- A különböző tudáselemek tanítási módszerei a különböző életkori szakaszokban.
- A földrajz tantárgy főbb témaköreinek, tartalmainak szakmódszertani megközelítése.
- A fenntarthatóságra, környezettudatosságra nevelés, illetve a gazdasági-pénzügyi nevelés szemlélete a földrajztanítás-tanulásban, az ezekkel összefüggő tantárgyspecifikus és tantárgyakon átívelő tartalmak és módszerek.
- A földrajztanítás szemléleti kérdései és az azokkal összefüggő módszertani megoldások: rendszerszemlélet, algoritmusok használata, prognosztizálás, regionális szemlélet, tájszemlélet, földrajzi-környezeti szintézis, problémaközpontú tanítási-tanulási folyamat.
- A tanulói képességek és kompetenciák rendszere, egymásra épülésük, hagyományos és digitális fejlesztési módszereik a földrajztanítás-tanulás folyamatában.
- A természet- és társadalomtudományos megismerési módszerek alkalmazása (kiemelten: megfigyelés, vizsgálódás, kísérletezés, lényegkiemelés, modellezés, rendszerezés, ábrázolás, stratégiai tervezés, döntésindukció, mérlegelés, információkezelés és -alkalmazás, esetelemzés).

- A tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat: tapasztalatszerző, kutatásalapú és felfedeztető, élményszerű és gyakorlatközpontú helyzetek.
 - Interaktív és együttműködő földrajztanítás-tanulás: tevékenykedtető módszerek, felfedeztető tanulás, kooperatív és kollaboratív munkaformák, dráma- és médiapedagógiai módszerek, gamifikáció és hálózati tanulás.
 - A földrajztanításban alkalmazandó szervezeti formák: tantermi, laboratóriumi, terepi, intézményi és online térben való tanulás, tehetséggondozási és felzárkóztatási formák.
 - A földrajz tantárgy és a földrajz szakmódszertan tanulása projektben.
 - Intelligens eszközhasználat a földrajztanítási-tanulási folyamatban, digitális tartalomhasználat, -feldolgozás, -alkotás és bemutatás.
 - A különböző oktatási-fejlesztési célokhoz és tanulói képességekhez igazodó differenciált földrajztanítás, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás kihívásai, módszerei, eszközei. Felkészítés a középszintű földrajz érettségi vizsgára.
 - A földrajzi tudás ellenőrzésének és értékelésének hagyományos és digitális formái, korszerű módszerei, a mérésmethodikai alapelvek érvényesítése.
 - Felkészülés a földrajztanítási folyamatra (éves felkészülés, tematikus tervezés, óratervezés, tanulási folyamat értékelési rendszere).
- b) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit.
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a földrajzoktatásban. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerek és oktatási segédanyagok. Oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban.
- c) Összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit

9. FRANCIA NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles francia nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of French Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja:: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a francia nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A francia nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a francia nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei

- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a francia nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a francia nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott francia nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a francia nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a francia nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a francia nyelvű irodalomra, de ide értve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

- Ismeri a francia nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a francia nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a francia nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti francia szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat értően elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztésekre, innovációkra.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 95–115 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: francia nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés francia nyelven; francia gyakorlati nyelvtan.
- A francia nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–80 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő francia nyelv rendszere, hang-, alak- és mondattani jellemzői, használata és változatai; francia-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek; kutatómódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a francia nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a francia világban; kutatómódszertan).
- A francia nyelvet használó országok civilizációjára, kultúrájára vonatkozó ismeretek (történelem, művészet-, zene-, színház- és kultúrtörténet, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra, kutatómódszertan).
- Nyelvfejlesztés és francia nyelvű szakmai kommunikáció.
- A kötelezően választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-, kultúra-, médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

a) A francia nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

b) Összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat francia nyelven: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

10. GYÓGYPEDAGÓGIA-TANÁR

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles gyógypedagógia-tanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Special Needs Education

2. A képzési idő:

- az 1. § b) pontja szerinti képzésben 3 félév
- az 1. § c) pontja szerinti képzésben 2 félév

3. A képzés célja: a gyógypedagógia alapképzés keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva – az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakszában, szakképző intézményben, szakiskolában, szakgimnáziumban a felnőttek át- és továbbképzésében a gyógypedagógiai ismeretek tanítására, segítő szakemberek képzésére, az iskola pedagógiai feladatainak végzésére, a szülők felkészítésére, speciális nevelési feladatok ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítés.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség:

4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b)–c) pontja tekintetében: a 2. mellékletben meghatározott tudás, készség, képesség;

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A gyógypedagógia-tanár szakterületi tudása, készségei, képességei

a) a megszerezhető tudás:

A gyógypedagógia-tanár

- Alapvető orvosi, pszichológiai, (gyógy)pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a sérült, fogyatékos, akadályozott személyek sajátosságaira, fejlődésére vonatkozó nézetekről.
- Ismeri a gyógypedagógia tárgy által közvetített fogalmak átadásának életkor specifikus jellemzőit, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a gyógypedagógiai tárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat.
- Tisztában van a gyógypedagógiai ismereteknek a tanulók és felnőttek személyiségfejlődésében, a környezet átalakításában betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Rendelkezik az információszerzéshez és az információk feldolgozásához, értelmezéséhez, elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel, az információs társadalom megkívánta tudással.
- Ismeri a gyógypedagógia tudományág ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal. Ismeri a gyógypedagógia hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

- Ismeri a gyógypedagógiai szakterület társadalomban betöltött szerepét, a gyógypedagógia tanításának céljait, feladatait. A gyógypedagógia-tanár tisztségében van az egészségügyi, szociális, köznevelési területek, valamint a fogyatékos személyek foglalkoztatásának gyógypedagógiai relevanciájával.
 - Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
 - A végzett gyógypedagógia-tanár képes reflektíven, önállóan, etikusan állást foglalni a gyógypedagógiát, a fogyatékos embereket érintő szakmai kérdésekben.
- b) a megszerezhető készség, képesség:
- A végzett gyógypedagógia-tanár képes a gyógypedagógiával kapcsolatos ismereteket adaptálni a középiskolai, illetve felnőtt oktatásban részt vevők tudásához. Képes a gyógypedagógiai ismereteket a társadalmi nyilvánosság felé közvetíteni. Képes a saját tudása széles és differenciált értelmezésére, átadására.
 - Felkészült a tantárgy tanításának innovatív megtervezésére, fejlesztésére, taneszközök készítésére. Rendelkezik az oktatásban alkalmazott eszközök, módszerek önálló, kreatív alkalmazásának képességével. Alkalmazni képes az attitűdformálás, érzékenyítés különböző eljárásait.
 - Képes felkelteni tanítványában a gyógypedagógia tudomány iránti érdeklődést, valamint a fogyatékos személyekkel kapcsolatos munka iránti igényt. Képes tudása folyamatos bővítésére.
 - Rendelkezik az információs társadalom tagjaként a szükséges készségekkel, képességekkel. Tanulóközösségében képes a fejlett, meggyőző, érvelő kommunikáció kialakítására, demokratikus, diákközpontú légkört tud teremteni. Képes a középiskolai, felnőtt tanítványait meggyőzni a segítségre szoruló személyek civil támogatásáról, részvételüket segíteni ilyen típusú tevékenységben.

4.2.2. * A gyógypedagógia-tanár szakon a szakterületi ismeretek

az 1. § b) pontja szerinti képzés tekintetében: legfeljebb 50 kredit

- az alapképzésben megszerzett szakterületi ismereteket bővítő ismeretek;
- a szakmajegyzék, a szakgimnáziumi, illetve a szakiskolai képzési jegyzék szerinti szakma, képzés, képesítés képzési és kimeneti követelményeiben és a programtervében, illetve programkövetelményében meghatározott, valamint a szakma, képzés, képesítés ágazata szerinti ágazati alapozó ismeretek tanításához és a felnőtt korosztály számára közvetítendő tudásra való felkészítéshez kapcsolódó szakterületi ismeretek az alábbi területeken:
- gyógypedagógiai ismeretek rendszerezése, módszertana, megjelenése szakképzési és felnőttképzési programokban;
- speciális szükségletű személyek a középiskolában és a felnőttoktatásban;
- fogyatékos személyek szükségletei különböző ellátórendszerekben;
- (gyógy)pedagógiai tárgyak oktatásának módszertana;
- serdülőkor, felnőttkor pszichológiája;
- felnőttképzés didaktikája;

- jogi ismeretek;
- tanterv és képzési program tervezése, fejlesztése, értékelése;
- attitűdformálás, érzékenyítés technikái;
- gyógypedagógia és információs társadalom;
- felkészülés tudományos munkára.

5. A gyógypedagógia-tanár sajátos szak módszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei:

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó szakképzési és felnőttképzési dokumentumokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információk forrását. Ismeri a gyógypedagógiai ismeretek tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és a rendszerezés gyógypedagógiai, pedagógiai-pszichológiai, szak módszertani szempontjait.
- Ismeri a gyógypedagógia-tárgy oktatásához szükséges módszereket, eljárásokat, a tanulók motiválásának lehetséges eljárásait.
- Ismeri az attitűdformálás különböző módjait, a fogyatékos emberek iránti érzékenyítés jó gyakorlatait.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a differenciáló pedagógia, az adaptív tanulásszervezés témájában. Rendelkezik a hatékony tanulási környezet megteremtésének tudásával, képességével.
- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

11. GYÓGYTESTNEVELŐ TANÁR

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles gyógytestnevelő tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Adapted Physical Education

A gyógytestnevelő tanár tanárszak a testnevelő tanár tanárszakkal kétszakos képzésben, és testnevelőtanári szakképzettség megszerzését követően, újabb oklevelet adó tanárképzésben szervezhető meg.

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a gyógytestnevelés tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai, kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá felkészítés a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A gyógytestnevelő tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a személyiség fogalmának biológiai, pszichológiai és szociális komponenseit, valamint a gyermekek fejlődését befolyásoló számtalan egyéb, nyelvi, kulturális, erkölcsi tényezőit.

b) képességei

- Képes az egyéni tanulói különbségek felismerésére, elfogadására és felhasználására a fejlesztés érdekében.
- Felismeri a csoport- vagy osztályszituációban keletkezett helyzeteket (így a konfliktust), melyeket konstruktív módon képes kezelni.
- Képes az adott szituációnak megfelelő kommunikációval a tanulók személyiségének fejlődését segíteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a rá bízott tanulók életkornak megfelelő módszerekkel történő személyiség fejlesztése irányában.
- Empatikus személyisége segíti a tanulók közötti különbségek elfogadását.

- Elkötelezett a sajátos nevelési igényű tanulókkal történő különleges bánásmód alkalmazása mellett.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a különböző csoportok (formális, informális) jellemzőit.
- Ismeri a nevelési folyamat csoporttagokra gyakorolt hatásait.

b) képességei

- Képes a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítésére, fejlesztésére.
- Képes a tanulói közösségekben rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására.
- Képes az egyének közötti különbségek megértésének elősegítésére.
- Képes a közösségben kialakuló konfliktusok kezelésére.
- Képes interkulturális nevelési programok alkalmazására.
- Képes a tanulók közötti együttműködés készségeinek fejlesztésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a pozitív csoportlégbör kialakítása mellett, melyek erősítik az egyén tanulási motivációit, képességeinek fejlődését, és teret adnak az egyén szocializációjához, és interiorizációjához.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az egészség – és sporttudományban, valamint ezek társtudományában alkalmazott legújabb módszereket és eszközöket.
- Ismeri a szakterület legfrissebb kutatási eredményeit.

b) képességei

- Képes a szaktárgyi elméleti ismereteket, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati alapokra helyezni.
- Képes támpontokat adni a tanulóknak az életmódbeli döntések meghozatalához, pozitív egészségmagatartási minták választásához.

c) attitűdje

- Elkötelezett az egészség, mint emberi és társadalmi érték közvetítése mellett.
- Elkötelezett a saját példával továbbadott pozitív egészségmagatartási minták mellett.
- Elkötelezett az egész életen át tartó mozgásigény kialakítása mellett.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő tervezésére szolgáló dokumentumokat.
- Ismeri a tapasztalatok reflektív módon való elemzésének és értékelésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanítási anyag, ismeret- és tevékenységi köreinek tudatos megtervezésére a tanítási – tanulási folyamat sikere érdekében.

- Képes a központilag tervezett tananyag helyi viszonyokra történő adaptálására, didaktikai alakítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a Nemzeti alaptantervben, a kerettantervben meghatározott követelményekhez történő alkalmazkodásra, a helyi specifikumok előtérbe helyezésével.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanítási-tanulási formák és a tudásmegosztó források különböző formáit.
- Ismeri az új információs-kommunikációs technológiák alkalmazását.
- Ismeri a hatékony tanulási környezet kialakításának lehetőségeit.
- Ismeri a tanulási motiváció és érdeklődés felkeltésének és fenntartásának módszereit és eszközeit.
- Ismeri a mozgástanulás pszichológiai és pedagógiai feltételrendszerét.

b) képességei

- Képes az információfeldolgozás különböző módszereinek ismertetésére.
- Képes az alapvető gondolkodási műveletek, a problémamegoldó gondolkodás folyamatos fejlesztésére.
- Képes a hatékony (mozgás)tanulás képességének kialakítására.
- Képes a tanulók előzetes tudásának, iskolán kívül megszerzett ismereteinek és készségeinek, valamint az iskolában elsajátított tudásának integrálása.
- Képes az önálló tanulás képességeinek megalapozására, elmélyítésére, a tanulók testi-lelki-szellemi egészségének megőrzése és fejlesztése érdekében.
- Képes életkor és egészségi állapot függvényében differenciálni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a (mozgás)műveltség és tanulás értéként való fel-, illetve elfogadása mellett.
- Elkötelezett hatékony óraszervezéssel az osztályba járó gyermekek tudásszintjének és egyéni képességeinek megfelelő munkaformák és oktatási módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri az értékelések különböző szintjeit, típusait és funkcióit.
- Ismeri a különböző értékelési formák és eszközök használatát.
- Ismeri az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazását.
- Ismeri az önértékelés fejlesztési lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a tanulmányi és sport teljesítmény értékelésének típusát és szintjét a tanulók életkori sajátosságaihoz igazítani.
- Képes a tanulóknál kialakítani az önértékelés képességét.

c) attitűdje

- Elkötelezett az értékelés objektív módszereinek használatára.
- Elkötelezett az önértékelés lehetőségeinek megteremtése mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikáció alapvető szabályait, és alkalmazásuk lehetőségeit,
- tisztában van a kommunikáció jellemzőivel, funkcióival.

b) képességei

- Képes a tanuló, pedagógus és a szülő közötti kapcsolat működtetésére,
- Képes a gyógytestneveléshez kapcsolódó egészségügyi intézményekkel (iskolaorvosi, védőnői szolgálat) történő együttműködésre.

c) attitűdje

- Elkötelezett a kommunikációban részt vevők közötti hatékony kapcsolat megteremtésére és fenntartásának biztosítására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önművelés, az önképzés lehetőségei.
- Ismeri a szakterülethez kapcsolódó papír alapú és online szakirodalmakat.
- Ismeri a szakterülethez kötődő legfrissebb kutatási eredményeket.

b) képességei

- Képes a munkáját támogató szakirodalom folyamatos nyomon követésére,
- az önálló ismeretszerzésre.
- Képes a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe való integrálására,
- az érintett tudományterületek (egészség, sport- és neveléstudományi) kutatások fontosabb módszereinek, elemzési eljárásainak alkalmazására.

c) attitűdje:

- Elkötelezett az egészséges, aktív életmód, a prevenció módszereinek és eszközeinek megismertetésére tanulói körében.
- Elkötelezett a minőségi élet feltételeinek megteremtésére a tanuló tanulási környezetében.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 60–80 kredit

A medicinális alapismeretek és a szakmai alapozó ismeretek ismeretköreiből a minimum kredit-számokat teljesíteni kell. A szakterületi ismeretek testnevelő tanár tanárszakon, illetve a testnevelő tanár tanárszak gyógytestnevelő tanár tanárszakon történő beszámítására a tanárképzés (testnevelő tanár-gyógytestnevelő tanár kétszakos képzés) ajánlott tanterve szerint kerül sor.

a) Medicinális alapismeretek: 10–20 kredit

- a szakterület sajátos ismeretanyagát biztosító orvosi, egészségtudományi alapismeretek

b) Szakmai alapozó ismeretek: 50–60 kredit

- az egészség, a prevenció és a rehabilitáció gyógytestneveléshez kötődő elméleti és gyakorlati háttere.

c) tudása

- Ismeri az egészség komplex fogalmát, az egészségfejlesztés módszereit és eszközeit, a prevenció színtereit és szintjeit, az egészség iránt elkötelezett holisztikus gondolkodást, rendszerszemléletet, családi életre nevelést.
- Ismeri a gyógytestnevelés elméletét és gyakorlatát, az egészségtáborok, életmódtáborok szervezési, lebonyolítási feladatait, hagyományos és új módszereit és eszközeit.
- Ismeri a különböző terápiás eljárásokat, melyek a gyógytestnevelés, egészségmegőrzés, a rehabilitáció területén kialakultak és hozzáférhetők az iskolás célcsoport számára;
- Ismeri a gyógytestnevelés kutatási, tervezési és fejlesztési rendszereit.
- Ismeri az iskolát körülvevő szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi és egészségügyi ellátó rendszer felépítését, működését.
- Ismeri a gyógytestnevelés jogszabályi hátterét, rehabilitációban betöltött szerepét, az iskolai keretek között történő szervezését;
- Ismeri a társadalom egészségmutatóit és a trendek alakulását.
- Alkalmas az iskola minden szereplője felé a preventív szemlélet közvetítésére, a tanórán és a tanórán kívül az egészséges életmóddal kapcsolatos attitűdök formálására.
- Felkészült sérült, beteg, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek gyógytestnevelés kerekein belül történő ellátására.
- Alkalmas a preventív szemlélet, a mozgásterápia, az aktív életmód képviselésére a tanórán és a tanórán kívül.
- Felkészült egészségközpontú vagy egészséget támogató iskolai projektek készítésére, gyógytestnevelési programok iniciálására az iskola környéki természeti környezetbe.
- A szülőkkel való kapcsolattartásban felkészült az együttműködés különböző formáira (tematikus szülői értekezletek az egészséges életmód és életvezetés tárgykörében, egészségmegőrző mozgásprogramok, egyéni terápiás konzultációk), továbbá a szülők bevonására az iskolai egészségmegőrzési programokba (egészségnap, családi nap, kirándulás).
- Ismeri a speciális pszichológiai és pedagógiai módszerek alkalmazását.
- Felkészült a hatékony személyes tanácsadásra, a kooperatív módszerek, a teammunka alkalmazására.
- Alkalmas elsősegélynyújtási rutinok megvalósítására (sebellátás, sérültekről való gondoskodás, újraélesztési technikák alkalmazására az iskolai és egyéb környezetben).
- Ismeri az ízület és gerincvédelem elméletét és gyakorlatát, tudatosan
- alkalmazza a prevenció minden színterén.

d) képességei

- Képes a testkultúra, a prevenció, a rehabilitáció, az egészségügy és a gyógypedagógia ismereteit eredményesen felhasználni a mozgásszervi, belgyógyászati és pszichoszomatikus betegségek megelőzésében és rehabilitációjában.

- Képes elméleti és gyakorlati szakmai ismeretein kívül holisztikus, tanulóközpontú szemléletmóddal gondolkodni.
- Képes az egyén szükségleteinek (normatív és igény szerinti) megállapítására és adott szinten állapotfelmérésre, majd ennek nyomán ellenőrzésre és visszacsatolásra az állapotfelmérés eredményeihez.
- Képes rövid, közép és hosszú távú fejlesztési irányok és célok megjelölésére.
- Képes a hátrányos helyzetű tanulók segítésére speciális, korszerű gyógytestnevelői szemlélet szerint.
- Képes egyénre szabottan, az életkori sajátosságokat, adott elváltozásokat figyelembe véve módszer és eszköz megjelölésével feladatokat készíteni.
- Képes az ember és környezete harmonikus egyensúlyára figyelmet fordító felelősségteljes magatartásra, melynek segítségével képes együttműködni az egészségügyi rendszer fejlesztésében, megvalósításában, illetve ellenőrzésében.

e) attitűdje

- Nagyfokú szociális érzékenységgel és empátiával fordul a gyógytestnevelés ellátásra szoruló diákok felé.
- Hozzáállása támogató és segítő, mely viszonyulással képes a pozitív légkör, a belső motiváció és az egészségtudatosság kialakítására.
- Rendelkezik megfelelő emberismerettel, az alkalmazható kommunikáció érdekében.
- Rendelkezik nagyfokú humánus értékekkel és erkölcsi normák átadásának képességével.
- Hivatásszeretetből, odaadással végzi a munkáját, pozitív-elfogadó viszonyulással rendelkezik.
- Együttműködő szellemiséggel fordul az egészségügyi és szociális rendszerek képviselőinek irányába.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszaiban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a gyógytestnevelés feladatait.

a) A gyógytestnevelő tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A gyógytestnevelés tanításának elmélete, gyakorlata és módszertana.
- A gyógytestnevelés oktatásának tervezésére, visszaellenőrzésére, adminisztratív háttérére, a foglalkoztatás sajátosságaira, valamint az iskolai tanítási gyakorlatra felkészítő ismeretek.
- A pszichomotoros tanítás-tanulás modelljei, stratégiái, sajátosságai a gyógytestnevelésben.
- A felzárkóztatás és a tehetséggondozás módszertana.

- Az integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások módszertana.
- b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit.

12. HOLLAND NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles holland nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Dutch Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szak-képesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a holland nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A holland nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésének, elemzésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a holland nyelv és kultúra tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a holland idegen nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni.
- Képes a holland idegen nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióna.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a holland nyelv és kultúra tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes a szaktárgyi oktatás keretében alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat egyetemes emberi, nemzeti és helyi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.
- attitűdje
- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.

- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek és a kisebbségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot hangtani, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott holland nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a holland regionális nyelvváltozatokról, a sztenderdnyelv regisztereiről és stílusairól.
- Ismeri a holland nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit, jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, főbb műveit.
- Ismeri a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanát, az általános nyelvészet alapvetéseit és alapfogalmait.
- Ismeri az idegennyelv-elsajátítás legfontosabb elméleteit és empirikus kutatásainak legfőbb eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának magyarországi és európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit, a vizsgák minőségi kritériumait. Képes a szakképzettségének megfelelő vizsgafeladatok készítésére, kipróbálására, ellenőrzésére.
- Ismeri és képes alkalmazni a Közös Európai Referenciakeretet.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a holland nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a holland nyelvű kultúrákkal kapcsolatos tudását a saját maga és tanulóinak fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.

- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes nyelvészeti ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes szaktudását alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a holland idegen nyelv tantárgynak megfelelő területeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során szerzett tapasztalatok, kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatásában betöltött szerepét.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti holland idegen nyelv szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a holland idegen nyelv tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a holland idegen nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására.
- Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességet és eredménytelenséget befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.

- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra, ugyanakkor elkötelezett a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók motiválása, felzárkóztatása és segítése iránt.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szak-

embereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.

- Képes kooperálni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszeritívitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyen tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 95–115 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

- Nyelvismeret, idegennyelvi kommunikációs kompetencia: holland nyelv szövegértési (írott és hallott szöveg értése), szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és szóbeli kifejezés holland nyelven; holland gyakorlati nyelvtan.

- Kulturális ismeretek: a holland nyelvű országok kultúrájának ismerete az adott országok történelmét, földrajzát, társadalmát, művészetét illetően.
- Irodalmi és médiatudományi ismeretek: a holland nyelvű országok irodalmának és média-kultúrájának ismerete.
- Nyelvészeti ismeretek: a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanának ismerete, az általános nyelvészet alapvetéseinek és alapfogalmainak ismerete.
- Digitális kompetenciák: a digitális eszközök, a digitális információs és kommunikációs technológiák és média alkalmazása a nyelvoktatásban.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek:
12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A holland nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A holland nyelv és kultúra tanításának módszertana: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése; tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a nyelvórán, hibaelemzés, a nyelvóra elemzése, munkaformák ismerete, infokommunikációs eszközök alkalmazási lehetőségei az idegennyelv-órán.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat holland nyelven: 2 kredit.

13. HORVÁT ÉS NEMZETISÉGI HORVÁT NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Croatian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a horvát nyelv és a horvát nyelv és irodalom, valamint a horvát népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a horvát nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a horvát nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre horvát nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti horvát szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók horvát nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni a horvát nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettség vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Horvátország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi horvát nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: horvát irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; , magyar-horvát irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi horvátok nyelvhasználata (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi horvátok irodalma, a magyarországi horvát nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

14. INFORMATIKATANÁR (DIGITÁLIS KULTÚRA TANÁRA)

Informatikai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles informatikatanár (digitális kultúra tanára),
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Informatics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a digitális kultúra tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. * Az informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgyában megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a tantárgy tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Ismeri a hátrányos helyzetűek informatikai képzésének pszichológiai és pedagógiai feltételeit, ismeri a képzést támogató eszközök és módszerek használatát.
- Ismeri a függőség (játékfüggőség, internetfüggőség), a zaklatás és az online zaklatás jellemzőit, formáit, a megelőzés és eredményes beavatkozás lehetőségeit, és a vonatkozó jogszabályokat.

b) képességei

- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes arra, hogy a tanulók tanítására, képességeik fejlesztésére megválasztott módszereket a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelően válassza meg.

- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő – tanulók felismerésére (magatartászavar, figyelemzavar, kiemelt tehetség, diszfunkcionális tanulási képességek), a differenciált bánásmód kialakítására és e tanulóknál az informatika tanításában rejlő lehetőségek alkalmazására.
- Felkészült a hátrányos helyzetű tanulók informatikai képzésére, ezen képzést támogató eszközök és módszerek használatára.
- A munkatársak, szülők, és tanulók bevonásával képes kidolgozni az online zaklatás megelőzésének és kezelésének szabályzatát, illetve a megelőzéshez szükséges oktatási programját és tananyagát.
- Tisztában van az online kapcsolatok jelentőségével, észleli az agresszió emelkedett szintjét, a zaklatás megelőzésére és kezelésére az adott helyzetben a pedagógusi és informatikatanári ismeretek alapján tőle elvárható legmegfelelőbb intézkedéseket fogantatosítja.

c) attitűdje

- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.
- Vállalja a tanulók motiválását és a tehetséggondozást.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.
- Részt vesz a kortárs mentorok képzésében.
- Empatikus, nyitott és segítőkész a hátrányos helyzetű és speciális nevelési igényű tanulókkal és szüleikkel szemben.
- Figyelemmel kíséri az informatikai műveltség fejlődését, alakulását, lehetőségeit és veszélyeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulmányi versenyek tervezésének, szervezésének, kivitelezésének pszichológiai és pedagógiai aspektusait.
- Ismeri az informatikai tehetséggondozás, versenyfelkészítés lehetőségeit.
- Ismeri a sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók oktatásának speciális módszereit.

b) képességei

- Képes változatos munkamódszereket alkalmazni a tanórákon.
- Képes a tantárgy kiegészítő ismereteit közvetítő informatika szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
- Képes az informatikai tehetséggondozásra, versenyfelkészítésre.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy az informatikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse.
- Tanári munkáját a tanulók önálló véleményalkotásának ösztönzése, a mérlegelő gondolkodásmód kialakítása jellemzi, különösen az informatika alkalmazásainak veszélyei tekintetében.

- Érzékeny a tanulók egyéni és a korosztály problémáira.
- Elkötelezett a függőség és a zaklatás megelőzésében és kezelésében, az érintettek számára rendelkezésre áll.
- Figyel az akadálymentesítést igénylő tanulókra és a lehetőségeknek megfelelően segíti őket.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy tantárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a tantárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésének, közvetítésének lehetőségeit, csatornáit.
- Ismeri a tantárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásának és közvetítésének lehetőségeit.
- Ismeri az új tantervelméleti koncepció leképzésének tantárgyi lehetőségeit (a tantárgyak szorosabb integrációja és a különböző tárgyakat tanító tanárok kooperációja, úgymint integratív jellegű tananyag vagy projektek tervezése, lebonyolítás és értékelése; az interdiszciplinaritás hangsúlyozásával).
- Ismeri a tanítási lehetőségeit a kognitív tudományok új tudományos ismeretei alapján (nyelvészet-olvasáskutatás).
- Ismeri az informatika tanításának nemzetközi trendjeit és a komparativitás alapjait.
- Ismeri az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének alapvetéseit az informatika és a matematika eszköztárával.
- Ismeri a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének szaktudományos alapjait. A meta-kogníció, a problémamegoldás, saját tanulásfelfogás és tanulásfejlesztés a tanított tantárgy kontextusában.
- Ismeri a multitasking és az interaktivitás kapcsolatait.
- Ismeri az infokommunikációs eszközök felhasználásának lehetőségeit a tanári munka megkönnyítésében.
- Ismeri a pedagógiai differenciálás alapjait, a tanulást segítő szoftverek alkalmazásának feltételeit.
- Ismeri az akadálymentesítés célját, irányelveit, legfontosabb technikáit és eszközeit.

b) képességei

- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére, valamint ennek megtanítására.
- Képes a kognitív tudományok és a szaktárgy kapcsolatainak felismerésére.
- Képes meghatározni a szaktárgyában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.

- Képes a szaktárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott, illetve digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források mérlegelő elemzésére és a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára).
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására és alkalmazására.
- Figyelemmel kíséri és képes beépíteni a tananyag feldolgozása során a szakterülete tartalmi fejlődését, változását mint a technológiai fejlődés tartalomra gyakorolt hatását, és hozzá megválasztani az adekvát digitális pedagógiai módszertant.
- Rendelkezik feladatmegoldási rutinnal.
- Képes a tanulást támogató szoftverek alkalmazására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók tantárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Meg tudja ítélni tantárgyának a köznevelésben betöltött jelenlegi és várható jövőbeli szerepét.
- Tisztában van azzal, hogy a tantárgyában közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
- Figyelemmel kíséri és beépíti a tananyag feldolgozása során a szakterülete tartalmi fejlődését, változását mint a technológiai fejlődés tartalomra gyakorolt hatását.
- Szükség szerint használja az elérhető akadálymentesítésre alkalmas eszközöket. Akadálymentes weboldalakat készít.
- Nyitott és innovatív szemléletű, bizonyítékalapúan tervez és alkalmaz módszereket.
- Mérlegeli a szakmai problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szempontjait.
- Ismeri a szaktárgyban tanítandó tartalmakat, azok logikai struktúráját.
- Ismeri a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott, illetve digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat.
- Ismeri a tantárgyban tanítandó tartalmakhoz illeszkedő, a szaktárgy tanulása-tanítása során felhasználható, konkrét célokhoz illeszkedő tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források kiválasztásának (különös tekintettel az infokommunikációs technológia) kritériumait.
- Ismeri az infokommunikációs eszközökkel támogatott oktatás szervezési módjait, módszereit, illetve stratégiáit, és azok alkalmazási lehetőségeit az informatikaoktatásban.
- Ismeri az oktatástervezés, -szervezés lehetőségeit, formáit.

b) képességei

- Szakszerűen tudja használni az iskola informatikaoktatási eszközeit, bevonni oktatómunkájába az informatikai eszközöket, távoktatási anyagokat.

- Felkészült informatikai tananyag fejlesztésére, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására.
- Ismeri az interaktív tanítás és tanulás hatékony stratégiáinak digitális formáit, változatait.

c) attitűdje

- Képes kollektív munkában helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésére, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.
- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), vármegyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.
- Szakmai készségeit folyamatosan fejleszti.
- A diákokkal szemben megértő és segítőkész.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a tantárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Ismeri a tanulói motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket.
- Ismeri a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket.
- Ismeri azokat az életkori motivációs lehetőségeket, amelyekkel ösztönzi az informatikai ismeretek tantárgyi tanulása során való széleskörű felhasználását.
- Ismeri a legfontosabb tanulási-tanítási menedzsment modelljeit, az idővel és erőforrásokkal való gazdálkodás elemeit.

b) képességei

- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére.
- Képes a tantárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, a többszörös tehetséggel rendelkezők igényeinek felismerésére.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a diákok nevelését az infokommunikációs eszközök etikus és biztonságos használatára.

Törekszik az ön- és társismeret, önreflektivitás fejlesztésére.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Ismeri a tantárgyi követelmények adaptív kidolgozásának lehetőségeit.
- Ismeri a tanulásieredmény-alapú tantárgyleírás és értékelés módszertanát.

- Ismeri a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésének módjait.
- Tudja a szakterületi vizsgáztatás megtervezésének és lebonyolításának (középszintű érettségi, ECDL) lépéseit és lehetőségeit.
- Ismeri a differenciált értékelés módjait.
- Ismeri az integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolításának és értékelésének szempontjait, kritériumait.
- Ismeri az értékelési stratégiák, visszajelzések, bizonyítékok-dokumentumok elemzésének fontosabb digitális technológiai formáit, lehetőségeit.
- Ismeri a tantárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), vármegyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel való együttműködés formáit, lehetőségeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankok és gyűjtemények felhasználásában.

b) képességei

- Képes a tantárgy ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével, illetve az oktatási módszerek megfelelő használatával az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes szükségletalapú tanítási-tanulási utak tervezésére.
- Képes az önszabályozott és az együttműködő tanulás digitális pedagógiai módszereit és eszközeit alkalmazni.
- Képes kiválasztani a hatékony tanulási menedzselési modellt, azokat a digitális technológia eszközeivel a valós és virtuális tanulási térben zajló folyamatoknál alkalmazni, ezekhez illeszkedő tartalmakat fejleszteni.
- Képes a tanulók egyéni tanulási teljesítményének, a kisebb csoportok eredményeinek helyzetét diagnosztizáló méréseket tervezni, végrehajtani a digitális technológia és pedagógia módszereinek alkalmazásával.

c) attitűdje

- Értékközvetítés vállalása tudatos.
- Látja a társadalmi folyamatok és a szaktárgy összefüggéseit, ezeken keresztül reflektál a jelen problémáira, ezekről megalapozott szakmai véleményt formál, és a változó világra való nyitottsággal kulturált vitát folytat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy témakörében alkalmazható írásbeli és szóbeli kommunikációs stratégiákat.
- Ismeri az együttműködés lehetőségeit a szaktárgyával rokon tárgyak tanáraival.
- Tisztában van a digitális ismeretforrások és alkalmazások jogi, technikai-szervezési szabályaival, annak megbízhatóságával.

- Ismeri az információ gyűjtésének és felhasználásának alapvető etikai, adatvédelmi, és szerzői jogi kereteit.
- Ismeri az elterjedt infokommunikációs programok használatát és az e-Világ szolgáltatásait, az ezekkel kapcsolatos etikai szabályokat, biztonsági és jogi vonatkozásokat, lehetséges negatív következményeket, azok megelőzési és kezelési módjait.

b) képességei

- Tisztában van az információ értékével, az információmegosztás lehetőségeivel, szabályaival és veszélyeivel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes a tantárgy témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolítására és értékelésére. Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését egyeztesse.
- Képes együttműködni a szaktárgyával rokon tárgyak tanáraival.
- Képes szakmai csoportmunkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésre, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.

c) attitűdje

- Tiszteletben tartja saját és mások kompetenciahatárait, a team-munka során határozottan képviseli saját szakmai elveit, tapasztalati tudását, de a hatékony együttműködés érdekében a többi résztvevő törekvéseit is érvényesíteni hagyja.
- Alkalmas együttműködő készsége alapján csoportmunkára (bevonva a diákok csoportjainak irányításába más szakos tanárokat is); az informatika és a társadalom kölcsönhatásának követésére.
- Munkája során alkalmazza a jogi, jogszabályi, adatvédelmi ismereteit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.
- Tisztában van szaktárgyának etikai kérdéseivel.
- Tudományosan és módszertanilag megalapozott pedagógiai nézeteit és döntéseit felelősséggel vállalja.
- Tudatosan képviseli szakterülete és határtudományai, társtudományai módszertani kultúráját.
- Felelősséget vállal a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Felelősséget vállal a tanulók felelősségérzetének, önállóságának, autonómiájának kialakításáért.

b) képességei

- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatosan képes az önreflexióra.
- Kész új, korszerű informatikai alkalmazások megismerésére és ezen ismeretek átadására.
- Kész a társas környezettel való etikus együttműködésre.
- Felismeri a digitális technológia legfontosabb erősségeit az oktatásban, ezeket alkalmazza, valamint másokat is erre ösztönöz. Magabiztosan használja a tanulóközpontú pedagógiai stratégiákat a tanulók aktív részvételének bevonásával a tanulási folyamatba.

c) attitűdje

- Elkötelezett a szaktárgya és annak tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munka és a folyamatos önművelés iránt. Szakmai műhelyekben aktívan vesz részt.
- A tőle elvárható mértékben felelősséget vállal a zaklatásellenes csoportnorma kialakításáért. A zaklatás észlelésekor önállóan szakszerűen elbeszélget a hozzá fordulókkal és esetleges más érintettekkel, valamint megteszi a szükséges intézkedéseket.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköréből legalább 70 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az informatika, digitális kultúra érettségi követelményeihez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–40 kredit

- Programozási alapismeretek: a programkészítés folyamata (specifikálás, tervezés, kódolás, tesztelés, hibakeresés, hibajavítás, hatékonyság és minőségvizsgálat, dokumentálás), adatok (konstans, változó), típusok (elemi és összetett típusok), adatok ábrázolása; programozási tételek (feladattípusok általános megoldási elvei), visszavezetés programozásai tételekre. Adattípusok tervezése és megvalósítása.
- Számítógépes alapismeretek: a számítógép elvi és fizikai felépítése, hardver (processzor, memória, háttértárak, be- és kimeneti eszközök, számítógép architektúra), operációs rendszerek használata (Windows, Linux, mobil operációs rendszerek), operációs rendszerek beállításai, automatizált folyamatok scriptek segítségével. Az operációs rendszer segédprogramjai, tömörítés, digitális kártevők elleni védekezés. Hálózatok, felhőszolgáltatások használata.
- Programozási nyelvek: a köznevelésben (általános és középiskolában tárgyalható nyelvek), alkalmazási lehetőségeik megismerése. Animáció és grafika programozása. Programozási nyelvek osztályozása, jellegzetességei. Alapvető fogalmak, nyelvi elemek, és a programok működésének ismerete: futtatás, típusok és típusosság, tárolás, változók, érvényességi kör és hatókör, kifejezések, vezérlések, információátadás, I/O lehetőségek, fájlkezelés. A

funkcionális programozás jellegzetességei, mintaillesztés, rekurzió, magasabb rendű függvények. Objektumorientáltság, osztály, csomag, osztálydiagram, osztály interfésze, absztrakt osztályok, implementáció elrejtése és újra felhasználása, öröklődés, polimorfizmus, egységbezárás. Szkriptnyelvek. Köznevelési használatra legalkalmasabb programozási nyelvek ismerete.

- Algoritmikus gondolkodás: algoritmusok megértése, végrehajtása, helyességének és alkalmazhatóságának belátása, tervezése, megvalósítása mások számára. Algoritmusleíró nyelvek (folyamatábra, mondatszerű leírás, struktogram). Algoritmusok megvalósítása: programozás. A rekurzió, mint specifikációs eszköz, illetve mint problémamegoldási stratégia.
- Adatmodellezés: a probléma megoldásához szükséges adatok körének meghatározása, ezen adathalmaz strukturálása, adatokból kinyert információ megjelenítése.
- Adatok feldolgozásának számítógépes eszközei (alkalmazói rendszerek a köznevelésben – táblázatkezelés, adatbázis-kezelés). Adatmodellek, alkalmazásuk alkalmazói rendszerekben, döntés-előkészítési, döntéstámogatási eszközök. Az információ szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök, illetve módszerek megismerése. Táblázatkezelés. Adatbázis-kezelés: Táblák és kapcsolatok létrehozása, módosítása, adatrögzítés. Lekérdezések készítése, adatmanipuláció, SQL lekérdező nyelv. Űrlapok és jelentések készítése, módosítása, tervező nézet használata. Adatok importálása és exportálása.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 50–80 kredit

- Matematikai alapismeretek: Relációk. A matematikai logika alapjai: logikai műveletek, igazságtáblázatok. Mátrixok, vektorok. Gráfelméleti alapfogalmak.
- Problémamegoldás, problémamegoldó gondolkodás: a problémamegoldási folyamat tervezése (Pólyai alapokon), automatizálható problémamegoldási folyamatok megvalósítása. Egyszerű, több ciklusos, függvényekre, osztályokra bontott alkalmazások készítése. A programkészítésen belül a tervezés és a megvalósítás éles szétválasztása. Programozási minták (specifikáció-, algoritmus-, kód-, implementáció-minták) szerinti problémamegoldás elkészítése.
- Robotika: manipulátorok, mozgó járművek, érzékelők alkalmazási lehetőségei, programozási lehetőségei, padlórobotok, robotok a köznevelésben. Számítógépes mérések kérdései. „Intelligens” robotok. IoT eszközök alkalmazása.
- Alkalmazások. Dokumentumkészítés, prezentáció-tervezés és kivitelezés. A prezentáló ember szerepe, prezentációs technikák. Raszter- és vektorgrafikus alkalmazások, fényképek feldolgozása, videószerkesztés, zeneszerkesztés, multimédia-szerkesztés. Színrendszerek. 3D-s modellek. A dokumentumkészítő alkalmazások alapfogalmai és általános funkciói, tipikus dokumentumtípusok a köznevelésben. Mobileszközök használata, mobilalkalmazás-fejlesztő platformok. Alkalmazói rendszerek kezelése.
- Csoportmunkát segítő informatikai eszközök a köznevelésben.

- Oktatóprogramok: A számítógép, mint oktatási eszköz. Számítógépes oktatóprogramok osztályozása, tipikus oktatóprogramok felépítése. Informatika tanításában használható oktatóprogramok.
- Oktatást támogató informatikai rendszerek. Az oktatás szervezésére, távoktatásra használható programok.
- Webfejlesztés: a hipertext és a web születése. A statikus oldaltervezés eszközei. A megjelenés és tartalom szétválasztása. Stíluslapok. Tipikus hibák és megoldásuk a honlap-szerkesztésben. A weblapkészítés módszertana, weboldalak akadálymentesítése, ergonómiai kérdések és fontos tervezési szabályok, reszponzív weboldalak alapjai. A webfejlesztés eszközei és a webes tartalomkezelő rendszerek. A weboldalkészítés és a szerzői jogok kapcsolata.
- Az informatika, számítástechnika fejlődéstörténete (az ókori számolóeszközöktől napjainkon keresztül a várható jövőig, az információfeldolgozás története), informatikatörténet Magyarországon.
- Információs technológiák. Információs technológiák szerepe a kommunikációban, munkában, szórakozásban. A közösségi média szerepe, működése, veszélyei, azok megelőzése és kezelése. Az információ keresése, relevanciája, és megbízhatósága. Az információ megosztása (lehetőségek, szabályok, előnyök és veszélyek). Az információk gyűjtésének és felhasználásának alapvető etikai, adatvédelmi, és szerzői jogi kérdései. A digitális lábnyom. Az infokommunikáció jellegzetességei, használata, etikai szabályok, biztonsági intézkedések, a negatív következmények megelőzése és kezelése. Az e-Világ szolgáltatásai, biztonsági és jogi kérdései. Az információs technológia fejlődésének hatásai. Akadálymentesítés.
- Problémamegoldási stratégiák: rekurzió, visszalépéses keresés, oszd meg és uralkodj, elágazás és korlátozás, mohó stratégia, dinamikus programozás. Algoritmusok futási ideje, bonyolultsági osztályok. Grafikai és szövegfeldolgozási alapalgoritmusok. Egyéni és csoportos problémamegoldás, projekt-módszer az oktatásban. Önálló problémafeldolgozás, -megoldás az informatika különböző területeiről, a problémamegoldási stratégiák csoportosításában, ütemezésében.
- Tantárgyakhoz kapcsolódó algoritmusok: algoritmusok a matematika, fizika, kémia, biológia világából.
- Versenyfeladatok megoldása: Általános és középiskolásoknak szóló versenyfeladatok áttekintése. hazai és nemzetközi informatikai versenyek megismerése, a versenyekre történő felkészítés módszertanának elsajátítása.
- A tanulástechnológia informatikai elemei, információkeresési stratégiák. Adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiája, elektronikus oktatási segédanyagok, távoktatási technológiák felhasználási lehetőségei. Egy projekt elkészítésének főbb pontjai és azok legfőbb jellemzői. Informatikaoktatás számítógép nélkül (CS-unplugged), számítástudomány játékosan.
- A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Az informatikatanár (digitális kultúra tanára) szakképzettségű pedagógussal szemben támasztott elvárások, a képzési és kimeneti követelmények.
- Az oktatás szervezési módjai, módszerei, illetve stratégiái és azok alkalmazási lehetőségei az informatikaoktatásban.
- Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Fogalomalkotás az informatikában, az informatikai fogalmak tanításának alapkérdései. Az informatikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata.
- A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek digitális kultúra tantárgyi területe, érettségi követelmények. Tantervfelepítés, tantárgyfelepítés. Informatikai kompetenciák, az informatika kulcsfogalom-rendszere. Az informatika tanításának módszertana más diszciplínák tanításával összevetve: azonosságok, különbségek.
- Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs technológiák témakörök tanításának és számonkérésének fő kérdései, módszerei, eszközei.
- Informatikai tehetséggondozás: szakkörök, versenyfelkészítés, ECDL vizsgák. A tanítást és tanulást segítő eszközök (manipulációs eszközök, számítógép, internet, interaktív megjelenítő eszközök) integrált alkalmazási lehetőségei.
- Az általános és középiskolai digitális kultúra tananyaghoz szorosan kötődő témakörök feldolgozása a magyar informatikatanítási hagyományoknak megfelelően feladatokon, problémákon keresztül. Az elemi (általános és középiskolai) megoldások, szakmai megoldások, a szakma elemi alkalmazása és a megoldások összehasonlítása.
- Az online oktatás lehetőségei, kombinált oktatás, kollaborációs tér, modern oktatástechnikai eszközök használata.
- Fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének növelése korszerű informatikai módszerekkel és eszközökkel: látássérültek és vakok; hallássérültek és siketek; diszlexiások és diszgráfiasok; mozgássérültek; különböző módon és fokban értelmi fogyatékosok; halmozottan hátrányos helyzetű emberek esetén.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

15. JAPÁN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles japán nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Japanese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a japán nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A japán nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulók nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a tanulók életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a tanulók nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat feladatleírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a tanulók önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogait.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a japán kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a japán kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkor új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern japán nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a tanulók japán nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanítás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a japán nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógia folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szakmai alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a tanulók fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének

másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

b) képességei

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra, építő észrevételekre.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Kész végiggondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 28–32 kredit

- japán nyelvfejlesztés: beszéd, hallás utáni értés, szövegértés
- nyelvészeti, irodalmi, történelmi, kulturális és társadalmi alapismeretek

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 28–32 kredit

- japán nyelvfejlesztés: szövegértés, fordítás, fogalmazás, esszéírás
- irodalmi, kulturális, történelmi ismeretek

c) Kötelezően választható szakmai ismeretek: 35–42 kredit

- japanológiai és kutatási ismeretek
- egyéb kulturális ismeretek
- középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák
- szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése).

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az adott nevelés-oktatási szakaszban képes legyen magas színvonalon ellátni a japán nyelv oktatási feladatait.

a) A japán nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és a kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és kultúra-oktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv vonatkozó tartalmi szabályozóinak ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

16. KÉMIATANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kémiaatanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chemistry

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a kémia tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A kémiaatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Tudja, hogy a kémia tantárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a kémiában használt fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Tisztában van a kémia tanítása során fejlesztendő kompetenciákkal.

b) képességei

- Képes tanítványainak megmutatni a kémia szerepét az anyag szerveződésének leírásában.
- Közvetíti a társadalom technikai-technológiai fejlettségi szintjének a természettudományos, kiemelten a kémiai ismeretekkel való összefüggéseit.
- Kezeli a kémia fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségeket. Képes a tanulók tévkép-zeteit felismerni, feltárni és megszüntetni.
- Kiválasztja a tanulás/tanítás folyamata során használható, a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszereket.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, racionális és mérlegelő gondolkodásmódra, érvelésre, természettudományos megközelítésre ösztönzi.
- Felismeri az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulókat, képes differenciált nevelésükre és tanításukra.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradók felzárkóztatására.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggondozást.
- Kész a társadalmi köztudatban megjelenő kémiai tartalmú áltudományos nézeteket természettudományos alapon cáfolni, és törekszik arra, hogy ezt az iskolán keresztül közérthető formában a társadalom felé kommunikálja.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.
- Tudatosítja a diákokban a fenntarthatóság kémiai vonatkozásait.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült a tanítványai kémiai tanulmányi versenyeken való részvételének támogatására, a kémia tantárgy kiegészítő ismereteit közvetítő kémia szakkör és laboratórium működtetésére, a tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok szervezésében, előkészítésében, lebonyolításában való részvételre.
- Ismeri a tanulásszervezés különböző formáit.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok, terepgyakorlatok, tanulmányi kirándulások tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élet-hosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Átlátja a kémia ismeretrendszerét, törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző kutatási módszereit.
- Tisztában van a kémia társadalomban betöltött szerepével.
- Átlátja a kémia tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodás-fejlődésében játszott szerepét.
- Azonosítja a kémia tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.
- Ismeri a kémiai törvények, jelenségek kapcsolatát más természettudományos tárgyakéval.

b) képességei

- Felkészült az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló kémiai törvényszerűségek bemutatására.

- A tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva képes kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve elemi kvantitatív szinten értelmezni a kémia jelenségeit.
- Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azok integrációjára.
- Az elméleti ismereteket gyakorlatban alkalmazza.

c) attitűdje

- Elkötelezett és nyitott a kémia új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Kémiai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önreflexióra.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre. Munkája során folyamatosan alkalmazza a modern pedagógiai módszereket.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a kémia tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szempontjait.
- Rendelkezik a saját óratervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a kémiában tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a kémia tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a pedagógiai program, és azon belül a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Azonosítja a kémia megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában/kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- A motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatóan a realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.
- Kihhasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve az online-offline világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a kémia tantárgy tanítása során használható különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatso-rokat állít össze, illetve alkalmaz
- Képes csoportos és páros munkát értékelni.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.
- Pozitívan értékeli a tanuló tantervi követelményeken kívüli, saját tudástartalmának megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kémia tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, köztük a felsőoktatási és kutatóintézményeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a kémia tanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a kereszttantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeum-pedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.
- A kémia és a kémia szakmódszertan tárgykörében mind szóban, mind írásban szakszerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a kémia területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.
- Nyitott a közös projektek megvalósítására, a helyi közösségek aktív támogatására, saját szaktudásával hozzájárulva a lokális kezdeményezésekhez.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a kémia és a környezetvédelem etikai kérdéseivel, a nemzetközi egyezményekben megfogalmazott fenntarthatósági törekvések kémiai vonatkozásaival.
- Tudja, hogy diplomás kémia tanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje

- Elkötelezett a kémia színvonalas tanítása, a tanulók kémiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom kémia iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből tételesen legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a kémia érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: minimum 10 kredit

- Matematika: a kémiai problémák matematikai alapjai: halmazok, elemi függvények és elemzésük (határérték, deriválás, integrálás), (molekula) geometria, vektorok és mátrixok, a statisztika alapjai, minimum 4 kredit.
- Fizika: mechanika, hőtan, optika, elektromosságtan; ismeretterjesztői szinten: modern fizika, atom-, mag- és molekulafizika, elemi részek, kvantummechanika, relativitáselmélet, minimum 2 kredit.

- Informatika: felhasználói szintű számítógép-kezelési ismeretek, online tartalomkeresés, információelemzés, kémiai programcsomagok használata, molekula-vizualizációs technikák, minimum 2 kredit.
- Szakpártól eltérő, integrált szemléletű természettudomány: természettudományos tantárgy(ak) általános iskolai tananyagában előforduló alapismeretek, gyakorlatcentrikus megközelítésben, minimum 2 kredit.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 50 kredit

Általános kémia minimum 8 kredit

- Az emelt szintű érettségi anyagának ismételése és mélyítése: A kémia tárgya, kapcsolata más természettudományokkal. Az atomok felépítése, atommodellek. A radioaktivitás. Az atommag alkotórészei, szerkezete. A radioaktív bomlás. A periódusos rendszer elektron-szerkezeti alapjai. A kémiai kötés különböző formái, a kémiai részecskék és jellemzőik, a molekulák és halmazok szerkezete. Gázok, folyadékok és szilárd testek jellemzése, halmaz-állapot-változások. Homogén, heterogén és kolloid rendszerek. A kémiai reakció és lejátszódásának feltételei, reakciósebesség. Termokémia. A kémiai egyensúly és alkalmazási lehetőségei. A kémiai reakciók csoportosítása, sav-bázis és redoxireakciók, csapadékképződéssel és komplexképződéssel járó reakciók. Az elektrokémia alapjai.
- Laboratóriumi gyakorlat: A legfontosabb laboratóriumi eszközök. Alapvető laboratóriumi műveletek: oldás, hígítás, dekantálás, szűrés, gázpalackok használata. Alapvető laboratóriumi mérések. Egyszerű preparátumok előállítása.

Szervetlen kémia minimum 8 kredit

- A szervetlen kémia tárgy általános áttekintése. Az elemek eredete és kozmikus gyakorisága a világegyetemben és a földkéregben. Az elemek előfordulási formái, dúsulásaik. Az elemek jellemzésének és csoportosításának szempontjai. Az elemek elhelyezkedése a periódusos rendszerben, periodikusan változó tulajdonságok. A lehetséges oxidációs állapotok. Az elemek kinyerésének, ill. előállításának általános módszerei. A nemfémes elemek és legfontosabb vegyületeik. A fémek, illetve félfémek és fontosabb vegyületeik. Komplexvegyületek. Az elemek biológiai szerepe, a szervetlen vegyületek környezeti hatásai, a bioszervetlen kémia alapjai. Laboratóriumi gyakorlat: A hidrogén tulajdonságai, előállítása, reakciói és fontosabb vegyületei. A p-mező fontosabb nemfémes és félfémes elemeinek az általános jellemzése, tulajdonságaik, előállításuk, reakcióik és fontosabb vegyületeik. A fémes és nemfémes elemek fontosabb képviselői, reakcióik, valamint legfontosabb vegyületeik előállítási lehetőségei, preparátumok készítése. Ezeknek az elemeknek, vegyületeknek a kimutatása.

Fizikai kémia minimum 8 kredit

- Gázok leírása. A termodinamika főtételei. Termokémia. Termodinamikai potenciálfüggvények, a kémiai potenciál. Egy- és többkomponensű rendszerek leírása. Kémiai reakciók egyensúlya. Homogén és heterogén reakciók kinetikája, reakciórendszerek, katalízis. Transzportfolyamatok. Elektrokémia: elektrolitok termodinamikája, elektrolitok vezetése, elektródok és galvánelemek, elektródfolyamatok kinetikája. Molekuláris kölcsönhatások.

- Kondenzált fázisok szerkezete. A határfelületek fizikai kémiája, kolloid rendszerek.
- A radioaktív sugárzás és anyag kölcsönhatásai. Magreakciók. Atomreaktorok. Környezeti radioaktivitás. A sugárzás kémiai és biológiai hatásai, kimutatása és mérése.
- Az elektronszerkezet kvantummechanikai értelmezésének alapjai.
- Laboratóriumi gyakorlat: Fizikai kémiai mérések: pH-metria, kalorimetria, spektrofotometria, konduktometria (különös tekintettel a köznevelésben is megvalósítható mérésekre). Kolloidok vizsgálata.

Szerves kémia minimum 8 kredit

- Szerves kémiai alapismeretek. Izomériák és sztereokémiai alapfogalmak. Funkciós csoportok és a szerves kémiai nevezéktan alapjai. Szubsztitúciós reakciók, eliminációs reakciók, addíciós és polimerizációs reakciók, átrendeződések, oxidációk és redukciók. Alkánok, alkének, alkinok, gyűrűs szénhidrogének, homo- és heteroaromás vegyületek. Halogénezett szénhidrogének. Fémorganikus vegyületek. Alkohokok, fenokok, éterek és kéntartalmú analógjaik. Aminok, nitrovegyületek. Aldehydekek és ketonok. Karbonsavak és karbonsavszármazékok. Szénsavszármazékok. Biológiaiilag aktív szerves vegyületek legfontosabb képviselői. Primer metabolitok. Másodlagos metabolitok legfontosabb képviselői.
- Laboratóriumi gyakorlat: Szerves kémiai laboratóriumi alpműveletek elsajátítása (átkristályosítás, gravitációs- és vákuumszűrés, folyadék-folyadék extrakció, légköri- és vákuumdesztilláció, vékonyrétegekromatográfia, oszlopkromatográfia). Funkciós csoportok kimutatása, kémcsőkísérletek. Egyszerű preparátumok készítése.

Analitikai kémia minimum 8 kredit

- Az analitikai módszerek jellemzése, alkalmazásuk. Az analitikai mérési eredmények megadása. Az analitikai kémiai módszerek általános csoportosítása. Az analízis előkészítő műveletei. Az analízis folyamata. Oldategyensúlyok analitikai kémiai vonatkozásai. Titrimetriás módszerek. Az elválasztási módszerek elvi alapjai: extrakciós módszerek, kromatográfia. A műszeres analitika alapjai: atom- és molekulaszpektroszkópia, elektroanalitikai eljárások, elválasztástechnika, szerkezetvizsgálati módszerek, kapcsolt technikák alapjai.
- Laboratóriumi gyakorlat: Sav-bázis-, komplexometriás-, csapadékos- és redoxititrálások. Válogatás a műszeres analitikai módszerekből (különös tekintettel a köznevelésben is megvalósítható mérésekre).

Számítási feladatok megoldása minimum 4 kredit

- Az egyenletrendezés alapelvei, sztöchiometria. A gáztörvények. Keverékek összetétele. A pH fogalma, savak és bázisok pH-ja.
- Titrálással kapcsolatos feladatok. Szervetlen kémiai, egyensúlyokkal kapcsolatos számítások. Szervetlen és szerves vegyületek képletének a meghatározása. Termodinamikai és elektrokémiai számítások.

Környezeti kémia, környezeti fenntarthatóság és környezetvédelem minimum 4 kredit

- Környezetvédelem, fenntarthatóság, ökológiai alapismeretek. Ásványtani és közettani alapfogalmak, példák. Mállási folyamatok. Talajok képződése. Talajok csoportosítása. A talaj

szerves, szervetlen és élő komponensei. A természetes vizek típusai és összetételük. A légkör kialakulása és összetétele, a légkör összetételének változása. Biogeokémiai ciklusok.

- A talaj, a természetes vizek és a légkör szennyezése, a szennyezés lokális és globális következményei. A talaj- és vízszennyezések, a globális klímaváltozás, az ózonpajzs károsodása, savas ülepedés, szmogok. Kármentesítési folyamatok, technológiák. A hulladékok és a hulladékkezelés, a szelektív hulladékgyűjtés. Energiaforrások az emberiség szolgálatában.
- A kémiai laboratóriumokra vonatkozó törvényi előírások és más szabályozások megismerése, hulladékkezelés, vegyszerkezelés, tiltott vegyszerek.
- Gyakorlat: Valamely termékgyártó üzem vagy hulladéklerakó, hulladékégető, szennyvíztisztító látogatása.

A kémia története minimum 2 kredit

- Ókori gyökerek és az alkimisták, a modern kémia születése. Elemek, vegyületek és keverékek elválasztása és rendszerezése. Az energia, az energia-változás és az energia-átalakítás fogalmainak fejlődéstörténete a hőtantól a termodinamikáig. Az elektromosság és a kémia kölcsönhatása, az elektrokémia fejlődéstörténete. Az anyag szerkezetéről alkotott elképzelések változása, az atommodellek fejlődése, a molekulafogalom kialakulása és fejlődése. A szervetlen vegyipar kialakulása és fejlődése. A szerves kémia fejlődése a „vis vitalis” elmélet megdöntése után. A szerves vegyipar kialakulása és fejlődése. A kémia hazai és nemzetközi nagyjai.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A kémiaatanár szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 10 kredit

- A hétköznapi és természeti jelenségek, valamint a legfontosabb ipari folyamatok kémiai ájának értelmezése. A mindennapi élet kémiai vonatkozásainak megjelenítése az iskolai tananyagban.
- A modellalkotás szerepe a természettudományokban. A kémia köznevelésben tanított elméleti modelljeinek magyarázata.
- A természettudományos magyarázatokhoz szükséges absztrakciós készségek megalapozása és szakszerű fejlesztése.
- A kémiai fogalmak fejlődési sajátosságai, tanításának, tanulásának lehetőségei és nehézségei. A tanulók fogalmi rendszerének ismerete: a naiv axiómák, tapasztalati feltételezések, reflexgondolkodások, előfogalmak, tapasztalati fogalmak és a tévképzetek problémái; a fogalmi váltás nehézségei a kémia tanítási-tanulási folyamatában. A kialakítandó fogalmak egymásra építése, a szükséges korrekciók elvégzése.

- A feladat- és problémamegoldás szerepe, jelentősége a kémiai gondolkodás fejlesztésében. Különböző stratégiák elemzése és stratégiaváltás provokálása.
- A kémiatanítás tervezése, megvalósítása: a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek és a helyi tantervek funkciói és vonatkozó részei.
- A kémiatanítás különböző oktatási módszerei, alkalmazásuk feltételei és az adott helyzetben optimális módszer kiválasztásának elvei. A tanítványok életkori sajátságaihoz illeszkedő tananyag-feldolgozási módszerek és gyakorlati képességfejlesztő eljárások. A tanulói aktivitás növelésének lehetőségei. Projekt munkák és egyéni tanulói feladatok tervezése és szervezése.
- Az ismeretátadás és a képességfejlesztés egyensúlya, mint a természettudományos gondolkodás kialakításának és fejlesztésének feltétele.
- A tanulók önálló ismeretszerzésének és tudásépítésének a támogatása. Mérlegelő gondolkodás, rendszerszemlélet fejlesztése. Forráskritika, forráselemzés.
- A kémia tananyag változatos szemléltetésének lehetőségei a kémia tanításában. A modellezés szerepe, feladatai, gyakorlata az alapozó és középszintű kémiaoktatásban. Valós és virtuális modellek. A vizuális kommunikáció szemléltetőeszközei.
- A kísérletezés (demonstrációs, mérő- és tanuló kísérletek) szerepe, feltételei és gyakorlata a köznevelési kémiatanításban. A konkrét kémiai anyagismeret, mint az absztrakt gondolkodás kiindulópontja és segítője. A természettudományos vizsgálatok lépései. A modellkísérlet fogalma. A kémiaoktatás tárgyi feltételeinek (szaktanterem, szertár, laboratórium) szerepe és jelentősége.
- A biztonságos, balesetmentes kísérletezéshez, a gyakorlati munka során a fegyelmezett és felelősségteljes tanulói magatartás kialakításához szükséges ismeretek. Balesetvédelmi kérdések a kémiaórákon és a mindennapokban.
- Kémiai ismeretek felhasználása a környezetvédelemben, környezettudatos magatartás kialakítása. A fenntartható fejlődés és a zöldkémia alapelveinek megjelenítése a köznevelési kémia tananyagban.
- Információforrások a kémia tanításában. Az ismeretterjesztés hatása a kémiatanításra. A kémiatanár felelőssége az ismeretterjesztésben és az általános nézetek, illetve a szándékosan megtévesztő és félrevezető csalások leleplezésében.
- A kémia és más természettudományos tantárgyak kapcsolata, a kerettantervek, tantárgyak közti kapcsolatok jelentősége az általános és középiskolában. A természettudományok integrált szemléletű oktatása; a kémia, a fizika, a biológia és a földrajz kapcsolódási pontjai. Külső és a belső tantárgyi koncentráció, mint a jól alkalmazható, egységes tudás kialakulásának eszköze.
- A differenciált oktatás (felzárkóztatás és tehetséggondozás) lehetőségei és korlátai a köznevelési kémiatanításban a tanórán és a tanórán kívül.
- A különböző adottságokkal és képességekkel rendelkező diákok motiválása és oktatása. Motivációs stratégiák a kémia tanításában: a közlekedés, a sport, a háztartás, az élővilág kémiai érdekességei, tudománytörténeti vonatkozások.

- Az ellenőrzés, a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés céljai és eszközei. Nemzetközi tudásmérő vizsgálatok eredményei és tanulságai kémiából.
 - A kémiatanítás általános problémái: a magyar és a nemzetközi természettudomány-oktatás céljainak, feladatainak és módszereinek változásai, trendjei.
- b) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia (2 kredit).
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a kémiaoktatásban a jelenségbemutatás, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerek és oktatási segédanyagok. Oktatástechnikai innovációk, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. A mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek használata az oktatásban.
- c) Az összefüggő féléves tanítási gyakorlat szakmódszertani támogatása: 2 kredit.

17. KÍNAI NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kínai nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chinese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a kínai nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A kínai nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, készségei, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.

- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről, az enkulturációról és a multikulturalizmusról.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.

- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbségeiket és jogaikat.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a kínai kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a kínai kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkor új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern kínai nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a diákok kínai nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a kínai nyelv tanításának jogszabályi háttérét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógia folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szakmai alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritériumorientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.

b) képessége

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.

c) attitűdje

- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 28–32 kredit

- kínai nyelvfejlesztés: beszéd, hallás utáni értés, szövegértés
- nyelvészeti, irodalmi, történelmi, kulturális és társadalmi alapismeretek

b) Szakmai törzsanyag ismeretkörei: 28–32 kredit

- kínai nyelvfejlesztés: szövegértés, fordítás, fogalmazás, esszéírás
- irodalmi, kulturális, történelmi ismeretek

c) Kötelezően választható szakmai ismeretek: 35–42 kredit

- sinológiai és kutatási ismeretek
- egyéb kulturális ismeretek
- középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához kapcsolódó ismeretek és kompetenciák
- szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése).

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A kínai nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana. Kínai nyelvfejlesztés (beszéd, hallás utáni értés, szövegértés) módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és kultúra oktatásának céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

18. KÖNYVTÁROSTANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles könyvtárostanárr
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Library and Information Science

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás, a középfokú nevelés-oktatás szakaszaiban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a könyvtár-használati ismeretek elsajátítására, az információs tartalmak előállítására, digitális produktumok létrehozására, az információforrások etikus használatának tanítására, a média és információs műveltség átadására és a digitális készségek fejlesztésére, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A könyvtárostanárr szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a könyvtári szakterület működését meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági, politikai és technológiai folyamatok legfontosabb tényezőit.
- Átfogóan ismeri a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiákat, jogi szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat.
- Ismeri az egyes társadalmi csoportok könyvtári ellátásának alapvető módszereit és eszközeit, az információhoz való fizikai és intellektuális hozzáférés társadalmi fontosságát szociális, kulturális és politikai szempontból.
- Alapos ismeretekkel és adekvát problémamegoldási technikákkal rendelkezik a könyvtári és iskolai konfliktuskezelés területén.

b) képességei

- Képes az információs társadalomban eligazodni tudó, mérlegelő gondolkodásmód és média-tudatosság kialakítására, valamint a források és webes tartalmak megítélésére.
- Képes a tanulók információs és kommunikációs képességének kialakítására, fejlesztésére.

- Képes arra, hogy eligazodjon az egyes társadalmi csoportok számára nyújtott szolgáltatások, a mindennapi élet által felvetett konkrét problémák és a lehetséges megoldási modellek, jó gyakorlatok között.
- Képes az elsajátított problémamegoldó technikák hatékony és adekvát alkalmazására a könyvtári és iskolai konfliktuskezelés területén, a használókkal és más partnerekkel való kommunikációban.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Világnézeti és politikai tolerancia jellemzi.
- Támogatja és tiszteletben tartja a tanulók nemzeti, európai, etnikai, vallási, illetve lokális azonosságtudatát, kulturális identitását, annak megőrzését.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a hagyományos és online közösségfejlesztés sajátosságait és módszereit; eligazodik a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélynövelésének lehetőségei között, valamint az élethosszig tartó tanulás eszközrendszerében.
- Átfogóan ismeri a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiákat, jogi szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Áttekintéssel rendelkezik a közösségi terek technológiai támogatásának feltételeiről.

b) képességei

- Képes aktív szerepet vállalni a hagyományos és online közösségfejlesztésben, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélynövelésében, valamint az élethosszig tartó tanulás támogatásában.
- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és eredményes működését.
- Alkalmazni tudja a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiák által megjelölt célokat, jogi szabályozásokat a gyakorlatban.
- A végzett tanár képes az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- Képes a felhasználói igények figyelembevételével közösségi terek kialakítására és a technológiai támogatás biztosítására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a hazai és európai uniós könyvtári, információs és információgazdasági stratégiák megvalósítására és alkalmazására, az iskola pedagógiai programjának segítésére.
- Felkészült az iskolai és kollégiumi könyvtár működtetésére.

- Felkészült az iskolai évfordulók, ünnepségek megszervezésére, az iskolán kívüli művelődés feltételeinek bemutatására, közvetítésére (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, mozi, kiállítás), a szaktárgyi és könyvtárhasználati tanulmányi versenyek, valamint kirándulások, tanulmányutak tervezésére, szervezésére, megvalósítására, iskolamúzeum, -újság, -rádió, -televízió létrehozására.
- Elkötelezett, hogy a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezzen.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Naprakészen ismeri a könyvtár- és információtudomány ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, a hatékony és eredményes információkeresés, adatgyűjtés módszereit, valamint más tudományokkal, tantárgyakkal, műveltségterületekkel való kapcsolatát.
- Ismeri a könyvtárpedagógiai szakmódszertan (szakdidaktika) hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, fejlesztési irányait.
- Tájékozott a könyvtárak és más információs intézmények társadalomban betöltött szerepéről, a szaktárgy tanításának céljairól, feladatairól, a könyvtár a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítésében betöltött szerepéről.
- Ismeri a könyvtár- és múzeumpedagógia elméletét és gyakorlatát, a két terület érintkezési pontjait.
- Ismeri a hazai, az európai uniós és a nemzetközi könyvtári-, információs- és információgazdasági stratégiákat, jogi és egyéb normatív szabályozásokat, intézményrendszereket, programokat: UNESCO, IFLA, EBLIDA, EU.
- Tisztában van a hazai és nemzetközi képi és szöveges információforrások értékelésével, kiválasztásával, a gyűjteményszervezéssel, a formai és tartalmi feldolgozással, a keresőrendszerek működtetésével, fejlesztésével, valamint a szolgáltatások nyújtásával, tervezésével kapcsolatos alapelvekkel, tevékenységekkel, módszerekkel, valamint alkalmazásukkal a közkönyvtári és az iskolai környezetben.
- Ismeri az informatikai, infokommunikációs eszközöket, módszereket, technikákat, a számítógépes információs rendszereket, működtetésüket, továbbá a digitalizálással, elektronikus dokumentumok létrehozásával kapcsolatos alapelveket, tevékenységeket és módszereket a közkönyvtári, illetve az iskolai környezetben.
- Ismeri a különböző tanulási források (világháló, digitális adatbázisok, nyomtatott, illetve digitális formában megjelenő kézikönyvek, szótárak, folyóiratok stb.) felhasználási módjait, a lábjegyzetelési technikákat, a hivatkozások felelős és etikus használatát.

b) képességei

- Mindennapi szakmai gyakorlatában és szóhasználatában beépült ismeretként jelennek meg a könyvtár- és információtudomány alapfogalmai, kultúrpolitikai elképzelései.
- Képes ismereteinek hatékony alkalmazására az egyes könyvtári munkaterületeken, a gyűjteményszervezés, az információ- és dokumentumfeldolgozás, az információkeresés, az

információ- és dokumentumszolgáltatás és egyéb könyvtári szolgáltatások területén a közkönyvtári és az iskolai környezetben.

- Felismeri a különböző tudásterületek közötti összefüggéseket és egymásra hatásukat.
- Képes a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára.
- Képes alkalmazni az informatikai, infokommunikációs eszközöket, módszereket, technikákat, a számítógépes információs rendszereket, működtetésüket, továbbá a digitalizálással, elektronikus dokumentumok létrehozásával kapcsolatos alapelveket, tevékenységeket és módszereket a közkönyvtári, illetve az iskolai környezetben.
- Képes a hagyományos és az új típusú taneszközök megfelelő és hatékony alkalmazására.

c) attitűdje

- Elfogadja és alkalmazza a mindennapok könyvtári gyakorlatában igazolt megoldásokat, él a szakmai továbbképzés minden formális és informális lehetőségével.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja a környezettudatos, valamint az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
- Minőség tudattal rendelkezik.
- Részesen kíván lenni a könyvtári szolgáltatások jó minőségét garantáló minőségi láncolatnak.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a könyvtárhasználat és az információs műveltség, a digitális írástudás oktatásának nemzetközi összefüggéseit, tanterveit, jogszabályi háttérét.
- Ismeri az információs műveltség, a digitális írástudás tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.
- Elsajátította az ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Megfelelő dokumentumtipológiai, könyv- és könyvtárhasználati ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Eligazodik a könyvtárhasználat, a média- és információs műveltség, a digitális írástudás oktatásának nemzetközi összefüggéseiben a jogszabályok adta keretekben; képes ezeket alkalmazni tanterveiben, óratervezésében és munkájában.
- Alkalmazza az információs műveltség, a digitális írástudás és a mérlegelő gondolkodás tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit, használja a tanórai, a tanórán és az iskolán kívüli oktatás lehetőségeit, színtereit.
- Képes áttekinteni és kezelni az egyes tudományterületek hagyományos és elektronikus szakirodalmi forrásait, a szaktudományi adatbázisokat, magabiztosan használja a könyvtári adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket.
- Az információhasználati, problémamegoldó készségeit alkalmazni tudja más szaktárgyak oktatásában.

c) attitűdje

- Elkötelezett az új infokommunikációs eszközök megismerése, a folyamatos megújulás és továbbképzés iránt.
- Nyitott a könyvtári, pedagógiai, módszertani innováció minden formája iránt, befogadó a könyvtári munkát érintő elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal, a tanulókkal, és a használókkal.
- Nyitott arra, hogy figyelembe vegye az adott csoport sajátosságait és ehhez alakítsa a tervezési folyamat elemeit, módszereit.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a könyvtárral és az információk kezelésével kapcsolatos órák tartásának speciális módszertanát, továbbá a szakmai és szakirodalmi információk megszerzésének, terjesztésének módszereit, a megfelelő információs technológiákat, az iskolavezetéssel fenntartott kapcsolatokban a gyakorlati és menedzsment technikákat.
- Tájékozott a tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjai és lehetőségei terén.
- Ismeri a tanítás-tanulás során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit, különös tekintettel az olvasás megszerettetésére, az olvasóvá nevelésre.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatását, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeket, színtereket, beleértve a hagyományos iskolai és elektronikus könyvtárakat egyaránt.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes a könyvtárral és az információk kezelésével kapcsolatos órák tartására, továbbá a szakmai és szakirodalmi információk megszerzésének, terjesztési módszereinek, a megfelelő információs technológiák alkalmazásának átadására.
- Képes a nevelési-oktatási intézmények könyvtáraiban, valamint a közkönyvtárakban, különösen azok gyermek- és ifjúsági szolgálataiban végzendő sajátos pedagógiai munkára.
- Képes a különböző eredetű konfliktusok kezelésére, biblioterápiás foglalkozások tervezésére, terápiás foglalkozásokon való közreműködésre, a könyvtárlátogató gyermekek és fiatalok fejlettségi szintjének megfelelő tananyagrendszerek tervezésére, az elsajátítás segítésére.

c) attitűdje

- Elismeri, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanuló sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

- Nyitott arra, hogy tudását és tapasztalatait megossza mind formális, mind nem formális keretek között a szakmai közösséggel vagy szélesebb használói és társadalmi csoportokkal.
- Kezdeményező és nyitott a szakmai innovációs törekvések irányába, támogatja és alkalmazza azokat, amelyek illeszkednek az intézményi és szakmai stratégiákhoz, pedagógiai programokhoz.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- A végzett tanár tisztában van az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival, és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással rendelkezik.
- Ismeri a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott az értékelés hatásairól a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Áttekintéssel rendelkezik a tanulók reális önértékelését és a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket illetően.
- Ismeri az értékelés során alkalmazható differenciálás és individualizálás szempontjait, az önálló munkavégzés, keresés és elemzés fontosságát.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről. Képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás és individualizálás szempontjait.

c) attitűdje

- Felkészült az információs és digitális kompetenciák az IKT-használatán túlmutató fejlesztésére, mérésére.
- Felkészült tantárgyi követelmények kidolgozására.
- Elkötelezett a könyvtár- és információtudomány területén egyre nagyobb szerepet kapó minőségbiztosítási törekvések iránt, minőség tudat és sikerorientáltság, stratégiai látásmód és szolgáltatásorientáltság jellemzi.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a feladatok ellátásához szükséges szervezési, marketing, kapcsolattartási és -építési, tervezési, projektvezetési, minőségfejlesztési, humánerőforrásfejlesztési alapfogalmakat, alapelveket az iskolai, közkönyvtári, különösen a gyermek- és ifjúsági könyvtári környezetben.
- A végzett tanár ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait, valamint a kommunikációs nehézségeket, és tisztában van ezek fejlesztési lehetőségeivel.

- Tájékozott a nevelőtestület tagjaival, a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.
- Ismeri a kapcsolatteremtés módszereit és csatornáit a közművelődési intézmények (múzeumok, játszóházak, helytörténeti gyűjtemények) szakembereivel (múzeumpedagógusok, muzeológusok és más közművelődési szakértők).
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
- Ismeri és használja az adekvát szakirodalmat és forrásokat a pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz, valamint tisztában van a kulcsszavak és tételmondatok szerkesztésének módszerével és átadásának technikájával.

b) képességei

- Képes alkalmazni a feladatok ellátásához szükséges szervezési, marketing, kapcsolattartási és – építési, tervezési, projektvezetési, minőségfejlesztési, humánerőforrásfejlesztési alapelveket az iskolai; közkönyvtári, különösen a gyermek- és ifjúsági könyvtári környezetben.
- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni a területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- A végzett tanár pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- Képes a felhasználókkal, a partnerekkel (könyvkiadók, könyvtárak, könyvterjesztők, adatbázis-szolgáltatók, informatikai fejlesztők, egyéb közgyűjtemények, kulturális és oktatási intézmények), valamint a fenntartókkal való kapcsolattartáshoz szükséges szóbeli, írásbeli kommunikációra a kultúra színterein, és ezeknek a képességeknek a fejlesztésére.
- Képes kapcsolatot teremteni a közművelődési intézmények (múzeumok, játszóházak, helytörténeti gyűjtemények) szakembereivel (múzeumpedagógusok, muzeológusok és más közművelődési szakértők).

c) attitűdje

- Együttműködik a helyi, területi, vármegyei és országos könyvtárakkal, kulturális, illetve információközvetítő intézményekkel, pedagógiai szolgáltató intézményekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.
- Együttműködik a nevelőtestület minden tagjával az információs műveltség összehangolt, minden tantárgyat érintő fejlesztése érdekében.
- Együttműködik az ifjúsági szervezetekkel, a diákönkormányzattal.
- Kész együttműködni más szaktárgyak tanáraival szakterületük fejlesztésének érdekében.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a könyvtárosok, a könyvtárostanárok és a pedagógusok etikai kódexeit, szakmai ajánlásait.
- Tájékozott a könyvtári munkavégzés, a könyvtári rendszer működése, a könyvtárosok és a használók jogait szabályozó jogi normák tekintetében.
- Eligazodik az önismeretet jellemző tényezőkben, és ismeri a képességeit fejlesztő lehetőségeket és módszereket.

b) képességei

- partner a szakmai kooperációban.

c) attitűdje

- Szűkebb szakmai területén, személyes felelősségi körében önálló és kezdeményező szerepet vállal abban, hogy a társadalomban kialakult könyvtárkép egyre pozitívabbá váljon.
- Képes önmagát megfelelő önismerettel jellemezni, meglévő tudását és képességeit értékelni és fejleszteni.
- Képes az együttműködésre és a felelősségvállalásra hivatásával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Képviseli hivatása etikai álláspontját, a könyvtárosok, a könyvtárostanárok és a pedagógusok etikai kódexeit, szakmai ajánlásait.
- Elkötelezett az információs műveltség és a digitális írástudás iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Következésként képviseli a tanulók, a pedagógusok, könyvtárhasználók és az iskola érdekeit, önálló kezdeményezéseket tesz a használók jogainak érvényesítéséért.
- Felelősen vesz részt a könyvtári területen is egyre általánosabbá váló csoportmunkában.
- Felelősséget érez a tanári hivatás és a szaktárgyának tanítását illetően. A könyvtárostanári ismereteket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 94–105 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 18–25 kredit

- Társadalom- és bölcsészettudományok, kutatómódszertan, kommunikációs ismeretek, olvasásszociológia, olvasáspedagógia, olvasápszichológia, informatikai alapismeretek, írás-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténet, közgyűjteményi ismeretek, kultúra-gazdaságtan.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 76–90 kredit

- Dokumentumleírás, metaadatrendszerek, osztályozási rendszerek, információkereső nyelvek, könyvtártan, bibliometria, könyvtári menedzsment, tájékoztatás, primer, szekunder információk és információs források, a hagyományos és az elektronikus információs források, információelmélet, adatbázis-építés és -kezelés, könyvtárgépesítés, integrált könyv-

tári rendszerek, dokumentumok sajátosságai, információs rendszerek, hálózati ismeretek, Webes szolgáltatások tervezése, digitalizálás, e-learning.

- Az iskolai könyvtár elvei és működése, könyvtárhasználati ismeretek.
- A szakértői rendszerek és tudásbázisok alkalmazási lehetőségei az iskolai könyvtári
- Információs műveltség, digitális írástudás az oktatásban.
- Az olvasástanítás, olvasásfejlesztés speciális módszerei.
- Gyermek- és ifjúsági irodalmi ismeretek, hagyományos és nem hagyományos információ-hordozók.
- Könyvtár- és múzeumpedagógia.
- Andragógiai ismeretek.
- A szellemi munka technikája.
- Szerzői jog.
- Online közösségfejlesztés.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a nevelés-oktatás szakaszaiban képes legyen magas színvonalon a nevelés-oktatás feladataiban részt venni.

a) A könyvtárostanárr szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A könyvtárpedagógia elméleti és gyakorlati kérdései, ismeretei:
- A könyvtárpedagógia nemzetközi és hazai helyzete.
- A könyvtári környezetben történő tanítás-tanulás sajátosságai.
- A különböző típusú könyvtári foglalkozások elemzése, az ott folyó tanítási-tanulási folyamat, a könyvtári órák során alkalmazható eljárások.
- Az olvasás szerepe a kognitív folyamatokban. Az olvasás hatása, szerepe a személyiség alakulásában, a személyiségfejlesztésben.
- A modern iskolai könyvtár szervezete, helye az oktatási intézményben. Az iskolai könyvtárak feladatai az iskolatörténeti források létrejöttében és gondozásában.
- A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló közösségi programok szervezésének módszerei.
- A hagyományos és az elektronikus könyvtári ismeretek szintetizálása; specifikus, a szaktárgyi tanárok bevonásával megvalósuló, konkrét könyvtári körülményekhez igazodó tantárgyi programok tervezése, kivitelezése és értékelése.

b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

19. LATIN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles latin nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Latin Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a latin nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A latin nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (motiváció, életkor, nyelvi szorongás, kognitív stratégiák, anyanyelvi tudatosság).
- Ismeri a tanulók megismerésének pedagógiai módszereit.
- Megbízható, friss tudással rendelkezik a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról sajátos igényeiről, a lehetséges magatartásproblémák okairól.
- Ismeri a latin nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, és a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve tudja felhasználni őket a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében.

b) képességei

- Képes a latin nyelv tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását objektivitásra törekedve elemezni.

- Képes ismereteit hatékonyan felhasználni tanulói általános fejlesztésére, illetve célzottan alkalmazni a nyelvtanítás érdekében.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a latin nyelv oktatásában rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.
- Képes a latin nyelv és kultúra speciális ismeretanyagával és fogalomkészletével kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

c) attitűdje

- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, és képes minden esetben meglátni az értékeket, és elfogadó nyitottsággal viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtés lehetőségeit.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a különböző szociokulturális háttérű tanulói csoportok oktatásának összetevőit.

b) képességei

- Képes latin nyelv és kultúra oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és reális önképének kialakulását.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a kulturális szakmai tudáselemeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.

c) attitűdje

- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Szaktanári munkája során tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapjait képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható latin nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a tanított latin nyelvű szövegek kulturális összefüggéseit.

- Ismeri a latin nyelv tanításának különféle módszereit, tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának értékelésére, a tanulási módszerek eredményességének értékelésére, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Ismeri a klasszikus ókori kultúrák – különösen a római – kutatásának korszerű eredményeit.
- Ismeri a latin nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat, képes azok célcsoportnak megfelelő kiválasztására.
- Tájékozott a latin nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei:

- Képes latin nyelvű szövegek magas szintű nyelvi és kulturális értelmezésére.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a latin nyelv és kultúrával kapcsolatos diszciplínák területén folytatott önálló ismeretszerzésre, a szakirodalom interpretációjára.
- Képes a szövegek értelmezése során saját narratíva kialakítására, illetve annak reflexív, tudatos formálására.
- Képes az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerésére.

c) attitűdje

- Törekszik nyelvi és ókortudományi tudásának folyamatos fejlesztésére.
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a latin nyelv és kultúra oktatásának társadalmi szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti latin nyelv szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka jogszabályi szabályozását.
- Ismeri a munkájához szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket, digitális adatbázisokat és internetes portálokat.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tananyagot és annak közvetítését az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje:

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Munkájában fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.
- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoport sajátosságait.

b) képességei

- Képes az élményközpontú latinoktatásra, a szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére, valamint a szaktárgy oktatása során használható online felületek kiválasztására és bemutatására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, tanulói szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő nyelvtanulási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelvtanulás során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Járatos a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés elemeiben, korszerű módszereiben, gyakorlatában.
- Ismeri az értékelési folyamat differenciálási lehetőségeit.

b) képességei:

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (így portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeri az önképzés lehetőségeit, tájékozódik a szakmai szervezetek működését és a tevékenységükben való részvétel lehetőségeit illetően.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajátjától eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek elismerésében.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Ismeri a megújuló latintanítás kiemelt területeit és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi kritériumokat.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott környezetének visszajelzései felé.

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Képes nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.

c) attitűdje

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Könnyebb klasszikus latin irodalmi és egyéb latin nyelvű szövegek elemző olvasása (szöveg-olvasás, auktorolvasás).
- A latin (leíró) nyelvtan ismerete.
- Az ókori művelődés (mitológia, tárgyi kultúra, életmód és mindennapi élet az ókorban, ógörög nyelv alapjai), illetve a görög és római történelem átfogó ismerete.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 66–76 kredit

- Nehezebb klasszikus és középkori, illetve újkori latin irodalmi és egyéb szövegek elemző (grammatikai, esztétikai, irodalmi, irodalomelméleti, filozófiai, történeti szemléletű) olvasása (szövegolvasások, auktorolvasások).
- Latin (leíró) nyelvtan, amelynek egy része lehet stílusgyakorlat is.
- A görög és római irodalom áttekintő ismerete.
- Görög és római, általános ókori vallástörténet.
- A görög és római filozófia áttekintő ismerete.
- Latin nyelvű művek (irodalmi és nem irodalmi, esetleg a tárgyi kultúrába tartozó alkotások) esztétikai szempontú elemzése.
- A latin nyelvű kultúrák és a modern világ összefüggéseinek ismerete.
- Az ókori Mediterráneum, Pannónia, illetve a korai kereszténység régészeti emlékei.
- Az ókori Mediterráneum művészete, tárgyi emlékei.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- a) A latin nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgypedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és a kultúra tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
 - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - A latin nyelv és kultúra oktatásához kapcsolódó oktatástechnikai eszközök innovatív használatának ismeretei (kollaborációs tér, oktatási szoftverek és applikációk).
 - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- b) Összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szeminárium: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat latin nyelven: 2 kredit.

20. LENGYEL ÉS NEMZETISÉGI LENGYEL NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak- képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Polish Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a lengyel nyelv és lengyel nyelv és irodalom, valamint a lengyel népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a lengyel nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a lengyel nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre lengyel nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti lengyel szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén.

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók lengyel nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.

- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.

- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek**4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit**

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Lengyelország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi lengyel nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzetiségi nyelv; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: lengyel irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás, magyar-lengyel irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika, alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi lengyelek nyelvhasználat (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi lengyelek irodalma, a magyarországi lengyel nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok.)
 - A nyelv mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat lengyel nyelven: 2 kredit.

21. MAGYAR MINT IDEGEN NYELV TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar mint idegen nyelv tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian as a Foreign Language

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a magyar mint idegen nyelv tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A magyar mint idegen nyelv tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a különböző nyelvtanítási módszereket, eljárásokat, technikákat, valamint a különböző szöveg- és feladattípusokat, amelyeket a tanulók szükségleteinek és a kitűzött céloknak megfelelően, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazza.
- Ismeri a különböző nyelvi és kulturális háttérű tanulók eltérő szükségleteit, és tanítási eljárásait ehhez igazítja.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, életkor, motiváció, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák), és ennek megfelelően alakítja ki osztálytermi gyakorlatát.
- Ismeri a magyar nyelv tanítása-tanulása során fejlesztendő készségeket, kompetenciákat, valamint ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes ismereteit a nyelvtanítási céloknak megfelelően, diákjai kompetenciáinak a fejlesztésére hatékonyan, motiválóan alkalmazni.

- Képes a különböző nyelvi és kulturális háttérű, eltérő képességekkel és előzetes tudással rendelkező tanulók igényeinek megfelelő módszerek, eljárások megválasztására, tervezésére és alkalmazására.
- Képes megtervezni a nyelvtanítás folyamatát (tanterv, tanmenet, óravázlat, mérés, értékelés) életkoruknak, tudásuknak, egyéni képességeiknek, szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat, feladatokat megtervezni és alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a különböző nyelvű és kultúrájú csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a magyar és az európai kultúra alapjait.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait és az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a tanórai és tanórán kívüli csoportos tevékenységek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, illetve az együttműködési képesség fejlesztésére.
- Képes az interkulturális szemlélet alkalmazására a tanulási tanítási folyamatban.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének és felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és hatékony kezelésére.

c) attitűdje

- Törekszik a különböző kultúrák megismerésére, és fontosnak tartja az irántuk való tolerancia kialakítását.
- Tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek megismertetésére.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a magyar nyelv és kultúra tanításához szükséges korszerű nyelvészeti, nyelvpedagógiai ismeretekkel, valamint a kultúra egészére kiterjedő interdiszciplináris tudással.

- Ismeri a magyar mint idegen- és mint származásnyelv oktatásának céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgy-specifikus alapelveit és módszertani eljárásait.
- Ismeri a mai magyar nyelv fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a magyar nyelv területi és társadalmi változatait, a beszélt és írott magyar nyelv jellegzetességeit, azok kontextuálisan helyes alkalmazását.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Rendelkezik az egyéni és a közösségi sajátosságokhoz igazodó, a komplex nyelvi és interkulturális kompetenciafejlesztést, kulturális ismeretbővítést támogató szakmódszertani felkészültséggel.
- Ismeri a hazai és a külföldi (Kárpát-medencei és a nyugati diaszpóra) magyar nyelvű kultúrát, azok hasonlóságait, különbségeit.
- Ismeri a magyar kultúra szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, hagyományait, kanonikus és kortárs műveit; azokat képes saját maga, valamint tanulói fejlesztésére hatékonyan és motiválóan, a nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Ismeri a magyarországi és külföldi magyarok tárgyi, szellemi kultúráját, és képes azokat a más kultúrákból érkezett nyelvtanulók számára átadni, valamint alkalmazni magyar gyökerekkel rendelkező tanulói esetében a származásnyelv-tudás fejlesztésére, illetve nemzeti identitás erősítésére.
- A magyar nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén ismeri, és használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik.

b) képességei

- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes anyanyelvének külső szemléletére.
- Képes ismereteit a gyakorlatban alkalmazni és megfelelően közvetíteni a diákok számára.
- Képes magát szakszerűen kifejezni mind szóban, mind írásban, valamint szaktárgyi és szakmódszertani kompetenciáit adaptív és kreatív módon alkalmazni a nyelvpedagógiai folyamatban.
- Alkalmazza az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket az oktatásban.
- Rendszeresen elemezi az oktatási folyamatot, értékeli a választott munkamódszerek hatékonyságát és szükség szerint újratervezi azokat.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, valamint folyamatos fenntartását.
- Fontosnak tartja a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek folyamatos fejlesztését.

- Fontosnak tartja a kultúrák közötti közvetítést, a tanulók interkulturális kompetenciájának fejlesztését.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, az alap-, keret- és helyi tanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a magyar mint idegen nyelv tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag kiválasztásának és rendszerezésének szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Tájékozott a magyar mint idegen nyelvi tananyagokkal, segédanyagokkal kapcsolatban.
- Ismeri és tudja alkalmazni az idegen nyelvi nyelvpedagógiában bevált motiválási technikákat, a tanulói kommunikációt támogató eszközöket, illetve a visszacsatolási mechanizmusokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, az óraterv szintjén.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia és a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, valamint a hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a magyar mint idegen nyelv tanulója során felhasználható tananyagokat elemezni és a konkrét céloknak megfelelően használni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanórákra és egyéb oktatási tevékenységekre való alapos felkészülést, a tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait, szükségleteit.
- Fontosnak tartja a magyar kultúra iránt érdeklődők olvasóvá nevelését, a tanulók önálló olvasói tevékenységeinek támogatását.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a különböző nevelési-oktatási módszerek alkalmazásának lehetőségeit, valamint tájékozott a differenciális és az adaptív tanulásszervezés kérdéseiben.
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra, továbbá ösztönzi a magyar mint idegen nyelvi vizsgákon való megmérettetést, ismeri azokat a lehetőségeket, amelyek a magyar mint idegen nyelv tanulóinak további szakmai fejlődést biztosítanak.

b) képességei

- Képes a magyar nyelv iránti érdeklődés felkeltésére, az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére és megoldására.

- Képes a nyelvtanulás sikerességét vagy sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, képes ezekről adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, és a diákok fejlődése érdekében a magyar mint idegen nyelvi tanulási folyamat gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására és javítására.
- Képes a köznevelésben magyar mint idegen nyelvet tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Fontosnak tartja a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében a tanulókkal és a kollégákkal való együttműködést.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvi kompetenciák mérésével és értékelésével kapcsolatos eljárásokat, a nemzetközi mérések eredményeit, tanulságait, a Közös Európai Referenciakeret ajánlásait.
- Ismeri a különféle vizsgarendszerek követelményeit, képes tesztfeladatok összeállítására, továbbá eredményük értékelésére.

b) képességei

- Képes a tanulók fejlődési folyamatának, tanulmányi teljesítményének és személyiségfejlődésének értékelésére, a különböző értékelési formák és eszközök használatára, az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására, továbbá az önértékelés fejlesztésére.
- Képes a szaktárgyi célokat szolgáló fejlesztő értékelési módszerek és mérési eszközök kidolgozására, adaptív alkalmazására, akár vizsgáztatói feladatkörben is.

c) attitűdje

- Törekszik az értékelés különféle formáinak folyamatszerű és egységben való alkalmazására. A nyelvi nevelés és ismeretbővítés folyamatában olyan értékelő eljárásokat alkalmaz, amelyek pozitívan hatnak a tanulók nyelvi és személyiségbeli fejlődésére, önértékelésére, valamint segítik az eltérő kultúrából érkezők beilleszkedését.
- Támogatja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését, és lehetőséget ad a tanulók számára a visszacsatolásra.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a tantermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a tanári munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés lehetőségeivel, módjaival kapcsolatban.

- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben és a szakmai továbbképzési lehetőségekről.
- Alapos infokommunikációs ismerete van, amelyet folyamatosan képes fejleszteni.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, munkáját segítő, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalom folyamatos áttekintésére, értelmezésére, önálló ismeretszerzésre, valamint a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására.
- Képes szakmailag folyamatosan megújulni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani.
- Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának, a tantermi és az órákon kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére.
- Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő és -tartó kommunikációs kultúrájának fejlesztésére.
- Képes a nevelés különféle színterein az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (így kulturális intézményekkel, a múzeumokkal) való együttműködő magatartásra.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, nyitott az önreflexióra a környezet visszajelzései alapján.
- Igénye van a szaktudományos és szak módszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba történő adekvát beépítésére.
- Igénye van saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai kooperációra.
- Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik a szakmájához kapcsolódó kérdések megfogalmazásában, kidolgozásában, valamint a szakmai nézetek képviselésében.
- Kezdeményező szerepet tud vállalni szakmai kooperáció kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai együttműködésben.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, illetve szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Képes saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai kooperációra.

c) attitűdje

- Törekszik a magyar nyelv és kultúra gazdagságának interkulturális alapokon nyugvó, motíváló bemutatására.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmai tevékenységével, szakterületével és azok képviselőivel kapcsolatban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek

A szakterületi ismeret

- az alkalmazott nyelvészet, a magyar nyelv és irodalom vagy a hungarológia mesterképzési szakon vagy
- előtanulmányok teljesülésével a bölcsészettudomány képzési terület idegen nyelvi mester-szakjain, valamint a keleti nyelvek és kultúrák alapképzésre épülő mesterképzési szakokon szerzett nyelvelméleti, leíró nyelvtani, funkcionális grammatikai, nyelvészeti, alkalmazott nyelvészeti, irodalmi, kultúra és médiatudományi ismereteket foglalja magában, figyelemmel a Nemzeti alaptanterv alapján közvetítendő műveltség fő területeire és tartalmaira, valamint az érettségi vizsgakövetelményekre.

Az előtanulmányok tudásként való elfogadásának feltétele a korábbi tanulmányokból megszerzett legalább 50 kredit az alábbi ismeretkörökből:

- diszciplináris ismeretek: a magyar mint idegen nyelv fogalma, intézményrendszere, oktatástörténete, a hungarológia fogalma, diszciplináris helye a tudományok rendszerében, alkalmazott nyelvészeti ismeretek (lexikográfiai, lexikológiai, terminológiai ismeretek; interkulturális és pragmatikai ismeretek; interkulturális kommunikáció; nyelvoktatás-politikai ismeretek; fordítástudományi ismeretek; kontrasztív nyelvészeti ismeretek, idegen nyelvi alkalmazott nyelvészeti ismeretek), a magyar mint idegen nyelv oktatásának módszertana,
- grammatikai ismeretek: a magyar nyelv grammatikája és tipológiai sajátosságai, a magyar mint idegen nyelv leírása;
- nyelvészeti, nyelvpedagógiai ismeretek, mérés és értékelés, valamint kommunikációelméleti ismeretek;
- magyar kulturális ismeretek: művelődéstörténet; a magyar kultúra közvetítése; kisebbség-tudományi ismeretek; transzkulturális kommunikáció; magyar országismeret, magyar történelmi, társadalmi, kulturális, irodalmi és néprajzi ismeretek, nemzetközi kommunikáció.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a nevelés-oktatás adott szakaszaiban képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- Ismeri a magyar grammatikát, a funkcionális magyar grammatikát és annak nyelvpedagógiai alkalmazását.

- Ismeri a magyar mint idegen nyelv és mint származásnyelv tanításának módszertanát, tananyagait, mérésének, értékelésének módszereit.
- Ismeri az élő nyelvek tanítási módszereit, különös tekintettel a magyar mint idegen nyelv és mint származásnyelv tanításának módszertanára, az osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, a felhasználható autentikus anyagokat. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Ismeri a tananyagokat és a segédanyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket. Képes a diákok magyar mint idegen nyelv tanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek, szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, tanórai eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok tanulását támogatni, követni.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének, értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a nyelvvizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére. Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni a magyar mint idegen nyelvi érettségi vizsgán, a kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- Ismeri a magyar mint idegen nyelvi érettségi vizsga követelményeit, a vizsgafeladatok készítésének, kipróbálásának, ellenőrzésének módszereit, eljárását. Ismeri továbbá a vizsgák minőségi kritériumait.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

22. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM SZAKOS TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian Language and Literature

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A magyar nyelv és irodalom szakos tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, speciális fejlesztési igényeit, a fejlesztés és a diagnosztikus mérés módszereit.
- Tisztában van a magyar nyelvnek és irodalomnak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.
- Ismeri és hatékonyan alkalmazza a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval tehetséggondozó tevékenység lehetséges módjait.

b) képességei

- Képes a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésére gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulói személyiség sokoldalú fejlesztésére a magyar nyelvi és irodalmi műveltséganyag elsajátításának, a beszéd, a beszédértés, az olvasás, a szövegértés, az írás és a szövegalkotás fejlesztésének folyamatában.
- Képes a magyar nyelv és irodalomban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.
- Egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos helyzetű, SNI-s, BTMN-s és a tehetséges tanulók tanulási-tanítási folyamatában a nyelvtan órán és az irodalom órán.
- Az olvasóvá nevelés folyamatában képes a tanulói személyiség fejlesztésére a művekkel való egyéni találkozás, a személyesen motivált műélvező megértés révén és érdekében.

c) attitűdje

- Törekszik arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanulók megszeressék az olvasást, kialakuljon az olvasói tudatosságuk.
- Fontosnak tartja a különböző személyiségű tanulók értelmi, érzelmi, testi, szociális, valamint erkölcsi fejlődéséről való elképzelések, az együttnevelés elveinek megismerését, szakmódszertanát és alkalmazását a magyar nyelv és irodalom tanítása során.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az irodalmi és anyanyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezési módjait, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználási lehetőségeit.
- Jártas iskolai ünnepségek, magyar nyelvi és irodalmi tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások megszervezésében, lebonyolításában.

b) képességei

- Képes az anyanyelvi kompetencia tekintetében az egyének közötti különbségek megértésére, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes a műértelmező folyamat egyéni és közösségi kereteinek megteremtésére, valamint arra, hogy e folyamatban – többféle szerepben – irányítóként, motiválóként, résztvevőként, segítőként, ellenőrzőként vegyen részt.
- Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében képes a státuszkezelésre, a tanulói közösségek szervezésére és vezetésére, az önszerveződő tanulói csoportok támogatására, projektfeladatok tervezésére és vezetésére (többek között az iskolaújság, az iskolarádió, az iskolai és egyéb közösségi programok, honlapok) létrehozásának, szakmai működtetésének támogatására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók anyanyelvi kompetenciáinak fejlesztését szolgáló csoportos tevékenységek (projektmunka, páros és csoportmunka, kooperatív tanulási technikák, heterogén tanulócsoportban differenciált fejlesztés, nem formális módszerek alkalmazása) megszervezésére, a tananyaghoz kapcsolt alkalmazására.

- Felkészült magyar nyelvi és irodalmi szakkörök, önképző körök irányítására, a tanulói önszerveződés elősegítésére.

A szaktárgyi és a szak módszertani tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a magyar nyelv és irodalom tanításának a Nemzeti alaptantervben és keret-tantervben meghatározott ismeretanyagához szükséges korszerű nyelv- és irodalomtudományi, társtudományi, valamint anyanyelv- és irodalompedagógiai ismeretekkel.
- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, szövegalkotási, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az anyanyelvi és irodalmi nevelés-oktatás céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgyspecifikus alapelveit, módszertani eljárásait, tanulásszervezési módjait, tanítási és tanulási stratégiáit; a tantervben megfogalmazott tanulási eredményeket, valamint a tantárgyak tanulásának sajátosságait, megismerési módszereinek lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket.
- Ismeri a modern irodalom- és nyelvtudomány alapjait, tudományos módszereit az irodalomtörténet-írás, a korszakolás, a szövegfeldolgozás, valamint a nyelvi elemzés terén.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során felhasználható korszerű kézikönyveket, online folyóiratokat és adatbázisokat.
- Ismeri a különböző műfajú papíralapú és az online szövegek feldolgozásának változatos módszereit, technikáit; a szövegértési kompetencia fejlesztésének változatos módjait.
- Ismeri az irodalmi művek értelmezésének többféle tudományos eljárását, az irodalmi műnevek és a legfontosabb műfajok leírására és értelmezésére használt fogalmakat.
- Ismeri az európai irodalom- és művelődéstörténet, valamint a magyar irodalom történetének nagy korszakait, fontos alkotásait. Ismeri a modern nyelvtudomány alapjait, néhány modern nyelvleírási irányzatát, a nyelvi szerkezetek elemző leírásának többféle tudományos eljárását.
- Alapvető és sokrétű ismerettel rendelkezik a szöveg- és stílustípus-repertoárral, továbbá képes az erről való tudását, ismereteit kiterjeszteni, bővíteni a társas és kulturális változások alapján.
- Képes eltérő nyelvelméleti kiindulópontokból tekinteni a nyelvhasználat jelenségeire. Képes a nyelvről való tudás sokféleségét, a nyelv (rendszerbeli, társas és kulturális) változatosságát a maga számára feltérképezni, általánosan modellálni, és a korosztálynak megfelelő módon értelmezni.

b) képességei

- Tudja alkalmazni az irodalmi és anyanyelvi nevelés speciális alapelveit, eszközeit, eljárásait.
- Képes a tudás tantervi és tanulási területi összefüggésekbe ágyazására, elősegíteni a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszerének fejlődését, megismertetni a tudományterület értékeit és kutatási eljárásait; képes az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségek kialakítására a tanulóknál.

- Képes magát szakszerűen kifejezni, szóban és írásban, valamint szaktárgyi, szakmódszertani kompetenciáit adaptív és kreatív módon alkalmazni az anyanyelvi, illetve az irodalmi nevelés folyamatában.
- Képes a nyelvről való tudás sokféleségét, a nyelv (rendszerbeli, társas és kulturális) változatoságát a maga számára feltérképezni, általánosan modellálni és a korosztálynak megfelelő módon értelmezni.
- Rendelkezik az egyéni, a közösségi sajátosságokhoz igazodó, a megértő műélvezetet, valamint a közösségi interpretációt, a szóbeli és az írásbeli nyelvi fejlesztést, az anyanyelvi, illetve irodalmi ismeretbővítést támogató szakmódszertani felkészültséggel.

c) attitűdje

- Törekszik a nemzeti kultúra alapvető értékeinek közvetítésére.
- Fontosnak tartja a tanulók szövegértési, szövegalkotási tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a kerettantervet és a helyi tantervek vonatkozó előírásait, ezek ismeretében képes az adott tanulócsoport képességeihez, lehetőségeihez, érdeklődéséhez igazodó magyar nyelvi és irodalmi szakpedagógiai tervek (tanmenetek, tematikus tervek, óratervek) összeállítására.
- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyag tartalmainak elsajátíttatására.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a tanulók tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a kerettantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoportéhoz igazítani.
- Képes a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő, a feltételek árnyalt elemzésén alapuló megtervezésére; a tapasztalatok reflektív módon történő elemzésére és értékelésére.
- Képes figyelembe venni a Nemzeti alaptanterv kulcskompetenciáit, egyensúlyt tud tartani a közvetítendő műveltséganyag követelményei, valamint a fejlesztő feladatok között.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására és megvalósítására a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat a konkrét céloknak megfelelően használni.
- Képes a tanórai (magyar nyelv és irodalom tantárgy tanórai, osztályfőnöki) és a tanórán kívüli (szakköri, diákköri) munka tervezésére.

- Jártas az infokommunikációs eszközök kreatív és adaptív alkalmazásában.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tájékozott a differenciális pedagógia, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés magyar nyelv és irodalom tantárgy tanórai lehetőségeit.
- Ismeri, továbbá alkalmazza a modern információfeldolgozási stratégiákat, technikákat az anyanyelvi és irodalmi ismeretbővítés folyamatában.

b) képességei

- Képes a hatékony tanulási környezet kialakítására, a tanulási folyamat iskolai, illetve iskolán kívüli összetevőinek szoros összehangolására.
- Képes az olvasóvá nevelésre, a házi olvasmányok önálló tanulói feldolgozásának motiválására, a tanulók olvasási készségeinek és műértő képességének folyamatos fejlesztésére, a tanulók önálló olvasói tevékenységeinek támogatására.
- Ismeri, tudja alkalmazni az anyanyelvi és irodalmi nevelésben az egyéni, illetve a közösségi motiválási technikákat, a tanulói kommunikációt támogató eszközöket, a visszacsatolási mechanizmusokat.
- Tudja alkalmazni a korszerű beszéd- és beszédértés-fejlesztés, a folyamatelvű olvasás- és írástanítás egyéni, valamint csoportos módszertani eljárásait.
- Ismeri a szövegértési, szövegalkotási stratégiákat, azokat képes alkalmazni és gyakoroltatni.

c) attitűdje

- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri az anyanyelvi és irodalmi kompetenciák mérésével, értékelésével kapcsolatos eljárásokat, a központi mérések eredményeit, tanulságait.
- Képes az irodalmi nevelés folyamatában reflektálni a különféle értékelési szempontokra, a közös órai interpretációk megszervezésére, az értékelési szempontok diákokkal történő megvitatására, a tanulók egyéni képességeinek felmérésére, a műértelmező írások megfelelő értékelésére.

b) képességei

- Képes a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének értékelésére; különböző értékelési formák, eszközök használatára; az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására; az önértékelés fejlesztésére.
- Képes az irodalmi nevelés folyamatában reflektálni a különféle értékelési szempontokra, a közös órai interpretációk megszervezésére, az értékelési szempontok diákokkal történő megvitatására, a tanulók egyéni képességeinek felmérésére, a műértelmező írások megfelelő értékelésére.

c) attitűdje

- Törekszik az írásbeli és szóbeli értékelés különféle formáinak folyamatszerű, egységben való alkalmazására.
- Elkötelezett a tanulást fejlesztő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Ismeretekkel rendelkezik a mérlegelő gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Alapos infokommunikációs tudása van, amelyet folyamatosan képes fejleszteni.

b) képességei

- Képes a tanulói motiváció, az önálló és közösségi tevékenység segítésére, hatékony ismeretközvetítésre, irodalmi, anyanyelvi nevelésre.
- Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának fejlesztésére, az osztálytermi és a tanórán kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére.
- Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő, -tartó, -záró kommunikációs kultúrájának fejlesztésére.
- Képes az iskolai, illetve az iskolán kívüli nevelés színterein – az anyanyelvi és az irodalmi nevelés tantárgyközi beágyazottságának megfelelően – az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (így a közművelődési, a közgyűjteményi intézményekkel, színházakkal, múzeumokkal) való együttműködésre.

c) attitűdje

- Képes az iskolai nevelés folyamatának irányítására.
- Figyelembe veszi a rokon szakterületek képzési szempontjait.
- Képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkiüti kommunikációra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása és

b) képességei

- Képes saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai együttműködésre.

c) attitűdje

- Törekszik az irodalom és a magyar nyelv végtelen gazdagságának és értékközvetítő funkciójának bemutatására.
- Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát beépítésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–102 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 8–12 kredit

Nyelvtudomány: 4–6 kredit

- A nyelvtudomány alapjai (a nyelv fogalma, a nyelv több szempontú megközelítése; a nyelv mint jelrendszer, nyelv és gondolkodás, nyelv és cselekvés, nyelv és kreativitás, a nyelv tudományos vizsgálatának általános kérdései, a nyelvtudomány, az anyanyelv tanítása).
- A nyelvészeti ismeretszerzés alapjai (a nyelvtudomány kutatási területei, módszerei, könyvtár- és internethasználat, nyomtatott és elektronikus szótárak, nyelvtudományi és szakmódszertani folyóiratok, számítógépes nyelvészeti adatbázisok).

Irodalomtudomány: 4–6 kredit

- Az irodalomtudomány alapjai (az irodalom tanítása, poétikai rendszerek, az irodalom tudományos vizsgálatának általános kérdései).
- Az irodalomtudományi ismeretszerzés alapjai (az irodalomtudomány módszerei, a tudományos ismeretszerzés forrásai: könyvtár- és internethasználat, a digitális bölcsészet alapjai).

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 84–90 kredit

Nyelvtudomány: 38–41 kredit

- Szöveg és kommunikáció (kommunikáció szóban és írásban: a személyközi, a csoportos, a nyilvános és a tömegkommunikáció, a nemverbális kommunikáció, pragmatikai ismeretek, szövegtani ismeretek: szövegelmélet, szövegtipológia, szövegalkotás, szövegelemzés, retorika; a pragmatikai szemlélet alkalmazása a szöveg szerkezeti és műveleti megközelítésében, az írott és a beszélt nyelv normái, a kommunikáció zavarai, ezek korrekciós lehetőségei, kommunikációs stratégiák, online kommunikáció).
- Nyelv és társadalom (a nyelv mint dinamikus rendszer, a nyelvi változó és a nyelvi változás, a nyelv rétegződése, szociolingvisztika, dialektológia, a világ nyelvi sokfélesége, nyelv és globalitás, nyelvi kontaktusjelenségek, nemzetiségi nyelvhasználat; nyelvpolitika, nyelvi jogok, nyelvi diszkrimináció, nyelvi tervezés és nyelvstratégia, az internetes nyelvhasználat).
- A nyelvi szintek rendszernyelvészeti leírása. Hangtani, alaktani, szótani, szószerkezettani, mondattani, jelentéstani és frazeológiai ismeretek. (A magyar hangrendszer főbb jellemzői és a hangok kapcsolódási szabályai. A szóelemek és a szófajok, ezek összefüggései, mondat- és szövegbeli szerepük. A mondatrészek. Az egyszerű és az összetett mondatok. A szószerkezetek fajtái. A szójelentés és grammatikai elemei és fajtái. A szó szerinti és a

figuratív jelentés különbségei, különös tekintettel a frazeológiai egységekre. Lexikológiai, lexikográfiai és frazeológiai ismeretek.)

- Stílus és jelentés (stíluselemek, stílushatás, stílusesszözök, alakzatok és szóképek, stílusrétegek, stílusváltozatok, stíluskorszakok, funkcionális kognitív stilisztika, a stílus cselekvésselméleti és interakciós megközelítése).
- Nyelvtörténet (A nyelvrokonság fogalma, annak kritériumai és bizonyítékai, a magyar nyelv eredetének hipotézisei, a finnugor nyelvrokonság bizonyítékai. A nyelvi változás, ennek főbb okai, tendenciái. A magyar nyelv történetének korszakai, legfontosabb nyelvemlékeink. A nyelvtörténeti ismeretek felhasználhatósága a magyar nyelv és irodalom tanításában. A nyelvtörténeti szövegek elemzése, történeti dialektológia, történeti névtan.)
- A nyelvleírás fontosabb irányzatai (a klasszikus, a transzformációs generatív, a funkcionális és a kognitív grammatika szemlélet- és elemzésmódjai, a korpusznyelvészeti elemzés).
- Alkalmazott nyelvészet (kontrasztív nyelvészet, lexikológia, lexikográfia, számítógépes nyelvészet, tanári beszéd).

Irodalomtudomány: 46–49 kredit

- Irodalomelmélet (az irodalmi szöveg poétikai és stiláris sajátosságai, műnemek és műfajok, irodalmi alkotások elemzési, értelmezési eljárásai, verstan, az elbeszélésmód vizsgálata, a drámai művek elemzésének kérdései).
- Világirodalom (korstílusok, szerzők, művek, művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás, társművészetek, kultúratudományi megközelítések, téma, motívum, archetípus).
- Régi, klasszikus és modern magyar irodalomtörténeti korszakok, stílusirányzatok, szerzők, művek, műfajok, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések, az irodalom társművészeti kapcsolatai a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben rögzített teljes törzsanyagot magában foglalva.
- Kortárs magyar irodalom, tendenciák és irányzatok, a kortárs irodalom és az irodalmi hagyomány, irodalmi művek, szerzők párbeszéde.
- 1920 utáni Kárpát-medencei magyar irodalom (közösségi lét- és hagyományfolytonosság, irodalom és nemzeti önismeret, a kisebbségi lét kifejeződésének új irányzatai identitáselmények a 20. századi határon túli magyar irodalomban).
- Műelemzések: olvasat, esztétikai minőség, értékelés; értékközvetítés irodalmi művek elemzésének és értelmezésének gyakorlata az irodalomtörténeti és -elméleti ismeretek alapján.
- Populáris irodalom: a népszerű irodalom történeti és kortárs változatai; műfajelméleti és poétikai, irodalomszociológiai aspektusok.
- Gyerme- és ifjúsági irodalom történeti és kortárs változatai; médiaelméleti, műfajelméleti, poétikai és fejlődéslélektani aspektusok.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A magyar nyelv és irodalom szakos tanári szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Az anyanyelvi, irodalmi nevelés cél- és feladatrendszere, alapelvei, interaktív és reflektív módszerei, munkaformái, eszközei kontakt és online környezetben.
- Az anyanyelv- és az irodalompedagógia fogalma, szemléletmódjai, alternatív formái.
- A magyarórák felépítése, hospitálás, mikrotanítás és óraelemzés, az osztálytermi kommunikáció elemzése, infokommunikációs eszközök és digitális alkalmazások a magyarórán.
- Az anyanyelvi készségek és képességek (beszéd, beszédértés, olvasás, szövegértés, szövegalkotás), az irodalomolvasás, valamint a tanulási képesség fejlesztésének korszerű eljárásai.
- Az anyanyelvi és az irodalmi művelődési anyag tartalma, a nyelv- és irodalomtudományi eredmények felhasználása az általános iskolában, illetve középiskolában. Az élő irodalom, a mai magyar nyelvhasználat jelenségeinek közvetítése az általános iskolában, illetve középiskolában. Az olvasóvá nevelés módszerei, lehetőségei.
- A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai az általános iskolai, illetve középiskolai anyanyelvi és irodalmi nevelésben. A drámapedagógia, a történetmesélés módszerei irodalmi művek segítségével.
- Mérés és értékelés az általános iskolai, illetve középiskolai anyanyelvi és irodalmi nevelésben.
- Általános iskolai, illetve középiskolai magyar nyelvi és irodalmi programok, nyomtatott, illetve digitális tankönyvek, tankönyvcsaládok.
- A magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei, felkészítés az érettségire.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlatok: 2 kredit.

23. MATEMATIKATANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles matematikatanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Mathematics

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a matematika tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá felkészítés a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. * A matematikatanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a matematika szerepét a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a matematika tantárgyban megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a matematika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Tisztában van a tehetséggondozáshoz szükséges ismeretekkel és technikákkal, valamint a matematikatanulásban nehézségekkel küzdő tanulókkal való foglalkozás módszereivel.
- Ismeri és alkalmazza a digitális eszközöket a differenciált oktatás megvalósítására.

b) képességei

- Képes a tanulókat racionális gondolkodásmódra, önálló véleményalkotásra, mérlegelő gondolkodásmód kialakítására, érvelésre ösztönözni.
- Képes a matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére, kezelésére.
- Képes a tanulás/tanítás folyamata során a tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas, a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelő módszerek kiválasztására.
- Rendelkezik a matematika iránti megfelelő attitűd kialakításának képességével.

- Képes az egyéni matematikai képességek (tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók) felismerésére és differenciált fejlesztésére. Rendelkezik a kiemelkedő matematikai képességek korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönözni tudja a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére.
- Rendelkezik az egész életen át tartó tanulás képességével, valamint ezen képesség és a megfelelő attitűd tanulóiban történő megalapozásának, kialakításának képességével.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, a tehetséggondozást.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

Tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése terén

a) tudása

- Felkészült a matematikai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
- Felkészült a matematika kiegészítő ismereteit közvetítő matematika szakkör és önképző-kör, szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes változatos munkamódszereket (így páros munka, csoportmunka, kooperatív munkaformák, projektmunka) alkalmazni a tanórákon, akár digitális eszközök bevonásával is.

c) attitűdje

- Elkötelezett aziránt, hogy a matematikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élethosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik matematikai látás- és gondolkodásmóddal, amely a megszerzett tudás alkalmazásában, az oktatásban való hasznosíthatóságában, valamint a speciális matematikai problémamegoldó technikák felhasználhatóságában is jelentkezik.
- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a matematikatanítás alapvető kutatási módszertanát.
- Ismeri a matematika társadalomban betöltött szerepét, a matematika tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a matematika tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.
- Ismeri a magyar matematika szakmódszertan legfontosabb jellemzőit, hagyományait, legismertebb képviselőit (Pólya György, Varga Tamás).

- Ismeri a digitális eszközök lehetőségeit a matematika tanítása során (szemléltetés, sejtés megfogalmazása, diszkusszió, gyakorlás, számonkérés) és ismeri ezen eszközök korlátait is.
- b) képességei
- Képes az oktatás során problémamegoldó technikák átadására (a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva).
 - Meg tudja ítélni szaktárgyának a köznevelésben betöltött szerepét.
 - Képes – elsősorban a természettudományokon belül – a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára. Tisztában van azzal, hogy a matematika által közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
 - Képes a matematika témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
 - Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
 - Képes a szaktárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- c) attitűdje
- Elkötelezett a tanulók matematikai ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
 - Megvan az igénye a matematika új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
 - Matematikai és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra kész.
 - Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, igénye van folyamatos önképzésre, a rendszeres továbbképzésre.
 - Munkája során a modern pedagógiai módszerek alkalmazására törekszik.
- A pedagógiai folyamat tervezése területén
- a) tudása
- Ismeri a matematika tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.
- b) képességei
- Képes meghatározni a matematikában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
 - Képes a matematika tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források elemzésére, valamint a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására, különös tekintettel az infokommunikációs technológiára.
 - Képes a tanulási/tanítási célokhoz leginkább illeszkedő módszerek, eszközök, munkaformák kiválasztására.
 - Képes kollektív munkában helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus (tanmeneti) tervezésére, óravázlat készítésére, valamint az oktatástechnikai eszközök használatára.
- c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, önálló éves tematikus tervezési folyamatát erre alapozza.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a matematika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, illetve kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel, hibáival.

b) képességei

- Képes a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamat szervezésére és irányítására, valamint a tanulóknál az önszabályozó tanulás igényének felkeltésére, képességének kialakítására.
- Képes a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismertetésére.
- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a matematika ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tanulást támogató nyomtatott és digitális taneszközök kiválasztására.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Felkészült a matematika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Képes a matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Felkészült az infokommunikációs eszközöknek a tanítási-tanulási folyamat során a tanulók életkori sajátosságainak és a tananyag tartalmának megfelelő alkalmazására.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására, valamint a feltételek, körülmények javítására.
- A tanulók hibáit, tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részének tekinti, és megértést elősegítő módon viszonyul hozzájuk.
- Ösztönzi az informatikai ismereteknek a matematika tanulása során való felhasználását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, hagyományos és digitális eszközeit.
- Ismeri a matematika tanítása során használható feladatbankokat és feladatgyűjteményeket.

- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tantárgyi követelmények kidolgozására.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatso-
rokat állít össze, illetve alkalmaz.
- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő objektív értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat, fejlesztő értékelést alkalmaz.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a matematika tanításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közössé-
geket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri és alkalmazza a kollaboratív platformokat a tanulókkal és a kollégáival történő
kommunikációra, szakmai együttműködésre.

b) képességei

- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival. Képes arra, hogy a
rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését, a kereszt-
tantervi kapcsolódásokat egyeztesse.
- A matematika és a matematika szakmódszertan területén mind szóban, mind írásban szak-
szerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a matematika területén működő helyi, területi, vármegyei és orszá-
gos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a matematika alkalmazásának etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy matematikatanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége a
tanítás, a nevelés és a szemléletformálás terén.
- Figyelemmel követi a legfontosabb oktatástechnológiai fejlesztéseket.

b) képességei

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Kialakítja, és egyre bővülő ismereteinek fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és
nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalás-
sal kapcsolatos nézeteit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a matematika, annak színvonalas tanítása, a tanulók matematikával szembeni
attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

- Vállalja a társadalom matematika iránti attitűdjének javítását, fellép a matematika alkalmazásával kapcsolatos szándékos megfélemlítés ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből tételenként legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a matematika érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

- a matematika alapjai (halmazelmélet, logika): minimum 3 kredit;
- diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok): minimum 5 kredit;
- algebra és számelmélet: minimum 15 kredit;
- analízis: minimum 20 kredit;
- geometria: minimum 15 kredit;
- valószínűség-számítás és statisztika: minimum 6 kredit;
- elemi matematika: minimum 8 kredit;
- a matematika története és filozófiai vonatkozásai: minimum 2 kredit;
- informatika: minimum 2 kredit.

Szakterületi ismeretkörök:

A matematika alapjai (halmazelmélet, logika)

- Műveletek halmazokkal. Bijekciók és számosságok. Megszámlálható halmazok, kontinuum számosság. Néhány „jól ismert” halmaz számossága. Cantor tétele a hatványhalmaz számosságáról. Paradoxonok, a Russell-paradoxon. A végtelen halmazok meglepő tulajdonságai. Műveletek számosságokkal. Axiomatikus halmazelmélet. Kiválasztási axióma.
- Kijelentéslogika: logikai műveletek, igazságtáblázatok, ítéletkalkulus. Kvantorok. Játékos feladatok a logikai jelenségek bemutatására.

Diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok)

- Alapvető összeszámlálási eljárások, szorzási és összeadási elv, bijektív bizonyítások. Részhalmazok összeszámolása, binomiális együtthatók. Binomiális tétel.
- Sorbaállítási és átrendezi alapfeladatok. Szitaformula és alkalmazásai.
- Rekurzióval leírt sorozatok, Fibonacci-számok, lineáris rekurzió.
- Gráfelméleti alapfogalmak: gráf, egyszerű gráf, fokszámok. Példák gráfokra. Gráfok összefüggősége, komponensek. Fák, alternatív definíciók, alaptételek. Kitekintés: gráfok bejárásai, számítógépes útvonaltervezés.
- Euler-vonal, Euler-vonalak létezésének szükséges és elégséges feltételei. Hamilton-körök, Dirac tétele. Gráfok színezése, kromatikus szám. Térképszínezési probléma, síkgráfok, dualitás, hatszín-tétel, ötszín-tétel.
- Síkba rajzolható gráfok, Euler tétele, példák nem síkgráfokra. Síkgráfok jellemzése.

- Független érendszerek, párosítások, párosítási algoritmus páros gráfokra. Párosítási tételek, König tétele.

Algebra és számelmélet

- Természetes számok, egész számok, racionális számok. Valós számok. Egész számok oszthatósága, prímszám, összetett szám, prímtényező alak, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Polinomok osztása. Polinomok gyökei. Többszörös gyökök, gyöktényező alak. Másodfokú egyenlet gyöktényező alakja. Lagrange-interpoláció.
- Komplex számok, egységgyökök. Az algebra alaptétele. Egyértelmű irreducibilis faktORIZÁCIÓ test feletti polinomgyűrűkben. Irreducibilis polinomok az egész, a racionális, a valós és a komplex együtthatós polinomok gyűrűjében. Többhatározatlanú polinomok gyűrűje, elemi szimmetrikus polinomok, a szimmetrikus polinomok alaptétele. Kitekintés: harmad- és negyedfokú egyenletek.
- Vektortér, bázis, dimenzió, alterek. Faktortér, direkt összeg. Lineáris leképezések, transzformációk, mátrixuk. Képtér, magtér. Determináns, kifejtési tétel. Mátrixok, műveletek mátrixokkal, invertálhatóság, rang. Lineáris egyenletrendszerek, megoldhatóság, Gauss-elimináció, Cramer-szabály. Sajátérték, sajátvektor, karakterisztikus polinom, minimálpolinom. Számítógépes programcsomag használata.
- Alapvető algebrai struktúrák. Csoport, gyűrű, test, vektortér, algebra. Csoportelméleti alapfogalmak. Permutációcsoport, részcssoport, normális részcssoport, faktorcsoport. Lagrange-tétel. Cayley-tétel. Homomorfia-tétel. Direkt szorzat, a véges Abel-csoportok alaptétele. A gyűrűelmélet alapjai. Integritástartomány, részgyűrű. Euklideszi gyűrűk. Hányadostestek. Testbővítések, a geometriai szerkeszthetőség alapjai. Kitekintés: egyenletek megoldhatósága gyökjelekkel, egyértelmű prímfaktorizáció integritástartományokban, véges testek.
- A számelmélet alaptétele. Az oszthatóság és tulajdonságai. Lineáris kongruenciák, lineáris diofantikus egyenletek. Euler–Fermat-tétel. Rend, primitív gyök, kvadratikus maradékok tulajdonságai. Pitagorasz számhármassok. Számelméleti függvények. Prímek száma, prímek reciprokaik összege. Tökéletes számok, Mersenne- és Fermat-féle prímek. Algebrai és transzcendens számok. Diofantoszi egyenletek. Nevezetes számelméleti problémák. Kitekintés: kriptográfiai alapfogalmak.

Analízis

- Logikai alapfogalmak. Bizonyítási módszerek. Számítási, mértani és harmonikus közepek közötti egyenlőtlenségek, Bernoulli-egyenlőtlenség. Halmazok és halmazműveletek. Függvények és ábrázolásuk hagyományos és digitális eszközökkel.
- Valós számok. Tizedes törtek. Korlátos számhalmazok, alsó és felső határ. Hatványozás. Számsorozatok határértéke. Konvergens és divergens sorozatok. Végtelenhez tartó sorozatok. Határérték és műveletek. Határérték és egyenlőtlenségek. Monoton sorozatok. Részsorozatok. A Bolzano–Weierstass-tétel és a Cauchy-kritérium.
- Valós függvények globális tulajdonságai. Monotonitás, konvexitás. Függvények folytonossága és határértéke. Átviteli elvek. Folytonosság, határérték és műveletek. Határérték és egyenlőtlenségek. Korlátos zárt intervallumban folytonos függvények. Néhány fontos függ-

vénysztály (polinom-függvények, exponenciális függvények, hatványfüggvények, logaritmusfüggvények, trigonometrikus függvények és inverzeik).

- A differenciálhányados fogalma és szemléletes jelentései. Differenciálási szabályok és az elemi függvények deriváltjai. Magasabb rendű differenciálhányadosok. A lokális tulajdonságok és a derivált kapcsolata. Közéértéktételek. A differenciálható függvények vizsgálata. Szélsőérték-feladatok megoldása. Differenciálszámítás alkalmazása valósághelyi problémák megoldására. Taylor-polinom. A L'Hospital-szabály. A primitív függvény fogalma. Primitívfüggvény-keresési módszerek (parciális integrálás, helyettesítéses integrálás), racionális törtfüggvények primitív függvényeinek keresése. Szaporodási és bomlási folyamatok differenciálegyenletei. Differenciálszámítás szemléltetése digitális eszközökkel.
- A Riemann-integrál fogalma. Az integrálhatóság feltételei. Az integrál elemi tulajdonságai. A Newton–Leibniz-formula. Integrálszámításra vezető problémák, terület- és térfogatszámítás. Improprius integrál. Integrálszámítás szemléltetése digitális eszközökkel.
- Végtelen sorok. Mértani sor. Konvergenciakritériumok (összehasonlító-, gyök-, hányados- és integrálkritérium, Leibniz-sorok). Abszolút konvergencia. Sorok átrendezése. Hatványsorok, Taylor-sorok, konkrét függvények előállítása Taylor-sorok összegeként. Kitekintés: Euler-formula.
- Többváltozós függvény fogalma. Kétváltozós függvények grafikonja, szintvonalai. Parciális deriváltak és lokális szélsőértékek. Görbék és hosszuk. Kitekintés: fraktálok. Szemléltetés digitális eszközökkel.

Geometria

- Tételek kölcsönös helyzete, párhuzamossága. Szög, töröttvonal, sokszög. Az irányítás szemléletes fogalma. Párhuzamos szelők tétele. Az egybevágósági és hasonlósági transzformációk szintetikus vizsgálata. Síkbeli affinitások, tengelyes affinitás. Osztóviszony. Ábrázolás merőleges és párhuzamos vetítéssel.
- Szögek mérése. Tételek szöge, távolsága. Nevezetes szintetikus tételek háromszögre és sokszögre. Konvex halmazok, konvex burok. Poliéderek szemléletes fogalma, konvex poliéder. Euler-tétel konvex poliéderekre. Szabályos sokszögek, szabályos konvex poliéderek. Euklideszi szerkesztés. Kitekintés: nevezetes szerkesztések hagyományos és digitális eszközökkel.
- Geometriai vektorfogalom, bázis, koordináták. Skaláris, vektoriális és vegyes szorzás, geometriai jelentésük. A szögfüggvények geometriai értelmezése. Egyenesek és síkok egyenletei. Távolság- és szögfeladatok analitikus megoldása. A sík és a tér koordinátázása, koordináta-transzformációk. Súlyozott pontrendszerek, baricentrikus koordináták.
- A transzformáció fogalma, invariáns tulajdonságok. Fixelemek. A síkbeli mozgások, az egybevágósági, a hasonlósági és az affin transzformációk osztályozása. Transzformációcsoportok, részcsoporthaik. Síkbeli geometriai transzformációk analitikus leírása és számítógépes vizsgálata. Kitekintés: szimmetriacsoportok, szimmetriák a környezetünkben, térbeli transzformációk.

- Sokszögek területe. Az elemi területfogalom. Kör és részeinek területe. Poliéderek térfogata. Elemi térfogatfogalom. Henger és kúp térfogata. Cavalieri-elv. Gömb és részeinek térfogata. Transzformációk hatása a területre és a térfogatra. Elemi kerület- és felszínfogalom konvex síkidomok és mértani testek esetén. Kör kerülete, körív hossza. Gömb és részeinek felszíne. A gömbi geometria elemei. Gömbi trigonometria. Pont körre (gömbre) vonatkozó hatványa. Hatványvonal, hatványpont, illetve hatványsík. Az inverzió és tulajdonságai, alkalmazása szerkesztési feladatokban. A sztereografikus vetítés.
- Kúpszeletek mint mértani helyek definíciója, geometriai tulajdonságok. Származtatásuk forgáskúp síkmetszeteként. Kúpszeletek és másodrendű felületek a környezetünkben, ezek egyenletei, osztályozásuk. Görbék és felületek analitikus (implicit, explicit és paraméteres) megadása. Kitekintés: algebrai görbék és felületek.
- A projektív geometria alapjai. Centrális vetítés. A projektív sík és tér. Pont- és sugárnégyes kettőssége, Papposz tétele. Perspektívák és projektívítások. A dualitás elve. Homogén koordináták. A projektív transzformációk analitikus leírása.
- Az euklideszi geometria axiomatikus megalapozása. A párhuzamossági axióma jelentősége, helyettes axiómák. Bolyai Farkas és Bolyai János szerepe a hiperbolikus geometria felfedezésében. A hiperbolikus síkgeometria néhány elemi tétele. A modell fogalma, a hiperbolikus geometria néhány modellje. A projektív síkgeometria axiómái, véges síkok.

Valószínűségszámítás és statisztika

- Véletlen kísérletek matematikai modellje, a hétköznapi véletlen jelenségei. Játékok és véletlen.
- Valószínűség fogalma, események. Klasszikus és geometriai valószínűség. Feltételes valószínűség, események függetlensége. Teljes valószínűség tétele és Bayes tétele.
- A valószínűségi változó fogalma, eloszlása. Eloszlásfüggvény és sűrűségfüggvény. Nevezetes diszkrét és folytonos eloszlások. Valószínűségi változók függetlensége. Várható érték és szórás. A nagy számok törvénye. A centrális határeloszlás-tétel.
- Leíró statisztika: Független azonos eloszlású minta, tapasztalati eloszlás. Alapstatisztikák (átlag, medián, szórás, kvantilisek).
- A matematikai statisztika alapjai. Pontbecslések és konfidenciaintervallumok. Statisztikai próba, első- és másodfajú hiba. Klasszikus próbák a normális eloszlás paramétereire. Kísérletek és adatgyűjtés tervezése. Adatok elemzése és megjelenítése digitális eszközökkel, eredmények értelmezése. A valószínűségek vizsgálata tapasztalati úton, kísérleteken és szimulációkon keresztül.

Elemi matematika

- Az általános- és középiskolai matematika tananyaghoz szorosan kötődő témakörök feldolgozása a magyar matematikatanítási hagyományoknak megfelelően feladatokon, problémákon, gyakorlati alkalmazásokon keresztül.
- Az elemi (általános és középiskolai) megoldások mellett – ahol lehetséges – jelenjenek meg „felsőbb matematikai” megoldások is, legyen lehetőség az „egyetemi matematika” elemi alkalmazásaira és a megoldások összehasonlítására.

- A válogatott témakörök feladatanyaga alapján annak a vizsgálata, hogyan és mit lehet egy-egy témakörből továbbadni a tanulónak az egyes iskolatípusokban úgy, hogy abban korrekt matematikai tartalom jelenjen meg az életkornak megfelelő formában.
- Az ABACUS, a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, valamint a korosztályos magyar és külföldi matematikaversenyek kitűzött feladatainak figyelemmel kísérése, megoldása.

Javasolt témakörök:

- Összeszámlálási feladatok. Skatulya-elv. A gráfok alkalmazása különböző típusú feladatokban.
- Oszthatósági feladatok. Egyszerű diofantikus egyenletek.
- Polinomokkal kapcsolatos feladatok. Speciális magasabb fokú egyenletek (pl. reciprok-egyenletek) megoldása. Racionális együtthatós polinomok.
- Szintetikus és analitikus geometriai feladatok megoldása elemi úton és dinamikus geometriai szoftver segítségével.
- Szélsőérték-feladatok megoldása különböző módszerekkel. Geometriai egyenlőtlenségek, szélsőérték-feladatok.
- Elemi függvények alkalmazása különböző típusú feladatokban (pl. egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek megoldása). Függvénytranszformációk és alkalmazásaik. Dinamikus matematikai szoftverek alkalmazása függvények szemléltetésére, jellemzésére.
- Valószínűségi kísérletek, játékok. Klasszikus valószínűségi mező. Geometriai valószínűség. A matematikai statisztika alapvető fogalmai, eljárásai, és alkalmazásuk gyakorlati problémákra. Matematikai (pl. stratégias) játékok, rejtvények.

A problémamegoldás alapelvei, stratégiái

- Heurisztikus és más problémamegoldási stratégiák bemutatása, vizsgálata a matematika különböző területeiről válogatott problémákon keresztül.

Informatikai alapismeretek

- Programcsomagok használata a matematikai jelenségek szemléltetésére, állítások megsejtésére, kísérletek végzésére. Szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációs valamint dinamikus geometriai szoftverek használata.

A matematika története és filozófiai vonatkozásai

- A matematika fejlődésének fontosabb csomópontjai.
- A matematika főbb ágainak fejlődése, és a matematika-tudomány változása az ókortól napjainkig.
- Néhány nagy matematikus hatása a matematika fejlődésére.
- Tudománytörténeti vonatkozások felhasználási lehetőségei a tanórákon.
- A matematika elvi kérdései: a matematikai tudás természete.
- A matematika alkalmazásai: a matematika szerepe a többi tudományágban. A matematika és a művészetek.
- A matematikatörténet eszmetörténeti irányzatainak szerepe az iskolai fogalom- és elméletalkotásban.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

a) A matematikatanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- A matematikadidaktika tárgya, főbb kérdései, kutatási módszerei, kapcsolata más tudományokkal. A matematikadidaktikai kutatások főbb irányai, eredményei. A magyar matematikatanítás vázlatos története, fejlődése, hagyományai, kiemelkedő szereplői (Pólya György, Varga Tamás).
- A matematika – mint tantárgy – didaktikai céljai, feladatai. A matematikatanítás formái, módszerei, segédeszközei a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével, munkaszervezési formák. A tankönyvek, feladatgyűjtemények ismerete. A tanulók motiválásának lehetőségei. A játékok szerepe és alkalmazásai a matematika tanításában. A tanítást és tanulást segítő (tárgyi és digitális) eszközök alkalmazási lehetőségei. Mérés és értékelés a matematika tanításában, értékelési módszerek.
- A Nemzeti alaptanterv átfogó céljai és a fejlesztési területekhez tartozó általános követelményei. A matematikatanítás tervezése és megvalósítása a Nemzeti alaptanterv, az erre épülő kerettantervek, a felvételi vizsgák és az érettségi vizsga követelményei alapján.
- Fogalomalkotás a matematikában, a matematikai fogalmak tanításának alapkérdései. A matematikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata. Feladattípusok a fogalmak tanításával kapcsolatban. Definiálási módok az általános iskolában és a középiskolában.
- Tételek, bizonyítások tanításának különbsége az általános iskolában és a középiskolában. Szemléletes okoskodások, indoklások az általános iskolában, bizonyítási stratégiák és technikák a középiskolában. A bizonyítási igény felkeltésének módszerei. Tételek megsejtését elősegítő eljárások. Az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének lehetőségei.
- Felfedezettő matematikatanítás, a felfedezettetés lehetőségei a fogalmak és tételek tanításában.
- A problémamegoldási képességek fejlesztésének lehetőségei, a problémamegoldás lépései, stratégiái a felső tagozaton és a középiskolában. A matematikai problémák, feladatok osztályozása különböző szempontok szerint, problémavariációk, problémamasorozatok. A problémamegoldás és problémaalkotás folyamata. A szöveges feladatok fajtái, megoldási lépései, megoldási módjai a felső tagozaton és a középiskolában.
- Modellalkotás az általános iskolában és a középiskolában, a hétköznapi matematika tanításának és az alkalmazásorientált oktatásnak a lehetőségei. A projekt módszer és a kooperatív technikák alkalmazásának lehetőségei.

- Differenciálás a matematikaórákon. Tehetséggondozás. A szakkörök, tagozatok és a versenyek szerepe a matematika tanításában. A lemaradó, alacsonyabb motivációjú tanulók felzárkóztatásának módszerei, lehetőségei. Felkészítés a középiskolai felvételi vizsgára és a középszintű érettségi vizsgára.
 - Néhány témakör teljes felépítése 5–12. évfolyamon: a fogalmak kialakítása, fejlesztése, gyakorlása; tételek megsejtése, bizonyítása; mindezek alkalmazása hétköznapi problémák és matematikai feladatok megoldása során; matematikatörténeti vonatkozások bemutatása; tárgyi és digitális eszközhasználat lehetőségei.
- b) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.
- Különböző kollaborációs platformok ismerete, ezek használata a matematikaórákon; a korszerű oktatástechnikai innovációk ismerete és alkalmazása a matematikaórákon; a mesterséges intelligencia matematikai alapjai és alkalmazási lehetőségei a matematikatanításban; a gépi tanulás algoritmusai.
- c) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

24. MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET-TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Film and Media Education

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja:: alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a mozgóképkultúra- és médiaismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére alkalmas tanárok képzése és felkészítése a tanulmányok doktori képzésben való folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, annak a tanulók fogalomrendszerének kialakulásában játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelésének, elemzésének hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Tisztában van tantárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók fejlesztéséhez szükséges módszerek megválasztására és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.

- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat azonosítani, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, mindenben meglátja az értékeket, szeretettel viszonyul minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra főbb értékeit. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, esélyteremtési lehetőségeit.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. A fenntartható fejlődéssel, a tudatos médiafogyasztással, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismereteket ad át.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- A szaktárgyi oktatás keretében és a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és hatékony kezelésére.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes figyelembe venni a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét befolyásoló társadalmi-kulturális jelenségeket.
- Képes esélyteremtő légkör megteremtésére az iskolában és az osztályteremben.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes emberi értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében érvényesíti az inklúzió szemléletét.
- Döntéseiben képes szakmai önreflexióra és önkorrekcióna.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.

- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik minél több ismeretet szerezni a tanulók nézetrendszeréről.
- Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulmányának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat.
- Ismeri a tudatos és kreatív-alkotó médiahasználathoz, mozgóképkészítéshez szükséges eszközök működési elvét.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások tantárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a tantárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a tantárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes tudatos és kreatív médiahasználatra.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan, alkotó módon a képességfejlesztés egészének nézőpontjából ítéli meg tantárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni tantárgya, valamint más tantárgyak tanáraival, különösen a tantárgyakhoz kapcsolódó médiatartalmak előállításában.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tantárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a tantárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat – ideértve a kortárs populáris kultúra termékeit is – elemezni, a konkrét céljainak megfelelően használni.

c) attitűdje

- A tervezés során együttműködik a munkatársaival és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.
- Képes hagyományos és az infokommunikációs technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes a tantárgyban rejlő kreatív együttműködési kompetenciák fejlesztéséhez szükséges munkaszervezésre, a személyre szabott tanulást segítő módszerek alkalmazására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, a személyre szabott értékelés szempontjait.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelésben, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén**a) tudása**

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni a területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes kutatási módszerek használatára.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- A szakmáját és a tantárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

b) képességei

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Törekszik az együttműködésre, az egyenrangú szakmai kooperációra, a szakmai etika szabályainak betartására és betartatására.

c) attitűdje

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületi (szaktudományos) és szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek.

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 98–101 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

Szakmai alapozó ismeretek: 10–14 kredit

- Interdiszciplináris ismeretek a szociálpszichológia, a szociológia, a kulturális antropológia és a kommunikáció témaköreiben, valamint a politológia, az etika és a filozófia metszéspontján.

A szakterület szakmai törzsanyagának ismeretkörei: 76–87 kredit

a) a mozgóképkultúra területén

- A mozgóképi szövegalkotó kódok és jelrendszerek ismerete.

- A főbb filmelméleti megközelítések azonosítása, a filmelmélet által kidolgozott értelmező módszerek kreatív és adekvát alkalmazása. A filmhez kapcsolódó legfontosabb esztétikai, elbeszéléseleméleti kérdések és problémák ismerete.
 - A filmes műfajok sajátosságai. Dokumentum- és játékfilmek, animációs filmek elemzése.
 - Az egyetemes mozgóképkultúra főbb korszakainak, tendenciáinak ismerete (esztétikai sajátosságok, meghatározó tendenciák; a történeti, technikátörténeti és társadalmi kontextus).
 - A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai.
 - Kultúra és tömegkultúra: a filmkultúra tágabb beágyazottsága, interkulturális viszonyrendszerei. A művészi, szerzői, illetve a tömeg- vagy populáris film elkülönítése; a film társadalmi és politikai relevanciája.
 - A kortárs mozgóképkultúra jelenségei: a felhasználók megosztott tartalmai a közösségi oldalakon, a filmsorozatok új formái, játékok.
 - Mozgókép-készítési ismeretek, stúdióhasználat, vágási ismeretek.
- b) a kommunikáció és a médiaismeret területén
- A kommunikáció formái, eszközei, kódjai, modelljei; a tömegkommunikáció elméletei; hálózati kommunikáció. A kommunikációs jelenségek szakszerű értelmezése, felismerése.
 - Az információ- és médiatudatosság kialakítása, a tudatos médiafogyasztás elsajátítása.
 - A média társadalmi szerepe, működésmódja. a nyilvánosság története, a mediatizált nyilvánosság jellemzői.
 - A források hitelességével és a hitelesség megállapításával kapcsolatos forráskritikai eljárások. A saját, illetve a közönség médiafogyasztási szokásainak tanulmányozása. A médiatúlhasználat, online játékfüggőség, like-függőség megelőzése, felismerése.
 - A társadalmi kommunikáció értelmezési kereteinek ismerete, a társadalmi kommunikáció színtereinek sajátos szerveződési logikája és szimbolikus mechanizmusai.
 - A médiareprezentáció és a valóság közötti különbségek ismerete, a valóságfogalom online mediakörnyezetben való relativizálódásának értelmezése. A média funkciói, a médiában rejlő befolyásolási lehetőségek ismerete, a közlői szándék felismerésének képessége, a sztereotípiák azonosítása az ábrázolásban és a társadalmi kommunikációban.
 - A média értékközvetítő, értékteremtő funkciójának felismerése, a média a közgondolkodásra, közvéleményre és közízlésre gyakorolt hatásának értelmezése. Tájékozottság a médiaműfajokban, a nem lineáris szövegformák befogadásának és elemzésének képessége, jártasság az intertextualitás sajátosságainak elemzésében. A médiahatással kapcsolatos elméletek ismerete, ezek korlátainak tudatosítása.
 - A médiajog és a médiaetika alapvető fogalmainak ismerete (médiaerőszak, online zaklatás, gyűlöletbeszéd, személyiséglopás, a fiatakorúak védelme, személyiségi jogok, a személyi szféra védelme). A kommunikáció és tartalommegosztás legalapvetőbb etikai, erkölcsi szabályainak ismerete, alkalmazása.
 - Mozgókép-készítési ismeretek, stúdióhasználat, vágási ismeretek.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A mozgóképkultúra és médiaismeret-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásának célja, tartalma, módszerei, szinterei, eszközei, munkaformái az oktatásban.
- A mozgókép- és médiaismeret szakterületén alkalmazható tankönyvek, taneszközök, oktatást segítő eszközök ismerete. A tanulók egyéni sajátosságainak, előzetes felkészültségének, összetételének megfelelő ismeretforrások kiválasztása, saját segédanyagok készítése.
- Mikrotanítási tervezetek és foglalkozási tervek írásának gyakorlása. A tananyagtervezés, valamint a tanulási folyamat szervezésének, irányításának módozatai, a pedagógiai értékelés módszerei és eszközei, a tanulócsoportok közösséggé alakításának lehetőségei.
- Az iskola és a tanulók sajátosságaihoz, elvárásaihoz igazodó oktatási projektek tervezése és kivitelezése. A tantárgyi sajátosságok lehetőségeit kihasználó kreatív módszerek és eszközök ismerete, alkalmazása, amelyek segítségével fejleszthető a tanulók ítéliképessége, ízlése, érzelmi intelligenciája, együttműködése, önkifejezése, továbbá fejleszthető az iskolai nyilvánosság.
- Mozgóképek és más médiatartalmak tervezése, előállítása, a tervezés, szervezés, kivitelezés és az utómunka folyamatainak, módszereinek, eszközeinek, szintereinek ismerete offline és online formában, integrált tantárgyi tartalmakkal.
- A mozgókép és a média tanulmányozásának stratégiai és módszerei, a tantárgy tanulói személyiségfejlődésre gyakorolt hatásai.
- A magyar és egyetemes filmörökségben rejlő megismerési lehetőségek felhasználása az oktatásban.
- A médiaeszközök tudatos használatát szolgáló módszerek ismerete, a tudatosság alakítását szolgáló módszerek elsajátítása és alkalmazása.
- A médiában rejlő pedagógiai lehetőségek felismerése, megfelelő felkészültség megszerzése a tömegkommunikáció sajátosságainak megismeréséhez.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

A digitális kollaborációs tér, illetve az oktatástechnikai újdonságok használata a mozgókép és média oktatásban, a mesterséges intelligencia kommunikációs vonatkozásai, a mesterséges intelligencia szerepe a nyilvánosságban.

25. MŰVÉSZETTÖRTÉNET-TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles művészettörténet-tanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Art History

2. A képzési idő: 2 félév

3. A képzés célja: a mesterképzés keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva, az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a magyar és egyetemes művészet értékeinek és sajátosságainak közvetítésére, a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti művészettörténet, továbbá vizuáliskultúra tantárgy, a művészeti szakmák programtervének művészettörténet tananyagegységének tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A művészettörténet-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- A festészet, a szobrászat, az építő- és az iparművészet, valamint a modern média területén megszerzett ismeretei birtokában tájékozott és ismeri az egyetemes és magyar művészet-történet főbb korszakait, tendenciáit, képes azok szintézisszerű áttekintésére.
- Ismeri a magyar és az egyetemes művészet közötti összefüggéseket, a mindenkori kulturális kontextust.
- Ismeri és jellemezni tudja az egyes korszakok fontosabb emlékeit, épületeit, képzőművészeti alkotásait. Látja, valamint tanítványaival láttatni tudja, a társadalmi korok, a művészeti alkotások, emlékek közötti kapcsolatok viszony- és eszközrendszerét.
- Ismeri és jellemezni tudja egy-egy korszak meghatározó művészeinek életét, munkásságát.
- Ismeri a hagyományos, illetve az új képzőművészeti technikákat, a digitális képalkotás korszerű módszereit és az ezekkel összefüggő szakkifejezéseket.

- A vizuális kultúra emlékeinek értő, sokoldalú, interdiszciplináris elemzésével elősegíti az esztétikai és a nemzeti nevelést, illetve nyitottá tesz a magyar, az európai és az egyetemes kultúra befogadására.
- Méltatja a nemzeti kincsek jelentőségét az európai örökségen belül.

b) képességei

- Szakszerűen átadja szakismereteit, hozzájárulva az általános műveltség elmélyítéséhez.
- A szűkebb és tágabb környezet művészeti emlékeinek megismertetésével ösztönözi tanulóit a meglévő értékek óvására, ápolásra.
- Képes felismeri tanítványai tehetségét és gondozza őket, részt vesz tanulmányi versenyekre való felkészítésükben.
- Támogatást nyújt a hátrányos helyzetű tanulók műveltségének elmélyítésében.

c) attitűdje

- Jellemzi a tanulók differenciált gondolkodásának, önálló véleményalkotásának ösztönzése, a nemzeti, európai, etnikai, vallási és lokális azonosságtudatuk tiszteletben tartásának, ezek megőrzésének támogatása.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a magyar és az egyetemes művészettörténet alapjait.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait és az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a tanórai és tanórán kívüli csoportos tevékenységek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, illetve az együttműködési képesség fejlesztésére.
- Képes az interkulturális szemlélet alkalmazására a tanulási tanítási folyamatban.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének és felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és hatékony kezelésére.

c) attitűdje

- Törekszik a különböző kultúrák megismerésére, és fontosnak tartja az irántuk való tolerancia kialakítását.
- Tudatosan törekszik a nemzeti és egyetemes kultúra alapját képező értékek megismertetésére.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szaktudományi, szak módszertani és szaktárgyi tudás terén

a) tudása

- Alkalmas elméletileg megalapozott készségekkel, képességekkel, ismeretekkel a képességfejlesztő oktató-nevelő munkára, a művészettörténet tantárgy tanítására.
- Felkészült a művészettörténet tananyag fejlesztésére, támogatja más szakos tananyagfejlesztések művészettörténet vonatkozásait.
- Ismeri az egyetemes és a magyar neveléstörténetet, a magyar köznevelés stratégiáját, feladatait, a köznevelés szabályozásának dokumentumait.
- Ismeri a művészettörténet tantárgy átfogó pszichológiai, pedagógiai megalapozottságú domináns képességfejlesztő rendszerét, módszereit, a tantárgy által fejleszthető személyiségvonásokat, a differenciált személyiségformálás lehetőségeit.

b) képességei

- Képes a mesterképzésben elsajátított szaktanulmányok tantárgy-pedagógiai transzpozícióira, szintézisére, pedagógiai alkalmazására.
- Képes a tantárgy más műveltségterületekre vonatkoztatott szélesebb, differenciáltabb értelmezésére és átadására.
- Képes a szaktudományi és szakmódszertani ismeretek, eljárások, eszközök önálló kiválasztására, kreatív alkalmazására.
- Képes az oktató-nevelő munkában a szaktudomány és a tanítás tartalmi új elemeinek, lehetőségeinek alkalmazására.
- Képes meglévő készségei továbbfejlesztésére, új kompetenciák elsajátítására, oktatási célú kutatásra a művészettörténet területén.

c) attitűdje

- Képes folyamatos, általános, pedagógiai-szaktárgyi megújulásra, szervezett és önálló továbbképzéssel.
- Rendelkezik az általános, szaktárgyi és szakmódszertani művelődés, (ön)képzés folyamatos igényével, önértékeléssel, kollegialitással.
- Diákközpontú szemlélettel rendelkezik,
- Jó együttműködő, fejlett kommunikációs képességgel rendelkezik.
- Részt vesz csoportmunkákban és más kooperációkban.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, az alap-, keret- és helyi tanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a művészettörténet oktatás háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag kiválasztásának és rendszerezésének szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Ismeri és tudja alkalmazni a tanulás-tanítás folyamatban a motiválási technikákat, a tanulói kommunikációt támogató eszközöket, illetve a visszacsatolási mechanizmusokat.
- Ismeri és alkalmazza az aktív tanulást segítő korszerű pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, az óraterv szintjén.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia és a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, valamint a hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a művészettörténet oktatása során felhasználható tananyagokat elemezni és a konkrét céloknak megfelelően használni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanórákra és egyéb oktatási tevékenységekre való alapos felkészülést, a tervezést és a pedagógiai értéket hordozó rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait, szükségleteit.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a különböző nevelési-oktatási módszerek alkalmazásának lehetőségeit, valamint tájékozott a differenciális és az adaptív tanulásszervezés kérdéseiben.
- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.

b) képességei

- Képes a nemzeti és egyetemes kultúra iránti érdeklődés felkeltésére, az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére és megoldására.
- Képes a köznevelésben tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok reflektálására.

c) attitűdje

- Törekszik az életkori, egyéni és csoportosajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Fontosnak tartja a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében a tanulókkal és a kollégákkal való együttműködést.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a kompetenciamérés és -értékelés eljárásait, a nemzetközi mérések eredményeit, tanulságait, ajánlásait.
- Ismeri a különféle vizsgarendszerek hatályos követelményeit.

b) képességei

- Képes a tanulók fejlődési folyamatának, tanulmányi teljesítményének és személyiségfejlődésének értékelésére, a különböző értékelési formák és eszközök használatára, az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására, továbbá az önértékelés fejlesztésére.

- Képes a szaktárgyi célokat szolgáló fejlesztő értékelési módszerek és mérési eszközök kidolgozására, adaptív alkalmazására, akár vizsgáztatói feladatkörben is.

c) attitűdje

- Törekszik az értékelés különféle formáinak folyamatszerű és egységben való alkalmazására. A nyelvi nevelés és ismeretbővítés folyamatában olyan értékelő eljárások alkalmazására, amelyek pozitívan hatnak a tanulók nyelvi és személyiségbeli fejlődésére, önértékelésére, valamint segítik az eltérő kultúrából érkezők beilleszkedését.
- Támogatja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését és lehetőséget ad a tanulók számára a visszacsatolásra.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az tantermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a tanári munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés lehetőségeivel, módjaival kapcsolatban.
- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben és a szakmai továbbképzési lehetőségekről.
- Alapos infokommunikációs ismerete van, amelyet folyamatosan képes fejleszteni.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, munkáját segítő, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalom folyamatos áttekintésére, értelmezésére, önálló ismeretszerzésre, valamint a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására.
- Képes szakmailag folyamatosan megújulni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, arra reflektálni.
- Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának, a tantermi és az órákon kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére.
- Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő és -tartó kommunikációs kultúrájának fejlesztésére.
- Képes a nevelés különféle színterein az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (a kulturális intézményekkel, múzeumokkal) való együttműködő magatartásra.

c) attitűdje

- Hivatástudattal, szakszerűen kezeli a konfliktushelyzeteket, a a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, nyitott az önreflexióra a környezet visszajelzései alapján.
- Igénye van a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba történő adekvát beépítésére.
- Igénye van saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai kooperációra.
- Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik a szakmájához kapcsolódó kérdések megfogalmazásában, kidolgozásában, valamint a szakmai nézetek képviselésében.
- Kezdeményező szerepet tud vállalni szakmai kooperáció kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai együttműködésben.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, illetve szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Képes saját szakterületén a folyamatos és önálló önképzésre, valamint a szakmai fejlődését támogató szakmai kooperációra.

c) attitűdje

- Törekszik a nemzeti és egyetemes kultúra gazdagságának interkulturális alapokon nyugvó, motiváló bemutatására.
- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmai tevékenységével, szakterületével és azok képviselőivel kapcsolatban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek

A szakterületi ismeret a művészettörténet mesterképzési szak tanári szakképzettséghez tartozó szakterületi ismereteit foglalja magába, figyelemmel a művészeti szakmák programtantervei által közvetítendő műveltség fő területeire és tartalmaira, az érettségi vizsgakövetelményekre. A képzőművészet, az építő- és az iparművészet, valamint a modern média területén megszerzett ismeretei birtokában: a művészettörténet-tanár

a) tudása

- Ismeri az egyetemes és magyar művészettörténet főbb korszakait, tendenciáit, képes azok szintézisszerű áttekintésére.
- Különösen jártas a magyarországi művészettörténet területén, képes annak szintézisszerű áttekintésére.
- Ismeri és jellemezni tudja az egyes korszakok fontosabb emlékeit, épületeit, képzőművészeti alkotásait.
- Ismeri és jellemezni tudja egy-egy korszak meghatározó művészeinek életét, munkásságát.
- Ismeri a művészeti terminusok jelentését, használatukat, kialakulásukat és jelentésváltozásukat a kritika tükrében.

b) képességei

- Képes műelemzések, valamint műértelmezések kidolgozására, saját véleményalkotásra, illetve más műelemzések, műértelmezések történeti és esztétikai értékelésére.
- Jártas a képző-, iparművészet, építészet szakirodalmában, szükség esetén képes tanítványainak szakirodalmi segítséget adni.

- Ismeri a hagyományos, illetve az új képzőművészeti technikákat, az ezzel összefüggő szak kifejezéseket.
- Ismeri a művészettörténet alapvető forrásait és a feldolgozásukhoz szükséges módszereket, eligazodik az egyetemes képzőművészet és az általános művészetelmélet fő kérdéseiben.
- Érti és el tudja magyarázni az építészet, a képző- és iparművészet kölcsönös kapcsolatait.
- Ismeri és ki tudja fejteni a képzőművészeti műfajok, művészeti jelenségek kialakulását a társadalmi változások tükrében.

c) attitűdje

- Ki tudja fejteni az urbanisztika és kertművészet alapvető kérdéseit, fogékony, kész a kortárs művészet befogadására, tud támpontokat adni kortárs művek interpretációjához.
- Képes megértetni a művészeti örökségvédelem jelentőségét, alapvető módszereit.
- Ismeri a legfontosabb hazai és külföldi műemlékeket, illetve a múzeumok anyagát, képes művészettörténeti tanulmányi kirándulások tervezésére, szervezésére, valamint képes digitálisan feldolgozott szakszerű művészettörténeti tananyagot ajánlani a tanulók önálló ismeretszerzésének támogatása céljából.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 8 kredit, amelyből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit.

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, művészeti szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

Ismeretkörei:

- A művészettörténet elméleti és gyakorlati, szakmódszertani ismeretanyaga.
- A művészetek különböző területeinek a hatásai; a természeti és a társadalmi környezetet befolyásoló szemléletformáló hatás oktatási szerepe, lehetőségei.
- A művészettörténet-tanítás célja, helye, szerepe, képességfejlesztő központú szaktudományi és szakmódszertani ismeretek, eljárások, eszközök, a művészettörténet tantárgy oktatásának céljai, feladatai a különböző iskolatípusokban, a művészettörténet-tanítás általános alapkérdései, hagyományai, valamint jelene, jogszabályi szabályozása, a művészettörténet tantárgy interdiszciplináris művelődési anyaga, (Nemzeti alaptanterv), az érettségi vizsga követelményei, művészettörténet tárgy tananyagának beillesztése az iskolák nevelési programjába, tantervébe, a tehetségnevelést, -gondozást segítő pedagógiai munka sajátos területeként.
- A művészettörténet oktatás módszertani lehetőségei az általános és speciális kompetenciák fejlesztésére, a személyiségfejlesztésre, a tehetséggondozásra.
- Művészettörténet-oktatás tananyagának szerkesztése, a szerkesztési elvek és a gyakorlati szempontok összehangolása.

- A művészettörténet tantárgy tartalma, felépítése, létező tantervi programok megismerése, a tanórai munka, egy foglalkozás tervezése, felépítése, művészettörténeti tartalmak szak-
tárgyi órákon, az oktatás módszerei a Nemzeti alaptanterv, a kerettanterv és az érettségi
követelmények alapján (tanmenet, óratervek, óravázlatok készítésének módszertana).
- A művészettörténet-tanítás és művészeti nevelés módszerei, eszközei; tevékenységek:
cikkelemzés, poszter, vagy digitális bemutató készítése, házi esszédolgozat írása, tanulói
előadások, asszociációs feladatok, csoportmunka, önálló munka alkalmazási lehetőségei-
nek ismerete a művészettörténet tanítása során a hatékony képességfejlesztés érdekében.
- Készségfejlesztések: vizuális és esztétikai látásmód fejlesztése, problémamegoldó, konfliktus-
kezelési, együttműködési, önálló ismeretszerzési, elemző, megfigyelő, kommunikációs,
vita-, előadói módszerek fejlesztése, a fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző,
ítélőképességnek, ízlésnek, érzelmi intelligenciának, kooperativitásnak) megfelelő módsze-
rek ismerete.
- A tanári munka hatékonyságát segítő szemléltető eszközök, szemléltetési módok, a külön-
böző munkaformákban, az írott és digitális média használata, a hatékony oktatás érdekében.
- Intézmények látogatása: kiállítások, múzeumok látogatásának szervezése, tárlatvezetés,
művészeti neveléssel foglalkozó iskolák, múzeumok (múzeumpedagógia), művészeti emlé-
kek meglátogatása tanulmányi kirándulás, szabadidős programok keretében, a művészet-
történet tanítás tanórán kívüli iskolai lehetőségei, formái, tartalma, szerepe: nemzetközi
és hazai művészeti kiállítások, programok, versenyek, iskolai akciók szervezése, vezetése
és működtetése, az erdei iskola helyszínének művészeti emlékei, tematikus művészeti,
műemlék feltáró-védő táborok.
- Tananyagkészítés és a digitális tananyagfejlesztés lehetőségei, és felhasználási módjai, a
világháló alapú tanulási módszerek, valamint a multimédiás módszerek alkalmazási lehe-
tőségeinek ismerete, használata
- Tanítási módszerek és stratégiák: frontális, egyéni, csoportos, projekt, differenciálás.
- Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális munka, projektben szer-
vezett munka, távoktatásban, digitális környezetben szervezett munka.
- Értékelési célok, értékelési formák: formatív, diagnosztikus, összegző, szóbeli, írásos, megbe-
szélés, kiállítás, mérés.
- Taneszközök, számítógép, vetítők, cd-készítés, digitális bemutató szerkesztése, használata.
- Iskolai gyakorlatok (hospitálás, tanítás), felkészítés mikrotanítás tartására iskolában.

26. NÉMET NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a német nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A német nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.
- Tisztában van a német nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekciónak.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvéllapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.

- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszeritívásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 90–100 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–25 kredit

- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) és szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; nyelvi közvetítés, szövegfajták: minimum 12 kredit.
- Német nyelvű országok ismerete: történelmi országismeret, jelenkori országismeret, kortárs kultúra: minimum 4 kredit.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek: alapvető terminológia, elemi műfajismeret, az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései: minimum 2 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek: alapvető nyelvészeti terminológia, a nyelvtudomány alapvető területei és módszerei: minimum 2 kredit.

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 70–75 kredit

- A szakmai-tudományos nyelvi kompetencia fejlesztése: a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek; szövegfajták; prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; tudományos írás, tanári nyelvhasználat (beszédaktusok az idegennyelv-órán, a tanórai kommunikáció moderálása, a tanulók írásbeli és szóbeli munkáinak értékelése: feedback) minimum 12 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációs ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológiai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek; alkalmazott nyelvészeti ismeretek (kontrasztív nyelvészet, szociolingvisztika, pragmatika, nyelvtörténet), a modern kommunikáció-tudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk minimum 29 kredit.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok a kezdetektől a XXI. századig, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; német-magyar irodalmi párhuzamok, ifjúsági- és gyermekirodalom; a modern kultúra- és médiatudomány alapfogalmai, elméletei és gyakorlati alkalmazásuk, irodalom és medialisítás; kulturális sokszínűség az irodalomban minimum 29 kredit.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A német nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek német nyelven: a német mint idegen nyelv tudományos diszciplína kialakulása és irányzatai, nyelvpolitika, nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, didaktikai elvek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, interkulturális tanulás, hazai kulturális értékek közvetítése, a többnyelvűség didaktikája, irodalomdidaktika, nyelvtandidaktika, szókincs-didaktika, nyelvtanári kompetenciák modelljei, tanárkutatás.
- A német nyelv tanításának szakmódszertana német nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.
- Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a németórán, hibaelemzés, a németóra elemzése és reflektálása, munkaformák ismerete, IKT-eszközök alkalmazási lehetőségei az idegennyelv-órán, WEB 2.0 alkalmazások ismerete, iskolán kívüli programok (projektmunka, diákcsere) szervezése.

b) A gyakorlatot támogató gyakorlat német nyelven: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat német nyelven: 2 kredit.

27. NÉMET ÉS NEMZETISÉGI NÉMET NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a német nyelv, a német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a német és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

- Tisztában van a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyaknak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének érdekében a megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyakban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekciónak.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes minden esetben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- Pozitív példát mutatva hozzájárul a tanulók német nemzetiségi identitásának erősítéséhez, tudatosításához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyak keretein belül.
- Ismeri az interkulturális identitás fejlesztésének, tudatosításának módszereit.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, etnikai, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a német nemzetiségi, a magyar nemzeti és az egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a német nemzetiségi és a magyar nemzeti értékek megismerését és német nemzetiségi identitástudat kialakítását, erősítését és tudatosítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a német nemzetiségi, a magyar és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a külföldi és hazai német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).

- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri a magyarországi németek tárgyi, szellemi kultúráját, a népcsoport történetét feltáró kutatások legújabb eredményeit.
- Ismeri és használja a nemzetiségi tantárgyak oktatásához szükséges szépirodalmi és tudományos műveket, ismeri a vonatkozó történeti forrásokat, adatbázisokat.
- Ismeri a nyelv/nemzetiségi nyelv és kultúra identitásképző és –erősítő szerepét.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv/nemzetiségi nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.
- Tájékozott a hazai német közélet, valamint a nemzetiségpolitika aktuális eseményeiről, kérdéseiről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a cél nyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes a nemzetiség nyelve, irodalma és kultúrája területén megszerzett ismereteit a diákok nyelvtudását fejlesztő, illetve nemzetiségi identitástudatát erősítő projektek tervezésében, megvalósításában alkalmazni.
- Képes az irodalmi műveket, a nemzetiségi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a nemzetiséggel kapcsolatos ismeretek, jelenségek elemzésére, összehasonlítására, következtetések levonására.
- Képes a nemzetiség múltjához és jelenéhez kapcsolódó források felkutatására, recepciójára, felhasználására.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti össze-

függések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

- Képes a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyaknak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.
- A nemzetiség nyelvének tanításával és a nemzetiség kultúrájának megismertetésével párhuzamosan képes növelni a nyelvtanulásban résztvevők szűkebb, valamint tágabb közösségek iránti elkötelezettségét, amelyek alapján nyitottá válnak a hazai német nemzetiség közéleti tevékenységében való aktív részvételre, a helyi, etnikai, nemzeti, európai és egyetemes emberi értékek elfogadására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi német népismeret tantárgyak oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Tudatosan törekszik a nemzetiségi nyelve és kultúrája identitáserősítő szerepének maximális kiaknázására a tanulók szekundér szocializációjában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettanterv szerinti német idegen nyelv, nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak szaktárgyi követelményeit, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a német és nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.
- Ismeri az anyanyelvi oktatás és a szaktárgyi ismeretek a nemzetiség nyelvén történő oktatásának korszerű módszereit.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmaz-

kodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.

- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német idegen nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tantárgyak oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német nemzetiségi népismeret tantárgyak tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi német népismeret oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.

- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét, illetve eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése, nemzeti-iségi identitástudatuk fejlesztése, tudatosítása érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet/a nemzetiség nyelvét, szaktárgyat élő idegen/a nemzetiség nyelvén oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel, a hazai német nemzetiség különböző intézményeivel szervezeteivel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszeritívtásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).
- Képes a magyarországi német nemzetiség szellemi, kulturális életében való aktív részvételre, a nemzetiség közéleti tevékenységének szervezésére iskolai, települési szinten.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 96–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettség vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–25 kredit

- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) és szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; nyelvi közvetítés, szövegfajták: minimum 12 kredit.
- Német nyelvű országok ismerete: történelmi országismeret; jelenkori országismeret, kortárs kultúra: minimum 2 kredit.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek: alapvető terminológia, elemi műfajismeret, az irodalmi szövegelemzés alapvető kérdései: minimum 2 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek: alapvető nyelvészeti terminológia, a nyelvtudomány alapvető területei és módszerei: minimum 2 kredit.
- Nemzetiségi alapismeretek: kutatástörténeti ismeretek és fogalmak minimum 2 kredit.

b) Szakmai képzés ismeretkörei: 76–81 kredit

- A szakmai-tudományos nyelvi kompetencia fejlesztése: a célnyelv és az anyanyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek; szövegfajták; prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése; tudományos írás, tanári nyelvhasználat (beszédaktusok a nyelvórán, a tanórai kommunikáció moderálása, a tanulók írásbeli és szóbeli munkáinak értékelése: feedback) minimum 10 kredit.
- Nyelvészeti és kommunikációs ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés (fonetika-fonológiai, morfológiai, lexikológiai, szintaktikai, szövegnyelvészeti ismeretek); alkalmazott nyelvészeti (kontrasztív nyelvészeti, pszicholingvisztikai, szociolingvisztikai, pragmatikai, szemantikai, nyelvtörténeti) ismeretek; a modern kommunikáció-tudomány elméletei és gyakorlati alkalmazásuk minimum 24 kredit.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: áttekintés a német nyelvű irodalmak történetéről: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás; a kultúra- és médiatudomány alapfogalmainak megismerése, főbb területeinek áttekintése, gyakorlati alkalmazásuk minimum 24 kredit

- Nemzetiségi ismeretek: a magyarországi németek története; a magyarországi németek nyelve (nyelvjárásai), nyelvhasználata; a magyarországi németek tárgyi és szellemi kultúrája; a magyarországi németek (1945 utáni) irodalma; gyerek- és ifjúsági irodalom; a magyarországi német nemzetiségi sajtófigyelés, aktuális nemzetiségpolitika; nemzetiségi jog- és intézményrendszer; nyelv-kultúra-identitás; a nemzetiségi ismeretek gyakorlati alkalmazása (projektmunka, forráselemzés) minimum 18 kredit.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A német és a nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelvidaktikai ismeretek német nyelven: a német mint idegen nyelv és mint a nemzetiség nyelven tudományos diszciplína kialakulása és irányzatai, nyelvpolitika, nyelvtanítási módszerek és nyelvtanulási elméletek, didaktikai elvek, a nyelvtanulási és nyelvhasználói stratégiák, a nyelvi tudatosság, tartalomalapú nyelvoktatás, interkulturális tanulás, hazai kulturális értékek közvetítése, a többnyelvűség didaktikája, irodalomdidaktika, nyelvtandidaktika, szókincsdidaktika, nyelvtanári kompetenciák modelljei, tanárkutatás
- A német és a nemzetiségi német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret tanításának szakmódszertana német nyelven: a nyelvoktatás curriculáris alapjait képező európai és hazai dokumentumok (a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, a kerettantervek és a helyi tanterv) ismerete, tanmenet készítése, tematikus terv készítése, óratervezés, tananyagfejlesztés, tankönyvelemzés, nyelvi és interkulturális készségek fejlesztése.
- Tantárgyakon átívelő interdiszciplináris szemlélet kialakítása, differenciálás, mérés, értékelés a németórán, hibaelemzés, a németóra elemzése és reflektálása, munkaformák ismerete, infokommunikációs eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán, WEB 2.0 alkalmazások ismerete, iskolán kívüli programok (projektmunka, diákcsere) szervezése.

b) Összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat német nyelven: 2 kredit.

28. OLASZ NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles olasz nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Italian Language and Culture

2. A képzési idő 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az olasz nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az olasz nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri az olasz nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei

- Képes ismereteit diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes az olasz nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes az olasz nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott olasz nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri az olasz nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri az olasz nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel az olasz nyelvű irodalomra, de a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket, a nyelvoktatásban alkalmazható applikációkat.

- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri az olasz nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes az olasz nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg az olasz nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti olasz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása:

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: olasz nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés olasz nyelven; olasz gyakorlati nyelvtan.
 - Olaszország civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
 - Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
 - Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
 - A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
 - Felhasználói ismeretek a humán informatikában.
- b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66–76 kredit
- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő olasz nyelv rendszere, hang-, alak- és mondattani jellemzői, használata és változatai; olasz-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, szociolingvisztika, pszicholingvisztika, kutatómódszertan).
 - Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (az olasz nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra az olasz világban; kutatómódszertan).
 - Az olasz nyelvet használó országok civilizációjára, kultúrájára vonatkozó ismeretek (történelem, művészet-, zene-, színház- és kultúrtörténet, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
 - Nyelvfejlesztés és olasz nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- a) Az olasz nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit
- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegen nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).

- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.
- b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat olasz nyelven: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat olasz nyelven: 2 kredit.

29. OROSZ NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles orosz nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Russian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, valamint a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az orosz nyelv tanítására, pedagógiai feladatainak ellátására, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az orosz nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (a nyelvérzék komponensei, fonetikai kódolási képesség, nyelvtani érzékenység, induktív nyelvtanulási képesség, asszociatív memória, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, tanulási stratégiák).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.

b) képességei

- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes az orosz nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes az orosz nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, illetve egyéb hátrányos helyzetű kisebbségi társadalmi csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott orosz nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkron nyelvéllapot fonetikai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri az orosz kultúrát, annak sajátosságait, ismeri az orosz kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel az orosz nyelvű irodalomra, illetve a kortárs kultúra elemeire.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a multimediális eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri az orosz nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes az orosz nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg az orosz nyelv és kultúra oktatásban betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti orosz szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző nyomtatott és online feladatgyűjteményekkel kapcsolatban.
- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes nyomtatott és online feladatgyűjtemények összeállítására és alkalmazására.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkal és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakításában.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 95–107 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 20–26 kredit

- Nyelvismeret, alapszintű idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: orosz nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák, orosz gyakorlati nyelvtan.
- Az orosz civilizáció alapjai.
- Nyelvtudományi alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 75–81 kredit

- Nyelvfejlesztés és orosz nyelvű kommunikáció közép- és haladó szinten, nyelvi közvetítés.
- Történeti, leíró és alkalmazott nyelvészeti ismeretek (az orosz nyelv rendszere: hang-, alak-, mondattan, szövegtan és stilisztika; lexikológiai-lexikográfiai, orosz-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek).
- Irodalom- és kultúratudományi ismeretek (az orosz nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és irányzatok, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegértelmezés és szövegelemzés, társzművészetek).
- Az orosz civilizációra vonatkozó ismeretek (történelmi és társadalmi ismeretek, média és kultúra, populáris kultúra, interkulturális kommunikáció).
- A tudományos írás alapjai.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) Az orosz nyelv és irodalom tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegen nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

30. PEDAGÓGIATANÁR

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel a szakképzettség oklevélben szereplő

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles pedagógiatanár
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Educational Science

2. A képzési idő az 1. § c) pontja szerinti képzésben 2 félév.

3. A képzés célja: az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában, szakképző intézményben felnőttek át- és továbbképzésében a pedagógiai ismeretek tanítására, segítő szakemberek képzésére, az iskola pedagógiai feladatainak végzésére, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatokra képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányaik doktori képzésben való folytatására történő felkészítés.

4. Az elsajátítandó szakmai tudás, képesség

4.1. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b)–c) pontja tekintetében:

a 2. mellékletben meghatározott tudás, készség, képesség;

4.2. a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A pedagógiatanár szakterületi tudása, készségei, képességei

a) a megszerezhető tudás, képesség

A pedagógiatanár ismeri

- a szakmajegyzék szerinti szakma képzési és kimeneti követelményeiben és a programtantervében meghatározott, valamint a szakma ágazata szerinti ágazati alapozó ismereteket, továbbá a közismereti kerettantervben meghatározottak átadáshoz szükséges ismereteket;
- a pedagógiaoktatás nevelésfilozófiai, társadalomelméleti, társadalompedagógiai alapjait, iskolapedagógiai vonatkozásait;
- a pedagógiaoktatás jelentőségét a hazai iskolarendszer fejlesztése szempontjából, a bolognai folyamat hatását a pedagógiaoktatás színtereire; a felnőttoktatás sajátosságainak szerepét a pedagógia tárgyak oktatásában;
- a pedagógusképzési, tanárképzési modelleket, koncepciókat a nemzetközi és a hazai gyakorlatban, a pedagógiai tárgyak oktatásnak módszertani kérdéseit;
- a pedagógus szakma pályaképének formálási lehetőségeit;
- a mesterségbeli tudás és a speciális pedagógiai képességek fejlesztésnek módszereit, a pedagógiai előfeltevések, nézetek megismerését, alakításuk lehetőségeit és technikáit, a hatékony pedagógia kommunikációt és együttműködést;
- pedagógus szerepeket, feladatokat az iskolai szervezeten belül és kívül, a pedagógiai innováció lehetséges terepeit, formáit, gyakorlatát.

b) a megszerezhető készség, képesség:

A pedagógiatanár képes

- a köznevelésben, a szakképzésben és a felsőoktatásban is a pedagógia korszerű tartalmait egy újszerű didaktikai megközelítésben tanítani;
- a pedagógiai tárgyak oktatása során az ismeretközlésen túl speciális pedagógiai képességeket fejleszteni és a pálya gyakorláshoz nélkülözhetetlen attitűdöket alakítani, végső soron egy kompetenciaalapú oktatási folyamatot tervezni, irányítani és értékelni.

4.2.2. A pedagógiatanár szakképzettség szempontjából meghatározó szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeret a neveléstudományi mesterszaknak megfeleltethető, nem tanári mesterszakon szerzett, a tanári szakképzettséghez tartozó pedagógiai tudást foglalja magában.

5. A pedagógiatanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei

- A reflektív pedagógiai gondolkodás és tevékenység fejlesztésének lehetőségei, módszerei. Korszerű tanulásszervezési, irányítási és értékelési technikák a pedagógiai tárgyak oktatásában.
- A pedagógiaórák tervezésének kérdései. A pedagógiai megfigyelések, gyakorlatok szervezésének, irányításának, értékelésének kérdései formális és nemformális keretek között.
- Pedagógiai projektek tervezésének, szervezésének módszertana. Kutató, fejlesztő munka a pedagógiai tárgyak oktatása kapcsán.

31. PORTUGÁL NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles portugál nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Portuguese Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szak-képesítés megszerzésére felkészítő szakaszában vagy az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a portugál nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A portugál nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a portugál nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei

- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a portugál nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a portugál nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott portugál nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri a szinkrón nyelvéllapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a portugál nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a portugál nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a portugál nyelvű irodalomra, de ide értve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

- Ismeri a portugál nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a portugál nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a portugál nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti portugál idegen nyelv szaktárgyi és érettségivizsga követelményeit, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a portugál idegen nyelv tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a portugál nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a középszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani tantárgypedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: portugál nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és előszóbeli kifejezés portugál nyelven; portugál gyakorlati nyelvtan.

- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) a szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66–76 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő portugál nyelv rendszere, használata és változatai; portugál-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatómódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a portugál nyelvű irodalom történeti áttekintése: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok, szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai és verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a portugál világban; kutatómódszertan).
- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
- Nyelvfejlesztés és portugál nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A portugál nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegennyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvtanításon. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és személyre szabott oktatás.

- b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat portugál nyelven: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat a szakterületen belül: 2 kredit.

32. ROMÁN ÉS NEMZETISÉGI ROMÁN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Romanian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a román nyelv és a román nyelv és irodalom, valamint a román népismeret tantárgy tanítására az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulását, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, felismeri a tanuló fizikai és pszichés tulajdonságait és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri a tanuló tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik a tanuló tevékenységének módosítására, tudásának folyamatos fejlesztésére.

- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei:

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni a tanulók esélyeit befolyásoló kontextuális folyamatokat iskolán belül és kívül.
- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a román nyelv tanításának alapvető szakmódszertani irányait, valamint a szakterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes román nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre román nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti román szaktárgyi és érettségivizsga követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, a nem formális és az informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.

- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók román nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában).

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni a román idegen nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.

- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.
- Tudatosan él a kiégést megelőző technikák alkalmazásával.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: román nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése) és szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és előszóbeli kifejezés román nyelven; román gyakorlati nyelvtan.
- A román nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek alapjai (történelem, földrajz, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 66–76 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: román irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; irodalom és medialitás, magyar-román irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet, kommunikációelméleti ismeretek (az élő román nyelv rendszere, használata és változatai; román-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatómódszertan).

- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi románok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi románok irodalma, a magyarországi román nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A román és a román nyelv és irodalom, valamint a román népismeret tantárgy tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi népismeret tanításának céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat román nyelven: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat román nyelven: 2 kredit.

33. SPANYOL NYELV ÉS KULTÚRA TANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles spanyol nyelv és kultúra tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Spanish Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szak-képesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a spanyol nyelv tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. a spanyol nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

b) képességei

- Képes ismereteit tanulói fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes a spanyol nyelv és kultúra speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.

- Képes a spanyol nyelv tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.
- A tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.

b) képességei

- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a beszélt és írott spanyol nyelv szabályait, regisztereit, képes a spanyol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai, pragmatikai valamint diskurzus szintű jellemzőit és ezek összefüggéseit.
- Ismeri a spanyol nyelvű kultúrákat, azok sajátosságait, ismeri a spanyol nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, különös tekintettel a spanyol nyelvű irodalomra, de ideértve a kortárs populáris kultúra elemeit is.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, valamint az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

- Ismeri a spanyol nyelv tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a spanyol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógiai tevékenysége során helyesen, a kontextushoz illően alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a spanyol nyelv és kultúra oktatásában betöltött szerepét.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Törekszik arra, hogy szaktárgyi, szakmódszertani és interkulturális tudását folyamatosan, egyénileg fejlessze.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet és az arra épülő kerettantervek szerinti spanyol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes a pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására, az önálló és önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére és megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét, illetve sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére és képes ezekről osztálytermi kutatás alapján adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból, illetve a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző nyelvkönyvekről, feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására.
- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Ismeri a nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására, (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését. Biztosítja a tanulók számára a visszacsatolás lehetőségeit.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 91–111 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 25–35 kredit

- Nyelvismeret, idegen nyelvi kommunikációs kompetencia: spanyol nyelvű szövegértési (írott és hallott szöveg értése), szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) kompetenciák; helyes kiejtés és élőszóbeli kifejezés spanyol nyelven; gyakorlati spanyol nyelvtan.
- Spanyolország és Spanyol-Amerika civilizációjára vonatkozó ismeretek (földrajz, történelem, népesség, állam és társadalom, kultúra).
- Nyelvészeti és kommunikációelméleti alapismeretek.
- Irodalom- és kultúratudományi alapismeretek.
- A latin nyelv alapjai és az újlatin nyelvek kialakulása, elterjedése.
- Felhasználói ismeretek a humán informatikában.

b) Szakmai törzsanyag szakterületei ismeretkörei: 66–76 kredit

- Leíró és alkalmazott nyelvészeti, kommunikációelméleti ismeretek (az élő spanyol nyelv rendszere, használata és változatai; spanyol-magyar kontrasztív nyelvészeti ismeretek, nyelvpolitika; interkulturális kommunikáció; kutatómódszertan).
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek (a spanyol nyelvű irodalmak történeti áttekintése, korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik, irodalmi műfajok és szövegek olvasása, szövegértelmezés, szövegelemzés, stilisztikai, retorikai, verstani alapismeretek, irodalom és medialitás, művészetek és populáris kultúra a hispán világban, kutatómódszertan).
- Spanyolország és Spanyol-Amerika civilizációjára vonatkozó ismeretek (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra).
- Nyelvfejlesztés és spanyol nyelvű szakmai kommunikáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget a kerettantervben, az érettségi vizsgakövetelményekben és a fentiekben nem szereplő tartalmakon túlmutató további szakterületi ismereteket tartalmazó tárgyak felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy a középfokú nevelés-oktatás évfolyamain képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A spanyol nyelv és kultúra tanára szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint az idegennyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka projektfeladatok).

- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Összefüggő féléves gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

34. SZERB ÉS NEMZETISÉGI SZERB NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Serbian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a szerb nyelv és szerb nyelv és irodalom, valamint a szerb népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a szerb nyelv és irodalom speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- A szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szerb nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szerb nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szerb nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szerb szaktárgyi és érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szerb nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettség vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi alapismeretek, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Szerbia ismerete: az anyaország földrajzi adottságai, történelmi ismeretek A magyarországi szerbek régiói: a szerb nemzetiség települési területén a földrajzi adottságok, az életviszonyok, életmód és gazdasági kapcsolatok közötti összefüggések.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szerb nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzetiségi nyelv; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szerb irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szerb irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szerbek nyelvhasználata (nyelvi fejlődésre ható tényezők, nyelvi változatok); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szerbek irodalma, a magyarországi szerb nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

- a) A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit
- Nyelv, irodalom tanításának módszertana.
 - A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
 - Nyelv, irodalom és céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi nyelvek oktatására vonatkozó tartalmi szabályozók ismerete.
 - Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
 - A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
 - A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
 - Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.
- b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.
- c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

35. SZLOVÁK ÉS NEMZETISÉGI SZLOVÁK NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovak Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szlovák nyelv és szlovák nyelv és irodalom, valamint a szlovák népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovák nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovák nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovák nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szlovák szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovák nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képessége

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségét.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettség vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Szlovákia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szlovák nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovák irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovák irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovákok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovákok irodalma, a magyarországi szlovák nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv a nemzetiségi irányelvek és a szlovák nyelv, szlovák nyelv és irodalom, a szlovák nemzetiségi népismeret kerettantervi ismeretei.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok.)
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

36. SZLOVÉN ÉS NEMZETISÉGI SZLOVÉN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovenian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a szlovén nyelv és szlovén nyelv és irodalom, valamint a szlovén népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.

- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovén nyelvű szak módszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szak módszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovén nemzetiségi szakterület és szak módszertan ismeretrendszerét alkotó elkép-

zelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovén nyelven.

- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv és a kerettantervek szerinti szlovén szaktárgyi és érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovén nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.

- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségét.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettség vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Szlovénia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi szlovén nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és nemzeti-ségi nyelv stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovén irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovén irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovének nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovének irodalma, a magyarországi szlovén nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra tanára szakképzettség sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Szlovén nyelv, szlovén nyelv és irodalom és nemzetiségi népismeret tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készségfejlesztés lépései.
- Szlovén nyelv, szlovén nyelv és irodalom és szlovén népismeret oktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, a szlovén nyelv és irodalom, valamint szlovén népismeret kerettanterv ismerete
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok.)
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

37. TECHNIKA- ÉS TERVEZÉS-TANÁR

Informatikai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles technika- és tervezés-tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Technology and Planning

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a technika és tervezés tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A technika- és tervezés-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a technika és tervezés tanítási terület ismeretelméleti, terminológiai alapjait és kapcsolatát más területekkel.
- Ismeri a technika és tervezés tantárgyi kompetenciák mérésére és értékelésére alkalmas módszereket, eszközöket.
- Ismeri a technika és tervezés szakmódszertanának hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

b) képességei

- Képes a tanulói igényeknek megfelelő munkadarabot, példaanyagot választani, az ember alkotási folyamatát módszertanilag modellezni, a megtanítás stratégiáját alkalmazni, a tantárgy szintetizáló jellegét erősíteni az alkalmazott tudás terén.

- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő – tanulók felismerésére, a differenciált bánásmód kialakítására, az egyéni adottságok felismerésére, a tantárgy jellegének megfelelő fejlesztésére, a csoport alkotás során a helyes megoldás kialakítására.
- Képes a tanulók kezűgyességének, a kéz intelligenciájának fejlesztésére.
- A szellemi és a manuális munkára és annak eredményeinek megbecsülésére szoktatja tanítványait.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására és eredményinek felhasználására.
- Képes mindennapi pedagógiai szituációkat elemezni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt.
- Törekszik az aktív együttműködésre a tantárgy, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Együttműködik a kollégáival és szerepet vállal a tantárggyal kapcsolatos innovációs tevékenységben.
- Törekszik az élethosszig tanulással kapcsolatos pozitív attitűd kialakítására, és a tanulók tanórai, tanórán kívüli (szakkörök) és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a technikai (műszaki, agrár, szolgáltatási) problémahelyzetek megoldásának korszerű módszereit, eljárásait, ezeket választva tanulói, közösségi együttműködésre szoktat (projekt-módszer, kooperativitás).
- Ismeri és alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a tantárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- Képes közlekedési, háztartásökonómiai, modellező és robotépítő szakkörök szervezésére, vezetésére.
- Technika szaktanterem igényes gondozója.
- Felkészít a szaktárgyi tanulmányi versenyekre, képes azok tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a csoport közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Segíti a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének kialakulását, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás tanulását, a helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadását. Képes a konfliktusok hatékony kezelésére.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti értékek, különösen a magyar ipar és technikatörténet beépítésére a tantervbe.
- A tanulókat önálló véleményalkotásra, a mérlegelő gondolkodásmódra ösztönzi.
- Nyitott a technikai alkotások tervezésénél és kivitelezésénél a környezettudatosság iránt.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az általa tanított tudományág, szakterület (tanulási terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a tanulásszervezési módokat, tanítási és tanulási stratégiákat, fontosabb módszereket.
- Ismeri a tantárgy módszertanának hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható nyomtatott és nem nyomtatott információforrásokat, a digitális tankönyveket, taneszközöket.
- Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait, a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, tantervi és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

b) képességei

- Képes a különböző tudásterületek közötti összefüggések felismerésére és a különböző tudományterületi, szaktárgyi tartalmak integrációjára.
- Képes tantárgy keretében végzett tevékenységekkel, a hagyományos kézműves és a digitális technológiák felhasználásával a tanulókat a kreatív tervező és alkotó munkára motiválni.
- Képes a gyakorlati tevékenységekhez szükséges készségek és képességek kialakítására.

c) attitűdje

- Tanári munkájában a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba.
- Nyitott és innovatív a tervezési és végrehajtási készségek kialakítására, a tantárgy keretében az életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldására történő felkészítésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a technika és tervezés tantárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, a tananyag kiválasztás és rendszerezés szempontjait.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, tantervfajtákat, tantervtípusokat, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információk forrását.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tanterveit, vizsgakövetelményeit.

- Ismeri a tananyag kiválasztás és a rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az erről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés és tanítás összefüggéseit.

b) képességei

- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei nevelési céljainak érvényesítésére.
- Szakterületén felkészült és képes tanítási programok, önálló éves tanmenet, tematikus tervek, tanítási-tanulási egységek, tanítási órák tervezésére, óravázlat készítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, modellek, munkadarabok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók megválasztására.
- A tanulók életkori sajátosságainak és tudásszintjének megfelelően képes a technika történetiségének és intenzív fejlesztésének tendenciáit bemutatni, a jelenkor technikai szintjét értékelteni, a jövő lehetséges megvalósításait extrapolálni.
- Képes a különböző nyomtatott és digitális tananyagokat kezelni, a tanítási fejlesztési céloknak megfelelő tartalmakat kiválasztani, rendszerezni, szerkeszteni, alkalmazni.
- A technika alapelveinek (célorientáltság, tervszerűség, gazdaságosság, rendszerelmélet és modell elv) a technika alapkategóriáinak (anyag, energia, információ, rendszer, modell) értő, a mindennapi élet során tudatos gyakorlati alkalmazója.

c) attitűdje

- Önreflexióval tudja szabályozni a tanítás-tanulás folyamatát.
- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a kollégákkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség). A gyakorlatok tervezésénél figyelembe veszi és törekszik a maximumra az iskola lehetőségei terén.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a technika és tervezés szaktárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket, a tapasztalás jelentőségét.
- Tisztában van a szóbeli, írásbeli, műszaki kommunikációs, manuális kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival
- A megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, enged saját ötleteket, kezdeményezéseket megvalósítani.
- Felkészült a szaktárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai alkalmazásoknak a szaktárgy tanulása, a technikai környezet alakításának során való felhasználására.

b) képességei

- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, technikai probléma megoldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására, alkalmazására.
- Képes a technika és tervezés ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, rendszerezésével, közvetítésével az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a technika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési, gyakorlati tevékenységek nehézségeinek kezelésére.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Törekszik a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, az önszabályozó tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését.
- Nyitott az egész életen át tartó tanulásra, tudva, hogy a technikai környezet változása folyamatosan új tudás megszerzését igényli.
- Törekszik a tanulókkal való együttműködés megvalósítására a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Szakszerű tudása van az értékelés funkcióiról, folyamatáról, formáiról és módszereiről.
- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes különböző értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók tantárgyi teljesítményeinek, fejlődésének nyomon követésére, elemzésére.
- Képes a tanuló képességei, teljesítménye, érdeklődése, önmagához viszonyított fejlődése alapján pályakép alakítására, pályaaorientációra.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a tantárgy társadalomtudományok, természettudományok aktív cselekedetekbe ágyazott lehetőségeinek a tantárgyközi együttműködésben történő alkalmazását.
- Felkészült a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezésének egyeztetésére.

- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit.
- Tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára
- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel, szakmai egyesülettel.

b) képességei

- Képes felismerni, értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai szerepvállalását.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Képes kapcsolatot teremteni a közművelődési intézményekkel, ipari, mezőgazdasági és szolgáltató vállalatokkal, üzemekkel.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Kész részt vállalni a tantárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tájékozott a technika és tervezés tantárgyhoz, a szaktanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

b) képességei

- Képes részt venni a technika és tervezés fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Képes a technika és tervezés tantárgyán belüli szakmai együttműködésre.

c) attitűdje

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Tisztában van a szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

A szakmai alapozó ismeretekből és a szakmai törzsanyag szakterületi ismeretköreiből legalább 97 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- A technika és tervezés matematikai alapjai: matematikai logika és halmazelméleti alapok. Valós számok, komplex számok. Vektoralgebra. Számsorozatok. Függvények jellemzői, határértéke. Valós-valós függvények. A differenciálszámítás alapjai, alkalmazása. Határozatlan és határozott integrál. Mátrixszámítás. Determináns fogalma és alkalmazása lineáris egyenletrendszerek megoldására.
- A technika és tervezés fizikai alapjai: a fizika tárgya. Kinematikai és dinamikai alapok. Munka, energia. Energiafajták. Merev test. Forgatónyomaték. Szilárd testek rugalmas alakváltozásai. Folyadékok és gázok mechanikája. Hang. Hullámok. Közegellenállás. Termodinamikai alapok. Elektrosztatikai alapok. Áram. Mágnesség alapjai. Maxwell-egyenletek. Fény és más elektromágneses hullámok. Spektroszkópia. Feladatok megoldása és kísérletek megismertetése a hőtan, az elektromosság, az atomfizika területéről. Az atomfizika alapjai.
- A technika és tervezés kémiai alapjai: az anyag, anyagok felosztása, csoportosítása, jellemzői. Szervetlen kémia alapjai. Periódusos rendszer felépítése. Elemek csoportjainak jellemzése. Fémek. Kristályszerkezet, molekulászerkezet, halmazállapotok. Vegyületek általános jellemzői. Szerves kémia alapjai. Szénhidrogének. Szénhidrátok. Szerves savak. Fehérjék.
- A technika és tervezés biológiai alapjai: az élőlények kapcsolatrendszere, azok egymásra épülése. Természetes ökológiai rendszerek, ökoszisztémák. A fajok diverzitása. A természetvédelem rendszere. Globális környezeti gondolkodás, fenntartható fejlődés. Az élelmiszer-technológia biológiai, mikrobiológiai vonatkozásai. Génmanipulációs eljárások a mezőgazdaságban. Adalékanyagok, színezékek. Növényi gyógyszer-alapanyagok. Ökológiai alapismeretek, humánökológiai fogalmak. Számítógéptechnika: számítástechnika történeti előzményei. Számítógép generációk. Nyelvek és operációs rendszerek fejlődése. Számítógépek funkcionális felépítése. Központi egység, beviteli egység, kiviteli egység, háttértárolók típusai, felépítései, működésük fizikai alapelvei. Hálózatok kialakulása, fejlődése. Internet. Fontosabb hálózati alkalmazások. Jelenkori számítástechnika rövid bemutatása. PC felépítése. Nyomtatók működése. Operációs rendszerek alapjai. Vírusok. Fájlok és könyvtárak (mappák) kezelése.
- Életviteli ismeretek: a társas-társadalmi és a mesterséges (technikai) környezet tapasztalati megismertetésére, a mindennapi életvezetéshez szükséges tudás nyújtásának kialakítására irányuló ismeretek. Család, háztartás, tárgykultúra. Kisebbség és hátrányos helyzet fogalma, kisebbségi csoportok Magyarországon és életmód jellemzőik. Kisebbségek és hátrányos helyzetűek egészség-esélyei. A család, mint legfontosabb kiscsoport. A család változása. A családi szocializáció, nemi szerepszocializáció. A családi élet szakaszai. Veszélyforrások a családban. Az életmód és az életstílus definíciói. Az egészséges életmódot meghatározó tényezők.

- Ember és technika: az életvitelt meghatározó technikai környezet értelmezése. Technika, mint a „harmadik környezet”. Általános műveltség, technikai műveltség. Az embert körülvevő környezetek (természet, társadalom, technika) kölcsönhatásai. A technika ismeretrendszere, alapelvei, módszere, alapkategóriái. A technika öt alapkategóriájának történeti vizsgálata. A technika kultúrtörténeti jelentősége. Az őskor, az ókori birodalmak a görög és római kor technikája, a középkor technikája. Az újkor technikai fejlődése a társadalmi változások tükrében, a legújabb korunk technológiáinak története és a fejlődés tendenciái. A tudomány és a technika kapcsolata a történelem folyamán. Magyar technikatörténet.
- Műszaki ábrázolás és kommunikáció: a technikai térben való eligazodás „nyelvének” elsajátítása. Térszemlélet-fejlesztés. Ábrázoló geometriai alapok. A műszaki kommunikáció alapjai. Szabványbetűk, szabványírás. Tér-sík probléma. Axonometrikus ábrázolás. Egyszerű gépelemek megismerése és ábrázolása vetületben és jelképes ábrázolással. Metszeti ábrázolás. Alkatrész és összeállítási rajok. Építészeti és épületgépészeti rajzdokumentációk. Szabványok.
- Környezetkultúra, környezetgazdálkodás, környezettechnika: a környezet fogalmi rendszere. A fenntartható fejlődés értelmezése. Globális környezeti gondolkodás. A környezeti károk kialakulásának társadalmi-gazdasági okai. A műszaki-tudományos fejlődés társadalmi és környezeti vonatkozásai. Életminőség, környezetminőség. Területfejlesztés. Hulladékgazdálkodás. Levegőtisztaság védelem. Vízminőség védelem. Talajvédelmi alapok. Zaj és rezgés. Korszerű környezettechnikai eljárások.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 75–79 kredit

b.1) gépészet-mechanika-munkavédelem szakismereti terület: 27–34 kredit

- Anyagtudomány és technológia: az anyag keletkezésére vonatkozó elméletek, rendező elvek. Az általunk használt anyagok csoportosítása. A technológiák általános jellemzői, csoportosítása, az anyagmegmunkálások főbb területei. A technikai-műszaki tervek megvalósításához szükséges alapvető ismeretek és készségek elsajátítása. Az alkalmazott anyagok mechanikai és technológiai tulajdonságainak ismerete. Az anyagok előállításának főbb technológiái, e technológiák természeti, gazdasági és társadalmi kapcsolatrendszere. Alapvető anyagmegmunkáló műveletek, műveletelemek, szerszám- és gépismertek elsajátítása (papír, képlékeny anyagok, fa, fém, textil, műanyagok, kompozit anyagok, intelligens anyagok, komplex alkalmazás).
- Munkavédelem, tűzvédelem, katasztrófavédelem: különböző munkafolyamatok és munkahelyek munkabiztonsági alapelvei és követelményei. A biztonságos munkavégzés szervezési és vezetéselméleti alapjai. Foglalkozási ártalmak típusai, leírásuk megelőzési és védekezési módszerek. Tűz- és robbanásvédelem. Elektromos berendezések és munkahelyek érintésvédelmi alapjai. Környezeti ártalmak és azok hatásai. Foglalkozási megbetegedések és megelőzésük módszerei. Munkabalesetek, elsősegélynyújtás és újraélesztés. Katasztrófatípusok és katasztrófavédelem.
- Ergonómia és korszerű munkaszervezés: a környezettudatos magatartás igényének, formáinak kialakítása a háztartási tevékenységek során. Termékergonómia. Az ergonómia alkal-

mazási területei. Foglalkozási ergonómia. Fogyasztói ergonómia. Kognitív feldolgozás. Antropometria. A szerszámok kialakítása. Kezelő- és állítóelemek. Jelzőelemek. A fizikai munkakörnyezet. Megvilágítás. Zaj. Mikroklíma. Színek. Ergonómiai kísérlet. A fogyasztói termékek ergonómiai minősítése. Emberi tényezők és intelligens termékek. A használati utasítások ergonómiai vonatkozásai. Háztartás- és környezet-gazdaságtan. Háztartás és ergonómia.

- **Konstrukcióelmélet:** a technikai-műszaki problémák megoldásához szükséges tervezési-konstrukciós ismeretek elsajátítása. Tervezés, konstruálás. Konstruálás történet. A szükséglet. A konstruálás alapelvei. Biztonság és kockázat elve. Produktumtervezés folyamata. A produkció tervezése. Projektmunka szervezése. Rugalmas rendszerek. A számítógépes folyamattírányítás: CNC–CAD–CAM–FMS–CIM. Az ipar 4.0 kihívásai és eredményei.
- **Rendszer és modell:** a technikai környezetben való eligazodás rendszertani alapjainak bemutatása. A rendszer fogalomköre. Rendszerdefiníciók. Rendszerelmélet. Rendszerszemlélet. Rendszer és környezet. Rendszer funkciója. A rendszer hierarchiája. A rendszer szerkezete. A rendszer folyamatai. Rendszerelemzés. Rendszerszintézis. Rendszertechnika. Rendszertípusok. Rendszerosztályok. Információs rendszerek. Irányítási rendszerek. Modellek. Modellezés célja, típusai. Hasonlóság elmélet. Geometriai hasonlóság. A jelenségek hasonlósága. A hasonlóság szükséges és elégséges feltételei. Hasonlósági invariánsok és hasonlósági kritériumok. Matematikai modell és mérlegegyenlet kapcsolata. Probléma és feladat. Kísérletek és megoldási módok.
- **Géprendszertan:** a gép, mint a mai életvitelünk meghatározójának tudatosítása. A műszaki mechanika alapjai. Statika. Tartók. Terhelés és igénybevétel. Szilárdságtan. Méretezési eljárások. Gép, mint rendszer. Gépelemek és méretezésük (tengelyek, tárcsák, ágyazások). Erő, alak és anyagzáró hajtások. Tengelykapcsolók. Méretezés és modellezés alapjai. Géprendszerek csoportosítása. Erőgépek. Munkagépek. Áramlástechnikai elven, termodinamikai elven működő gépek. Hajtóművek. Működési elvek és szerkezetek. Gépszerkezetek szerelése. Hajtóművek, belső égésű motorok. Fékrendszerek, kormányművek, lehajtások karbantartó szerelése.
- **Közlekedéstechnika:** közlekedés-rendszertani alapok. Közlekedés és környezet. Korszerű anyagok és technikák. Járműszerkezetek. Járműmotorok. Jármű üzemtan és vizsgálat. Közlekedés kultúrtörténete. Közlekedési ismeretek és magatartás. Önjáró, önvezető járművek műszaki alapjai és jogi kérdései. Közlekedési nevelés módszertana.
- **Technika laboratóriumi gyakorlatok:** az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).

b.2) információ és energetika szakismereti terület: 15–26 kredit

- **Energia, energetikai rendszerek:** az energia, mint a technika egyik alapkategóriája. Termodinamika és energodinamika fogalmi rendszere, főtételei. Elméleti és gyakorlati körfolyamatok. A matematikai modell. Globális és lokális mérleg. Jellegzetes energetikai folyamatok. Energiaigények, energiafogyasztók. Energetikai hatások. Energiaprognózis.

Megújuló és nem megújuló energiák és alkalmazásuk. Energialánc. Közlekedési rendszerek energetikája. Fűtés, hűtés energetikai értékelése. Erőművek. Energiapolitika.

- Információtechnika, információs rendszerek: az információáramlás és feldolgozás modelljei. Természetes és technikai információs rendszer elemei. A technikai információs rendszer integrált elemei. Tápegységek. Egyenirányítók. Szűrő áramkörök. Erősítők. Rezgéskeltők. Modulációs elvek. Digitális alapáramkörök. Rádió- és televízióadás és -vétel elve. Színes televíziós rendszerek. Vezérlés és szabályozástechnika elemei az irányítástechnikában. Műszerek és jellemző paramétereiknek ismertetése, alpmérések. Egyszerű áramkörök építése. Diódák karakterisztikájának felvétele, paramétereinek meghatározása. Tranzisztor karakterisztikájának felvétele, paramétereinek meghatározása. Differenciáló és integráló négyfólyusok. Logikai áramkörök összeállítása félvezető elemekből. Robotika. Egyszerű kibernetikai modellek. Modern technikai rendszerek és működésük (vezetékes és mobil telefonhálózatok, űrtávközlés, GPS, intelligens eszközök).
- Digitális technika: digitális technika alapjai. Matematikai logika alapjai. Alapvető logikai áramkörök; megvalósításuk hagyományos áramköri elemekkel, illetve integrált áramkörökben. Egyszerű digitális kapcsolások. Analóg-digitális átalakítók jellemzői, alkalmazásuk. Memóriák elvi működése, főbb jellemzőik, csoportosításuk, szervezése. A PC alapvető belső áramkörei; alapszintű programozásuk. A PC, mint digitális vezérlő rendszer felhasználási lehetőségei. Robotok programozása. Mikrovezérlők. 3D nyomtatás. Neurális hálózatok, mesterséges intelligencia alapjai.
- Intelligens épülettechnikai rendszerek: az építkezés rövid története. Épülettervezés a funkciók, valamint gazdaságossági és ergonómiai szempontok figyelembevételével. A helyiségek és az égtájak kapcsolata. Az épületek víz-, fűtés- és energiaellátó rendszerei, szennyvízelhelyezés, valamint a hulladék gyűjtése és tárolása. Környezetvédelem. Anyag- és energiatudatos építészet értelmezése. Korszerű építőanyagok tulajdonságai. Hőkamera alkalmazása a hőveszteségek feltárására. Ökocentrikus építészet fogalmi rendszere: szoláris, bioszoláris, klímataudatos, zöld építészet. Passzív fűtés jellegzetességek (üvegezés, transzparens szigetelés, vízfalak, falkollektorok). Hibrid és aktív rendszerek (napterek, fázisváltós falak, légkollektorok, hőszivattyúk, kollektorok, fotovoltaiikus rendszerek. „0” fűtésű rendszerek, passzív házak. Építmények belső terében elhelyezett automata rendszerek lokális és centrális irányítása. Intelligens világítás, redőnymozgatás modellezése.
- Számítógéppel támogatott tervezés: egyszerű, ingyenes tervezőprogramok: tudásuk, képességeik. Professzionális tervezőprogramok: tudásuk, képességeik. Rajzolás AutoCAD programmal. Bonyolultabb konstrukciók tervezése. Tervezés közvetlenül 3D-ben. Folyamatok vezérlése. Térinformatikai alapok. Térbeli döntéstámogató rendszerek.
- Technika laboratóriumi gyakorlatok: az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).

b.3) mezőgazdaság és életvitel szakismereti terület: 15–26 kredit

- Fogasztóvédelem: fogyasztói magatartás és kereslet, a fogyasztó preferenciarendszere, jövedelmek– árak–optimalizálás, a piaci kereslet és a kereslet rugalmassága, a fogyasztási elmélet kiterjesztése, alkalmazása. Piaci szerkezetek, a monopólium, piacsabályozás. Termelési tényezők piaca, az erőforrások kereslete és kínálata, munkakínálat és munka-piac, tőke, kamat, befektetés, aktíva-piacok, tényezőárak, jövedelemmegoszlás. Az általános egyensúly, illetve a jóléti közgazdaságtan, általános komparatív egyensúly, társadalmi és gazdasági jólét, piaci elégtelenségek. Fogyasztók jogai. Agrotechnika: a mezőgazdasági termelést meghatározó biotikus és abiotikus tényezők ismerete. A talaj altípusok, kialakulásuk és eltérő művelési módok. A talajok tápanyagellátásának és öntözésének tervezése. A növényvédelem rendszere, az Európai Unió egységes előírásai. A mezőgazdasági termelés szerkezete – növénytermesztés, állattenyésztés, erdőgazdálkodás, halászat, vadászat. A mezőgazdaság genetikai alapja, a fajok és fajták diverzitása. Állattartás. A magyar mezőgazdaság szervezeti felépítése, termesztési programok feltételrendszere. Agrár-, környezet-, ökológiai gazdálkodás. Biotechnológia alkalmazása a mezőgazdaságban. A mezőgazdasági termékek élelmiszer-ipari feldolgozása. A mezőgazdasági termelés minőségbiztosítása. A mezőgazdasági termékek élelmiszer-ipari feldolgozása. A fenntartható mezőgazdasági termesztés.
- Táplálkozástan: táplálkozás élettana és biokémiája. A tápanyagok hasznosulása. Tápanyagszükséglet és energiaforgalom. Tápanyagok csoportosítása. Az élelmiszerárak tulajdonságai és összetétele. Élelmiszer-tartósítás célja, jelentősége, elvi alapjai. Tartósított termékek. Növényi eredetű élelmiszerek: gabonafélék, malomipari termékek, tésztaipari termékek, sütőipari termékek, édesítőszeres, édesipari termékek, gyümölcs- és zöldségárak. Állati eredetű élelmiszerek áruismerete: a húsok és húskészítmények, étkezési zsiradékok, tej és tejtermékek, tojás. Élvezeti szerek áruismerete. Egészséges táplálkozás elvei. Diéta.
- Egészségtan, egészségvédelem: az egészség korszerű megközelítése. Az egészséget meghatározó egyéni és társadalmi tényezők. Az egészségfejlesztés lehetséges szinterei: munkahely, iskola, település. Az egészségfejlesztés tevékenységi körei, módszerei. Az egészségfejlesztés szerepe az életmódban. Az egészségpszichológia meghatározása, kialakulását segítő és akadályozó tényezők. Az egészség percepciója a mindennapi életben. Az egészség és a személyiség kapcsolata. A stressz inger-, válasz- és tranzakcionista típusú megközelítése. A stresszel való megküzdés (coping). Az evészavarok és az addiktív fogyasztás – különösen a dohányzás – megelőzésének egészségpszichológiai vonatkozásai.
- Háztartásgazdaságtan: a háztartás feladatai, munkaszervezés, munkaelemzés és munkamegosztás. A háztartások vagyona, vagyonvédelme, biztosítása. A pénz szerepe a háztartásban. A háztartások pénzgazdálkodása, költségvetése, háztartási napló. A jövedelmek összetétele, eredete, nyilvántartása. A kiadások fajtái, szerkezete és tervezése. Készletgazdálkodás. A beruházások fajtái, tervezése és megvalósítása. Hitelek és kölcsönök. Termelői magatartás és kínálat, vállalkozások – hatékonyság, munkamegosztás, termelés, költségek, profitmaximalizálás és kínálat.

- Otthon és technika: az otthon és környezete gépeinek, eszközeinek, berendezéseinek csoportosítása, felosztása, jellemzése. A háztartás gépei, eszközei. Az épületek víz-, fűtés és energiaellátó rendszerei, szennyvízelhelyezés, a hulladék gyűjtése, tárolása. Környezetvédelem. A háztartásban alkalmazott eszközök, gépek, berendezések elvi felépítése, működése, biztonságos használata és szakszerű kezelése, karbantartása, az elemi hibák elhárítása, esetleges javítása. Az otthon gépesítésének ökonómiai kérdései, és ezek elemzése. A korszerű gépesítés követelményei, feltételei és lehetőségei. A konyha eszközei, berendezései, gépei. A takarítás gépei, eszközei, berendezései. A modern háztartás villamos-, gáz-, vízberendezései, eszközei. A korszerű technológiák ismerete. Lakás/ház tervezési és kivitelezési folyamata. Lakberendezés funkciója, anyagai és eszközei. Színdinamika. Formatervezés. Bútorismeret. Világítástechnika. Háztartási vegyiárak. Házilag elvégezhető karbantartások: festés, mázolás, tapétázás, csempézés, padlóburkolás. Balesetmentes munkavégzés.
- Életpálya tervezés, pályaorientáció: a tanulók ismerjék meg képességeiket és a különböző pályákat, majd ennek megfelelően döntsenek életútjukra vonatkozóan. A tananyag az adott élettér és család életformáiból, foglalkozásaiból indul ki és arra építve tágítja a látókört a számba vehető szakmák, foglalkozások felé. Emellett mindig felvillant ettől eltérő életformát, szakmai területet is. A tananyag minden évfolyamon hangsúlyt helyez a pályakorrekció lehetőségére is. A jellemző tanítási módszer a saját élményre épített ismeretszerzés a munka világában, munkaerőpiaci tájékozottság, naprakész ismeretek a továbbtanulási lehetőségeket és feltételeket illetően.
- Technika laboratóriumi gyakorlatok: az életvitelünket meghatározó környezeti és technikai rendszerek megismerése, az ismeretek alkotó gyakorlati alkalmazása (a szakismereti területhez illeszkedő mérések és laboratóriumi gyakorlatok).

b.4) gyakorlat, tanulmányút: 2–4 kredit

- Szakmai gyakorlat, szakmai tanulmányút: ipari vertikumok és üzemek megismerése nyersanyag lelőhelyektől a feldolgozó üzemekig. Közismereti anyagtechnológiák a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a szerkezeti anyagokat gyártó iparok köréből. Korszerű gyártórendszerek (autóipar, élelmiszeripar, műszeripar, ruhaipar). Menedzsment. Termékelemzés. Piackutatás. Marketing.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A technika- és tervezés-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 10 kredit

- Technika és tervezés tanítása: a tantárgy, mint szintetizáló, interdiszciplináris tudomány. A technika és tervezés tantárgy köznevelési kompetenciái, alapelvei, a tanításának elméleti

ismeretei és gyakorlati tennivalói. Nemzetközi tendenciák és magyarországi gyakorlat az életmódbeli, technikai műveltség kialakításában. A feladat- és problémamegoldás szerepe, jelentősége az alkotó gondolkodásmód fejlesztésében, a mindennapok élethelyzeteinek megoldásában.

- Tantervek, tanmenetek, tematikus tervek, óratervek, óravázlatok készítése; tankönyvek, taneszközök, anyagok, szerszámok választása; óraelemzések, reflexió. Mikrotanítás. Kereszttantervek, tantárgyközi kapcsolatok jelentősége a technika és tervezés oktatásában. Munkadarab és/vagy modellválasztás szempontjai. Balesetmegelőzés módjai és eszközei. Tananyagfejlesztés.
 - A műveltségterület, a technika és tervezés tantárgy nyújtotta képességfejlesztés jelentősége a személyiségfejlesztés érdekében. A különleges bánásmódot igénylő tanulók differenciált fejlesztésének lehetőségei a technika és tervezés órákon és tanórán kívül.
 - Módszertár kialakítása a tanítási-tanulási folyamatra az általános módszereken túl különös tekintettel az életkori sajátosságoknak megfelelő játékos módszerekre, felfedezési és kutatási stratégiákra, a problémamegoldó eljárásokra. Az alkotás folyamata. Differenciált munkaformák, projektmunka, kooperatív munka, személyre szabott oktatás. Ellenőrzés, mérés, értékelés eljárásai.
 - A szemléltetés lehetőségei a technika és tervezés tanításában. A modellezés szerepe, jelentősége, feladatai a tanórán és a tanórán kívüli foglalkozásokon. Információforrások a technika és tervezés tanításában. Multimédiás eljárások alkalmazása és lehetőségei.
 - A technika és tervezés tantárgy pályaorientációs lehetőségei, feladatai, a tanulók egyéni adottságainak megfelelő pályakép.
- a.A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat (2 kredit).
- Kollaborációs tér gyakorlati használata. Az oktatástechnika aktuális innovációinak gyakorlati használata. Lehetőségek megismerése a tanár és diákok kapcsolattartására a digitális kollaborációs terek (KRÉTA DKT) segítségével. Egyéb kollaborációs terek felfedezése. Az oktatástechnikai innovációk folyamatos nyomon követése a hazai oktatási struktúrában, illetve nemzetközi viszonylatban. Oktatási folyamatok segítségével a mesterséges intelligencia alkalmazásának lehetséges változatai és ezek módjai.
- a.Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat: 2 kredit.

38. TERMÉSZETTUDOMÁNY-KÖRNYEZETTAN SZAKOS TANÁR

Természettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles természettudomány-környezettan szakos tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Science and Environment

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán a természettudomány, a kémia, a fizika, a biológia, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában a természettudomány, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban a komplex természettudomány, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a természetismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A természettudomány-környezettan szakos tanár szakképzettség szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Rendelkezik a természettudomány tantárgy tanításához szükséges diszciplináris és interdiszciplináris természettudományos és társadalomtudományi szakmai ismeretekkel, tudással.
- Ismeri a tantárgy társadalomban betöltött szerepét, jelentőségét, a szaktárgy tanításának célját.
- Ismeri a tantárgynak a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Ismeri a tantárgyának ismeretszerzési módszereit, fontosabb tanítási és tanulási stratégiáit.

b) képességei

- Meg tudja ítélni tantárgyának a köznevelésben betöltött szerepét.
- Képes a természettudomány tantárgyon belül a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések felismerésére, közvetítésére.

- Képes a szakterületi tárgyakban, valamint a pedagógia és pszichológia területén elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek ötvözéseként szaktárgyának ismereteit a tanulók felé közvetíteni.
- Képes a szaktárgy témaköreiben szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.
- Képes a fenntarthatóságra nevelés sajátos nevelési feladatainak ellátására.
- Képes a megszerzett szakmódszertani tudását rugalmasan, a mindenkori tantervi célokhoz és oktatási szabályozókhoz igazítani, alkalmazni.
- Képes szaktárgyában az életkorhoz igazodó tanulási és tanítási módszerek kiválasztására, alkalmazására, hatékonyságuk megítélésére.
- Képes a tanítási folyamat szakmódszertani elemeit tudományos igényességgel tervezni, végrehajtani és értékelni.
- Tisztában van azzal, hogy a szaktárgyában közvetített tudás, a kialakított kompetenciák más műveltségterületen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulói kompetenciák, valamint a személyiség fejlesztésében.
- Képes más tantárgyak ismeretanyagát felhasználni a természettudomány kapcsolódó területein, ezzel is erősítve a tanulók interdiszciplináris látásmódját.

c) attitűdje:

- Elkötelezett a tanulók tantárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra képes.
- Igénye van a legújabb szaktudományos és szakmódszertani eredmények megismerésére és pedagógiai gyakorlatába történő beépítésére.
- Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, nyitott a szakmódszertani újítások és azok alkalmazása iránt.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült a természettudomány témakörébe tartozó tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, az ezekre felkészítő szakkör és önképzőkör, illetve szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes projektek, témahetek, természettudományos táborok tervezésére, szervezésére és megvalósítására, tanulói csoportok motiválására, facilitálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a megtanult természettudományos ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben történő ismeretterjesztő szintű bemutatása, népszerűsítése iránt.
- Hisz az élethosszig történő tanulás fontosságában.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a természettudományok alapvető kutatási módszertanát.
- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy a természettudományok új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.

- Tisztában van a természettudomány társadalomban betöltött szerepével, különösen az egészséges életmódra nevelés és a fenntarthatóságra nevelés területén.
- Átlátja a természettudomány tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodás-fejlődésében játszott szerepét.
- Azonosítja a természettudomány tantárgy tanulási sajátosságait, megismerési módszereit, a fontosabb tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Felkészült a természettudomány fogalmai, elméletei és tényei közötti összefüggések megte-remtésére, közvetítésére.
- Képes a természettudományban elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- Feltárja a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggéseket, képes azokat integrált látásmódban vizsgálni.
- Képes a természettudomány témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

c) attitűdje

- Megvan az igénye és képessége a természettudomány új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Természettudományos szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban kész az önrefle-xióra.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a természettudomány tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes a természettudományban tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a természettudomány tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digi-tális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja és használja a természettudomány különböző témaköreinek oktatási céljaihoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Azonosítja a természettudomány megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában/kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.

- Birtokában van a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudásnak.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a tanórai és a tanórákon kívüli tanulási folyamatot.
- Képes a természettudomány speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megérzési nehézségek kezelésére.
- Képes a tudásukban, motiváltságukban heterogén tanulócsoportok differenciált foglalkoztatására.
- Képes olyan pedagógiai módszereket választani és alkalmazni, melyek segítik a motivációt és a tanulók aktivitását, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési és kommunikációs képességeinek fejlesztését.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamat szervezését behatároló realitásokat.
- Törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása**

- Ismeri a szaktárgyával kapcsolatos tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eszközeit, eredményeit.
- Tájékozott a természettudomány tantárgy tanítása során használható különböző nyomtatott és online feladatbankokról és feladatgyűjteményekről.
- Ismeri az érvényes érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének személyre szabott, differenciált módszerekkel történő és objektív értékelésére.
- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatso-rokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő minél objektívebb értékelésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén**a) tudása**

- Ismeri a természettudomány tanításával és a környezeti neveléssel foglalkozó helyi, regionális és országos köznevelési szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Átlátja a természettudomány tanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a munkájával kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai természettudományos munkaközösség, valamint a regionális és országos szakmai szervezetek munkájába.
- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival, velük közösen tervezi a kereszttantervi kapcsolódásokat.
- A tanórán kívüli tevékenység tervezése, megvalósítása során képes együttműködni múzeum-pedagógusokkal, zoopedagógusokkal, természettudományos szakemberekkel és a felsőoktatásban dolgozó kollégákkal.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a természettudomány területén működő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a természet- és a környezetvédelem etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy diplomás természettudomány-környezettan tanárként milyen területekre terjed ki a saját, egyéni felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, a kisebb és nagyobb közösségek érdekeivel harmonizálja saját szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Megfogalmazza és minden téren következetesen képviseli a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos nézeteit.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat mind tanítványainak, mind kollégáinak.

c) attitűdje

- Megfelelő ágenciát mutat arra, hogy az iskola közösségében szemléletformáló, értékközvetítő szerepet vállaljon, elsősorban a természettudományos ismereteken alapuló személyes és közösségi döntések, különösen az egészségvédelem és a fenntarthatóság terén.
- Elkötelezett a természettudomány színvonalas tanítása, a tanulók biológiával szembeni attitűdjének javítása, ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Vállalja a társadalom természettudományok iránti attitűdjének javítását, fellép az áltudományos nézetek terjedése ellen.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 198 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. Az egyes ismeretkörökből legalább az alábbi minimum kreditszámokat kell teljesíteni. A szakterületi ismeret 198 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy a természettu-

domány és a tudománykommunikáció érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismereteiből kell teljesíteni.

A tanárszakon a természettudomány ismeretek kreditszáma legalább 120 kredit, a környezettan ismeretek kreditszáma legalább 60 kredit. Az egyes természettudományos diszciplínák közötti szinergiák alapján ugyanahhoz az ismerethez tartozó kredit több diszciplínához is beszámítható. A teljes képzésben a szinergiát figyelembe véve biológia ismeretek aránya legalább 55 kredit, a fizika ismeretek és a kémia ismeretek aránya szaktudományonként 55–55 kredit. Komplexen szervezett tantárgyaknál az ajánlott tanterv tantárgyainak, tantervi egységeinek programjában a kreditszám után fel kell tüntetni, egész kreditre kerekítve, hogy a teljes képzésben mekkora a biológia, a fizika, a kémia, a matematika és egyéb ismeretek kreditszáma.

A1) Természettudomány alapozó ismeretek: minimum 30 kredit

kötelező ismeretkörök:

- a természettudományok matematikai alapjai,
- integrált természettudomány: az egységes természet és a részterületi modellalkotás,
- nagyságrendek a természettudományban: tér, idő, energia,
- az anyag szerveződési szintjei a természetben a nukleonoktól az anyag élő állapotáig, evolúció
- informatikai alapok,
- alapozó terepi tapasztalatok a szűkebb régió természeti jelenségeiről és állapotáról,
- mérési gyakorlatok és fogalomrendszer: adat és hiba,
- természettudományos laboratóriumi alapok,
- retorika és magyar szaknyelvi alapok,

választható ismeretkörök:

- angol szaknyelvi alapok,
- terepi tapasztalatok Magyarország természeti jelenségeiről és állapotáról,
- programozás, adatbázisok, térinformatika.

A2) A természettudomány szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 90 kredit

a közvetlenül megtapasztalható természettel foglalkozó témacsoportok: minimum 54 kredit

- a külső szilárd Föld (kőzetöv, talaj) anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- a vízburok anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- a levegőburok anyagai, erői, ökoszisztémái és folyamatai,
- haladó természettudományos terepi tapasztalatok a Kárpát-Pannon térség természeti jelenségeiről és állapotáról;

a természettel foglalkozó egyéb témacsoportok: minimum 12 kredit

- a Föld bolygó, mint rendszer és helye a világegyetemben; űrkutatás
- kvalitatív modern fizika (kvantumfizika, mag- és részecskefizika, relativitás)
- kvalitatív modern kémia (elméleti kémia, zöld kémia)
- kvalitatív modern biológia és orvostudomány (genetika, mikrobiológia, etológia, az ember szervezete és egészsége)
- rendszerek jellemzői, szabályozottság, komplexitás, stabilitás

- a mai természettudományos fogalmak és paradigmák kialakulása (folyamatok, lépcsők, korlátok), a természettudományos megismerés jövője.

A természettudományos tájékozódással és ismeretátadással foglalkozó témacsoportok: minimum 12 kredit

- haladó fogalmi és vizuális kommunikáció és ezek alkalmazása a természet- és környezet-tudományban,
- haladó magyar szaknyelvi gyakorlatok,
- angol szaknyelvi gyakorlatok,
- haladó tudományos információszűrés a világhálón;

mindennapok természettudománya témacsoportok: minimum 12 kredit

- biotechnológiai termékek ismerete és alkalmazása, egészséges életvitel,
- modern hétköznapi eszközeink fizikája, kémiaja és biológiai hatásai,
- modern hétköznapi anyagaink bio- és környezetkémiaja, egészségi hatásai,
- tájékozódási és térképészeti technikák gyakorlati alkalmazása (GPS, műholdak),
- mesterséges intelligencia és alkalmazása a természet- és környezettudományban.

B1) Környezettan alapozó ismeretek: minimum 20 kredit

kötelező ismeretkörök

- a környezettudomány alapjai, fenntarthatóság,
- társadalomtudományi, jogi, igazgatási, gazdasági alapok,
- alapozó terepi tapasztalatok a szűkebb régió környezeti folyamatairól és állapotáról,
- vizuális kultúra; a vizuális kommunikáció alapjai és alkalmazása a tudományban,
- retorikai és magyar szaknyelvi alapok alkalmazása a szűkebb régiós környezet bemutatásában;

választható ismeretkörök

- angol szaknyelvi alapok,
- tudomány, áltudomány, hamis hírek
- terepi tapasztalatok Magyarország környezeti folyamatairól és állapotáról,
- hit – tudomány
- programozás, adatbázisok, térinformatika; környezetbiztonság és digitalizáció.

B2) A környezettan szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: minimum 40 kredit

a jelen fő környezeti problémáival foglalkozó témacsoportok: minimum 25 kredit

- az ember és a természet kapcsolata, a természetátalakító szerepek és következmények,
- hulladékok és környezeti problémáik,
- víz, vízminőség; vízterhelések és következményeik,
- levegő, levegőminőség; levegőterhelések és következményeik,
- talaj, talajminőség; talajterhelések és következményeik,
- energia, energiagazdálkodás,
- a klímaváltozás és hatásai,
- a vegyipar, biotechnológiai ipar, GMO, anyagtudomány környezeti vetületei,
- zajszennyezés, fényszennyezés, elektroszmog,

- a természetvédelem és gyakorlati megvalósulásai,
- ökológiai fenntarthatóság,
- környezetvédelem, környezetszennyezés, környezetkockázat,
- közegészségügy, környezetbiztonság;

a környezeti problémák társadalmi kezelésével foglalkozó témacsoportok: minimum 15 kredit

- jogi szabályozás, egyezmények és szabványok (hazai és nemzetközi),
- gazdasági szabályozás, zöld gazdaságok, körkörös gazdaság,
- az egyén és a társadalom felelőssége,
- háztartás,
- globalizáció, urbanizáció.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 24 kredit. A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A természettudomány-környezettan szakos tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 20 kredit

- A természettudomány és környezettan tanításának, nevelésének általános alapkérdései, hagyományai és jelene, törvényi szabályozása. A természettudomány és a környezeti tantárgyak tervezése: országos, helyi és pedagógus szintje. A létező, aktuálisan alkalmazott tantervi programok megismerése.
- A természettudomány és a környezeti tantárgyak oktatásának iskolán belüli és kívüli szervezeti keretei. A tanítási óra, típusai és szerepe, tantárgyi és tárgyközi (integrált) tartalma, felépítése, a tanórai munka tervezése. Környezeti tartalmak a szaktárgyi órákon.
- A természettudomány és környezeti tantárgyak tanításának szervezeti formái. Frontális, egyéni, páros és csoportmunka.
- Motiválás a természettudomány és környezeti szaktárgyakon belül.
- A természettudomány-környezettan tanítás és környezeti nevelés stratégiai módszerei, eszközei a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek alapján:
 - tanári előadás, magyarázat, elbeszélés; megbeszélés, vita, projektmódszer, megfigyelés, kísérletezés, kutatás alapú tanulás, önálló mérések, vizsgálatok, probléma-alapú tanulás, projekt-alapú tanulás; szituációs és drámajátékok, riportkészítés, kérdőívkészítés, helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat), esettanulmányok; cikkelemzés, poszterkészítés, házi dolgozatírás, tanulói előadások, ökológiai lábnyom számítása; kooperatív és kollaboratív módszerek; az összefüggések rögzítésére szolgáló gondolati és fogalmi térképek, jövőkerék módszer; IKT eszközök és a vizuális kultúra alkalmazásának módszerei és lehetőségei; pályázatok írása; a modellezés, mint szemléltetés és önálló didaktikai feladat; a metakogníció implicit és explicit fejlesztésének lehetőségei a természettudomány-

környezettan tantárgyban; a tévképzetek felismerésének és korrekciójának módszerei;
Az élményszerű természettudomány tanulás módszerei.

- A legújabb pedagógiai és pszichológiai paradigmák szakmódszertani vetületei a természet-tudomány és környezettan tanításában.
 - A természettudomány és környezettan tanítás tanórán kívüli iskolai lehetőségei, formái, tartalma, szerepe:
 - nemzetközi és hazai környezeti nevelési programok; szakköri munka, versenyek; iskolai akciók szervezése, vezetése és működtetése, iskolanap, témanap (jeles napok), témahét; ökoiskolai hálózat.
 - A természettudomány és környezettan tanítás iskolán kívüli lehetőségei, formái, tartalma, szerepe:
 - az erdei iskola, a terepgyakorlatok, a tematikus táborok, a tanösvények; intézmények látogatása: üzemlátogatás szervezése, vezetése; múzeumpedagógia, zoopedagógia; védett épületek, területek látogatása; környezeti neveléssel foglalkozó iskolák, oktatóközpontok és civil szervezetek megismerése.
 - A természettudomány és környezeti tantárgyak segédeszközei: tankönyvek és munkafüzetek, kiegészítő gyakorlati munkáltató könyvek, feladatlapok, szertárak, oktatási gyakorlógyűjtemények, határozók, atlasz, földgömb.
 - A visszajelzés módszerei. A tanulók értékelésének és ellenőrzésének módszerei a természettudomány és környezeti tantárgyakban.
 - A természettudomány és a környezeti tantárgyak egyes témaköreinek tartalmi, didaktikai kérdései.
 - A természettudomány és környezeti tantárgyak tanítási folyamatának tudományos igényű, kutató szemléletű megközelítése. A tanítás tervezésének és értékelésének tudományos módszerei.
- b) Az IKT eszközei és a mesterséges intelligenciát (gépi tanulást) alkalmazó szoftverek alkalmazási lehetőségei és módszerei a természettudomány és környezeti tantárgyak oktatásában (4 kredit).
- Multimédiás technikák ismerete és alkalmazásának lehetőségei a jelenségbemutató, kísérletezés, modellezés, kiértékelés és az adatelemzés területén. Az IKT eszközök tanulói kutatások, vizsgálatok, kísérletek, megfigyelések, adatgyűjtés és feldolgozás céljából történő alkalmazási módszerei. Az információs és kommunikációs technológia által nyújtott új lehetőségek, és alkalmazásuk feltételei a tanítási órán, illetve a tanórán kívül. Az okos tantermek és eszközök (interaktív tábla, okostelefon) alkalmazási lehetőségei az új ismeretszerzés, valamint az ismeretek alkalmazásának céljából. A kooperatív és kollaboratív tevékenység online módszerei. Példák a digitális oktatási módban alkalmazható kollaborációs módszerekre és oktatási segédanyagokra. Internetes applikációk a tanulók képességeinek és készségeinek fejlesztésére. Egyes oktatástechnikai innovációk, az e-projekt és e-learning módszere, e-learning rendszerek és a velük integrálható alkalmazások, blended learning. Az értékelés és ellenőrzés elektronikus módszerei.

c) Az összefüggő féléves gyakorlatot támogató szakmódszertani gyakorlat 4 kredit.

39. TESTNEVELŐ TANÁR

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles testnevelő tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physical Education

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatásban, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában, a felsőoktatásban, a felnőttképzésben a testnevelés tantárgy tanítására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, akik képesek a tanulók testnevelés és sport műveltségének, az egészséggel, az életmóddal, a testkultúrával kapcsolatos készségek, valamint képességek kialakítására, fejlesztésére továbbá, felkészültek tanulmányaik doktori képzésben való folytatására.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A testnevelő tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a pedagóguspálya sajátosságait, különösen a testnevelő tanárra vonatkozó elvárásokat, kötelelességeket, szerepeket, feladatokat és jogokat az iskolán belül és kívül.
- Ismeri a sporttudomány, a nevelés- és egészségtudomány fogalmi és interdiszciplináris rendszerét, folyamatait, kiemelten a tanulók sajátosságait, az egyéni bánásmódot és a fejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a tanulói személyiségfejlesztés érdekében a változatosságra, következetességre, egymásra épülésre és élménydús tapasztalatokra hangsúlyt helyezve a testnevelés, illetve a sport oktatási, nevelési és megismerő rendszereit.

b) képességei

- Képes a tanulók sajátosságainak és érdeklődésüknek megfelelő célirányos tervező, vezető, elemző és értékelő tevékenység végrehajtására, mely fejlesztő, sikerorientált és egyúttal élménydús a testnevelés órán, a szabadidő-, diák- vagy a versenysport-foglalkozásokon.

- Képes a különböző képességekkel és tudással rendelkező tanulóknak korszerű és differenciált preventív mozgásprogramokat, felzárkóztató és tehetséggondozó programokat tervezni és vezetni.
- Képes a testnevelés és sport terület céljainak, folyamatainak, eszközeinek, módszereinek és eredményeinek tudományos megismerésére és ezek gyakorlati alkalmazására a személyiségfejlesztés során, kiemelten az egészségmegőrzésre és egészségfejlesztésre.
- Képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és a sportfoglalkozásokon, mely differenciált és hatékonyan segíti a különböző háttérrel, képességgel és tudással rendelkező tanulók fejlődését.

c) attitűdje

- Szakmai nyitottsággal, igényességgel és felelősséggel rendelkezik az egyéni bánásmód terén a sport által történő személyiségfejlesztésben.
- Példamutató és ösztönző személyiséggel, tudományos alapokon nyugvó tudásbázissal, pozitív szemléletmóddal és elkötelezettséggel rendelkezik, amely a különböző sajátosságokkal rendelkező tanulóknál az egészségtudatos aktív szokásrendszer, életmód és életforma kialakítását, fejlesztését és élethosszig tartó fenntarthatóságát segíti.
- Elkötelezett a tanulók teljes körű egészségfejlesztése iránt.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a közösségnek, az iskolának, illetve az adott korosztálynak a jellemzőit és fejlődési tendenciáit, mely alapján a motoros fejlesztés, tanulás és a mozgások gyakorlati alkalmazása megvalósítható.
- Ismeri a különböző sportágak és mozgásos tevékenységek adta lehetőségeket a közösség fejlesztésére.

b) képes

- Képes a testnevelés korszerű tartalmának, gyakorlatának és módszertanának figyelembevételével fejleszteni a közösséget. Elfogadásra, együttműködésre és felelősségvállalásra nevel.
- Képes olyan fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és a szabadidős programok során is, mely hatásos a közösség iránti elkötelezettség és tolerancia fejlesztésében, valamint a konfliktusok megelőzésében és kezelésében.
- Képes a testnevelésben és a sportban az innovatív info-kommunikációs módszerek és eszközök hatékony alkalmazására.

c) attitűdje:

- Tudatos, felelősségteljes és segítőkész magatartással rendelkezik, mely során a fizikailag aktív és egészségtudatos szokásrendszer kialakítása mellett az ember társadalmi, kulturális, közösségi és természeti környezete és értékei harmonikus egyensúlyára, a fenntarthatóságra kiemelt figyelmet fordít.
- Példamutató igényességgel és felelősséggel törekszik az oktató-nevelő munkája során a közösségépítésre, illetve a családi élet, az értékek, a tisztelet megerősítésére.

- A testnevelésórán és a szabadidős tevékenységek során is olyan egyéni és közösségi értékeket, érdekeket és szükségleteket erősít meg, melyben hangsúlyos szerepet kap az inklúzió, a demokratikus gondolkodás, az állampolgári nevelés, a tolerancia és az együttműködés.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a testnevelés és a sport korszerű oktatásához tartozó tudományos elméleteket, oktatási stratégiákat és modelleket, a gyakorlatokat és a módszertani lehetőségeket.
- Ismeri a testnevelés és egészségfejlesztés terminológiáját, tudományos kapcsolatrendszerét, illetve a férfi és a nő, az életkor és képesség-specifikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az iskolai testnevelés és sport oktatási és képességfejlesztéssel kapcsolatos információforrásait, sporteszközeit és módszereit.

b) képességei

- Képes az érdeklődést fenntartó és fejlesztő komplex tervek, módszerek és gyakorlatok testnevelés órai alkalmazására.
- Képes a testnevelés és sport tudományos és szakmai elméleteinek és összefüggéseinek megértésére, valamint megfelelő gyakorlati alkalmazására.
- Képes korszerű tanuláselméleti és tantervelméleti háttérre épülően fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni a testnevelés órán és azon kívül is.

c) attitűdje

- Jellemzi a tanult mozgáskészlet kreatív használata. Eredeti mozgások, mozgásfolyamatok, játékok alkotása.
- A mozgásos tevékenységek során módszertani felkészültségével a különböző testi-lelki adottságú tanulók számára vonzóvá teszi a testnevelést és az iskolai és iskolán kívüli sportéletet.
- Szakmai – módszertani felkészültségével a mindennapi élet nehézségeinek vállalására, leküzdésére és a versenysportra is felkészít, a testnevelés és sport népszerűsítése és elfogadása érdekében együttműködik a tantestület tagjaival.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a testnevelés és egészségfejlesztés kerettantervet, átlátja ezek egymásra épülését és az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a minőségi testnevelés tervezéséhez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.

b) képességei

- Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanításának tervezésére.
- Képes tanulási-tanítási stratégia meghatározására igazodva a tananyaghoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

- Képes hatékony módszerek, munkaformák, eszközök kiválasztására.
- Képes új, innovatív tartalmak és mozgásformák, infokommunikációs módszerek és eszközök alkalmazására a testnevelésben és sportban.

c) attitűdje

- Elkötelezett felkészültségének folyamatos megújítása, az új és bevált jó gyakorlatok iránt. A Nemzeti alaptanterv testnevelés és egészségfejlesztési tanulási terület, valamint a keret-tanterv követelményeinek munkája során történő alkalmazásában.
- Munkáját alapos felkészülés, tervezés és rugalmas megvalósítás jellemzi.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a különböző motiváció-elméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Ismeri a testnevelés és sport, valamint az egészségfejlesztés tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait, a differenciált tanulásszervezés módszertani lehetőségeit a testnevelésben.
- Ismeri a testnevelés és a sport lehetőségeit az egész életen át tartó tanulásra való felkészítésben.

b) képességei

- Képes az eredményes tanulás és képességfejlesztés érdekében a biztonságos, pozitív és motiváló tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a testnevelés órán és a szabadidős sporttevékenységekben a céloknak megfelelő, a differenciálást és a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes a modern technológiákat, sporteszközöket és alkalmazásokat hatékonyan bevonni munkájába.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködést, a nyitottságot, figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit a motiváló, eredményes tanulás és a mozgáshoz fűződő élethosszig tartó pozitív attitűd kialakításában.
- Törekszik tanulási-tanítási stratégiáinak és módszereinek célravezető megválasztására és alkalmazására a testnevelés és sport minden színterén.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a testneveléshez kötődő pedagógiai célok és az eredmények létrejötte között zajló sajátos tanítási-tanulási folyamatot, annak a tanulóra gyakorolt hatását az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Ismeri a testnevelés órai és tanórán kívüli ellenőrzésének és értékelésének pedagógiai folyamatban betöltött szerepét és funkcióit, céljait és szintjeit, módszereit és eljárásait.

- Ismeri a differenciálás elméleti és gyakorlati összefüggéseit, a közösségen belüli egyéni értékelés pedagógiai elveit.
- Ismeri a testnevelés és sporttevékenységek során fejlesztendő kompetenciák ellenőrzésére és értékelésére alkalmas módszereket, eljárásokat.

b) képességei

- Képes a helyzetfeltáró (diagnosztikus), a tanulási-pedagógiai folyamatot fejlesztő-formáló (formatív), valamint a lezáró-minősítő (szummatív) értékelés közötti különbségtételre, azok releváns alkalmazására a tanórai és tanórán kívüli testnevelés és sport gyakorlatában.
- Képes a mozgástanulás során tapasztalt tanulási hibák és akadályok differenciált feltárára, a tanulók fejlesztése érdekében a részfolyamatok értékelésére.
- Képes alkalmazkodni a mozgástanulási-, képességbeli szükségletek változásaihoz, esetenként egyedi értékelési eszközt alkalmazni.

c) attitűdje:

- A tanulók reális önértékelését alakítva segíti az önbecsülés, reális énkép kialakítását.
- Szemlélete fejlettségközpontú, figyelembe veszi a tanulók fejlettségi szintjét, azok közötti különbségeket,
- A tanulók egyéniségét, jellemzőit figyelembe véve, az önmagukhoz mért fejlődést értékeli. Reflektív módszerek segítségével az esélyegyenlőségre törekszik.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a testnevelés órai kommunikáció célját, sajátosságait; a tantárgyi tartalmak oktatásához szükséges szaknyelvet, terminológiát.
- Ismeri a kommunikáció típusait, a verbális, a nem verbális kommunikáció eljárásait, valamint a metakommunikáció összetevőit,
- Ismeri az életkori sajátosságoknak megfelelő kommunikációs szokásokat, eljárásokat,
- Ismeri a testneveléshez, sporthoz, sporttevékenységhez kötődő információs forrásokat.

b) képességei

- Képes a tanulókkal, tanártársaival és a szülőkkel, iskolán kívüli szakemberekkel, a szakterületi képviselőkkel a kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló kapcsolatteremtésre, együttműködési formák kialakítására.
- Képes felismerni és értelmezni kommunikációs nehézségeit (digitalizált oktatás), ezen a téren önmagát fejleszteni.
- Képes a tanulói visszajelzések alapján a tanórai és tanórán kívüli kommunikációs eljárások hatékonyságának növelésére.
- Képes munkájához szükséges szakirodalmak, tudományos háttérű kutatási eredmények értelmezésére, innovatív fejlesztésére, napi munkájába történő beépítésre, képes szakmai szövegek megalkotására.
- Képes szakterületének (érdek)képviselőtére, közérthető, nyílt, pedagógiai tapasztalatai és nézetei közvetítésére más szak- és tudományterületek képviselői előtt, tágabb társadalmi

környezetben érvelni és bemutatni a testnevelés és sport egészségfejlesztő és egészségmegőrző, személyiségfejlesztő hatásmechanizmusát.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben asszertív kommunikációra törekszik.
- Konfliktushelyzetekben a konstruktív megoldásokkal a probléma feltárását tartja szem előtt.
- Nyílt és hiteles kommunikációra képes a különböző szakmai interakciókban, szituációkban.
- Nyitott az innovatív digitális és info-kommunikációs eszközök használatára, azok alkalmazására a testnevelés órai, tanórán kívüli oktatási és pedagógiai folyamataiban.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri saját szakterülete tanításával, pedagógiai tartalmaival, a tanári pályával, előmeneteli rendszerrel, illetve a munkavégzéssel kapcsolatos intézményi, fenntartói és társadalmi elvárásokat, követelményeket, a hatályos jogszabályi rendelkezéseket, előírásokat.

b) képességei

- Képes önszabályozásra, önirányításra, saját oktatói-pedagógiai munkája, tevékenysége reflektív értékelésére.
- Képes tudatos önfejlesztésre, szakmai identitás, hivatástudat kialakítására.
- Képes felelősséget, elkötelezettséget vállalni munkájáért, tanítványai fejlődéséért.
- Képes szakmai együttműködések kezdeményezésére, kooperatív munkavégzésre.
- Képes tudományterülete magas szintű képviselésére, az abban bekövetkező változások követésére, beépítésére munkájába.

c) attitűdje

- Önálló tevékenységvégzés, problémamegoldó szemlélet jellemzi.
- Egészséges és biztonságos életvitelre törekszik; önmaga és mások (tanítványok) sorsáért felelősséget vállal.
- Konstruktív együttműködés jellemzi a társas interakciókban, közös munkában.
- Képviseli a mindennapi munkájában a testnevelés és sport etikai értékeit.
- Hatáskörében felelősséget vállal a tanulók teljes körű egészségfejlesztéséért.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek aránya:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) A testnevelő tanárszak gyógytestnevelő tanárszak kivételével társított tanárképzésben 99 kredit:

- szakmai alapozó ismeretek: 14–26 kredit
- mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana: 78–90 kredit.

A szakmai alapozó ismeretek és a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből a minimum kreditszámokat teljesíteni kell. A szakterületi

ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből kell teljesíteni.

b) A testnevelő tanár szakképzettség gyógytestnevelő tanár szakképzettséggel társított tanárképzésben 120 kredit:

- szakmai alapozó ismeretek: 30–50 kredit
- mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana: 90–110 kredit.

A szakmai alapozó ismeretek és a mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana ismeretek ismeretköreiből a minimum kreditszámokat teljesíteni kell. A szakterületi ismeretek gyógytestnevelő tanárszakon, illetve a gyógytestnevelő tanár tanárszak testnevelő tanár tanárszakon történő beszámítására a tanárképzés (testnevelő tanár-gyógytestnevelő tanár kétszakos képzés) ajánlott tanterve szerint kerül sor.

Szakmai alapozó ismeretek ismeretkörei:

- medicinális ismeretek,
- egészségtudományi ismeretek,
- sporttudományi és sportelméleti ismeretek.

Mozgásos tevékenységek elmélete, gyakorlata és szakmódszertana

- A sporttudomány, a nevelés- és egészségtudomány fogalmi és interdiszciplináris rendszere, kapcsolódási pontjai, folyamatai és hatásrendszere.
- A testnevelés és a sport oktatási, nevelési és egészségfejlesztési területei:
- pszichomotoros képességek és fittség fejlesztése,
- motoros készségek kialakítása,
- sportok (sportágak), egyéni és csapatsportok mozgásos anyaga
- mozgásos programok és tevékenységek,
- versenyek, versenyrendszerek,
- sportjátékok alapjai,
- játékok (testnevelés és népi játékok),
- táborok (turisztika tábor, sítábor, vízitábor)
- önvédelmi és küzdősportok,
- felzárkóztatás és tehetséggondozás,
- preventív és egészséges életmód szokásrendszerének megalapozására irányuló egyéni és közösségi nevelés,
- a gyógytestnevelés elmélete, mozgásanyaga és gyakorlata,
- egészségtudatos és fizikailag aktív életvitelhez szükséges erkölcsi és akarat tényezők megerősítése,
- életkornak, képességnek, érdeklődésnek megfelelő és sikerorientált individuális és közösségi fejlesztés.
- A változatosság, a következetesség, az egymásra épülés és az élménydús tapasztalatok szerzésének követelményei, lehetőségei, módszerei a testnevelés, a sport oktatási, nevelési és egészségfejlesztési feladataiban.

- Az iskolai, az iskolán kívüli, illetve a korosztály képességének és érdeklődésének megfelelő célirányos tervező, szervező, vezető és elemző tevékenységhez szükséges ismeretek, képességek az alábbi tevékenységekben:
- testnevelés órán, szabadidő-, diák- és versenysport-foglalkozásokon,
- preventív mozgásprogramokon, melyben kiemelt szerepet kap az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés, illetve a biomechanikailag helyes testtartás kialakítása,
- felzárkóztató és tehetséggondozó programokon,
- iskolai és az iskolán kívüli versenyrendszerekben versenyrendezői, versenybírói és játékvezetői feladatokban,
- szakképzettségüknek megfelelő feladatok ellátásában és sportszolgáltatásban (sportigazgatási szerveknél, sportszervezetekben, edzőtermekben és sportcentrumokban, testnevelési és sporttanfolyamokban, sporttáborok és turisztikai programok keretein belül), továbbá
- a testnevelés és sport folyamatainak és eredményeinek tudományos megismerésében és ezek gyakorlati alkalmazásában.
- A sport által történő személyiségfejlesztés, egyéni bánásmód, a közösségépítés ismereti és alkalmazása a tanítás-tanulás folyamatában és a tanuló fejlődésének támogatásában.
- Az egészségtudatos aktív szokásrendszer, életmód és életforma kialakítását, fejlesztését és élethosszig tartó fenntarthatóságát biztosító pozitív szemléletmód és tudás kialakításának ismeretei és azok átadása, közvetítése.
- Az ember és társadalmi, kulturális közösségei és természeti környezete harmonikus egyensúlyára figyelmet fordító tudatos és felelősségteljes magatartás kialakítása.

Szakterületi ismeretkörök:

- mozgásos alapismeretek (gimnasztika, motoros képességfejlesztés);
- sportjátékok (különösen kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda);
- egyéni sportágak [atlétika, torna, úszás, küzdősportok (különösen birkózás, dzsúdó, karate) zenés-táncos mozgásformák (ritmikus gimnasztika, tánc és aerobik)];
- természetben és alternatív környezetben űzhető sportok (így lovaglás, tájékozódási futás, korcsolya, falmászás, gördülő sportok);
- élmény- és újszerű sportágak (így ütős sportok, floorball, frizbi, vízisportok, teqball, softball, strandsportágak);
- integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások;
- játékvezetői, illetve versenybírói ismeretek és tapasztalat;
- sportszakmai gyakorlat (egy választott sportág edzéseinek rendszeres látogatása);
- terepgyakorlatok [turisztika, sí-, vízi tábor, valamint egyéb táborok (kerékpár-, rekreáció tábor)];
- az iskolai és iskolán kívüli sportszervezetek működtetése, sportköri foglalkozások szervezése, diáksportversenyek rendezése;
- felsőoktatásban megjelenő mozgásprogramok szervezése;

- a motoros képességek fejlesztésének elmélete és módszertana az egyes korcsoportok sajátosságainak figyelembevételével; a kondicionális és koordinációs képességek mérése és elemzése;
- a különböző korcsoportok mozgásigénye, eltérő terhelhetősége és érdeklődése; mozgásos programok összeállítása;
- szellemi sportágak szabályainak és a stratégiai-taktikai gondolkodás alapjainak ismerete;
- sportteljesítmény-elemzés módszereinek és korszerű technológiáinak használata;
- innovatív sporttudományi ismeretek elsajátítása, alkalmazása (sportdietetika);
- választott sportágban korosztályos edzésprogramok ismerete;
- a szabadidő egészségfejlesztő hatású eltöltésével, életmód-tanácsadással kapcsolatos alapismeretek megszerzése.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A testnevelő tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

Életkor- és képességspecifikus

- testnevelés tanításának elmélete, gyakorlata és módszertana;
- pszichomotoros tanítás-tanulás modelljei, stratégiái, sajátosságai a tanórai és a tanórán kívüli testnevelésben és sportban;
- sportágak, játékok és különböző mozgásos tevékenységek oktatásmódszertana;
- pszichomotoros, kognitív, affektív és szociális tanulás együttes és tudatos alkalmazása a testnevelésben és sportban;
- a motoros képességfejlesztés, fittség és versenyzés módszertana;
- az egész életen át tartó fizikai aktivitás iránti elkötelezettség és szokásrendszer kialakításának módszertana;
- a felzárkóztatás és a tehetséggondozás módszertana;
- az integrált és inkluzív testnevelés- és sportfoglalkozások módszertana;
- sport- és szabadidős táborok módszertana.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit

c) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit.

40. TÖRTÉNELEMTANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles történelemtanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of History

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a történelem tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A történelemtanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a történelem tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális, az önálló történelmi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Tisztában van a történelem tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel és jelentőségével.

b) képességei

- Képes a történelem tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására és használatára.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a történelem tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket, és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Elkötelezett a tanulóknak a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanítása során megvalósuló személyiségfejlesztése iránt.
- Felismeri a tanulók problémáit, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető történeti tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.
- Ismeri a társadalmi fejlődés szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, ezen kérdéseket történetiségükben tudja szemlélni.
- Ismeri a különböző szociokulturális háttérű tanulói csoportok oktatásának módszereit.
- Segíteni tudja a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Képes oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített történeti és állampolgári ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és az objektív önképének kialakulását.
- Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- A konfliktusok hatékony kezelése érdekében oktatását úgy képes megtervezni, hogy a történeti és állampolgári szaktudás segítse a tanulókat abban, hogy kialakuljon bennük a

közösség iránti elkötelezettség, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás, a helyi, nemzeti, nemzetiségi és egyetemes emberi értékek elfogadása.

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a történeti-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi tanulást támogató, nyitott légkör megteremtéséhez.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, odafigyel az egyéni bánásmódot igénylő tanulókra.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek, vallási közösségek iránti tolerancia kialakítását. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben meghatározott ismeretanyagához szükséges korszerű ismeretekkel.
- Ismeri a magyar és az európai történelem történelmi korszakait.
- Ismeri a magyar és európai identitás szakterületileg legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit, kontextusait, valamint legalább egy Európán kívüli kultúra legfontosabb vonásait.
- Ismeri a magyar és az egyetemes/világtörténelem kölcsönhatásait.
- Ismeri a történettudomány alapvető szakkifejezéseit.
- Ismeri a történelemtudomány speciális forrásait és alapvető kutatási, valamint interpretációs módszereit.
- Ismeri a történelem és állampolgári ismeretek tanításának korszerű munkaformáit és eszközeit, az infokommunikációs technológia felhasználásának lehetőségeit.
- Ismeri a mai magyar állam intézményeit, a választási rendszert, az alapvető állampolgári kötelességeket és jogokat, a közösségi együttélés normáit.
- Ismeri a latin nyelv alapjait

- A tágan értelmezett történettudomány legalább egy részterületén elmélyült ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Képes a történelem diszciplína területén folytatott önálló ismeretszerzésre, a történeti szakirodalom és a történeti források értelmezésére, elemzésére, interpretációjára továbbá a legújabb kutatási eredmények nyomon követésére és felhasználására.
- Képes, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes saját történelmi narratíva kialakítására, illetve a reflexív, tudatos formálására.
- Képes az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerésére.
- Képes az adott szempontból lényeges és lényegtelen jelenségek megkülönböztetésére, az oksági viszonyok, az okok és következmények rendszerében való eligazodásra, a döntési lehetőségek, az indítékok, az egyén, valamint a csoport történelemformáló szerepének felismerésére.
- Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk világában.

c) attitűdje

- Elismeri a magyar és európai identitás, a magyar és az európai kultúra értékeit.
- Felismeri és elfogadja a demokrácia értékeit, az aktív állampolgárság jelentőségét.
- Tiszteli a személyiségi és az emberi jogokat.
- Törekszik történeti tudásának folyamatos fejlesztésére.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a történelem tantárgy, valamint a történelem és állampolgári ismeretek tanulási terület tanításának céljait, a tantárgy tanításának meghatározó dokumentumait: a Nemzeti alaptantervet, a kerettanterveket és a vizsgakövetelményeket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.
- A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyagtartalmainak elsajátíttatására.
- Ismeri a tudományos kutatás módszereit, segédeszközeit; ismeri a forráselemzés és forráskritika szabályait és a pedagógiai folyamat tervezésekor támaszkodik ezekre.

b) képességei

- Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv).

- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a tanított korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.
- Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.
- Képes a múltra és a jelenre vonatkozó tudás összekapcsolására a társadalmi, az állampolgári és a gazdasági ismeretek területén.
- Képes a történelem tantárgy keretein belül az érettségi feladatok összeállítására, értékelésére.

c) attitűdje

- Munkájában fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Korszerű tudással rendelkezik a történeti megismerés, a forráskritika, a történeti információ elemzésére épülő analitikus és szintetizáló gondolkodás kompetenciái fejlesztésének módszerei terén.
- Ismeri a szaktárgy tanításának és tanulásának tanórai lehetőségeit és színtereit, valamint azok tanórán és iskolán kívüli felhasználási lehetőségeit.
- Tisztában van a közgyűjteményi ismeretekkel, és tájékozott a levéltárpedagógia és a múzeumpedagógia kérdéseiben, ismeri a levéltárak és múzeumok kínálta lehetőségeket a tantermen kívüli, a helytörténeti, nemzeti történeti és egyetemes történeti témák oktatásában.

b) képességei

- Képes a történeti problémák jobb megértését és feldolgozását, a forráselemzés és forráskritika képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Képes az élményközpontú történelemoktatásra, a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére, valamint a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy oktatása során használható online felületek kiválasztására és bemutatására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, tanulói szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő történelemtanulási és történelemtanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.
- Járatos a diagnosztikus, a formatív és a szummatív értékelés elemeiben, korszerű módszereiben, gyakorlatában.
- Ismeri az értékelési folyamat differenciálási lehetőségeit.
- Tisztában van a tanítási-tanulási folyamat különböző szakaszaiban alkalmazható értékelési módszerekkel.
- A formatív értékeléshez kapcsolódóan ismeri a történelem tantárgy tanulási eredményeinek, valamint az ezek teljesítéséhez kapcsolódó kritériumoknak a tanár és a diák által történő azonosításának módjait.
- Értékelése a mérésmethodológiai követelményeken alapul.
- Tisztában van a megfelelő kompetenciaszintekkel, s ezek alapján végzi a diákok értékelését figyelembe véve a történelemhez kapcsolódó matematikai és szövegértési készségeket, a logikus gondolkodás adott évfolyamon elvárható szintjét.
- Ismeri a történelmi ismeretszerzés és forráshasználat, a tájékozódás időben és térben, a szaktárgyi kommunikáció és a történelmi gondolkodás fejlesztési területeihez kapcsolódó tanulási eredmények mérésének lehetőségeit.

b) képességei

- Képes az értékelés során figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait.
- Szaktanári, pedagógiai tevékenységében képes összhangot teremteni a történelem tantárgy Nemzeti alaptantervben és kerettantervben megfogalmazott tanulási céljai és saját értékelő tevékenysége között.
- Képes világos, egyszerű, adekvát terminológia használatával a tanulási eredmény írás- és szóbeli értékelésére, a konkrét és érthető cselekvés megfogalmazására.
- Képes a hatékony módon és időben megvalósuló érthető és gyakori visszajelzésre, valamint a diákok bevonására a saját tanulásukkal kapcsolatos kérdésekbe.
- Képes a mérés-értékelésben releváns teszt- és esszéfeladatokat készíteni.

- Képes fejlesztő, segítő, javító értékelő munkát végezni.
- Képes a történelem érettségi követelményekhez tartozó kompetenciák és témakörök az érettségi írás- és szóbeli részein megjelenő értékelési szempontjait alkalmazni.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a történelmi tudás, a történelmi ismeretek megszerzésének, feldolgozásának sajátosságait, a történelem jellemző forrásfajtaát, elsajátítja a történelmi források és a tudományos feldolgozások, módszerek közötti különbségtételt.
- Jól tájékozódik a történelemtanításhoz kapcsolódó könyvtári és múzeumi gyűjteményekben, ezek internetes megjelenéseiben, digitális adatbázisaiban, körültekintően használja a történelmi ismeretek megszerzéséhez, a történelem oktatásához szükséges egyéb adatbázisokat, információs forrásokat, kommunikációs csatornákat.
- Ismeri a média társadalmi hatásait, eligazodik a média különböző jelenségei által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk, valamint kulturális tudástartalmak világában.
- Ismeri a történelem tér- és idődimenzióinak jellemző változásait.
- Ismeri az egyes történelmi korszakokra jellemző társadalmi kommunikációs sajátosságokat.
- Felkészült a történelemtudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a történelmi szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek elemzésére, a történelem legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.

b) képességei

- Képes a történelmi tárgyú hagyományos és mediális tudományos igényű ismeretterjesztés, a tudományos publikáció és a tudománytalan közlések, jelenségek megkülönböztetésére.
- Képes a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a tudományos ismeretterjesztésben való részvételre.
- Képes a legkülönbözőbb történelmi források mérlegelő elemzésére, interpretálására, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a történelmi gondolkodásra, a társadalmi jelenségek történelmi kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek értékelési szempontjainak világos meghatározására, a lényeges, illetve lényegtelen jelenségek megadott szempontok szerinti szétválasztására, történelmi jelenségek eltérő nézőpontok szerinti értelmezésének összehasonlító elemzésére.
- Képes saját történelmi nézőpont és narratíva, interpretáció kialakítására és formálására, valamint ezeknek a szakmai kommunikációs térben való megjelenítésére.

c) attitűdje

- Elismeri a magyar és európai identitás, a magyar és az európai kultúra, valamint az Európán kívüli világ kulturális és társadalmi értékeit.

- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajátjától eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek elismerésében.
- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.
- Felkészült a demokrácia értékeinek elfogadására, a személyiségi és az emberi jogok tiszteletben tartására, az aktív állampolgárság jelentőségének felismerésére és elfogadására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítéseket és pedagógiai módszereket.
- Meg tudja fogalmazni a történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek értékelési szempontjait.
- Eligazodik a média által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk világában.
- Ismeri a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi kritériumokat.

b) képességei

- Képes a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések és pedagógiai metódusok közül felelősséggel kiválasztani és összeállítani a tantárgy oktatásának középpontjában álló kompetenciák fejlesztéséhez, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.
- Képes tudásának menedzselésére, a folyamatos megújulásra.
- Képes nagy fokú önállósággal, a diákok korosztályos sajátosságait, szociokulturális háttérét figyelembe véve kiválasztani az adott történelmi probléma felvetéséhez, feldolgozásához alkalmazott eszközöket
- Önállóan képes kiválasztani azokat az eszközöket, kérdéseket, problémákat, amelyek feldolgozásán, szimulációján keresztül nem csupán a diákok demokratikus gondolkodása, de a vita és a saját narratíva kialakítása iránti igénye is fejlődik.
- Képes történelmi források önálló elemzésére, értelmezésére, feldolgozására, interpretációjára, a történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, történelmi fogalmak szakszerű használatára, a történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a történelmi tárgyú ismeretterjesztés, a tudományos publikáció és a tudománytalan közlések megkülönböztetésére, önálló, szakmailag megalapozott vélemény kialakítására.
- Nagy fokú autonómiára képes az adott szempontból a lényeges, illetve lényegtelen jelenségek megkülönböztetésében, az oksági viszonyok, az okok és következmények rendszerében való eligazodásban, a döntési lehetőségek, az indítékok, az egyén és a csoport történelemformáló szerepének felismerésében.

c) attitűdje

- Nyitott a történettudomány aktuális eredményeinek és a történelemtanítás módszertani újításainak adaptálására.

- A végzett tanár megfelelő mértékű önállósággal rendelkezik a történettudomány által felvetett speciális kérdések, megközelítések, szakmai nézetek képviselésében.
- Törekszik arra, hogy oktatói munkájába az ismeretszerzés iskolán kívüli színtereinek (szűkebb és tágabb közösség, közgyűjtemények, kulturális intézmények) minél szélesebb skáláját bevonja.
- Elkötelezett a szakmai fejlődésben, az önreflexió mellett folyamatos önművelésre is törekszik.
- Tanári munkája során folyamatosan szem előtt tartja a történelem tanulásának klasszikus értelemben vett, műveltséget gyarapító célja mellett a problémamegoldó készség fejlesztésének fontosságát.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99–107 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a keret-tanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 12–16 kredit

- bevezetés a történettudományba;
- közgyűjteményi alapismeretek;
- történeti demográfiai alapismeretek;
- történeti segédtudományok;
- forrásismeret: az egyes korszakokhoz és forrástípusokhoz kapcsolódó segédtudományi ismeretek, a források elemzése és feldolgozása;
- a latin nyelv alapjai.

b) A szakmai törzsanyag szakterületi ismeretkörei: 87–91 kredit

- áttekinthető, horizontális igényű, szintetizáló, tudományosan megalapozott ismeretek az egyetemes és a magyar történelem nagy korszakainak (ókor, középkor, koraújkor, újkor, jelenkor), Európa és az Európán kívüli világ politikatörténetéről, társadalomtörténetéről, művelődéstörténetéről, gazdaságtörténetéről, lefedve a Nemzeti alaptanterv témaköreit;
- történeti földrajz;
- a magyarság és a Kárpát-medence népeinek története napjainkig;
- történeti ökológia;
- egyház- és vallástörténet;
- helytörténet;
- életmód- és művelődéstörténet;
- hadtörténet;
- állampolgári ismeretek;
- a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi követelményekben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő ismeretek;

- a Nemzeti alaptantervre épülő kerettantervek szerinti történelem és állampolgári ismeretek tantárgyak szerkezetének, tartalmának, a tantárgyak oktatási, fejlesztési céljainak ismerete, alkalmazási lehetőségek a megfelelő korosztályban.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A történelemtanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- a történelem tantárgy középszintű érettségi vizsga vizsgakövetelményeinek és vizsgaleírásának ismerete;
- a történelemtanítás céljainak, feladatainak, a társadalomban betöltött szerepének ismerete;
- a történelemtanítás története;
- a történelemtanítás tanórai és tanórán kívüli lehetőségei, módszerei;
- korszerű infokommunikációs technikák ismerete és alkalmazási lehetőségeik a tantárgy-pedagógiában;
- a távoktatás módszertana;
- az e-learning oktatási környezet ismerete;
- a külső és a belső koncentráció lehetőségeinek ismerete;
- a történelemtanítás jogszabályi hátterének ismerete (Nemzeti alaptanterv, kerettantervek);
- a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és a középszintű vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciák, azok fejlesztésének és mérésének módszerei és eszközei.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

41. UKRÁN ÉS NEMZETISÉGI UKRÁN NYELV ÉS KULTÚRA TANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel az oklevélben szereplő tanári szakképzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Ukrainian Language and Culture

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában az ukrán nyelv és az ukrán nyelv és irodalom, ukrán népismeret tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás) a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanárának szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelem bevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.
- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az ukrán nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes az ukrán nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre ukrán nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.

- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelv, és a kerettantervek szerinti ukrán szaktárgyi és érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- Nyitott során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók ukrán nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén**a) tudása:**

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 92–106 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelve alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettség vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 22–26 kredit

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási (szóbeli és írásbeli kifejezőkészség), szövegértési (írott és hallott szöveg értése) kompetenciáinak fejlesztése; szövegfajták.
- Ukrajna ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi ukrán nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

b) A szakmai törzsanyag ismeretkörei: 70–80 kredit

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv, stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: ukrán irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-ukrán irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikológia, lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi ukránok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi ukránok irodalma, a magyarországi ukrán nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanárának sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörei: 8 kredit

- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúra tanításának módszertana.
- A kommunikatív nyelvtanítás elméleti alapjai és gyakorlati ismeretei. A célnyelvi készség-fejlesztés lépései.
- Nyelv, irodalom és nemzetiségi kultúraoktatás céljai és azok megvalósítása: tantervek, tanmenetek, óravázlatok készítésének módszertana. A Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi nyelv, a kerettanterv ismerete.
- Tanítási technikák, módszerek. Differenciált munkaformák (egyéni munka, pármunka, csoportmunka, frontális munka, projektfeladatok).
- A nyelv, mint a kultúra tanításának eszköze, az interkulturális kommunikáció fogalma, az interkulturális szemléletű nyelvtanítás céljai, megvalósításának módjai.
- A különböző oktatási eszközök alkalmazási lehetőségei a nyelvórán. Multimediális nyelvtanítási ismeretek.
- Tananyagkészítés, projektmunka és a személyre szabott oktatás.

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit.

c) A kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat: 2 kredit.

42. VIZUÁLISKULTÚRA-TANÁR

Tanító- és Óvóképző Kar

1. Az 1. melléklet 2. pontjában foglaltakra tekintettel oklevélben szereplő tanári szak-képzettség:

- magyar nyelvű megjelölése: okleveles vizuáliskultúra-tanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Visual Arts

2. A képzési idő: 10 félév

3. A képzés célja: az alapfokú nevelés-oktatás ötödik évfolyamán kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatán, a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a vizuális kultúra tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése, továbbá a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

4. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

4.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében a tanári tudás, képességek, attitűd (viszonyulás): a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

4.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében

4.2.1. A vizuáliskultúra-tanár szakterületi tudása, képességei, attitűdje (viszonyulása)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a személyiségfejlesztés alapvető elméleteit, stratégiáit. Pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismeretekkel rendelkezik a személyiség összetevőiről, fejlődéséről, a vizuális művészet személyiségfejlesztő hatásairól.
- Ismeri a vizuális alkotó és befogadó képességek fejlődését, ami alapján az "alkotva befogadás" tantárgypedagógiai elvét érvényesíti a tanulók személyre szabott, differenciáló szemléletű fejlesztésében.
- Ismeri a látvány érzelmeket keltő, az érzelmi intelligencia fejlesztésében betöltött szerepét.
- Ismeri a kreativitás jelentőségét és fejlesztési lehetőségeit a vizuális alkotó tevékenységekben.
- Ismeri a gyermek- és az élményközpontú nevelés és oktatás lehetőségeit; tudja értelmezni a vizuális művészetek és a vizuális műveltség segítségével fejleszthető kompetenciákat, és ismeri fejlesztésük módszereit.
- Ismeri a környezettudatosság és a kulturálódásra igényes életforma kialakításának feltételeit és az iskolában kialakítandó lehetőségeit.
- Ismeri a tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat.

- Ismeri a pedagógiai folyamatok hatását a tanulók személyiségfejlődésére, és a tanulók értékelésébe, tanulói alkotásaik, munkáik elemzésében ezeket az ismereteit gyakorlatban felhasználja.
- Tisztában van tantárgya által fejlesztett készségek (finom motorikus mozgások, térlátás, színlátás, egy feladatra többféle problémamegoldás) a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel, melyek számos más szakmai területen is kiemelt jelentőséggel bírnak.
- Ismeri a mindennapok részeként a látvány, az alkotás-befogadás érzelmeket keltő, az érzelmi intelligencia, valamint a szociális kompetenciák fejlesztésében betöltött szerepét.
- Ismeri a vizuális művészetet mint az emberi megismerés és kifejezés egyik módját.

b) képességei

- Képes a tanulók egyéni adottságait, tulajdonságait és szükségleteit figyelembe véve az egyéni tevékenység differenciálására és a játékos, élményeket nyújtó, az alkotást és aktív tanulást támogató konstruktív fejlesztésre.
- Tanári gyakorlatában képes a vizuális művészetek területein fejlesztő pedagógiai helyzeteket teremteni.
- Képes a vizualitásnak az önismeretben, identitás kialakításában, az önkifejezésben betöltött szerepének megértésére.
- Képes változatos képalkotási technikákkal a tanulókat megismertetni (szabadkézi rajz, festés, mintázás, szerkesztés, számítógépes képalkotás).
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek kiválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, vagy éppen a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának, képességeinek és kreativitásának folyamatos fejlesztését.
- Látja a vizuális kultúra művészetén kívül, a hétköznapi életben betöltött szerepét.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, a kreativitásukat és az esztétikai ízlésük fejlesztését mind a képzőművészeti tevékenységekben, mind a hétköznapi vizuális kultúra területén.
- Segíti a kortárs vizuális kultúra iránti nyitottságot az "alkotva befogadás" elve alapján tervezett feladatokban

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására. A vizuális kultúra sajátos lehetőségeivel fejleszti a tanulók személyiségét, , érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

- Törekszik arra, hogy a tanulók a vizuális művészeti tevékenységeket élményként éljék meg.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a nemzeti az európai és az egyetemes emberi kultúra alapjait.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, felismeri az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró, különösen a vizuális kultúra sajátos tevékenységrendszerében adott módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését.
- Képes a konfliktusok felismerésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások, veszélyhelyzetek megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál. Törekszik példát nyújtani és úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismereteket szerezni.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a vizuális kultúra tantárgy szakmai alapjait, birtokában van a vizuális kultúra tantárgy Nemzeti alaptanterv által megjelölt részterületeinek: a képzőművészet, a vizuális kommu-

nikáció és a tárgy- és környezetkultúra fontosabb ismereteinek, illetve gyakorlott az egyes részterületekre jellemző tevékenységekben.

- Érti és ismeri az emberi környezet működését, képes értékelni az emberi környezet fontosságát a fenntarthatóság, a felelősségvállalás és az esztétikum szempontjából.
- Ismeri a magyar, az európai és az egyetem művészettörténet alapjait.
- Ismeri a Nemzeti alaptantervhez kapcsolódó kerettantervekben megjelenő magyar néprajzi tartalmakat: a magyar népművészet, a népi tárgykultúra, építészet, környezetkultúra tájegységekre jellemző megvalósulásait, és ezeknek a magyar művészettörténet egy-egy korszakára gyakorolt hatását.
- Ismeri a vizuális kultúra ismeretelméleti alapjait, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát.
- Ismeri a vizuális kultúra gyakorlata által fejlesztett képességek más szakterületen való hasznosíthatóságát, és érti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciák szaktárgyban rejlő fejlesztési lehetőségeit.
- Ismeri a vizuális képességek rendszerét, fejlődését, a fejlesztés lehetőségeit, módjait.
- Ismeri és a gyakorlatba ültetve alkalmazza a konkrét és fogalmi gondolkodás és a cselekvés kapcsolatát, a vizuális megismerés és befogadás, az alkotás folyamatát
- Ismeri a szaktárgy tanterveit, a bennük megfogalmazott tanulási eredményeket, fejlesztési feladatokat és ismereteket, a tantárgy vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját.
- Ismeri a vizuális kultúra tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tanári segédkönyveket, digitális és nyomtatott tananyagokat, anyagokat és tanulási eszközöket, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások adekvát alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések felismerésére.
- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes az alkotó információhasználatra, akár csak a hétköznapi vizuális kulturális jelenségek értelmezésére.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.

- A vizuális kultúra és a képesség- és a kreativitásfejlesztés egészének nézőpontjából ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét, melyben kiemelet szerep jut a vizuális művészeteknek.
- Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettantervet, a tantárgy tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait.
- Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés jelentőségét és összefüggéseit.

b) képességei

- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a vizuális kultúra tanulása-tanítása során felhasználható segédanyagokat, tankönyveket, taneszközöket használni, a hétköznapi vizualitását értelmezni és elemezni.
- Képes a vizuális képalkotás hagyományos és újabb anyagait és eszközeit megfelelő módon használni és a nem hagyományos anyagokat is felhasználni műalkotás készítésének motiválására

c) attitűdje

- A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Nyitottság a vizuális kultúra új jelenségei, tendenciái iránt, fogékonysága szokatlan anyagok alkotás céljára való felhasználására.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, az aktív tanulás, projektben szervezett tanulás módszertanában, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére.
- Képes a hagyományos és az információ- és kommunikáció-technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Tisztában van a vizuális kultúra alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályaival.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás és a fejlődés szempontjait, képes a segítő értékelés alkalmazására, illetve képes az adott szaktárgyi tartalomhoz leginkább illeszkedő értékelés mód alkalmazására

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást támogató, fejlesztő és a tanulói alkotói munkát serkentő értékelés mellett.
- Törekszik az általános és kiemelten a vizuális nevelés, a vizuális művészeti nevelés, oktatás és képzés hazai és nemzetközi értékelési trendjeinek alapos megismerésére, értelmezésére.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Érti és alkalmazza a látás, az ábrázolás és a vizuális kifejezés szerepét a kommunikációban.

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a vizuális művészetek és kultúra területéhez és tanári hivatásához kötődő forrásokkal, folyóiratokkal, kiadványokkal, kiállításokkal, eseményekkel és szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és vizuális művészeti szakirodalomban, képes értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit.
- Képes a saját szakmai és pedagógiai teljesítményét és diákjainak teljesítményét mások felé is kommunikálni.

c) attitűdje

- A művészetpedagógiai kommunikációjában egyaránt együttműködő és nyitott a szakmai párbeszédre, akár a vitákra is.
- Kommunikációja asszertív és segítő, reflektív.
- Törekszik a magas minőségű verbális és vizuális kommunikációra.
- Nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Reflektív módon törekszik szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.
- Kész a folyamatos szakmai, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Tisztában van a tanári kettős szerepelvárással, pedagógiai tevékenységének társadalmi beágyazottságával és az ebben játszott személyes felelősségével.
- Ismeri az emberi környezet, a közlő, kifejező szándékú vizuális alkotások társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát.
- Érti a művészet és társadalom kapcsolatát, a művészet társadalmi meghatározottságát, szerepét a társadalomban.

b) képességei

- Képes szaktárgyi ismereteinek és művészeti tevékenységének párhuzamos és folyamatos fejlesztésére.
- Érzékenyen reagál szakterületének problémafelvetéseire és megoldásaira.
- Képes az autonóm döntésekre. Felelősséggel viseltetik a tanítványai és a környezete iránt.

c) attitűdje

- Szakmai és pedagógiai hozzáállásában a nyitottság, a megújulásra való szándék, a kíváncsiság és reflektív viszony jellemzi.

- Az tanári oktatói-nevelői munkához való hozzáállását az önállóság, a kezdeményezőkészség és a művészi aktivitás jellemzi, és a diákjait is erre neveli.
- A környezettudatosság jellemzi, melyet a művészeti eszközökkel is megpróbál megvalósítani.

4.2.2. A szakképzettséghez vezető szakterületek és sajátos szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretek

4.2.2.1. Szakterületi (szaktudományos) ismeretek: 99 kredit

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a nevelési-oktatási szakaszokhoz, valamint az érettségi vizsgakövetelményhez megadott témakörök ismereteit. A szakmai alapozó és szakterületi szakmai ismeretekből legalább 90 kreditet kell teljesíteni. A szakterületi ismeretek 99 kreditjének fennmaradó részét a felsorolt ismeretkörökből vagy az érettségi követelményekhez kapcsolódó szaktudományos ismeretekből kell teljesíteni.

a) Szakmai alapozó ismeretek: 18–22 kredit

b) Szakmai törzsanyag szakterületi ismeretei: 52–62 kredit

c) Kötelezően választható ismeretek: legfeljebb 15 kredit

- Az egyetemes (európai, kitekintéssel az Európán kívüli kultúrákra) és magyar művészet története és a műértelmezés módszerei.
- A művészet és társadalom kapcsolata, a művészet társadalmi meghatározottsága, szerepe a társadalomban. A szociológia, a néprajz és a kulturális antropológia vizsgálati módszereinek megismerése.
- A művészi tehetség, az alkotóképesség, a műalkotások befogadásának elmélete, a műélmény.
- Kortárs művészet tendenciái, problémafelvetései.
- Magyar néprajzi tartalmak a kapcsolódó kerettantervekben. Életmód, tárgykultúra, díszítőművészet a magyar tájegységeken. A népi kultúra egysége, tantárgyi kapcsolatok lehetőségei más tantárgyak kerettantervi előírásaival.
- A vizuális kommunikáció elmélete és megjelenése a mindennapi gyakorlatban.
- A szín tudományos megközelítése, színelméletek. A szín a művészetben, a környezettervezésben, a kommunikációban és a mindennapi életben.
- Az emberi test felépítésének megismerése és ábrázolása (művészeti anatómia), emberábrázolás.
- A tér, a tömeg, a felület megismerése és vizuális megjelenítése szabadkézi rajzzal, egy tónussal, vonallal, színnel (tanulmányrajz, festés), makettezés, építés-tervezés több léptékben, az épített környezet ismerete.
- Ábrázolási technikák megismerése: szabadkézi rajz, festés, mintázás és egyéb plasztikai, formai megjelenések, szerkesztés, fotográfia, fotómanipuláció, digitális képalkotás mozgókép, közösségi médiatartalmak szerkesztése, performatív jellegű megnyilvánulások.
- Festészeti tradíciók és technikák ismerete, festőeszközök használata, színes képalkotás, kompozíció, dinamika, fény-árnyék, ritmus. A különböző klasszikus műfajok megjelenítése,

valamint absztrakt, nonfiguratív kompozíció látvány után és szabad alkotással. Belső tartalmak kifejezése, kortárs tendenciák ismerete.

- Az autonóm és alkalmazott grafikai műfajok és eszközök
- Plasztikai technikák és kifejezőeszközök használata, tömegformálás, kompozíció, ritmus, a klasszikus és a nem konvencionális anyagok alkalmazása.
- Kiadvány grafikai tervének elkészítése kézzel vagy számítógéppel, és a grafikai tervezés módszerének megismerése.
- Tárgytervezés és a tervezési technikák, anyagismerettel összefüggésben.

A szabadon választható tárgyak kerete ad lehetőséget további szaktudományos ismereteket tartalmazó kurzusok felajánlására.

4.2.2.2. Szakmódszertani (diszciplináris és interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek: 12 kredit

A szakmódszertani ismeretek átadása során a szakképzett tanárt arra kell felkészíteni, hogy az alapfokú nevelés-oktatás 5–8. és a középfokú nevelés-oktatás 9–12. évfolyamain egyaránt képes legyen magas színvonalon ellátni a nevelés-oktatás feladatait.

a) A vizuáliskultúra-tanár szakképzettség tekintetében a sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök: 8 kredit

- A vizuális alkotás-befogadás, a vizuális kommunikáció és a tárgy-és környezetkultúra tanításának módszertana, elméleti tudnivalói, valamint gyakorlati ismeretei. Nemzetközi tendenciák és a magyarországi gyakorlat.
- A fejlesztési céloknak (megismerő, alkotó, elemző, ítélőképesség, ízlés, érzelmi intelligencia, kooperativitás) megfelelő módszerek ismerete.
- Sikeres alternatív szakpedagógiai utak és módszerek. A performatív vizuális nevelés módszereinek megismerése. Dizájn alapú pedagógia és a STEAM (tudomány-technika-művészetek integrációja) tanterv-szervezési modell ismerete. Komplex alapprogram.
- Tanítási-tanulási módszerek és stratégiák: projekt, felfedezéssel, differenciálás.
- Tanítási munkaformák: egyéni munka, páros, csoportos, frontális és online munkaformák.
- A tanítás-tanulás tervezése: jogszabályok, kerettantervek, pedagógiai program, helyi tanterv, tanmenet, óravázlat, feladat.
- Szemléltetés.
- Mérés-értékelés iránya: a tudás, a diák, a diákcsoport, a tanár, az iskola. A tanulás értékelési formái: formatív, diagnosztikus, összegző. Szóbeli, írásos, megbeszélés, kiállítás. Mérés.
- Taneszközök, számítógép, vetítők, ppt, online platformok.
- Iskolai egyéni és csoportos gyakorlatok (hospitálás, tervezés, tanítás, mentorálás).

b) Az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató gyakorlat: 2 kredit

c) Kollaborációs tér, oktatástechnikai innováció, mesterséges intelligencia: 2 kredit.

TANÁRI MESTERSZAKOK OSZTOTT KÉPZÉSBEN (SZAKTANÁRSZAKOK)

1. ANGOL NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles angol nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of English Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles angol nyelv és kultúra tanára, okleveles angol nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű angol nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű angol nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az angol idegen nyelvi tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szaktudományban, szakmára vagy szakképítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon az angol idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az angol nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv). Képes osztálytermi gyakorlatát az egyéni különbségek figyelembevételével kialakítani.

- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a különböző nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, az angol nyelvű, nem pedagógiai céllal írt anyagok sokaságát. Ezeket képes tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni és alkalmazni.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes ilyen irányú szakmai ismereteit kollégái számára elérhetővé tenni.
- Képes az angol nyelv tantárgyban rejlő értékkorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Törekszik arra, hogy tanítványait minél jobban megismerje, problémáira egyéni sajátosságainak megfelelően reagáljon.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoportdinamika elméleti alapjait és kutatásának eredményeit, átlátja a különböző nyelvtanulás-szervezési formák előnyeit és kihívásait. Képes ismereteit a tanulói csoportok és közösségek kialakításánál és hatékony működtetésénél alkalmazni az osztályteremben és a virtuális térben egyaránt.

b) képességei

- Képes az idegen nyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködési készségek fejlesztésére.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Tudatosan épít a kooperatív és reflektív tanulási technikák alkalmazására.
- Fontosnak tartja a különböző nyelvű és kultúrájú csoportok iránti tolerancia kialakítását.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- C2 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik. Képes az angol nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, választékos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Ismeri a beszélt és írott angol nyelv szabályait, regisztereit, azokat a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően képes hatékonyan alkalmazni.
- Ismeri az általa tanított és több angol nyelvváltozat fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit. Ismereteit képes a célnyelv folyékony használata és pedagógia tevékenysége során pontosan és világosan, a kontextushoz illően alkalmazni. Ismeri az angol mint globális közvetítőnyelv szerepét és a különböző nyelvterületeken betöltött funkcióját. Képes rugalmasan alkalmazkodni a különböző nyelvi és kulturális háttérű nyelvhasználókkal folytatott kommunikáció változó követelményeihez.
- Ismeri az angol nyelvű kultúrák elterjedtségét és sokszínűségét, képes a kultúrák közötti közvetítésre, az interkulturális kompetencia fejlesztésére. Ismeri több angol nyelvű kultúra szellemi, művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, alapjait; tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri az alkalmazott nyelvészet releváns területeit (szociolingvisztika, pszicholingvisztika, pragmatika, fordítástudomány, az angol mint lingua franca, World Englishes), képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit. Ismeri a többnyelvűség elméleteit és kutatását.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket. Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit az angol nyelv tantárgy keretein belül.
- Ismeri a szaknyelv tanításának és a tartalomalapú nyelvtanításnak a módszertanát. Képes a diákok angol nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelvtanítás és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta módszertani lehetőségeket.
- Ismeri a szótárhasználat tanításának elveit és gyakorlatát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat, kimenet mérésének és értékelésének elméletét, gyakorlati kérdéseit. Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.

- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket (emelt szintű érettségi, nyelvvizsga), képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére. Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.

b) képességei

- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a kortárs irodalmi műveket és az angol nyelvű kultúrák egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, értelmező módon áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a nemzeti kultúra célnyelven történő közvetítésére.
- Képes emelt szintű érettségien vizsgáztatói feladatokat ellátni, a vizsga kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.
- Képes a Közös Európai Referenciakeretet tanítási gyakorlatában alkalmazni.
- Képes ismereteit értelmező módon alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.

c) attitűdje

- Reálisan ítéli meg az angol nyelv szerepét mind az iskolán kívüli világban, mind pedig az oktatásban.
- Fontosnak tartja az egyéni többnyelvűség megvalósítását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti angol szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket. Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri az önreflexiós technikákat és segédanyagokat (reflektív napló, különböző óratervezési sablonok kipróbálása).

b) képességei

- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, tervezésére, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására, illetve megújítására.
- A pedagógiai folyamat minden szakaszában képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

c) attitűdje

- A tervezés, felkészülés és megvalósítás során figyelembe veszi az adott tanulócsoport sajátosságait.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a fontosabb motivációs elméleteket, és az angol nyelv oktatása során használható motivációs módszereket.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit.
- Ismeri az angol nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására.
- Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja, hogy tanítványait felkészítse az egész életen át tartó tanulásra.
- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző nyomtatott és elektronikus tan- és segédanyagokról, képes ilyenek összeállítására, alkalmazására.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus, fejlesztő, szummatív) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikáció általános, és az osztálytermi, illetve szakmai kommunikáció jellemzőit.
- Ismeri a szakterületéhez tartozó szakmai szervezeteket és információs forrásokat.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni és megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag és nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes és részt vesz a helyi tanterv, a tanmenet ki- illetve átdolgozásában.
- Részt vesz szakmai csoportok munkájában, állandóan frissített ismereteit és tapasztalatait szakmai fórumokon megosztja.
- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói és tanári autonómia fogalmát.
- Ismeri a tanári pályával járó szakmai és pedagógiai kötelezettségeket.

b) képességei

- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes és törekszik nyelvtudása állandó és önálló fejlesztésére.
- Képes arra, hogy segítse tanítványai autonóm nyelvtanulóvá válását.
- Képes önálló pedagógiai kutatás tervezésére, kivitelezésére és gyakorlati alkalmazására.

c) attitűdje

- Szakmai felkészültségének folyamatos javításával törekszik autonómiája fejlesztésére.
- Törekszik arra, hogy döntései szakmailag megalapozottak legyenek, és az adott tanulócsoport sajátos és aktuális tanulási és nevelési igényeit szolgálják.
- Fontosnak tartja, hogy tapasztalatait kollégáival megossza.
- Törekszik arra, hogy mások tapasztalatszerzését nyomon kövesse, és az adott szakterületen a korszerű, jó gyakorlatokat megossza.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására.

8. A szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvfejlesztés; szóbeli és írásbeli tudományos és osztálytermi nyelvhasználat (prezentációs készségek, képességek fejlesztése), minimum 10 kredit.
- Középiskolai és felnőttkori tantárgy-pedagógiához, illetve az emelt szintű érettségéhez kapcsolódó ismeretek és kompetenciák, minimum 10 kredit.
- Angol nyelvű irodalmak és kultúrák, minimum 10 kredit.
- Nyelvészeti és alkalmazott nyelvészeti ismeretek, minimum 10 kredit.

2. BIOLÓGIA SZAKTANÁR

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettségi oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles biológia szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Biology

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles biológiatanár, okleveles biológiatanár (egészségtan) (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű biológia szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a biológia tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.–12. évfolyamain a biológia közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A biológia szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tehetség felismerésének, összetevői és típusai meghatározásának, azonosítási módszereinek lehetőségeit, érti a tehetségmodellek lényegét.
- Átlátja, hogy a tehetség kibontakozásának segítése az egyén és társadalom érdeke is.

b) képességei

- Felismeri a biológia területén megnyilvánuló tehetséges tanulókat.
- Képes tanítványai motiválására.

- Támogatja a tehetségeket.

c) attitűdje

- A biológiatanítás kötelező részén túl is vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggondozást.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült az emelt szintű biológia érettségi vizsgára készülő fakultációs csoportok tanítására, valamint a tanulmányi versenyeken induló tanítványai számára biológia szakkör tartására.
- Ismeri a tehetséges diákok esetében hatékony tanulásszervezés különböző formáit, a regionális és országos tehetséggondozó programokat.
- Ismeri az egyéni fejlesztés tantárgypedagógiai, pszichológiai alapjait.

b) képességei

- Képes a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösségként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri a biológia ismeretrendszerét, kutatási módszereit és kapcsolatát más természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen felkészíteni az emelt szintű biológia érettségi vizsgákra, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a középszintű és az emelt szintű biológia érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az országos szintű, korosztályos biológia tanulmányi versenyek elméleti és gyakorlati fordulójának anyagát.

- Rendelkezik a fakultációs csoportjai számára óratervek, a szakköri csoportjainak foglalkozástervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képessége:

- Képes az emelt szintű biológiaoktatás és tehetséggondozás során tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Elemzi a biológia emelt szinten való tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, példatárakat, illetve egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv biológia fakultációról szóló részének adaptálásában, valamint a biológia szakkörök rendszerének kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természettudományos megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri a természettudományos gondolkodásmód kialakulásának/kialakításának alapvető módszereit.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a fakultációs és szakköri csoportjai tanulási folyamatát.
- A tehetséggondozó munkája során is a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatóróló realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.
- A tehetséggondozás során is kihasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve a digitális világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a középszintű és az emelt szintű biológia érettségi vizsgaleírását, illetve a korábbi évek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Tájékozott az országos, korosztályos biológiai tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének országos sztenderdeket alkalmazó, objektív értékelésére.
- A tehetséggondozó munkája során is az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.
- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű biológia érettségi vizsgák és a tanulmányi versenyek megvalósításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, illetve munkamódszereit.
- Tudja, hogy a tehetséggondozással kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai, regionális és országos biológia tantárgyi tehetséggondozó munkába.

c) attitűdje

- Iskolai, regionális és országos szinten is kész együttműködni a biológia érettségi megvalósításáért felelős hatósággal, valamint támogatni a versenyszervezők munkáját, amiben szükség szerint részt vállal.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványai tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, valamint tanítványai érdekeivel harmonizálja a tehetséggondozással kapcsolatos szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat a tehetséges tanítványainak.

c) attitűdje

- Elkötelezett a biológia tehetséggondozás, tanítványai ismereteinek, képességeinek optimális fejlesztése iránt.
- Igényes a tehetséggondozó tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik, ezzel példát állítva tanítványai elé.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

Az emelt szintű érettségihez kapcsolódó biológiai ismeretkörök áttekintése, szintetizálása, az egyes tudományterületek legújabb eredményei és módszerei

- Sejttan. Biokémia. Biotechnológia. Genetika.
- Bioinformatika. Rendszerbiológia.
- Mikrobiológia.
- Növénybiológia.
- Evolúcióbiológia. Ökológia. Természetvédelmi biológia. A természet- és környezetvédelem kapcsolata.
- Az állati szervezetek törzsfejlődése és funkcionális anatómiája.
- Az emberi szervezet törzs- és egyedfejlődése. Az emberi test felépítése és működése, szabályozási folyamatai, egészségtana.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

Biológiai feladatok, tanórai kísérletek, terepgyakorlatok módszertana:

Az aktuális emelt szintű biológia érettségi vizsga követelményei, annak rendszere. A biológia fakultáció, középiskolai biológiai versenyek, emelt szintű érettségi feladatok összeállításának, és megoldásának módszertana. Kísérletek és terepgyakorlatok a biológia emelt szintű ismeretanyagának tanításához. A kutató módszer alkalmazása, a korszerű biológia laboratórium és szertár. Tehetséggondozás a tanórán és azon kívül.

3. BOLGÁR ÉS NEMZETISÉGI BOLGÁR NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Bulgarian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a bolgár idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon a bolgár idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A bolgár és nemzetiségi bolgár nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.

- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a bolgár nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a bolgár nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre bolgár nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, a bolgár idegen nyelv emelt szintű érettségi vizsga követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, a nem formális és az informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók bolgár nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).

- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.

- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. A szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Bulgária ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi bolgár nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: bolgár irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-bolgár irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi bolgárok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi bolgárok irodalma, a magyarországi bolgár nemzetiség tudományos élete.

- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

4. FINN NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles finn nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Finnish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles finn nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a finn idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismeretei 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon a finn idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A finn nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.

- Ismeri a finn nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a finn nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a finn nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a finn nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióna.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a finn nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott finn nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a finn nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a finn kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkor új eszközök nyújtotta lehetőségeket.

- Tájékozott a finn nyelv tanításának helyzetéről a világban, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a finn nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott finn nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára pedagógiai tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a finn kultúra értékeit saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a finn nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a finn nyelv tantárgy oktatásban betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettanterv szerinti finn szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a finn nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a finn nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a finn nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.

- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét, illetve eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően

az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

- Képes az emelt szintű érettségi vizsgán vizsgáztató tanárként közreműködni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, a finn nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszeritívitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.

- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatói szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvészeti ismeretek: diskurzuselemzés, pszicholingvisztika, kognitív nyelvészet, a finn nyelv fejlődési tendenciái.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: médiatudományi, kultúratudományi megközelítések és módszerek, intertextualitás, intermedialitás.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek finn nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan, a finn mint idegen nyelv oktatásának aktuális kérdései.

5. FIZIKA SZAKTANÁR

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles fizika szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Physics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles fizikatanár, okleveles fizikatanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű fizika szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a fizika tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.–12. évfolyamain a fizika közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembe vétele területén

a) tudása

- Érti a fizika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat. Érti továbbá, hogy a fizika, mint modellező természettudomány milyen, más területeken is jól alkalmazható problémaelemző képességeket fejleszt.
- Érti a fizikai fogalmak és összefüggések elsajátításának életkori és egyénfüggő sajátosságait.

b) képességei

- Képes a fizika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.

- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulók felismerésére, a differenciált nevelésre, oktatásra.
- Képes a diákok érdeklődését, nyitottságát kialakítani és fenntartani a fizika és a természettudományok iránt az életkornak, nemnek és a személyiségnek megfelelő motivációs eszközök alkalmazásával.

c) attitűdje

- Elkötelezett tanítványainak racionális gondolkodásra, logikus érvelésre, természettudományos megközelítésre, környezettudatos gondolkodásra nevelésében.
- Felkészült a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére.
- Felkészült a tanulók motiválására, vállalja a tehetséggondozást.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére, laboratóriumi csoportmunka irányítására.

b) képességei

- Képes a szaktárgyi alapismereteket kiegészítő szakkör, önképzőkör, szaktanterem működtetésére.
- Képes a tanulókat feladatok, projektek mentén csoportokba szervezni, ezen csoportok munkáját hatékonyan segíteni.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy ismeretterjesztő tevékenységét minél szélesebb körre kiterjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Tisztában van azzal, hogy a természettudományos megismerés alapja a megfigyelés, a célzott kísérlet és a terepi munka. Tudja, hogy ezekre épülnek a természettudományos fogalmak és a rájuk alapozott elméletek.
- Tudja, hogy a természettudományos következtetés alapvetően mennyiségi jellegű.
- Ismeri a következtetések oksági és statisztikai módszereit.
- Ismeri a természeti törvények jelentőségét, tisztában van a modellek egyszerűsítő jellegével.

b) képességei

- Az oktatott fizikai jelenségeket és törvényeket képes a tanulók életkori sajátosságaihoz, absztrakciós képességeihez és tudásszintjéhez igazodva bemutatni, kísérletekkel demonstrálni, kvalitatív, illetve kvantitatív szinten értelmezni, számításokkal alátámasztani.
- Ismeri és alkalmazza a fizikatanításban a modern pedagógia módszereit iskolai és iskolán kívüli környezetben (projekt módszer, kooperatív technikák, konstrukciós feladatok).
- Megfelelő rutinnal alkalmazza a fizikai kísérleti eszközöket, a számítógépes szimulációs lehetőségeket és az interneten elérhető tudásanyagot.
- Képes a megtanult tudományos ismeretek, az alapvető természeti jelenségekben megnyilvánuló fizikai törvények bemutatására, ismertetni tudja a mindennapi életben előforduló jelenségek és eszközök működésének természettudományos alapjait.

- Rendelkezik alapvető tudománykommunikációs képességekkel.
- Képes érzékeltetni diákjaival a természettudományok működésének lényegét, a közöttük lévő szoros kapcsolatot, és a társadalom és az egyén felelősségét a természeti környezet megőrzéséért.
- Látja, illetve tanítványaival láttatni tudja a társadalom mindenkori technikai szintjének szoros kapcsolatát a természettudományos ismeretekkel.
- Képes a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes a fizika tantárgy mindenkori középszintű érettségi szintjére célzottan felkészíteni diákjait.

c) attitűdje

- Elkötelezett szakmai és szakmódszertani ismereteinek bővítésére, megújítására.
- Törekszik diákjaiban a mérlegelő gondolkodás kialakítására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a fizika tanításához kapcsolódó mindenkori jogszabályi háttérrel, kerettanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.

b) képességei

- Képes tantárgyi követelményekhez igazodva az oktatási eszközök és módszerek megválasztására, a különféle oktatásmódszertani eredmények értékelésére.
- Képes kollektív munkában történő helyi tanterv készítésére, önálló éves tematikus tervezésre.
- Képes szakmai és szakpedagógiai ismereteinek folyamatos megújítására, az új eszközök, oktatási módszerek, tudományos eredmények alkalmazásán alapuló szakmai fejlődésre.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a fizika megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmódok kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Képes az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Felkészült a fizika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.

b) képességei

- Képes a tanulók tipikus érvelési stílusának felismerésére, a fizikai világról alkotott téves képzeiteinek és fogalomalkotásának azonosítására és a leküzdésükhöz szükséges stratégiák alkalmazására.
- Diákjaiban józan fenntartásokat épít ki minden olyan „új” elmélettel szemben, amely ellentmondásban áll az alapvető fizikai törvényekkel, illetve jellegzetes áltudományos vonásokkal bír.

c) attitűdje

- Elkötelezett abban, hogy a tanulási folyamat szervezése során kihasználja a maximális lehetőségeket (tárgyi, anyagi, infrastrukturális, kapcsolati).

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri, valamint alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.
- Tájékozott a különböző feladatbankokról és feladatgyűjteményekről, képes ilyenek alkalmazására.

b) képességei

- Képes a tanulók személyre szabott, differenciált módszerekkel történő értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a fizika alap- és középfokú oktatásával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.
- Ismeri a fizikatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Képes a fizika oktatásának segítségével annak alaptudományi jellegét kihasználva a műszaki, illetve más természettudományos tudásterületek iránti érdeklődés felkeltésére, a fizikai ismeretek, gondolkodásmód és problémamegoldás széles körű alkalmazhatóságának megmutatására.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a fizika területet érintő szakmai fórumokkal; alkotó munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van a fizika szaktárgy etikai kérdéseivel.
- Tudja, hogy okleveles fizikatanárként milyen területekre terjed ki saját, egyéni hatásköre és felelőssége az oktatás, a nevelés és a szemléletformálás terén.

b) képességei

- Képes másokkal együttműködve részt venni a fizika tárgyat érintő fejlesztési, innovációs tevékenységekben.

c) attitűdje

- Elkötelezett a fizika színvonalas tanítása iránt, az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Emelt szintű matematika
- Differenciál- és integrálszámítás. Lineáris algebra, mátrixok. Valószínűségszámítás, statisztika. Differenciálegyenletek.
- Informatika
- Mérés vezérlés és kiértékelés eszközei. Számítógépes modellalkotás és szimulációk.

A fizika szintézise minimum 6 kredit

- A fizika deduktív és induktív felépítési módja, az elméleti fizikai megközelítés. A mechanika elvei, a newtoni és a hamiltoni szemlélet összehasonlítása, a fázistér. A hamiltoni mechanikára alapozott kvantummechanika: a fizikai mennyiség és állapot. Az állapotfüggvény, az időfüggetlen Schrödinger-egyenlet (egyszerű példákkal). Spin, Pauli-elv, a Hidrogénatom, periódusos rendszer, az atom- molekula. A határozatlansági reláció, alagúteffektus. Megmaradási tételek. A termodinamikai állapot és irreverzibilitás. Klasszikus statisztikus fizika. Az ekvipartíció tétel. Klasszikus térelméletek: a Maxwell-egyenletek és a fenomenológus elméletek (hidrodinamika, elektrodinamika anyagban). Hullámok (mechanikai, optikai, anyaghullámok), hullámjelenségek. Hullámok és részecskék (Planck- törvény, fényelektromos jelenség, de Broglie-hullám). A speciális és általános relativitás alapjai. A részecske- és magfizika elemei.

A fizika kritikus fogalmainak elemzése minimum 5 kredit

- A mechanika alaptörvényei, megmaradási tételek, az energiafogalom, az erőkterek és az energia kapcsolata. Korpuszkuláris és folytonos anyag. Belső energia, az entrópia makro- és mikroszkopikus fogalma. Első és második főtétel. A feszültség fogalma. Az indukció jelensége és törvénye. Geometriai optikai és a hullámoptikai jelenségek kapcsolata. Hullámok, hullámfüggvény.

A fizika szakterületi kapcsolatai minimum 5 kredit

- Fizika a kémiában (például részecskék jellemzői, kötések, termodinamika és kémiai reakciók, elektrokémia, az energia fogalma és fajtái, anyagok tulajdonságainak és szerkezetének kapcsolata). Fizika a biológiában (például fizikai törvények megvalósulása élőlények

mozgásában, érzékelésében, látásában, hallásában, fények, színek, hangok, élőlények kommunikációja, elektromágneses és radioaktív sugárzások élettani hatása). Fizika a természetföldrajzban (például felszínformáló erők, a víz szerepe és tulajdonságai, áramlások).

Emelt szintű fizikafeladatok tervezése és megoldása minimum 10 kredit

- Érettségi szerkezete és alapjai. Érettségi feladatok megoldása. Elméleti és kísérleti versenyfeladatok megoldása. A tehetséggondozás színterei. Összetett fizikai problémák megoldásánál használatos módszerek. A tehetséggondozás, a tanulók fizika versenyekre történő felkészítésének módszerei. Összetett problémaelemzések elvégzése, amelyekben a fizika különböző területei egyidejűleg jelenhetnek meg. Az önálló feladatkitűzés lépései, a feladat-készítés módszerei. Emelt szintű mérések tervezése és kiértékelése.

Fizikai alkalmazások és kutatások minimum 5 kredit

- A fizika alkalmazási területei, mint például csillagászat és kozmológia, anyagtudomány, műszaki tudományok, orvosi és ipari alkalmazások, környezet és egészség. A fizikai kutatások jelenlegi főbb irányai. Kitekintés a fizika új eredményeire.

6. FÖLDRAJZ SZAKTANÁR

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles földrajz szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Geography

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles földrajztanár, okleveles földrajztanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti földrajz szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a földrajz tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit- szak módszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11–12. évfolyamain a földrajz közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szak módszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A földrajz szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembe vétele területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a sikeres és célorientált földrajzi tudásbővítés pszichológiai, pedagógiai és szak módszertani tényezőit, módszereit.
- Ismeri a tehetségek felismerésének és gondozásának módszereit a földrajztanításban.

b) képességei

- Képes a földrajzi környezet megóvását és észszerű hasznosítását előtérbe helyező, a földrajzi-környezeti tudás és kompetenciák alkalmazását igénylő, a fenntarthatóság szempontjait érvényesíteni képes szemlélet kialakítására a tanulóknál.
- Képes a tanulók céljaihoz, személyiségéhez igazodó differenciált felkészítő foglalkozások szervezésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók földrajz tantárggyal összefüggő továbbtanulási céljainak támogatásában, az azzal összefüggő egyéni tanulási utak kialakításában.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz tantárgy közösségi, társadalmi felelősségvállalással kapcsolatba hozható tartalmait, tisztában van azok tanításának-tanulásának jelentőségével.

b) képességei

- Képes a közösségi, társadalmi felelősségvállalást előtérbe helyező hagyományos és online módszerek alkalmazására a földrajztanítás során.
- Képes a különböző előzetes tudással rendelkező tanulók tudásbővítésének és kompetenciafejlesztésének összehangolására, a csoportkohézió megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik a különféle kollaborációs terek változatos használatára, a tanulók együttműködésen alapuló tudásépítésének támogatására a földrajztanulási folyamat és az érettségi vizsgára való felkészítés során.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Biztos, naprakész szaktudományi és szakmódszertani ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri és tudatosan, célszerűen alkalmazza földrajztanári munkájában a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségeket.

b) képességei

- Képes a szaktudományos elméletek, tények és a mindennapi tapasztalatok közötti összefüggések megteremtésére, a tanulók életkori sajátosságainak és tanulási céljainak megfelelő, problémaközpontú megközelítésére.
- Képes adaptívan irányítani a konstruktív földrajztanulási folyamatot.
- Képes a földrajz tantárgyban képviselt tudományok tartalmi közötti kapcsolatteremtésre, és törekszik a tartalmak szintézisben való megközelítésére, az integráló és szintetizáló látásmód tanítványokkal való elsajátíttatására.
- Képes a földrajzi tanítási-tanulási folyamatot mérlegelő forráselemzésre építeni, tanítványait problémamegoldó gondolkodásra nevelni.
- Rendelkezik a földrajztanítási-tanulási folyamat hatékony és eredményes megszervezéséhez, irányításához szükséges digitális kompetenciákkal.
- Képes alkalmazni az oktatástechnikai innovációkat, a tanulási-tanítási folyamat céljaihoz igazodó digitális tartalmakat.

- Jártas a földrajztanulási folyamatot támogató digitális tartalmak létrehozásában, a már meglévő tartalmak alkotó felhasználásában, adaptálásában a tanulók igényeinek és céljainak megfelelően.

c) attitűdje

- Törekszik a földrajztanulási folyamat gyakorlati problémák köré szervezésére és a földrajzi-környezeti jelenségek gyakorlati jelentőségének megértésével való feldolgozására.
- Törekszik a földrajz integráló és szintetizáló szerepének érzékeltetésére az ismeretszerzés és az ellenőrzés folyamatában egyaránt.
- Elkötelezett az online oktatási környezetek és módszerek használata iránt.
- Törekszik a tanítási-tanulási folyamatot támogató digitális tartalom- és eszközfejlesztésekben való részvételre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a földrajztanításhoz kapcsolódó jogszabályi hátteret, a tanterveket, a különböző céloknak megfelelő tananyag kiválasztásának és elrendezésének szempontjait, az érettségi vizsgakövetelményeket, az országos tanulmányi versenyek koncepcióit és tartalmát.

b) képességei

- Képes a tanulók előzetes tudására, fejlesztési igényeire és tanulási céljaira építve meghatározni az egyes témakörökben tanítandó tartalmakat és módszereket a földrajzi fakultáció és az érettségi vizsgára való felkészítés során.
- Képes elemezni és a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani a földrajzi fakultáció és az érettségi vizsgára való felkészítés folyamatában felhasználandó nyomtatott, digitális, online forrásanyagokat, taneszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollégáival együttműködve tehetséggondozási, fejlesztési és érettségi vizsgára való felkészítési terv készítésére.

A tanulási folyamat támogatása, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természet- és társadalomtudományos megismerési folyamat lépéseivel, a földrajztanulási folyamatban betöltött szerepével.
- Ismeri a tanulók egymást támogató szervezeti formáinak, tanulási módjainak kiemelt jelentőségét a tudás építésében, és tudatosan alkalmazza azt földrajztanítási gyakorlatában.

b) képességei

- Képes a tanulási folyamatot akár online együttműködési keretekben is megszervezni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók önszabályozó és önfejlesztő, valamint tártámogatáson alapuló tanulási folyamata iránt.

A pedagógiai folyamatok tervezése és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a földrajz aktuális kutatási eredményeit, trendjeit és ezek tananyagba való beépítésének lehetőségeit.
- Ismeri és alkalmazza a tanulók földrajzi tudásának mérésére alkalmas analóg, digitális technológiákat, eszközöket.
- Tájékozott a földrajzi tudásszerzést és ellenőrzést támogató módszertárakban, feladattárakban, feladatgyűjteményekben.
- Tájékozott a földrajzi tanulmányi versenyek céljaiban, tartalmában és a felkészítés módszereiben.

b) képességei

- Képes a tudás elmélyítését és ellenőrzését szolgáló mérőeszközök kiválasztására, feladat-sorok összeállítására, alkalmazására a célcsoport igényeinek, a fejlesztési céloknak és a vizsgakövetelményeknek megfelelően.
- Képes megtervezni a tanulói eredmények értékelése alapján a célnak megfelelő, egyénre szabott tudásfejlesztő stratégiákat és megvalósítani azokat.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tantervi és a vizsgakövetelményeket, valamint az egyéni fejlődési utakat, a tanulók pályaorientációs elképzeléseit és céljait.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a szakmai kommunikáció és együttműködések hagyományos és online platform-jait, formáit.

b) képességei

- Képes kollégáival együttműködni a földrajz tantárgyat érintő tantárgyközi ismeretek hatékony és eredményes közvetítése, az azokkal összefüggő készségek sikeres fejlesztése érdekében a tehetséggondozás és az érettségi vizsgára való felkészítés során.

c) attitűdje

- Nyitott a földrajz tantárgy fejlesztését célzó szakmai együttműködésekben való részvételre, a szakmai szervezetekkel és közösségekkel való folyamatos kapcsolattartásra.

Elkötelezettség és felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a folyamatos szaktudományi és szakmódszertani megújulást, tudásbővítést, pedagógusi kompetenciák fejlődését támogató lehetőségeket.

b) képességei

- Képes elemezni és reálisan értékelni saját fejlesztő és felkészítő földrajztanári tevékenységét.

c) attitűdje

- Elkötelezett az igényes szaktanári munka és a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és informatikai fejlődés iránt.
- Elkötelezett a 21. századi képességekre és a munkavállalói igényekre való felkészítés iránt, szem előtt tartja azt a földrajztanítás-tanulás folyamatában.

- Elkötelezett a tanulók földrajzi, föld- és környezettudományokkal kapcsolatos pályaorientációjának támogatásában.
- Elkötelezett a földrajz mint tudomány és mint tantárgy társadalmi presztízsének emelése iránt.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök (minimum 42 kredit)

Adatgyűjtési, elemzési, vizualizációs technikák és technológiák (minimum 12 kredit)

- A földrajzoktatásban alkalmazható tér- és számítástudományi ismeretek, térinformatikai és statisztikai eszközök és módszerek, valamint térszemléletű digitális vizualizációs technikák és technológiák.
- A legkorszerűbb geoinformatikai, adatgyűjtési, geostatisztikai és távérzékelési eljárások, technológiák oktatási és tanulási szempontú szintézise.

Szintetizáló szaktudományi ismeretek és azok közvetítésének lehetőségei a köznevelési rendszerben (minimum 28 kredit)

- A geoszférák kölcsönhatásainak kapcsolatrendszere, megnyilvánulásai a mindennapi életben.
- Természeti és antropogén veszélyek, környezeti kockázatok és alkalmazkodási stratégiák.
- A globális gazdasági-társadalmi fejlődésből adódó problémák földrajzi megjelenési formái (egyenlőtlenségek kiéleződése, erőforrások kimerülése, kulturális és társadalmi szokások keveredése) és megoldási stratégiái.
- Természet- és környezetvédelem, a fenntarthatóság földrajzi kapcsolatrendszere.
- A tájföldrajzi elemzés és felhasználásának lehetőségei a szintézisteremtésben a földrajzoktatásban. A tájföldrajzi és a regionális szemlélet átalakulása, szerepe a prognózisalkotásban és a térbeli tervezésben.
- Magyarország és a Kárpát-medence földrajzához kapcsolódó komplex esettanulmányok problémacentrikus megközelítése.

A földrajz mint természet- és társadalomtudomány rokon- és segédtudományainak történeti fejlődése és aktualitása (minimum 2 kredit)

- A földrajzi gondolat története és fejlődési tendenciái.
- A földrajz rokon- és segédtudományainak egyedi kutatómódszertana és felhasználásuk lehetőségei a földrajztudományban.
- A földrajz rokon- és segédtudományai kapcsolatának jelentősége köznap példákra.
- A földrajzi kutatások főbb irányai, kitekintés a földrajztudomány új eredményeire. Az új szaktudományi ismeretek beépítésének lehetőségei az iskolai földrajztanításba.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök (maximum 8 kredit)

A földrajztudomány és a földrajztanítás vonatkozásában

- A földrajztanár tanulást szervező-irányító szerepének értelmezése és gyakorlata a tehetséggondozás és a vizsgáztatás szemszögéből.
- A földrajz tantárgy keretében oktatott tudományok fejlődésének, eredményeinek, gyakorlati alkalmazásainak beépítése a tananyagba és feldolgozási módszereibe.

A földrajztanítás tantervi szabályozása tekintetében

- A tudáskép és az érettségi vizsgakövetelmények időbeli változása a szaktudományi, társadalmi, pedagógiai és szakmódszertani elvárásoknak megfelelően.
- A földrajz tantervi követelmények és az érettségi vizsgakövetelmények eltérő értelmezése, érvényessége.

Szakmódszertani tudás a célok és a feladatok tükrében

- A komplex gondolkodás és a földrajzi-környezeti szintézisteremtés módszertana.
- A földrajzi tehetséggondozás elvei, szempontjai és segédanyagai.
- A természet- és a társadalomföldrajz eltérő megismerési módszereinek értelmezése, a szintetizáló szemlélet fejlesztése.
- A földrajzi tudás ellenőrzésének, értékelésének hagyományos és digitális formái, korszerű módszerei, alkalmazásuk módszertani kihívásai. A mérésmetodikai elvek érvényesítése a vizsgafeladatok összeállításában.
- A középszintű és az emelt szintű földrajz érettségi vizsga eltérő szerepe, szemléletének és tartalmának értelmezése.
- Az írásbeli és a szóbeli érettségi vizsgára való felkészítés módszertana. A különböző vizsgaelemek céljának, funkciójának, szemléletének és módszereinek értelmezése.
- A tudásmérés pedagógiai-pszichológiai szempontjai, a vizsgáztatás módszertana.
- A mérő és fejlesztő feladatok eltérő szerepe, jelentősége a tanulási-tanítási folyamatban. Az érettségi feladattípusok metodikai elemzése.
- A technológiával támogatott mérés-értékelés módszertana, lehetőségei a földrajztanítás-tanulásban. A digitális eszközökkel és módszerekkel megvalósított vizsgáztatás kihívásai az alkalmazásképes földrajzi tudás mérése, értékelése szempontjából.
- A földrajz tantárgy főbb témaköreinek, tartalmainak probléma- és gyakorlatközpontú megközelítése a gondolkodásfejlesztés és a vizsgakövetelmények szempontjából.
- A digitális tartalomhasználat és -fejlesztés módszertana, az információ- és adathasználat alapú földrajzi tudásszerzés.
- Földrajzi tények, folyamatok, összefüggések bemutatása információtechnológiai források segítségével, a mesterséges intelligencia, az intelligens technológiák alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban.
- A földrajzi tudásépítés, kompetenciafejlesztés és ellenőrzés-értékelés lehetőségei, módszerei az online tanulási környezetekben, a használatukkal összefüggő kihívások.
- A személyes találkozást nélkülöző földrajztanítási-tanulási folyamat pedagógiai és szakmódszertani kihívásai.

- Felkészülés a földrajzi érettségi vizsgára való felkészítési folyamatra (éves és tematikus tervezés, foglalkozástervezés, a tanulási folyamat ellenőrzési és értékelési rendszere).

7. FRANCIA NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles francia nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of French Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles francia nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű francia nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű francia nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a francia idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon a francia idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A francia nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a francia nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkihez meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik francia modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a francia nyelvet használó országok civilizációját és kulturális örökségét illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok francia nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a francia nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptantervet, a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, kerettanterveit és vizsgakövetelményeit, a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumoka.,
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai- pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait.
- Ismeri a francia nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a francia nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. A szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Francia irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A francia nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- Alkalmazott nyelvészeti, szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai francia nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatossághoz kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra- média-tudományi, művészettörténeti, történettudományi, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- A franciatanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szakmódszertani kutatások eredményei francia nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.

8. HOLLAND NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles holland nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Dutch Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles holland nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a holland idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon a holland idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A holland nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit, különös tekintettel az emelt szintű érettségi követelményrendszerére.

- Tisztában van a holland nyelv és kultúra tantárgy tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, a tárgy nyújtotta lehetőségekkel, beleértve a tárgy emelt szintű (fakultáció, növelt óraszám) oktatását is.

b) képességei

- Képes a holland nyelv és kultúra tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyban egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, a lehetőségekhez mérten hatékonyan fejleszteni és őket szükség esetén a megfelelő szakemberhez irányítani.
- Képes a holland nyelv oktatása révén a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.
- Képes a folyamatos szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására és alkalmazására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri és – szükség szerint – alkalmazza a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri és alkalmazza a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri alkalmazza a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a holland nyelv és kultúra tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat egyetemes, nemzeti és helyi emberi értékek elfogadására nevelni.

- Képes felismerni, értelmezni és szükség esetén a gyakorlatban reflektálni azokra a társadalmi-kulturális jelenségekre, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megismerésében és megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett az egyetemes és nemzeti értékek iránt, szociális segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti az egyetemes és nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknban.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknban.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvállapot hangtani, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott holland nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a holland regionális nyelvváltozatokról, a sztenderdnyelv regisztereiről és stílusairól.
- Ismeri a holland nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit, jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, főbb műveit.
- Ismeri a holland sztenderdnyelv leíró nyelvtanát, az általános nyelvészet alapvetéseit és alapfogalmait.
- Ismeri az idegennyelv-elsajátítás legfontosabb elméleteit és empirikus kutatásainak legfőbb eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban.
- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának magyarországi és európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit, a vizsgák minőségi kritériumait. Képes a képzettségének megfelelő szintű vizsgafeladatok készítésére, kipróbálására, ellenőrzésére.
- Ismeri és képes alkalmazni a Közös Európai Referenciakeretet.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a holland nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a holland nyelvű kultúrákkal kapcsolatos tudását a saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes nyelvészeti ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes szaktudását alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a holland nyelv és kultúra tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során szerzett tapasztalatok, kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatásban betöltött szerepét.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek szerinti holland nyelv és kultúra szaktárgyi követelményeket (különös tekintettel a fakultáció és az emelt szintű érettségi követelményeire), az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra oktatásához alkalmazható hagyományos és digitális taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók,

valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szakmai alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy emelt szintű tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a holland nyelv és kultúra oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.
- A nyelvtanulás külső (iskolátípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására,

a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét vagy eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelése a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismeretek nyelvtanulás során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók nyitottá váljanak az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra, ugyanakkor elkötelezett a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók motiválása, felzárkóztatása és segítése iránt.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző (hagyományos és digitális) feladatbankokat és -gyűjteményeket illetően, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.
- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására. Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés lehetőségeivel és módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Képes kooperálni a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelki kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárása, illetve megoldása érdekében, ha kell szakmai segítséget kér és használ fel.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tisztában van személyiségének sajátosságaival.
- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan fejlődni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálásával szemben (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvismeret, idegennyelvi kommunikációs kompetencia (C1+).
- Kulturális ismeretek.
- Irodalmi és médiatudományi ismeretek.
- Nyelvészeti ismeretek.
- Digitális kompetenciák.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek holland nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

9. HORVÁT ÉS NEMZETISÉGI HORVÁT NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Croatian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű horvát nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a horvát idegennyelv, a horvát nyelv és irodalom, a horvát népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11–12. évfolyamon a horvát nyelvet, horvát nyelv és irodalmat, a horvát népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A horvát és nemzetiségi horvát nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket, és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.

- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a horvát nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, digitális, illetve könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a horvát nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre horvát nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.
- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, a horvát idegen nyelv, a horvát nyelv és irodalom, a horvát népismeret emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók horvát nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).

- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az horvát nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.

- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése
- Horvátország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, nemzetiségi jogok); a magyarországi horvát nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: horvát irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-horvát irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi horvátok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi horvátok irodalma, a magyarországi horvát nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

10. INFORMATIKA-SZAKTANÁR (DIGITÁLIS KULTÚRA SZAKTANÁRA)

Informatikai Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettségi oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára)
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Informatics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles informatikatanár (digitális kultúra tanára), okleveles informatikatanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény szerinti főiskolai szintű számítástechnikai szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 3 kredit
- a digitális kultúra emelt szintű érettségi vizsgatárgy követelményeinek ismerete: 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret: legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret: legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11–12. évfolyamain a digitális kultúra közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. * Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az informatika-szaktanár (digitális kultúra szaktanára)

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Tudja, hogy a szaktárgy milyen szerepet játszik a tanulók személyiségfejlődésében.
- Ismeri a szaktárgyában megjelenő fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait.
- Ismeri a szaktárgy tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.

b) képességei

- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Képes arra, hogy a tanulók tanítására, képességeik fejlesztésére alkalmazott módszereket a tanuló adottságainak és előzetes ismereteinek megfelelően válassza meg.
- Képes az átlagtól eltérő – tehetséges vagy sajátos nevelési igényű – tanulók felismerésére és differenciált bánásmód kialakítására.

c) attitűdje

- Tudatos értékközvetítést vállal.
- Ösztönzi a tanulók önálló véleményalkotását, különös tekintettel az informatika alkalmazásainak veszélyeire.
- Figyel a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri az egyéni fejlesztés tantárgypedagógiai, pszichológiai alapjait.
- Felkészült tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
- Felkészült a szaktárgy kiegészítő ismereteit közvetítő informatika szakkör és önképzőkör működtetésére.
- Alkalmas informatikai tehetséggondozásra és versenyfelkészítésre.
- Kiemelt feladatként felkészült hátrányos helyzetűek informatikai képzésére, ezen képzést támogató eszközök és módszerek használatára.

b) képességei

- Képes a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.
- Ismeri a különleges szükségletű tanulói csoportokat és azok fejlesztésének lehetőségeit.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösségként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri az informatika és a számítógép-tudomány ismeretrendszerét, kutatási módszereit és kapcsolatát a természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen fölkeszíteni az emelt szintű digitális kultúra érettségi vizsgára, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket.
- Ismeri a szaktárgy alapvető kutatási módszertanát.
- Képes – elsősorban a természettudományokkal, a matematikával – a különböző szakterületek tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Ismeri a szaktárgy társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának célját, a tanulók személyiség- és gondolkodásfejlődésében játszott szerepét.
- Alkalmas problémák megoldásának algoritmikus kifejezésére, a megoldások helyességének igazolására és hatékonyságuk elemzésére, valamint ennek megtanítására.
- Ismeri az új tantervelmélet koncepciójának leképezését (a tantárgyak szorosabb integrációja, és a különböző tárgyakat tanító tanárok kooperációja, úgymint integratív jellegű tananyag vagy projektek tervezése, lebonyolítása és értékelése; az interdiszciplinaritás hangsúlyozása).
- Ismeri a digitális tanulás-tanítás taxonómiáját, a blended learning stratégiát.
- Tudja a kognitív tudományok és szaktárgy kapcsolatait, ismeri a tanítási lehetőségeit a kognitív tudományok új tudományos ismeretei alapján.
- Ismeri a digitális kultúra tanításának nemzetközi trendjeit, és a komparativitás alapjait.
- Ismeri az IKT eszközök felhasználásának lehetőségeit a tanári munka hatékonyságának növelésében, illetve megkönnyítésében.
- Tudja az algoritmikus gondolkodás fejlesztésének alapvetéseit az informatika és a matematika eszköztárával.
- Ismeri a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének szaktudományos alapjait. A meta-kogníció, a problémamegoldás, saját tanulásfelfogás és tanulásfejlesztés a tanított tantárgy kontextusában.
- Ismeri a megváltozott (globális világ sajátosságai, internet, kortárs segítség) tanulási környezetet.
- Ismeri a tanulási nehézségek és zavarok területeit, speciális szükségletű tanulói csoportokat (magatartászavar, figyelemzavar, diszfunkcionális tanulási képességek, kiemelten tehetséges) és az informatika tanításában rejlő lehetőségeket.
- Ismeri a tanulást támogató szoftvereket.

b) képességei

- Képes a szaktárgy témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes a szaktárgyában elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására, ennek közvetítésére a tanulók felé.
- Meg tudja ítélni szaktárgyának a köznevelésben betöltött jelenlegi és várható jövőbeli szerepét.
- Tisztában van azzal, hogy a szaktárgyában közvetített tudás, kialakított kompetenciák más tanulási területen is hatnak, és ezt ki tudja használni a tanulók kompetenciáinak, személyiségének fejlesztésében.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.
- Rendelkezik feladatmegoldási rutinnal.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók szaktárgyi ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv digitális kultúra fakultációról szóló részének adaptálásában.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításához kapcsolódó jogszabályi háttérrel, tanterveket, vizsgakövetelményeket, a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szempontjait.
- Szakszerűen tudja használni az iskola informatikai oktatási eszközeit, a távoktatási tananyagokat, képes azokat bevonni az oktatómunkájába.
- Tisztában van az informatikai megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri az informatikai gondolkodásmód kialakulásának, kialakításának alapvető módszereit.
- Ismeri a pedagógiai differenciálás alapjait, a tanulást segítő szoftverek alkalmazásának feltételeit.

b) képességei

- Képes a szaktárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források kritikus elemzésére és a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára).
- Képes meghatározni a szaktárgyában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Alkalmas informatikai tananyagfejlesztésre, más szakos tananyagfejlesztés informatikai megvalósításának támogatására.
- Képes szükségletalapú tanítási-tanulási utak tervezésére.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatóan behatóan behatóan.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a középszintű és az emelt szintű digitális kultúra érettségi vizsga részletes követelményrendszerét, illetve a korábbi évek informatikai feladatlapjait és javítókulcsait.
- Ismeri a szaktárgy megértéséhez és kreatív alkalmazásához szükséges gondolkodásmód kialakulásában, kialakításában szerepet játszó pszichológiai tényezőket.
- Tisztában van a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség alapvető tanulás-módszertani jellegzetességeivel, hibáival.
- Tájékozott az országos, korosztályos tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Felkészült a tények és értékelések közötti különbségek, az összefüggések önálló felismer-tetésére

b) képességei

- Képes a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémameg-oldási és együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszerek megválasztására és alkalmazására.
- Képes a szaktárgy ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdek-lődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézsé-gek kezelésére.
- Képes a szaktárgy tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra, valamint ösztönzésre az informatikai ismereteknek a szaktárgy tanulása során való felhasználására.
- Képes szakterületi vizsgáztatás megtervezésére és lebonyolítására (érettségi, ECDL, OKJ), digitális kultúra érettségi vizsgára és OKTV-re való felkészítésre, ezek lebonyolításában való részvételre.
- Képes integratív jellegű tananyag vagy projekt lebonyolítására és értékelésére.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.
- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfe-lelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Együttműködik a szaktárgyát alkalmazó más tárgyak tanáraival.
- Alkalmas együttműködő készsége alapján csoportmunkára (bevonva a diákok csoportjai-nak irányításába más szakos tanárokat is), az informatika és a társadalom kölcsönhatásá-nak követésére.

b) képességei

- Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok üteme-zését egyeztesse.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgya területén működő helyi (fővárosi, városi, területi), vármegyei és országos szakmai fórumokkal, alkotó munkaközösségekkel, szakdidaktikai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.
- Tisztában van szaktárgyának etikai kérdéseivel.
- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványok tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei

- Képes az etikus együttműködésre a társas környezettel.

c) attitűdje

- Kész új, korszerű informatikai alkalmazások megismerésére és ezen ismeretek átadására.
- Elkötelezett a szaktárgya, annak tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, a folyamatos önművelésre.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

a) szakmai alapozó ismeretek: legalább 15 kredit

- Programozási nyelvek, illetve alkalmazásaik a középiskolában és a szakképzésben.
- Szkriptnyelvek alapvető jellemzői, jellegzetes adatszerkezetei. Logikai programozás jellegzetességei, alkalmazhatósága a matematika tantárgyban. Programozási nyelvek a középiskolában. Az objektumorientált programozás fő jellemzői, eseményvezérelt programozás. Csoportmunkát támogató szoftvereszközök.
- Matematika tantárgyhoz kapcsolódó algoritmusok: geometriai algoritmusok, kombinatorikai algoritmusok, kétszemélyes játékok. Algoritmikus gondolkodás fejlesztése, algoritmus- és adatvizualizáció. Modellezési ismeretek. Fejlett adattípusok (prioritási sor, kupac, fa, gráf) és algoritmusai (az adott iskolatípusnak megfelelően).
- Modellezés és szimuláció. Számítógépes szimuláció alapjai. A szimulációs programok szerkezete, típusaik. Szimulációk szerepe a tantárgyközi ismeretátadásban, a számítógépes szimulációk készítésének alapjai. Ügynökvezérelt szimulációs környezetek használata. Valós életből és más szaktárgyakból vett jelenségek modellezése, szimulációja.
- Adatbázis-kezelés: Adatbázisokkal kapcsolatos fogalmak (adatmodell, szintek, adatfüggetlenség, view, séma, előfordulás, nyelvek). Az adatbázis-kezelő rendszerek legfontosabb tulajdonságai és ezzel összefüggő fogalmak. Az entitás-kapcsolat modell. Entitásrelációs

sémák átalakítása relációs sémákká. Relációs adatmodell, funkcionális függőségek, normálformák. Az SQL, mint a relációs adatbázis-kezelőrendszerek nyelve, beágyazott SQL, tárolt eljárások, ODBC, JDBC, NoSQL adatbázisok.

b) a szakmai törzsanyag ismeretkörei: legalább 25 kredit

- Versenyfeladatok megoldása. Általános és középiskolásoknak szóló versenyfeladatok áttekintése. Hazai és nemzetközi informatikai versenyek (Országos Grafikus Programozási Verseny, Nemes Tihamér NITV, OKTV, Informatikai diákolimpiák) megismerése, a versenyekre történő felkészítés módszertanának elsajátítása. Fejlett adatszerkezetek és algoritmusok.
- Számítástudományi alapismeretek, algoritmus-kiszámítás-program. Algoritmuselméleti alapok: kiszámíthatóság, számítási modellek, eldöntési problémák, Church-Turing tézis, formális nyelvek, Chomsky-nyelvosztályok, reguláris kifejezések (alkalmazásuk a programozásban), logika és kiszámítás, matematikai gépek.
- Mesterséges intelligencia: Állapottér-reprezentáció, megoldás meghatározása kereséssel. Neminformált és informált fa- és gráfkereső algoritmusok. Visszalépéses keresés, mint a kényszer-kielégítés eszköze. Keresés ellenséges környezetben, játékfák, minimax algoritmus.
- Operációs rendszerek, hálózatok, osztott rendszerek: Az operációs rendszer céljai és feladatai. Párhuzamosság, folyamatok, ütemezés, memóriakezelés, fájlrendszerek. Operációs rendszerek biztonsági kérdései: titkosság, rendelkezésre állás, integritás. Utasítás és processzorszintű párhuzamosítás, többprocesszoros rendszerek, grid, felhő. Hálózatok OSI modellje, alapvető hálózati protokollok, biztonsági kérdések.
- Webprogramozás: Webprogramozás fogalomköre. Webprogramok osztályozása: kliensoldali, illetve szerveroldali programok. Dinamikus weboldalak. Fontosabb objektumok, események, függvények, ablakok létrehozása, interaktív elemek, űrlapok használata, űrlapmezők ellenőrzése. Szerveroldali webprogram készítésének lehetőségei. Hitelesítés lehetőségei, alapjai, munkamenet definiálása, használata.
- A tanulástechnológia informatikai elemei: Információkeresési stratégiák. A távoktatás eszközeinek, technológiájának, és módszertanának elmélete, célrendszere, és követelményei. Egy projekt elkészítésének főbb pontjai és azok legfőbb jellemzői. Fogalomtérkép, gondolat-térkép. Wiki technológia. Kollaboratív munkát segítő eszközök. Korszerű tanulástechnológiai eszközök használata.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Informatikai fogalmak, eszközök, módszerek tanításának alapkérdései. A problémamegoldás módszertana. Fogalomalkotás az informatikában, az informatikai fogalmak tanításának alapkérdései. Az informatikai fogalmak, fogalmi rendszerek kialakítását megalapozó tapasztalatszerzés folyamata. A Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek technológia tanulási területe, érettségi követelmények. Tantervfelepítés, tantárgyfelepítés. Informatikai kompetenciák, az informatika kulcsfogalom-rendszere. A digitális kultúra tanításának módszertana más diszciplínák tanításával összevetve: azonosságok, különbségek.

- Informatikai alapismeretek (hardver, szoftver), dokumentumkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés, prezentáció és grafika, algoritmizálás és programozási nyelvek, programozási eszközök, információs társadalom, információs technológiák témakörök tanításának, számonkérésének fő kérdései, módszerei, eszközei.
- Informatikai tehetséggondozás: szakkörök, versenyfelkészítés, fakultációk, ECDL vizsgák, OKJ-s vizsgák. Felkészítés a digitális kultúra érettségire, OKTV-re, nemzetközi versenyekre, szakmai vizsgákra. Az emelt óraszámú informatikai képzés módszertana. A tanítást és tanulást segítő eszközök (manipulációs eszközök, számítógép, internet, interaktív tábla) integrált alkalmazási lehetőségei.
- Fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének növelése korszerű informatikai módszerekkel, illetve eszközökkel: látássérültek és vakok; hallássérültek és siketek; diszlexiások és diszgráfiások; mozgássérültek; különböző módon és fokban értelmi fogyatékosok; halmozottan hátrányos helyzetű emberek esetén.
- Az informatikaoktatás, az iskolai digitális kultúra nemzetközi trendjei.

11. JAPÁN NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles japán nyelv és kultúra szaktanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Japanese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles japán nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a japán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11–12. évfolyamon a japán idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A japán nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.

- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a tanulók nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a tanulók életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a tanulók nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.

- Képes a modern, motiváló információtechnológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a tanulók önálló tanulását támogatni, követni.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogait.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a japán kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a japán kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkor új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern japán nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a tanulók japán nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szak módszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.
- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a japán nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógia folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szakmai alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét vagy sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a tanulók fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.

- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.
- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulókkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az idevonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a közép-

fokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- japán nyelvfejlesztés: kultúraspecifikus nyelvhasználat (idiómák, levél-formulák, protokoll-nyelv);
- japán kommunikációs stratégiák (hivatali, business, egyetemi-iskolai kommunikáció);
- választható szakmai ismeretek (interkulturális kommunikációs technikák, egyéb kulturális – művészeti, néprajzi, vallási – ismeretek).

8.2. Szakmódszertani ismeretek

Idegennyelv-didaktikai ismeretek japán nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek az ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

12. KÉMIA SZAKTANÁR

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kémia szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chemistry

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles kémiatanár, kémiatanár (természettudományi gyakorlatok) (általános iskolai), 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű kémia szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a kémia tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.–12. évfolyamain a kémia közismereti tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A kémia szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tehetség definiálásának, összetevőinek és típusainak meghatározásának, azonosítási módszereinek lehetőségeit. Tudja, hogy a teljesítmény létrejöttében a különféle komponensek interakciójára van szükség.
- Átlátja, hogy a tehetség kibontakozásának segítése az egyén és társadalom érdeke is.
- Tisztában van azzal, hogy a sikerélmény és a dicséret motiváló hatású.

b) képessége:

- Felismeri a kémia területén megnyilvánuló tehetséges tanulókat.
- Képes tanítványai motiválására.
- Támogatja a tehetségeket.

c) attitűdje

- A kémiatanítás kötelező részén túl is vállalja a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválását, segítségét, a tehetséggondozást.
- Empatikus és érzékeny a tanulók problémáira.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Felkészült az emelt szintű kémia érettségi vizsgára készülő fakultációs csoportok tanítására, valamint a tanulmányi versenyeken induló tanítványai számára kémia szakkör tartására; továbbá kémiai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére és kivitelezésére,
- Ismeri a tehetséges diákok esetében hatékony tanulásszervezés különböző formáit.

b) képességei

- Képes a csoportdinamika elvei alapján a tehetséggondozó csoportokban a csoportfejlődési folyamat pozitív irányba való befolyásolására, a közös tevékenységek révén az egyének teljesítményének serkentésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a fakultációs és szakköri csoportjaiban részt vevő tanítványai egyénileg és közösségként egyaránt sikereket érjenek el.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Magas szinten ismeri a kémia ismeretrendszerét, törvényeit, a kémiatudomány jellemző ismeretszerző kutatási módszereit.
- Ismeri a kémiai törvények, jelenségek kapcsolatát más természettudományokkal.

b) képességei

- Képes tanítványait eredményesen felkészíteni az emelt szintű kémia érettségi vizsgákra, illetve szükség szerint a tantárgyi, illetve komplex, egyéni vagy csoportos tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozó munkája során előtérbe helyezi a problémamegoldó, mérlegelő gondolkodás, valamint a kreativitás fejlesztését, az alkalmazáscentrikus megközelítéseket és a különböző területeken megszerzett tudás szintézisét.
- Fakultációs és szakköri csoportjaiban alkalmazza a legjobb eredményt ígérő kooperatív, illetve kompetitív módszereket.
- Képes a tudomány legújabb eredményeit a tehetséges diákjai számára is megérthető és befogadható módon interpretálni.

c) attitűdje

- Tehetséggondozó munkájával kapcsolatban is nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, e területeken igénye van mind a folyamatos önképzésre, mind a rendszeres továbbképzésre.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a középszintű és az emelt szintű kémia érettségi vizsgakövetelményeket, valamint az országos szintű, korosztályos kémia tanulmányi versenyek elméleti és gyakorlati fordulójának anyagát.
- Rendelkezik a fakultációs csoportjai számára óratervek, a szakköri csoportjainak foglalkozástervek, tematikus tervek és tanmenetek elkészítéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes az emelt szintű kémiaoktatás és tehetséggondozás során tanítandó tartalmakat meghatározni, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Ismeri a kémia emelt szinten való tanulása, tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, példatárakat, illetve egyéb tanulási forrásokat, oktatási segédanyagokat.
- Kiválasztja a konkrét tehetséggondozási célokhoz leginkább illeszkedő módszereket, eszközöket.

c) attitűdje

- Kész kollektív munkában részt venni a helyi tanterv kémia fakultációról szóló részének adaptálásában, valamint a kémia szakkörök rendszerének kialakításában, és arra alapozza az önálló éves tematikus tervezési folyamatát.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van a természettudományos megismerési folyamat lépéseivel.
- Ismeri a természettudományos gondolkodásmód kialakulásának/kialakításának alapvető módszereit.

b) képességei

- Szervezi és irányítja a fakultációs és szakköri csoportjai tanulási folyamatát.
- Képes olyan saját, különböző típusú feladatokat megalkotni, melyekkel segíti diákjai felkészülését a tanulmányi versenyekre, közép- és emelt szintű érettségire.
- A tehetséggondozó munkája során is a motivációt, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási, együttműködési képességeinek fejlesztését segítő módszereket választ és alkalmaz.

c) attitűdje

- Szem előtt tartja a tehetséges tanulók adottságait és igényeit, valamint a tanulási folyamatuk szervezését behatóan behatóan realitásokat, de törekszik a lehetőségek maximális kihasználására és a feltételek, körülmények javítására.
- A tehetséggondozás során is kihasználja a tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés lehetőségeit, figyelembe véve az online-offline világ sajátosságait is.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a középszintű és az emelt szintű kémia érettségi vizsgaleírását, illetve a korábbi évek feladatlapjait és javítókulcsait.
- Tájékozott az országos, korosztályos kémia tanulmányi versenyek versenykiírásairól, ismeri a korábbi versenyek feladatlapjait és javítókulcsait.

b) képességei

- Képes a tanulók teljesítményének országos sztenderdeket alkalmazó, objektív értékelésére.
- A tehetséggondozó munkája során is az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő teszteket, feladatsorokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja a tehetséges tanulók egyéni fejlődési útjait.
- Pozitívan értékeli a tanuló általános követelményeken kívüli, saját tudástartalmainak megfelelő módon való beépítését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén**a) tudása**

- Ismeri a kémia érettségi vizsgák és a tanulmányi versenyek megvalósításával foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, fórumokat, folyóiratokat, azok céljait, illetve munkamódszereit.
- Átlátja a tehetséggondozással foglalkozó kémiatanárok rendelkezésére álló különböző kommunikációs csatornákat.
- Tudja, hogy a tehetséggondozással kapcsolatos megválaszolandó kérdése, megoldandó problémája ügyében hol kaphat segítséget, milyen intézményhez, szervezethez fordulhat.

b) képességei

- Bekapcsolódik az iskolai, regionális és országos kémia tantárgyi tehetséggondozó munkába.

c) attitűdje

- Iskolai, regionális és országos szinten is kész együttműködni a kémia érettségi megvalósításáért felelős hatósággal, valamint támogatni a versenyszervezők munkáját, amiben szükség szerint részt vállal.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén**a) tudása**

- Tisztában van a saját, egyéni felelősségével a rábízott tanítványai tehetségének kibontakoztatása, oktatásuk, nevelésük és szemléletformálásuk terén.

b) képességei

- Kialakítja, és egyre bővülő ismeretei fényében rugalmasan továbbfejleszti, valamint tanítványai érdekeivel harmonizálja a tehetséggondozással kapcsolatos szakmai és erkölcsi értékrendjét.
- Képes tanítványainak pályaválasztási tanácsokat adni.
- Céljainak kijelölésében és megvalósításában is követendő példát mutat a tehetséges tanítványainak, tehetséges diákjait ösztönzi és bátorítja a tanári pálya választására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a kémia tehetséggondozás, tanítványai ismereteinek, képességeinek optimális fejlesztése iránt.
- Igényes tehetséggondozó tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Kiáll a tehetséges tanítványai érdekeiért, érdemeik elismerésért.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

Elméleti kémia és alkalmazása minimum 2 kredit

- A kvantummechanika alapelvei és modellrendszerei. A független részecske modell, atompályák, molekulapályák. Atomok, molekulák elektronszerkezete MO és VB elmélet alapján. Hückel-modell és alkalmazásai. Kristálytér és ligandumtér elmélet. Molekulaspektroszkópia, mágneses spektroszkópiák, diffrakációs módszerek alapjai. Mindezek szemléletes interpretálása a köznevelésben.

Szervetlen kémia és ásványtan minimum 4 kredit

- A szervetlen kémiai ismeretek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.
- Gyakorlati szempontból jelentős, speciális tulajdonságokkal rendelkező anyagok. A komplex vegyületek tulajdonságai, reakcióik. KLASZTEREK. Elemorganikus vegyületek (fontosabb képviselők, reakciók, alkalmazások). A kémiai evolúció, a bioelemmé válás kritériumai, a fémtartalmú biokomplexek kialakulása, működésük mechanizmusa, jelentőségük (példák, táplálkozástudományi és orvostudományi vonatkozások).
- Kristály-, ásvány és kőzettani alapismeretek. Az ásványok keletkezése, jellemzése, rendszerezése, a legfontosabb (kőzetalkotó) ásványok. A kőzetek keletkezése, jellemzése, genetikai osztályozása. Magyarország geológiai felépítése. Az elemek eloszlása a Földön, a globális differenciálódás folyamata és meghatározó paraméterei.

Fizikai kémia minimum 2 kredit

- A fizikai kémiai ismeretek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.
- Alapvető fogalmak és alkalmazásuk a statisztikus termodinamika területéről. Összetett reakciórendszerek kinetikája. Aktiválási elméletek. Fotokémia.

Szerves kémia és biokémia minimum 4 kredit

- A szerves kémiai ismereteinek szintetizálása és interpretálása a köznevelésben.
- A legfontosabb funkciós csoportok kialakítására és interkonverziójukra szolgáló módszerek. Legfontosabb védőcsoportok és alkalmazásuk. Retroszintetikus analízis és alkalmazása. Fontosabb biokémiai reakciók szerves kémiai leírása. A biomakromolekulák szerkezete, információhordozó és -tároló kapacitásuk, a szerkezet és a funkció kapcsolata. Biopolimerek kémiai előállításai.

- A gyógyszerkémia fejlődésének története. A magyar gyógyszeripar kialakulása. A farmakológia legfontosabb alapfogalmai. A szerves vegyületek legfontosabb gyakorlati alkalmazásai (gyógyszerhatóanyagok, kábítószeres, peszticidek, robbanószeres, vegyi fegyveres, feromonok, festékes).
- Sejtes szerkeszete és az azokat felépítő vegyületes legfontosabb funkciói. Fehérjék, DNS, lipides, szénhidrátok biológiai funkciója. Metabolizmus.

Analitikai kémia minimum 2 kredit

- Az analitikai kémiai ismeretes szintetizálása és interpretálása a köznevelésben. Minőségbiztosítási alapfogalmai. Tömegspektrometria. Elektroforetikus technikák. Jelöléses analitikai módszerek. Bioanalitikai módszerek. Lab-on-a-chip. Szenzorok. Diagnosztikai módszerek. Az élelmiszeralitika alapvető jellemzői, korszerű élelmiszeralitikai módszerek. A korszerű környezetanalitikai módszerek.

Anyagtudomány, nanotechnológia, kémiai technológia minimum 2 kredit

- A kémiai technológia alapjai. A vegyipar fő nyersanyagai. A szerves kémiai ipar fontosabb eljárásai. A szerves kémiai ipar és termékei. A biotechnológia alapjai és termékei.
- Fémek, kerámiák, polimerek és kompozitok szerkeszete, előállítási folyamata, gyakorlati jelentősége. A szerkeszet és a makroszkopikus tulajdonságok közötti kapcsolat vizsgálata. A nanotechnológia alapjai. A nano mérettartomány szerkeszetvizsgálati módszerei. Intelligens anyagok.

Kémiatanítás laboratóriumban minimum 4 kredit

- Emelt szintű érettségi kísérletek bemutatása és magyarázata. Versenyek gyakorlati fordulójának a feladatai. Kísérleteket is magukba foglaló projektek tervezése, kivitelezése iskolai körülmények között. Különféle kísérleti technikák gyakorlása.

Számítási feladatok megoldása minimum 4 kredit

- Emelt szintű érettségi- és versenyfeladatok megoldása és készítése.

Emelt szintű érettségire való felkészítés és vizsgáztatás minimum 4 kredit

- Az emelt szintű érettségi vizsga szabályzata. Az aktuális emelt szintű érettségi követelményrendszer. Az írásbeli és a szóbeli vizsga feladattípusai, feladatsorok megoldása és szakszerű javítása. A szóbeli vizsgáztatás alapelvei.

13. KÍNAI NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles kínai nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Chinese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles kínai nyelv és kultúra szaktanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a kínai idegen nyelv tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon a kínait idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A kínai nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról és a perszonalizációról, a hátrányos helyzetű tanulókról.
- Ismeri a személyiségfejlődés zavarait, a magatartásproblémák okait, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereit.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.

- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit és a vizsgák minőségi kritériumait.

b) képességei

- Képes reális képet kialakítani a tanulók világáról, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritériumorientált mérésére.
- Képes a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagokat tudatosan, a diákok életkori sajátosságainak és szükségleteinek megfelelően, háttértudásukra támaszkodva, hatékonyan, változatosan, motiválóan alkalmazni.
- Képes a diákok nyelvtanulási programját (tanterv, tanmenet, óravázlat, feladatírás, mérés, értékelés) megtervezni, életkoruknak, nyelvtudásuk szintjének, egyéni képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő tananyagokat, osztálytermi eljárásokat megtervezni, alkalmazni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek elsajátítására.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.
- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.

b) képességei

- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására.
- Képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra és segítő kommunikációra.
- Képes a modern, motiváló információ-technológiai eszközöket és az internetet hatékonyan használni, a diákok önálló tanulását támogatni, követni.

- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.

c) attitűdje

- Előítéletektől mentesen végzi tanári munkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.
- Törekszik a fiatalok világáról minél több ismeretet szerezni, tiszteli különbözőségeiket és jogait.
- Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a kínai kultúrát, képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére, legalább C1 szintű, használható nyelvtudással rendelkezik.
- Ismeri a kínai kultúra jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit, azokat képes saját maga, illetve diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni (irodalmi, képzőművészeti, filmes, zenei művek, trendek).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait.
- Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit, az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri a nyelvtanítás módszertanát, a nyelvtanítási módszereket, osztálytermi eljárásokat, szöveg- és feladattípusokat, autentikus anyagok sokaságát.
- Ismeri a tanterveket, tananyagokat, a tanórán kívül használható autentikus nyelvfejlesztési lehetőségeket.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

b) képességei

- Képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a modern kínai nyelvű irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a diákok kínai nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.

c) attitűdje

- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.
- Nyitott arra, hogy szakmai segítséget kérjen és elfogadjon, ha szükséges.

- Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijából vett példák, problémák beemelése a tanítási-tanulási folyamatba, azok célnyelven való reflektálására.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a kínai nyelv tanításának jogszabályi hátterét, vizsgakövetelményeit. Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).
- Kész a pedagógiai folyamatok tervezésének folyamatos felülvizsgálatára.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a hatékony tanulási módszereket és technikákat.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szakmai alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a különböző motivációelméleteket, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a nyelvtanulás sikerességét/sikertelenségét befolyásoló tényezők felmérésére, és képes ezekről osztálytermi kutatás során adatokat gyűjteni, azokat elemezni, értelmezni, a diákok fejlődése érdekében osztálytermi gyakorlatában alkalmazni.
- Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.
- Törekszik az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására.

- Ösztönözi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és tudja alkalmazni a tudásellenőrzés, a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatgyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének, értékelésének elméletét, illetve gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket. Képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Figyelemmel kíséri a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában.
- Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a kommunikációs stratégiákat, az osztálytermi kommunikáció sajátosságait
- Ismeri a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjait.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

b) képességei

- Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.
- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását. Képes arra, hogy reflektív módon törekedjen tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival.
- Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó javaslatokra.
- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.
- A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
- Felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel képes vállalni a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner tud lenni a szakmai kooperációban.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Kész végig gondolni és képviselni az adott szakterület etikai kérdéseit.
- Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a közép-

fokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- kínai nyelvfejlesztés: kultúraspecifikus nyelvhasználat (idiómák, levél formulák, protokoll-nyelv);
- kínai kommunikációs stratégiák (hivatali, business, egyetemi-iskolai kommunikáció);
- választható szakmai ismeretek [interkulturális kommunikációs technikák, egyéb kulturális (művészeti, néprajzi, vallási) ismeretek].

8.2. Szakmódszertani ismeretek

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek kínai nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeret ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

14. LATIN NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles latin nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Latin Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles latin nyelv és kultúra tanára, 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű latin nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a latin nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban 11.–12. évfolyamon a latin nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A latin nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a latin nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő, az emelt szintű érettségihez szükséges speciális, az önálló nyelvi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságai figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.
- Tanári munkája motiváló hatással van a latin nyelv tantárgy magas szintű tanulására.
- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságai figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlődését, ismeri az ezt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek elsajátítását.
- Alapvető történeti tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik a tárgy magas szintű oktatásához szükséges tárgyi és módszertani ismeretekkel.
- Fejleszti tudását és tájékozottságát a szakma és a módszertan friss szakmai eredményei terén.

- Ismeri a tantervi kapcsolódási pontokat a latin és más tantárgyak (történelem, irodalom, nyelvtan) között az ismeretek és a képességfejlesztés vonatkozásában.
- A latin nyelvet használó kultúrákról átfogó ismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Képes a diákok latin nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy felhasználja a didaktika legkorszerűbb felismeréseit.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális összefüggésekben elhelyezni.
- Képes a latin nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Folyamatos szakmai önképzésre törekszik.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit, illetve a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai- pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a latin nyelv tantárgy anyagának súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani.

c) attitűdje

- Pedagógiai munkáját nagyfokú autonómiával, az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzéseknek és az elsajátítandó tudás sajátosságainak szem előtt tartásával tervezi.
- Elkötelezett a pedagógiai folyamat tervezésének folyamatos javítása iránt.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Magas szinten képes a latin nyelv szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére.

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók további motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges magas szintű szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, diákjai szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztését.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes az értékelés eredményeit elemezni és saját szakmai fejlődésének szolgálatába állítani.
- Képes a különböző munkaformáknak megfelelő értékelési formák adekvát használatára.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.

c) attitűdje

- Támogatja a reális tanulói önértékelés fejlődését.
- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Értően használja a média és a digitális világ nyújtotta lehetőségeket a nyelvi és kulturális ismeretek megszerzésében és a szakmai kommunikációban.
- Ismeri az önképzés és az intézményes továbbképzés lehetőségeit és módszereit.
- Felkészült a kultúratudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek értelmezésére, elemzésére, szakterülete legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.

b) képességei

- Képes a történeti szakirodalom értő interpretációjára.
- Képes a társadalmi jelenségek történeti kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek összehasonlító elemzésére.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Felkészült az élethosszig való tanulásra, a szakmai előmenetelre.

- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önálló történeti ismeretszerzés, feldolgozás sajátosságait.
- Ismeri a latintanítás nemzetközi irányzatait, és képes a számára használható modellek kiválasztani, szükség esetén alkalmazni.

b) képességei

- Képes felelősséggel összeállítani a fakultációhoz szükséges, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.
- Önállóan képes választani a latin nyelv tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések közül.

c) attitűdje

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felfedezésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- A latin nyelvismeret fejlesztése, elmélyítése.
- Auctorolvasás.
- A latin nyelvű kultúrák vallási, művészeti életének, illetve általános kulturális viszonyrendszereinek a megismerése.
- A latin nyelvű kultúrákat hordozó társadalmak viszonyrendszerének tükröződése a latin nyelvű szövegekben.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- A latintanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- Szöveginterpretációs eljárások a tanórán.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

15. LENGYEL ÉS NEMZETISÉGI LENGYEL NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Polish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a lengyel idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit.
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szagimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11–12. évfolyamon a lengyel idegen nyelvet fakultációban, emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A lengyel és nemzetiségi lengyel nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.

- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a lengyel nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a lengyel nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre lengyel nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek, a lengyel idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók lengyel nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).

- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.

- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. A Szakterületi ismeretek

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Lengyelország ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi lengyel nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: lengyel irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-lengyel irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi lengyelek nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi lengyelek irodalma, a magyarországi lengyel nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

16. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM SZAKTANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Hungarian Language and Literature

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos tanár, okleveles magyartanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű magyar nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a magyar nyelv és irodalom tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismeretek 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11–12. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgyat fakultációban, az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A magyar nyelv és irodalom szakos szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Megalapozott neveléstudományi ismeretekkel, valamint interdiszciplináris szinten pszichológiai, szociológiai tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről.

b) képességei

- Képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
- Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről.
- Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióna képes.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés újabb kutatási eredményeinek, módszereinek folyamatos elsajátítására.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Nyomon követi a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket a legújabb szakirodalom alapján.

b) képességei

- Képes értelmezni és elemezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő aktualitások megértésére, elemzésére.

c) attitűdje

- Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.
- Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási, műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.
- Ismeri a szak módszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.

b) képességei

- Képes a szaktudományi, továbbá a pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások elemzésére.
- Képes az alkotó információhasználatra.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Felkészült a magyar nyelvi és irodalmi fakultációk, érettségi vizsgára felkészítők irányítására.

- Törekszik arra, hogy folyamatosan fejlessze szakmódszertani és a szaktárgyi tudását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.
- Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket, értékvilágot.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.
- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

b) képességei

- Munkája során rendszerszemléletű megközelítésre képes.
- Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni.
- Képes a magyar nyelv és irodalom tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

c) attitűdje

- A tervezés során épít a szakirodalom legújabb eredményeire, a tervezési folyamatban önálló kutatómunkára képes.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri, értelmezi az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.
- Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák megismerésére, kiválasztására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a magyar nyelv és irodalom tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas módszereket, eljárásokat, azokról folyamatosan tájékozódik a hazai és nemzetközi szakirodalomból.
- Rendelkezik az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással. Tisztában van az alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.

b) képességei

- Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére, elemzésére.
- Képes önmaga is összeállítani szaktárgyához mérőeszközöket.
- Ismeri a közép- és emelt szintű érettségi értékelési stratégiáját, elvárásait, ennek megfelelően képes felkészíteni a tanulókat a vizsgára, előmenetelüket folyamatosan értékeli, értékeléseivel a tanulók fejlődését segíti.

c) attitűdje

- A mestertanár elkötelezett a mérési, értékelési eszközök folyamatos fejlesztése mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Képes kezdeményezni az együttműködést a pedagógiai munkát segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel, társszervezetekkel és kutató-fejlesztő intézményekkel.

b) képességei

- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli szakemberekkel.
- Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.
- Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát.
- Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, azokat értően elemezni, felhasználni.
- Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni a területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.
- Képes kutatási módszerek használatára.

c) attitűdje

- Részt vállal a magyar nyelv és irodalom tantárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységekben.
- Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Tudatosan vállalja a folyamatos fejlődést, innovációkban való részvételt.

b) képességei

- Képes a munkáját segítő szakirodalom folyamatos követésére, önálló ismeretszerzésre, a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására, a neveléstudományi kutatások fontosabb módszereinek, elemzési eljárásainak alkalmazására, saját munkájának tudományosan megalapozott eszközöket használó értékelésére.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában, elemzésében.
- Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt. Törekszik az irodalom és a magyar nyelv végtelen gazdagságának motiváló bemutatására. Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát és adaptív beépítésére.

c) attitűdje

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.
- Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. A szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

a) Nyelvtudományi ismeretkörök: 24–26 kredit

- Grammatikai ismeretek: alaktani- és mondattani elemzések.
- Szöveg és stílus (szövegtípusok, digitális és médiaszövegek elemzése, funkcionális kognitív stilisztika, a stílus cselekvéseméleti és interakciós megközelítése).
- Kommunikáció és retorika (a kommunikáció nyelvi eszközei és formái, retorikai eszközök, érvelési típusok).
- A pragmatikai, a jelentésbeli és a nyelvtani szintek, diskurzuselemzés.
- A nyelvészet külső kapcsolatai és alkalmazásai (a nyelvészet és más tudományok, tantárgyak közötti kapcsolódások, alkalmazott nyelvészeti kérdések és lehetőségek, számítógépes nyelvészet, pszicholingvisztikai ismeretek a beszédprodukció és – perpció folyamataitól az anyanyelv-elsajátításon keresztül a kétnyelvűségig).
- Nyelvtörténet (legfontosabb nyelvemlékeink komplex elemzése, a szó-, a névkincs és a frazeológia története, a nyelvújítás, nyelvtörténet és irodalom, nyelvtörténet és művelődés, napjaink nyelvi változásai, a nyelvtörténet mint magyarázó elv).
- Nyelv és társadalom (a nyelv és használói, a nyelvközösség helyzete és a nyelvhasználat, a nyelvi norma kérdései, nyelvi változók és változatok, szaknyelvek, a szókincs és a névhasználat változatossága, nyelvi tájkép, nyelvi hátrány, nyelvi szocializáció, kétnyelvűség és kettősnyelvűség, nyelv és identitás. a nyelvi változatosság az iskolában, az Európai Unió nyelvpolitikája).

- Az emelt szintű szóbeli érettségi nyelvtani témakörei.

b) Irodalomtudományi ismeretkörök: 24–26 kredit

- Műfaj történet.
- Eszme- és hatástörténet.
- Intézménytörténet (folyóiratok, írócsoportok, könyvkiadás, irodalmi műhelyek, és ezekkel kapcsolatos viták).
- Az interpretáció gyakorlata, a műelemzési módszerei.
- Pályaképek: az életmű kutatásának lehetősége.
- Világirodalom (stílusok, szerzők, művek, művelődés- és irodalomtörténeti tájékozódás, társ-művészetek, kultúratudományi megközelítések, téma, motívum, archetípus).
- Régi és klasszikus magyar irodalom (korszakok, szerzők, művek, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések).
- Modern és kortárs magyar irodalom (korszakok, szerzők, művek, irodalomtörténeti és kultúratudományi áttekintések).
- Határon túli magyar irodalom.
- Irodalom és társ művészetek.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Az anyanyelvi és irodalmi műveltségi terület a Nemzeti alaptantervben, valamint a kerettantervekben az emelt szintű anyanyelvi és irodalmi ismeretek bővítésének eljárásai.
- Az anyanyelvi és az irodalmi művelődési anyag tartalma, a nyelv- és irodalomtudományi eredmények felhasználása a középiskola fakultációs óráin. Az élő irodalom, a mai magyar nyelvhasználat jelenségeinek (szavak, kifejezések szószerkezetek szövegbeli vagy mai jelentése, a jelentés értelmezése, retorikai-stilisztikai alakzatok és szóképek szerepe a szöveg-értelem kialakításában művek nyelvhasználat, stílussajátságai) közvetítése a középiskola fakultációs óráin.
- A készség- és képességfejlesztés speciális eljárásai a középiskolai emelt szintű anyanyelvi és irodalmi nevelésben. Tehetséggondozás és versenyfelkészítés a fakultációs órákon.
- Módszerek a magyarórán (történetmesélés, drámapedagógia, kreatív írás, gamification, kommunikációs gyakorlatok, digitális kompetencia fejlesztése, projektmódszerek).
- Az emelt szintű magyar nyelvi és irodalmi érettségi vizsga követelményei, típusfeladatai, értékelése.
- Felkészítés az emelt szintű írásbeli vizsgára: a vizsgálandó szöveg műfaji, tematikus, nyelvi, grammatikai, retorikai, stilisztikai, poétikai, szövegtani, helyesírási jellemzői; kapcsolódó nyelvi-irodalmi problémák; összehasonlító szövegelemzések módszerei
- Az emelt szintű érettségi szövegalkotási feladatai – értékelése: tartalmi minőség – szövegszerkezet, felépítés – nyelvi igényesség (stílus, nyelvhelyesség) szerint.

17. MATEMATIKA SZAKTANÁR

Természettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles matematika szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Mathematics

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles matematikatanár, okleveles matematikatanár (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű matematika szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 3 kredit
- a matematika tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete: 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret: legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret: legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamain a matematika tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. * Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A matematika szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanítása során fejlesztendő kompetenciákat.
- Tisztában van a tehetséggondozáshoz szükséges ismeretekkel és technikákkal.
- Ismeri és alkalmazza a digitális eszközöket a differenciált oktatás megvalósítására.

b) képességei

- Képes a tanulókat racionális gondolkodásmódra, önálló véleményalkotásra, mérlegelő gondolkodásmód kialakítására, érvelésre ösztönözni.
- Képes az emelt szintű matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére, kezelésére.
- Képes a tanulás/tanítás folyamata során a matematikából tehetséges tanulók képességeinek fejlesztésére alkalmas módszerek kiválasztására.
- Rendelkezik a kiemelkedő matematikai képességek korai felismerésének képességével, amelynek kihasználásával a tehetséges tanulókat ösztönözni tudja a megoldandó problémák megértése és megoldása területén eredeti ötletek felvetésére.
- Rendelkezik az egész életen át tartó tanulás képességével.

c) attitűdje

- Vállalja a kiemelkedő eredmények elérésére képes tanulók motiválását.
- Törekszik a tanulási nehézségek okainak feltárására, elemzésére és megszüntetésére, a lemaradó tanulók felzárkóztatására.

Tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése terén

a) tudása

- Felkészült a matematikai tanulmányi versenyek tervezésére, szervezésére, kivitelezésére.
- Felkészült a matematika kiegészítő ismereteit közvetítő emelt szintű érettségire való felkészítés, matematika szakkör és önképzőkör, szaktanterem működtetésére.

b) képességei

- Képes digitális eszközök bevonásával változatos munkamódszereket alkalmazni a tanórán.

c) attitűdje

- Elkötelezett az iránt, hogy a matematikai ismereteket kisebb-nagyobb közösségekben ismeretterjesztő szinten bemutassa, népszerűsítse, magyarázza, az élethosszig tartó tanulásra motiváló módon terjessze.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Rendelkezik azokkal az ismeretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy szaktárgyának új eredményeit megismerhesse, értelmezhesse.
- Ismeri a matematikatanítás kutatási módszertanát.
- Ismeri a digitális eszközök lehetőségeit a matematika tanítása során (szemléltetés, sejtés megfogalmazása, diszkusszió, gyakorlás, számonkérés) és ismeri ezen eszközök korlátait is.

b) képességei

- Képes az emelt szintű matematikatanítás során problémamegoldó technikák átadására.
- Képes az emelt szintű matematika és más természettudományok tudás- és ismeretanyaga közötti összefüggések felismerésére, integrációjára.
- Képes az emelt szintű matematika témakörében szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban.

- Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületen a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Szaktudományos és szakmódszertani felkészültségével kapcsolatban önreflexióra képes.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulók matematikai ismereteinek, képességeinek fejlesztése iránt.
- Megvan az igénye a matematika új eredményeinek megismerésére, értelmezésére, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretterjesztésre.
- Nyitott a szakmai és módszertani megújulásra, fejlődésre, igénye van folyamatos önképzésre, a rendszeres továbbképzésre, esetleges doktori képzésben való részvételre.
- Munkája során a modern pedagógiai módszerek alkalmazására törekszik.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, a matematika tanításához kapcsolódó jogszabályi hátteret, az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes meghatározni az emelt szintű matematikában tanítandó tartalmakat, azokat megfelelő logikai struktúrába rendezni.
- Képes az emelt szintű matematika tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyvek, taneszközök, egyéb tanulási források elemzésére, valamint a konkrét célokhoz illeszkedő kiválasztására, különös tekintettel az infokommunikációs technológiára.

c) attitűdje

- Tisztában van az emelt szintű felkészítés felelősségével, tervező munkáját igényesség jellemzi.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Tisztában van az emelt szintű matematika szóbeli és írásbeli kifejezőképesség követelményeivel, annak alapvető tanulásmódszertani jellegzetességeivel.

b) képességei

- Képes a tanulóknál az önszabályozó tanulás igényének felkeltésére, képességének kialakítására.
- Képes az emelt szintű matematika ismeretanyagának megfelelő csoportosításával, közvetítésével az érdeklődés és a figyelem folyamatos fenntartására.
- Képes a tanulást támogató nyomtatott és digitális taneszközök kiválasztására.
- Felkészült a matematika tanulásában kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Képes az emelt szintű matematika speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek kezelésére.
- Felkészült az infokommunikációs eszközöknek a tanítási-tanulási folyamat során a tananyag tartalmának megfelelő alkalmazására.

c) attitűdje

- Ösztönzi az informatikai ismereteknek az emelt szintű matematika tanulása során való felhasználását.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanítása során használható feladatbankokat és feladatgyűjteményeket.
- Ismeri az érvényes emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Az értékelés céljának, tárgyának és formájának megfelelő tudásmérő tesztek, feladatso-
rokat állít össze, illetve alkalmaz.

c) attitűdje

- Az értékelés során szem előtt tartja az egyéni fejlődési utakat, fejlesztő értékelést alkalmaz.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű matematika tanításával, versenyek szervezésével foglalkozó helyi, regionális és országos szakmai közösségeket, azok céljait, törekvéseit és munkájuk főbb eredményeit.

b) képességei

- Együttműködik az egyéb természettudományos tantárgyak tanáraival. Képes arra, hogy a rokon tárgyakban is megjelenő, egymásra épülő ismeretanyagok ütemezését, a kereszt-tantervi kapcsolódásokat egyeztesse.
- Az emelt szintű matematika és a matematika szakmódszertan területén mind szóban, mind írásban szakszerűen fejezi ki magát.

c) attitűdje

- Kész együttműködni a matematika területén működő helyi, területi, vármegyei és országos szakmai fórumokkal, versenyszervező munkaközösségekkel, tantárgypedagógiai műhelyekkel.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Figyelemmel követi a legfontosabb oktatástechnológiai fejlesztéseket.

b) képességei

- Részt vesz a szaktantárgy fejlesztési, innovációs tevékenységében.

c) attitűdje

- Elkötelezett a matematika, annak színvonalas tanítása iránt.
- Elkötelezett az igényes tanári munkára, folyamatos önművelésre törekszik.
- Fontosnak tartja a szaktárgyán belüli szakmai együttműködést.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit

8.1. Szakterületi ismeretkörök

A matematika szaktanár szakon az alábbi ismeretkörökből összegyűjtendő kreditek minimális száma:

- diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok): 3 kredit;
- algebra és számelmélet: 5 kredit;
- analízis: 10 kredit;
- geometria: 5 kredit;
- valószínűségszámítás és statisztika: 3 kredit;
- elemi matematika: 4 kredit;
- matematika szaktanári szakmódszertan: 4 kredit;
- projektmunka: 10 kredit.

Diszkrét matematika (kombinatorika, gráfok)

- Összeszámlálási eljárások, módszerek.
- Alapvető extremális kérdések a gráfelméletben. Algoritmikus és bonyolultsági kérdések a gráfelméletben.

Algebra és számelmélet

- Fejezetek az absztrakt algebrából. Prímszámok tulajdonságai.
- Valós számok racionális számokkal való approximálhatósága. Lánctörtek.
- További lehetséges témák:
 - Faktorstruktúrák, homomorfia tétel.
 - Számelmélet gyűrűkben.
 - Az algebrai számelmélet alapjai.
 - Számelméleti függvények. Möbius-transzformált.

Analízis

- Többváltozós függvények folytonossága és határértéke. Többváltozós differenciál- és integrálszámítás. Szélsőérték-feladatok, fizikai alkalmazások, szemléltetés digitális eszközökkel.
- További lehetséges témák:
 - Komplex függvénytan: komplex differenciálhatóság következményei, alkalmazások.
 - Differenciálegyenletek: az analízis alkalmazása időben változó folyamatok modellezésére, leírására.
 - Mértékelmélet: a terület, térfogat és az integrál fogalmának általánosítása, fraktálok.
 - Közelítő módszerek: egyenletek és egyenletrendszerek közelítő megoldása, differenciál- és integrálszámítás közelítő módszerei és ezek számítógépes megvalósítása.

Geometria

- Görbék és felületek differenciálgeometriai vizsgálata. Görbék görbülete és torziója, felületek Gauss-görbülete. Szemléltetés digitális eszközökkel.

- További lehetséges témák:
 - Görbék és felületek topológiája
 - Konvex és kombinatorikus geometria
 - Ábrázoló geometria

Fejezetek a valószínűségszámításból és a statisztikából

- A korábban tanult ismeretek elmélyítése és ezek alkalmazása összetett valószínűségi és statisztikai modellekben, gyakorlati problémák megoldására.
- További lehetséges témák:
 - Összefüggések valószínűségi és statisztikai modellezése, például korreláció- és regressziószámítás.
 - Diszkrét idejű véletlen folyamatok vizsgálata, például véletlen bolyongás.
 - Egy valószínűségszámítási vagy statisztikai kísérlet/projekt kidolgozása, kipróbálása a gyakorlatban és a tapasztalatok kiértékelése.

Elemi matematika

- A Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, magyar és külföldi középiskolai matematikaversenyek, valamint az emelt szintű érettségi kitűzött feladatainak megoldása. Tanári „feladatbank” közös összeállítása az egyes témakörök emelt szinten (emelt szintű érettségire, versenyekre történő felkészítés) történő tanításához.

Matematika szaktanári szakmódszertan

- Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez és a tehetséggondozáshoz szükséges témakörök felépítésnek, tanítási lehetőségeinek bemutatása, elemzése. A tanítási- tanulási folyamatot segítő digitális lehetőségek (szoftverek, internetes források) bemutatása.
- Javasolt témakörök:
 - A tételek és bizonyítások tanítása.
 - Az analízis elemeinek tanítása.
 - A kombinatorika és gráfelmélet elemeinek tanítása.
 - A valószínűségszámítás és statisztika elemeinek tanítása.
 - Vektorok a szintetikus geometriában, a koordinátageometriában és a trigonometriában.
 - A matematikai logika elemeinek tanítása.

Projektmunka

- A matematika középiskolai emelt szintű oktatásához, illetve a tehetséggondozáshoz szorosan kapcsolódó, részletesen dokumentált projektmunka, amelyet egy egyetemi oktató felügyeletével és támogatásával a hallgató önállóan, a képzés teljes időtartama alatt folytat. Ez lehet például:
 - a középiskolai tanításban tehetséggondozó, versenyfelkészítő tematika és tanítási segédanyag kidolgozása és kipróbálása, amely megvalósulhat szakköri formában, kiscsoportos felkészítés formájában vagy egyéni fejlesztési terv kidolgozása és alkalmazása formájában,

- emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés tematikájának vagy egy adott témakör tárgyalásának részletes kidolgozása, a tanulást támogató segédanyag kidolgozása és alkalmazása,
- segédanyag kidolgozása és megosztása az emelt szintű érettségire való egyéni felkészülés online támogatására,
- matematikából tehetséges tanuló(k) mellett mentori tevékenység végzése, a kettős különlegességű tanulók gyenge oldalainak fejlesztésére és erős oldalainak támogatására önállóan kidolgozott program alapján,
- önálló szakmódszertani kutatás elvégzése.

18. NÉMET NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles német nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of German Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles német nyelv és kultúra tanára, okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára, okleveles német nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), okleveles német és nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatásról szóló törvény szerinti főiskolai szintű német nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű német nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár, főiskolai szintű német nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a német idegen nyelv, német nyelv és irodalom, német népismeret tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon a német idegen nyelvet, német nyelv és irodalmat, német népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A német nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit.

- Ismeri a német nyelv tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van a német nyelv tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel.

b) képességei

- Képes a német nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályaaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a német nyelv tantárgyban rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.
- A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.
- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket.
- Ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Ismeri a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadásának lehetőségeit a német nyelv tantárgy keretein belül.

b) képességei

- Képes mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.
- Képes aktívan közreműködni a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt.
- Szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a demokratikus gondolkodásra nevelés iránt, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.
- Törekszik tanítványait mások véleményének, értékeinek tiszteletben tartására nevelni.
- Folyamatos együttműködésre törekszik a szülőkkel.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szinkron nyelvéllapot fonetikai-fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai és pragmatikai, valamint diskurzus szintű jellemzőit, illetve ezek összefüggéseit.
- Ismeri a beszélt és írott német nyelv szabályait. Rendelkezik ismeretekkel a német nyelv variánsairól, valamint regisztereiről.
- Ismeri a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit.
- Ismeri a német nyelvű kultúrák jellemző szellemi és művészeti irányzatait, megjelenési formáit, műveit.
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjait. Ismeri az első, második és további idegen nyelvek elsajátításának elméleteit és az elméleti kérdésekről szóló empirikus kutatások eredményeit.
- Ismeri az egyéni különbségek szerepét a nyelvtanulásban (nyelvérzék, motiváció, életkor, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, stratégiák, a köztes nyelv).
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.

- Ismeri a nyelv- és irodalomtudományi, kultúrtörténeti kutatások korszerű eredményeit, azok módszertanát.
- Ismeri az internet, a számítógép, a mindenkori új eszközök nyújtotta lehetőségeket.
- Tájékozott az általa oktatott nyelv tanításának európai helyzetéről, a szakdidaktikai kutatásokról, a tantervi követelményekről, tantárgyi programokról, tanítási módszereiről, tanári segédanyagokról, oktatási eszközökről, alternatív módszertani törekvésekről.

b) képességei

- Legalább C1 szintű, használható nyelvtudással, interkulturális kommunikatív kompetenciákkal rendelkezik. Képes a német nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára.
- Képes a beszélt és írott német nyelv szabályait a mindenkori nyelvhasználat kontextusának megfelelően hatékonyan alkalmazni.
- Képes saját tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát.
- Képes a célnyelv helyes használatára a pedagógia tevékenysége során a kontextushoz illően.
- Képes a német nyelvű kultúrákat, azok hasonlóságait és különbségeit saját maga és diákjai fejlesztésére hatékonyan, motiválóan, nyelvtanítás céljára alkalmazni.
- Képes a kultúrák közötti közvetítésre és az interkulturális kompetencia fejlesztésére.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a szociolingvisztika, a nyelvészeti pragmatika, valamint a nyelvtörténet alapjairól megszerzett ismereteit a nyelvtanítás során alkalmazni.
- Képes ismereteit alkalmazva nyelvpedagógiai kérdésekre válaszokat keresni és adni.
- Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.
- Képes a német nyelv tantárgynak megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.
- Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.
- Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Reálisan ítéli meg a német nyelv tantárgy oktatásában betöltött szerepét.
- Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek szerinti német szaktárgyi követelményeket, az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását, a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a német nyelv, irodalom és kultúra oktatásához alkalmazható taneszközöket, oktatási segédanyagokat.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet, tematikus terv és óraterv szintjén.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére, a tanulók számára szükséges tananyagok, taneszközök, információforrások, tudáshordozók, valamint a tartalmaknak megfelelő alternatív tanítási módszerek és számonkérési formák megválasztására.
- Képes a tervezés során a kollégákkal, illetve a tanulókkal együttműködni; a taneszközöket és egyéb tanulási forrásokat elemezni, kiválasztani (különös tekintettel az infokommunikációs technológiára); a pedagógiai és tantárgyi célokhoz, az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző változatokban gondolkodni, terveit reflektív módon elemezni, értékelni.
- Képes források, autentikus szövegek felkutatására, recepciójára, felhasználására.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.
- A tervezés során kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit és a vizsga leírását.
- Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.
- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.
- Ismeri a német nyelv tantárgy oktatása során alkalmazható motivációs lehetőségeket.
- Ismeri a német nyelv tantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Ismeri a német nyelv oktatásában alkalmazható differenciálási módszereket, nevelési-oktatási stratégiákat.
- Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

b) képességei

- A nyelvtanulás sajátosságainak ismeretében, valamint az ezeket alakító kulturális, szociális hatások értelmezése alapján, az egyéni szükségleteket, igényeket is figyelembe véve képes olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók komplex értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

- A nyelvtanulás külső (iskolatípus, módszertani koncepció), illetve egyéni (a tanulók nyelvi kompetenciája, motiváltsága) feltételrendszerének ismeretében képes pedagógiai céljainak és azok elérését biztosító oktatási-nevelési stratégiájának kialakítására, megvalósítására. Különböző tanulásszervezési eljárások, tanítási technikák, módszerek, differenciált munkaformák ismeretében képes ezek tudatos, széles skálán mozgó, az életkornak, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő alkalmazására.
- Képes a különböző céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, probléma-megoldási, együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, megvalósítására, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.
- Képes az érdeklődés és figyelem folyamatos fenntartására, az önálló, önszabályozó tanulás kialakítására, támogatására, a tanulási nehézségek felismerésére, megoldására.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, előzetes tudással rendelkező tanulók számára megfelelő nyelvelsajátítási módszerek megválasztására és a tanulás önszabályozásának személyre szabott fejlesztésére.
- Képes a nyelvtanulás eredményességét/eredménytelenségét befolyásoló tényezők felismerésére, egyéni tanulási stratégiák kialakításának elősegítésére, támogatására. Képes a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség jellegzetességeinek, hibáinak felismerésére, tipizálására, diagnosztizálására, javítására. Képes a tanulókat önellenőrzésre és -javításra ösztönözni.
- Képes a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolására. Felkészült a közéletből, a helyi társadalomból és a tanulók hétköznapijaiból vett példák, problémák beemelésére a tanítási-tanulási folyamatba, valamint azok célnyelven való reflektálására. Ösztönzi a tanulókat az informatikai ismereteknek a nyelv tanulása során való felhasználására.
- A szaktárgyi tudást eszközként képes alkalmazni a tanulók személyiségfejlesztése érdekében, képes segítséget nyújtani abban, hogy a tanulók felkészülhessenek az egész életen át tartó tanulásra.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazni tudja a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit. Tájékozott a különböző feladatbankokról és -gyűjteményekről, képes ilyenek összeállítására, illetve alkalmazására.

b) képességei

- A tanulás-módszertani ismeretei alapján képes a nyelvtanulás folyamatának reflexiójára, tanulási módszerek eredményességének értékelésére a négy nyelvi készség elsajátításában, adekvát tanulási technikák és munkaszervezési eljárások bevezetésére.

- Képes az értékelés különböző céljainak, szintjeinek megfelelő értékelési formák és módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (pl. portfólió formájában). Figyelemmel kíséri és alakítja a tanulók önértékelési képességeinek fejlődését.
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására, a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.
- Képes az emelt szintű érettségi vizsgán vizsgáztató tanárként közreműködni.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.
- Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét az értékelés, a minősítés tekintetében, a fejlesztő értékelés folyamatában.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjaival kapcsolatban.
- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes partneri együttműködésre a tanulókkal, a tantestület tagjaival, különösen a más élő idegen nyelvet, szaktárgyat élő idegen nyelven oktató és anyanyelvet tanító kollégáival, az iskola más munkatársaival, a diákönkormányzatokkal, a szülőkkel, szakmai fórumok szakembereivel, intézményekkel, szervezetekkel a pedagógiai folyamatban betöltött szerepüknek megfelelően.
- Kooperálni képes a különböző pedagógiai szolgáltató intézményekkel, az adott nyelv közvetítése szempontjából releváns közművelődési intézmények, médiumok, társadalmi és civil szervezetek szakembereivel.

c) attitűdje

- Pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszeritívitásra, segítő, érzelmi, lelkiületi kommunikációra.
- Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.
- Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a tanári autonómia fogalmát.

b) képességei

- Képes a szakmájára vonatkozó, konkrét kutatási témához kapcsolódó szakirodalmat felkutatni, áttekinteni, értelmezni, saját szakmai fejlődését megtervezni, megvalósítani, osztálytermi és egyéb élményeire reflektálni, szakmailag, nyelvileg folyamatosan megújulni.
- Képes a szakmai információforrások megtalálására, értelmezésére, felhasználására és ezek közvetítésére.
- Képes az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben való részvételre, ilyenek tervezésére, lebonyolítására, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában. Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

c) attitűdje

- Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, és ennek érdekében nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének módosítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

8. A szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatói szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvészeti ismeretek: diskurzuselemzés, pszicholingvisztika, német nyelv fejlődési tendenciái, kognitív nyelvészet.
- Irodalmi, kultúra- és médiatudományi ismeretek: médiatudományi, kultúratudományi megközelítések és módszerek, intertextualitás, intermedialitás.
- Nemzetiiségismereti ismeretek: a Kárpát-medence német irodalma, német népcsoportok Európában, interkulturalitás, forráselemzés, projektmunka.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Idegennyelv-didaktikai ismeretek német nyelven: a kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

19. OLASZ NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles olasz nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Italian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles olasz nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű olasz nyelv és irodalom szakos tanár, olasz nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az olasz idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon az olasz idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az olasz nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az olasz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik olasz modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott az olasz nyelvet használó országok civilizációját és kulturális örökségét illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Rendelkezik a hatékony nyelvtanítást megerősítő nyelvészeti ismeretekkel: alkalmazott pragmatikai, nyelvpolitikai és az interkulturális kommunikáció körébe tartozó ismeretekkel.

b) képességei

- Képes a diákok olasz nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes az olasz nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai- pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait, ismeri az emelt szintű érettségi vizsga mérési-értékelési paramétereit.
- Ismeri az olasz nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes az olasz nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Olasz irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- Az olasz nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- Alkalmazott nyelvészeti, szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai olasz nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatossághoz kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A kötelezően választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, történettudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra-médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- A szakmódszertani ismeretek bővítése, a legújabb szakmódszertani kutatások eredményeinek ismerete.
- Az olasztanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szakmódszertani kutatások eredményei olasz nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.

20. OROSZ NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles orosz nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Russian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles orosz nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű orosz nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az orosz idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában a 11.–12. évfolyamon az orosz idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az orosz nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri az orosz nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik orosz modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott az orosz civilizációt és kultúrát illetően (történelem, társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a szövegnyelvészet, az alkalmazott nyelvészet, a szociolingvisztika, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok orosz nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanítás nyújtotta lehetőségeket.

- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat, áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes az orosz nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés szaktudományi, pedagógiai- pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgy tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhöz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, témaköreit, feladattípusait.
- Ismeri az orosz nyelv emelt szintű oktatási formájának (a fakultációnak) szervezési, tartalmi, didaktikai szempontjait.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes az orosz nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetség-gondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.

- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a közép-

fokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Nyelvfejlesztés és szaknyelvi ismeretek.
- Fordítási gyakorlatok.
- Szövegnyelvészeti, szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek bővítése, a mai orosz nyelvhez, a nyelvi változatokhoz, változatosságához kapcsolódó ismeretek elmélyítése.
- Irodalom- és kultúratudományi ismeretek bővítése és elmélyítése.
- Az orosz civilizációra vonatkozó ismeretek bővítése.
- Digitális bölcsészeti ismeretek.

8.2. Szakmódszertani ismeretek

- Az orosztanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései, a legújabb szakmódszertani kutatások eredményei orosz nyelven.
- A fakultációs munkaformák, valamint az emelt szintű érettségire való felkészítés, a vizsgák értékelésének módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

21. PORTUGÁL NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles portugál nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Portuguese Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles portugál nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a portugál idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon a portugál idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A portugál nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a portugál nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik portugál modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a portugál nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben).
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok portugál nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a portugál nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai- pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a portugál nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Portugál modern irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A portugál nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra- médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- A portugáltanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései portugál nyelven.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

22. ROMÁN ÉS NEMZETISÉGI ROMÁN NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára
- angol nyelvű megjelölése: Teacher of Romanian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles román és nemzetiségi román nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű román nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a román idegen nyelv, a román nyelv és irodalom, a román népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11–12. évfolyamon a román idegennyelvet, a román nyelvet és irodalmat, a román népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A román és nemzetiségi román nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a román nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik román modernkori irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a román nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)

- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok román nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a román nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését, és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai- pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén**a) tudása**

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a román nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.

- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes kutatási módszerek használatára.
- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására (alternatív programok, tankönyvek kipróbálása, bírálata).

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, a nemzeti-ségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Román modern irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A román nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelv-tudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra- médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- A román nyelv tanítási gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

23. SPANYOL NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles spanyol nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Spanish Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles spanyol nyelv és kultúra tanára, az 1993.évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű spanyol nyelv és irodalom szakos tanár, spanyol nyelvtanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a spanyol idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamon a spanyol idegen nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

a spanyol nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a spanyol nyelv és kultúra tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére.

b) képességei

- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is.
- Képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

c) attitűdje

- Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Mind a fakultációban történő oktatás keretében, mind az érettségire való felkészítés során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
- Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes az iskolai és osztálytermi toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

c) attitűdje

- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Interkulturális kommunikatív kompetenciával rendelkezik.
- Ismeri a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvtanulás módszertanát, a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit.
- Ismeri a Közös Európai Referenciakeretet és annak alkalmazását.
- Rendelkezik modernkori hispán irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretekkel.
- Tájékozott a spanyol nyelvet használó országok civilizációját illetően (történelem, jelenkori társadalom, politika, média és kultúra témakörökben)
- Ismeri a kontrasztív nyelvészet, a szövegnyelvészet, a korpusznyelvészet, a diskurzuselemzés, valamint a nyelvészeti pragmatika alapjait, és tudását a nyelvtanítás során képes alkalmazni.
- Ismeri a szociolingvisztika és a pszicholingvisztika alapjait; képes tudását nyelvtanulással, nyelvtanítással kapcsolatos tevékenységek során alkalmazni.

b) képességei

- Képes a diákok spanyol nyelvtudását – a Nemzeti alaptanterv tartalmait integrálva – úgy fejleszteni, hogy kihasználja a szaknyelv és a tartalomalapú nyelvoktatás nyújtotta lehetőségeket.
- Képes az irodalmi műveket, a célnyelvi kultúra egyéb megjelenési formáit, az ezekről szóló szakirodalmat áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni.
- Képes a spanyol nyelv és kultúra tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

c) attitűdje

- Segíti a tanulók megismerési és alkotási vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a tananyag-kiválasztás és rendszerezés szaktudományi, pedagógiai- pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket.

b) képességei

- Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára).
- Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

b) képességei

- Képes emelt szintű érettségi vizsgafeladatokat készíteni, kipróbálni, ellenőrizni.
- Képes a spanyol nyelv tantárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Felkészült a kiemelkedő eredményeket elérő tanulók motiválására, segítésére, a tehetséggondozásra.
- Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a nyelvtanulási folyamat és kimenet mérésének és értékelésének elméletét és gyakorlati kérdéseit.
- Ismeri a vizsgákat és követelményeiket, képes tesztfeladatok készítésére, kipróbálására, az eredmények értékelésére.
- Ismeri a nyelvtudás mérésének minőségi kritériumait: a validitás, a megbízhatóság, a kritérium-orientált értékelés fogalmát.
- Ismeri az emelt szintű nyelvi érettségi vizsga követelményeit.

b) képességei

- Képes a napi gyakorlatban az osztálytermi értékelést megbízhatóan és motiválóan megvalósítani.
- Képes a diákok nyelvi fejlődésének folyamatos, diagnosztikus értékelésére, az eredmények alapján a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelő, személyre szabott fejlesztésére, nyelvtudásuk kritérium-orientált mérésére.
- Képes vizsgáztatói feladatokat ellátni, kritériumokat megbízhatóan alkalmazni a vizsgáztatás során.

c) attitűdje

- Elkötelezett a tanulást segítő értékelés mellett.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről.
- Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

b) képességei

- Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával.

c) attitűdje

- Részt vesz az iskolai munkára vonatkozó kutatásokban, fejlesztésekben, a kutatási eredmények értelmezésére és alkalmazására nevelő-oktató munkájában.
- Nyitott a fejlesztési, innovációs törekvések kipróbálására.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek feldolgozásában, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a közép-

fokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Irodalmi, kulturális és médiatudományi ismeretek elmélyítése.
- Modern hispán irodalmi, kultúratudományi és interdiszciplináris ismeretek bővítése.
- A spanyol nyelvet használó országok civilizációjára vonatkozó ismeretek bővítése.
- A kontrasztív nyelvészet, szövegnyelvészet, korpusznyelvészet, diskurzuselemzés, nyelvészeti pragmatika, szociolingvisztika és pszicholingvisztika alapjai.
- Szaknyelvi ismeretek.
- Fordításmódszertani ismeretek.
- A szabadon választható tárgyak körében választandó, a szak tekintetében releváns nyelvtudományi, alkalmazott nyelvészeti-kommunikációelméleti, irodalom-kultúra- médiatudományi, művészettörténeti, digitális bölcsészeti és nyelvpedagógiai ismeretek.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- A spanyoltanítás gyakorlatának speciális módszertani kérdései.
- A kétszintű nyelvi érettségi vizsga követelményeinek ismerete, vizsgafeladatok készítése, kipróbálása, ellenőrzése, a vizsgák minőségi kritériumainak és a Közös Európai Referenciakeretnek ismerete és alkalmazása, egyéni többnyelvűség, interdiszciplinaritás, kutatómódszertan.

24. SZERB ÉS NEMZETISÉGI SZERB NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Serbian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség:

okleveles szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra tanára

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a szerb idegen nyelv, a szerb nyelv és irodalom, a szerb népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit,
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szaktudományban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11–12. évfolyamon a szerb nyelvet, a szerb nyelv és irodalmat, a szerb népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szerb és nemzetiségi szerb nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.

- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a szerb nyelv és irodalom speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- A szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szerb nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szerb nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szerb nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelvek, és az arra épülő kerettantervek, a szerb nyelv, a szerb nyelv és irodalom emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szerb nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére, a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).
- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.

- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit.
- Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.

- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szerbia ismerete: az anyaország földrajzi adottságai, történelmi ismeretek
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szerb nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök:

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szerb irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szerb irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szerbek nyelvhasználata (nyelvi fejlődés, nyelvi változatok); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szerbek irodalma, a magyarországi szerb nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

25. SZLOVÁK ÉS NEMZETISÉGI SZLOVÁK NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovak Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű szlovák nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a szlovák nyelv, szlovák nyelv és irodalom, szlovák népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11–12. évfolyamon a szlovák idegennyelvet, szlovák nyelvet és irodalmat, szlovák népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlovák és nemzetiségi szlovák nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.

- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovák nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovák nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovák nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv és az arra épülő kerettantervek, a szlovák és a nemzetiségi szlovák emelt szintű érettségi követelményeket, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére.
- Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovák nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).

- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.
- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szlovákia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szlovák nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovák irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar- szlovák irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovákok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovákok irodalma, a magyarországi szlovák nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

26. SZLOVÉN ÉS NEMZETISÉGI SZLOVÉN NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles szlovén és szlovén nemzetiségi nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Slovenian Language and Culture

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles szlovén és szlovén nemzetiségi nyelv és kultúra szaktanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű szlovén nemzetiségi nyelv és irodalom szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az szlovén idegen nyelv, a szlovén népismeret emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11–12. évfolyamain a szlovén idegennyelvet, szlovén népismeretet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A szlovén és nemzetiségi szlovén nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.

- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokféleségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokféleségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja a nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a szlovén nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri az aktuális és érvényben lévő emelt szintű érettségi követelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes a szlovén nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre szlovén nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, a nemzetiségi irányelvet és az arra épülő szlovén idegen nyelv, a szlovén népismeret kerettanterveit, emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók szlovén nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).

- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

b) képességei

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáikhoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.

- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: szóbeli és írásbeli nyelvhelyességet fejlesztő feladatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Szlovénia ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi szlovén nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv, nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: szlovén irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-szlovén irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi szlovének nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi szlovének irodalma, a magyarországi szlovén nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.

27. TÖRTÉNELEM SZAKTANÁR

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles történelem szaktanár
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of History

2. Képzési terület: pedagógusképzés

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles történelemtanár, okleveles történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára (általános iskolai), az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű történelem szakos tanár

4. A képzési idő félévekben: 2 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- a történelem tantárgy emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119

7. A képzés célja: a középfokú nevelés-oktatás szakaszának, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának a 11.–12. évfolyamain a történelem tantárgyat fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A történelem szaktanár

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a motiváció működését és főbb összetevőit, valamint megteremtésének, alkalmazásának módszereit.
- Ismeri a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó alapvető pszichológiai, pedagógiai és szociológiai jellemzőket.

- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és az egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a tanulók megismerésének módszereit.
- Ismeri a történelem tantárgy által közvetített fogalmak kialakulásának életkori sajátosságait, a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő, az emelt szintű érettségihez szükséges speciális, az önálló történelmi megismeréshez szükséges kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.
- Tisztában van a történelem tantárgynak a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel és jelentőségével.

b) képességei

- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának pedagógiai gyakorlatát és annak a tanulók személyiségfejlődésre gyakorolt hatását elemezni.
- Képes a tanulókat a történelem és állampolgári ismeretek tárgy magasabb szintű tanulása, illetve az ehhez kapcsolódó önfejlesztés érdekében motiválni.
- Képes a szaktárgy tanításában olyan, a tanulók egyéni szükségleteit figyelembe vevő pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását.
- Képes a különböző történelmi folyamatok speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére.
- Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulására, fejlesztésére, a pályaorientáció segítésére.
- Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a tantárgyában különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani.
- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgyban rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését támogatni.

c) attitűdje

- Nyitott a személyiségfejlesztés életkori sajátosságait figyelembe vevő, változatos módszereinek elsajátítására.
- Tanári munkája motiváló hatású a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy magas szintű tanulása és a történettudomány eredményeinek megismerése szempontjából.
- Tiszteli a tanulók személyiségét, képes mindenkinben meglátni az értékeket, és pozitív érzelmekkel viszonyulni minden tanítványához.
- Elkötelezett a tanulóknak a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanítása során megvalósuló személyiségfejlesztése iránt.
- Figyel a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Alapvető történeti tudással rendelkezik a társadalmi folyamatokról, a demokrácia működéséről, a kulturális identitásról és annak kialakulási folyamatáról.
- Ismeri a társadalmi fejlődés szociológiai és kulturális sajátosságait.
- Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket, ezen kérdéseket történetiségükben tudja szemlélni.
- Ismeri a különböző szociokulturális háttérű tanulói csoportok oktatásának összetevőit.
- Segíteni tudja a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Képes oktatását úgy szervezni, hogy az általa közvetített történeti és állampolgári ismeretek elősegítsék a csoportok közösséggé fejlődését és objektív önképének kialakulását.
- Alkalmazza az együttműködést támogató, motiváló módszereket mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során.
- A konfliktusok hatékony kezelése érdekében oktatását úgy képes megtervezni, hogy a történeti és állampolgári szaktudás segítse a tanulókat abban, hogy kialakuljon bennük a közösség iránti elkötelezettség, a demokratikus társadalomban való felelős, aktív szerepvállalás, a helyi, nemzeti, nemzetiségi és egyetemes emberi értékek elfogadása.
- Képes értelmezni és a tanulók érdekében felhasználni azokat a történeti-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét.
- Képes hozzájárulni az iskolai és osztálytermi toleráns, nyitott légkör megteremtéséhez.
- Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.
- Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni.
- Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál.
- Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék.
- Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szak módszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri a történelmi tudás, a saját történelmi narratíva kialakításáról/kialakulásáról szóló alapvető történelemdidaktikai elméleteket, szakirodalmat.
- Ismeri a történettudomány és a történelemtanítás múltját.
- Ismeri a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciákat, azok fejlesztésének és mérésének módszereit és eszközeit.
- Ismeri a tantervi kapcsolódási pontokat a történelem és más tantárgyak között az ismeretek és a képességfejlesztés vonatkozásában.
- Ismeri a mai magyar állam intézményeit, a választási rendszert, az alapvető állampolgári kötelességeket és jogokat, a közösségi együttélés normáit.

b) képességei

- Képes a történeti szakirodalom és tankönyvek értelmezésére és elemzésére.
- Képes a történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek több szempontból való értelmezése, az eltérő nézőpontból fakadó értelmezés és értékelés különbségeinek felismerése.
- Képes az aktuális események, politikai történések, jogszabályok történeti szempontú elemzésére és értelmezésére.
- Képes átlátni a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését, és kulturális és történeti jelenségeket európai kontextusban értelmezni.

c) attitűdje

- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Folyamatos szakmai önképzésre törekszik.
- Elkötelezett a történelmi gondolkodás, saját történelmi narratíva kialakítása és tudatos formálása iránt.
- Elfogadja a demokrácia értékeit, az aktív állampolgárság jelentőségét, és elkötelezett ezek előmozdítása iránt.

A pedagógiai folyamat tervezése területén

a) tudása

- Ismeri a történelemtanári pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat.
- Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tanterveit.
- Ismeri a történelem tantárgy emelt szintű érettségi vizsgájának vizsgakövetelményeit és vizsgaleírását.
- Ismeri a történelem tananyag kiválasztásának és a rendszerezésének szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, és szakmódszertani szempontjait.
- A történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek, nevelési céljainak érvényesítésére.

b) képességei

- A történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításának tervezésében képes a rendszerszemléletű megközelítésre.

- Képes a történelem és állampolgári ismeretek tantárgy anyagának súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.
- Képes a tantárgy tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően kiválasztani.
- Képes a szaktárgy tanórán és iskolán kívüli tanulásának tervezésére a köznevelés és a felnőttoktatás keretében is.
- A pedagógiai folyamatok tervezésével kapcsolatban szakmai önreflexióra, illetve önkorrekcióra képes.

c) attitűdje

- Pedagógiai munkáját nagy fokú autonómiával, az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzéseknek és az elsajátítandó tudás sajátosságainak szem előtt tartásával tervezi.
- Elkötelezett a pedagógiai folyamat tervezésének folyamatos javítása iránt.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Szaktárgya ismeretanyagából és módszertanából magas szintű tudással rendelkezik.
- Ismeri a pedagógiai folyamat tervezésének azon elemeit, amelyek révén képes diákjait megtanítani a történeti megismerés, a történeti adatgyűjtés, a forráskritika, a történeti információ elemzésére épülő analitikus és szintetizáló munka módszereinek önálló alkalmazására.

b) képességei

- Képes a történeti problémák önálló megértését és feldolgozását, a forráselemzés és forráskritika önálló végzését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására.
- Magas szinten képes a történelem és állampolgári ismeretek szaktárgy speciális összefüggéseinek, fogalmainak érthető és gondolkodásalapú megismertetésére.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a szaktárgya oktatásához szükséges magas szintű szaktárgyi tudás és képességek megszerzését, diákjai szaktárgyi ismereteinek és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztését.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő történelemtanulási és történelemtanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri a történelem és állampolgári ismeretek tárgyhoz kapcsolódó értékelés funkcióit, folyamatát, formáit és módszereit.
- Tisztában van alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.

- Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket.

b) képességei

- Képes a különböző munkaformáknak megfelelő értékelési formák adekvát használatára.
- Képes az értékelés eredményeit elemezni és saját szakmai fejlődésnek szolgálatába állítani.
- Az értékelés során képes figyelembe venni az értékelés hatásait a pedagógiai folyamat szabályozására, a tanulók személyiségfejlődésére és önértékelésére.
- Képes a történelem tudás mérésére alkalmas mérőeszköz összeállítására.
- Képes a történelem tárgy tanítása során értékelési gyakorlatát az emelt szintű érettségi tartalmi és formai követelményeihez igazítani.
- Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését támogató ellenőrzési módszereket. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.

c) attitűdje

- Elkötelezett az értékelés fejlesztő szerepe iránt.
- Támogatja a reális tanulói önértékelés fejlődését.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a történettudomány és szaktudományai által felhalmozott tudás főbb elemeit, strukturáját, alapvető tudományos módszereit, a történelem forrásfajtái tudományos feldolgozásának módjait.
- Ismeri a közgyűjtemények (könyvtár, múzeum, levéltár) és a történelem, forrástudományok összefüggéseit.
- Ismeri a közgyűjtemények speciális kutatásának alapvető módszereit; szakszerűen tájékozódik a közgyűjteményekben őrzött történeti forrásokban és tudományos feldolgozásokban, digitális és egyéb adatbázisaiban, tartalmaiban.
- Ismeri a média társadalmi sajátosságait és hatásait, korlátait, eligazodik a média különböző jelenségei által közvetített aktuális politikai és gazdasági információk, valamint kulturális tudástartalmak világában.
- Értően használja a média és a digitális világ nyújtotta lehetőségeket a történeti ismeretek megszerzésében és a szakmai kommunikációban.
- Felkészült a történelemtudomány területén az önálló ismeretszerzésre, a történeti szakirodalom, a mediális tartalmak, ismeretek értelmezésére, elemzésére, a történelem legújabb kutatási eredményeinek nyomon követésére és az oktatásban való felhasználására.
- Ismeri az önképzés és az intézményes továbbképzés lehetőségeit és módszereit.
- Tájékozott a tudományos és az oktatással kapcsolatos szakmai szervezetek működését és a tevékenységükben való részvétel lehetőségeit illetően.

b) képességei

- Képes a történeti szakirodalom értő interpretációjára.

- Képes a történelem írásos, tárgyi, képi és egyéb forrásainak elemzésére, az egyetemes és magyar történelem tér- és idődimenzióiban való eligazodásra, történelmi fogalmak térbeli és időbeli változásainak értelmezésére.
- Képes a társadalmi jelenségek történeti kontextusba való helyezésére, történelmi folyamatok, események, személyek, jelenségek összehasonlító elemzésére.
- Képes történeti narratívák elemzésére, valamint saját történelmi nézőpont és narratíva, interpretáció kialakítására és formálására, ezek szakmai kommunikációs térben való megjelenítésére, publikálására.
- Képes tudományos jellegű szövegek, esszék, ismeretterjesztő írások, előadások, prezentációk létrehozására, történeti jellegű írások, prezentációk szerkesztésére.
- Képes a történelem és rokontudományai összefüggéseinek felismerésére, interpretálására.

c) attitűdje

- Elkötelezett a történettudomány és a szaktárgyi módszertan újabb vívmányainak, módszereinek és tudáselemeinek megismerése iránt.
- Felkészült az élethosszig való tanulásra, a szakmai előmenetelre.
- Attitűdje értelmiségi, érdeklődik a világban zajló társadalmi, politikai és kulturális folyamatok, jelenségek iránt.
- Tájékozódik az egyetemes és magyar irodalom, a művészetek alkotásai iránt.
- Elkötelezett a nemzetiségi, kulturális és vallási különbségek tiszteletben tartása iránt és a sajátjától eltérő nemzetiségek, egyéb kisebbségi csoportok, kultúrák és vallások értékeinek megismerésében és elismerésében.
- Elkötelezett a népek, kultúrák közötti kommunikáció, kölcsönös megismerés, megértés és elfogadás tekintetében.
- Felkészült a demokrácia értékeinek elfogadására, a személyiségi és az emberi jogok tiszteletben tartására, az aktív állampolgárság jelentőségének felismerésére és elfogadására.
- Elkötelezi magát a társadalmi és gazdasági fejlődés fenntartható formáinak elfogadása és megteremtése mellett.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri az önálló történeti ismeretszerzés, feldolgozás sajátosságait: források és feldolgozások megkülönböztetését, forráskritika alkalmazását.
- Ismeri a közgyűjteményekben, a segéd- és kézikönyvekben, a digitális adatbázisokban, valamint egyéb információforrásokban való önálló tájékozódás módszereit.
- Ismeri a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az érettségi tartalmi követelményeinek önálló közvetítési módjait.

b) képességei

- Képes felelősséggel összeállítani a fakultációhoz szükséges, az adott körülményekhez leginkább megfelelő eszköztárat.
- Önállóan képes választani a történelem tanításával kapcsolatos kortárs módszertani megközelítések közül.

- Képes a folyamatos megújulásra, nyitott a történettudomány aktuális eredményeinek és a történelemtanítás módszertani újításainak adaptálására.
- Képes önállóan kiválasztani azokat a történeti problémákat, kérdéseket, amelyeken keresztül a diákok számára feltárulnak a jelen társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális viszonyai és a múlt közötti kapcsolódási pontok, összefüggések.
- Az emelt szintű érettségi követelményeit és a tudomány aktuális trendjeit figyelembe véve, szükséges mozgásteret élvezve képes önállóan kialakítani a fakultáción feldolgozandó kérdésköröket, meghatározni a források minél színesebb palettáját.

c) attitűdje

- Folyamatosan követi a történettudomány és a tantárgy pedagógiájának aktuális trendjeit.
- Törekszik arra, hogy az emelt szintű érettségi feladattípusait megismertesse a diákokkal.
- Hangsúlyt fektet arra, hogy a tanulók képesek legyenek történeti eseményekről, folyamatokról, személyekről, jelenségekről forrásokra támaszkodva saját narratívát kialakítani és azt megfelelő igényességgel írásban és verbálisan prezentálni.
- Elkötelezett az önálló, autonóm munkavégzés iránt.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- kutatómódszertani ismeretek,
- tudományos írásművekhez kapcsolódó stílusgyakorlat,
- szintetizáló, korszakokon átnyúló, komparatív történettudományi ismeretek,
- a megújuló történelemtanítás kiemelt területeinek és az emelt szintű érettségi követelményekben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelő diszciplináris ismeretek,
- helytörténet és honismeret,
- társadalom- és életmódtörténet,
- történeti demográfia,
- családtörténet, genealógia,
- történeti statisztikai ismeretek,
- állampolgári ismeretek és ezek történeti perspektívája,
- állam- és kormányzattörténet,
- a modern demokráciák működése,
- politikai intézmények, eszmék, ideológiák,
- nemzetközi konfliktusok és együttműködés,
- gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra,
- művelődés-, kultúr- és művészettörténet,
- mitológiai, vallás- és egyháztörténeti ismeretek

- a Kárpát-medence népeinek története, a határon kívül élő magyarság,
- esszéírás (kreatív írás és szerkesztés), történettudományi írásművek műfajismerete.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- a diszciplináris korszakos ismeretek köznevelési tanítását támogató ismeretek,
- forrásközpontú, az emelt szintű érettségi követelményeihez igazodó tananyagfejlesztés,
- emelt szintű óratervezés és tartás, tananyagfejlesztés, feladatállítás, kérdéskultúra és mérés-értékelés,
- a történettudomány és történelemtanítás története és kapcsolatuk a történelem és állampolgári ismeretek tanításával,
- a történelmi tudás, a saját történelmi narratíva kialakításáról/kialakulásáról szóló alapvető történelemdidaktikai elméletek,
- a történettudomány és a történelemtanítás története, kapcsolata,
- a történelem tantárgy tanítása kapcsán fejlesztendő, a tantervekben és vizsgakövetelményekben meghatározott általános és speciális kompetenciák, azok fejlesztésének és mérésének módszerei és eszközei,
- a külső és a belső koncentráció lehetőségei történelem és állampolgári ismeretek tantárgy tanításában, ezek szerepe és lehetőségei a képességfejlesztésben,
- az élményközpontú, kutatásalapú tanulás módszertana.

28. UKRÁN ÉS NEMZETISÉGI UKRÁN NYELV ÉS KULTÚRA SZAKTANÁRA

Bölcsészettudományi Kar

1. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
- magyar nyelvű megjelölése: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára
- szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of Ukrainian Language and Culture.

2. Képzési terület: pedagógusképzés.

3. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott tanári szakképzettség: okleveles ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra tanára, az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti főiskolai szintű ukrán nyelv és irodalom szakos tanár.

4. A képzési idő félévekben: 2 félév.

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték 3 kredit
- az ukrán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeinek ismerete 4 kredit
- szakterületi (szaktudományos) ismeret legalább 42 kredit
- szakmódszertani ismeret legfeljebb 8 kredit.

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0119.

7. A képzés célja: A középfokú nevelés-oktatás szakaszában, az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában szakgimnáziumban, szakmára vagy szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában a szakiskolában 11.–12. évfolyamain a ukrán nyelvet fakultációban és emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítésben tanító tanárok szaktudományos, szakmódszertani képzése, továbbá az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére, a tanulmányok doktori képzésben való folytatására történő felkészítése.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

Az ukrán és nemzetiségi ukrán nyelv és kultúra szaktanára

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítésének figyelembevétele területén

a) tudása

- Ismeri a tanulók tanulásának, tudásának alakulását befolyásoló tényezőket és azok ismeretében alkalmazza a megfelelő tanulási stratégiákat.

- Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló többi tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszerekkel.
- Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit.

b) képességei

- Képes a tanuló személyiségjegyeinek felismerésére és fejlesztésére, nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására.
- Képes a nemzetiségi szaktárgy speciális összefüggéseit megismertetni, az ebből adódó nehézségeket megoldani.

c) attitűdje

- Koherens egyéni álláspontjával segíti a tanuló és közössége épülését. Alkalmas a tanuló motivációjának felismerésére és erősítésére.
- Az aktuális hazai és nemzetiségi szakirodalmat a helyzetnek megfelelően alkalmazza, tudását folyamatosan bővíti.
- Figyel a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

a) tudása

- Ismeri a tanulói csoportok kialakításához szükséges módszereket, amelyek alkalmazása során figyelembe veszi a tanulók sokszínűségét.
- Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket.
- Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

b) képességei

- Tudatosan kezeli az értékek sokszínűségét, tiszteletben tartja azokat, nyitott mások véleményére.
- Képes a konfliktusok megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.
- Képes a tanulókat helyi, nemzeti és nemzetiségi értékek elfogadására nevelni.

c) attitűdje

- Alkalmas olyan pedagógiai helyzetek kialakítására, amelyekben a különböző értékek elfogadását segíti, a tanulókat együttműködésre motiválja.
- Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és nemzetiségi kultúra alapját képező értékek elfogadtatására.
- Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

a) tudása

- Ismeri az ukrán nyelvű szakmódszertan alapvető irányait és alaptételeit, valamint a tanulmányterület legfontosabb összefüggéseit, elméleteit és a hozzájuk kapcsolódó terminológiát, illetve a problémamegoldás módszereit.
- Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit, számítástechnikai, könyvtári forrásait.
- Ismeri a hatályos emelt szintű érettségi vizsgakövetelményeket.

b) képességei

- Képes nemzetiségi tanítási területén mind szóban, mind írásban árnyaltan kifejezni magát, képes az ukrán nemzetiségi szakterület és szakmódszertan ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre ukrán nyelven.
- Rendelkezik az önálló tanuláshoz szükséges képességekkel.
- Képes rutin szakmai problémák azonosítására, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és megoldására.
- Képes rugalmasan alakítani a tanítási stratégiákat a tanulási célokkal összhangban és differenciálni a tanulói képességeknek megfelelően.
- Képes a másokkal való kooperációra, valamint szakmai tudásának egy adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelő felhasználására.
- Képes az emelt szintű érettségihez szükséges tudás átadására.

c) attitűdje

- Ismeri, vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- A folyamatos önképzés igénye jellemzi.
- Önállóság jellemzi, nyitott a külső változásokra, aktívan képes részt venni az iskola szaktárgyi munkaközösségének munkájában.

A pedagógiai folyamat tervezése területén**a) tudása**

- Ismeri a Nemzeti alaptanterv, valamint a nemzetiségi irányelv és az arra épülő kerettantervek, az ukrán idegen nyelv emelt szintű érettségi követelményeit, valamint az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozását.

b) képességei

- Képes pedagógiai munkájának megtervezésére a helyi tanterv, a tanmenet és az óraterv szintjén, valamint ennek rendszerszemléletű, interdiszciplináris megközelítésére. Képes a tanítandó tartalmak meghatározására, strukturálására, logikai felépítésére.
- Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani.

c) attitűdje

- Fontosnak tartja a formális, nem formális és informális úton, tanulási környezetben szerzett tudás összekapcsolását.
- A tervezés során nyitott a kollégákkal és a tanulókkal való együttműködésre.

A tanulás segítése, szervezése és irányítása területén

a) tudása

- Ismeri a tanulás támogatásának különböző stratégiáit és módszereit, ismeri a tanulók ukrán nyelvi kompetenciáit, a differenciált oktatás lehetőségeinek alkalmazását elméletben és gyakorlatban.
- Ismeri az ehhez szükséges tankönyveket, taneszközöket, segédanyagokat, oktatástechnikai eszközöket.
- Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.
- Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

b) képességei

- Képes az önszabályozott tanulás szintjének megfelelő változatos feladatadásra, támogatja a tanulókat egyéni tanulási útjuk megtalálásában.
- Képes egyéni tanulásfejlesztési tervet kidolgozni és széles körű együttműködést kezdeményezni a tanulási problémák kezelésében az érintettek körében.
- Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.
- Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

c) attitűdje

- Nyitott az új tanuláselméletek, tanulási-tanítási módszerek, a digitális pedagógiai eszközök alkalmazásának megismerésére és saját tanulási-tanítási folyamatába való beépítésére.
- Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

a) tudása

- Ismeri és alkalmazza a tudásellenőrzés és a képességmérés legkorszerűbb eredményeit, eszközeit.

b) képességei

- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, alkalmazására, az értékelés dokumentálására (így portfólió formájában is).

- Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait, és elősegíteni a tanulók részvételét saját fejlődésük értékelésében.
- Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására, a különböző (diagnosztikus és fejlesztő) értékelési eljárások alkalmazására; a tanulók számára biztosítja a visszacsatolás lehetőségeit.

c) attitűdje

- Alkalmas a pedagógiai folyamatoknak megfelelő, objektív, reális tudásszint mérésére.

A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai és nemzetiségi pedagógiai kérdéseket, tájékozott a hazai nemzetiségi és anyaországi szakmai kérdésekben.
- Együttműködik a pedagógiai és nemzetiségi területek képviselőivel, szakmódszertani központjaival.

b) képességei

- Tudatosan építi a pedagógiai és nemzetiségi szervezeteken belüli és kívüli kapcsolatokat, együttműködési lehetőségeket.
- Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti, valamint nemzetiségi szakmai tevékenységekben.
- Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

c) attitűdje

- Szerepet vállal a szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban.
- Az intézményi és nemzetiségi kapcsolatrendszerben szakmai kérdések megbeszélésére ösztönöz, kezdeményező szerepet vállal.
- Önálló, tudományos adatokon és tapasztalati elemzésen nyugvó véleményalkotás jellemzi.
- Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Az autonómia és a felelősségvállalás területén

a) tudása

- Ismeri a pedagógiai munkájában felmerülő problémáihoz megoldást kínáló adekvát szakirodalmat, amelyet munkájában aktívan felhasznál.

b) képességei

- Képes együttműködni az adott szláv nyelv területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi partnerekkel.
- Tudása és képességei keretei között látja a helyét egyének és csoportok szakmai fejlődésének felelősségvállalásában.
- Képes az iskolán belül és a nemzetiségi közösséget érintve szakmai párbeszédet, egyeztetést kezdeményezni a pedagógus feladatainak kérdéseiről.

c) attitűdje

- Alkalmas arra, hogy részesévé váljon az iskola szervezeti életének.

- A pedagógusokat, az iskolát, a nemzetiségi identitást érintő kérdésekben állást foglal, párbeszédet kezdeményez.
- Az iskolai, nevelési-oktatási problémák értelmezésében, a problémamegoldásban kezdeményező, aktív szerepet tölt be.
- Elfogadja az iskola, a pedagógusok, a nemzetiségi létből fakadó társadalmi felelősségeit.

8. Szakterületi ismeretek:

A szakterületi ismeretek együttes tartalmának le kell fednie a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait, a tantárgynál a középfokú nevelési-oktatási szakaszhoz, valamint az emelt szintű érettségi vizsgakövetelményekhez megadott témakörök ismereteit.

8.1. Szakterületi ismeretkörök

- Közismereti tantárgyak: irodalomtudományi, nyelvtudományi alapismeretek.
- Nyelvi kompetenciák fejlesztése: érettségi specifikus szóbeli és írásbeli nyelvtani gyakorlatok; szövegalkotási, írott és hallott szövegértési kompetenciáinak fejlesztése.
- Ukrajna ismerete: a célnyelvi ország földrajzi adottságai, történelmi, politikai, társadalmi, gazdasági vonatkozásai, intézményrendszere.
- Nemzetiségi alapismeretek: a hazai nemzetiségek (a magyarországi nemzetiségi politika, jogok); a magyarországi ukrán nemzetiség története, tárgyi és szellemi kultúrája.

8.2. Szakmódszertani ismeretkörök

- Tartalom alapú nyelvi kompetenciafejlesztés: szaknyelvi ismeretek; a célnyelv és/vagy nemzetiségi nyelv és a magyar nyelv kontrasztivitásának tudatosítása; fordítási gyakorlatok; stílusrétegek, szövegfajták, prezentációs technikák tartalom alapú közvetítése.
- Irodalomtörténeti ismeretek: ukrán irodalomtörténeti áttekintés: korszakok és korszakhatárok, fő fejlődési tendenciák, a legjelentősebb alkotók és műveik; irodalmi műfajok; szövegértelmezés, szövegelemzés; magyar-ukrán irodalmi kapcsolatok.
- Nyelvészeti ismeretek: szinkrón rendszernyelvészeti áttekintés: fonetika-fonológia, morfológia, lexikológia, szintaktika; alkalmazott nyelvészeti ismeretek: lexikográfia, grammatika, stilisztika, nyelvtörténet.
- Diaszpórák vizsgálata: szociológiai összetételük, nyelvhasználatuk, irodalmuk, kultúrájuk összehasonlító elemzése.
- Nemzetiségi szakismeretek: a magyarországi ukránok nyelvhasználatuk (szociolingvisztikai kérdések: kétnyelvűség, diglossia); nemzetiségi önszerveződés, nemzetiségi intézmények, a nemzetiségi oktatási rendszer, a magyarországi ukránok irodalma, a magyarországi ukrán nemzetiség tudományos élete.
- Nyelvi kompetenciafejlesztés: a szaknyelvi ismeretek elmélyítése, a célnyelven oktatott középiskolai tantárgyak terminológiájára fókuszálva.